

68-5
20

1000

Latv. Noē.

VALSTS STATISTISKĀ PĀRVALDE

DARBA STATISTIKA

1935. g.

10. gads

Sastādījis J. Baltais. Redīgējis V. Salnais

BUREAU DE STATISTIQUE DE LA LETTONIE

STATISTIQUE DU TRAVAIL

1935

Xme année

Ecrit par J. Baltais. Rédigé par V. Salnais

RĪGĀ, 1936. GADĀ

113

68-5
20

vii A

78
L
33

Latv. Ned.

VALSTS STATISTISKĀ PĀRVALDE

DARBA STATISTIKA

1935. g.

10. gads

Sastādījis J. Baltais. Redīgējis V. Salnais

BUREAU DE STATISTIQUE DE LA LETTONIE

STATISTIQUE DU TRAVAIL

1935

Xme année

Ecrit par J. Baltais. Rédigé par V. Salnais

RIGĀ, 1936. GADĀ

L
B-

L. V. B.
In. ~~309053~~

~~3490K~~ (П)

0308133911

RĪGĀ, L. MAŠKAVAS IELĀ № 11.

Priekšvārdam.

„Darba Statistikas“ 10. gada gājumā pirmo reizi skarti šādi jautājumi: 1) cenas viesnīcās, restorānos un ēdienu veikalos, 2) nacionālais tūrisms, 3) civilakti dzimtsarakstu nodaļās un apbedīšanas izdevumi, 4) valsts autonomo uzņēmumu darbinieku algas, 5) kameru darbinieku algas, 6) mājkalpotāju algas Rīgā, 7) algoto darbinieku gada ieņēmumi un 8) Latvijas darba kamera.

Dažu, jau agrākos „Darba Statistikas“ gada gājumos uzņemto jautājumu apskats paplašināts. Sevišķi tas sakāms par mūsu jauno arod kustību. Par to sakopoti un ievietoti šai izdevumā visi Valsts statistiskai pārvaldei pieejamie materiāli.

Katrai nodaļai pievienotas metodoloģiskas piezīmes — aizrādījums uz ziņu avotiem, to apstrādāšanas paņēmieniem un Pārvaldes izdevumiem, kuŗos publicēti rezultāti.

Bez tam „Darba Statistikas“ 10. gada gājumam pievienota grafika, kur mēģināts uzskatāmi attēlot šai izdevumā atsevišķos jautājumos skartos raksturīgākos momentus, kā arī tabulārā daļa. Pēdējā nopietnu ievēribu, starp citu, pelna tabula „Laukstrādnieku algas Latvijā un dažās citās valstīs 1927.—1935. g.“

*Valsts statistiskās pārvaldes
direktora v. i.: Salnais.*

Rīgā, 1936. gada augustā.

Satura rādītājs.

Table des matières.

APSKATI.	Lap. p.
Cenas, dzīves dārdzība pilsētās un lauksaimnieku piršanas spēja	4
Patērētāja cenas	9
Dzīvoklis, apkurināšana un apgaismošana	9
Veļa, apģērbs un apavi	11
Higiēna	12
Kulturālās vajadzības	13
Pārtika	13
Siktirdzniecības cenu kopindeks	15
Dzīves dārdzība	16
Lauksaimniecības produktu ražotāja cenas	16
Labība	16
Lopbarība un pakaiši	17
Pākšaugi un saknes	18
Govis	18
Aitas	18
Mājputni	18
Lopkopības ražojumi	18
Zivis	19
Rūpniecības augi	19
Lauksaimnieku piršanas spējas indeks	20
Dzīve viesnīcā	20
Nacionālais tūrisms	21
Civillakta takse dzimtssarakstu nodaļās	23
Apbedīšanas izdevumi	23
Cenu inspektors	24
Cenu kustības uzraudzība	25
Cenu pazemināšana resp. maksimālo cenu noteikšana	26
Nominālalgas un reālalgas	27
Laukstrādnieku algas	29
Meža strādnieku algas	31
Algas Rīgas rūpniecībā	31
Mēnešnieku algas	32
Dieninieku algas	33
Algas Rīgas privātās naudas iestādēs	35
Algas Rīgas aģentūras un komisijas uzņēmumos	36
Algas Rīgas transporta uzņēmumos	36
Algas Rīgas atsevišķos tirdzniecības veikalos	37
Rīgas mājkalpotāju algas	37
Algas provinces pilsētās	38
Reālalgas	38
Algo darbinieku gada ienēmumi	39
Laukstrādnieku ienēmumi	39
Algo darbinieku ienēmumi pilsētās	40
Valsts darbinieku ienēmumi	40
Vienkārša strādnieka dienas algas normas iemaksām slimo kasēs	40
Darba tirgus un sabiedriskie darbi	41
Darba tirgus laukos	41
Darba tirgus pilsētās	43
Intelligentie bezdarbnieki	46
Sabiedriskie darbi	46
Sociālā apdrošināšana	61
Lauku iedzīvotāju ārstēšana	62
Slimo kases	64
Slimo kasu dalībnieku kustība un sastāvs	64
Slimo kasu finansiālais pārskats	66
Slimo kasu dalībnieku saslimtība un ārstēšana	70
Slimo kasu bērnu vasaras kolonijas	74
Slimo kasu dalībnieku bērni lauku atpūtā	75
Slimo kasu darbības novērtējums	75
Latvijas slimo kasu savienība	77
Rīgas slimo kasu starpbirojs	78
Apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem darbā	80
Vispārējā apdroš. s-ba nelaimes gadījumos	82
T. L. M. nelaimes gadījumu nodaļa	83
Arodslimības	84

APERÇUS.	Page
Prix, coût de la vie dans les villes et pouvoir d'achat des agriculteurs	4
Prix de détail (payés par consommateurs)	9
Logement, chauffage, éclairage	9
Linge, vêtement, chaussures	11
Hygiène	12
Besoins intellectuels	13
Alimentation	13
Indice général des prix de détail	15
Coût de la vie	16
Prix des produits agricoles (reçus par producteurs)	16
Céréales	16
Fourrage	17
Plantes à cosse, tubercules et légumes	18
Vaches	18
Moutons	18
Volaille	18
Viande, produits de lait	18
Poissons	19
Plantes industrielles	19
Pouvoir d'achat de l'agriculteur (n.-indice)	20
Coût de la vie dans les hôtels et restaurants	20
Tourisme national	21
Taxe d'enregistrement etc. dans les sections d'état civil	23
Frais d'enterrement	23
Inspection des prix	24
Surveillance des prix	25
Fixation des prix-maximums	26
Salaires nominaux et réels	27
Salaires des ouvriers agricoles	29
Salaires des ouvriers forestiers	31
Salaires dans l'industrie à Riga	31
Salaires par mois	32
Salaires par jour	33
Salaires dans les institutions financières à Riga	35
Salaires dans les entreprises d'agence et de commission à Riga	36
Salaires dans le transport à Riga	36
Salaires dans les magasins spéciaux à Riga	37
Salaires des domestiques à Riga	37
Salaires dans les villes de province	38
Salaires réels	38
Revenus globaux des salariés	39
Revenus des ouvriers agricoles	39
Revenus des salariés dans les villes	40
Revenus des travailleurs d'Etat	40
Salaires-minimums des ouvriers nonqual., les dérivant de cotisations aux caisses-maladie	40
Marché du travail et travaux publics	41
Marché du travail dans les localités rurales	41
Marché du travail dans les villes	43
Chômeurs intellectuels	46
Travaux publics	46
Assurance sociale	61
Traitement médical de la population rurale	62
Caisses-maladie	64
Mouvement des membres des caisses-maladie	64
Compte rendu financier des caisses-maladie	66
Morbidité des membres des caisses-mal. et leur traitement	70
Maisons de vacance pour les enfants	74
Enfants des membres des caisses-mal. au repos d'été à la campagne	75
Evaluation de l'activité des caisses-maladie	75
Union des caisses-maladie de Lettonie	77
Bureau intercaissier des caisses-maladie à Riga	78
Assurance contre les accidents de travail	80
S-té générale d'assurance-accidents	82
Section d'assurance-accidents du Ministère de la Prévoyance sociale	83
Maladies professionnelles	84

	Lap. p.		Page
Darba aizsardzības iestādes	85	Service de la protection du travail	85
Darba inspekcija	85	Inspection du travail	85
Darba aizsardz. dep-ta juridiskais birojs	86	Bureau de jurisconsulte au Dép-ment	86
Darba kamera	87	Chambre du Travail de Lettonie	87
Darba konflikti	90	Conflits du travail	90
Darba inspekcijā nokārtotās strādnieku sūdzības	90	Réclamations des salariés examinées par l'inspection du travail	90
Arod kustība	91	Mouvement syndical	91
Strādnieku arodbiedrības	91	Syndicats ouvriers	91
Arodorganizāciju apvienība	95	Union des syndicats	95
Centrālais bērņu fonds	95	Fonds central d'enterrement	95
Juridiskais birojs	96	Bureau juridique	96
Centrālā bibliotēka	96	Bibliothèque centrale	96
Darba mūzejs	96	Musée du Travail	96
Arodkursi pie Kr. Barona tautas augstskolas	97	Cours professionnels	97
Edienu nami	97	Restaurants à bon marché	97
Centrālais strādnieku klubs	97	Club central des ouvriers	97
Atpūtas nami	97	Maisons de récréation	97
Latvijas arodorganizāciju sports	98	Sport des syndicats de Lettonie	98
Grāmatu apgāds	98	Edition des livres	98
Strādnieku arodorganizāciju kopī un orķestri	98	Choeurs et orchestres	98
Strādnieku izrādes teātros un operā	99	Représentations ouvrières aux théâtres et à l'opéra	99
Apvienības finansiālais pārskats	99	Aperçu financier de l'Union	99
Publisku iestāžu darbinieki	99	Personnel des institutions publiques	99
Valsts algotie darbinieki	100	Personnel des départements civils et des entreprises autonomes d'Etat	100
Ierēdņu, kalpotāju un strādnieku skaits	103	Effectif des fonctionnaires, des employés et des ouvriers	103
Darbinieku kustība resoros (dienestā pieņemti un no dienesta atlaisti darbinieki)	104	Engagements et révocations des travailleurs	104
Karjēras kustība un disciplinārie sodi	105	Mouvement de la carrière; punitions disciplinaires	105
Darbinieku ģimenes locekļi	107	Membres de famille des travailleurs	107
Darbinieku atalgojums:	107	Rémunération des travailleurs	107
Resoros	110	Des départements civils	110
Valsts autonomos uzņēmumos	112	Des entreprises autonomes d'Etat	112
Pašvaldību darbinieki	114	Personnel salarié des administrations municipales et communales	114
Pilsētu pašvaldību darbinieki	115	Travailleurs des municipalités:	115
Rīgā	115	à Riga	115
Provincēs pilsētās	116	dans les villes provinciales	116
Lauku pašvaldību darbinieki	118	Travailleurs communales	118
Notāru darbinieki	118	Personnel des notaires	118
Kameru darbinieki	119	Personnel des chambres	119
Latvijas lauksaimniecības kameras darbinieki	119	Travailleurs de la Chambre de l'Agriculture de Lettonie	119
Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameras darbinieki	120	Travailleurs de la Chambre du Commerce et de l'Industrie de Lettonie	120
Sociālās apdrošināšanas iestāžu darbinieki	120	Personnel des institutions de l'assurance sociale	120
Slimo kasu darbinieki	120	Travailleurs des caisses-maladie	120
Latvijas slimu kasu savienības darbinieki	123	Travailleurs de l'Union des caisses-maladie de Lettonie	123
Rīgas slimu kasu starpbiroja darbinieki	124	Travailleurs du Bureau intercaissier des caisses-maladie à Riga	124
Vispārējās apdrošināšanas s-bas nelaimes gadījumos darbinieki	125	Travailleurs de la S-té générale de l'assurance contre les accidents	125
Sociālā apgādība	126	Assistance sociale	126
Pensijas	126	Pensions	126
Kaŗa invalīdi un viņu ģimenes locekļi	126	Mutilés de guerre et leurs familles	126
Kaŗā cietuŗo ģimenes	126	Familles de personnes ayant souffert par la guerre	126
Pēc 1931. g. 31. jūlija pensiju likuma pensioņejamie	126	Retraites d'après la loi du 31 juillet 1931	126
Pēc likuma I daļas	126	I partie	126
Pēc likuma II daļas	126	II partie	126
Pēc likuma III daļas	127	III partie	127
Bijuŗie Krievijas pensionāri un viņu ģimenes locekļi	127	Pensions des retraités et de leurs membres de famille de l'ancienne Russie	127
Valsts sociālā apgādība	127	Assistance sociale d'Etat	127
Brīvmaizes izsniegŗana kaŗa klausībā iesaukto trūcīgo ģimenēm	127	Pain gratuit aux familles indigentes des personnes au service militaire	127
Kurināmā materiāla izsniegŗana kaŗa invalīdiem, kaŗā cietuŗo un kaŗa klausībā iesaukto ģimenēm	127	Matériel de chauffage aux mutilés de guerre et à leurs familles, ainsi qu'aux familles indigentes des personnes au service militaire	127
Pārcelŗanas pabalsti	128	Assistance aux personnes indigentes pour la transmigration	128
Nenoskaidrotas pavalstniecības un piederības trūcīgo personu ārstēŗana un apgādāŗana	128	Traitement et assistance aux personnes indigentes de nationalité indéterminée	128
Trūcīgu un grūti dziedināmā stadijā tbc. slimoŗo personu ārstēŗana	128	Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc. dans une forme grave	128

	Lap. p.
Atlīdzība privātiem ārstiem par palīdzības sniegšanu nelaimēs u. c. gadījumos	128
Ar mēri, cholēru, bakām, plankuma tifu saslimušo ārstēšana	128
Traku suņu sakosto pilsoņu ārstēšana Pastēra institūta	128
Venerisko slimību ārstēšana	128
Uztura pabalsti	128
Pabalsti trūcīgiem Latvijas pilsoņiem ārzemēs un trūcīgiem ārzemniekiem Latvijā	128
Dzādi pabalsti	129
Sociāli apgādājamo bērnu novietošana ģimenēs	129
Pilsētu trūcīgo iedzīvotāju bērnu novietošana vasaras atpūtā pie lauku iedzīvotājiem	129
Latvijas neredzīgo institūts	130
Valsts zīdaiņu un bērnu nami	130
Valsts zīdaiņu namu, bērnu namu un neredzīgo institūta audzēkņu ārstēšana	130
Pašvaldību sociālā apgādība	130
Sabiedriskās palīdzības komitejas	131
Latvijas sociālā likumdošana	133
No 1935. g. 15. maija līdz 1936. gada 15. maijam „Valdības Vēstnesī” publicētie likumdošanas akti sociālos jautājumos	133
Starptautiskā darba organizācija	134
Organizācijas uzbūve	134
Starptautiskās darba konferences I.—XIX. sesijās pieņemto konvenciju projektu saraksts	135
Konvenciju ratifikāciju skaits	136
Latvijas ratificētās konvencijas	136
Starptautiskās darba konferences XIX. sesijā pieņemto konvenciju projektu un ieteikumu saturs	137
Starptautiskais darba birojs un Administratīvā Padome	143

TABULAS.

Cenas un dzīves dārdzība.

1. tab. Preču vidējās cenas lieltirdzniecībā Rīgā 1913. g. un 1933.—1935. g. (latos)	146
2. „ Lieltirdzniecības cenu indeksi Rīgā 1930. līdz 1935. g.	149
3. „ Siktirdzniecības vidējās cenas Rīgā, atsevišķos apgabalos un valsti caurmērā 1928. līdz 1935. g.	150
4. „ Pārtikas produktu cenu indeksi siktirdzniecībā 1914. g. un 1921.—1935. g.	154
5. „ Dzīves dārdzība Rīgā un provinces pilsētās (jaunās serijas) 1930. un 1933.—1935. g.	154
6. „ Pārtikas indeksi Rīgā (agrākā serija)	155

Algas.

7. tab. Gada un vasaras laukstrādnieku vidējās algas 1913. g. un 1930.—1936. g.	156
8. „ Kalpa pārā algas laukos 1930.—1936. g.	156
9. „ Dienas strādnieku algas pie lauku darbiem 1933.—1935. g.	156
10. „ Strādnieku vidējās dienas algas 1930.—1935. g. Rīgā un provinces pilsētās	157
11. „ Strādnieku vidējās dienas algas 1930.—1935. g. lielākās provinces pilsētās	157
12. „ Strādnieku vidējās dienas algas Rīgas privātrūpniecībā 1914. un 1930.—1935. g.	158
13. „ Darbnieku mēnešnieku algas Rīgas privātos uzņēmumos 1935. g.	160
14. „ Algu indeksi pilsētās 1934.—1935. g.	163

Page

Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans le cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations	128
Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém.	128
Traitement de personnes mordues par des chiens enragés	128
Traitement de maladies vénériennes (lues à la période infec.)	128
Entretien aux personnes indigentes	128
Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie.	128
Autres assistances	129
Placement dans des familles des enfants soc. assistés	129
Placement des enfants des habitants indigents de ville pendant les vacances d'été à la campagne	129
Institut pour aveugles en Lettonie	130
Asiles d'Etat pour nourrissons et colonie pour enfants	130
Traitement méd. des nourrissons dans les asiles et des aveugles dans l'Institut pour Aveugles	130
Assistance sociale des administrations municipales et communales	130
Comités du secours publics	131

Chronique de la législation sociale en Lettonie 133

Les actes législatifs promulgués dans la période du 15 mai 1935 au 15 mai 1936	133
--	-----

Organisation internationale du travail 134

Structure de l'organisation	134
Liste des projets de convention adoptés par les premières 19 sessions de la Conférence internationale du Travail	135
Nombre des ratifications	136
Liste des conventions ratifiées par la Lettonie	136
Contenu des projets de convention adoptés par la XIX session de la Conférence internationale du Travail	137
Bureau international du Travail et Conseil d'Administration	143

TABLEAUX.

Prix et coût de la vie.

1. tabl. Prix moyens de gros à Riga en 1913 et de 1933 à 1935 (en lats)	146
2. „ Nombres-indices des prix de gros à Riga de 1930 à 1935.	149
3. „ Prix moyens de détail à Riga et dans les provinces de 1927 à 1935.	150
4. „ Nombres-indices des prix de détail des produits aliment en 1914 et de 1920—1935	154
5. „ Coût de la vie à Riga et dans les villes provinciales en 1930 et de 1933 à 1935. (Nouvelles séries)	154
6. „ Nombres-indices de l'alimentation à Riga. (Série antérieure)	155

Salaires.

7. tabl. Salaires des ouvriers agricoles annuels et saisonniers en 1913 et de 1930 à 1936	156
8. „ Salaires d'un couple d'ouvriers agricoles 1930—1936	156
9. „ Salaires des journaliers agricoles de 1933 à 1935	156
10. „ Moyennes des taux de salaire par jour des ouvriers à Riga et dans les villes de province	157
11. „ Taux de salaire par jour des ouvriers dans certaines villes de province de 1930 à 1935	157
12. „ Moyennes des salaires par jour des ouvriers industriels dans les entreprises privées à Riga en 1914, ainsi que de 1930 à 1935	158
13. „ Appointements des employés rétribués mensuellement dans les entreprises privées à Riga en 1935	160
14. „ Nombres indices de salaire dans les villes 1934—1935	163

Darba tirgus.

	Lap. p.
15. tab. Vispārīgā nodarbinātība pēc slimo kasu ziņām 1933.—1935. g.	164
16. „ Nodarbinātības intensitāte strādājošos Rīgas uzņēmumos (ar 20 un vairāk str-kiem)	164
17. „ Pašvaldību darba apgāžu darbība 1931. līdz 1935. g.	165
18. „ Bezdarba un tā seku apkarošanai atvēlētie līdzekļi	165

Sociālā apdrošināšana.

19. tab. Lauku iedzīvotāju ārstēšana: medicīniskais personāls un valsts izdevumi ārstēšanai 1935. gadā	166
20. „ Slimo kasēs apdrošināto personu kustība 1935. gadā	168
21. „ Slimo kasu kopbilance uz 1935. un 1936. g. 1. janvāri	169
22. „ Slimo kasu izdevumi ārstēšanai un pabalstiem 1934. un 1935. g.	169
23. „ Slimo kasu rīcības kapitāls 1935. gadā	170
24. „ T. L. M. nelaimes gadījumu apdrošināšanas nodaļa 1935. gadā	172
25. „ Vispārīgā apdrošināšanas s-ba nelaimes gadījumos 1935. gadā	174

Sociālā apgādība.

26. tab. Valsts sociālā apgādība 1931./32.—1934./35. saimn. g.	176
27. „ Pensijas 1934./35. saimn. gadā	178
28. „ Pašvaldību sociālā apgādība 1931.—1935. g.	179

Darba aizsardzība un darba konflikti.

29. tab. Darba inspekcijas darbība 1933.—1935. g.	180
30. „ Darba inspekcijā 1935. g. caurskatītās darbaņēmēju sūdzības	180
31. „ Darba konflikti rūpniecībā, tirdzniecībā un transportā 1931.—1935. g.	181
32. „ Latvijas strādnieku arodorganizāciju apvienībā ietilpstošās arodbiedrības 1935. g.	182

Publisku iestāžu darbnieki.

33. tab. Cīvilresoru un autonomo uzņēmumu darbnieki 1931.—1936. g.	183
34. „ Pašvaldību algotie darbnieki 1933.—1936. g.	184
35. „ Pilsētu pašvaldību amati un to atalgojums uz 1936. g. 1. janvāri	185

Starptautiskais pārskats.

36. tab. Lieltirdzniecības preču cenu indeksi Latvijā un dažās citās valstīs 1913. g. un 1920.—1935. g.	187
37. „ Pārtikas līdzekļu vidējās cenas siktirdzniecībā Latvijā un dažās citās valstīs 1935. g. oktobrī	188
38. „ Dzīves dārdzības indeksi Latvijā un dažās citās valstīs 1913.—1935. g.	189
39. „ Laukstrādnieku algas Latvijā un dažās citās valstīs 1927.—1935. g.	190
40. „ Rūpniecības un transporta strādnieku stundu algas Latvijā un dažās citās valstīs 1935. g. oktobrī	192

GRAFIKA.**Cenas un dzīves dārdzība.**

1. Lauksaimniecības produktu ražotāja un patērētāja cenas 1927.—1935. g.	204
2. Dažu lauksaimniecības produktu ražotāja un patērētāja cenas 1935. gadā	204
3. Lauksaimniecības produktu ražotāja cenas un laukstrādnieku algas 1927.—1935. g.	205

Marché du travail.

	Page
15. tabl. Emploi d'après les renseignements des caisses-maladie de 1933 à 1935	164
16. „ Activité de la main-d'oeuvre dans les entreprises industrielles en fonction à Riga (avec 20 ouvr. et plus)	164
17. „ Activité des bourses municipales du travail de 1931 à 1935	165
18. „ Dépenses pour l'organisation de travaux publics	165

Assurance sociale.

19. tabl. Traitement médical de la population rurale. Service médical et dépenses d'Etat pour le traitement en 1935	166
20. „ Effectif des assurés dans les caisses-maladie 1935	168
21. „ Bilan total des caisses-maladie au 1. janvier 1935 et 1936.	169
22. „ Dépenses des caisses-maladie pour traitement et indemnités en 1934 et 1935	169
23. „ Fonds de roulement des caisses-maladie en 1935	170
24. „ Section d'assurance contre les accidents auprès du Ministère de la Prévoyance sociale en 1935	172
25. „ S-té générale d'assurance contre les accidents en 1935	174

Assistance sociale.

26. tabl. Assistance sociale d'Etat des exercices de 1931/1932 à 1934/1935	176
27. „ Retraites de l'exercice 1935/36.	178
28. „ Assistance sociale des administrations municipales et communales de 1931 à 1935.	179

Sauvegarde du travail et conflits.

29. tabl. Activité de l'inspection du travail de 1933 à 1935	180
30. „ Réclamations des salariés examinées en 1935	180
31. „ Conflits du travail dans l'industrie, le commerce et le transport de 1931 à 1935 en Lettonie	181
32. „ Syndicats affiliés à l'Union des syndicats de Lettonie en 1935	182

Personnel des institutions publiques.

33. tabl. Personnel des départements civils et des entrepr. autonomes d'Etat de 1931 à 1936	183
34. „ Personnel salarié des administrations municipales et communales de 1933 à 1936	184
35. „ Fonctions municipales et traitement du personnel au 1. janvier 1936	185

41. tab. Bezdarbs Latvijā un dažās citās valstīs 1928.—1935. g.	199
42. „ Normālo darba stundu skaits dažādu arodu pieaugušiem strādniekiem Latvijā un dažās citās valstīs	200
43. „ Nodarbinātība Latvijā un dažās citās valstīs 1927.—1935. g.	202
44. „ Arodnieciski organizēto darbaņēmēju skaits (tūkstošos) Latvijā un dažās citās valstīs 1934. gada sākumā	202
45. „ Kolektīvie līgumi Latvijā un dažās citās valstīs 1931.—1935. g.	203
46. „ Darba konflikti Latvijā un dažās citās valstīs 1931.—1935. g.	203

GRAPHIQUES.**Prix et coût de la vie.**

1. Prix du producteur et du consommateur des produits agricoles de 1927 à 1935	204
2. Prix du producteur et du consommateur des certains produits agricoles en 1935.	204
3. Prix du producteur des produits agricoles et salaires des ouvriers agricoles de 1927 à 1935.	205

	Lap. p.
4. Lauksaimnieka pirkšanas spējas 1927.—1935. g.	205
5. Dzīves dārdzība strādniekiem 1930.—1935. g.	206
6. Dzīves dārdzība ierēdņiem un kalpotājiem 1930.—1935. g.	206
7. Dzīves dārdzība 1930.—1935. g.	207

Nomināl- un reālas.

8. Nekvalificēta strādnieka reālīga Rīgā	207
9. Nekvalificētas strādnieces reālīga Rīgā	208
10. Kvalificēta strādnieka reālīga Rīgā	208
11. Kvalificētas strādnieces reālīga Rīgā	209
12. Direktoru, inženieru un meistaru reālalgas Rīgas privātos uzņēmumos 1930.—1935. g.	209
13. Grāmatvežu reālalgas Rīgas privātos uzņēmumos 1930.—1935. g.	210
14. Kantoristu reālalgas Rīgas privātos uzņēmumos 1930.—1935. g.	210
15. Veikalvežu un pārdevēju reālalgas Rīgas privātos uzņēmumos 1930.—1935. g.	211
16. Vidējās algas Rīgas privātos uzņēmumos 1935. g.	211
17. Nekvalificētu strādnieku reālalgas provinces pilsētās	212
18. Kvalificētu strādnieku reālalgas provinces pilsētās	212
19. Departamenta direktoru un nodaļas vadītāju reālalgas civilresoros 1930.—1936. g.	213
20. Darbvežu un vecāko kancelejas ierēdņu reālalgas civilresoros 1930.—1936. g.	213
21. Jaunāko kancelejas ierēdņu un kurjēru reālalgas civilresoros 1930.—1936. g.	214

Algoto darbinieku skaits un sastāvs.

22. Algoto darbinieku skaits 1935. g. pēc nodarbēm	214
23. Algotei laukstrādnieki 1935. gadā pēc dzimuma	215
24. Algotei laukstrādnieki 1935. gadā pēc darba kategorijām	215
25. Algotei laukstrādnieki 1935. gadā pēc dzimuma un darba kategorijām	215
26. Algotei laukstrādnieki 1935. g. pēc apgabaliem	216
26a. Algoto laukstrādnieku skaits 1935. g. no kuriem 100 lauksaimniecībā nodarbinātiem iedzīvotājiem	216
27. Algotei laukstrādnieki 1935. gadā pēc saimniecību lieluma grupām, kurās tie nodarbināti	216
28. Rūpniecības, tirdzniecības, satiksmes, transporta u. c. nodarbju slimo kasēs apdrošinātie darbinieki 1935. g. pēc profesionālām grupām	217
29. Rūpniecības, tirdzniecības, satiksmes, transporta u. c. nodarbju slimo kasēs apdrošinātie darbinieki 1935. g. pēc dzimuma un vecuma	217
30. 1935. gadā rūpniecībā un amatniecībā nodarbinātie strādnieki pēc nozarēm	218
31. 1935. gadā rūpniecībā un amatniecībā nodarbinātie strādnieki pēc uzņēmumu atrašanās vietas	219
32. 1935. gadā rūpniecībā un amatniecībā nodarbinātie strādnieki pēc uzņēmumu lieluma	219
33. Valsts algotei darbinieki 1936. gada sākumā pēc darba vietas rakstura	220
34. Civilresoru iestāžu un saimniecisko uzņēmumu darbinieki 1936. gada sākumā	220
35. Autonomo uzņēmumu darbinieki 1936. g. sākumā	221
36. Valsts algotei darbinieki 1936. gada sākumā pēc dzimuma	222
37. Valsts algotei darbinieki 1936. gada sākumā pēc iestāžu vai uzņēmumu atrašanās vietām	222
38. Pašvaldību darbinieki 1936. gada sākumā pēc pašvaldību atrašanās vietām	223
39. Pašvaldību darbinieki 1936. gada sākumā pēc darba vietas rakstura	223
40. Pašvaldību darbinieki 1936. gada sākumā pēc dzimuma	223
41. Lauku pašvaldību darbinieki 1936. gada sākumā pa apgabaliem	223

	Page
4. Pouvoir d'achat de l'agriculteur de 1927 à 1935	205
5. Coût de la vie pour les ouvriers de 1930 à 1935	206
6. Coût de la vie pour les fonctionnaires et les employés de 1930 à 1935.	206
7. Coût de la vie de 1930 à 1935.	207

Salaires nominaux et réels.

8. Salaire réel de l'ouvrier nonqual. à Riga	207
9. Salaire réel de l'ouvrière nonqual. à Riga	208
10. Salaire réel de l'ouvrier qual. à Riga	208
11. Salaire réel de l'ouvrière qual. à Riga	209
12. Salaires réels des directeurs, des ingénieurs et des contremaîtres dans les entreprises privées à Riga de 1930 à 1935	209
13. Salaires réels des teneurs (-euses) de livres dans les entreprises privées à Riga de 1930 à 1935	210
14. Salaires réels des commis de bureau dans les entreprises privées à Riga de 1930 à 1935	210
15. Salaires réels des gérants des magasins et des vendeurs dans les entreprises privées à Riga de 1930 à 1935	211
16. Salaires moyens dans les entreprises privées à Riga en 1935	211
17. Salaires réels des ouvriers nonqual. dans les villes provinciales	212
18. Salaires réels des ouvriers qual. dans les villes provinciales	212
19. Salaires réels des directeurs de département et des chefs de section du service d'Etat de 1930 à 1936	213
20. Salaires réels des commis et des buralistes de I classe des départements d'Etat de 1930 à 1936	213
21. Salaires réels des buralistes de III classe et des courriers de 1930 à 1936	214

Effectif et structure des travailleurs salariés.

22. Effectif des salariés en 1935 d'après les industries	214
23. Ouvriers agricoles salariés en 1935 par sexe	215
24. Ouvriers agricoles salariés en 1935 par catégories du travail	215
25. Ouvriers agricoles salariés en 1935 par sexe et catégories du travail	215
26. Ouvriers agricoles salariés en 1935 par provinces	216
26a. Ouvriers agricoles salariés en 1935, en % de la population active, occupée dans l'agriculture	216
27. Ouvriers agricoles salariés en 1935 par classes de superficie des exploitations les occupant.	216
28. Salariés de l'industrie manufacturière, du commerce, de la communication, du transport et d'autres industries, assurés dans les caisses-maladie en 1935, d'après les groupes professionnels	217
29. Salariés de l'industrie manufacturière, du commerce, de la communication, du transport et d'autres industries, assurés dans les caisses-maladie en 1935, d'après le sexe et l'âge	217
30. Ouvriers occupés dans l'industrie et les métiers en 1935 par branches industrielles	218
31. Ouvriers occupés dans l'industrie et les métiers en 1935 d'après les localités	219
32. Ouvriers occupés dans l'industrie et les métiers en 1935 d'après la dimension des entreprises	219
33. Travailleurs d'Etat au commencement de 1936 d'après le caractère du service	220
34. Personnel des services et des entreprises des départements d'Etat au commencement de 1936	220
35. Personnel des entreprises autonomes d'Etat au commencement de l'année 1936	221
36. Travailleurs d'Etat au commencement de 1936 par sexe	222
37. Travailleurs d'Etat au commencement de 1936 par localités du service	222
38. Travailleurs des municipalités et des administrations communales au commencement de 1936 d'après les localités	223
39. Travailleurs des municipalités et des administrations communales au commencement de 1936 d'après le caractère du service	223
40. Travailleurs des municipalités et des administrations communales au commencement de 1936 par sexe	223
41. Travailleurs des administrations communales au commencement de 1936 par provinces	223

Darba tirgus.

	Lap. p.
42. 1933.—1935. gadā no ārzemēm ievestie laukstrādnieki	224
43. Bezdarbs pilsētās 1930./31.—1935./36. g. klusajās sezonās	224
44. Bezdarbs un nodarbinātība pilsētās 1930./31.—1935./36. g. klusajās sezonās	225
45. Bezdarba sezonālais raksturs pilsētās	225
46. 1935./36. g. bezdarba sezonā reģistrētie bezdarbnieki pēc vietām	226
47. Bezdarba intensitāte atsevišķās pilsētās 1935./36. gada bezdarba sezonā	226
48. 1935./36. g. bezdarba sezonā reģistrētie bezdarbnieki pēc dzimuma un kvalifikācijas	226
49. Intelligēnto bezdarbnieku novietošana 1935. g.	227
50. 1935./36. saimn. gadā no Bezdarba apkaņošanas fonda atvēlētie līdzekļi	227

Sociālā apdrošināšana.

51. Slimo kasu kopbilance uz 1936. gada 1. janvāri	227
52. Slimo kasu saimniekošanas rezultāti 1933. līdz 1935. g.	228
53. 1933.—1935. gadā slimojošie kasu dalībnieki (ar darba nespēju)	228
54. Slimo kasu izdevumi 1933.—1935. g. uz 1 dalībnieku caurmērā	228
55. 1935. gadā nelaimes gadījumos cietušo skaits	229
56. Nelaimes gadījumu svarīgākie materiālie cēloņi lauksaimniecībā 1935. gadā	229
57. Nelaimes gadījumu svarīgākie materiālie cēloņi rūpniecībā, tirdzniecībā un transportā 1935. g.	230
58. 1935. gadā noskaidrotās nelaimes gadījumu sekas	230
59. Pensionāru — nelaimes gadījumos cietušo — un to ģimenes locekļu skaits 1935. gadā	230
60. Nelaimes gadījumu apdrošināšanas izdevumi 1935. g.	231

Marché du travail.

	Page
42. Ouvriers agricoles venus de l'étranger de 1933 à 1935	224
43. Chômage dans les villes pendant les saisons basses de 1930/31 à 1935/36	224
44. Chômage et employment dans les villes pendant les saisons basses de 1930/31 à 1935/36	225
45. Caractère saisonnier du chômage dans les villes	225
46. Chômeurs enregistrés pendant la saison basse en 1935/36 par localités	226
47. Intensité du chômage dans diverses villes pendant 1935/36	226
48. Chômeurs enregistrés pendant 1935/36 par sexe et groupes professionnels	226
49. Placement des chômeurs intellectuels en 1935	227
50. Sommes assignées dans l'exercice 1935/36 du Fonds de chômage	227

Assurance sociale.

51. Bilan total des caisses-maladie au 1 janvier 1936	227
52. Effet économique des caisses-maladie de 1933 à 1935	228
53. Nombre des membres malades des caisses-maladie de 1933 à 1935 (avec incapacité de travail)	228
54. Dépenses des caisses-maladie de 1933 à 1935 par membre	228
55. Nombre des accidentés en 1935	229
56. Causes matérielles des accidents dans l'agriculture en 1935	229
57. Causes matérielles importantes des accidents dans l'industrie, le commerce et le transport en 1935	230
58. Suites des accidents définitivement déterminées en 1935	230
59. Nombre des pensionnaires — ayant soufferts par des accidents — et le nombre de leurs membres de famille en 1935	230
60. Dépenses d'assurance contre accidents en 1935	231

Cenas, dzīves dārdzība pilsētās un lauksaimnieku pirkšanas spēja.

Prix, coût de la vie dans les villes et pouvoir d'achat des agriculteurs.

Metodoloģiskas piezīmes. Lieltirdzniecības cenas. Ziņas par lieltirdzniecības cenām iegūtas vai nu tieši no rūpniecības un tirdzniecības uzņēmumiem (67 firmas-korespondenti), vai arī no Rīgas biržas komitejas cenu rādītājiem. Linu cenas uzrādītas pēc valsts saimniecības departamenta linu monopōla ziņojumiem.

Pavisam sakopotas ziņas par 229 nosaukumiem (atsevišķām precēm), kas pēc preču grupām sadalās šādi: pārtikas vielas — 41 nosaukums, tekstilpreces — 21, metali — 15, koka materiāli — 54, papīrrūpniecības izejvielas un fabrikāti — 15, minerāli un minerālvielas — 11, stādu valsts produkti — 12, dzīvnieku valsts produkti — 16, ķīmiski produkti — 40 un citas preces — 4.

Vidējās lieltirdzniecības cenas ievietotas Valsts statistiskās pārvaldes „Mēneša Biļetenā“, „Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“ un „Darba Statistikā“.

Lieltirdzniecības cenu indeksi. Kopš 1927. gada augusta Valsts statistiskā pārvalde aprēķina šādus lieltirdzniecības cenu indeksus: 1) importpreču grupu indeksus, 2) importpreču kopindeksu, 3) eksportpreču grupu indeksus, 4) eksportpreču kopindeksu, 5) izejvielu grupu indeksu, 6) izejvielu kopindeksu, 7) fabrikātu kopindeksu un 8) vispārīgo kopindeksu.

Importpreču un eksportpreču grupu indeksi aprēķināti pēc agregatīvās formulas:

$$i_t \rightarrow i_{t_1} = 100 \frac{b_1 p_1 + b_2 p_2 + b_3 p_3 + \dots + b_n p_n}{a_1 p_1 + a_2 p_2 + a_3 p_3 + \dots + a_n p_n}$$

kur: i_t apzīmē indekšu pamata momentā,

i_t apzīmē indekšu dotajā momentā,

$a_1, a_2, a_3 \dots a_n$ apzīmē zināmu preču cenas pamata momentā (1913. g.),

$b_1, b_2, b_3 \dots b_n$ apzīmē zināmu preču cenas dotajā momentā,

$p_1, p_2, p_3 \dots p_n$ apzīmē šo preču 1924.—1926. g. izvestos resp. ievestos daudzumus procentos, t. i. kad $\sum p = 100$.

Importpreču un eksportpreču kopindeksi aprēķināti pēc ģeometriskā paņēmiena:

$$I = \sqrt[p]{i_1^{p_1} \cdot i_2^{p_2} \cdot i_3^{p_3} \cdot \dots \cdot i_n^{p_n}} \text{ jeb:}$$

$\log I = p_1 \log i_1 + p_2 \log i_2 + p_3 \log i_3 + \dots + p_n \log i_n$, kur I ir dotā momenta kopindeks, $i_1, i_2, i_3 \dots i_n$ — grupu indeksi,

$p_1, p_2, p_3 \dots p_n$ — atsevišķu grupu indekšu svāri, bet p — šo svaru kopsumma resp. 100.

Grupu svārs importpreču un eksportpreču kopindekos noteikts pēc ārējās tirdzniecības datiem par 1924.—1926. g.

Analoģiski tikko minētajiem aprēķināti izejvielu un fabrikātu kopindeksi, kā arī vispārīgais kopindeks. Noteicot grupu svaru šais trijos kopindekos, ņemta vērā arī pašu valsts produkcija.

Preču skaitu atsevišķos grupu indeksos un pārējo svaru kopindekos rāda sekojošā tabulīņa:

Grupas

	Pārtikas vielas	Textilpreces	Metali	Koka materiāli	Papīrs un celuloza	Minerāli un to eļļas	Stādu valsts produkti	Dzīvnieku valsts produkti	Ķīmiski produkti	Citas preces	Kopā
Importpreču kopindeks:											
Preču skaits grupās	9	3	6	—	4	3	1	—	8	4	38
Grupu svārs kopindekā	29	25	16	—	2	2	3	—	11	12	100
Eksportpreču kopindeks:											
Preču skaits grupās	4	1	—	7	4	2	2	5	2	—	27
Grupu svārs kopindekā	22	27	—	29	3	1	6	6	6	—	100
Izejvielu kopindeks:											
Preču skaits grupās	—	2	6	7	1	4	3	5	—	4	32
Grupu svārs kopindekā	—	14	13	22	4	7	6	21	—	13	100
Fabrikātu kopindeks:											
Preču skaits grupās	—	2	—	—	3	1	—	—	10	—	16
Grupu svārs kopindekā	—	53	—	—	14	5	—	—	28	—	100
Vispārīgais kopindeks:											
Preču skaits grupās	13	4	6	7	4	5	3	5	10	4	61
Grupu svārs kopindekā	61	11	7	3	2	2	1	4	4	5	100

Baltijas statistiķu konferences X. sesijā (Rīgā, 1935. gadā) pieņemti nosacījumi, kā revidēt lieltirdzniecības cenu indeka aprēķināšanas metodi (ja grozījušies saimnieciskie apstākļi un indeksi

tiem jāpielāgo), neuzsākot pie tam jaunu indekšu seriju.

Lieltirdzniecības cenu indeka aprēķināšanas metode sīkāk apskatīta „Mēneša Biļetenā“ 1927. g.

9. n-rā un 1928. g. 11. n-rā. Pašas indeku serijas bez „Mēneša Biļetena“ ievietotas arī „Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“ un „Darba Statistikā“.

Sīktirdzniecības cenas. Ziņas par sīktirdzniecības cenām sniedz 1.068 korespondenti: 342 pašvaldības (60 pilsētas un 282 pagasti) un 726 privātas personas, jeb tā sauc. sīktirdzniecības cenu brīvprātīgie korespondenti (pilsētās un uz laukiem).

Korespondenti iesūta Valsts statistiskajai pārvaldei katru mēnesi divus ziņojumus: vienu par cenām mēneša pirmajā un otru par cenām mēneša pēdējā pusē. Ziņojumos uzrāda tikai tās preces, kuņas ir pārdošanā korespondenta apvidū un kuņu cenas tam labi zināmas.

Visas cenas attiecas uz vidēja labuma nebojātu precī).

Šādā ceļā Valsts statistiskā pārvalde iegūst ziņas par 107 nosaukumiem, kas pēc patēriņa grupām sadalās šādi: pārtika — 59 nosaukumi; dzīvoklis — 3; apkurināšana — 5; apgaismošana — 2; veļa, apģērbs un apavi — 9; higiēna — 4; kultūrālās vajadzības — 2; graudi, sēkla un lopbarība — 10; mājlopi — 6 un dažādas preces — 7.

Sakopotas šīs ziņas (vienkāršie aritmētiskie vidējie) atrodamas „Mēneša Biļetenā“, „Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“ un „Darba Statistikā“.

Bez augstāk minētajiem 107 nosaukumiem, dzīves dārdzības indeku jaunās serijas aprēķināšanai Valsts statistiskā pārvalde ievāc no 20 lielākām pilsētām papildu ziņas par 196 citiem nosaukumiem. Pēc patēriņa grupām pēdējie sadalās šā: pārtika — 26 nosaukumi; veļa, apģērbs, apavi — 44; satiksme — 12; kultūrāli-sabiedriskās vajadzības — 17; higiēna — 26; izklaidēšanās — 21; mēbeles un trauki — 47 un nodokļi — 3.

Papildu ziņas par šiem 196 nosaukumiem, kā jau minēts, izlieto tikai indeka aprēķināšanai un cenu veidā npublicē.

Par dzīves izmaksu viesnīcās sniegušas ziņas 146 viesnīcas (15 — Rīgā, 51 — Vidzemē, 23 — Kurzemē, 26 — Zemgalē un 31 — Latgalē) un 100 ēdienu veikali un restorāni.

Par dažiem lauksaimniecības ražojumiem — labību, kartupeļiem, gaļu, sviestu, pienu, olīām un t. t. Valsts statistiskajai pārvaldei ienāk divējādas

cenās: no sīktirdzniecības cenu korespondentiem — patērētāju cenas, t. i. tās, kuņas maksā produktu patērētājs, un no lauksaimniecības brīvokļiem — ražotāju cenas, t. i. tās, kuņas zemnieki saņem par saviem produktiem. Ražotāju cenas par 21 nosaukumu tekoši publicē „Mēneša Biļetenā“.

Pārtikas preču cenu indeki sīktirdzniecībā. 13 lauksaimniecības produktiem aprēķināti atsevišķi sīktirdzniecības cenu indeki un pēc to cenu kopsummām pamata (1913. g.) un dotajā momentā — arī kopindeki. Kā vienīgi, tā otri ievietoti „Mēneša Biļetenā“, „Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“ un „Darba Statistikā“.

Dzīves dārdzības indeki. A. *Agrākās serijas*. 1. Dzīves dārdzība Rīgā (1914. g. jūl. = 100). Aprēķināta pēc teorētiskā paraugbudžeta 5 personu ģimenei vienam mēnesim. Paraugbudžetā ietelp 13 pārtikas produkti, dzīvoklis, malka un petroleja. Pārtikas produktu kombinācija, saturodama nepieciešamās attiecībās proteīnu, taukvielas un oghidrātus, dod 339 tūkst. lielo kaloriju. Ģimenes sastāvs: vīrs (1,0 patērētāju vienība), sieva (0,8), 12 g. vecs puisēns (0,7), 7 g. veca meitene (0,5) un 1¹/₂ g. vecs mazbērns (0,3), kopā 3,3 patērētāju vienības (pēc Atwater'a skālas). Dotā momenta indeks = $100 \frac{b}{a}$, ja a ir paraugbudžeta

kopvērtība 1914. gada jūlijā, bet b — tā kopvērtība dotajā momentā. 2. Pārtikas dārdzība pilsētās (1921. g. = 100, bez tam — Rīgai 1914. g. jūl. = 100). Aprēķināta pēc prof. K. Zariņa sastādītās teorētiskās diennakts pārtikas rācijas 1 personai (8 produktu kombinācijā 3.024 lielajām kalorijām). B. *Jaunās serijas*. Metode balstās uz ģimeņu budžetu statistikas rezultātiem. Pēc agregatīvā paņēmiena atsevišķus indekus aprēķina šādām patēriņa grupām: pārtikai, dzīvoklim, apkurināšanai un apgaismošanai, apģērbam, satiksmei, kultūrāli-sabiedriskām vajadzībām, higiēnai, izklaidēšanai, mēbeļiem un traukiem un tiešiem nodokļiem. Atsevišķo patēriņa grupu struktūra ir mōbīla, t. i. mainās atkarībā no sezonas.

Priekšmetu skaitu patēriņa grupās un pēdējo svaru koptatēriņā rāda sekojoša tabuļa:

Grupas:

	Pārtika	Dzīvoklis	Apkudināšana un apgaismošana	Apģērbs	Satiksme	Kultūr.-sabiedr. vajadzības	Higiēna	Izklaidēšanās	Mēbeles un trauki	Tiešie nodokļi	Koptatēriņš
Rīgā:											
a. <i>Ierēdņiem un kalpotājiem:</i>											
Priekšmetu skaits atsevišķās patēriņa grupās	85	1	3	44	12	10	10	15	47	3	230
Grupu svars koptatēriņā	4	9	4	19	4	10	2	5	6	1	100
b. <i>Strādniekiem:</i>											
Priekšmetu skaits atsevišķās patēriņa grupās	85	1	3	39	9	9	13	14	37	—	210
Grupu svars koptatēriņā	55	7	5	15	4	5	2	4	3	—	100
Provincē:											
a. <i>Ierēdņiem un kalpotājiem:</i>											
Priekšmetu skaits atsevišķās patēriņa grupās	45	1	3	44	8	8	10	15	47	3	184
Grupu svars koptatēriņā	45	7	4	17	3	10	2	5	6	1	100
b. <i>Strādniekiem:</i>											
Priekšmetu skaits atsevišķās patēriņa grupās	45	1	3	39	6	7	13	14	37	—	165
Grupu svars koptatēriņā	55	7	5	17	1	5	2	4	4	—	100

¹⁾ Atskaitot veļu, apģērbus un apavus (ziņo vislētākās kvalitātes preču cenas), pupiņu kafiju un tēju (tāpat), kino un teātri (lētākās vietas).

kvalitātes preču cenas), pupiņu kafiju un tēju (tāpat), kino

Dzīves dārdzības kopindeku aprēķina pēc formulas:

$$I_{t_0 \rightarrow t} = 100 \frac{b_1 p_1 + b_2 p_2 + b_3 p_3 + \dots + b_n p_n}{a_1 p_1 + a_2 p_2 + a_3 p_3 + \dots + a_n p_n}$$

kur: I_{t_0} apzīmē indeku pamata momentā,
 I_t „ indeku dotajā momentā,
 $a_1, a_2, a_3 \dots a_n$ — grupu vērtību pamata momentā,
 $b_1, b_2, b_3 \dots b_n$ — grupu vērtību dotajā momentā,
 $p_1, p_2, p_3 \dots p_n$ — grupu svaru koptatēriņā abos momentos.

Par pamata momentu indekskaitļu sākuma seri-
 jām pieņemts 1930. gada janvāris. Lai atrastu šo
 seri-ju pamatu „1930. gada caurmērs = 100“,
 lietāta šāda formula:

$$1930. \text{ gadā: } 100 \frac{\sum_j}{v}, 100 \frac{\sum_f}{v}, 100 \frac{\sum_m}{v}, \dots, 100 \frac{\sum_d}{v}$$

$$1931. \text{ gadā: } 100 \frac{\sum_{j_1}}{v}, 100 \frac{\sum_{f_1}}{v}, 100 \frac{\sum_{m_1}}{v}, \dots, 100 \frac{\sum_{d_1}}{v}$$

$$12 \text{ kur } v = \sqrt{\sum_j \cdot \sum_f \cdot \sum_m \dots \sum_d}$$

Ar $\sum_j, \sum_f, \sum_m \dots \sum_d$ apzīmētas svērto patē-
 riņa grupu vērtību summas 1930. gada janvārī, febr-
 uārī, martā... decembrī, ar $\sum_{j_1}, \sum_{f_1}, \sum_{m_1} \dots$
 \sum_{d_1} — tās pašas summas 1931. gada attiecīgajos
 mēnešos.

Provinces un apgabalu indeki ir atbilstošo pil-
 sētu aritmētiskie vidējie, nosvērti pēc iedzīvotāju
 skaita šais pilsētās.

Metodes, pēc kurām aprēķina dzīves un pār-
 tikas dārdzības agrākās serijas, tuvāk apskatītas
 1928. gada „Darba Statistikā“, bet jaunās serijas
 metode — Valsts statistiskās pārvaldes speciālā
 izdevumā „Jauna metode dzīves dārdzības indeka
 aprēķināšanai“ un „Mēneša Biļetenā“ 1932. g.
 3. n-rā.

Jaunās indeku serijas publicētas „Mēneša Biļe-
 tenā“, „Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“ un
 „Darba Statistikā“.

No agrākām seri-jām pārtikas dārdzība Rīgā
 (pēc prof. Zariņa) publicēta „Latvijas Statistiskajā
 Gada Grāmatā“ un „Darba Statistikā“, bet pārējās
 glabājas pārvaldes manuskriptos.

Lauksaimnieka pirkšanas spējas
 i n d e k s. Lauksaimnieka pirkšanas spējas indeka
 dabūšanai vispirms jāaprēķina cenu indeki lauk-
 saimnieka pārdodamiem lauksaimniecības produk-
 tiem un viņa iepērkamiem rūpniecības ražojumiem
 un koloniālprecēm.

Saskaņā ar Baltijas statistiķu konferences
 VII. sesijas lēmumiem minētajiem aprēķiniem pa-
 matā ņemti sekojošie komplekti:

1. Pārdodamo lauksaimniecības ražojumu kom-
 plekta komponenti un to svars:

	Ražojumu (komponentu) nosaukums	Komponentu svars % no kopieņēmu- miem par visu komplektu
I. Dzīvi mājlopi un lopkopības ražojumi	1) Zirgi, darba	1,13
	2) Govis, slaucamas	5,45
	3) Bulli	2,59
	4) Jaunlopi	2,46
	5) Aitas	0,76
	6) Cūkgaļa	14,88
	7) Sviests	52,47
II. Laukkopības ražojumi	8) Vistu olas	1,63
	9) Rudzi	5,41
	10) Kvieši	3,23
	11) Mieži	0,94
	12) Auzas	1,23
	13) Kartupeļi	3,20
	14) Lini	4,62
Kopā		100,00

14 galvenie lauksaimniecības komplektā cenu
 indeka aprēķinam izvēlētie komponenti sastāda
 80—90% no visu atbilstošo lauksaimniecības no-
 zaņu kopieņēmumiem. Vēl jāatzīmē, ka aprēķinam
 lietā ražotāju cenas siktirdzniecībā.

2. Lauksaimnieku pērkamo rūpniecības un
 koloniālpreču komplekta komponenti un to svars:

	Ražojumu (komponentu) nosaukums	Komponentu svars % no izdevumu kopsummas)
I. Mākslīgie mēsli	1) Superfosfāts (18—20%)	11,36
	2) Tomasmilti (16—17%)	4,58
	3) Kalija sāls (40%)	5,06
	4) Čiles salpetris	3,05
II. Spēkbarība	5) Rauši	7,44
	6) Klijas	6,39
III. Mašīnas un darba rīki	7) Pļaujammašīnas (labības un zāles)	4,20
	8) Grābekļi, zirga	1,24
	9) Atsperu ecēšas	0,95
	10) Arkli	1,91
	11) Izkaptis	0,38
	12) Pakavi	2,86
	13) Pakavu naglas	0,05
	14) Dzelzs, kaļamā	2,46
IV. Būvmateriāli	15) Cements	5,54
	16) Kaļķi	1,24
	17) Kieģeļi	2,00
	18) Stikls, logu	0,66
	19) Naglas	2,39
V. Koloniāl-un-pā- rējās preces	20) Cukurs	17,56
	21) Sāls	2,00
	22) Siļķes	10,31
	23) Petroleja	3,34
	24) Ādas	1,91
Kopā		100,00

Komponentu svars komplektos noteikts pēc
 lauksaimniecības grāmatvedības datiem. Abus in-
 dekus aprēķina pēc agregatīvās formulas:

$$I_{t_0 \rightarrow t} = 100 \frac{b_1 k_1 + b_2 k_2 + \dots + b_n k_n}{a_1 k_1 + a_2 k_2 + \dots + a_n k_n}$$

kur ar t_0 apzīmēts pamata moments, ar t — dotais
 moments, ar $a_1, a_2 \dots a_n$ — atsevišķu komponentu
 cenas pamata momentā, ar $b_1, b_2 \dots b_n$ — šīs ce-
 nas dotajā momentā, bet ar $k_1, k_2 \dots k_n$ — kom-
 ponentu svars abos momentos.

Uz lauksaimniecības produktu cenu indeka un
 rūpniecības — koloniālpreču cenu indeka pamata,
 pēc formulas:

$$100 \frac{\text{lauksaimniecības produktu cenu indeks}}{\text{rūpniecības-koloniālpreču cenu indeks}}$$

varam aprēķināt lauksaimnieka pirkšanas spējas
 indeku.

**Patērētāju cenas. Dzīvoklis, apkurināšana un
 apgaismošana.** Dzīvokļu cenas 1935. gadā, sa-
 līdzinot ar iepriekšējo gadu, visās pilsētās caur-
 mērā, palikušas bez pārmaiņām:

	Mēneša īre visās pilsētās caurmērā	
	1934. gadā	1935. gadā
	Łs	Łs
1 istaba ar virtuvi	9,—	9,—
2 istabas „ „	15,—	15,—
3 „ „ „	22,—	22,—

Atsevišķos apgabalos dzīvokļiem 1935. gadā pa-
 stāvējušas šādas cenas:

Mēneša īre

	Vidzemes pilsētās (Rīgu neieskaitot)	Kurzemes pilsētās	Zemgales pilsētās	Latgales pilsētās
	Ls	Ls	Ls	Ls
1 istaba ar virtuvi	8,—	7,—	9,—	10,—
2 istabas „ „	14,50	12,—	15,—	16,—
3 „ „ „	22,—	19,—	23,—	24,—

Visdārgāki dzīvokļi tā tad bijuši Latgalē, bet vislētāki Kurzemes pilsētās.

Piecās lielākās pilsētās pārskata gadā atzīmētas šādas mēneša īres:

	Rīgā	Liepājā	Daugavpilī	Jelgavā	Ventspilī
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
1 istaba ar virtuvi	15,—	6,—	10,—	12,—	7,—
2 istabas „ „	28,—	12,—	15,—	19,—	15,—
3 „ „ „	45,—	20,—	24,—	25,—	24,—

Par mūsu lielākajām pilsētām jāatzīmē, ka vismagāki dzīvokļu apstākļi joprojām bijuši Rīgā. Ja 1—3 istabu dzīvokļu cenas pārskata gadā Liepājā pielīdzinām 100, tad Ventspilī tās izteicas ar 121, Jelgavā — ar 147, Daugavpilī — ar 129 un Rīgā — ar 231.

Ja 1934. gadā, tāpat kā gadu iepriekš, dzīvokļu cenas galvas pilsētā*) slīdējušas uz leju, tad nākošajā — 1935. gadā tās uzrāda tendenci atgriezties uz savu 1933. gada līmeni:

	Mēneša īre Rīgā		
	1933. g.	1934. g.	1935. g.
	Ls	Ls	Ls
1 istaba ar virtuvi	15,—	14,50	15,—
2 istabas „ „	28,—	27,—	28,—
3 „ „ „	46,—	40,—	45,—

Salīdzinot ar 1934. gadu, pārskata gadā dzīvokļi Rīgā sadārdzinājušies par 3,4—12,5%, bet salīdzinot ar 1933. gadu tikai 3 istabu dzīvokļi vēl ir lētāki par 2,2%. Par lielajiem — 4, 5 un vairāk istabu dzīvokļiem Valsts statistiskā pārvalde ziņas nav pieprasījusi. Cik pēc novērojumiem var spriest, šās kategorijas dzīvokļi Rīgā nav sadārdzinājušies.

Ikgadus, maija beigās — jūnija sākumā un oktobrī, Valsts statistiskā pārvalde ievāc ziņas par tā sauc. atklāto brīvo dzīvokļu rezervi Rīgā, t. i. par tiem neaizņemtajiem dzīvokļiem, kurus neizīrē caur paziņanos, bet gan izsludinot laikrakstos, vai arī atzīmējot ar papīra strēmēlēm logos, zīmēm pie vārtiem u. t. t. dara zināmus atklātībai.

Sekojošā tabuļiņa rāda atklāto brīvo dzīvokļu cenas pēdējās trīs vasarās:

*) Ziņas par dzīvokļu īrēm Rīgā patapinātas no min. pilsētas statistikas biroja un attiecas uz dzīvokļiem ar normētām cenām.

	1936. gada maija beigās	1935. gada jūnija sākumā	1934. gada maija beigās
	Ls	Ls	Ls
1 istaba ar virtuvi	18,—	22,—	23,—
2 istabas „ „	35,—	36,—	32,—
3 „ „ „	54,—	50,—	46,—
4 „ „ „	70,—	72,—	66,—

Salīdzinot 1934. gada cenas ar 1933. gada cenām, „Darba Statistikas“ iepriekšējā gada gājumā mēs konstatējam, ka mazo dzīvokļu brīvā rezerve minētajā laikā bija sadārdzinājusies, bet vidējo — palikusi bez pārgrozībām vai pat palētinājusies. Tā, vienistabu dzīvokļi atklātā rezervē bija cēlušies par 44%, divistabu — par 10%, trijistabu — palikusi bez pārmaiņas, bet četrstabu pat kritušies par 4%.

Šī parādība izskaidrojama ar to, ka 1933.—1934. g. saimniecisku grūtību dēļ iedzīvotāji pastiprināti pārvietojās no lielākiem dzīvokļiem mazākos, sakarā ar ko pēdējo cenas arī kāpa.

1935. gadā, vispārīgiem apstākļiem jūtami uzlabojoties, šī iedzīvotāju pārvietošanās apstājusies vai pat sākusies pretējā virzienā: viens otrs vienistabas dzīvokļa iemītņieks pāriet uz divistabu dzīvokli, divistabu dzīvokļa iemītņieks — uz trijistabu dzīvokli u. t. t. Šī tendences maiņa dzīvokļu pieprasījumos arī atspoguļojusies to cenās: 1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vienistabu dzīvokļu cena kritusi par 4%, kamēr divistabu dzīvokļu īre cēlusies par 12%, trijistabu — par 9% un četrstabu — arī par 9%.

Pa daļai šās jaunās tendences dēļ Rīgas iedzīvotāju pārvietošanās kustībā, pa daļai apstāstot ienācēju skaitam no citurienes, pieprasījumi pēc mazajiem dzīvokļiem sašaurinājušies arī 1936. gadā. Līdz ar to vienistabu dzīvokļu īre kritusi par 18,2%, bet divistabu — par 2,8%, kamēr trijistabu dzīvokļu cena cēlusies par 8%. Četrstabu dzīvokļu pastiprināto pieprasījumu vilnis pārskata gadā, acīm redzot, vēl nav aizsniedzis: to cenas joprojām kritušās (pārskata gadā par 2,8%).

Kaut gan stipri sašaurinājušies, pieprasījumi pēc vien- un divistabu dzīvokļiem vēl vienmēr pārsniedz to piedāvājumus. Citiem vārdiem, mazo dzīvokļu brīvā rezerve vēl joprojām nepietiekama. To liecina starpība cenās starp šās kategorijas piedāvājumiem un aizņemtajiem dzīvokļiem:

	Caurmēra mēneša īre 1936. g. maijā Rīgā.	
	Brīvajiem dzīvokļiem	Aizņemtajiem dzīvokļiem
	Ls	Ls
1 istaba ar virtuvi	18,— (120)	15,— (100)
2 istabas „ „	35,— (125)	28,— (100)
3 „ „ „	54,— (115)	47,— (100)

Cerams, ka brīvo un aizņemto dzīvokļu cenu starpību, kas vien- un divistabu telpām 1935. gadā svārstījās starp 23% un 54%, bet tagad (t. i. 1936. gadā) — tikai starp 20% un 25%, turpmākos gados izlīdzinās Rīgas augošā dzīvokļu celtniecība.

Pēdējo tēlo sekojošā tabulīņa:

1935. g. 1934. g. 1933. g.			
<i>Pabeigtās un pieņemtās jaunbūvēs:</i>			
Klātnākušo dzīvokļu kopskaits . . .	1.007	782	477
No tiem: 1-istabas dzīvokļi . . .	270	197	99
2-istabu " . . .	427	324	239
3- " " . . .	223	181	101
4- " " . . .	66	51	27
5- " " . . .	10	25	7
6- un vairāk ist. dzīv. . .	11	4	4
Klātnākušo istabu kopskaits . . .	2.179	1.741	1.056
<i>Pabeigtās pārbūvēs:</i>			
Klātnākušo dzīvokļu skaits . . .	4	15	10
istabu " . . .	10	36	30
<i>Nopostītās un noplēstās ēkās:</i>			
Likvidēto dzīvokļu skaits . . .	21	85	13
" istabu " . . .	41	190	27
<i>Tīrais pieaugums:</i>			
Dzīvokļu skaits . . .	990	712	474
Istabu skaits { pavisam . . .	2.148	1.587	1.059
{ uz 10.000 iedzīv. . .	55,8	41,7	27,9

Ja par dzīvokļu celtniecības intensitātes rādītāja pamatu pieņemam 1933. gadu (27,9 istabas uz 10.000 iedzīvotājiem = 100), 1934. gadā šis rādītājs bija 149, bet 1935. gadā — 200.

Daļa iedzīvotāju, lielāko tiesu neprecējušies studenti, ierēdņi, kalpotāji un strādnieki, kam nav savas iedzīves, mīt kā apakšrnieki mēbelētās istabās vai gultas vietās.

Mēbelēto istabu brīvās rezerves cenas Rīgā bija:

	Mēneša īre				rudeni			
	pavasari		caurmērā		pavasari		caurmērā	
	maza istaba (1 personai)	vidēja istaba (2 personām)	liela istaba (3 un vairāk personām)	caurmērā	maza istaba (1 personai)	vidēja istaba (2 personām)	liela istaba (3 un vairāk personām)	caurmērā
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
1934. g. . .	18,—	23,—	30,—	24,—	23,—	30,—	36,—	30,—
1935. " . .	18,—	23,—	27,—	23,—	22,—	30,—	35,—	29,—
1936. " . .	17,—	22,—	27,—	22,—				

Kā redzam, mēbelēto istabu cenas 1936. gada pavasarī, salīdzinot ar to pašu laiku iepriekšējā gadā, caurmērā kritušas par 4%.

Gultas vietu cenas, cik izdevies noskaidrot, pēdējos 3 gados nav mainījušas un svārstās ap 8—10 latu no personas.

Malkas cenas*, kas 1934. gadā bija nestabilizējušās, pārskata gadā atkal cēlušās un tuvojas savam 1932. gada līmenim:

1 kub. metra malkas cena valstī caurmērā

	1932. g. 1933. g. 1934. g. 1935. g.			
	Ls	Ls	Ls	Ls
Bērza malka . . .	7,—	6,—	6,—	7,—
Alkšņa " . . .	6,50	5,—	5,—	6,—
Priedes " . . .	5,50	4,50	5,—	5,—
Egles " . . .	5,—	4,—	4,—	5,—
Apses " . . .	5,—	4,—	4,—	4,—

Bērza malkas cena, kā redzam, pēdējā gadā kāpusi par 16,7%, alkšņa malkas — par 20% un egles malkas — par 25%. Bez pārmaiņām palikusi cena priedes un apses malkai.

No lielākām pilsētām visaugstākās malkas cenas uzrāda Jelgava, kurai šai ziņā seko Daugavpils, tad Rīga un Liepāja; vislētāka malka bijusi Ventspilī:

*) Par nocirstu, līdz patērēšanas punktam izvestu malku.

1 kub. metra malkas cena:

	1 kub. metra malkas cena:				
	Rīga	Liepāja	Daugavpils	Jelgavā	Ventspilī
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Bērza malka . . .	9,—	8,—	9,—	8,50	6,—
Alkšņa " . . .	7,—	8,—	7,—	7,50	5,—
Priedes " . . .	7,—	6,—	7,—	7,—	4,—
Egles " . . .	5,—	6,—	6,—	6,—	4,—
Apses " . . .	5,—	5,—	5,—	6,—	3,—

Petrolejas cena 1935. gadā, valstī caurmērā, bija Ls —,18 litrā (gadu iepriekš — Ls —,17). Atsevišķās vietās tā sakarā ar transporta izdevumiem svārstījās starp Ls —,15 un Ls —,18.

Lielākās pilsētās litrs petrolejas maksāja: Rīgā Ls —,15 (1934. gadā arī Ls —,15), Liepājā Ls —,17 (Ls —,15), Daugavpilī Ls —,18 (Ls —,17), Jelgavā Ls —,17 (Ls —,16) un Ventspilī Ls —,18 (Ls —,16).

Elektriskā strāva apgaismošanai 1935. gadā, valstī caurmērā, maksāja Ls —,44 par kW/st. (gadu iepriekš Ls —,46). Tās cena atsevišķos apgabalos bija: Vidzemē Ls —,42 par kW/st. (1934. gadā arī Ls —,42), Kurzemē Ls —,43 (Ls —,45), Zemgalē Ls —,42 (Ls —,44), Latgalē Ls —,50 (Ls —,52), bet lielākās pilsētās: Rīgā Ls —,36 (Ls —,38), Liepājā Ls —,38 (Ls —,37), Daugavpilī Ls —,40 (Ls —,40), Jelgavā Ls —,40 (Ls —,40) un Ventspilī Ls —,37 (Ls —,40).

No minētajiem skaitļiem varam aprēķināt elektriskās strāvas palētināšanos pārskata gadā: valstī caurmērā tā bija 4,3%, Rīgā — 5,3%.

Veļa, apģērbs un apavi. Ar 1931. gadu sākot, ziņas par laukstrādnieku apģērbu vāktas tikai no tiem sīktirdzniecības cenu korespondentiem, kas dzīvo pagastos. Cenas atbilst tām summām, par kādām apģērbs kā naturālais atalgojums ieskaitīts laukstrādnieku algās:

	Vidzemē	Kurzemē	Latos			Uz laukiem caurmērā
			Zemgalē	Latgalē		
Apģērbs 1931./32. gadā . . .	115,—	110,—	110,—	91,—	109,—	
" 1932./33. " . . .	92,—	90,—	87,—	75,—	86,—	
" 1933./34. " . . .	81,—	78,—	74,—	58,—	72,—	
" 1934./35. " . . .	81,—	78,—	77,—	59,—	75,—	
" 1935./36. " . . .	80,—	73,—	74,—	63,—	72,—	
" 1936./37. " . . .	81,—	76,—	76,—	67,—	75,—	
Tai skaitā:						
uzvalks, 1 kompl. . . .	42,—	40,—	40,—	33,—	39,—	
ziemas mēteli	39,—	36,—	36,—	34,—	36,—	

Laukstrādnieka apģērba cenas 1936./37. saimniecības gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, maz mainījušās. Valstī caurmērā tās cēlušās par 4,2%, Vidzemē par 1,3%, Kurzemē par 4,1%, Zemgalē par 2,7%, bet Latgalē par 6,3%.

Darba apavu materiāla — postalādu cena kopš 1935. gada ceļas. Kilograms postalādu maksāja:

	Rīga	Vidzemē (Rīgu neteskait.)	Latos			Caurmērā
			Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	
1932. gadā . . .	3,93	3,78	4,34	4,44	3,28	3,97
1933. " . . .	3,34	2,96	3,22	3,36	2,83	3,12
1934. " . . .	2,80	3,06	3,30	3,05	2,83	3,06
1935. " . . .	3,05	3,31	3,26	3,05	3,05	3,18
1936. " (III.)	3,62	3,40	3,22	3,06	3,08	3,21

Komplektu viriešu veļas 1935. gadā varēja iegādāties:

	Ls	Tai skaitā:	
		apakš- kreklis	apakš- bikses
Rīgā par	4,90	2,55	2,35
Vidzemes pilsētās (Rīgu neiesk.) „	4,55	2,30	2,25
Kurzemes „ „ „ „ „	4,20	2,10	2,10
Zemgales „ „ „ „ „	4,—	2,10	1,90
Latgales „ „ „ „ „	4,20	2,20	2,—
Visās pilsētās caurmērā . . . „	4,30	2,20	2,10

Arī gadu iepriekš viriešu veļas komplekta cena, valsti caurmērā, bija Ls 4,30. Salīdzinot ar 1930. gadu, kad komplekts maksāja Ls 6,05, veļa pārskata gadā bijusi par 28,0% lētāka. 1936. g. martā viriešu apakšveļas komplekts maksāja Ls 4,15.

Pilsētas strādnieka lētākais virsdrēbju komplekts (vilnas uzvalks un ziemas mētelis) izmaksāja:

	Rīgā	Vidzemes pilsētās (Rīgu neieskaitot)	Kurzemes pilsētās	Zemgales pilsētās	Latgales pilsētās	Visās pilsētās caurmērā
			L a t o s			
1932. gadā	113,—	76,—	85,—	84,—	76,—	81,50
1933. „	91,—	67,—	73,50	71,—	63,—	69,50
1934. „	97,—	70,—	71,50	66,—	62,—	68,—
1935. „	91,—	70,—	70,—	60,—	59,—	65,—
Tai skaitā:						
uzvalks	41,—	36,—	35,—	29,—	28,—	32,—
ziemas mētelis	50,—	34,—	35,—	31,—	31,—	33,—

Pilsētas strādnieka virsdrēbju cenas, valsti caurmērā, 1935. gadā kritušas par 4,4%, Kurzemes pilsētās — par 2,1%, Zemgales pilsētās — par 9,1%, Latgales pilsētās — par 4,8%, Vidzemes pilsētās strādnieka virsdrēbju cenas pārskata gadā palikušas bez pārmaiņām.

Ja pilsētas strādnieka virsdrēbju cenas, visās pilsētās caurmērā, 1930. gadā pielīdzināsim 100, 1931. gadā tās būs 95, 1932. gadā — 77, 1933. gadā — 66, 1934. gadā — 64 un 1935. gadā — 61.

1936. gada martā pilsētas strādnieka virsdrēbju komplekts, visās pilsētās, caurmērā maksāja:

	Ls
Uzvalks	34,—
Mētelis	34,—
Kopā	68,—

Uzskats, ka Rīgā var lētāk iepirkties kā provincē, nebūtu attiecināms uz gatavām drēbēm. Lieļāki nodokļi, veikala izdevumi un darba algas no vienas puses, augstākas pircēju prasības un pa daļai arī lielāka pirkšanas spēja no otras puses, radījusi galvas pilsētā tādu stāvokli, ka gatavas drēbes tur bieži vien dārgākas kā provincē. Tā virsdrēbju komplekta cena 1935. g. Rīgā atzīmēta Ls 91,—, Ventspilī — Ls 86,—, Liepājā — Ls 70,—, Jelgavā — Ls 70,— un Daugavpilī — Ls 65,—.

Par lētāko apavu cenām pilsētās pārskata gadā varam spriest pēc sekojošās tabuliņas:

	Rīgā	Vidzemes pilsētās (Rīgu neieskaitot)	Kurzemes pilsētās	Zemgales pilsētās	Latgales pilsētās	Visās pilsētās caurmērā
			L a t o s			
1 pāris saišzābaku	11,—	11,—	10,—	9,—	9,—	10,—
1 kg zoļu ādas	3,65	3,58	3,96	3,41	3,17	3,57

1930. gadā 1 pāris saišzābaku, visās pilsētās caurmērā, maksāja Ls 16,—, 1931. gadā — Ls 14,50, 1932. gadā — Ls 12,—, 1933.—5. g. — Ls 10,—. Lētāko apavu cenas tā tad nostabilizējušas kopš 1933. gada.

Runājot par veļas, apģērba un apavu cenām, jāaizrāda, ka statistika to ievākšanā atdūrās uz diezgan lielām grūtībām. Lai salīdzinātu šīs cenas dažādās vietās vienā laika momentā vai vienā vietā dažādos laika momentos, nepieciešams, ka tās attiektos uz vienādas kvalitātes precī. Lai to sasniegtu, dažās valstīs cenu vācējas iestādes izstāda pat īpašu veļas, apģērba un apavu paraugus jeb standartus. Cenu korespondenti pēc standartiem iepazīstas ar preču šķirnēm, par kādām tiem jāsniedz ziņas, un statistikas iestāde tādejādi tiek pie salīdzināmiem skaitļiem.

Latvijas apstākļos standarta paņēmieni, diemžēl, nav ne realizējams, ne arī pietiekami nodrošina cenu komparabilitāti. Mūsu korespondenti, kas izkaisīti pa visu valsti, nebūtu parocīgi iepazīties ar Rīgā izstādītiem standartiem un pie tiem turēties. Grūti arī uzstādīt apģērbam stingru standartu: tik dažāda un mainīga pie mums ir šās kategorijas preču kvalitāte. Sacītā dēļ pārvaldei bija jāmeklē cita izeja, lai izvairītos no tāda stāvokļa, ka sakopotās cenas svārstās nevis tāpēc, ka uzvalki un mēteļi palikuši dārgāki vai lētāki, bet gan tādēļ, ka vienreiz korespondenti snieguši ziņas par augstākas, otrreiz atkal par zemākas kvalitātes precī. Uz šādu izeju mums norādījis jau starptautiskais darba birojs savā internacionālajā statistikā, kur tam — pasaules mērogā — dažām precēm pavisam neiespējams uzstādīt standartu, tomēr to cenas ir jāsalīdzina. Starptautiskais darba birojs šādos gadījumos prasa uzrādīt vislētākās šķirnes cenu. Vislētākajai šķirnei vienmēr būs zemāka kvalitāte, tāpat tā arvien būs masu patēriņa priekšmets. Protams, ar vislētāko precī nav jāsaprot nederīga, bojāta vai neeļoša manta. Tai jābūt piemērotai savam uzdevumam un jāiztur lietošanā parastais laiks. Tāpat šai kategorijā nevar ieskaitīt preces, kas kaut kādu nejašu apstākļu dēļ (piem., ugunsgrēka, tiesas ūtrupes u. t. t.) nāk izpārdošanā zem tirgus cenas.

Higiēna. Higiēnas izdevumu raksturojumam uzrādām šeit dzelteno ziepju, matu nogriešanas, bārdas noskūšanas un kopējās pirts cenas 1930.—1935. g.:

	Dzeltenās ziepes (1 kg)	Matu griešana (vienreiz)	Bārdas noskūšana (vienreiz)	Kopējā pirts (vienreiz)
		L a t o s		
Lielākās pilsētās:				
Rīgā	—,71	—,50	—,30	—,35
Liepājā	—,79	—,35	—,20	—,30
Daugavpilī	—,67	—,40	—,30	—,30
Jelgavā	—,67	—,50	—,30	—,30
Ventspilī	—,74	—,30	—,30	—,40
Visās pilsētās:				
Vidzemē	—,69	—,40	—,25	—,35
Kurzemē	—,72	—,35	—,25	—,35
Zemgalē	—,67	—,40	—,25	—,30
Latgalē	—,67	—,30	—,25	—,30
Caurmērā 1935. g.	—,69	—,35	—,25	—,30
„ 1934. „	—,71	—,35	—,25	—,30
„ 1933. „	—,76	—,35	—,25	—,30
„ 1932. „	—,84	—,40	—,25	—,35
„ 1931. „	—,95	—,40	—,30	—,30
„ 1930. „	1,02	—,40	—,30	—,30

Dzelteno ziepju cena 1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, Rīgā un Jelgavā nav grozījies, bet visās pilsētās caurmērā mazliet kritusi (par 2,8%). Izdevumi frizierim un pirts maksa palikuši bez pārmaiņām.

1936. g. martā ziepju cena valstī caurmērā bija Ls —,70 par kg, matu griešana maksāja Ls —,35, bārdas noskūšana Ls —,25, bet kopējā pirts Ls —,30.
Kultūrālās vajadzības. Lētākās vietas teātrī un kinematogrāfā pēdējos gados maksāja:

1 biļete vislētākajā vietā									
teātri					kino				
1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.
Latos									
Lielākās pilsētās:									
Rīgā	—,50	—,40	—,40	—,35	—,40	—,30	—,30	—,30	—,30
Liepājā	—,50	—,35	—,30	—,30	—,30	—,55	—,40	—,45	—,45
Daugavpili	1,—	—,85	—,70	—,65	—,60	—,50	—,40	—,50	—,50
Jelgava	—,45	—,35	—,40	—,40	—,40	—,25	—,20	—,25	—,30
Ventspili	—,50	—,50	—,55	—,50	—,40	—,30	—,35	—,30	—,20
Visās pilsētās caurmērā:	—,65	—,60	—,55	—,55	—,55	—,40	—,40	—,40	—,40

1930. gadā biļete vislētākajā vietā teātrī, valstī caurmērā, maksāja Ls —,65, bet kinematogrāfā — Ls —,50. Teātra cenas kopš tā laika, tā tad, kritušas par 15,4%, bet kino cenas — par 20%. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, teātra un kino cenas 1934. gadā, visās pilsētās caurmērā, palikušas bez pārmaiņām. Grāmatu un laikrakstu cenas 1935. gadā visumā bijušas tādas pašas kā 1934. gadā.

Pārtika. 1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, rupjas maizes cena, valstī caurmērā, kritusi par 4,8%, baltas maizes cena — par 5,8%, miežu putraimu — par 6,9% un grūbu — par 8,3%. 1. labuma kviešu miltu cenas no jauna noslīdējušas par 9,3%, 2. labuma miltu cena — par 9,1%. Ar vārdu sakot, labības produktu un maizes tirgū joprojām turpinājusies cenu slīdēšana uz leju:

	1929. g.	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.
Latos							
Kviešu milti, 1. lab. 1 kg	—,72	—,69	—,65	—,64	—,62	—,54	—,49
„ „ 2. „ 1 „	—,57	—,53	—,49	—,48	—,49	—,44	—,40
Miežu putraimi 1 „	—,49	—,39	—,36	—,33	—,31	—,29	—,27
Grūbas 1 „	—,56	—,47	—,43	—,40	—,38	—,36	—,33
Rupja rudzu maize 1 „	—,32	—,25	—,28	—,28	—,25	—,21	—,20
Baltmaize 1 „	—,69	—,66	—,64	—,61	—,58	—,52	—,49

1936. gada martā, valstī caurmērā, atzīmētas šādas cenas: 1. labuma kviešu miltiem (1 kg) Ls —,47, 2. labuma — Ls —,40; miežu putraimam Ls —,27; grūbām Ls —,33; rupjmaizei — Ls —,20 un baltmaizei Ls —,49.

No lielākām pilsētām labības produktiem un maizei arī 1935. gadā visaugstākās patērētāja cenas pastāvēja Rīgā:

(Skat. tabulu blakus.)

Kāļu, zirņu un pupu cenas, valstī caurmērā arvienu kritušas arī 1935. gadā. Bez pārmaiņām palikušas kartupeļu, bur-

	Rīgā	Liepāja	Daugavpili	Jelgava	Ventspili
Latos					
Kviešu milti, 1. lab. 1 kg	—,57	—,48	—,55	—,45	—,44
„ „ 2. „ 1 „	—,44	—,38	—,41	—,36	—,29
Miežu putraimi 1 „	—,32	—,26	—,26	—,26	—,25
Grūbas 1 „	—,44	—,35	—,31	—,35	—,36
Rupja rudzu maize 1 „	—,21	—,20	—,20	—,19	—,19
Baltmaize 1 „	—,48	—,46	—,47	—,42	—,55

kāņu, bet mazliet kāpušas svaigu kāpostu cenas:

	1929. g.	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	Cenas salīdz. ar 1934. g. (+) ceturks (+) kritušas (-)
Valstī caurmērā								
Latos								
Kartupeļi 1 kg	—,15	—,08	—,07	—,05	—,05	—,04	—,04	—
Burkāni 1 „	—,26	—,16	—,23	—,18	—,16	—,15	—,15	—
Kāļi 1 „	—,21	—,12	—,14	—,11	—,10	—,10	—,09	— 10,0%
Kāposti, sv. 1 „	—,35	—,21	—,27	—,18	—,16	—,15	—,16	+ 6,0%
Zirņi 1 „	—,61	—,50	—,36	—,32	—,30	—,28	—,27	+ 3,0%
Pupas 1 „	—,57	—,48	—,43	—,35	—,33	—,34	—,31	— 8,9%

Diezgan stipri svārstījušās šo pārtikas līdzekļu cenas 1935. gadā atsevišķos apgabalos:

	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Zemākā cena	Augstākā cena
	Latos					
Kartupeļi 1 kg .	-.05	-.04	-.04	-.04	-.04	-.05
Burkāni 1 ,, .	-.18	-.15	-.13	-.11	-.11	-.18
Kāļi 1 ,, .	-.12	-.08	-.09	-.07	-.07	-.12
Kāposti, svaigi 1 ,, .	-.16	-.13	-.17	-.16	-.13	-.17
Zirņi 1 ,, .	-.29	-.30	-.25	-.23	-.23	-.30
Pupas 1 ,, .	-.36	-.30	-.34	-.27	-.30	-.36

Visaugstākās cenas patērētājs maksājis minētajā gadā par saknēm un dārzeņiem Vidzemē, viszemākās — Latgalē.

Lielākās pilsētās šiem produktiem 1935. gadā konstatētas šādas patērētāja cenas:

	Rīgā	Liepājā	Daugavpilī	Jelgavā	Ventspilī
	Latos				
Kartupeļi 1 kg .	-.07	-.05	-.04	-.06	-.03
Burkāni 1 ,, .	-.15	-.13	-.09	-.11	-.12
Kāļi 1 ,, .	-.15	-.10	-.06	-.10	-.08
Kāposti, svaigi 1 ,, .	-.19	-.14	-.10	-.18	-.08
Zirņi 1 ,, .	-.47	-.40	-.29	-.31	-.34
Pupas 1 ,, .	-.45	-.36	-.29	-.37	-.26

Mūsu galvas pilsēta sakņu, dārzeņu un pākšu augu dārdzības ziņā stāvējusi pirmajā, bet Daugavpils pēdējā vietā.

Augļu un ogu grupā aplūkosim: ābolus, svaigus un žāvētus, un dzērvenes. 1935. gadā tie maksāja:

	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Valstī caurmērā
	Latos				
Āboli, svaigi 1 kg . . .	0,57	0,54	0,58	0,43	0,54
„ žāvēti 1 ,, . . .	2,64	3,17	2,40	2,21	2,65
Dzērvenes 1 ,, . . .	0,44	0,42	0,42	0,37	0,41

	Rīgā	Jelgavā	Liepājā	Ventspilī	Daugavpilī
	Latos				
Āboli, svaigi 1 kg . . .	0,73	0,75	0,56	0,70	0,52
„ žāvēti 1 ,, . . .	2,58	2,40	3,21	3,39	2,07
Dzērvenes 1 ,, . . .	0,48	0,47	0,47	0,40	0,46

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 1935. gadā, valstī caurmērā, svaigu ābolu cena kritusi par 6,9%, žāvētu ābolu — par 14,5%, bet dzērveņu cena cēlusies par 36,7%.

Gaļas produktu patērētāja cenu kustību pēdējos gados raksturo šāda tabuļa:

	Valstī caurmērā (par kg)						
	1929. g.	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.
	Latos						
Cūkas gaļa, svaiga . . .	2,21	1,89	1,10	0,79	0,96	0,93	0,76
Cūkas gaļa, žāvēta . . .	2,73	2,41	1,56	1,13	1,25	1,22	1,04
Speķis, žāvēts . . .	3,-	2,61	1,72	1,27	1,39	1,37	1,16
Aitas gaļa, svaiga . . .	1,25	1,31	0,94	0,61	0,61	0,61	0,57
Liellopu gaļa, svaiga . . .	1,19	1,23	0,91	0,50	0,48	0,50	0,48
Teļa gaļa . . .	1,01	1,01	0,68	0,46	0,46	0,48	0,45
Cūku tauki, kausēti . . .	2,87	2,49	1,85	1,52	1,60	1,57	1,33
Liellopu tauki, nekausēti . . .	1,63	1,44	0,99	0,71	0,73	0,73	0,66

Pēc straujās gaļas cenu kāpšanas 1929. gadā, šai tirgus nozarē iestājās lūzums. 1930. gadā tauku un cūkas gaļas cenas jau krīt par 12—14%. Teļa gaļas cenas vēl nemainās, bet aitas un liellopu jau sāk kāpt uz augšu.

1931. gadā cenu krišana gaļas tirgū jau ir vispārīga parādība: ir gaļas, piem., svaiga cūkas gaļa, kurām cena minētajā gadā noslīd atpakaļ vairāk kā par 40%.

Šī tendence turpinājās gaļas tirgū arī 1932. gadā, kad liellopu gaļas cena, valstī caurmērā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, krīt par 45,1%, speķa un cūkas gaļas cenas — par 26,2% līdz 28,2%, aitas gaļas cenas — par 35,1%, teļa gaļas cenas — par 32,4% u. t. t.

Jauns lūzums šai tirgus nozarē iestājās 1933. gadā, kad cenas dažām šķirnēm sāk atkal noteikti kāpt. Minētajā gadā svaigas cūkas gaļas cena jau paceļas par 21,5%, žāvētas cūkas gaļas cena — par 10,6%, žāvēta speķa cena — par 9,4% u. t. t. Par 4% vēl krīt liellopu gaļas cena, kamēr aitas un teļa gaļas cenas paliek bez pārmaiņām.

1934. gadā cūkas gaļas cenas, kaut arī nedaudz, tomēr atkal krīt (1,4%—3,1%), aitas gaļas cenas nemainās, bet kāpj mazliet tikai liellopu un teļa gaļas cenas (4,2%—4,3%).

1935. gadā cenu krišanas tendence pastiprinās un skar jau visas šķirnes: svaigas cūkas gaļas cena, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, noslīd par 18,3%, žāvētas cūkas gaļas cena — par 14,8%, žāvēta speķa — par 15,3%, svaigas aitas gaļas cena — par 6,6%, svaigas liellopu gaļas cena — par 4,0%, teļa gaļas cena — par 6,3%, kausētu cūku tauku cena — par 15,3% un nekausētu liellopu tauku cena — par 9,6%.

1936. gada martā, kā apakšējā tabuļa liecina, gaļas cenas atkal nostabilizējas un dažām šķirnēm (cūkas gaļai) sāk kāpt:

	Valstī caurmērā (par kg)	
	1935. g.	1936. g.
	Martā	
	Latos	
Cūkas gaļa, svaiga . . .	0,76	0,83
„ žāvēta . . .	1,07	1,09
Speķis, žāvēts . . .	1,18	1,21
Aitas gaļa, svaiga . . .	0,58	0,59
Liellopu gaļa, svaiga . . .	0,48	0,48
Teļa gaļa . . .	0,40	0,43
Cūku tauki, kausēti . . .	1,37	1,37
Liellopu tauki, nekausēti . . .	0,67	0,67

Atsevišķos apgabalos gaļa un tauki 1935. gadā maksāja:

	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Cenu svārstība	
					Zemākā cena	Augstākā cena
	Latos					
Cūkas gaļa, svaiga 1 kg	0,80	0,75	0,75	0,75	0,75	0,80
„ žāvēta 1 ,,	1,05	1,04	1,04	1,05	1,04	1,05
Speķis, žāvēts 1 ,,	1,14	1,14	1,16	1,19	1,14	1,19
Aitas gaļa, svaiga 1 ,,	0,58	0,58	0,59	0,48	0,48	0,59
Liellopu gaļa, svaiga 1 ,,	0,51	0,47	0,51	0,41	0,41	0,51
Teļa gaļa 1 ,,	0,46	0,45	0,49	0,38	0,38	0,49
Cūku tauki, kausēti 1 ,,	1,32	1,33	1,34	1,32	1,32	1,34
Liellopu tauki, nekausēti 1 ,,	0,65	0,68	0,68	0,64	0,64	0,68

Salīdzinot apgabalu cenas, redzam, ka vislielākā starpība starp tām pārskata gadā pastāvējusi teļa gaļai (Latgalē Ls —,38 kilogramā, Zemgalē

Ls —49 jeb par 28,0% dārgāk) un aitas gaļai (Latgalē Ls —48, Zemgalē Ls —59, starpība 22,0%). Cūkas gaļai, speķim un cūkas taukiem apgabalu cenas uzrāda 1,0%—6,7%, liellopu gaļai 24,4%, bet liellopu taukiem 6,3% lielu starpību.

Gaļas produktu patērētāja cenas lielākās pilsētās 1935. gadā redzamas no sekojošās tabuļas:

	Latos				
	Rīgā	Jelgavā	Liepājā	Ventspilī	Daugavpilī
Cūkas gaļa, svaiga	1 kg 0,89	0,85	0,75	0,76	0,69
„ „ žāvēta	1 „ 1,08	1,10	1,10	1,01	1,03
Speķis, žāvēts	1 „ 1,12	1,17	1,20	1,11	1,11
Aitas gaļa, svaiga	1 „ 0,71	0,66	0,68	0,61	0,59
Liellopu gaļa, svaiga	1 „ 0,58	0,49	0,54	0,42	0,49
„ „ malta	1 „ 0,63	0,53	0,63	0,62	0,55
Teļa gaļa	1 „ 0,64	0,55	0,54	0,51	0,49
Cūku tauki, kausēti	1 „ 1,33	1,28	1,37	1,32	1,39
Liellopu tauki, nekausēti	1 „ 0,75	0,73	0,62	0,56	0,77
Tējas desa	1 „ 1,44	1,06	1,39	1,24	1,35
Dūmu desa	1 „ 2,72	2,58	2,54	2,63	2,28
Vista, kauta	1 gab. 2,69	2,21	2,10	2,23	1,65
Zoss, „	1 „ 5,83	5,03	5,21	5,00	4,32

Tauku silķu patērētāja cenas 1935. gadā joprojām kritušas: tās noslīdējušas, valsti caurmērā, no Ls —,67 (1933. gadā) līdz Ls —,61 kilogramā. Reņģu cena, turpretim, cēlusies no Ls —,28 līdz Ls —,31 kālā (t. i. par 10,7%).

Nenokrejata piena un biežpiena cenas 1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, nav mainījušās, bet nesālīta sviesta cena mazliet (par 0,6%) cēlusies:

	Valsti caurmērā						
	1929. g.	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.
1 ltr.	0,22	0,20	0,17	0,13	0,12	0,11	0,11
1 kg	0,53	0,48	0,39	0,30	0,27	0,28	0,28
1 „	3,53	2,94	2,31	1,78	1,77	1,74	1,75

Piena cenas kopš 1929. gada noslīdējušas par 50%, biežpiena par 47% un sviesta par 50%.

1936. gada martā, valsti caurmērā, 1 ltr. pilnpiena maksāja Ls —,11, 1 kg biežpiena Ls —,30 un 1 kg nesālīta sviesta Ls 1,86.

Lielākās pilsētās piena produktu cena pārskata gadā bija:

	Latos				
	Rīgā	Jelgavā	Liepājā	Ventspilī	Daugavpilī
Piens, svaigs (nenokrejots)	1 ltr. 0,17	0,11	0,12	0,13	0,11
Biežpiens	1 kg 0,37	0,31	0,38	0,30	0,40
Krējums, skābs	1 „ 1,38	1,18	1,26	1,08	0,78
Jāņu siers	1 „ 0,79	0,70	0,45	—	0,65
Krējuma siers	1 „ 1,46	1,52	1,48	1,59	1,52
Sviests, nesālīts	1 „ 2,15	1,86	1,87	2,16	1,89
„ sālīts	1 „ 1,90	1,76	1,76	1,70	1,63

Augšējā tabuļā redzam, ka piena, skāba krējuma, Jāņu siera un sālīta sviesta cenas visaugstākās pārskata gadā bijušas galvas pilsētā.

Svaigs piens, piemēram, Rīgā 1935. gadā bija par 30,8% dārgāks kā Ventspilī, par 41,7% dārgāks kā Liepājā un 54,5% dārgāks kā Jelgavā un Daugavpilī.

Biezpiena cena visaugstākā bijusi Daugavpilī, krējuma siera Ventspilī, bet nesālīta sviesta Rīgā un Ventspilī.

No pārējiem produktiem cenas pārskata gadā vēl būtu atzīmējamas šādiem:

	Atsevišķos apgabalos				
	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Valsti caurmērā
1 kg	0,68	0,68	0,68	0,69	0,68
1 „	1,95	1,78	1,76	1,63	1,79
1 „	9,13	9,01	9,04	8,13	8,89
1 „	1,20	1,04	1,24	1,51	1,23
1 „	1,20	1,01	1,06	1,12	1,10
1 „	13,13	13,97	12,78	14,55	13,58
1 „	1,35	1,27	1,32	1,20	1,29
1 gab.	0,07	0,07	0,08	0,07	0,07

	Lielākās pilsētās				
	Rīgā	Jelgavā	Liepājā	Ventspilī	Daugavpilī
1 kg	0,66	0,66	0,66	0,69	0,67
1 „	2,14	1,59	1,95	1,58	1,84
1 „	9,05	9,39	9,35	9,22	7,09
1 „	1,36	1,26	1,01	1,17	1,23
1 „	1,29	1,30	1,05	0,87	1,24
1 „	12,20	12,04	13,62	16,68	16,33
1 „	1,46	1,27	1,39	1,37	1,34
1 gab.	0,10	0,08	0,09	0,08	0,08

Kā šo produktu cenas mainījušās kopš 1930. gada, redzams sekošajā tabuļā:

	Valsti caurmērā					
	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.
1 kg	0,50	0,45	0,66	0,65	0,65	0,68
1 „	2,70	2,28	1,91	1,76	1,76	1,79
1 „	7,88	8,02	8,03	8,16	8,25	8,89
1 „	1,47	1,31	1,39	1,32	1,29	1,23
1 „	1,40	1,29	1,27	1,22	1,14	1,10
1 „	11,—	10,26	10,25	10,53	12,14	13,58
1 „	0,58	0,57	0,66	0,77	0,85	1,29
1 gab.	0,12	0,10	0,08	0,08	0,08	0,08

Sīktirdzniecības cenu kopindeks. Mēs apskatījam dažādu pārtikas produktu cenas un redzējam, ka to kustībai nav vienāda tendence. Kamēr vienu produktu cenas kāpj, otru produktu cenas nemainās, bet trešo — slīd uz leju. Lai šādos apstākļos dotu dažādo produktu cenu līmeņa kopnovērtējumu, ar vienu skaitļu rindu izteiktu pārmaiņas šai līmenī noteikta laika sprīdi, Valsts statistiskā pārvalde aprēķina sīktirdzniecības cenu kopindeksu. Par laiku no 1929. gada līdz 1935. gadam šis kopindeks sniedz šādu ainu:

1913. g.	1929. g.	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.
100	152	135	100	76	78	76	71

Augšējā rinda liecina, ka pārtikas produktu cenas pēdējos gados (atskaitot 1933. gadu) neatlaidīgi slīdējušas uz leju. Pārskata gadā, piemēram, šis cenas atradušās jau 29% zem sava 1931. gada līmeņa.

Dzīves dārdzība. Līdz šim mēs runājām par atsevišķu preču cenu kustību siktirdzniecībā. Mūsu minētais siktirdzniecības cenu kopindeks rādīja kopainu par cenu maiņām pārtikas tirgū. Šis indekss, kam liels svars produkcijas un preču apmaiņas jautājumos, savas uzbūves dēļ tikai aptuveni norāda, kāda ietekme cenu maiņai bijusi dzīves dārdzībā resp. patērētājā. Pēdējam nolūkam vislabāk kalpo jaunais dzīves dārdzības

kopindeks, kuŗa aprēķinā: 1) ņemta vērā nevien pārtika, bet arī citas patēriņa grupas, 2) preču izvēle atbilst tiešāmībai, 3) to cenas nosvērtas ar faktiskajiem patēriņa daudzumiem resp. patēriņa koeficientiem, un 4) atsevišķo patēriņa grupu indeksi, iekļaujoties dzīves dārdzības kopindekā, ieiet tanī proporcionāli šo grupu nozīmei koppatēriņā.

Šie jaunie dzīves dārdzības kopindeksi tēlo pārmaiņas dzīves dārdzībā pēdējos gados šādi:

(Chronoloģiskie indeksi)

	Ierēdņu un kalpotāju patēriņš					Strādnieku patēriņš				
	(1930. g. = 100)									
	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.
Rīgā	93	84	79	77	80	91	79	76	72	73
Provincē (19 pilsētās)	91	82	79	78	77	91	81	76	73	72
Vidzemē (5 pilsētās)	90	81	80	77	76	90	79	76	72	72
Kurzemē (5 pilsētās)	90	82	80	78	77	89	80	76	73	71
Zemgalē (5 pilsētās)	92	81	78	78	75	91	79	75	73	72
Latgalē (4 pilsētās)	93	84	80	79	78	93	83	76	73	73

1930.—1934. g. kā Rīgā, tā provinces pilsētās dzīves dārdzības kustībai bijis vienāds virziens: tā neatlaidīgi slīdējusi uz leju. Šī tendence provincē turpinājās arī 1935. gadā, kamēr galvas pilsētā šai laikā iezīmējas zināms lūzums: dzīves dārdzības indekss strādniekiem kā p j par 1, bet ierēdņiem un kalpotājiem par 3 punktiem.

1936. gada jūnijā dzīves dārdzības indekss galvas pilsētā strādniekiem uzrāda 75, bet ierēdņiem un kalpotājiem — 76.

Ja ieskatāmies zemāk uzrādītajā ģeografisko indekšu tabulā (Rīga = 100), kas dod iespēju salīdzināt dārdzību dažādās vietās vienā laikā, tad redzam, ka galvas pilsētā 1935. gadā dzīves dārdzība bijusi par 18—25% augstāka kā provincē:

(Skat. tabulu blakus.)

(Ģeografiskie indeksi)

Gadi	Ierēdņu un kalpotāju patēriņš					Strādnieku patēriņš					
	Rīgā	Provincē (19 pils.) Tas skaitā: Vidzemē (5 pils.)	Kurzemē (5 pils.)	Zemgalē (5 pils.)	Latgalē (4 pils.)	Rīgā	Provincē (19 pils.) Tas skaitā: Vidzemē (5 pils.)	Kurzemē (5 pils.)	Zemgalē (5 pils.)	Latgalē (4 pils.)	
1930.	100	83	84	84	85	79	100	78	79	78	76
1931.	100	82	81	82	84	79	100	78	77	78	77
1932.	100	81	80	82	82	79	100	80	79	81	78
1933.	100	83	85	85	84	80	100	78	78	79	77
1934.	100	84	84	86	86	81	100	79	79	80	77
1935.	100	80	81	82	81	78	100	77	77	77	76

paša peļņu, tad patērētāja cenas parasti augstākas par ražotāja cenām.

Šeit apskatīsim svarīgāko lauksaimniecības produktu ražotāja cenas 1934. un 1935. gadā.

Labība. Pamatojoties uz 1934. gada likumu par maizes labības tirgus kārtošanu, rudzus, kviešus un miežus uzpērk arī valdība, pie kam par pusi nodotās labības, kas domāta vietējam tirgum, maksā pilnu cenu, bet par otru pusi, kuŗa domāta eksportam, par 20% reducētu cenu.

Pilnas cenas atkarībā no labības tilpuma svāra un tīrības procenta svārstījās:

	Rudziem (100 kg)		Kviešiem (100 kg)		Miežiem (100 kg)			
					nekaltētiem		kaltētiem	
	nekaltētiem	kaltētiem	nekaltētiem	kaltētiem	2-šķautņu	4-šķautņu	2-šķautņu	4-šķautņu
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
1934.								
I—VII	14,50—19,00	17,00—21,60	19,50—24,50	22,00—27,00	—	—	—	—
VIII—XI	12,90—15,90	15,40—18,60	15,90—20,90	18,40—23,40	14,00—	—	—	—
XII	13,00—16,00	15,50—18,70	16,00—21,00	18,50—23,50	14,00—	—	—	—
I—XII	12,90—19,00	15,40—21,60	15,90—24,50	18,40—27,00	14,00—	—	—	—
1935.								
I	13,10—16,10	15,60—18,80	16,10—21,10	18,60—23,60	14,00—	14,00—	—	—
II	13,20—16,20	15,70—18,90	16,20—21,20	18,70—23,70	14,00—	14,00—	—	—
III	13,30—16,30	15,80—19,00	16,30—21,30	18,80—23,80	14,00—	14,00—	—	—
IV	13,40—16,40	15,90—19,10	16,40—21,40	18,90—23,90	14,00—	14,00—	—	—
V—VIII	13,50—16,50	16,00—19,20	16,50—21,50	19,00—24,00	14,00—	14,00—	—	—
IX—XI	12,90—15,90	15,40—18,60	12,90—17,80	14,90—19,80	11,00—15,00	11,00—14,00	12,00—16,00	12,00—15,00
XII	13,00—16,00	15,50—18,70	13,00—17,90	15,00—19,90	11,00—15,00	11,00—14,00	12,00—16,00	12,00—15,00
I—XII	12,90—16,50	15,40—19,20	12,90—21,50	14,90—24,00	11,00—15,00	11,00—14,00	12,00—16,00	12,00—15,00

Armijas vajadzībām kaŗa resors par 100 kg kaltētu miežu maksāja sekojošas cenas:

Gadi	Rīgas un Daugavgrīvas garnizonā		Pārējos garnizonos	
	Ls		Ls	
1933.	15,50		15,50	
1934.	15,00—15,50		15,00—15,50	
1935.	15,00		15,00	

Par miežu tīrumu un labumu virs augstāk minētajām cenām armijas intendants „Labības un zirņu pieņemšanas nosacījumos” paredzējis vēl sevišķas piemaksas. Ārpus Rīgas apriņķa dzīvojošiem lauksaimniekiem, kas nodod miežus Intendantūras galvenajā noliktavā Rīgā, sedzami pārsūtīšanas izdevumi Ls 1,— par kvintālu.

Ieskaitot arī privātiem labības uzpircējiem pārdotos rudzus, kviešus un miežus, lauksaimnieki 1934. un 1935. gadā par tiem caurmērā saņēma:

Par 100 kg rudzu		Par 100 kg kviešu		Par 100 kg miežu	
1934. g.	1935. g.	1934. g.	1935. g.	1934. g.	1935. g.

	Ls		Ls		Ls		Ls		Ls	
	1934. g.	1935. g.	1934. g.	1935. g.	1934. g.	1935. g.	1934. g.	1935. g.	1934. g.	1935. g.
Vidzemē	15,49	13,36	86,2	19,90	16,55	83,2	13,15	11,91	90,6	
Kurzemē	14,44	13,30	92,1	18,97	16,44	86,7	12,48	11,78	94,4	
Zemgalē	14,30	12,49	87,3	18,59	15,38	82,7	12,65	11,27	89,1	
Latgalē	13,31	11,68	87,7	17,66	14,40	81,5	11,32	9,80	86,6	
Caurmērā	14,57	12,78	87,7	18,97	15,79	83,2	12,53	11,27	89,9	

Ražotāja cenas rudziem 1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kritušas, tā tad, valstī caurmērā par 12,3%, kviešiem — par 16,8%, bet miežiem — par 10,1%.

Kartupeļi. 1935./36. gada ražošanas periodam spirta dedzinātavām nododamo kartupeļu cena pazemināta no Ls 4,20 (gadu iepriekš) līdz Ls 3,00 kvintālā ar piegādi spirta dedzinātavā, ja kartupeļi satur 18—18,8% stērķeles. Šī cena varēja svārstīties par 16 snt. kvintālā par katru lieku vai iztrūkstošu stērķeles procentu.

Kaŗa resors par 1 kvintālu kartupeļu maksāja:

Gadi	Rīgas un Daugavgrīvas garnizonā		Pārējos garnizonos	
	Ls		Ls	
1932.	5,40—6,00		5,40—5,50	
1933.	5,00—6,00		4,00—5,50	
1934.	5,00—5,50		4,50—5,00	
1935.	4,00—5,00		4,00—5,00	
1936. I—VII	4,00—4,50		4,00—4,50	

Caurmērā par kartupeļiem lauksaimnieki 1934. un 1935. g. saņēma:

	Par 100 kg:	
	1934. g.	1935. g.
	Ls	Ls (1934. g. cena = 100)
Vidzemē	3,69	3,59
Kurzemē	3,57	3,33
Zemgalē	3,51	3,36
Latgalē	3,30	3,02
Caurmērā	3,54	3,36

Ražotāja cenas kartupeļiem 1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kā redzam, kritušas valstī caurmērā par 5,1%.

Lopbarība un pakaiši. Par kvintālu kaltētu auzu (graudu) kaŗa resors maksāja:

Gadi	Rīgas un Daugavgrīvas garnizonā		Pārējos garnizonos	
	Ls		Ls	
1932.	16,00		16,00	
1933.	12,50—16,00		12,50—16,00	
1934.	12,50		12,50	
1935.	12,50		12,50	

Tāpat kā par miežiem, arī par kaŗa resoram nododamām auzām paredzēta: a) īpaša labības tīrības un kvalitātes piemaksa un b) pārsūtīšanas izdevumu segšana (Ls 1,— par kvintālu) ārpus Rīgas apriņķa dzīvojošiem lauksaimniekiem par Galvenajai intendantūrai Rīgā nododamām auzām.

Caurmērā, t. i. ieskaitot privātiem uzpircējiem pārdotās auzas, lauksaimnieki 1934. un 1935. gadā par tām saņēma:

	Par 100 kg:	
	1934. g.	1935. g.
	Ls	Ls (1934. g. cenas = 100)
Vidzemē	10,52	9,55
Kurzemē	10,15	9,49
Zemgalē	10,47	9,32
Latgalē	9,10	8,32
Caurmērā	10,15	9,21

Ražotāju cenas auzām 1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tā tad kritušas par 9,3%.

Par sienu kaŗa resors noteicis cenu I. šķirai, maksājot par virsšķiras sienu 120% un par II. šķiras sienu 80% no I. šķiras siena cenas:

Gadi	Rīgas un Daugavgrīvas garnizonā		Pārējos garnizonos	
	par 100 kg:		par 100 kg:	
	Siens (I. šķ.)	Salmi	Siens (I. šķ.)	Salmi
	Ls	Ls	Ls	Ls
1933.	5,00—6,00	4,50—5,00	4,00—5,50	3,50—4,50
1934.	6,00	4,00—5,00	5,00—5,50	3,50—4,00
1935.	6,00—6,50	3,50—4,50	5,00—6,00	3,50—4,00

Caurmērā, t. i. ieskaitot privātiem uzpircējiem pārdoto furāžu, lauksaimnieki 1934. un 1935. gadā par to saņēma:

	Par 100 kg:											
	Āboliņa siena			Pļavu siena			Vasarāju salmu			Ziemāju salmu		
	1934. g.	1935. g.	1934. g. ce-100	1934. g.	1935. g.	1934. g. ce-100	1934. g.	1935. g.	1934. g. ce-100	1934. g.	1935. g.	1934. g. ce-100
	Ls	Ls		Ls	Ls		Ls	Ls		Ls	Ls	
Vidzemē	5,57	5,84	104,8	4,14	4,39	106,0	2,87	2,92	101,7	2,32	2,30	99,1
Kurzemē	5,99	7,17	119,7	4,72	5,57	118,0	2,93	3,40	116,0	2,12	2,45	115,8
Zemgalē	5,31	6,10	114,9	4,07	4,66	114,8	2,66	2,96	111,8	2,08	2,32	111,8
Latgalē	3,89	4,68	120,8	2,71	3,36	124,0	1,91	2,30	120,4	1,65	1,92	116,4
Caurmērā	5,15	5,79	112,4	3,86	4,36	112,0	2,57	2,84	110,8	2,06	2,23	108,8

Ražotāja cenas par furāžu 1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tā tad mainījušās šādi:

Āboliņa sienam cēlušās par 12,4%, plavu sienam — par 12,0%, vasarāju salmiem — par 10,5% un ziemāju salmiem — par 8,3%.

Pākšaugi un saknes. Armijas vajadzībām kara resors par pākšaugiem un saknēm maksājis šādas cenas:

Gadi	Zirņi, baltie, zaļie, dzeltenie (kaltēti)		Zirņi, pelēkie (kaltēti)		Burkāni		Kāļi un bietes		Svaigi kāposti	Sīpoli	Cigoripi (kaltēti)
	L a t o s										
	Rīgas un Daugavgrīvas garnizonā										
1932.	25,00	23,00	9,00	6,00—7,00	6,00—7,00	5,50—7,00	45,00—50,00	—	—	—	—
1933.	25,00	23,00	6,50—9,00	6,00—7,00	5,50—7,00	5,00—7,00	30,00—45,00	26,00—30,00	—	—	26,00—30,00
1934.	22,00—25,00	20,00—23,00	6,50—8,50	5,50—7,00	5,00—7,00	5,00—7,00	18,00—30,00	26,00—35,00	—	—	26,00—35,00
1935.	22,00—26,00	20,00—24,00	5,50—9,00	4,00—6,00	4,50—6,00	4,50—6,00	15,00—20,00	35,00	—	—	35,00
1936. I—VII	26,00	24,00	9,00	6,00	6,00	6,00	20,00—30,00	35,00	—	—	35,00
	Pārējos garnizonos										
1932.	25,00	23,00	8,00	5,50—6,00	5,50—6,00	4,50—6,00	40,00—48,00	—	—	—	—
1933.	25,00	23,00	5,50—8,00	5,00—6,00	4,50—6,00	4,50—6,00	25,00—40,00	26,00	—	—	26,00
1934.	22,00—25,00	20,00—23,00	5,50—7,50	5,50—6,00	4,00—6,00	4,00—6,00	17,00—25,00	26,00—35,00	—	—	26,00—35,00
1935.	22,00—26,00	20,00—24,00	5,50—9,00	4,00—6,00	4,00—6,00	4,00—6,00	15,00—20,00	35,00	—	—	35,00
1936. I—VII	26,00	24,00	9,00	6,00	6,00	6,00	20,00—30,00	35,00	—	—	35,00

Tāpat kā par miežiem un auzām, arī par kaļa resoram nododamiem zirņiem paredzēta: a) īpaša zirņu tīrības un kvalitātes piemaksa un b) pārsūtīšanas izdevumu segšana (Ls 1,— par kvintālu) ārpus Rīgas apriņķa dzīvojošiem lauksaimniekiem par Galvenajai intendantūrai Rīgā nododamiem zirņiem.

Govis. Par slaucamām un gaļas govīm lauksaimnieki caurmērā saņēma:

	Par slaucamām govīm			Par gaļas govīm		
	(Gabalā)					
1934. g.	1935. g.		1934. g.	1935. g.		
	Ls	1934. g. cena = 100		Ls	1934. g. cena = 100	
Vidzemē	84,—	89,—	106,0	61,—	64,—	104,0
Kurzemē	77,—	73,—	94,0	61,—	57,—	93,4
Zemgalē	80,—	82,—	102,0	69,—	70,—	101,0
Latgalē	63,—	63,—	100,0	62,—	62,—	100,0
Caurmērā	77,—	79,—	102,0	63,—	64,—	101,0

Kā redzam, slaucamo govju cenas 1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, cēlušās par 2,0%, bet gaļas govju cenas — par 1,0%.

Aitas. Aitu cenas 1935. gadā salīdzinot ar iepriekšējo gadu, caurmērā nedaudz kritušās:

	Aitu cena (gabala)		
	1934. g.	1935. g.	
	Ls	Ls	(1934. g. cena = 100)
Vidzemē	10,13	9,93	98,0
Kurzemē	10,05	9,76	97,1
Zemgalē	11,02	10,99	99,7
Latgalē	8,53	8,78	102,0
Caurmērā	9,97	9,89	99,2

Mājputni. Vistu cenas pārskata gadā nedaudz kapašās:

	Vistu cenas (gabala)		
	1934. g.	1935. g.	
	Ls	Ls	(1934. g. cena = 100)
Vidzemē	1,55	1,59	102,0
Kurzemē	1,58	1,57	99,4
Zemgalē	1,61	1,67	103,7
Latgalē	1,16	1,28	110,3
Caurmērā	1,49	1,54	103,4

Lopkopības ražojumi. Cūkas gaļa. Armijas vajadzībām kara resors par svaigu cūkas gaļu un cūkas speķi maksāja šādas cenas:

Gadi	Rīgas un Daugavgrīvas garnizonā		Pārējos garnizonos	
	Cūkas gaļa, svaiga	Cūkas speķis, svaigs	Cūkas gaļa, svaiga	Cūkas speķis, svaigs
	L a t o s			
1932.	80,00—90,00	120,00—130,00	80,00—90,00	120,00—130,00
1933.	80,00—96,00	117,50—130,00	80,00—96,00	117,50—130,00
1934.	75,00—96,00	117,50—130,00	75,00—96,00	117,50—130,00
1935.	75,00—85,00	—	75,00—85,00	—
1936. I—VII	75,00—85,00	—	75,00—85,00	—

Caurmērā, t. i. ieskaitot privātiem pircējiem pārdoto cūkas gaļu, lauksaimnieki par to saņēma:

	Par 100 kg:		
	1934. g.	1935. g.	
	Ls	(1934. g. cena = 100)	
Vidzemē	65,59	52,79	80,0
Kurzemē	66,74	54,86	82,0
Zemgalē	66,61	53,08	79,0
Latgalē	68,70	53,03	77,0
Caurmērā	66,50	53,20	80,0

Svaigas cūkas gaļas cena 1935. gadā viscaur bijusi zemāka kā iepriekšējā gadā.

Eksportam domātā bēkona cena 1935. gadā caurmērā bijusi par 6,0% zemāka kā 1934. gadā:

	Bēkons, I. šķiras, (par 1 kg):			
	1925.—1935. g.	1934. g.	1935. g.	
	1934. g. cena = 100			
	L a t o s			
Janvāri	1,51	1,21	1,12	92,0
Aprīli	1,60	1,01	1,02	101,0
Jūnijā	1,60	1,18	1,23	104,0
Oktōbri	1,48	1,29	1,05	81,0
Gadā caurmērā	1,57	1,16	1,08	93,0

Piensaimniecības ražojumu — svaiga piena un mājas sviesta cenas pārskata gadā nav daudz mainījušās. Piena cena viscaur drusku kritusi. Mājas sviesta cenas, turpretim, mazliet cēlušās visos apgabalos:

	Piens (par litru)		Mājas sviests (par kg)	
	1934. g.	1935. g.	1934. g.	1935. g.
	Santimos	1934. g. cena = 100	Latos	1934. g. cena = 100
Vidzemē	9,30	99,7	1,56	1,59
Kurzemē	9,37	98,5	1,56	1,57
Zemgalē	9,21	99,7	1,53	1,57
Latgalē	10,04	97,4	1,36	1,38
Caurmērā	9,00	99,0	1,52	1,54

Par eksportsviestu, valdības piemaksu neieskaitot*), šapēnts:

	Sviests, I. šķira, (par kg)			
	1925.—1935. g.		1934. g.	1935. g.
	Ls	Ls	Ls	Ls
Janvāri	3,10	1,35	100,0	1,29
Aprīli	2,90	0,80	100,0	0,87
Jūnijā	2,80	0,77	100,0	0,86
Oktobrī	3,15	1,05	100,0	1,43
Gadā caurmērā	3,02	0,98	100,0	1,14

Eksportsviesta cena pārskata gadā caurmērā, salīdzinot ar 1934. gadu, cēlusies tā tad par 16,3%.

Olām vietējam patēriņam pēdējā gadā cena mazliet kritusi (par 1,0%); turpretim eksportējamām olām tā kritusi diezgan jūtami:

	Olu cena (par gab.) vietējā tirgū:		
	1934. g.	1935. g.	
	Sant.	Sant.	1934. g. cena = 100
Vidzemē	6,84	6,81	99,0
Kurzemē	6,78	6,72	99,1
Zemgalē	6,79	6,75	99,4
Latgalē	6,03	5,97	99,0
Caurmērā	6,66	6,61	99,2

	Eksportolu cena (par 100 gab.)			
	1925.—1935. g.		1934. g.	1935. g.
	Ls	Ls	Ls	1934. g. cena = 100
Janvāri	15,85	9,00	4,51	50,1
Aprīli	9,45	6,14	4,51	73,4
Jūnijā	8,48	5,50	2,50	45,5
Oktobrī	12,27	4,51	2,50	55,4
Gadā caurmērā	11,82	6,85	3,42**)	49,9

Zivis. Par armijas vajadzībām iepērkamām zivīm kaŗa resors maksāja:

	Par 100 kg:		
	Rīgas un Daugavgrīvas garnizonā	Zivis, svaigas	Kilavas
	Ls	Ls	Ls
1932. g.	20,00	24,50	32,00
1933. g.	20,00—25,00	24,50—29,50	30,00—32,00
1934. g.	25,00	28,50—30,00	30,00—32,00
1935. g.	25,00	30,00	32,00
1936. g. I—VII	25,00	30,00	32,00

*) Valdības piemaksa par 1 kg I. šķiras eksportsviesta caurmērā 1934. gadā bija Ls 1,27, bet 1935. gadā — laikā no janvāra līdz septembrim — Ls 1,23.

Nodibinoties Paju sab. „Latvijas centrālais sviesta eksports”, pēdējais maksā par sviestu šādas cenas:

- 1) novembrī, decembrī, janvārī, februārī un martā: par I.a šķiras sviestu Ls 2,00 kg
 „ Ib „ „ „ „ 1,95 „
 „ II.a „ „ „ „ 1,85 „
- 2) aprīli, maijā, septembrī un oktobrī: par I.a šķiras sviestu Ls 1,75 kg
 „ Ib „ „ „ „ 1,70 „
 „ II.a „ „ „ „ 1,60 „
- 3) jūnijā, jūlijā un augustā: par I.a šķiras sviestu Ls 1,60 kg
 „ Ib „ „ „ „ 1,55 „
 „ II.a „ „ „ „ 1,45 „

(Publicēts „V. V.” 1935. gada 208. n.rā.)

**) Vidējais par 11 mēnešiem.

	Pārējos garnizonos		
1932. g.	20,00	24,50	32,00
1933. g.	20,00—25,00	24,50—29,50	30,00—32,00
1934. g.	25,00	28,50—30,00	30,00—32,00
1935. g.	25,00	30,00	32,00
1936. g. I—VII	25,00	30,00	32,00

Rūpniecības augi. Eksportlinu šķiedras cena pēc linu monopola pārvaldes sniegtām ziņām bijusi:

Vidz. L. baze R., fob. Rīga, par tonnu:				
1925.—1934. g.		1933. g.	1934. g.	1935. g.
Ls	Ls	Ls	Ls	1934. g. cena = 100
1.610,00	893,00	962,00	1.194,00	124,1

Eksportlinu šķiedras cena 1935. gadā, kā redzam, cēlusies par 24,1%.

Cukurbietes. Par tām maksātas šādas cenas:

1933. gadā		1934. gadā	
Pēc līguma nododamais daudzums ar iztrūkumu līdz 50%	40,—	Pēc līguma nododamais daudzums, pielaižot no pēdējā iztrūkumu līdz 40% vai uzviju līdz 35%	37,—
Par uzviju līdz 35% no līguma daudzuma	30,—	Par tālāko uzviju vai bez līguma nododamām bietēm	33,—
Atvilkums par biešu netirību:			
ja netirība ir 12—18%	1% no cenas		
ja netirība ir 18—25%	2% no cenas		

Par 1 netto tonnu, franko pieņemšanas vieta Ls

1934. gadā	
Pēc līguma nododamais daudzums, pielaižot no pēdējā iztrūkumu līdz 40% vai uzviju līdz 35%	37,—
Par tālāko uzviju vai bez līguma nododamām bietēm	33,—

1934. gadā neto uzvija (kopējā uzvija, atskaitot kopējo iztrūkumu) bija 18,0% no cukurbiešu daudzuma, kas minētajā gadā lauksaimniekiem bija jānodod pēc līguma.

1935. gadā	
Cukura monopola pārvaldei pieteiktais biešu daudzums, pielaižot no pēdējā iztrūkumu līdz 40%	34,—
Par uzviju līdz 20% no pieteiktā daudzuma	30,—
Sods par katru mazāk nodotu tonnu zem 60% no noteiktā daudzuma	3,40

Bez tam, ar īpašu Ministru Kabineta rīkojumu atļauts pieņemt:

- no lauksaimniekiem, kas pieteikuši līdz 10 tonnas cukurbiešu, virs 20% uzvijas vēl 30% par Ls 25,— tonnā
- „ lauksaimniekiem, kas pieteikuši līdz 20 tonnas cukurbiešu, virs 20% uzvijas vēl 15% par Ls 25,— tonnā
- „ lauksaimniekiem, kas pieteikuši pāri par 20 t cukurbiešu, virs 20% uzvijas vēl 10% par Ls 25,— tonnā

1936. gadā	
Cukura monopola pārvaldei pieteiktais biešu daudzums, pielaižot no pēdējā iztrūkumu līdz 40%	34,—
Par uzviju līdz 20% no pieteiktā daudzuma	22,—
Par virs atļautās uzvijas piegādātām bietēm	10,—
Atvilkums par biešu netirību:	
ja netirība ir 12—18%	1% no cenas
ja netirība ir 18—25%	2½% no cenas

Siki cukurbiešu piegādes noteikumi izdoti 1936. gada 29. janvārī un publicēti min. g. „V. V.” 52. numurā.

Tabaka. Par tabaku 1935. gadā lauksaimniekiem caurmērā maksāja Ls 1,15 par kilogramu. Valsts statistiskajai pārvaldei uzdotās tabakas cenas svārstās starp Ls 0,60 un Ls 1,70.

*

Mēs jau minējām, ka starp lauksaimniecības produktu ražotāja un patērētāja cenām ir starpība, ka patērētāja cenas ir augstākas par ražotāja cenām. Sacīto apliecina šāds salīdzinājums:

	1936. gada martā	
	Ražotāja cenas valstī caurmērā	Patērētāja cenas Rīgā
	Ls	Ls
Mieži, graudos, 100 „	11,69 (78)	15,03 (100)
Auzas, graudos, 100 „	10,60 (80)	13,25 (100)
Kartupeļi 100 „	3,56 (45)	8,00 (100)
Sviests 1 „	1,70 (80)	2,12 (100)
Cūkas gaļa, sv., 100 „	68,45 (72)	95,00 (100)

Par kartupeļiem ražotājs tā tad saņēma mazāk kā pusi no tā, ko par šo produktu maksāja viens no galvenajiem patērētājiem — galvas pilsētas iedzīvotājs. Par cūkas gaļu — 28% mazāk, par auzām — 20% mazāk, par sviestu — 20% mazāk u. t. t.

Lauksaimnieka pirkšanas spējas indeksi. Šis indeksi raksturo lauksaimnieku stāvokli atkarībā no pārdodamo un pirkamo preču cenu attiecībām.

Par 1927.—1936. g. trīs minētie indeksi uzrāda šādu ainu:

Gadi un ceturkšņi	Lauksaimn. Lauksaimn. Lauksaimn.		
	pārdoto produktu cenu indeksi	pirkto rūpn. un koloniālpreču cenu indeksi	pirkšanas spējas indeksi
	(1927.—1931. g. = 100)		
1927. g. I.—IV. cet.	110	102	108
1928. g. I.—IV. cet.	117	102	115
1929. g. I. cet.	118	103	115
II. „	105	103	102
III. „	106	102	104
IV. „	107	102	105
1930. g. I.—IV. cet.	109	102	107
I. cet.	103	101	102
II. „	89	98	91
III. „	86	98	88
IV. „	86	97	89
I.—IV. cet.	90	99	91
1931. g. I. cet.	87	96	91
II. „	73	95	77
III. „	69	95	73
IV. „	63	94	67
I.—IV. cet.	73	95	77
1932. g. I. cet.	59	89	66
II. „	49	87	56
III. „	71	81	88
IV. „	73	82	89
I.—IV. cet.	61	85	72
1933. g. I. cet.	73	79	92
II. „	73	78	94
III. „	65	77	84
IV. „	64	77	83
I.—IV. cet.	69	78	88
1934. g. I. cet.	67	81	83
II. „	66	81	81
III. „	66	80	83
IV. „	66	80	83
I.—IV. cet.	66	80	82
1935. g. I. cet.	67	79	85
II. „	66	79	84
III. „	62	78	79
IV. „	60	76	79
I.—IV. cet.	64	78	82
1936. g. I. cet.	63	76	82

Lauksaimniecības produktu cenas savu viszemāko līmeni sasniedza 1932. g. II. ceturksnī, kad to indeksi noslīdēja līdz 49. Tad, pateicoties valdības spertiem aizsardzības soļiem, no kuņiem kā

galvenie minami piemaksas sviestam un bēkonam, kā arī labības uzpirkšana. Lauksaimniecības produktu cenas diezgan strauji uzlabojās: 1932. gada pēdējā ceturksnī to indeksi aizsniedz jau 73, un šai stāvokli arī noturas 1933. gada pirmajā pusē. Nākamajos, 1934. un 1935. gadā lauksaimniecības produktu cenas gan atslīd atpakaļ. Tomēr arī 1935. gadā tās pārsniedz savu 1932. gada II. ceturkšņa līmeni par veseliem 30,6%.

Lauku patēriņa rūpniecības ražojumu un koloniālpreču cenas, kas lauksaimniecības cenu vislielākā sabrukuma brīdī — 1932. gada II. ceturksnī — turējās uz stipri augsta līmeņa (indeksi 87), ar valdības saimniecības politiku (imports un eksports, krediti, cenu inspektors!) sākot ar minētā gada III. ceturksnī ir daudz maz nospiests uz leju (1933. gada indeksi 78, 1934. g. — 80, 1935. g. — 78).

Šādas valdības rīcības iznākumā, kas no vienas puses pastāvēja lauksaimniecības produktu cenu pacelšanās un uzturēšanās, bet no otras puses — rūpniecības un koloniālpreču palētināšanās, celšies lauksaimnieka pirkšanas spēja. Ja 1932. g. II. ceturksnī šis indeksi bija tikai 56, 1934. un 1935. gadā tas jau nostabilizējies uz 82.

Ceļā uz lauksaimniecības atveseļošanu Latvija, kā to rāda salīdzināmā statistika, aizsteigusies priekšā saviem tuvākajiem kaimiņiem. Kamēr Latvijā 1935. gadā lauksaimnieku pirkšanas spējas indeksi uzrāda 82, Lietuvā tai pašā laikā tas bija 67, bet Igaunijā 78.

Dzīve viesnīcā. Istabu cenu 1935. gada beigās rāda sekojošā tabuļiņa:

	Par diennakti					
	Istaba ar 1 gultu			Istaba ar 2 gultām		
	Zemākā	Augstākā	Vidējā	Zemākā	Augstākā	Vidējā
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Rīgā	1,—	12,—	3,85	2,50	20,—	6,60
Vidzemē	1,—	4,—	1,90	1,50	6,—	3,60
Kurzemē	1,—	7,—	2,45	2,—	15,—	4,25
Zemgalē	1,—	4,—	1,95	1,50	5,—	3,35
Latgalē	1,—	3,50	1,80	1,50	5,—	2,90
Latvijā	1,—	12,—	2,80	1,50	20,—	4,55
	Pusdienas, div- un trijēdienu, 1935. gada beigās izmaksāja:					
		Divēdienu pusdienas		Trijēdienu pusdienas		
Rīgā		1,20	1,60			
I. šķ. restorānos		—,80	1,10			
II. „ „		—,75	—,90			
labākajos ēdienu veikalos		—,55	—,70			
lētākajos „ „						
Liepājā						
I. šķ. restorānos		—,70	—,85			
II. „ „		—,60	—,65			
ēdienu veikalos		—,55	—,80			
Daugavpilī						
I. šķ. restorānos		—,75	—,90			
II. „ „		—,65	—,85			
ēdienu veikalos		—,70	—,80			
Jelgavā						
I. šķ. restorānos		—,75	1,—			
II. „ „		—,55	—,70			
ēdienu veikalos			—,65			

Atsevišķi ēdieni pēc kartes tai pašā laikā maksāja:

	Rīgā				Liepājā			Daugavpili			Jelgavā		
	I. šķ. restorānos	II. "	Labākajos ēdienu veikalos	Lētākajos ēdienu veikalos	I. šķ. restorānos	II. "	Ēdienu veikalos	I. šķ. restorānos	II. "	Ēdienu veikalos	I. šķ. restorānos	II. "	Ēdienu veikalos
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Buljons ar pīrāgu vai olu	—,40	—,30	—,30	—,25	—,40	—,30	—,20	—,40	—,30	—,25	—,40	—,30	—,20
Skābu kāpostu zupa	—,40	—,30	—,30	—,25	—,40	—,30	—,20	—,35	—,30	—,30	—,30	—,25	—,20
Sakņu zupa	—,50	—,30	—,30	—,25	—,40	—,30	—,20	—,35	—,30	—,30	—,30	—,25	—,20
Piena zupa	—	—,30	—,30	—,25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cepts lasis ar salātiem	2,—	1,20	—,90	—,90	1,25	—	—	1,50	—	—	1,30	1,—	—,80
Cepta līdaka krējumā	1,65	1,—	—,70	—,65	—,70	—,40	—	1,—	—,70	—	—,95	—,90	—,70
Cāļa cepetis	1,80	1,—	—,95	—,70	1,—	—,65	—	1,30	—,80	—,60	1,10	1,—	—,70
Pilņu cepetis	1,80	1,—	1,15	—,85	1,10	—,60	1,—	1,35	—	—,65	1,15	—,95	—,70
Zosu cepetis	1,60	1,—	1,05	—,90	1,20	—,65	1,—	1,15	—,80	—,60	1,10	1,—	—,70
Zaķa cepetis	1,80	1,—	—,90	—,70	—	—	—	1,—	—	—	1,05	1,—	—,75
Teļa cepetis	1,10	—,75	—,65	—,55	—,65	—,50	—	—,80	—,50	—,55	—,80	—,65	—,55
Cūkas cepetis	1,10	—,75	—,65	—,60	—,70	—,55	—,50	—,80	—,50	—,50	—,85	—,80	—,60
Jēra cepetis	—,95	—,85	—,65	—,55	—,70	—,45	—,50	—,80	—,45	—,50	—,80	—,65	—,55
Cūkas karbonāde	—,95	—,60	—,70	—,55	—,80	—,70	—	—,80	—,65	—,50	—,90	—,80	—,55
Teļa karbonāde	1,40	—,80	—,85	—,60	—,80	—	—	—,55	1,—	—	—,65	—,90	—,60
Vīnes šnicele	—,95	—,65	—,70	—,60	—,90	—	—,70	—,90	—,70	—	—,90	—,85	—,70
Fileja bifsteks	1,40	1,—	1,15	—,65	1,10	—	—,55	1,10	—,60	—	1,05	—,80	—,65
Boeuf à la Strogonoff	1,50	1,10	—,90	—,65	1,—	—	—	1,15	—,60	—	1,40	—,95	—,65
Sipolsitenis	1,—	—,90	—,75	—,55	—,80	—,65	—,60	—,90	—,70	—,65	—,90	—,75	—,60
Desiņas ar kāpostiem	—,70	—,60	—,60	—,45	—,70	—,50	—,45	—,75	—,50	—,50	—,65	—,60	—,45
Silķu pudiņš	—,70	—,50	—,50	—,30	—,55	—	—	—,75	—,35	—,35	—,55	—,45	—,20
Teļa kotletes	1,20	—,50	—,55	—,45	—,80	—	—	—,80	—	—,50	—,75	—,60	—,45
Vērša kotletes	—,65	—,60	—,55	—,45	—,65	—	—,50	—,75	—,45	—,45	—,75	—,55	—,45
Biezputra ar sviestu	—	—	—,50	—,40	—,55	—	—	—,75	—,30	—,20	—,50	—	—,30
Sakņu pudiņš	—	—	—,60	—,40	—,40	—	—	—,75	—	—,30	—,50	—	—,30
Vareņķī krējumā	—,70	—	—,65	—,45	—,80	—	—	—,80	—	—	—,50	—	—,30
Sakņu kotletes	—	—	—,55	—,40	—	—	—	—,85	—	—	—,55	—	—,25
Sutinātas saknes	1,50	—	—,60	—,45	—	—	—	—,85	—	—	—,55	—	—,25
Sēnes krējumā	1,10	—,50	—,60	—,45	—,80	—	—	1,—	—	—,40	—,70	—,50	—,40
Kiselis ar pienu	—,40	—,30	—,30	—,20	—,25	—	—,25	—,40	—,30	—,20	—,30	—,20	—,20
Kompots	1,20	—,30	—,40	—,25	—,35	—	—,25	—,35	—,30	—,30	—,35	—,30	—,25
Rīsu vai mannas saldēdiens	—,55	—,30	—,30	—,25	—,25	—	—,20	—,40	—,30	—,25	—,30	—,25	—,20

Dažādi dzērieni maksāja:

Kafija, tase	—,35	—,30	—,25	—,18	—,25	—,25	—,20	—,30	—,15	—,20	—,25	—,20	—,20
Tēja ar citronu, glāze	—,25	—,20	—,15	—,15	—,20	—,17	—,15	—,20	—,14	—,15	—,20	—,17	—,15
Piens, glāze	—,20	—,15	—,10	—,09	—,12	—,09	—,09	—,12	—,10	—,10	—,17	—,10	—,07
Kefirs, 1/4 ltr.	—	—	—,20	—,15	—	—	—	—	—	—	—,25	—	—
Zelsteris	—,30	—,30	—,20	—,20	—,30	—,20	—,20	—,30	—,28	—,23	—,25	—,20	—,18
Limonāde	—,40	—,35	—,30	—,30	—,35	—,30	—,30	—,30	—,28	—,25	—,30	—,30	—,25
Valmieras dab. minerālūdens	—,45	—,30	—,30	—,25	—	—	—	—,40	—	—	—,40	—,40	—
Malt-Porters	—,50	—,45	—,35	—,30	—	—	—	—	—	—	—,40	—,35	—,30
Degvīns „Dzidrais“ 40% 1/4 ltr.	1,75	1,50	—	—	1,60	1,40	—	1,60	1,40	—	1,70	1,50	—
Alus, stiprais 1/2 ltr.	—,60	—,50	—,50	—,48	—,60	—,52	—,50	—,55	—,53	—,50	—,50	—,50	—,50

Pēc augšējās tabulas varam spriest, ka visumā Rīgas viesnīcās, sevišķi I. šķiras viesnīcās, ēdienu karšu cenas augstākas kā Liepājas, Daugavpils un Jelgavas viesnīcās. Mazāka šī cenu starpība ir II. šķ. viesnīcās un ēdienu veikalos.

Nacionālais tūrisms. Lai populārizētu tūrisma ideju, apvienotu tūristus un, organizējot ekskursijas, palīdzētu tiem ar vizimazāko laiku un līdzekļu patēriņu gūt vislielākos panākumus, Latvijā savā laikā nodibinājās 7 tūristu organizācijas: Latvijas centrālā tūristu biedrība, Latvijas tūristu biedrība, Latvijas ekskursiju biedrība, Žīdu tūristu biedrība, Rīgas starptautisko ekskursiju biedrība, Latgales tūristu biedrība un biedrība „Dzimtenes ceļinieki“.

Lai novērstu spēku un līdzekļu saskaldīšanu un patiešām racionāli un lietderīgi iekārtotu visu tūrisma lietu, tagad tūrisma organizēšana un vadība

koncentrēta iekšlietu ministrijas tūrisma birojā*).

Biroja darbība izpaužas tūrisma propagandā (literātūra, izstādes), tūristu apmešanās vietu ierīkošanā un ekskursiju noorganizēšanā.

Pēdējā laikā birojs ikgadus sarīko Rīgā tūrisma propagandas izstādi. 1935. gadā šo izstādi apmeklēja 12.323, bet 1936. gadā — 18.792 personas.

Apmetņu**) skaits, kas 1935. gadā bija 355, sasniedzis 1936. gadā 423:

*) Bez biroja tūrisma laukā strādā arī Ceļtrans's, tad — LSCO, YMCA's, Latvijas strādnieku arodorganizāciju apvienības, Latvijas pasta un telegrafa arod biedrības, VEF'a darbinieku biedrība, b-bas „V. St. P. darbinieku sporta pulciņš“ un Rīgas pilsētas darbinieku b-bas tūrisma sekcijas. Šīs sekcijas populārizē starp minēto organizāciju biedriem ceļošanu un sarīko viņiem ekskursijas. Citiem vārdiem, sekcijas veicina tūrisma iesakņošanas plašākos tautas slāņos.

**) Šeit ieskaitītas ne vien lauku saimniecībās ierīkotās apmetnes, bet arī skolās un citās sabiedrības ēkās ierīkotās mitnes.

	Apmetņu skaits		
	1935. gadā	1936. gadā	
Rīgā	2	2	+ 0,0%
Vidzemē	161	194	+ 20,5%
Kurzemē	52	65	+ 25,0%
Zemgalē	59	71	+ 20,3%
Latgalē	81	91	+ 12,3%
Kopā un caurmērā	355	423	+ 19,2%

Pavisam 1936. gadā apmetnes ierīkotas 290 administratīvās vienībās:

	Administratīvo vienību			Apmetņu skaits	
	Kopskaits	Skaits, kuŗas ierīkotas apmetnes	%	Pavisam	Uz 100 kv. km
Rīgā	1	1	100,0	2	1,00
Vidzemē	244	135	55,3	194	0,84
Kurzemē	113	47	41,6	65	0,49
Zemgalē	135	54	40,0	71	0,52
Latgalē	85	53	62,4	91	0,58
	578	290	50,2	423	0,84

Visplašāks apmetņu tīkls, kā redzam, ir Vidzemē, kuŗai šai ziņā seko Latgalē, tad Zemgalē ar Kurzemi.

Apmetņu skaita ziņā ieņemot pēdējo vietu, to izmantošanā Kurzemei (atskaitot galvas pilsētu) ir pirmā vieta:

	Apmetņu skaits	Tūristu skaits 1935. gadā	
		Pavisam	Caurmērā uz 1 apmetni
Rīgā	2	8.690	4.345
Vidzemē	161	3.529	22
Kurzemē	52	1.477	28
Zemgalē	59	1.072	18
Latgalē	81	1.138	14

Visintensīvākā tūrisma kustība 1935. gadā bijusi jūnijā. Uz šo mēnesi krit 21,9% no apmetnēs apmetušos tūristu kopskaita:

	Tūristu skaits	
	1935. gadā apmetnēs	%
Janvāri	22	0,1
Februāri	86	0,6
Martā	70	0,5
Aprīli	292	1,8
Maijā	3.217	20,2
Jūnijā	3.489	21,9
Jūlijā	2.968	18,7
Augustā	2.290	14,4
Septembri	794	5,0
Oktōbri	2.469	15,5
Novembri	50	0,3
Decembri	159	1,0
Kopā	15.906	100,0

Pavisam apmetnēs pārskata gadā tūristi pavadījuši 37.264 dienas vai caurmērā katrs tūrists — 2,3 dienas:

	Apmetnē pavadītās dienas	
	Pavisam	Uz 1 tūristu
Rīgā	23.251	2,7
Vidzemē	7.699	2,2
Kurzemē	2.892	2,0
Zemgalē	2.007	1,9
Latgalē	1.415	1,2
Kopā un caurmērā	37.264	2,3

Taġad apskatīsim jautājumu, kas šinī gadījumā sevišķi svarīgs, t. i. cik izmaksā uzturēšanās tūristu apmetnē?

Ikvienam, kas tūrisma nolūkos apceļojot Latviju ieradies birojā reģistrētā apmetnē, tiesība uzturēties tur 2—3 dienas no vietas atkarībā no apce-

ļojamā apvidus. Par noteiktām tūrisma biroja apstiprinātām cenām tūrists apmetnē var dabūt: a) naksmājas, b) pusdienas un c) pienu.

1935. un 1936. gadā šīs cenas bija:

Par pārnakšņošanu gultā ar veļu*).

	1935. g.			1936. g.		
	no	līdz	Caurmērā	no	līdz	Caurmērā
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Rīgā	1,—	1,—	1,—	1,—	1,—	1,—
Vidzemē	—,40	1,—	—,65	—,25	1,—	—,65
Kurzemē	—,50	—,80	—,60	—,50	1,20	—,60
Zemgalē	—,50	1,—	—,60	—,40	1,—	—,60
Latgalē	—,20	1,—	—,60	—,50	1,—	—,60
Caurmērā	—,20	1,—	—,60	—,25	1,20	—,60

Par pārnakšņošanu sienā.

	1935. g.			1936. g.		
	no	līdz	Caurmērā	no	līdz	Caurmērā
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Rīgā	—,10	—,10	—,10	—,10	—,10	—,10
Vidzemē	—,10	—,30	—,20	—,10	—,35	—,20
Kurzemē	—,10	—,20	—,20	—,10	—,30	—,20
Zemgalē	—,05	—,25	—,15	—,05	—,30	—,15
Latgalē	—,10	—,25	—,20	—,10	—,40	—,20
Caurmērā	—,05	—,30	—,20	—,05	—,40	—,20

Par pusdienām.

	1935. g.			1936. g.		
	no	līdz	Caurmērā	no	līdz	Caurmērā
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Rīgā	—	—	—	—	—	—
Vidzemē	—,40	1,25	—,70	—,40	1,50	—,70
Kurzemē	—,50	1,20	—,75	—,50	1,—	—,70
Zemgalē	—,25	1,—	—,70	—,25	1,—	—,65
Latgalē	—,50	1,—	—,80	—,50	1,—	—,70
Caurmērā	—,25	1,25	—,75	—,25	1,50	—,70

Par litru piena.

	1935. g.			1936. g.		
	no	līdz	Caurmērā	no	līdz	Caurmērā
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Rīgā	—	—	—	—	—	—
Vidzemē	—,08	—,15	—,12	—,08	—,15	—,12
Kurzemē	—,08	—,16	—,11	—,08	—,25	—,11
Zemgalē	—,05	—,15	—,11	—,05	—,15	—,11
Latgalē	—,08	—,20	—,11	—,08	—,20	—,11
Caurmērā	—,05	—,20	—,11	—,05	—,25	—,11

Pārnakšņošana gultā ar veļu tūristam caurmērā izmaksā Ls —,60 par nakti, pārnakšņošana sienā Ls —,20, pusdienas Ls —,70 un litrs piena Ls —,11. Cenu līmenis, kā redzam, nav augsts. Izdevumus tūrisma, tā tad, var panest arī strādnieka budžets.

Lai arī algas cilvēkam ar nelieliem ienākumiem dotu iespēju Latvijas skaistākās vietās pavadīt veselīgos apstākļos savu kārtējo atvaļinājumu, daudzās mitnēs iekārtota uzņemšana 14 dienu pansionā.

Šī 14 dienu pansija izmaksā:

	1935. g.			1936. g.		
	no	līdz	Caurmērā	no	līdz	Caurmērā
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Vidzemē	14,—	50,—	27,—	14,—	50,—	27,—
Kurzemē	21,—	42,—	30,—	20,—	42,—	29,—
Zemgalē	14,—	35,—	25,—	15,—	30,—	23,—
Latgalē	16,—	51,—	29,—	16,—	51,—	29,—
Caurmērā	14,—	51,—	28,—	14,—	51,—	27,—

*) Cenas par pirmo nakti. Daudzās apmetnēs tās par otro un trešo nakti pazeminātas.

a) rindu kapu vietas (lietāšanas laiks — 25 gadi pēc apbedīšanas), 2,00×1 m	Ls 5,50
b) urnu kapu vietas (50 gadu laikā jāizlietā, pēc apbedīšanas paliek vēl 50 gadu ieguveja lietāšanā), 2,00×1 m	„ 40,—
c) ģimeņu kapu vietas (30 gadi + 30 gadi), 3,00×1 m	„ 80,—
d) mūža kapu vietas (50 gadi + 50 gadi), 4,00×1 m	„ 160,—

Citos Rīgas (draudžu) kapos cenas par kapa vietu svārstās šā:

a) rindu kapu vieta	no Ls 5,50 līdz Ls 23,—
b) ģimenes kapu vieta par kvadrātpēdu	„ „ 1,— „ „ 3,—
c) dzimtkapu vieta par kvadrātpēdu	„ „ 1,— „ „ 5,—

Zārki izmaksā no Ls 9,50 (bez kājām, nekāršoti; tāds pats krāsots — Ls 14,—) līdz Ls 1500,— (ozola). Visvairāk pieprasa zārkus vērtībā no Ls 40,— līdz Ls 100,—.

No citiem apbedīšanas izdevumiem draudžu kapos minami: liķa novietošana (ev.-lut.) baznīcā par 24 stundām — no Ls 20,— sākot; katafalka un segas lietāšana — no Ls 5,— līdz Ls 15,—; zvanišana ar baznīcas zvanu par 1 stundu — no Ls 20,—, par 1/2 stundu — no Ls 10,—, par 1/4 stundu — no Ls 6,—; liķrati ar 1 zirgu — no Ls 5,—, ar 2 zirgiem — no Ls 10,—; nesēji — no Ls 2,— līdz Ls 2,50 katram, mēteļu lietāšana — Ls —,50 par mēteli; kapa izrakšana un aizbēršana — no Ls 8,— līdz Ls 22,—; ceļu un apstādījumu kopšana — no Ls 1,— līdz Ls 3,—; zvanišana kapos — no Ls 2,— līdz Ls 5,50; kapa vietas iemēršana — no Ls —,50 līdz Ls 2,—; kapa vietas pušķošana ar skujām — no Ls 5,— līdz Ls 10,—; kapa malu aplikšana skujām — no Ls 1,20 līdz

Ls 5,—; divieļu lietāšana, ielaižot zārku kapā, par pāri — no Ls 1,— līdz Ls 10,—; ceļu kaisīšana skujām un skaidām, par tek. metru — Ls —,15, tikai ceļa malas — par tek. metru — Ls —,07; liķa ievietošana kapličā uz 24 stundām — no Ls —,50 līdz Ls 3,50; lukturi ar svecēm kapličā, par gab. — no Ls 1,50 līdz Ls 7,—; nesējiem bez formas tērpiem, no kapličas līdz kapam un kapā ielaišana, no personas Ls 1,25; harmonija lietāšana kapličā — no Ls 4,— līdz Ls 12,—.

Vislētākā apbedīšana Rīgā izmaksā Ls 26,50:

Kapa vieta brīvkapos	Ls —,—
Kapa izrakšana un aizbēršana	„ 8,—
Zārks, nekāršots	„ 9,50
Liķrati ar vienu zirgu	„ 5,—
Nesējs	„ 2,—
Rakstu nauda	„ 1,—
Dvieļu lietāšana, ielaižot zārku kapā	„ 1,—
	Ls 26,50

Parastā apbedīšana Raiņa kapos izmaksā Ls 82,50:

Zārks	Ls 40,—
Rindu kapu vieta, 2,00×1 m	„ 5,50
Kapa bedres izrakšana, aizbēršana un kopīgas ierīkošana	„ 10,—
Kapa bedres izklāšana no iekšpusēs un ārpusēs ar skujām	„ 6,—
Dvieļu lietāšana, ielaižot zārku kapā, bezmaksas	„ —,—
Liķrati ar 2 zirgiem	„ 10,—
4 nesēji, à Ls 2,—	„ 8,—
20 metru ceļa nokaisīšana ar zāģu skaidām un skujām, à Ls 0,15	„ 3,—
	Ls 82,50

Ar mirušā piemiņas cienīšanu saistītie izdevumi:

Jaunas kapu kopīgas ierīkošana un apdēstīšana, ar apmalēm ierīkotās kapu kopīgas apdēstīšana par jaunu
Kapa kopšana laikā no 1. aprīļa līdz 1. novembrim
Kapa kopšana ziemas laikā; sniega notīrīšana un apkaisīšana ar skujām un skaidām
Kapa kopīgas vienreizēja aplūšana ar skujām
Neizlietāta kapa kopšana

Pilsētas Raiņa kapos:

no Ls 8,— līdz Ls 30,—	
„ „ 4,— „ „ 10,—	
„ „ 2,—	
„ „ 5,— „ „ 10,—	

Draudžu kapos:

no Ls 15,— līdz Ls 42,—	
„ „ 8,— „ „ 20,—	
„ „ 4,— „ „ 13,—	
„ „ 3,— „ „ 11,—	
„ „ —,50 „ „ 2,—	
„ „ 3,— „ „ 10,—	

Cenu inspektors. Cenu kustības administratīvai uzraudzībai un ražošanas pašizmaksas pētīšanai finanču ministrijā nodibināts cenu inspektora amats (noteikumi par cenu inspektora amata nodibināšanu, Lik. kr. 1932. g. 160. n-rā).

Cenu inspektoram ir tiesība:

1) noteikt tirdzniecībā, rūpniecībā un namsaimniecībā, kā arī viesiem pakalpojumiem un darbiem citās nozarēs saistošas cenu pazeminājuma normas, cenas, peļņas apmērus un atlaidas, kā arī noliegt pastāvošo cenu un peļņas apmēru paaugstināšanu vai atlaidu samazināšanu.

2) izdot saistošus rīkojumus par preču kvalitāti un iesaiņojuma veidu, kā arī par cenas, svara, mēra un kvalitātes apzīmēšanu uz precēm vai to iesaiņojumiem un

3) uzlikt tirgotājiem, rūpniekiem un darbu vai pakalpojumu izpildītājiem dažāda veida citus pienākumus, ko prasa cenu pētīšanas un uzraudzības uzdevumi.

Savu uzdevumu veikšanai cenu inspektoram ir tiesības pieprasīt no tirgotājiem, rūpniekiem, namsaimniekiem, pakalpojumu vai darbu izpildītājiem un uzņēmējiem sikas ziņas par preču pārdošanas cenām, ražošanas pašizmaksas sastādīšanos un atalgojumiem, kā arī pieprasīt ieskatam veikalgrāmatas un dokumentus, kas attiecas uz šiem jautājumiem. Sniegtās ziņas uzskatāmas par slepenām un kalpo vienīgi tiešiem cenu inspektora uzdevumiem.

Par cenu inspektora rīkojumu neizpildīšanu vai apiešanu, kā arī par nepareizu faktūru vai ziņu sniegšanu vainīgos var sodīt: a) cenu inspektors — ar naudas sodu līdz Ls 500,— un b) finanču ministrs — ar naudas sodu līdz Ls 20.000,—. Finanču ministrs pēc cenu inspektora priekšlikuma var atņemt vainīgajam arī koncesiju, tiesību tirgoties vai tiesību saņemt no finanču ministrijas valūtas komisijas preču ieviešanas un valūtas izvešanas atļaujas (Pārgrozījumi noteikumos par cenu inspektora amata nodibināšanu, Lik. kr. 1934. g. 302. n-rā).

1932. gada 26. augustā izdotie Noteikumi par cenu inspektora amata nodibināšanu ar 1934. gada 13. decembra pārgrozījumiem pārdēvēti par Likumu par cenu inspektoru.

1935. gada 18. janvārī cenu inspektora „Valdības Vēstnesī“ publicētais rīkojums*), kas noliedz nepamatotu cenu paaugstināšanu vai to turēšanu uz nepamatoti augsta līmeņa, skan:

„Pamatojoties uz likumu par cenu inspektoru, nosaku sekojošo:

1) Noliedzu kā tirdzniecībā, tā arī rūpniecībā preču sadārdzināšanu, cenu nepamatotu paaugstināšanu un cenu turēšanu nepamatoti augstā līmenī.

2) Izņēmuma veidā rūpniekiem un tirgotājiem ir tiesība ražoto vai pārdodamo preču cenu pacelt bez manas sevišķas atļaujas:

- a) ja ir cēlušās cenas importētām izejvielām jeb pusfabrikātiem pasaules tirgū, vai vietējām izejvielām vai pusfabrikātiem vietējā tirgū, šādi sadārdzināšanai nav pārējošs raksturs, tā pārsniedz 3. pantā aprādīto normu un bez cenu pacelšanas gatavai precei rūpniekam rodas nenovēršami zaudējumi;
- b) ja cēlušās importēto preču cenas pasaules tirgū vai sadārdzinājušies vietējie lauksaimniecības ražojumi, vai pamatoti paceltas cenas vietējā rūpniecībā, šādi cenu pacelšanai nav pārējoša rakstura, tā pārsniedz 3. pantā aprādīto normu un tirgotāji iepirkto preci nevar pārdot par pastāvošām tirgus cenām bez nenovēršamiem zaudējumiem.

Piezīme: Šī panta noteikumi neattiecas uz tām nodarbēm rūpniecībā un tirdzniecībā, kuŗu preču cenas vai cenu kustību noteic sevišķi cenu inspektora rīkojumi.

3) Ja izejvielu, pusfabrikātu vai gatavo preču cenas cēlušās nedaudz, nesamazinot ražotāja vai atkalpārdevēja parasto caurmēra peļņu vairāk kā par vienu sesto daļu, ražotāji vai atkalpārdevēji precei pārdošanas cenu pacelt nedrīkst.

4) Konkurences ceļā vai krājuma likvidešanas gadījumos izdarīto cenu pazeminājumu kā tirgotāji, tā rūpnieki var atkal paaugstināt, bet tikai līdz normāliem tirdzniecībā pieņemtās peļņas apmēriem.

Par normāliem peļņas apmēriem, ciktāl tie nebūtu noteikti ar cenu inspektora rīkojumiem, uzskatīšu to peļņu, ar kuŗu strādā solidākie un nevainojamie rūpnieki un tirgotāji attiecīgā nozarē. Solidāko un nevainojamo rūpnieku un tirgotāju novērtēšanas tiesību paturu sev.

5) Nodevu vai nodokļa likmju paaugstināšana var būt par pamatu cenas pacelšanai un preču sadārdzināšanai tikai ar manu atļauju. Tāpat bez manas piekrišanas nav atļauts preču cenu paaugstināt uz zaudējumu rēķina no atsevišķām operācijām.

Piezīme: Ja uz cenu paaugstinājuma pieņemumiem iesniedzēji 7 dienu laikā nesapem manu noraidījumu, tad paaugstinājums atzīts par pamatotu un realizējamu.

6) Lai sekmētu uzraudzību par šā rīkojuma 2., 3. un 4. p. izpildīšanu, uzlieku par pienākumu rūpniekiem un tirgotājiem par galveno izejvielu, pusfabrikātu un gatavo preču sadārdzināšanos tanīs nozarēs, kas ietelp rūpnieka vai tirgotāja veikala darījumos un ja šāda sadārdzināšanās ietekmē gatavo preču pārdošanas cenu pacelšanu, ziņot man ne vēlāk kā 3 dienu laikā pēc iegādes darījuma

*) Papildināts ar 1935. g. 12. decembra rīkojumu (skat. „V. V.“ 1935. g. 284. n-rā).

noslēgšanas, uzrādot iepirkšanas avotu, sadārdzināšanās iemeslus un cenu paaugstināšanas apmērus.

Piezīme: Bez visiem rūpniekiem šā panta noteikumi izpildāmi tikai tirgotājiem, kas precī importē, iepērk tieši no vietējiem rūpniecības uzņēmumiem vai to pārstāvībām, uzpērk vietējos lauksaimniecības ražojumus tieši vai caur aģentiem, ar nolūku tos pārdot atkalpārdevējiem, un visi citi tirgotāji, kuŗi iepirkto preci pārdod ne tieši patērētājiem vien, bet arī atkalpārdevējam vai apstrādātājam.

7) Noliedzu namsaimniekiem nepamatoti paaugstināt, kā arī jau notikušos paaugstinājumu gadījumos uzturēt augstā līmenī īres maksu, maksu par centrālo apkuri vai arī citādi sadārdzināt īrniekam nomāto telpu lietāšanu.

8) Noliedzu nepamatoti pacelt vai uzturēt nepamatoti augstā līmenī cenas vai sadārdzināt darbus vai pakalpojumus visās šā rīkojuma augstāk neapzīmētās nozarēs, kas kalpo iedzīvotāju dzīves nepieciešamības prasību apmierināšanai.

9) Šis rīkojums neattiecas uz rūpniecību vai tirdzniecību ar greznuma lietām. Kādas preces vai priekšmeti pieskaitāmi greznuma lietām, es izšķiršu katrā atsevišķā gadījumā.

10) Par šā rīkojuma neizpildīšanu vai apiešanu draud naudas sods līdz Ls 20.000.—, kā arī koncesijas, tiesības atņemšana tirgot vai saņemt no finanču ministrijas valūtas komisijas preču ieviešanas un valūtas izvešanas atļaujas.

11) Šis rīkojums stājas spēkā tā izsludināšanas dienā un aizstāj cenu inspektora 1933. gada 11. februāra rīkojumu.“

Cenu kustības uzraudzībai cenu inspektors izdevis 2 vispārīga rakstura un 4 speciālus, uz zināmas kategorijas precēm attiecīgus rīkojumus. Pie vispārīgiem rīkojumiem pieskaitāmi: 1) 1933. gada marta rīkojums par preču apzīmēšanu ar pārdošanas cenu, kas grozīts un papildināts tā paša gada 19. maijā („Vald. Vēstn.“ 1933. gada 54. un 112. n-rā), un 2) 1934. gada 4. jūlija rīkojums par rēķiniem pašizmaksas pierādīšanai („Vald. Vēstn.“ 1934. g. 146. n-rā):

Par preču apzīmēšanu ar cenām. Visiem, kas tirgojas mazumā, jāapzīmē preces ar pārdošanas cenu:

1) Precēm, ko pārdod gabaliem, cenai jābūt piestiprinātai pie katra atsevišķa priekšmeta. Ja gabalos pārdodamā vienas šķiras prece atrodas kopīgā iesaiņojumā vai novietojumā, atļauts izlikt vienu kopēju cenas apzīmējumu, minot pārdošanas vienību (gabals, pāris, ducis, kāls, simts u. t. t.). Precēm, ko pārdod komplektos, kā mēbeļu garnitūra, trauku servise u. t. t., pieļaujama cenas apzīmēšana par komplektu.

2) Ar svaru pārdodamām precēm jāatzīmē cena vienīgi par pilnu kilogramu. Precēm, ko tirdzniecībā mēdz pārdot tikai sīkās svara vienībās, piemēram, garšvielas, dažas ķīmikālijas u. t. t., cenas apzīmējums pielaižams arī par 1 vai 10 g. Tādā gadījumā veikalā jābūt izliktai cenu izkārtnei ar preču vienības un cenas apzīmējumiem.

3) Precēm, ko pārdod pēc gaŗuma, platības vai tilpuma mēriem, cena apzīmējama par vienu tekošu kvadrāta vai kubikmetru, vai vienu litru, piestiprinot cenas apzīmējumu pie katras preču vienības (baķa, saiņa u. t. t.).

4) Oriģināliesaiņojumos pārdodamām precēm cena apzīmējama uz katra iesaiņojuma.

5) Pārtikas vielām, kas nav pieejamas pircēju apskatei, jāizliek veikalā kopīgs cenu saraksts redzamā vietā.

6) Skārņos un citās gaļas pārdošanas vietās jābūt izliktam cenu sarakstam, šķirojot gaļu pēc labuma pakāpes (I, II. un III. labuma) un pēc galvenajām gaļas šķirnēm (filejs, bifsteks, malta gaļa, gaļa ar kauliem, kauli u. t. t.).

7) Skatlogos izliktām precēm katrai jāpievieno cenas apzīmējums. Skatlogos pie precēm izliktie uzraksti „pārdots“, „paraugs“ u. t. t. neatsvabina no preču apzīmēšanas ar pārdošanas cenu.

8) Skatlogos, vitrīnēs, skatu kastēs, kioskos, plauktos, uz letēm, paaugstinājumiem, galdiem un citur publikas apskatīšanai izliktās preces laižamas pārdošanā par izliktām cenām.

9) Gadījumos, ja preces labums atšķiras no parastā labuma (t. i. prece mazvērtīgāka par parasto, ar kļūdām vai bojāta), līdz ar cenas apzīmējumu jāizliek arī preces labuma apzīmējums.

10) Preču cenu un mēru apzīmējumiem jābūt skaidri un nepārprotami salasāmiem, no tās vietas, no kurās tie apskatāmi. Preču uzglabāšanai, bet ne izstādīšanai iekārtotos plauktos (aiz letēm u. c.) novietotās preces nav uzskatāmas par izliktām publikas apskatīšanai, un tamdēļ šādu preču cenas apzīmējumam obligātoriski jābūt pircējam salasāmam tikai pie preču pasniegšanas.

11) Izliktiem preču pārdošanas cenas apzīmējumiem jābūt izrēķinātiem netto pret tūlītēju samaksu.

Rikojums par preču apzīmēšanu ar cenām neattiecas uz:

- lauksaimniekiem, kas no vezumiem tirgos vai speciāli ierādītās vietās pārdod savu saimniecību ražojumus;
- vecu dzelžu tirgotavām;
- tirgotavām, kas tirgojas ar precēm, kurām cena noteikta ar valsts iestāžu vai amatpersonu apstiprinātiem cenrāžiem vai taksēm, ja pārdodamās preces nav izliktas publikas apskatīšanai;
- darbniecām, kas gatavo priekšmetus tikai uz pasūtījuma;
- dienas tirdzniecīkiem, kam nav pastāvīgas nomātas vietas tirgos;
- tirdzniecīkiem, kas tirgojas ar nolietotām mantām sīkumtirgos;

g) avižu kioskiem;

h) lieltirdzniecības veikaliem, kas pārdošanu mazumā neizdara, ja tie pie izstādītām precēm izliek paziņojumu ar uzrakstu „mazumā nepārdod“.

Par rēķiniem pašizmaksas pierādīšanai. Visiem tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumiem, kas iegūto preci tālāk pārdod pārstrādātā vai nepārstrādātā veidā, pašizmaksas pierādīšanai jāprasa no preces pārdevēja vai darba izpildītāja rēķins. Visiem tirgotājiem, rūpniekiem, komisāriem, aģentiem, vairuma tirdzniecīkiem tirgos, kā arī darba ņēmējiem, kas precī pārdod atkalpārdevējam vai izpilda tam noteiktu darbu, jāizsniedz preces ieguvejam vai darba devējam uz viņa pieprasījuma rēķins. Noteikums par rēķinu izsniegšanu attiecas arī uz preču pārdevējiem lauksaimniekiem, bet tikai gadījumos, ja tie savus ražojumus pārdod un piegādā tirgotāju un rūpnieku veikalos, noliktavās vai iepirkšanas punktos, pie kam tirgotāja vai rūpnieka pienākums turēt krājumā zīmogmarķas, rēķinu veidlapas, kā arī rēķinu izrakstus. Rēķina pareizību apliecina preču pārdevējs lauksaimnieks, parakstot rēķinu. Rēķinā jābūt uzrādītam: a) kad un kas rēķinu izdevis, kā arī izdevēja adrese, b) kam rēķins izdots, c) pārdotās preces daudzumam, nosaukumam un labuma vai šķirnes aprakstam, d) cenai par vienību, e) samaksātai vai maksājamai summai un f) preces nodošanas vietai, ja prece nav pārdota ar piegādāšanu pircēja noliktavā.

Ar sūdzībām par pieprasītā rēķina neizsniegšanu jāgriežas vietējā policijā vainīgā konstatēšanai.

Pie speciāliem rikojumiem pieskaitāmi: 1) 1933. gada 3. novembra rikojums par netto svāra apzīmējumu uz oriģināliesaiņojumos izlaižamo apavu krēmu, zābaku smēru, metalla spodrināmiem līdzekļiem un grīdu vasku, 2) 1933. gada 11. oktobra rikojums par alus trauku tilpumu apzīmējumu, 3) 1933. gada 26. septembra rikojums par ziepju gabalu svaru, apzīmējumiem un šķirnēm un 4) 1936. gada 17. februāra rikojums par sveču iesaiņojumu un svaru („Vald. Vestn.“ 1933. g. 217., 229., 249. un 1936. g. 41. n-rā).

Cenu pazemināšanai resp. maksimālo cenu noteikšanai cenu inspektors pavisam izdevis 106 rikojumus, no kuriem pašreiz spēkā sekojošie:

Preces nosaukums:	Rikojums izdots:	Izsludināts „V. V.“:
Pārtikas un garšvielas:		
Normālalus (gaišais un tumšais)	1933. g. 8. aprīlī	1933. g. 82., 84., 109. un 133. n-rā.
Raugš	1933. g. 13. martā	1933. g. 53. un 136. n-rā.
Saldumi	1933. g. 8. dec., 18. dec. un 1934. g. 12. janvārī, 13. janv. un 27. martā	1933. g. 277. un 286. un 1934. g. 10., 11. un 71. n-rā.
Augļi	1932. g. 23. dec. un 1934. g. 8. dec.	1932. g. 291. un 1934. g. 279. n-rā.
Tekstilpreces:		
Bastlentes	1933. g. 3. jūlijā	1933. g. 123. n-rā.
Kokvilnas diegi	1934. g. 1. jūnijā	1934. g. 107. n-rā.
Tikli un diedziņi	1933. g. 21. martā	1933. g. 65. n-rā.
Kokvilnas audumi	1933. g. 25. oktobrī un 1935. g. 17. aug.	1933. g. 238. un 1935. g. 186. n-rā.
Metalli:		
Dzelzs un tērauds	1934. g. 17. oktobrī	1934. g. 236. n-rā.
Dzelzs un tērauda izstrādājumi	1935. g. 22. jūlijā	1935. g. 163. n-rā.
Alumīnija izstrādājumi	1934. g. 25. septembrī un 1936. g. 27. martā	1934. g. 217. un 1936. g. 73. n-rā.
Emaljēti trauki	1935. g. 22. oktobrī	1935. g. 242. n-rā.

Preces nosaukums:	Rīkojums izdots:	Izsludināts „V. V.“:
Koku materiāli:		
Malka	1934. g. 21. septembrī un 1935. g. 10. jūlijā	1934. g. 214. un 1935. g. 153. n-rā.
Papīrrūpniecības izejvielas un fabrikāti:		
Pape (brūnā un baltā)	1933. g. 1. septembrī	1933. g. 189. n-rā.
Jumtu pape	1933. g. 25. augustā	1933. g. 183. n-rā.
Papīri (dažādi)	1933. g. 1. septembrī	1933. g. 187. n-rā.
Tapētes	1934. g. 11. maijā	1934. g. 104. n-rā.
Minerāli un minerāleļļas:		
S. P. R. S. ražotie podiņi	1933. g. 7. jūnijā	1933. g. 124. n-rā.
Podiņi (dažādi)	1933. g. 12. jūnijā	1933. g. 128. un 138. n-rā.
Kaļķi	1933. g. 19. septembrī	1933. g. 211. n-rā.
Krits	1933. g. 12. jūnijā	1933. g. 127. n-rā.
Spats un krams	1933. g. 16. jūnijā	1933. g. 129. n-rā.
Gipsis	1933. g. 16. jūnijā	1933. g. 129. n-rā.
Logu stikli	1935. g. 3. jūlijā	1935. g. 148. n-rā.
Cements	1936. g. 17. aprīlī	1936. g. 86. n-rā.
Stādu valsts produkti:		
Linsēklu, kokos- un sojas pupu rauši		
Sēklas	1936. g. 15. februārī	1936. g. 40. n-rā.
Ķīmiski produkti:		
Akmeņogles, kokss	1933. g. 8. oktobrī	1933. g. 223. n-rā.
Skābeklis	1933. g. 16. oktobrī	1933. g. 234. n-rā.
Latols	1935. g. 6. aprīlī un 2. oktobrī	1935. g. 81. un 224. n-rā.
Petroleja	1934. g. 19. septembrī	1934. g. 212. n-rā.
Kodnes (sēklu kodināšanai)	1933. g. 18. augustā, 1934. g. 7. martā un 26. jūlijā	1934. g. 54., 165. un 1933. g. 184. n-rā.
Mākslīgie mēsli	1935. g. 19. jūlijā, 1936. g. 28. janvārī un 17. martā	1935. g. 163., 1936. g. 23. un 63. n-rā.
Lopbarības kaļķis	1936. g. 16. martā	1936. g. 63. n-rā.
Lopbarības kaulu milti	1936. g. 18. februārī	1936. g. 42. n-rā.
Gumijas izstrādājumi	1936. g. 4. februārī	1936. g. 29. n-rā.
Ogļskābe	1933. g. 22. martā	1933. g. 67. n-rā.
Fotopiederumi	1934. g. 3. janvārī, 20. septembrī un 1935. g. 23. maijā	1934. g. 5., 8., 213. un 1935. g. 117. n-rā.
Veļas mazgāšana	1934. g. 21. martā	1934. g. 66. n-rā.
Veļas krāsošana	1935. g. 11. aprīlī	1935. g. 86. n-rā.
Dažādi:		
Elektriskās apgaismošanas spuldzes	1936. g. 28. februārī	1936. g. 52. n-rā.

Par cenu inspektora rīkojumu pārkāpšanu pēdējais, laikā no cenu inspektora posteņa nodibināšanas līdz 1936. gada 1. janvārim, sodījis 2.753 uzņēmumus, kopsummā par Ls 55.564,—. 1935. g.

pavisam cenu inspektors sodījis 895 uzņēmumus, kopsummā par Ls 20.023,—. Apmēram 60% sodu uzlikti par cenu nepielikšanu pārdodamām precēm un 20% par rēķinu neizrakstīšanu.

Nominālalgas un reālalgas. Salaires nominaux et réels.

Metodoloģiskas piezīmes. Laukstrādnieku algas. Lauksaimniecības brīvprātīgo korespondentu ziņas par laukstrādnieku algām sakopotas Valsts statistiskās pārvaldes lauksaimniecības nodaļā. Vidējā alga zināmā laukstrādnieku kategorijai aprīlī, apgabalā vai valstī caurmērā ir attiecīgo ziņojumu vienkāršais aritmētiskais vidējais:

Korespondentu skaits N. aprīlī — n,
Viņu ziņotās gada puīšu algas — a₁, a₂, a₃ . . . a_n
Vidējā gada puīšu alga N. aprīlī —

$$\frac{a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n}{n} = \frac{\sum (a)}{n} = \frac{1}{n} \sum (a).$$

Uzturs aprēķināts pēc lauksaimniecības grāmatvedības saimniecību ziņām.

Laukstrādnieku algas tekoši ievieto „Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“, „Latvijas Lauksaimniecībā“, „Darba Statistikā“ un „Mēneša Biļetenā“.

Meža strādnieku algas ievāktas no tiem pašiem avotiem kā laukstrādnieku algas un sakopotas analogiski pēdējām. Publicētas „Mēneša Biļetenā“ un „Darba Statistikā“.

Algas Rīgas uzņēmumos. A. Strādnieku vidējās stundu algas lielākā rūpniecībā. Privātie rūpniecības uzņēmumi ar 20 un vairāk strādniekiem iesūta Valsts statistiskajai pārvaldei ikmēnesi īpašu pārskatu par iepriekšējā mēnesī nodarbināto algoto darba spēku. Šādu uzņēmumu 1935. gada aprīlī galvas pilsētā bija 410, pie kam to iesniegtie pārskati ietvēra 38.109 strādniekus.

Pārskatu sakopojumu visplašāk publicē „Mēneša Biļetenā“, kur ziņas sagrupētas pa darba nozarēm un pa arodiem pēc sekojošas shēmas:

Keramikas, akmeņu izstrādājumu un saistāmo vielu nozare: akmeņu kalēji, akmeņu slīpētāji, stikla kausētāji, stikla pūētāji, stikla slīpētāji, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži un pusaudzes, mācekļi.

Metallapstrādāšana, mašīnu būves un lietuves: atslēdznieki, elektromontieri, kalēji, katlu kalēji, montieri, mēhāniķi, metallēvelētāji, slīpētāji un pulētāji, veidotāji un lējeji, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, visas kvalificētas strādnieces caur-

mērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži un pusaudzes, mācekļi.

Ķīmiskā rūpniec.: gumijas strādnieki-speciālisti, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, visas kvalificētas strādnieces caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži un pusaudzes.

Ādu rūpniecība: ādģēri, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces un mācekļi.

Tekstilrūpniecība: audēji, audējas, kārsēji, krāsotāji, vērpēji, vērpējas, šķērētāji, vēlēji, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, visas kvalificētas strādnieces caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži un pusaudzes, mācekļi.

Kokrūpniecība: ēvelētāji, frēzētāji, galdnieki (mēbeļu), tapsētāji, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži un mācekļi.

Papīrrūpniecība: visi kvalificēti strādnieki caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži un pusaudzes, mācekļi.

Poligrāfiskā rūpniecība: iespaidēji, mašīnburtliči, mašīnburtlices, rokas burtliči, rokas burtlices, sējēji, metieji, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, visas kvalificētas strādnieces caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži, mācekļi.

Pārtikas un garšvielu rūpniecība: desinieki, konfekšu izgatavotāji, maiznieki, meldeji, miesnieki, šokolādes izgatavotāji, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži un pusaudzes, mācekļi.

Apavu, apģērbu, tualetes un galanterijas piederumu rūpniecība: adītājas, cepurnieces, drēbnieki, kurpnieki, kurpnieces, piegriezēji (kurpn.), šuvējas, virsu taisītāji, virsu taisītājas, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, visas kvalificētas strādnieces caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudzes, mācekļi.

Būvdarbība: cauruļu licēji, galdnieki (būvju), krāsotāji, mūrnieki, namdari, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, mācekļi.

Gāze, elektrība un ūdensvadi: aku meistari, atslēdznieki, elektromontieji, montieji, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, nekvalificēti strādnieki.

Trība un higiēna: visi kvalificēti strādnieki caurmērā, visas kvalificētas strādnieces caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces.

Visās rūpniecības nozarēs caurmērā (ieskaitot tirību un higiēnu, bet atskaitot gāzi, elektrību un ūdensvadus): atslēdznieki, dzelzsgriezēji (virpātāji), elektromontieji, galdnieki (būvju), kalēji, katlu kalēji, krāsotāji (būvju), krāsotāji (tekstil-), mašīnisti, mēchaniki, modeļgaldnieki, montieji, mucinieki, mūrnieki, namdari, skārdnieki, visi kvalificēti strādnieki caurmērā, visas kvalificētas strādnieces caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces.

Atsevišķi, bez tam, „Mēneša Biļetenā“ publicē algu ziņas par sekojošām svarīgākajām rūpniecības apakšnozarēm: stikla rūpniecību (visi kvalificēti strādnieki caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, mācekļi), kuģu būvētavām un ripojošā sastāva rūpniecību (visi kvalificēti strādnieki caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži, mācekļi), gumijas rūpniecību (visi kvalificēti strādnieki caurmērā, visas kvalificētas strādnieces caurmērā, ne-

kvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži, pusaudzes), zāģētavas (visi kvalificēti strādnieki caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, pusaudži), tabakas rūpniecību (visi kvalificēti strādnieki caurmērā) un apavu rūpniecību (visi kvalificēti strādnieki caurmērā, visas kvalificētas strādnieces caurmērā, nekvalificēti strādnieki, nekvalificētas strādnieces, mācekļi).

Par kvalificētiem strādniekiem sakopojumā uzskatīti amatnieki (kalēji, galdnieki, burtliči u. t. t.), kas savu amatu mācījušies noteiktu ilgāku laiku — vairākus gadus.

Atsevišķi uzrādīti tikai tipiskākie arodi. Ailēs „visi kvalificētie strādnieki caurmērā“ un „visas kvalificētas strādnieces caurmērā“ ietilpināti kā atsevišķi uzskaitītie, tā arī atsevišķi neuzskaitītie (tā sauc. „pārējie“) arodi.

Mācekļos ietverti abēja dzimuma 1., 2., 3. un tālāko gadu mācekļi, kas mācās kādu noteiktu arodu, piem., atslēdznieka, krāsotāja, konditora u. t. t.

Visi pārējie strādnieki, atskaitot kvalificētos un mācekļus, ieskaitīti nekvalificētos strādniekos. Pēdējos, tā tad, ietilpināti: 1) apmācīti (puskvalificēti) strādnieki, kam darbs ir samērā vienkāršs un tādēļ prasa tikai neilgu apmācību un iestrādāšanos, lai strādnieks veiktu savu parasto normu (kurinātāji, mašīnstrādnieki koku apstrādāšanas uzņēmumos, pudeļu skalotāji un pildītāji alus darītavās, avižu locītājas ekspedīcijās u. t. t.), un 2) vienkārši strādnieki, kuģu darbs neprasa nekādu iepriekšēju zināšanu vai speciālas apmācības.

Stundu likmes attiecas uz strādniekiem ar stundas, dienas vai nedēļas algu, pie kam dienas alga, reducējot to uz stundas algu, dalīta ar 8, bet nedēļas alga — ar 46. Pats par sevi saprotams, ka stundu likmes neskar mēnešniekus (kurjiem bieži vien nav noteikta darba laika) un akordniekus (kam garantēta dienas alga reti kad atbilst vidējās dienas algas likmei attiecīgā arodā). Arī virsstundu atlīdzība netiek ņemta vērā stundu likmēs: tās raksturo tikai algas normālā darba laikā.

Stundu izpeļņas ieskaitīti arī akorda darbi un virsstundu atlīdzība, bet atskaitīti nost strādnieku maksājumi sociālai apdrošināšanai (slimo kases, bezdarba fonds).

Atalgojuma daļa, ko strādnieki saņem natūrā (piem., malka zāģētavās), pēc pastāvošām vidējām tirgus cenām, ieskaitīta izpeļņās.

Vidējās stundu likmes aprēķinātas kā aritmētiskie nosvērtie vidējie:

$$\frac{a_1 p_1 + a_2 p_2 + a_3 p_3 + \dots + a_n p_n}{p_1 + p_2 + p_3 + \dots + p_n} = \frac{\Sigma (ap)}{\Sigma (p)}$$

kur $a_1, a_2, a_3 \dots a_n$ ir aroda (vai arodu grupas) stundu likmes, bet $p_1, p_2, p_3 \dots p_n$ — šā aroda resp. arodu grupas strādnieku skaits, kuģus pēc minētām likmēm algo zināmā nozarē (vai visās nozarēs kopā).

Vidējo stundas izpeļņu aprēķina pēc formulas

$$\frac{a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n}{p_1 + p_2 + p_3 + \dots + p_n} = \frac{\Sigma (a)}{\Sigma (p)}$$

kur $a_1, a_2, a_3 \dots a_n$ ir visu viena aroda (vai arodu grupas) strādnieku kopizpeļņa zināmas nozares atsevišķos uzņēmumos noteiktā laika sprīdī (piem., 4—5 nedēļās), bet $p_1, p_2, p_3 \dots p_n$ šo strādnieku faktiski nostrādātais stundu skaits.

„Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“ un „Darba statistikā“ ziņas par rūpniecības strādnieku algām sniegtas koncentrētākā veidā kā „Mēneša Biljetenā“.

B. *Ostas strādnieku algas.* Ostas strādniekiem, kas strādā kuģu iekraušanas un izkraušanas darbos, stundu likmes un izpeļņas (nosvērtie aritmētiskie vidējie) aprēķinātas pēc Muitas arteļa ziņojumiem un ievietotas „Darba Statistikā“.

C. *Mēneša darbinieku algas Rīgas privātos uzņēmumos.* Administratīvais, kantoņa un veikala personāls rūpniecības, tirdzniecības un transporta uzņēmumos sastāv no darbiniekiem ar mēneša algu. Tas pats sakāms par naudas iestāžu — banku, krājaizdevu un apdrošināšanas sabiedrību, lombardu u. t. t. personālu.

Strādniekiem rūpniecībā pa lielākai daļai ir stundas, dienas vai nedēļas alga vai arī akorda alga, kamēr tirdzniecības un transporta uzņēmumos arī starp tiem daudz mēnešnieku.

Valsts statistiskā pārvalde 2 reizes gadā (jūnijā un decembrī) ievāc ar īpašu pārskatu ziņas par šās kategorijas darbiniekiem, par viņu skaitu un atalgojumu, no Rīgas privātiem uzņēmumiem ar 3 algotiem darbiniekiem. 1935. gadā šādu ziņu pārvaldei ienāca par 17.128 darbiniekiem ar mēneša algu, no kuņiem 951 bija nodarbināts naudas iestādēs, 6.474 — rūpniecībā, 1.119 — transportā un 8.584 — tirdzniecībā.

Uzņēmumi pārskatos uzrāda visus kantoņos, darbnīcās, veikalos un noliktavās strādājošos mēnešniekus, kā administratīvo un biroja personālu, tā arī apkalpotājus un strādniekus ar mēneša algu. Ziņots tiek darbinieku mēneša brutto atalgojums, kuŗā ietelp pamatalga, natūrālījas (dzīvoklis, malķa u. t. t. pēc tirgus cenām), gratifikācijas ar tantjemām (1 mēneša daļa) un vien atskaitīti maksājumi slimo kasei un bezdarba fondam.

„Darba Statistikā“ ievietotās mēnešnieku algas sakopotas pēc sekojošās shēmas:

Naudas iestādes: bankas, krājaizdevu sabiedrības, apdrošināšanas sabiedrības, lombards u. t. t.

Aģentūras un komisijas.

Transports: kuģu un spedīcijas kantoņi. Autosatiksmē.

Atsevišķi tirdzniecības veikali: 1) pārtika, restorāni, ēdienu veikali, 2) manufaktūra, galanterija un gatavi apģērbi, 3) ādas un gumijas apavi, citi ādas izstrādājumi, 4) trauki un stikls, 5) koka materiāli un mēbeles, 6) dzelzs preces, elektrotehniski piederumi, 7) grāmatas un rakstāmlietas, 8) aptiekas, drogu un ķīmikāliju veikali, 9) pārējie tirdzniecības veikali (mūzikālijas, kino, pulksteņi, zelta un sudraba lietas, puķu veikali u. t. t.).

Rūpniecība: 1) keramika, akmeņu izstrādājumi un saistāmās vielas, 2) metālapstrādāšana un mašīnbūves, 3) ķīmiskā rūpniecība, 4) ādu rūpniecība, 5) tekstilrūpniecība, 6) koku apstrādāšanas rūpniecība, 7) papīra rūpniecība, 8) poligrāfiskā rūpniecība, 9) ēdamvielu un garšvielu rūpniecība, 10) apģērbs, apavi, tualetes piederumi, galanterija, 11) būvdarbība.

Tirība un higiēna.

Par komerciāli-administratīvo un kantoņa personālu sakopotas mēneša algas sekojošiem arodiem: (vir.) direktoriem, direktoru palīgiem, prokūristiem, juriskonsultiem, inspektoriem, instruktoriem, aģentiem, sekretāriem, darbvežiem, nodaļas vadītājiem, nodaļas vadītāju palīgiem, kantoņa pārziņiem, virsrūpmatvežiem, rēķinvežiem, virskasie-

riem, kasieriem, naudas skaitītājiem, inkasentiem, deklarantiem, ekspeditoriem, kantoristiem, žurnālistiem, korespondentiem, kalkulatoriem, kantoņa mācekļiem, (siev.) darbvedēm, grāmatvedēm, rēķinvedēm, kasierēm, inkasentēm, kantoristēm, korespondentēm, mašīnrakstītājam, telefonistēm un kantoņa mācekļēm.

No tehniski-administratīvā personāla ziņas par mēneša algām sakopotas par direktoriem (fabriku vadītājiem), fabrikas nodaļu pārziņiem, laukuma pārziņiem, noliktavu pārziņiem, inženieriem, tehniķiem, meistariem, meistarų palīgiem, darba uzraugiem un uzraudzēm, veikalvežiem un veikalvedēm u. t. t., no kalpotājiem un apkalpotājiem — par dažādiem brāķeriem un šķirotājiem, preču iepircējiem, pārdevējiem un pārdevējām, iesaiņotājiem, preču pavadoņiem, šoferiem, važoniem, sargiem, sētniekiem u. t. t., no strādniekiem — par aldaļiem, atslēdzniekiem, desiniekiem, elektromontieriem, fotogrāfiem, galdniekiem, konditoriem, mašīnistiem, tabakas griezējiem u. t. t.

Mēnešnieku vidējās algas, līdzīgi stundu likmēm un izpeļņām, ir nosvērtie aritmētiskie vidējie. Blakus tām publicētas arī zemākās un augstākās algas, kas dažos arodos stipri novirzās no vidējām.

Algas provinces pilsētās. Šo pilsētu valdes ik mēnesi iesūta Valsts statistiskajai pārvaldei ziņas par zemākām, augstākām un vidējām dienās (8 stundu) likmēm sekojošiem arodiem: atslēdzniekiem, drēbniekiem, elektromontieriem, galdniekiem, kalējiem, krāsotājiem (būvju), kurpniekiem, mašīnistiem, meldejiem, miesniekiem, desiniekiem, mūrniekiem, namdariem, podniekiem, sedliniekiem, skārdniekiem, nekvalificētiem strādniekiem un strādniecēm, un strādniekiem ar savu zirgu.

Par lielākām provinces pilsētām — Liepāju, Daugavpili, Jelgavu, Ventspili un Rēzekni — vidējās algas pēc šīm ziņām koncentrētā veidā (kvalificēti strādnieki, nekvalificēti strādnieki un strādnieces) tekoši ievietotas V. St. P. „Mēneša Biljetenā“, „Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“ un „Darba Statistikā“, vidējās algas minētajās pilsētās redzamas arī detalizētākā veidā, pa atsevišķiem arodiem. Bez tam abos pēdējos izdevumos ievietots arī algu sakopojums pa apgabaliem (Vidzeme — 11 pilsētu caurmērs, bez Rīgas; Kurzeme un Zemgale — 18 pilsētu caurmērs; Latgale — 8 pilsētu caurmērs; provincē — 37 pilsētu caurmērs).

Pilsētu valžu ziņotās vidējās algas ir modas (visbiežāki maksātās likmes).

Publisku iestāžu darbinieku algas. Valsts, pašvaldību, kameru, notāru, slimo kasu un apdrošināšanas sabiedrības darba nelaiemes gadījumos darbinieku algas apskatītas apceļumā „Publisko iestāžu darbinieki“ šai pašā „Darba Statistikas“ izdevumā.

Laukstrādnieku algas. Lai kaut cik piemērotos sabrukušajām lauksaimniecības ražojumu cenām, lauksaimnieks bija spiests reducēt šo ražojumu pašizmaksu. Ievērojamākais postenis pēdējā ir darba algas, no kā arī lauksaimniecībā izriet nepieciešamība samazināt izdevumus par darba spēku.

Gada un vasaras laukstrādnieku algu krišanās sākās jau 1928./29. saimniecības gadā, pie kam visstraujāk tā noritēja 1932./33. gadā. Minētajā gadā, salīdzinot ar 1927./28. gadu, kad laukstrādnieku algas pēc kara sasniedza savu augstāko līmeni, tās valstī caurmērā kritušās par 39—47%.

1933./34. saimniecības gadā laukstrādnieku algu kustībā jau saskatāms zināms lūzums. Nedaudz algas vēl krit gada puīšiem, vasaras puīšiem un vasaras meitām. Turpretim gada meitām un ganiem tās jau drusku kāpj. Visumā var teikt, ka minētajā gadā gada un vasaras laukstrādnieku algas jau uzrāda zināmu tendenci stabilizēties.

1934./35. gadā šī tendence jau parādās noteiktāk: nevienai laukstrādnieku kategorijai algas šai saimniecības gadā vairs neslīd tālāk uz leju. Taisni otrādi: algas jau mēģina celties. Gada puīšiem un gada meitām tās kāpj par 5% (salīdzinot ar 1933./34. saimn. gadu), vasaras puīšiem — par 8%, vasaras meitām — par 9% un ganiem — par 3%.

1935./36. gadā laukstrādnieku algas arvienu kāpj, gada puīšiem, valsti caurmērā, salīdzinot ar 1933./34. saimn. gadu, alga cēlusies jau par 8%, gada meitām — par 9%, vasaras puīšiem — par 14%, vasaras meitām — arī par 14% un ganiem — par 6%.

Šī laukstrādnieku algu kāpšanas tendence, ar nelielu izņēmumu (ganiem algas kritušas par 3%) saskatāma arī 1936./37. gadā, kad gada puīšiem, valsti caurmērā, salīdzinot ar iepriekšējo saimniecības gadu, alga atkal cēlusies par 3%, gada meitām — par 4%, vasaras puīšiem — par 5% un vasaras meitām — par 4%.

Salīdzinājumā ar 1933./34. saimniecības gadu puīšu algas cēlušas par 11—19%, meitu algas — par 13—18%, bet ganu algas — par 3%.

	Absolūtos skaitļos				Relatīvos skaitļos (1933./34. = 100)		
	1933./34. g.	1934./35. g.	1935./36. g.	1936./37. g.	1934./35. g.	1935./36. g.	1936./37. g.
Gada puīši*)							
Latos							
Vidzemē	313	324	337	344	104	108	110
Kurzemē	312	335	342	345	107	110	111
Zemgalē	332	337	337	345	102	102	104
Latgalē	244	243	253	279	100	104	114
Caurmērā	305	320	330	340	105	108	111
Gada meitas*)							
Latos							
Vidzemē	239	248	258	266	104	108	111
Kurzemē	220	237	246	253	108	112	115
Zemgalē	255	260	260	268	102	102	105
Latgalē	183	181	197	213	99	108	116
Caurmērā	230	241	250	260	105	109	113
Vasaras puīši*)							
Latos							
Vidzemē	194	206	215	222	106	111	114
Kurzemē	192	209	214	220	109	111	115
Zemgalē	214	221	235	246	103	110	115
Latgalē	161	175	182	189	109	113	117
Caurmērā	193	209	220	230	108	114	119
Vasaras meitas*)							
Latos							
Vidzemē	153	162	170	173	106	111	113
Kurzemē	140	155	159	163	111	114	116
Zemgalē	166	171	181	187	103	109	113
Latgalē	125	138	145	148	110	116	118
Caurmērā	149	162	170	176	109	114	118
Gani*)							
Latos							
Vidzemē	114	118	121	120	104	106	105
Kurzemē	117	123	126	121	105	108	103
Zemgalē	127	126	126	124	99	99	98
Latgalē	77	83	89	92	108	116	119
Caurmērā	111	114	118	114	103	106	103

*) Ar saimnieka uzturu.

Salīdzinot ar priekškaņa laikiem, mazāk cēlušās puīšu, vairāk — meitu un ganu algas. Tas vedams sakarā ar straujo lopkopības attīstību pēckara gados, nozari, kas it īpaši prasa sieviešu darba roku un ganu. Gada puīšu un gada meitu algas pie tam kāpušas mazāk par vasaras puīšu un vasaras meitu algām. Dažādu apstākļu dēļ, bet sevišķi ražošanas izdevumu samazināšanās nolūkos gada strādniekus tagad līgst retāk kā agrākajos gados.

	Latvijā caurmērā		1936./37. g.	Ls	%
	1913./14. g.	Zelta rbl.			
Gada puīši saņēma	120,—	320,—	340,—	+	6
„ meita „	68,—	181,—	260,—	+	44
Vasaras puīši saņēma	75,—	200,—	230,—	+	15
„ meita „	43,—	115,—	176,—	+	53
Gans saņēma	33,—	88,—	114,—	+	30

Ja Zemgalē 1936./37. gadā maksātās algas pielīdzinām simtam, tad, pārreķinot pēc šī pamata laukstrādnieku algas pārējos apgabalos, dabūjam šādu ainu:

	Gada laukstrādnieki (puīši un meitas)	Vasaras laukstrādnieki (puīši un meitas)	Caurmērā (puīši un meitas)
Vidzemē	99,5	91,2	96,1
Kurzemē	97,6	88,5	93,3
Zemgalē	100,0	100,0	100,0
Latgalē	80,3	77,8	79,2

Visaugstākās algas, tā tad, joprojām maksātas Zemgalē, viszemākās — Latgalē.

Uzrādītajās algās nav ieskaitīts uzturs. Priekš 1929./30—1934./35. g. tā vērtību Valsts statistiskās pārvaldes lauksaimniecības statistikas nodaļa aprēķinājusi pēc lauksaimniecības grāmatvedības datiem. Pieskaitot šo vērtību, laukstrādnieku algas minētajos gados izteicamas šādos skaitļos:

	Gada puīši.					
	Nauda un naturālrijas		Uzturs*)		Algas kopsumma	
	Ls	%	Ls	%	Ls	%
1929./30.	498,—	53,0	441,—	47,0	939,—	100
1930./31.	487,—	55,3	394,—	44,7	881,—	100
1931./32.	471,—	58,7	331,—	41,3	802,—	100
1932./33.	313,—	51,5	295,—	48,5	608,—	100
1933./34.	305,—	51,3	290,—	48,7	595,—	100
1934./35.	320,—	53,5	278,—	46,5	598,—	100
Gada meitas.						
	Ls	%	Ls	%	Ls	%
1929./30.	338,—	44,0	431,—	56,0	769,—	100
1930./31.	336,—	46,0	385,—	53,0	721,—	100
1931./32.	328,—	50,5	321,—	49,5	649,—	100
1932./33.	226,—	43,0	289,—	56,1	515,—	100
1933./34.	230,—	44,6	286,—	55,4	516,—	100
1934./35.	241,—	46,8	274,—	53,2	515,—	100
Vasaras puīši.						
	Ls	%	Ls	%	Ls	%
1929./30.	325,—	59,1	225,—	40,9	550,—	100
1930./31.	328,—	61,9	202,—	38,1	530,—	100
1931./32.	319,—	65,1	171,—	34,9	490,—	100
1932./33.	202,—	57,2	151,—	42,8	353,—	100
1933./34.	193,—	56,8	147,—	43,2	340,—	100
1934./35.	209,—	59,7	141,—	40,3	350,—	100
Vasaras meitas.						
	Ls	%	Ls	%	Ls	%
1929./30.	224,—	50,6	219,—	49,4	443,—	100
1930./31.	229,—	53,9	196,—	46,1	425,—	100
1931./32.	229,—	58,1	165,—	41,9	394,—	100
1932./33.	153,—	51,0	147,—	49,0	300,—	100
1933./34.	149,—	50,7	145,—	49,3	294,—	100
1934./35.	162,—	53,5	139,—	46,5	301,—	100

*) Ieskaitīti: pārtika, dzīvoklis ar apkurināšanu un apgaismošanu un apmazgāšana.

Laukstrādnieku uztura vērtība 1934./35. saimniecības gadā, kā augšējā tabulā redzams, bija 40,3—53,2% no viņu atalgojuma kopsummām.

Mēs apskatījām gada, vasaras strādnieku un ga-

nu algas. Paraudzīsimies arī tabuliņā, kas sniedz pārskatu par dienas strādniekiem. Tiem 1935. gadā ar saimnieka uzturu maksātas sekojošas algas:

	Vidzemē		Kurzemē		Zemgalē		Latgalē		Caurmērā valstī	
	vīr.	siev.	vīr.	siev.	vīr.	siev.	vīr.	siev.	vīr.	siev.
Āboliņa un siena plaujas laikā	2,43	1,84	2,47	1,75	2,27	1,71	2,19	1,68	2,35	1,76
Rudzu plaujas laikā	2,51	1,96	2,44	1,91	2,35	1,80	2,22	1,89	2,40	1,90
Vasaras labības plaujas laikā	2,22	1,72	2,18	1,61	2,17	1,65	2,11	1,73	2,18	1,69
Linu plūšanas laikā	2,54	2,18	2,16	1,71	2,08	1,74	2,37	2,05	2,37	2,01
Labības kulšanas laikā	2,55	1,98	2,05	1,57	2,16	1,70	1,71	1,33	2,21	1,72
Sakņaugu novākšanas laikā	2,13	1,75	2,06	1,75	2,09	1,71	1,68	1,33	2,02	1,66
Caurmērā gadā	2,40	1,91	2,23	1,72	2,19	1,72	2,05	1,67	2,26	1,79

Visaugstākās algas maksātas āboliņa, siena un rudzu plaujas laikā, jo šie darbi, prasdami visvairāk cilvēku, visintensīvāk arī uzsūkuši brīvās darba rokas. Apmēram tādas pašas algas maksātas par linu plūšanu — vienu no smagākajiem lauku darbiem. Vismazāk maksāts par sakņu novākšanu. Tas arī saprotams. Vēlu rudenī darba roku trūkums ne pilsētās, nedz uz laukiem nav vairs sajūtams. Bez tam sakņu novākšanā nodarbina plašā mērogā arī vieglāka darba strādniekus — sievietes, pusaudžus un vecus cilvēkus.

Sekojošais pārskats sniedz dienas strādnieku algu (ar saimnieka uzturu) pēdējos trijos gados:

	1933.		1934.		1935.	
	vīr.	siev.	vīr.	siev.	vīr.	siev.
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Vidzemē	2,04	1,58	2,27	1,78	2,40	1,91
Kurzemē	2,15	1,57	2,29	1,71	2,23	1,72
Zemgalē	2,09	1,60	2,14	1,64	2,19	1,72
Latgalē	1,75	1,35	1,86	1,47	2,05	1,67
Latvijā caurmērā	2,01	1,54	2,16	1,68	2,26	1,79

Tāpat kā gada un vasaras strādniekiem, arī dienas strādniekiem algu samazināšanās maksims iekrita 1932./33. saimniecības gadā. Dienas strādniekiem, valstī caurmērā, algas bija noslīdējušas par 31%, bet dienas strādniecēm — par 30%.

1933. gadā lauku dienas strādnieku algu tālākā krišana apstājās. To algas valstī caurmērā jau ceļas (salīdzinot ar iepriekšējo gadu) par 4%.

1934. un 1935. gadā dienas strādniekiem algu kāpšana turpinājās visos apgabalos. Vīriešiem tās pēdējā no minētajiem gadiem cēlušās par 5%, bet sievietēm — par 7%.

Arī lauku akorda darbu atalgojuma, kas tāpat visvairāk bija kritis 1932. gadā, 1933.—1935. g. saskatāms uzlabojums. Tā par vienas pūrvietas linu noplūšanu maksāts:

	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Latvijā caurmērā
	Latos				
1930. gadā	17,53	16,48	13,76	12,17	15,60
1931. „	15,19	12,83	11,40	8,66	12,65
1932. „	9,45	8,88	7,43	6,12	8,04
1933. „	9,91	9,63	9,08	7,15	8,95
1934. „	12,08	8,95	8,96	8,76	10,56
1935. „	14,11	8,91	10,66	11,08	12,51

Atlīdzība par linu plūšanu 1935. gadā, salīdzinot ar 1932. gadu, tā tad pieaugusi, valstī caurmērā, par 56% (Vidzemē par 49%, Kurzemē par 0,3%, Zemgalē par 43% un Latgalē par 81%).

Darba dienas garums uz laukiem pēc Valsts statistiskās pārvaldes lauksaimniecības grā-

matvedības datiem 1934./35. saimniecības gadā bija: maijā — 11,8 stundas (gadu iepriekš tai pašā mēnesī — 12,2), jūnijā — 12,4 (12,0), jūlijā — 12,4 (12,0), augustā — 11,6 (12,1), septembrī — 10,6 (10,0), oktobrī — 9,4 (9,7), novembrī — 8,4 (8,6), decembrī — 7,0 (8,1), janvārī — 8,2 (8,4), februārī — 8,9 (9,2), martā — 9,8 (10,1), aprīlī — 10,8 (11,2), caurmērā gadā — 10,2 (10,5).

Meža strādnieki. Pēdējās septiņās ziemās meža darbos nodarbinātiem strādniekiem maksātas sekojošas vidējās dienas algas:

	Strādniekam ar zirgu.				Latvijā caurmērā
	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	
	Latos				
1929./30. g.	8,71	7,69	8,07	6,25	7,99
1930./31. „	5,39	5,71	6,07	5,02	5,54
1931./32. „	4,12	4,13	4,38	3,52	4,06
1932./33. „	3,85	3,94	4,40	3,32	3,89
1933./34. „	4,49	4,64	4,72	3,61	4,40
1934./35. „	4,68	5,12	4,92	3,78	4,64
1935./36. „	5,56	5,60	5,67	4,61	5,43

	Strādniekam bez zirga.				Latvijā caurmērā
	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	
	Latos				
1929./30. g.	3,69	3,48	3,41	2,96	3,47
1930./31. „	2,86	2,99	3,03	2,62	2,88
1931./32. „	2,14	2,06	2,17	1,86	2,08
1932./33. „	1,87	1,91	2,05	1,75	1,90
1933./34. „	2,15	2,25	2,26	1,89	2,14
1934./35. „	2,34	2,45	2,29	1,97	2,28
1935./36. „	2,60	2,47	2,47	2,32	2,50

Meža strādnieku algas, kas kopš 1929./30. gada, sakarā ar meža darbu sašaurināšanos, zirdzīniekiem bija kritušas par 51%, bet strādniekam bez zirga — par 45%, 1933./34. gada ziemā jūtami uzlabojās. Šī pati tendence meža strādnieku algās novērojama arī 1934./35. un 1935./36. saimniecības gadā. Caurmērā zirdzīniekiem, salīdzinot ar 1932./33. gadu, tās cēlušās par 40%, bet strādniekiem bez zirga — par 32%. Zirdzīniekiem algas atsevišķos apgabalos pieaugušas šā: Vidzemē, salīdzinot ar iepriekšējo saimniecības gadu, par 19% (bet salīdzinot ar 1932./33. gadu — par 44%), Kurzemē — par 9% (42%), Zemgalē — par 15% (29%), Latgalē — par 22% (39%). Meža strādniekiem bez zirga, turpretim: Vidzemē — par 11% (39%), Kurzemē — par 0,8% (29%), Zemgalē — par 8% (20%), Latgalē — par 18% (33%).

Algas Rīgas rūpniecībā. Mēnešnieku algas. Administratīvais, kantoņa un veikala personāls caurmērā Rīgas rūpniecībā 1935. gadā saņēma šādas mēneša algas:

	Zemākā Augstākā		Vidējā izpeļņa
	likme		
	Ls	Ls	Ls
<i>Virieši:</i>			
Direktori	150,—	6.000,—	835,—
Prokūristi	150,—	900,—	620,—
Ķīmijas inženieri	200,—	1.100,—	449,—
Fabrikas vadītāji (pārziņi)	100,—	2.440,—	435,—
Fabrikas nodaļu pārziņi	100,—	1.200,—	395,—
Mēchanikas inženieri	100,—	1.000,—	360,—
Grāmatveži	75,—	700,—	285,—
Meistari	80,—	1.000,—	280,—
Aģenti	60,—	700,—	270,—
Techniķi	100,—	450,—	215,—
Uzņēmuma kasieri	100,—	450,—	210,—
Inkasenti	50,—	800,—	210,—
Ekspeditori	50,—	450,—	205,—
Noliktavas pārziņi	60,—	800,—	195,—
Rēķinveži	70,—	475,—	185,—
Meistaru palīgi	80,—	580,—	170,—
Pārdevēji	50,—	810,—	155,—
Soferi	55,—	225,—	145,—
Kantoristi	50,—	400,—	145,—
Vāzoņi	60,—	140,—	100,—
Izsūtāmie	20,—	150,—	65,—
Kantoņa mācekļi	20,—	90,—	50,—
<i>Sievietes:</i>			
Grāmatvedes	70,—	500,—	175,—
Korespondentes	115,—	250,—	165,—
Uzņēmuma kasieres	50,—	500,—	150,—
Meistarienes	80,—	230,—	150,—
Fabrikas nod. pārzīnes	70,—	400,—	145,—
Rēķinvedes	50,—	240,—	125,—
Mašīnrakstītājas	50,—	180,—	125,—
Noliktavu pārzīnes	50,—	300,—	120,—
Kantoristes	40,—	240,—	105,—
Korrektors	80,—	110,—	90,—
Kasieres, veikala	40,—	160,—	90,—
Pārdevējas	20,—	180,—	70,—
Sardzes	40,—	80,—	60,—
Apkopējas	30,—	95,—	55,—
Sētnieces	25,—	100,—	50,—
Kantoņa mācekles	20,—	90,—	50,—

Daudzos augstāk uzskaitītajos arodos darbnieku algas atkarīgas no uzņēmuma lieluma. Sevišķi tas sakāms par administratīvo un kantoņa personālu, kuŗa zemākās un augstākās algas dažreiz ļoti stipri nosveras no vidējām.

1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vidējās algas cēlušās: direktoriem (no Ls 715,— līdz Ls 835,—), prokūristiem (no Ls 605,— līdz Ls 620,—), fabrikas vadītājiem (no Ls 410,— līdz Ls 435,—), fabrikas nodaļu pārziņiem (no Ls 385,— līdz Ls 395,—), meistariem (no Ls 275,— līdz Ls 280,—), inkasentiem (no Ls 185,— līdz Ls 210), ekspedītoriem (no Ls 200,— līdz Ls 205,—), noliktavu pārziņiem (no Ls 185,— līdz Ls 195,—), rēķinvežiem (no Ls 175,— līdz Ls 185,—), meistarju palīgiem (no Ls 165,— līdz Ls 170,—), pārdevējiem (no Ls 135,— līdz Ls 155,—), kantoristiem (no Ls 140,— līdz Ls 145,—), korespondentēm (no Ls 150,— līdz Ls 165,—), uzņēmuma kasierēm (no Ls 140,— līdz Ls 150,—), mašīnrakstītājām (no Ls 120,— līdz Ls 125,—), noliktavu pārziņēm (no Ls 110,— līdz Ls 120,—), veikala kasierēm (no Ls 85,— līdz Ls 90,—), kantoņa mācekļēm (no Ls 40,— līdz Ls 50,—); vidējās algas palikušas bez pārmaiņām: grāmatvežiem (Ls 285,—), šoferiem (Ls 145,—), izsūtāmajiem (Ls 65,—), kantoņa mācekļiem (Ls 50,—), meistarjienēm (Ls 150,—), fabrikas nodaļu pārziņēm (Ls 145,—), rēķinvedēm (Ls 125,—), kantoristēm (Ls 105,—), sardzēm (Ls 60,—), sētniecēm (Ls 50,—); vidējās algas kritušās: ķīmijas inženieriem (no Ls 475,— līdz Ls 440,—), mēchanikas inženieriem (no Ls 365,— līdz Ls 360,—), aģentiem (no Ls 275,— līdz Ls 270,—), techniķiem (no Ls 220,— līdz Ls 215,—), uzņēmuma kasieriem (no Ls 215,— līdz Ls 210,—), vāzoņiem (no Ls 105,— līdz Ls 100,—), grāmatvedēm (no Ls 185,— līdz Ls 175,—), korrektorēm (no

Ls 100,— līdz Ls 90,—), pārdevējām (no Ls 75,— līdz Ls 70,—), apkopējām (no Ls 60,— līdz Ls 55,—). No 38 arodiem, tā tad, algas kāpušas pārskata gadā 18, bez pārmaiņām palikušas 10, bet slidējušas uz leju 10 arodiem.

Strādnieki ar mēneša algu caurmērā Rīgas rūpniecībā 1935. gadā saņēma sekojošās mēneša algas:

	Zemākā Augstākā		Vidējā izpeļņa
	likme		
	Ls	Ls	Ls
<i>Virieši:</i>			
Aldari	300,—	840,—	540,—
Krāsotāji, tekstila	100,—	500,—	260,—
Šokolādes izgatavotāji	165,—	400,—	245,—
Konfekšu izgatavotāji	110,—	290,—	200,—
Elektromontieri	100,—	300,—	180,—
Mašīnu montieri	110,—	275,—	175,—
Mucinieki	90,—	200,—	165,—
Mēchaniķi	75,—	280,—	165,—
Atslēdznieki	65,—	210,—	150,—
Mašīnisti	90,—	230,—	140,—
Konditori	75,—	225,—	135,—
Tabakas griezēji	100,—	150,—	125,—
Maiznieki	50,—	260,—	120,—
Galdnieki	60,—	160,—	120,—
Desinieki	60,—	185,—	115,—
<i>Sievietes:</i>			
Šuvējas	40,—	120,—	75,—

Administratīvais, kantoņa un veikala personāls sastāv tikai no mēnešniekiem. Strādniekus turpētim parasti līgst ar stundas vai dienas algu. Tikai neliela viņu daļa saņem mēneša algu. Mēnešniekos pirmā kārtā ietelp retu arodu strādnieki (piem., aldarji). Šos strādniekus darba devēji cenšas saistīt pie uzņēmuma ar mēneša algu, jo mēnešnieku stāvoklis tiek uzskatīts par stabilāku kā dienas strādnieku. Protams, jo vērtīgāks un nepieciešamāks uzņēmumam kāds no minēto grupu strādniekiem, jo lielāku algu tas saņem. Kā no augšējās tabuliņas redzam, ir aldarji, kam maksā Ls 840,— mēnesī, tekstila krāsotāji ar Ls 500,—, šokolādes izgatavotāji ar Ls 400,— u. t. t.

Nākamā mēnešnieku grupā ietelp paligarodu strādnieki, kas darba vietā vajadzīgi nenoteiktu laiku un tādēļ saņem mēnešalgu, kā no darba laika neatkarīgu paušalatlīdzību. Tādi, piemēram, ir sedlinieki, kas labo dzenamsiksnas nevien darba laikā, bet arī pēc tā, elektromontieri, kalēji un atslēdznieki remonta darbnīcās u. t. t. Beidzot ir arodi, kuŗos, ja varētu tā teikt, ražošanas process strādnieku nesaista visu laiku aktīvā darbā (piem., maizniekus). Arī šie strādnieki, ja ražošana nav tā iekārtota, ka tiem brīvo laiku aizpilda kāds cits darbs, saņem mēneša algu vai arī strādā uz akorda (piem., maiznieki — no krāsns). Abu pēdējo grupu mēnešnieku strādnieku algas jau ir daudz zemākas un dažreiz neaizsniedz pat attiecīgā aroda 8 stundu darba dienas vidējo izpeļņu.

1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, mēnešnieku strādnieku vidējās algās notikušas sekojošas pārmaiņas: algas cēlušās tekstila krāsotājiem (no Ls 230,— līdz Ls 260,—), šokolādes izgatavotājiem (no Ls 215,— līdz Ls 245,—), konfekšu izgatavotājiem (no Ls 180,— līdz Ls 200,—), mēchaniķiem (no Ls 160,— līdz Ls 165,—), atslēdzniekiem (no Ls 145,— līdz Ls 150,—), kondītoriem (no Ls 130,— līdz Ls 135,—), tabakas griezējiem (no Ls 120,— līdz Ls 125,—), galdniekiem (no Ls 115,— līdz Ls 120,—); algas palikušas bez pārmaiņām: elektromontieri (Ls 180,—), mašīnisti (Ls 140,—), maizniekiem (Ls 120,—), desiniekiem (Ls 115,—), šuvējām (Ls 75,—); algas kri-

tušās: aldaļiem (no Ls 545,— līdz Ls 540,—), mašīnu montieriem (no Ls 180,— līdz Ls 175,—), muciniekiem (no Ls 170,— līdz Ls 165,—).

No 16 arodiem, tā tad, vidējās algas pārskata gadā kāpušas 8, bez pārmaiņām palikušas 5, bet kritušas 3 arodiem.

Dieninieku algas. Pārejot uz *dienas strādnieku* atalgojumu, atkārtoti jāaizrāda, ka Valsts statistiskās pārvaldes algu likmju statistika ietver tikai laika (un ne akorda) likmes, pie kam, dalot nedēļas likmes ar 46, bet dienas likmes ar 8, tās reducē par stundu likmēm un ietilpina pēdējās. Tikai mēnešnieku likmes atstātas savrup, jo mēnešniekiem, kā redzējām, nav stingri noteikta darba laika un viņu likmes tādēļ nav iespējams reducēt līdz 1 stundai.

Izpeļņu statistika sniedz tā sauc. stundas netto izpeļņu, kuŗā ieskaitīti arī akorda darbi un virsstundu atlīdzība, bet atskaitītas strādnieku iemaksas slimo kasei un bezdarba apkaŗošanas fondam.

Kā algu likmes, tā izpeļņas, tā tad, aprēķinātas par 1 stundu. Attiecībā uz likmēm tas darīts tādēļ, ka lielākā daļa uzņēmumu paši laika algām ņem par pamatu 1 stundu. Dienas izpeļņu turpretim nevar aprēķināt aiz tā iemesla, ka līdz šim nav izdevies konstatēt darba dienas faktisko garumu.

Turpmāk, runājot par dienas likmi un dienas izpeļņu, mēs rīkosimies ar $8 \times$ stundas likmi un $8 \times$ stundas izpeļņu*).

Ja pirmā pilnīgi atbilst normālas darba dienas likmei, tad par pēdējo nevar sacīt, ka arī tā pilnīgi atbilst faktiskās darba dienas izpeļņai. $8 \times$ stundas izpeļņa ir izpeļņa normāldienas robežās, kas būs mazāka par faktiskās dienas izpeļņu, ja šī diena būs garāka par 8 stundām, un otrādi — lielāka par to, ja faktiskā darba diena neaizsniegs 8 stundas.

1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, strādnieku vidējās dienas likmēs notikušas sekojošās pārmaiņas: likmes cēlušās atslēdzniekiem (no Ls 4,00 līdz Ls 4,10), audējiem (no Ls 3,25 līdz Ls 3,90), dzelzsgriezējiem (no Ls 4,30 līdz Ls 4,40), elektromontieriem (no Ls 4,25 līdz Ls 4,30), galdniekiem, mēbeļu un būvju (no Ls 4,15 līdz Ls 4,25), kārsējiem (no Ls 3,50 līdz Ls 3,60), tekstila krāsotājiem (no Ls 3,60 līdz Ls 3,80), kuŗu būvētājiem (no Ls 4,85 līdz Ls 4,90), kurpniekiem (no Ls 3,80 līdz Ls 3,85), maizniekiem (no Ls 4,35 līdz Ls 4,65), melderiem (no Ls 5,05 līdz Ls 5,10), montieriem (no Ls 5,85 līdz Ls 6,25), mūrniekiem (no Ls 4,75 līdz Ls 4,95), namdarjiem (no Ls 4,00 līdz Ls 4,05), skārdniekiem (no Ls 3,80 līdz Ls 4,05), mašīnu regulētājiem (stelleriem) (no Ls 3,80 līdz Ls 3,85), veidotājiem lējējiem (no Ls 4,00 līdz Ls 4,30), adītājiem (no Ls 2,85 līdz Ls 2,95), audējām (no Ls 2,40 līdz Ls 2,55); likmes palikušas bez pārmaiņām kalējiem (Ls 4,30), šokolādes izgatavotājiem (Ls 4,65); likmes kritušās mašīnburtlikiem (no

Ls 8,65 līdz Ls 8,55), rokas burtlikiem (no Ls 6,60 līdz Ls 6,25), burtu lējējiem (no Ls 7,05 līdz Ls 7,00), cauruļu licējiem (no Ls 4,90 līdz Ls 4,70), desiniekiem (no Ls 4,10 līdz Ls 3,90), grāmat-sējējiem (no Ls 6,55 līdz Ls 6,35), gumijas strādniekiem, speciālistiem (no Ls 5,55 līdz Ls 5,50), grāmatu iespiedējiem (no Ls 7,80 līdz Ls 7,45), vara kalējiem (no Ls 4,95 līdz Ls 4,85), katlu kalējiem (no Ls 3,90 līdz Ls 3,70), konfekšu izgatavotājiem (no Ls 5,20 līdz Ls 5,10), krāsotājiem, būvju (no Ls 4,10 līdz Ls 3,95), mašīnistiem (no Ls 4,30 līdz Ls 4,15), mēhaniķiem (no Ls 6,90 līdz Ls 6,65), modeļgaldniekiem (no Ls 4,85 līdz Ls 4,80), muciniekiem (no Ls 5,50 līdz Ls 5,45), vērpējiem (no Ls 4,20 līdz Ls 4,05), virsu taisītājiem (no Ls 4,80 līdz Ls 4,75), rokas burtlicēm (no Ls 5,65 līdz Ls 5,05), kurpniecēm (no Ls 2,45 līdz Ls 2,30).

Strādnieku dienas izpeļņas pārskata gadā, salīdzinot ar 1934. gadu, atzīmējamas šādas pārmaiņas: izpeļņas cēlušās atslēdzniekiem (no Ls 4,40 līdz Ls 4,45), audējiem (no Ls 4,25 līdz Ls 4,55), mašīnburtlikiem (no Ls 10,60 līdz Ls 11,00), mēbeļu un būvju galdniekiem (no Ls 4,50 līdz Ls 4,55), grāmatu iespiedējiem (no Ls 7,75 līdz Ls 7,80), kalējiem (no Ls 5,05 līdz Ls 5,25), kārsējiem (no Ls 3,70 līdz Ls 3,80), konfekšu izgatavotājiem (no Ls 6,35 līdz Ls 6,50), tekstilkrāsotājiem (no Ls 3,80 līdz Ls 3,95), kuŗu būvētājiem (no Ls 4,90 līdz Ls 5,10), kurpniekiem (no Ls 4,60 līdz Ls 4,95), maizniekiem (no Ls 5,00 līdz Ls 5,20), melderiem (no Ls 5,50 līdz Ls 5,60), montieriem (no Ls 6,25 līdz Ls 6,35), muciniekiem (no Ls 5,80 līdz Ls 6,05), mūrniekiem (no Ls 4,75 līdz Ls 5,00), namdarjiem (no Ls 4,05 līdz Ls 4,10), skārdniekiem (no Ls 4,15 līdz Ls 4,40), stelleriem (no Ls 4,25 līdz Ls 4,40), virsu taisītājiem (no Ls 5,00 līdz Ls 5,10), adītājiem (no Ls 2,95 līdz Ls 3,00), audējām (no Ls 3,25 līdz Ls 3,30), kurpniecēm (no Ls 2,80 līdz Ls 2,95); izpeļņas palikušas bez pārmaiņām dzelzsgriezējiem (Ls 5,10), modeļgaldniekiem (Ls 5,40); izpeļņas kritušās rokas burtlikiem (no Ls 6,90 līdz Ls 6,40), burtu lējējiem (no Ls 6,90 līdz Ls 6,85), cauruļu licējiem (no Ls 5,00 līdz Ls 4,80), desiniekiem (no Ls 4,05 līdz Ls 3,80), elektromontieriem (no Ls 4,80 līdz Ls 4,65), grāmat-sējējiem (no Ls 6,60 līdz Ls 6,45), gumijas strādniekiem, speciālistiem (no Ls 5,35 līdz Ls 5,20), vara kalējiem (no Ls 5,80 līdz Ls 5,35), katlu kalējiem (no Ls 4,15 līdz Ls 3,80), būvju krāsotājiem (no Ls 4,20 līdz Ls 4,00), mašīnistiem (no Ls 4,85 līdz Ls 4,45), mēhaniķiem (no Ls 6,85 līdz Ls 6,60), šokolādes izgatavotājiem (no Ls 5,35 līdz Ls 4,75), veidotājiem lējējiem (no Ls 5,65 līdz Ls 5,50), vērpējiem (no Ls 4,95 līdz Ls 4,15), rokas burtlicēm (no Ls 6,00 līdz Ls 5,10).

Vispārīgu raksturojumu tām pārmaiņām, kādas notikušas 1930.—1935. g. Rīgas rūpniecības dienas strādnieku algās, sniedz sekojošā tabuļa:

	Likmes					Izpeļņas						
	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.	1930. g.	1931. g.	1932. g.	1933. g.	1934. g.	1935. g.
						L a t o s						
Kvalificēti:												
strādnieki	5,85	5,95	5,25	4,85	4,60	4,65	6,75	6,55	5,75	5,20	5,05	5,15
strādnieces	2,85	3,00	2,65	2,50	2,50	2,60	3,55	3,35	3,10	3,05	3,05	3,10
Nekvalificēti:												
strādnieki	3,70	3,75	3,40	3,25	3,15	3,25	4,70	4,55	4,00	3,80	3,75	3,90
strādnieces	2,35	2,40	2,25	2,15	2,15	2,15	2,65	2,65	2,45	2,40	2,40	2,45

*) Noapaļojot pēdējo ciparu uz 0 vai 5.

1931. gadā, attiecībā pret 1930. gadu, likmes mazliet vēl bija cēlušās. Tas izskaidrojams ar to, ka strādniekus samazinot, uzņēmumi parasti atļāi vājākos un patur labākos strādniekus. Tā kā vājākie strādnieki tiek algoti pēc zemākām likmēm, tad pēdējās tiem aizejot atkrita. Palika tikai labāko strādnieku augstākās likmes. Šis augstākās likmes, neraugoties uz to, ka arī tās krizes dēļ bieži tikušas reducētas, 1931. gadā tomēr deva augstāku vidējo kā 1930. gadā, kad aprēķinā ietilpa arī tagad atkritušās zemākās likmes.

1932. gadā jau skaidrāk izjūtama algu samazināšanās. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, likmes tad kritušas kvalificētiem strādniekiem un kvalificētām strādniecēm par 12%, nekvalificētiem strādniekiem par 9% un nekvalificētām strādniecēm par 6%. Izpeļņas tai pašā laikā kvalificētiem un nekvalificētiem strādniekiem bija noslīdējušas par 12%, bet kvalificētām par 7% un nekvalificētām strādniecēm — par 8%.

1933. gadā kā likmes, tā izpeļņas Rīgas rūpniecībā arvienu kritās. Likmes kvalificētiem strādniekiem pārskata gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, noslīdējušas par 8%, kvalificētām strādniecēm — par 6%, nekvalificētiem strādniekiem un nekvalificētām strādniecēm — par 4%. Izpeļņas tai pašā laikā sprīdi mainījušās šā: kvalificētiem strādniekiem samazinājušās par 10%, kvalificētām strādniecēm — par 2%, nekvalificētiem strādniekiem — par 5% un nekvalificētām strādniecēm — par 2%.

Nākamajā, 1934. gadā likmju un izpeļņu kustībā notiek lūzums: vīriešiem tās vēl slīd atpakaļ (kvalificētiem strādniekiem likmes kritušas par 5% un izpeļņas — par 3%, nekvalificētiem — par 3% un izpeļņas — par 1%). Sievietēm turpretim kā likmes, tā izpeļņas palikušas jau bez pārmaiņām.

1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, saskatāma jau noteikta algu celšanās tendence. Kvalificētiem strādniekiem šai laikā likmes kāpušas par 1%, kvalificētām strādniecēm par 4%, nekvalificētiem strādniekiem par 3%. Tikai nekvalificētām strādniecēm likmes palikušas bez pārmaiņām. Izpeļņas 1935. gadā cēlušās: kvalificētiem strādniekiem, kvalificētām strādniecēm un nekvalificētiem strādniekiem par 2%, bet nekvalificētiem strādniekiem par 4%.

1936. gada martā pastāvēja šādas laika likmes: kvalificētiem strādniekiem Ls 4,70 dienā, kvalificētām strādniecēm Ls 2,55, nekvalificētiem strādniekiem Ls 3,30 un nekvalificētām strādniecēm Ls 2,15. Kvalificēts strādnieks tai pašā laikā izpeļņa Ls 5,20, kvalificēta strādiece — Ls 3,10, nekvalificēts strādnieks — Ls 3,90 un nekvalificēta strādiece — Ls 2,50. Visumā atalgojuma likmes un izpeļņas 1936. gada martā, salīdzinot ar 1935. gada vidējo, palikušas bez pārmaiņām, izņemot kvalificēta strādnieka likmi, kuŗa ir cēlusies.

Sekojošā tabulā apskatīsim, kādās attiecībās stāv strādnieku izpeļņa pret algu likmi:

	Kvalificēti strādnieki					
	Vīrieši			Sievietes		
	Dienas	Izpeļņa	Izpeļņa	Dienas	Izpeļņa	Izpeļņa
likme	izpeļņa	likmi	likme	izpeļņa	likmi	
Ls	Ls	par %	Ls	Ls	par %	
Keramika, akmeņu izstrād., saistāmās vielas	4,45	6,30	41,6	2,85	3,10	8,8
Tai skaitā: stikla rūpniecība	4,80	6,60	37,5	3,30	3,10	(- 6,1)
Metallrūpniecība un mašīnbūves	4,10	4,75	15,9	3,45	3,65	5,8
Tai skaitā: kuģu būv. un ripojošā sastāva rūpn.	4,05	4,40	8,0	—	—	—
Ķīmiskā rūpniecība	4,75	5,25	10,5	4,05	4,60	13,6
Tai skaitā: gumijas, linoleja un vaska drēbju rūpn.	4,65	5,40	16,1	4,10	4,65	13,4
Ādu rūpniecība	4,15	5,15	24,1	—	—	—
Tekstīlrūpniecība	4,30	4,60	7,0	2,45	3,10	26,5
Kokrūpniecība	3,90	4,20	7,7	3,05	2,80	(- 8,2)
Tai skaitā: zāģētavas	3,50	3,80	8,6	—	—	—
Papīrrūpniecība	3,70	3,85	4,1	—	—	—
Poligrafiskā rūpniecība	7,00	7,50	7,1	5,80	6,10	5,2
Pārtikas un garšvielu rūpniecība	5,10	5,50	7,8	—	—	—
Tai skaitā: tabakas rūpniecība	10,40	10,70	2,9	—	—	—
Apģērbu, apavu, tualetes un galant. pieder. rūpniecība	5,05	5,35	5,9	2,65	3,05	15,1
Tai skaitā: apavu rūpniecība	5,10	5,20	2,9	2,35	3,05	29,8
Būvdarbība	4,45	4,55	2,2	—	—	—
Tīrība un higiēna	4,85	4,70	(- 3,1)	2,85	2,85	—
Caurmērā	4,65	5,15	10,8	2,60	3,10	19,2

	Nekvalificēti strādnieki					
	Vīrieši			Sievietes		
	Dienas	Izpeļņa	Izpeļņa	Dienas	Izpeļņa	Izpeļņa
likme	izpeļņa	likmi	likme	izpeļņa	likmi	
Ls	Ls	par %	Ls	Ls	par %	
Keramika, akmeņu izstrād., saistāmās vielas	3,40	4,10	20,6	2,00	2,10	5,0
Tai skaitā: stikla rūpniecība	3,25	3,45	6,2	1,95	2,00	2,6
Metallrūpniecība un mašīnbūves	3,00	3,80	26,7	2,00	2,45	22,5
Tai skaitā: kuģu būv. un ripojošā sast. rūpn.	3,15	3,65	15,9	2,20	2,70	22,7
Ķīmiskā rūpniecība	3,40	4,55	33,8	2,10	3,00	42,9
Tai skaitā: gumijas, linoleja un vaska drēbju rūpn.	3,20	5,35	67,2	2,00	3,20	60,0
Ādu rūpniecība	3,40	5,10	50,0	2,10	2,75	31,0
Tekstīlrūpniecība	3,45	3,80	10,1	2,30	2,50	8,7
Kokrūpniecība	2,85	3,80	33,3	1,80	2,20	22,2
Tai skaitā: zāģētavas	2,45	3,35	36,7	1,50	1,55	3,3
Papīrrūpniecība	2,55	2,90	13,7	1,90	2,15	13,2
Poligrafiskā rūpniecība	3,95	4,10	3,8	2,55	2,65	3,9
Pārtikas un garšvielu rūpniecība	3,50	3,70	5,7	2,05	2,25	9,8
Tai skaitā: tabakas rūpniecība	4,55	4,85	6,9	2,50	2,80	12,0
Apģērbu, apavu, tualetes un galant. pied. rūpniecība	3,20	3,50	9,4	2,30	2,50	8,7
Tai skaitā: apavu rūpniecība	3,00	3,90	30,0	2,30	2,65	15,2
Būvdarbība	3,30	3,40	3,0	2,30	2,50	8,7
Tīrība un higiēna	3,25	3,35	3,1	2,55	2,85	11,8
Caurmērā	3,25	3,90	20,0	2,15	2,45	14,0

Trības un higiēnas rūpniecībā kvalificētu strādnieku vidējā izpeļņa pārskata gadā bijusi mazāka par vidējo likmi. Tas pats sakāms par kvalificētām strādniecēm stikla un kokrūpniecībā. Nekvalificētiem strādniekiem un strādniecēm turpretim visās nozarēs izpeļņa pārsniedz likmi. Atskaitot minētos gadījumus, visur citur kvalificētu strādnieku izpeļņa pārsniedz viņu vidējo likmi. Dažos gadījumos šās izpeļņas uzviņa ir ļoti augsta, kas norāda, ka attiecīgās nozarēs dominē akorda darbi, vai arī tur stipri attīstās virsstundas. Tā kvalificētiem strādniekiem keramikā izpeļņa pārsniedz likmi par 41,6%, stikla rūpniecībā — par 37,5%, ādu rūpniecībā — par 24,1%. Gumijas rūpniecībā nekvalificēti strādnieki izpeļņa 67,2% virs likmes, ādu rūpniecībā — 50,0%, zāģētavās — 36,7% un ķīmiskā rūpniecībā — 33,8%.

Izdarīsim vēl tādu pašu likmju un izpeļņu salīdzinājumu atsevišķos arodos:

Virieši:	1935. gadā caurmērā			
	Likme Ls	Izpeļņa		Izpeļņa pārsniedz likmi par %
		Ls	Minim. (3,80)=100	
Atslēdznieki	4,10	4,45	117	8,5
Audēji	3,90	4,55	120	16,7
Burtliči (mašīnu)	8,55	11,00	289	28,7
Burtliči (rokas)	6,25	6,40	168	2,4
Burtu lējēji	7,00	6,85	180	(-2,2)
Cauruļu liceji	4,70	4,80	126	2,1
Desinieki	3,90	3,80	100	(-2,6)
Dzelzsgriežēji (virpātāji)	4,40	5,10	134	15,9
Elektromontieri	4,30	4,65	122	8,1
Galdnieki (mēbeļu un būvju)	4,25	4,55	120	7,1
Grāmatsejēji	6,35	6,45	170	1,6
Gumijas str-ki, spec.	5,50	5,20	137	(-5,6)
Iespiedēji (grāmatu)	7,45	7,80	205	4,7
Kalēji	4,30	5,25	138	22,1
Kārsēji	3,60	3,80	100	5,6
Katlu kalēji	3,70	3,80	100	2,7
Konfekšu izgatavotāji	5,10	6,50	171	27,5
Krāsotāji (būvju)	3,95	4,00	105	1,3
Krāsotāji (tekstila)	3,80	3,95	104	3,9
Kuģu būvētāji	4,90	5,10	134	4,1
Kurpnieki	3,85	4,95	130	28,6
Maiznieki	4,65	5,20	137	11,8
Mašīnisti	4,15	4,45	117	7,2
Mēchaniķi	6,65	6,60	174	(-0,8)
Melderi	5,10	5,60	147	9,8
Modelgaldnieki	4,80	5,40	142	12,5
Montieri	6,25	6,35	167	1,6
Mucinieki	5,45	6,05	159	11,0
Mūrnieki	4,95	5,00	132	1,0
Namdari	4,05	4,10	108	1,2
Skārđnieki	4,05	4,40	116	8,0
Mašīnu regulētāji (stelleri)	3,85	4,40	116	14,3
Sokolādes izgatavotāji	4,65	4,75	125	2,2
Vaŗa kalēji	4,85	5,35	141	10,3
Veidotāji lējēji	4,30	5,50	145	27,9
Vērpēji	4,05	4,15	109	2,5
Virsu taisītāji	4,75	5,10	134	7,4

Sievietes:	Minimāl- izpeļņa Ls 2,95=100			
	Ls		par %	
Aditājas	2,95	3,00	1,7	
Audējas	2,55	3,30	29,4	
Burtlices (rokas)	5,05	5,10	1,73	
Kurpniecē	2,30	2,95	100	28,3

Zem likmju līmeņa izpeļņa bija noslēdusī burtu lējējiem (-2,2%), desiniekiem (-2,6%), gumijas strādniekiem, speciālistiem (-5,5%), mēchaniķiem (-0,8%).

Izpeļņa ievērojami pārsniedz a likmi mašīnburtliči (28,7%), kurpniekiem (28,6%), veidotājiem lējējiem (27,9%) un konfekšu izgatavotājiem (27,5%).

Salīdzinot dažādu amatnieku izpeļņu savā starpā, jākonstatē, ka viszemākā izpeļņa bijusi

desiniekiem, kārsējiem un katlu kalējiem (Ls 3,80 jeb indekskaitli — 100). Tiem seko tekstila krāsotāji (104), būvju krāsotāji (105), namdari (108), vērpēji (109), skārđnieki un mašīnu regulētāji (stelleri) (116), atslēdznieki un mašīnisti (117) u. t. t.

Vislielākās izpeļņas pārskata gadā bijaņas mašīnburtliči (289), grāmatu iespiedējiem (205), burtu lējējiem (180), mēchaniķiem (174), konfekšu izgatavotājiem (171), grāmatsejējiem (170) un montieriem (167).

Algas Rīgas privātās naudas iestādēs. Krāj-
aizdevu sabiedrības, bankās, apdrošināšanas sabiedrības u. t. t. nodarbinātais algotais darba spēks 1935. gadā saņēma sekojošas mēneša algas.

	Zemākā likme		Vidējā izpeļņa Ls
	Ls	Ls	
Virieši:			
Direktori	200,—	2.500,—	980,—
Darbveži	100,—	1.875,—	550,—
Virsgāmatveži	230,—	1.410,—	515,—
Prokūristi	200,—	800,—	485,—
Virskasieri	170,—	870,—	425,—
Nodaļas vadītāji	100,—	610,—	370,—
Grāmatveži	80,—	400,—	240,—
Korespondenti	130,—	250,—	225,—
Uzņēmuma kasieri	75,—	370,—	225,—
Rēķinveži	80,—	490,—	215,—
Kantoristi	50,—	510,—	200,—
Skaitītāji (naudas)	120,—	245,—	185,—
Šveicari	50,—	195,—	115,—
Apkalpotāji	80,—	150,—	110,—
Kurjeri (izsūtāmie)	25,—	250,—	105,—
Sētnieki	30,—	160,—	95,—
Sargi	40,—	130,—	95,—
Kantorā mācekļi	50,—	85,—	75,—
Sievietes:			
Darbvedes	90,—	315,—	255,—
Korespondentes	120,—	265,—	210,—
Rēķinvedes	60,—	340,—	170,—
Grāmatvedes	70,—	300,—	160,—
Mašīnrakstītājas	60,—	275,—	145,—
Uzņēmuma kasieres	75,—	340,—	140,—
Kantoristes	40,—	300,—	125,—
Tēlfontistes	60,—	195,—	115,—
Apkopējas	35,—	180,—	75,—
Sētnieces	25,—	90,—	55,—

1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vidējās algas cēlušās: virsgāmatvežiem (no Ls 485,— līdz Ls 515,—), prokūristiem (no Ls 445,— līdz Ls 485,—), virskasieriem (no Ls 395,— līdz Ls 425,—), nodaļas vadītājiem (no Ls 360,— līdz Ls 370,—), uzņēmuma kasieriem (no Ls 215,— līdz Ls 225,—), rēķinvežiem (no Ls 210,— līdz Ls 215,—), kantoristiem (no Ls 195,— līdz Ls 200,—), naudas skaitītājiem (no Ls 180,— līdz Ls 185,—), sargiem (no Ls 90,— līdz Ls 95,—), kantorā mācekļiem (no Ls 70,— līdz Ls 75,—), darbvedēm (no Ls 235,— līdz Ls 255,—), rēķinvedēm (no Ls 160,— līdz Ls 170,—), kantoristēm (no Ls 120,— līdz Ls 125,—), apkopējam (no Ls 70,— līdz Ls 75,—); vidējās algas palikušas bez pārmāiņām: šveicariem (Ls 115,—), kurjeriem (Ls 105,—), sētniekiem (Ls 95,—), korespondentem (Ls 210,—), grāmatvedēm (Ls 160,—), uzņēmuma kasierēm (Ls 140,—), sētniecēm (Ls 55,—); vidējās algas kritušās: direktoriem (no Ls 1.025,— līdz Ls 980,—), darbvežiem (no Ls 615,— līdz Ls 550,—), grāmatvežiem (no Ls 255,— līdz Ls 240,—), korespondentiem (no Ls 315,— līdz Ls 225,—), apkalpotājiem (no Ls 115,— līdz Ls 110,—), mašīnrakstītājām (no Ls 150,— līdz Ls 145,—), tēlfontistēm (no Ls 130,— līdz Ls 115,—).

Algas Rīgas aģentūras un komisijas uzņēmumos.
1935. gadā šās kategorijas uzņēmumu darbnieki saņēma šādas mēneša algas:

Virieši:	Zemākā Augstākā		Vidējā izpeļņa
	likme		
	Ls	Ls	Ls
Direktori	200,—	2.450,—	715,—
Virsrāmatveži	400,—	1.040,—	620,—
Nodaļas vadītāji	100,—	815,—	440,—
Inženieri	200,—	800,—	390,—
Prokūristi	100,—	835,—	385,—
Darbveži	160,—	750,—	375,—
Veikalveži	150,—	460,—	310,—
Uzņēmuma kasieri	100,—	370,—	275,—
Korespondenti	100,—	525,—	265,—
Grāmatveži	70,—	620,—	260,—
Deklaranti	120,—	635,—	260,—
Ekspeditori	105,—	285,—	200,—
Rēķinveži	50,—	335,—	180,—
Pārdevēji	60,—	500,—	175,—
Soferi	80,—	185,—	160,—
Kantoristi	40,—	400,—	145,—
Vāžoni	75,—	140,—	105,—
Sargi	50,—	110,—	80,—
Sētnieki	45,—	120,—	75,—
Izsūtāmie	25,—	140,—	70,—
Kantoņa mācekļi	20,—	80,—	50,—
Sievietes:			
Grāmatvedes	100,—	390,—	185,—
Rēķinvedes	55,—	240,—	180,—
Uzņēmuma kasieres	100,—	360,—	175,—
Korespondentes	100,—	250,—	170,—
Mašīnrakstītājas	50,—	265,—	140,—
Veikala kasieres	100,—	140,—	130,—
Kantoristes	40,—	195,—	105,—
Pārdevējas	40,—	150,—	65,—
Apkopējas	30,—	115,—	50,—
Kantoņa mācekles	20,—	50,—	30,—

1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vidējās algas cēlu šā: virsrāmatvežiem (no Ls 570,— līdz Ls 620,—), veikalvežiem (no Ls 305,— līdz Ls 310,—), uzņēmuma kasieriem (no Ls 245,— līdz Ls 275,—), grāmatvežiem (no Ls 255,— līdz Ls 260,—), deklarantiem (no Ls 190,— līdz Ls 260,—), ekspeditoriem (no Ls 185,— līdz Ls 200,—), pārdevējiem (no Ls 150,— līdz Ls 175,—), kantoristiem (no Ls 140,— līdz Ls 145,—), sētniekiem (no Ls 65,— līdz Ls 75,—), kantoņa mācekļiem (no Ls 40,— līdz Ls 50,—), rēķinvedēm (no Ls 170,— līdz Ls 180,—), uzņēmuma kasierēm (no Ls 170,— līdz Ls 175,—), korespondentēm (no Ls 165,— līdz Ls 170,—), mašīnrakstītājām (no Ls 130,— līdz Ls 140,—), veikala kasierēm (no Ls 125,— līdz Ls 130,—), kantoristēm (no Ls 100,— līdz Ls 105,—); vidējās algas palikušas bez pārmaiņām: soferiem (Ls 160,—), vāžoniem (Ls 105,—); vidējās algas kritušās: direktoriem (no Ls 735,— līdz Ls 715,—), nodaļas vadītājiem (no Ls 450,— līdz Ls 440,—), inženieriem (no Ls 460,— līdz Ls 390,—), prokūristiem (no Ls 405,— līdz Ls 385,—), darbvežiem (no Ls 430,— līdz Ls 375,—), korespondentiem (no Ls 305,— līdz Ls 265,—), rēķinvežiem (no Ls 195,— līdz Ls 180,—), sargiem (no Ls 85,— līdz Ls 80,—), izsūtāmiem (no Ls 75,— līdz Ls 70,—), grāmatvedēm (no Ls 190,— līdz Ls 185,—), pārdevējām (no Ls 70,— līdz Ls 65,—), apkopējām (no Ls 55,— līdz Ls 50,—), kantoņa mācekļēm (no Ls 55,— līdz Ls 30,—).

Algas Rīgas transporta uzņēmumos. Kuģu un spēciju kantoņos, kā arī autosatiksmē nodarbinātais darba spēks 1935. gadā saņēma sekojošas mēneša algas:

Virieši:	Zemākā	Augstākā	Vidējā
	likme		izpeļņa
	Ls	Ls	Ls
Direktori	150,—	1.145,—	465,—
Prokūristi	100,—	900,—	440,—
Virsrāmatveži	200,—	950,—	395,—
Darbveži	200,—	500,—	360,—
Fraktētāji	175,—	470,—	300,—
Korespondenti	130,—	475,—	275,—
Kapteiņi	90,—	530,—	250,—
Uzņēmuma kasieri	125,—	425,—	225,—
Rēķinveži	150,—	300,—	210,—
Grāmatveži	100,—	300,—	195,—
Deklaranti	60,—	400,—	190,—
Mēhaniķi	90,—	265,—	185,—
Stūrmaņi	80,—	235,—	180,—
Ekspeditori	50,—	325,—	160,—
Telegrafisti	135,—	175,—	155,—
Noliktavas pārziņi	80,—	160,—	145,—
Soferi	80,—	200,—	140,—
Kantoristi	40,—	280,—	135,—
Veikala kasieri	80,—	190,—	130,—
Pavāri	110,—	135,—	115,—
Sētnieki	75,—	130,—	110,—
Bocmaņi	80,—	120,—	110,—
Apkalpotāji	70,—	145,—	95,—
Vāžoni	60,—	145,—	90,—
Matroži	45,—	120,—	85,—
Sargi	30,—	90,—	60,—
Kantoņa mācekļi	20,—	60,—	40,—
Sievietes:			
Grāmatvedes	100,—	335,—	180,—
Uzņēmuma kasieres	50,—	200,—	150,—
Mašīnrakstītājas	80,—	255,—	140,—
Rēķinvedes	100,—	130,—	120,—
Kantoristes	40,—	190,—	100,—
Veikala kasieres	40,—	290,—	85,—
Apkopējas	40,—	70,—	55,—
Kantoņa mācekles	30,—	50,—	40,—

1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vidējās algas cēlu šā: virsrāmatvežiem (no Ls 330,— līdz Ls 395,—), fraktētājiem (no Ls 285,— līdz Ls 300,—), ekspeditoriem (no Ls 150,— līdz Ls 160,—), kantoristiem (no Ls 130,— līdz Ls 135,—), veikala kasieriem (no Ls 100,— līdz Ls 130,—), apkalpotājiem (no Ls 70,— līdz Ls 95,—), vāžoniem (no Ls 85,— līdz Ls 90,—), grāmatvedēm (no Ls 175,— līdz Ls 180,—), uzņēmuma kasierēm (no Ls 145,— līdz Ls 150,—), rēķinvedēm (no Ls 115,— līdz Ls 120,—), veikala kasierēm (no Ls 80,— līdz Ls 85,—); vidējās algas palikušas bez pārmaiņām: direktoriem (Ls 465,—), darbvežiem (Ls 360,—), korespondentiem (Ls 275,—), deklarantiem (Ls 190,—), noliktavas pārziņiem (Ls 145,—), soferiem (Ls 140,—), sētniekiem (Ls 110,—), sargiem (Ls 60,—), mašīnrakstītājām (Ls 140,—), kantoristēm (Ls 100,—), apkopējām (Ls 55,—); vidējās algas kritušās: prokūristiem (no Ls 460,— līdz Ls 440,—), kapteiņiem (no Ls 285,— līdz Ls 250,—), uzņēmuma kasieriem (no Ls 240,— līdz Ls 225,—), rēķinvežiem (no Ls 220,— līdz Ls 210,—), grāmatvežiem (no Ls 205,— līdz Ls 195,—), mēhaniķiem (no Ls 195,— līdz Ls 185,—), stūrmaņiem (no Ls 195,— līdz Ls 180,—), telegrafistiem (no Ls 170,— līdz Ls 155,—), pavāriem (no Ls 125,— līdz Ls 115,—), bocmaņiem (no Ls 115,— līdz Ls 110,—), matrožiem (no Ls 95,— līdz Ls 85,—), kantoņa mācekļiem (no Ls 50,— līdz Ls 40,—), kantoņa mācekļēm (no Ls 55,— līdz Ls 40,—).

Mēneša strādniekiem kuģu spēciju kantoņos un autosatiksmē 1935. gadā maksāts:

	Mēneša alga		
	Zemākā	Augstākā	Vidējā
	L a t o s		
Galdniekiem	105,—	145,—	120,—
Namdarjiem	95,—	120,—	110,—
Nekvalificētiem str.-kiem.	55,—	170,—	105,—

Nekvalificēti strādnieki o s t ā kuģu iekraušanas un izkraušanas darbos 1933.—1935. g. ar 8 stundu darba dienu izpelnāja:

	1933. g.	1934. g.	1935. g.
L a t o s			
Janvārī	3,85	3,85	3,85
Februārī	3,70	3,85	3,90
Martā	3,75	3,85	3,90
Aprīlī	3,85	3,85	3,90
Maijā	3,90	3,85	3,90
Jūnijā	3,90	3,85	3,90
Jūlijā	3,85	3,85	3,85
Augustā	3,85	3,85	3,90
Septembrī	3,85	3,90	4,00
Oktobrī	3,85	3,85	3,90
Novembrī	3,85	3,85	3,85
Decembrī	3,90	3,90	3,85
Caurmērā	3,85	3,85	3,90

Algas Rīgas atsevišķos tirdzniecības veikalos (pārtikas veikali, restorāni u. t. t.; manufaktūra un apavi; trauki un stikls; mēbeles; grāmatas un rakstāmlietas; aptiekas; juvelieri un pulkstenīstaiņi; kino u. t. t.). 1935. gadā darbnieki saņēma sekojošas mēneša algas:

Virieši:	Zemākā likme	Augstākā	Vidējā izpelnā
Direktori	200,—	2.000,—	600,—
Prokūristi	100,—	950,—	410,—
Inženieri	200,—	460,—	335,—
Nodaļas vadītāji	80,—	600,—	325,—
Provizori	100,—	475,—	250,—
Grāmatveži	75,—	700,—	235,—
Korespondenti	100,—	550,—	230,—
Provizoru palīgi	120,—	310,—	225,—
Veikalveži	70,—	600,—	215,—
Zeltkaļi	95,—	240,—	210,—
Uzņēmuma kasieri	80,—	375,—	210,—
Darbveži	150,—	300,—	205,—
Rēķinveži	80,—	350,—	185,—
Mūžiķi	55,—	895,—	180,—
Pavāri	90,—	315,—	175,—
Aptiekas asistenti	100,—	210,—	170,—
Ekspeditori	60,—	270,—	160,—
Pulkstentaisītāji	50,—	320,—	155,—
Kino pārziņi	80,—	300,—	150,—
Bufetes pārziņi	65,—	255,—	140,—
Koku šķirotāji	60,—	300,—	140,—
Pārdevēji	30,—	600,—	140,—
Kantoristi	40,—	350,—	140,—
Soferi	65,—	240,—	135,—
Drogisti	70,—	200,—	125,—
Veikala kasieri	60,—	200,—	125,—
Vāžoni	60,—	140,—	95,—
Sētnieki	30,—	140,—	80,—
Sargi	25,—	150,—	65,—
Kantoņa mācekļi	25,—	120,—	55,—
Izsūtāmie	15,—	110,—	45,—
Sievietes:			
Provizora palīdzes	80,—	240,—	185,—
Farmācijas kandidātes	80,—	240,—	170,—
Korespondentes	100,—	300,—	165,—
Grāmatvedes	70,—	280,—	155,—
Rēķinvedes	65,—	210,—	145,—
Uzņēmuma kasieres	70,—	250,—	140,—
Veikalvedes	50,—	300,—	130,—
Bandāzistes	100,—	150,—	125,—
Mašīnrakstītājas	50,—	190,—	110,—
Aptiekas asistentes	40,—	195,—	105,—
Mūžiķes	50,—	235,—	100,—
Kantoristes	35,—	200,—	100,—
Veikala kasieres	30,—	240,—	85,—
Saimnieces	45,—	150,—	80,—
Pārdevējas	30,—	220,—	80,—
Fasētājas	30,—	140,—	80,—
Laborantes	40,—	160,—	75,—
Bufetes pārziņes	40,—	125,—	75,—
Drogistes	65,—	90,—	75,—
Apkopējas	30,—	90,—	60,—
Kalpones	20,—	125,—	55,—
Vietu ierādīt. kinematogr.	25,—	100,—	45,—
Kantoņa mācekles	20,—	90,—	45,—

1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vidējās algas cēlu šā: direktoriem (no Ls 560,— līdz Ls 600,—), prokūristiem (no Ls 405,— līdz

Ls 410,—), inženieriem (no Ls 315,— līdz Ls 335,—), grāmatvežiem (no Ls 225,— līdz Ls 235,—), provizoru palīgiem (no Ls 220,— līdz Ls 225,—), zeltkaļiem (no Ls 150,— līdz Ls 210,—), uzņēmuma kasieriem (no Ls 180,— līdz Ls 210,—), mūžiķiem (no Ls 165,— līdz Ls 180,—), pavāriem (no Ls 165,— līdz Ls 175,—), aptiekas asistentiem (no Ls 165,— līdz Ls 170,—), pārdevējiem (no Ls 135,— līdz Ls 140,—), kantoristiem (no Ls 135,— līdz Ls 140,—), soferiem (no Ls 125,— līdz Ls 135,—), drogistiem (no Ls 120,— līdz Ls 125,—), veikala kasieriem (no Ls 105,— līdz Ls 125,—), vāžoniem (no Ls 90,— līdz Ls 95,—), kantoņa mācekļiem (no Ls 50,— līdz Ls 55,—), korespondentēm (no Ls 145,— līdz Ls 165,—), grāmatvedēm (no Ls 150,— līdz Ls 155,—), rēķinvedēm (no Ls 130,— līdz Ls 145,—), uzņēmuma kasierēm (no Ls 110,— līdz Ls 140,—), kantoristēm (no Ls 95,— līdz Ls 100,—), pārdevējām (no Ls 75,— līdz Ls 80,—), fasētājām (no Ls 75,— līdz Ls 80,—), kantoņa mācekļēm (no Ls 30,— līdz Ls 45,—); vidējās algas palikušas bez pārmaiņām: veikalvežiem (Ls 215,—), darbvežiem (Ls 205,—), rēķinvežiem (Ls 185,—), ekspeditoriem (Ls 160,—), kino pārziņiem (Ls 150,—), koku šķirotājiem (Ls 140,—), sētniekiem (Ls 80,—), izsūtāmajiem (Ls 45,—), farmācijas kandidātēm (Ls 170,—), bandāzistēm (Ls 125,—), mašīnrakstītājām (Ls 110,—), aptiekas asistentēm (Ls 105,—), mūžiķēm (Ls 100,—), veikala kasierēm (Ls 85,—), saimniecēm (Ls 80,—), drogistēm (Ls 75,—), apkopējām (Ls 60,—), kalponēm (Ls 55,—), vietu ierādītājām (Ls 45,—); vidējās algas kritušās: nodaļas vadītājiem (no Ls 335,— līdz Ls 325,—), provizoriem (no Ls 275,— līdz Ls 250,—), korespondentiem (no Ls 240,— līdz Ls 230,—), pulkstentaisītājiem (no Ls 160,— līdz Ls 155,—), bufetes pārziņiem (no Ls 145,— līdz Ls 140,—), sargiem (no Ls 70,— līdz Ls 65,—), provizora palīdzēm (no Ls 200,— līdz Ls 185,—), veikalvedēm (no Ls 140,— līdz Ls 130,—), laborantēm (no Ls 80,— līdz Ls 75,—), bufetes pārziņēm (no Ls 80,— līdz Ls 75,—).

Rīgas mājkaltotāju algas. Pēc Rīgas mājkaltotāju slimos kases ziņām ires namos un privātas patērētājās saimniecībās mājkaltotājiem galvas pilsētā 1935. gadā maksātas šādas algas:

	Mēnesī, neatskaitot iemaksu slimos kasei un bezdarba apkaļošanas fondam:		
	Zemākās		Vidējās
	Ls	Ls	Ls
Sveicariem	60,—	80,—	65,—
Sētniekiem	23,20	82,—	33,20
Kurinātājiem (centr. apkurin.)	22,20	42,20	27,20
Soferiem	96,—	144,—	108,—
Kalponēm	42,80	76,80	55,20
Auklēm	52,80	88,80	70,80
Augšējās algās dzīvokļa ires ieskaitīta ar šādām summām:			
Sētniekiem	7,20	12,—	7,20
Kurinātājiem	7,20	17,20	7,20
Soferiem	16,—	24,—	18,—
Bet dzīvokļa ires un pārtika ierēķināta:			
Kalponēm	32,80	36,80	33,20
Auklēm	32,80	38,80	35,80

Slēdzēju biedrības saviem naktssargiem, pēc arodbiedrības ziņām, maksājot Ls 40,— līdz Ls 45,— mēnesī.

Algas provinces pilsētās. Strādnieku algu kustības kopainu 37 provinces pilsētās pēdējos gados rāda sekojošā tabulīnā:

Vidējās dienas (8 stundu) likmes:

	Vidzemē (bez Rīgas)				
	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Caurmērā	
Kvalificēti strādnieki:					
1930.	Ls 4,65	4,70	5,20	4,60	4,80
1931.	" 4,50	4,45	5,15	4,35	4,60
1932.	" 3,90	3,55	4,10	3,45	3,75
1933.	" 3,45	3,40	3,75	2,95	3,40
1934.	" 3,40	3,40	3,45	3,00	3,35
1935.	" 3,45	3,40	3,35	3,10	3,35

Nekvalificēti strādnieki:

1930.	Ls 3,05	2,95	3,35	2,70	3,00
1931.	" 2,90	2,95	3,25	2,65	2,95
1932.	" 2,45	2,50	2,50	2,40	2,45
1933.	" 2,25	2,40	2,35	2,20	2,30
1934.	" 2,35	2,45	2,25	2,10	2,30
1935.	" 2,50	2,35	2,25	2,15	2,35

Nekvalificētas strādnieces:

1930.	Ls 2,25	1,95	2,35	2,00	2,15
1931.	" 2,00	1,85	2,15	1,95	1,95
1932.	" 1,70	1,65	1,70	1,70	1,70
1933.	" 1,45	1,55	1,60	1,60	1,55
1934.	" 1,55	1,60	1,40	1,60	1,55
1935.	" 1,60	1,55	1,40	1,60	1,55

Vidējo dienas likmju indeksi: 1930. g. = 100.

	Vidzemē (bez Rīgas)				
	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Caurmērā	
Kvalificēti strādnieki:					
1933.	74	72	72	64	71
1934.	73	72	66	65	70
1935.	74	72	64	67	70

Nekvalificēti strādnieki:

1933.	74	81	70	81	77
1934.	77	83	67	78	77
1935.	82	80	67	80	78

Nekvalificētas strādnieces:

1933.	64	79	68	80	72
1934.	69	82	60	80	72
1935.	71	79	60	80	72

Kvalificētu strādnieku un nekvalificētu strādnieču algas provinces pilsētās caurmērā 1935. gadā, salīdzinot ar 1934. gadu, palikušas bez pārmaiņām, bet nekvalificētu strādnieku (viriešu) algas cēlušas par 2%.

Apskatisim tagad algas, kas 1935. gadā maksātas atsevišķiem arodiem mūsu provincēs 5 lielākās pilsētās:

Vidējās dienas (8 st.) likmes:

	Vidējās dienas (8 st.) likmes:				
	Liepāja	Daugavpils	Jelgava	Ventspils	Rēzeknē
Atslēdzniekiem	3,35	2,90	3,75	4,00	3,65
Elektromontieriem	3,80	3,05	4,00	3,50	3,35
Galdniekiem	3,80	3,20	4,00	4,00	4,00
Kalējiem	3,55	3,25	4,00	4,00	3,80
Būvju krāsotājiem	3,90	2,85	3,50	4,00	3,65
Mašīnistiem	4,00	3,25	5,00	5,00	3,25
Mūrniekiem	4,55	3,00	4,00	4,00	3,70
Namdariem	3,40	2,95	3,50	3,50	3,90
Podniekiem	5,15	3,30	6,00	4,00	3,75
Segliniekiem	3,70	3,20	4,50	3,50	3,50
Skārdniekiem	3,35	3,05	6,00	3,50	3,95
Kval. str.-kiem, caurmērā	3,80	3,15	4,30	3,75	3,55
Nekvalificētiem str.-kiem	2,60	1,85	2,25	2,50	1,85
Nekvalificētām str.-cēm	1,80	1,20	1,20	1,60	1,40

Beigās mēģināsim noskaidrot arī algu kustību minētajās pilsētās 1930.—1935. g.:

Vidējās dienas (8 stundu) likmes:

	Kvalificēti strādnieki			Nekvalificēti strādnieki			Nekvalificētas strādnieces		
	Ls			Ls			Ls		
Liepāja	1930.	4,25	100	3,—	100	1,95	100		
	1931.	4,20	99	3,—	100	2,—	103		
	1932.	4,05	95	3,—	100	2,—	103		
	1933.	4,05	95	3,—	100	2,—	103		
	1934.	4,05	95	3,—	100	2,—	103		
Daugavpils	1930.	4,60	100	2,70	100	2,15	100		
	1931.	4,30	93	2,55	94	1,80	84		
	1932.	2,90	63	1,90	70	1,50	70		
	1933.	2,75	60	1,65	61	1,25	58		
	1934.	2,95	64	1,60	59	1,15	53		
Jelgava	1930.	5,45	100	3,05	100	2,10	100		
	1931.	5,45	100	3,40	111	1,95	93		
	1932.	4,95	91	3,05	100	1,80	86		
	1933.	4,75	87	2,95	97	1,70	81		
	1934.	4,35	80	2,75	90	1,35	64		
Ventspils	1930.	4,85	100	3,—	100	1,90	100		
	1931.	4,75	98	2,90	97	1,75	92		
	1932.	3,90	80	2,60	87	1,65	87		
	1933.	3,75	77	2,50	83	1,60	84		
	1934.	3,75	77	2,50	83	1,60	84		
Rēzeknē	1930.	4,45	100	2,80	100	1,80	100		
	1931.	4,60	103	3,—	107	2,10	117		
	1932.	3,65	82	2,80	100	1,70	94		
	1933.	3,35	75	2,15	77	1,55	86		
	1934.	3,50	79	2,—	71	1,50	83		
1935.	3,55	80	1,85	66	1,40	78			

1935. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vidējās dienas algas cēlušas kvalificētiem strādniekiem par dažiem punktiem Daugavpilī un Rēzeknē; palikušas bez pārmaiņām Ventspilī, bet kritušas Liepājā un Jelgavā. Nekvalificētiem strādniekiem un strādniecēm vidējās dienas algas cēlušas Daugavpilī, palikušas bez pārmaiņām Ventspilī, bet kritušas Liepājā, Jelgavā un Rēzeknē.

Reālas algas. Par reālas algas mēs dēvējam nominālas algas attiecību pret dzīves dārdzību. Šī attiecība, ja tā apņēnāta par vairākiem laika momentiem, dod reālas algas indeksu rindu, kas rāda, kādas pārmaiņas notikušas pelnītāja saimnieciskā stāvoklī tai laika periodā, kas ietver minētos momentus. Ar vārdu sakot, no reālas algas indeksu rindas varam redzēt, vai viņa dzīves līmenis uzlabojies, kļuvis sliktāks vai arī palicis bez pārmaiņām.

Kā konkrētu piemēru tikko sacītam uzrādīsim kvalificēta strādnieka reālas algas indeksu 1930.—1935. g. provincē:

37 provinces pilsētās caurmērā:

	Kvalificēta strādnieka vidējā dienas alga		Dzīves dārdzības indekss	Kval. strādnieka reālas algas indekss
	Absol. skaitļos	Indeksa skaitļos		
	Ls		(c)	$(\frac{100 \cdot b}{c})$
	(a)	(b)		
1930.	4,80	100	100	100
1931.	4,60	96	91	105
1932.	3,75	78	81	96
1933.	3,40	71	76	93
1934.	3,35	70	73	96
1935.	3,35	70	72	97

Kā redzam, 1931. gadā, kaut gan kvalificēta strādnieka alga provincē par 4% kritusi, tā dzīves līmenis par 5% uzlabojies: dzīves dārdzība minētā gadā slidējusi straujāk uz leju kā algas. Nākošajā, 1932. gadā, šī strādnieka stāvoklis attiecībā pret 1930. gadu jeb pamata momentu kļuvis sliktāks par 4%, bet 1933. gadā — vēl par 3%. Tas tādēļ, ka algas šais gados kritušas mazliet vairāk kā dzīves dārdzība. 1934. un 1935. gadā pretējas parādības — dzīves dārdzības straujākas noslidēšanas dēļ — reālālgas atkal cēlusies.

Rīgas rūpniecībā nodarbinātam kvalificētam strādniekam ar dienas algu pēc augstāk minētā paņēmiena (pie pamata 1930. = 100) aprēķinātais reālalgas indekss 1932. gadā uzrāda 108, 1933. gadā — 101, bet 1934. un 1935. gadā — 104. Tanis pašos laika momentos (1932., 1933., 1934. un 1935. g.) nekvalificēta strādnieka reālalgas indekss bija 108, 107, 111 un 114, kvalificētas strādnieces — 110, 113, 119 un 119, bet nekvalificētas strādnieces — 116, 120, 126 un 126. Kā redzam, Rīgas dienas strādnieku dzīves līmenis, par cik tos nav skāris pilnīgais vai daļējais bezdarbs (t. i. saisināts darba laiks), straujās dzīves dārdzības krišanās dēļ no krīzes nav cietis. Dienas strādniecēm tas pēdējos gados pat stipri uzlabojies.

Administratīvais, tehniskais, katoņa un veikala personāls Rīgā. Šās kategorijas darbinieku reālalgas kustību 1930.—1935. g., tirdzniecībā, rūpniecībā un transportā caurmērā, rāda sekojošā tabulīņa:

Virieši:	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.
Direktori	100	110	96	97	104	110
Grāmatveži	100	105	106	108	113	111
Uzņēmuma kasieri	100	103	98	103	105	105
Rēķinveži	100	94	92	94	105	101
Korespondenti	100	102	102	105	121	110
Kantoristi	100	104	102	105	112	111
Veikalveži	100	113	99	95	95	91
Pārdevēji	100	107	97	101	111	110
Inženieri	100	111	114	128	140	133
Meistari	100	102	104	113	116	113
Šoferi	100	107	108	108	114	116
Izsūtāmie	100	110	111	99	113	103

Sievietes:	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.
Grāmatvedes	100	104	98	104	110	106
Rēķinvedes	100	94	90	94	92	93
Korespondentes	100	99	98	108	110	113
Kantoristes	100	99	96	103	100	101
Mašīnrakstītājas	100	104	100	103	109	105
Pārdevējas	100	110	106	104	110	108

No minētajiem 12 viriešu arodiem 2 gadījumos reālalgas pēdējā gadā cēlušās, 1 gadījumā (uzņēmuma kasieriem) palikušas bez pārmaiņām, bet 9 gadījumos kritušās. No 6 sieviešu arodiem reālalgas 3 gadījumos cēlušās un 3 gadījumos kritušās.

Strādnieki Rīgā. Par dienas strādniekiem jau runājam augstāk. Mēneša strādnieku reālalgas indeksi pārskata gadā, atskaitot nekvalificētas strādnieces, kritušie:

	Reālalgas (1930. g. = 100):									
	Ar mēneša algu					Ar stundas un dienas algu (akordniekus ieskait.)				
	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.
Kval. strādnieki	104	106	97	103	101	107	108	101	104	104
„ strādnieces	104	101	99	104	96	103	110	113	119	119
Nekval. str-ki	105	105	104	110	103	107	108	107	111	114
„ str-ces	103	96	93	99	104	110	116	120	126	126

Strādnieki provinces pilsētās. Provincas pilsētās strādnieku reālalgas indeksi, valsti caurmērā, uzrāda celšanās tendenci:

	Reālalgas (1930. g. = 100):									
	Kvalificēti strādnieki virieši					Nekvalificēti strādnieki				
	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.
Vidzemē	108	106	97	101	103	106	101	97	101	103
Kurzemē	107	95	95	99	101	112	106	104	112	111
Zemgalē	109	100	96	90	89	107	95	93	92	83
Latgalē	102	90	84	89	92	100	91	91	82	83
Caurmērā	105	96	93	96	97	105	102	105	110	110

Vispārinot augstāk minētos konstatējumus, nobeigsim šo reālalgas apskatu ar slēdzienu, ka mūsu algoto darbinieku materiālais stāvoklis pilsētās, cik no reālalgas indekiem var spriest, 1934. gadā visā valstī jūtami uzlabojās. Šī tendence, kaut arī ar mazāku intensitāti, turpinājās arī 1935. gadā.

Algoto darbinieku gada ieņēmumi. Atrisinot vienu vai otru tautsaimniecības problēmu, bieži vien izvīrās jautājums, kādi ir mūsu algotā darba spēka gada kopieņēmumi. Atbildi uz šo jautājumu varam dabūt aprēķināšanas ceļā, pie kam statistika cenšas sniegt šim nolūkam nepieciešamos materiālus.

Laukstrādnieku ieņēmumi. Šās algoto darbinieku kategorijas ieņēmumi aprēķināti pēc lauksaimniecības tekošās statistikas konstatētām vidējām algām un pēdējā vispārīgā lauksaimniecības skaitīšanā konstatēto laukstrādnieku skaita.

Aprēķina sastādīšanas momentā trūka ziņu: a) cik mēnešus bija nodarbināti mēneša laukstrādnieki un b) cik dienas strādnieku bijis dažādos lauku darbu periodos.

Mēnešnieku nodarbinātība pielīdzināta vasaras sezonas laukstrādnieku nodarbinātībai (5,6—7,0 mēneši gadā, atkarībā no strādnieku kategorijas un apgabala). Tā kā daļu mēnešnieku nodarbināja tikai 1, 2, 3 vai 4 mēnešus, tad viņu ieņēmumi ar šādu aprēķināšanas veidu tiek pārspēti. Šis pārspēlējums laukstrādnieku kopieņēmumos zināmā mērā izlīdzinās ar to, ka dienas strādnieku ieņēmumus nemaz neņem vērā.

Deputātnieki, ņemot vērā to, ka atalgojuma ziņā tie maz atšķiras no gada laukstrādniekiem, piešķaitīti pēdējiem. Tāpat laukstrādniekiem piešķaitīts samērā niecīgais skaits algoto saimniecību pārvaldnieku un tehnisko darbinieku.

Pārskatu par laukstrādnieku ieņēmumiem 1935./36. saimniecības gadā, kas aprēķināti pēc aprakstītā paņēmiena, sniedz sekojošā tabula:

1935./36. saimn. gada vasaras sezonā

	1935./36. saimn. gadā			Mēnešnieki un dienieki				
	Gada puīši	Gada meitas	Vasaras puīši	Vasaras meitas	vīr.	siev.	Gani	Kopā
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Vidzemē	2.246.586	2.679.284	1.788.460	1.813.737	484.804	356.506	1.428.817	10.798.194
Kurzemē	2.088.040	2.049.853	629.010	690.613	162.686	111.898	1.013.141	6.745.241
Zemgalē	2.381.779	2.206.439	1.936.121	1.737.151	391.506	177.659	1.319.012	10.149.667
Latgalē	337.508	357.312	168.886	136.008	80.088	50.715	863.131	1.993.648
Kopā	7.053.913	7.292.888	4.522.477	4.377.509	1.119.084	696.778	4.624.101	29.686.750

Naudā un naturālījās 1935./36. saimniecības gadā laukstrādnieki tā tad apaļos skaitļos saņēmuši 29,7 miljona latu. Ja pieņemam, ka nauda un naturālījas caurmērā sastāda 55% no kopatalgojuma, bet no saimnieka saņemamais uzturs — 45% (pēc lauksaimniecības grāmatvedības datiem 1934./35. saimniecības gadā uztura vērtība gada puīšiem bija 46,6% no kopatalgojuma, gada meitām — 53,2%, vasaras puīšiem — 40,3% un vasaras meitām — 46,2%), tad laukstrādnieku kopieņēmums minētajā gadā bijis 54 miljoni latu.

Algoto darbinieku ieņēmumi pilsētās. Šai kategorijā ietelp slimo kasēs apdrošinātais algotais darba spēks: pilsētu administratīvās robežās atrodošos lauksaimniecību darbinieki; rūpniecības, tirdzniecības, satiksmes un sporta darbinieki; tīrības un higiēnas nozaŗu darbinieki; mākslas un zinātnisku pasākumu darbinieki; intelektuālā darba strādnieki; mājkalpotāji; pašvaldību darbinieki un dzelzceļu darbinieki un valsts autonomo uzņēmumu strādnieki ar dienas algu. Tā kā lielākā daļa slimo kasēs apdrošināto personu dzīvo un strādā pilsētās, tad šo darbinieku kategoriju visumā apzīmējam par pilsētu algotiem darbiniekiem.

Pilsētu algoto darbinieku ieņēmumi aprēķināti, izejot no valsts piemaksām slimo kasēm, kuŗu absolūtās summas un normas zināmas. Šo ienākumu ainu pēdējos 6 gados rāda šāda tabuliņa:

Gads	Slimo kasēs apdrošināto personu vidējais skaits	Algu kopsumma Ls
1930.	179.636	224.652.183
1931.	168.208	212.897.814
1932.	140.977	163.222.789
1933.	149.722	171.242.751
1934.	161.676	181.390.246
1935.	172.279	187.674.944

No minētajām algu kopsummām nav atskaitītas darba ņēmēju iemaksas slimo kasēm un bezdarba apkaŗošanas fondam.

Par 1935. gadu, kā tas no tabulas redzams, pilsētu algoto darbinieku kopieņēmumi apaļos skaitļos bija 187,7 miljona latu.

Valsts darbinieku ieņēmumi. Valsts izdevumi algām 1935./36. saimniecības gadā sastāda:

Resoru darbiniekiem (pēc budžeta):	Ls	Ls
Algas un piemaksas	32.400.711	
Virsdarbi, brīva liguma pagaidu darbn.	1.850.124	
Dienesta apģērbi	560.235	
Lauku iedzīvotāju ārstniecības medicīn. personāla algas	1.198.000	36.009.070
Valsts autonomo uzņēmumu darbiniekiem: (mēnešniekiem)	5.981.682	
		41.990.752

No algām atskaitīts krīzes nodoklis, bet nav atskaitītas darbinieku iemaksas pensiju fondam (6%) un bezdarba apkaŗošanas fondam (1—2%). Nav uzņemtas aprēķinā arī piemaksas obligāto skolu skolotājiem, jo pēdējie ir apdrošināti slimo kasēs un viņu algas parādās pilsētu algoto darbinieku ienākumos.

1935./36. saimn. gadā valsts algoto darbinieku ienākumi, kā augšējais aprēķins rāda, apaļos skaitļos bija 42 miljoni latu.

Apskatīto triju lielāko algoto darbinieku kategoriju kopieņēmumi pārskata gadā tā tad bija:

laukstrādniekiem	54 milj. latu
pilsētu algotiem darbiniekiem	187,7 " "
valsts algotiem darbiniekiem	42 " "
Kopā	283,7 milj. latu

Protams, augšējie skaitļi tikai aptuveni tēlo apskatīto algoto darbinieku ienākumus, pie kam korektīvs tiem būtu vajadzīgs drīzāk uz augšu kā uz leju. Attiecībā uz laukstrādniekiem ļoti iespējams, ka aprēķinos neietelpošo dienas strādnieku ienākumi nevien sedz to uzviju, kāda radusies, pieņemot, ka visi mēnešnieki strādājuši pilnu sezonu, bet dod vēl pārpalikumu. Par slimo kasēs apdrošinātajiem jāsaka, ka iespējami gadījumi, kur darba devēji nav uzdevuši visus strādniekus vai arī uzrādījuši tiem zemākas algas. Tomēr visas šīs klūdas, pēc mūsu domām, var novirzīt kopieņēmumu ciparu par apm. 5%, kas ņevār traucēt to izlietāšanu dažādu jautājumu atrisināšanā.

Vienkārša strādnieka dienas algas normas iemaksām slimo kasēs. Pamatojoties uz „Noteikumu par slimo kasēm“ 39. un 66. p. tautas labklājības ministrija nosaka vienkāršu strādnieku dienas algas normas, no kuŗām sākot tiem jāizdara iemaksa (2% no algas) slimo kasē. Strādnieki, kas izpelna mazāk par šīm normām, no iemaksām slimo kasēs atsvabināti: viņu vietā tās izdara darba devējs no saviem līdzekļiem.

Sekojošās normas pastāv spēkā kopš 1932. gada 1. jūlija (skat. „V. V.“ 1932. g. 144. n-ru un 1936. g. 147. n-ru):

	Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē		Latgalē	
	Dienā	Mēnesī	Dienā	Mēnesī
Dzelzceļa strādniekiem	2,—	50,—	2,—	50,—
Pārējiem strādniekiem	2,40	60,—	2,—	50,—
Strādniecēm	1,60	40,—	1,20	30,—
Mazgadīgiem un pusaudžiem	1,20	30,—	1,20	30,—

Darba tirgus un sabiedriskie darbi.

Marché du travail et travaux publics.

Metodoloģiskas piezīmes. Nodarbinātība.

1. Pēc slimo kasu ziņām. Kases iesūta Valsts statistiskai pārvaldei īpašu papildu pārskatu, kurā tās uzrāda savu dalībnieku skaitu uz mēneša pēdējo dienu, sadalītu pa darba nozarēm. (I. *Lauksaimniecība*: saimniecības pilsētu administratīvās robežās. II. *Rūpniecība*: A. Ieguvēja. B. Apstrādātāja — keramika, akmens izstrādāj., saistāmās vielas; metālapstrādāšana un mašīnbūves; ķīmiskā rūpn.; ādu rūpn.; tekstilrūpn.; kokrūpn.; papīrrūpn.; poligraf. rūpn.; pārtikas un garšvielu rūpn.; apģērbs, apavi, galanterija; būvdarbība; gāze, elektrība, ūdensvadi. III. *Tirdzniecība*. IV. *Satiksmē un transports*. V. *Komūnālā administrācija, dzelzceļu darbnīcu un valsts autonomo uzņēmumu darbnīki*. VI. *Brīvās profesijas, intelektuālā darba strādnieki*, zinātne un māksla. VII. *Tirība un higiēna*. VIII. *Mājkopotāji* un IX. *Pārējie nodarbošanās veidi*). Slimo kasēs neietelp tikai valsts darbnīki un laukstrādnieki. Tādēļ kasu dalībnieku kopskaita kustība atbilst algotā darba spēka nodarbinātībai rūpniecībā, tirdzniecībā, transportā u. t. t., atskaitot valsts iestādes un lauksaimniecību. — Nodarbinātības kopindeks aprēķināts pēc vidējā dalībnieku kopskaita 1930. gadā (179.636 = 100). Datus par nodarbinātību pēc slimo kasu ziņām sāka sakopot ar 1931. gada oktobri. Pagaidām tie regulāri publicēti Valsts statistiskās pārvaldes „Mēneša Biļetenā”. 2. *Nodarbinātības indeksi Rīgas strādājošo rūpniecības uzņēmumos*. Šis indekss tēlo pārmaiņas strādājošo uzņēmumu nodarbinātībā. Aprēķināts pēc ķēžu likuma, izejot no strādnieku (un ne nostrādāto stundu) kopskaita salīdzināšanas vienos un tanis pašos strādājošos uzņēmumos divos blakusmēnešos. Tā kā ziņas par strādnieku skaitu tiek ņemtas no pārskatiem par algotu darba spēku (kā dus rūpnieki iesūta Valsts statistiskās pārvaldes algu statistikas nozarei), tad indeksi attiecas tikai uz lielāko rūpniecību, t. i. uz uzņēmumiem ar 20 un vairāk strādniekiem. Nodarbinātības indeksi aprēķina katrai rūpniecības nozarei atsevišķi un visām kopā (kopindeksi). Pamata moments: 1930. gads = 100. Kā papildinājums nodarbinātības indeksam sakopotas ziņas par strādnieku skaita sadalīšanos pēc faktiskās darba nedēļas (strādājuši mazāk kā 46 stundas nedēļā, 46 stundas un vairāk kā 46 stundas). Nodarbinātības indeksi un strādnieku sadalīšanās pēc faktiskās darba nedēļas ievietoti Valsts statistiskās pārvaldes „Mēneša Biļetenā” un „Darba Statistikā”.

Darba apgādes. 1. *Pašvaldību darba apgādes*. Par katru notecējušu mēnesi apgādes sniedz Valsts statistiskai pārvaldei ziņas par tanis reģistrēto bezdarbnieku kustību: a) cik bezdarbnieku (vīr. un siev. atsevišķi) pārskata mēnesī no jauna reģistrējušies, b) cik bezdarbnieku pārskata mēnesī caur pašvaldības darba apgādi dabūjuši darbu privātos uzņēmumos, c) cik bezdarbnieku nosūtīti uz sabiedriskiem darbiem un d) cik bezdarbnieku palikuši dikā uz mēneša pēdējo dienu. Par pašvaldību darba apgādes reģistrētiem bezdarbniekiem sakopotās ziņas ievietotas Valsts statistiskās pārvaldes „Mēneša Biļetenā”, „Latvijas Statistiskā Gada Grāmatā” un „Darba Statistikā”. 2. *Privātie vietu apgādāšanas kantoņi*. Arī tie iesūta Valsts statistiskai pārvaldei ikmēnesi savus darbības pārskatus. Šais pārskatos

uzrādīts: a) cik darba meklētājiem, vīriešiem un sievietēm atsevišķi, apgādāta nodarbošanās un b) kādos arodos. Dažas privātās (lauksaimniecības organizāciju) darba apgādes ievēdušas strādniekus no ārzemēm. Pēdējie kopsavilkumos (caur privātiem vietu apgādāšanas kantoņiem darbu dabūjušo kopskaits) neietelp. Par privāto vietu apgādāšanas kantoņu darbību sakopotās ziņas ievietotas Valsts statistiskās pārvaldes „Mēneša Biļetenā”.

Sabiedriskie darbi. Ziņas par līdzekļiem, kādus valsts izsniegusi sabiedrisko darbu organizēšanai, patapinātas no tautas labkl. ministrijas Darba aizsardzības departamenta. Summas sadalītas: a) pēc līdzekļu saņēmējiem un aizdevumos un neatmaksājamos izsniegumos. — Pārskatos par sabiedriskiem darbiem atvēlēto līdzekļu izlietošanu šo līdzekļu saņēmēji sniedz tieši Valsts statistiskai pārvaldei. Pārskatos, starp citu, ietelp veikto sabiedrisko darbu īss apraksts, tanis nostrādāto cilvēku dienu kopskaits, atlīdzības apmēri un visu izdevumu specifikācija (strādnieku algas; sabiedrisko darbu adm. personāla algas; ģimenes piemaksas; sociālā apdrošināšana un medicīniskā palīdzība; strādnieku ceļa naudas; strādnieku dzīvokļu īre, apkurināšana un apgaismošana; adm. personāla komandējumi; dažādas biroja vajadzības; tehniskā inventāra nomāšana; tehniskā inventāra iegādāšana, dažādi palīga materiāli, ieskaitot viņu piegādāšanu un apsargāšanu; atlīdzība strādniekiem par neizlietātu atvaļinājumu u. t. t.).

Dažas pilsētas paredz zināmas summas bezdarba apkaņošanai arī savas pašvaldības budžetā. Par šo summu izlietošanu tās iesūta Valsts statistiskai pārvaldei atsevišķus pārskatus.

Tabula par sabiedrisko darbu rīkošanu ar valsts izsniegtiem līdzekļiem ievietota „Latvijas Statistiskā Gada Grāmatā” un „Darba Statistikā”. Pēdējā bez tam pēc pārvaldei iesūtīto pārskatu ziņām sniegti arī veikto sabiedrisko darbu apraksti.

Darba tirgus laukos joprojām raksturīgs ar vietojo strādnieku trūkumu Vidzemes, Kurzemes un Zemgales apgabalā. Šo apstākļu dēļ minētos apgabalos plašos apmēros līgti strādnieki no Latgales, no pilsētām un no ārzemēm. Šādu no citurienes baltiešu apgabalos ieceļojušu strādnieku bijis; 1933. gadā — 48.347, 1934. gadā — 63.116 un 1935. gadā — 73.475.

No kurienes šie 73.475 strādnieki 1935. gadā nākuši, kādos apgabalos un kādiem darbiem tie salīgti, rāda sekojošā tabula:

(Skat. tabulu 42. lpp. augšā.)

Vislielākais skaits laukos 1935. gadā ieceļojušo strādnieku nācis no ārzemēm, proti 34.209 personas vai 47 no katriem 100 ieceļotājiem. Pilsētas devušas pagastiem 22.407 strādniekus vai 30 no katriem 100 ieceļotājiem, Latgale — 16.859 vai 23.

Absolūtos skaitļos visvairāk svešo strādnieku ieplūdis Zemgalē (31.109 personas vai 42 no katriem 100 ieceļotājiem). Tai seko Vidzeme (28.336 vai 39), Kurzeme (12.747 vai 17) un Latgale (1.283 vai 2).

Ieceļojuši	No Lat- gales	No pil- sētām	No ār- zemēm	Kopā
Vidzemē	8.148	8.497	11.691	28.336 (38,8%)
Kurzemē	1.416	4.959	6.372	12.747 (17,4%)
Zemgalē	7.295	8.209	15.605	31.109 (42,3%)
Latgalē	—	742	541	1.283 (1,7%)
Kopā	16.859 (22,8%)	22.407 (30,5%)	34.209 (46,8%)	73.475 (100,0%)

Tai skaitā	laukstrādnieki	meža strādnieki	būvstrādnieki	grāvrači un ceļu strādnieki	strādnieki citos darbos
	61.835 (84,2%)	2.971 (4,1%)	898 (1,2%)	2.747 (3,7%)	5.024 (6,8%)

Tādā pašā kārtībā sarindojas apgabali pēc relatīvās ieceļojušo strādnieku nodarbinātības:

Ieceļojušo strādnieku relatīvā nodarbinātība Ieceļojušo skaits uz kat- riem 1000 laukstrādniekiem	Zemgale = 100
Vidzemē	81
Kurzemē	61
Zemgalē	100
Latgalē	12

61.835 personas vai 84,2% ieceļojušo strādnieku ligti par laukstrādniekiem, 2.971 persona vai 4,1% — par meža strādniekiem, 898 personas vai 1,2% — par būvstrādniekiem, 2.747 vai 3,7% — par grāvračiem un ceļu strādniekiem un 5.024 vai 6,8% — par strādniekiem dažādos citos darbos.

Ārzemju laukstrādnieki. No ārzemēm ievesto strādnieku skaits pēdējos divos gados ārkārtīgi pieaudzis:

1933. gadā no ārzemēm ievesti	12.404 (100)
1934. " " " "	22.854 (184)
1935. " " " "	34.209 (276)

Pēc valstīm, no kurām viņi nākuši, un Latvijas apgabaliem, kuŗos tie ieceļojuši, 1935. gadā iebrukušie ārzemju strādnieki sadalās šādi:

	Kopā						
	No Lietuvas	No Polijas	No Igaunijas	No citām valstīm	1935. g.	1934. g.	1933. g.
Vidzemē	2.452	7.195	1.946	98	11.691	7.026	3.068
Kurzemē	2.730	3.428	178	36	6.372	4.475	1.770
Zemgalē	9.614	5.840	33	118	15.605	11.158	7.400
Latgalē	84	422	30	5	541	195	166
Kopā 1935. g.	14.880	16.885	2.187	257	34.209	22.854	12.404
" 1934. g.	9.272	11.340	2.028	214	22.854		
" 1933. g.	6.429	4.678	1.027	270	12.404		

Neraugoties uz to, ka absolūtos skaitļos 1935. g. no Lietuvas ieceļojušo laukstrādnieku skaits stipri audzis (par 60,5%), tā tomēr nav atguvusi savu agrāko laukstrādnieku apgādātāja nosaukumu. 1932. gadā Lietuva deva 73,8% no Latvijā ieceļojušo ārzemnieku laukstrādnieku kopskaita, 1933. gadā — 51,8%, 1934. gadā — 40,6% un 1935. gadā — 43,5%. Toties Polija, no kuŗas 1932. gadā nāca tikai 14,7% ārzemnieku laukstrādnieku, 1934. gadā deva 49,6% un 1935. gadā — 49,4%.

No 1935. gadā ieceļojušo ārzemnieku strādnieku kopskaita — 34.209 — uz Zemgali devušies 15.605 vai 45,6%, uz Vidzemi — 11.691 vai 34,2%, uz Kurzemi — 6.372 vai 18,6% un uz Latgali — 541 vai 1,6%.

Zemgalē visvairāk strādnieku ieplūduši no Lietuvas (9.614 vai 61,6% no šai apgabalā ieceļojušo ārzemnieku strādnieku kopskaita 15.605), ar kuŗu

tai visgarākā kopīgā robeža. Lietuviešiem seko poļi (5.840 vai 37,4%), igauņi un pārējie (151 vai 1,0%).

Vidzemē šai ziņā pirmo vietu ieņem poļi (7.195 vai 61,5% no Vidzemē ieceļojušo ārzemnieku strādnieku kopskaita 11.691), otro — lietuvieši (2.452 vai 21,0%), trešo — igauņi (1.946 vai 16,7%) un pēdējo pārējie ārzemnieki (98 vai 0,8%).

Kurzemē, kaut gan tai, tāpat kā Zemgalei, kopēja robeža ar Lietuvu, 1935. gadā visvairāk ieceļojuši poļi (3.428 vai 53,8% no šai apgabalā ieplūdušo ārzemnieku strādnieku kopskaita 6.372). Tikai pēc tiem nāk lietuvieši (2.730 vai 42,8%), igauņi un pārējie (214 vai 3,4%).

Pēc dzimuma 1935. gadā ieceļojušie ārzemnieku strādnieki sadalījās šādi:

Ieceļojuši	Vīr.	%	Siev.	%	Kopā	%
No Polijas	4.502	26,7	12.383	73,3	16.885	100,0
No Lietuvas	8.321	55,9	6.559	44,1	14.880	100,0
No Igaunijas	1.182	54,0	1.005	46,0	2.187	100,0
No citām valstīm	137	53,3	120	46,7	257	100,0
Kopā	14.142	41,3	20.067	58,7	34.209	100,0

Kā redzams, starp strādniekiem, kas ieceļojuši no Polijas, gandrīz trīs ceturtdaļas ir sievietes, kurpretim no pārējām valstīm to tikai nepilna puse.

Caurmērā no katriem 100 no ārzemēm ieceļojušiem strādniekiem 41 bija vīrietis un 59 sievietes. Gadu iepriekš šī attiecība bija 39 un 61.

33.813 personas, vai 98,8% no ārzemnieku strādnieku kopskaita 34.209, ligti par laukstrādniekiem, 396 vai 1,2% — dažādos citos darbos.

Strādnieki no pilsētām. Pagastos ieplūdušo pilsētnieku skaits bija:

1933. gadā	20.622 (100)
1934. " " " "	21.391 (104)
1935. " " " "	22.407 (109)

Sakarā ar saimniecības krīzes izbeigšanos pieprasījums pēc darba rokām pastiprinās arī pilsētās. Tādēļ uz laukiem ieceļojušo pilsētnieku skaita pieaugšana, jādama, liecina, ka pilsētu strādnieku pamazām aug zināma interese par lauku darbiem¹⁾.

Vairums no pilsētām ieceļojušo strādnieku atradīs darbu Vidzemē un Zemgales pagastos:

Vidzemē	8.497 (37,8%)
Kurzemē	4.959 (22,1%)
Zemgalē	8.209 (36,7%)
Latgalē	742 (3,4%)
Kopā	22.407 (100,0%)

16.487, vai 73,6% no ieceļojušo pilsētās strādnieku kopskaita 22.407, nodarbināja lauksaimniecībā, 1.320 vai 5,9% — par meža strādniekiem, 532 vai 2,4% — par būvstrādniekiem,

¹⁾ Dažs labs no pilsētās strādniekiem pavada ziemu uz laukiem, kādēļ nākošā pavasarī vairs netiek reģistrēti kā pilsētnieki. Šā apstākļa dēļ pilsētnieku izešana uz laukiem ir straujāka nekā to minētie gada skaitļi rāda.

427 vai 1,0% — par grāvračiem un ceļu strādniekiem un 3.641 vai 16,2% dažādos citos darbos.

Latgales strādnieki. 1929. gadā Latgale pārējiem apgabaliem deva 21.757 strādniekus, piecus gadus vēlāk (1934. gadā) — 18.871, bet vēl vienu gadu pēc tam (1935. gadā) — 16.859. Kopš 1929. gada latgāliešu ieceļošana baltiešu pagastos sašaurinājusies tā tad par 22,5%.

Šai parādībai vairāki cēloņi. Minēsim šeit divus svarīgākos: 1) darba roku pieprasījumu augšanu pašā Latgalē un 2) laukstrādnieku algu izlīdzināšanos valsts mērogā.

Sakarā ar sadalīšanos viensētās Latgales lauksaimniecība strauji uzplaukst, saistīdama arvien lielāku skaitu strādnieku turpat uz vietas. No otras puses, Latgales strādnieks nenāk vairs ar tādu patiku uz Vidzemi un Zemgali kā agrāk, jo starpība starp turienes un pašā Latgalē maksājamām algām nav vairs tik liela kā senāk.

Laukstrādnieku jautājumam mūsu valdība ir piegriezusi nopietnu vērību, nospraužot zemkopības ministrijai un Lauksaimniecības kamerai veselu programmu, kā cīnīties ar darba roku trūkumu laukos¹⁾.

Konstatēdama, ka laukstrādnieku trūkums pieaug, valdība ieteic:

- 1) veicināt laukstrādnieku dzīvokļu ierīkošanu un jauncelšanu;
- 2) paplašināt laukstrādnieku apmācīšanu darbam, sevišķi rūpējoties par lopkopības strādnieku sagatavošanu;
- 3) gādāt par plašāku darba rīku un mašīnu lietāšanu lauksaimniecībā;
- 4) pastiprināt kārtā veicināt pašu zemes brīvo darba roku, sevišķi Latgales brīvo darba roku, novietošanos lauksaimniecībā;
- 5) pastiprināt strādnieku ģimeņu novietošanu lauksaimniecībā un
- 6) paturēt ārzemju laukstrādnieku izešanu kā pagaidu līdzekli pārejas laikā, pēc iespējas šo izešanu atvieglinot.

Šās programmas realizēšanā sekmīgi strādā zemkopības ministrija ar Lauksaimniecības kameru.

Lauku būvniecības veicināšanai zemkopības ministrija dos ķieģeļus un šiferi ar stipri atvieglinātiem nosacījumiem. Tāpat valdība gādājusi par citu būvmateriālu — cementa, kaļķu, ģipša, logu stiklu u. t. t. palētināšanos; to cenas normējis cenu inspektors.

Laukstrādnieku apmācībai ministrija noorganizējusi lauksaimniecības, lopkopības un dārzkopības priekšstrādnieku skolas²⁾.

Plašākas mašīnu un darba rīku lietāšanas iespēju pēti pie Lauksaimniecības kameras nodibinātā lauksaimniecības mehānizācijas komisija.

Latgales brīvo darba roku novietošanas pastiprināšanai pārējos apgabalos Lauksaimniecības kamera Latgali sadalījusi divos strādnieku apgādāšanas apgabalos — Rēzeknes un Daugavpils. Šais apgabals atrodas vairāki ligša-

nas punkti³⁾, kas pārsūtīs Latgales laukstrādniekus uz pārējo Latviju.

Vidzemē Lauksaimniecības kamerai darbojas 22, Kurzemē — 14 un Zemgalē — 15 darba biroji.

1936. gadā pieņēmusies arī vietējo pilsētu strādnieku izešana lauku darbos. Rīgā par deputātiem pieteikušās jau daudz vairāk ģimenes kā iepriekšējā gadā. To veicina dažāda veida atvieglinājumi, kādus piešķir uz laukiem aizejošām pilsētu strādnieku ģimenēm.

Tomēr bez ārzemju laukstrādniekiem vēl nebūs iespējams iztikt. Tāpēc Lauksaimniecības kamera organizējusi to piegādi, no vienas puses noslēdzot līgumus ar attiecīgām valstīm, bet no otras — izstrādājot nosacījumus mūsu laukstrādniekiem par to pieprasīšanu.

Algas šejienes strādniekiem (arī ieceļotājiem no Latgales) Lauksaimniecības kamera nav noteikusi, bet gan ieteic tos ligstot turēties pie sekojošām normām: vīriešiem maksāt no Ls 25,— līdz Ls 31,— un sievietēm no Ls 20,— līdz Ls 23,— mēnesī.

Ārzemju laukstrādniekiem Lauksaimniecības kamera noteikusi sekojošas algas:

	Periodā no 1. aprīļa līdz 1. decembrim	Periodā no 1. dec. līdz 1. aprīlim
	Ls	Ls
Vīriešiem	24,—	18,—
Sievietēm	20,—	17,—
Nepilng. ganiem	16,—	—

Darba tirgus pilsētās. Pēc saviem cēloņiem bezdarbs var būt trejāds: tehnoloģisks, krīzes un sezonas.

Tehnoloģiskā bezdarba, t. i. ražošanas procesa mehānizācijas un ražības pacelšanas dēļ darbu zaudējušu strādnieku mums tikpat kā nav.

Krīzes bezdarbs, turpretim, bija novērojams 1931.—1933. gadā. Tad galveno bezdarbnieku masu deva rūpniecība, tirdzniecība un transports, kur saimniecības depresijas dēļ minētā laikmetā ievērojami sašaurinājās pieprasījumi pēc darba rokām:

Darba apgādēs reģistrēto bezdarbnieku skaits. (Dikā stāvošie + sabiedrisko darbos nodarbinātie)

(Mēneša beigās)	1930./31. g.	1931./32. g.	1932./33. g.	1933./34. g.	1934./35. g.	1935./36. g.
Oktobri	6.463	15.583	19.780	7.736	3.441	3.435
Novembrī	11.531	25.289	28.154	17.421	7.166	8.050
Decembrī	14.580	30.105	31.027	19.653	10.789	11.014
Janvārī	15.147	39.086	33.080	22.127	13.200	12.348
Februārī	15.170	38.580	34.139	23.295	13.657	12.446
Martā	14.791	37.154	32.506	20.612	13.540	11.107
Aprīlī	9.131	21.431	23.639	16.122	10.530	7.864
Maijā	1.871	11.004	14.553	6.099	5.824	3.612
Jūnijā	1.641	9.217	7.875	4.392	3.659	2.793
Caurmērā mēnesī	10.036	25.272	24.971	15.273	9.090	8.074

Par nodarbinātības mazināšanos šās kategorijas darba nozarēs minētā periodā jo labi varam spriest pēc slimu kasu dalībnieku skaita kustības:

	Vidējais dalībnieku skaits slimu kasēs.	
	Absolūtos skaitļos	1930. g. = 100
1930. g.	179.636	100
1931. g.	168.208	94
1932. g.	140.977	78
1933. g.	149.722	83
1934. g.	161.676	90
1935. g.	172.279	96

¹⁾ Skat. „Vald. Vēstn.” 1935. g. 107. n-ru: Ministru kabineta 1935. gada 30. aprīļa uzdevumi un atzinumi turpmākai valdības darbībai.

²⁾ 1935. gadā pie valsts Mežotnes lauksaimn. skolas atvēra viengadīgu laukstrādnieku nodaļu, bet 1936. g. 17. februārī atvērta laukstrādnieku skolas Liepupē un Lubezerē.

³⁾ Rēzeknes apgabalā 30, bet Daugavpils — 28 strādnieku ligšanas punkti.

1931. gadā, salīdzinot ar 1930. gadu, dalībnieku skaits slimo kasēs samazinājies tikai par 6%, bet 1932. gadā — jau par 22%. Citiem vārdiem, no katrām 100 personām, kas 1930. gadā pilsētās strādājušas algotu darbu, 1932. gadā 22 jeb apmēram $\frac{1}{5}$ stāvējušas dikā.

1931. gadā vidējais dalībnieku skaits kasēs, kā redzējam, bija 168.208, 1932. gadā — 140.977. Minētajā gadā tā tad pilsētās darbu zaudējusi 27.231 persona. No šā skaita tad arī apmēram puse reģistrējusies darba apgādēs, radot tur lielus bezdarbnieku uzplūdus.

1933. gadā bezdarbnieku skaits sāk mazināties, pie kam šī tendence turpinājās arī 1934. un 1935. gadā. To liecina vidējā bezdarbnieku skaita rādītāji minētos gados:

Vidējais bezdarbnieku skaits	1930./1931. g.	1931./32. g.	1932./33. g.	1933./34. g.	1934./35. g.	1935./36. g.
Absolūtos skaitļos	10.036	25.272	24.971	15.273	9.090	8.074
1931./32. g. = 100	40	100	99	60	36	32

Kā redzam, katru 100 bezdarbnieku vietā, kas reģistrējusies 1931./32. gada bezdarba sezonā, 1932./33. gadā reģistrējusies 99, 1933./34. gadā — 60, 1934./35. gadā — 36 un 1935./36. gadā — 32.

Līdztekus bezdarbnieku skaita krišanai jāpieaug nodarbināto skaits. Un tiešām, slimo kasu dalībnieku skaits, ja to 1932. gadā pielīdzinām 100, 1933. gadā bija 106, 1934. gadā — 115 un 1935. gadā — 122.

Visvairāk darba roku, krīzei izbeidzoties, uzsūkusi rūpniecība. No 31.638 slimo kasu dalībniekiem, kas 1935. gadā nākuši klāt, salīdzinot ar 1932. gadu, tā devusi darbu 26.964 vai 85,2%.

	1932.	1935.	Kasu dalībnieku skaita pieaug.
Kasu dalībnieku kopskaits	140.977	172.615	31.638
Rūpniecībā nodarbināto dalībnieku skaits	63.445	90.409	26.964
No pēdējiem nodarbināti:			
raktuvēs un akmeņu lauztuvēs	156	355	199
keramikā, akmeņu izstrādāj. un saistāmo vielu rūpniec.	2.172	4.071	1.899
metallapstrādāšanas un mašīnbūves rūpniecībā	11.714	16.567	4.853
ķīmiskā rūpniecībā	4.024	4.448	424
ādu rūpniecībā	1.078	1.612	534
tekstilrūpniecībā	9.375	16.853	7.478
kokrūpniecībā	8.167	10.627	2.460
papīrrūpniecībā	2.114	2.730	616
poligrafiskā rūpniecībā	2.865	3.119	254
pārtikas un garšvielu rūpniecībā	11.548	14.032	2.484
apģērbu, apavu un galanterijas piederumu rūpniecībā	6.349	11.451	5.102
būvdarbībā	2.539	3.163	624
gāzes, elektrības un ūdensvadu uzņēmumos	1.344	1.381	37

No rūpniecībā nodarbināto skaita pieauguma — 26.964 personām — 7.478 vai 27,73% atraduši darbu tekstilrūpniecībā, 5.102 vai 18,92% — apģērbu, apavu un galanterijas piederumu rūpniecībā, 4.853 vai 18,00% metallapstrādāšanas un mašīnbūvju rūpniecībā, 2.484 vai 9,21% pārtikas un garšvielu rūpniecībā un 2.460 vai 9,13% — kokrūpniecībā. Uz šīm piecām nozarēm kopā tā tad krita 82,08% no visa rūpniecībā nodarbināto skaita pieauguma kopš 1932. gada.

Atsevišķās rūpniecības nozarēs, salīdzinot ar 1932. gadu, nodarbināto skaits 1935. gadā vis-

vairāk pieaudzis keramikas, akm. izstrādājumu un saistāmo vielu rūpniecībā (par 1.899 personām vai 87,4%), apģērbu, apavu un galanterijas piederumu rūpniecībā (par 5.102 personām vai 80,4%), tekstilrūpniecībā (par 7.478 personām vai 79,8%), ādu rūpniecībā (par 534 personām vai 49,5%), metallapstrādāšanas un mašīnbūvju rūpniecībā (par 4.853 vai 41,4%), kokrūpniecībā (par 2.460 vai 30,1%) un papīrrūpniecībā (par 616 vai 29,1%). Jāatzīmē pie tam, ka nevienā nozarē nodarbinātība minētajā laikā nav slīdējusi atpakaļ.

Transportā nodarbināto skaits 1935. gadā, salīdzinot ar 1932. gadu, pieaudzis par 755 personām (10,4%), bet tirdzniecībā nodarbināto — tikai par 77 (0,3%). Tas zināmā mērā liecina par mūsu saimniecības dzīves atveseļošanas: strauji attīstās ražotāji spēki, nepaplašinoties tai pašā laikā starpniecības — sadales aparātā — tirdzniecībā.

No līdz šim sacītā varam secināt, ka krīzes bezdarbs Latvijā būtu uzskatāms par izbeigušos ar 1935. gadu. Atlicis tikai sezonas bezdarbs, t. i. esam atgriezušies savā priekškrīzes stāvoklī.

Pavisam laikā no 1935. gada 1. oktobra līdz 1936. gada 1. jūlijam mūsu pilsētās (1935. gada oktobrī 6 pilsētās, novembrī — 17 pilsētās, decembrī — 22 pilsētās, 1936. gada janvārī — 25 pilsētās, februārī — 26 pilsētās, martā — 30 pilsētās, aprīlī — 12 pilsētās, maijā — 1 pilsētā un jūnijā — 1 pilsētā) kā bezdarbnieki reģistrētas 14.799 personas.

Vairāk kā trešdaļa (36,6%) no tām reģistrētas Rīgā:

	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	
	Absolūtos skaitļos	%
Rīgā	5.420	36,6
Liepājā	2.066	14,0
Daugavpilī	681	4,6
Jelgavā	1.188	8,0
Ventspilī	722	4,9
Pārējās pilsētās	4.722	31,9
Kopā	14.799	100,0

Tas tomēr vēl nenozīmē, ka Rīgā darba trūkums būtu vislielāks. Pareizāku ainu par bezdarba intensitāti 1935./36. gada ziemā sniedz attiecību skaitļi, cik bezdarbnieku pārnūjamajā laikā devis katrs 1.000 iedzīvotāju:

	Iedzīvotāju skaits	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Uz 1000 iedz.
	(tūkstošos)	Pavisam	
Rīgā	385,1	5.420	14
Liepājā	57,1	2.066	36
Daugavpilī	45,1	681	15
Jelgavā	34,1	1.188	35
Ventspilī	15,7	722	46
Pārējās pilsētās (kur reģistrēti bezdarbnieki)	127,7	4.722	37
Kopā un caurmērā	664,8	14.799	22

Galvas pilsētā bezdarbs 1935./36. g. ziemā tā tad bijis vismazāk sajūtams.

Ka agrākās bezdarbnieku saplūšanas Rīgā un arī pārējās pilsētās vairs nenotiek, liecina sekojošā tabuļa, kurā reģistrētie bezdarbnieki sakārtoti pēc tā, kur tie pēdējo reizi strādājuši — vietējā vai citurienes uzņēmumā.

Pēdējo reizi pirms reģistrācijas strādājuši:	Reģionāli					Pārējās pilsētās	Kopā
	Rīgā	Liepājā	Daugavpilī	Jelgavā	Ventspilī		
Vietējos uzņēmumos	5.018	1.894	643	867	722	3.567	12.711
%	92,8	91,7	94,4	73,0	100,0	75,5	85,9
Citurienu uzņēmumos	402	172	38	321	—	1.155	2.088
%	7,4	8,3	5,6	27,0	—	24,5	14,1
Kopā	5.420	2.066	681	1.188	722	4.722	14.799
%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Rīgā, Liepājā un Daugavpilī no citurienu uzņēmumiem nākuši tikai 5,6—8,3% tur reģistrēto bezdarbnieku. Jelgavā un pārējās pilsētās no citurienu reģistrēto skaits gan lielāks (svārstās ap 25%). Tas izskaidrojams ar to, ka no mazākām pilsētām lauku darbu sezonā laba daļa strādnieku aiziet uz tuvākiem pagastiem par dienas strādniekiem.

1935./36. g. ziemā reģistrēto bezdarbnieku sastāvu pēc dzimuma sniedz sekojošā tabuļa:

	Vir.	%	Siev.	%	Kopā	%
Rīgā	3.481	64,2	1.939	35,8	5.420	100,0
Liepājā	1.269	61,4	797	38,6	2.066	100,0
Daugavpilī	361	53,6	320	46,4	681	100,0
Jelgavā	815	68,6	373	31,4	1.188	100,0
Ventspilī	425	58,9	297	41,1	722	100,0
Pārējās pilsētās	3.481	73,7	1.241	26,3	4.722	100,0
Kopā	9.832	66,4	4.967	33,6	14.799	100,0

No katriem 100 reģistrētiem bezdarbniekiem 66 tā tad bijuši vīrieši, 34 — sievietes.

Uz katriem slimo kasē apdrošinātiem 1.000 vīriešiem nāk 113 reģistrēti bezdarbnieki, uz katrām apdrošinātām 1.000 sievietēm — 66 bezdarbnieces. Pēc šiem skaitļiem spriežot, sievietēm bijis izdevīgāks stāvoklis darba tirgū kā vīriešiem.

No kādām darba nozarēm nākuši šie 14.799 bezdarbnieki, ja nodarbinātība rūpniecībā, transportā un tirdzniecībā, salīdzinot ar 1932. gadu, ievērojami augusi un joprojām aug?

Atbildi uz šo jautājumu atrodam sekojošā tabulā:

Nozares, kurās bezdarbnieki strādājuši pēdējo reizi pirms reģistrēšanās darba apgādē	Reģionāli						Kopā	%
	Rīgā	Liepājā	Daugavpilī	Jelgavā	Ventspilī	Pārējās pilsētās		
Ieguvējās nozares:								
1. Lauksaimniecības nozares, ieskaitot meliorāciju	257	171	—	195	—	610	1.233	8,3
2. Zvejniecība	9	18	—	—	—	11	38	0,3
3. Mežu ekspluatācija	12	1	—	41	—	143	197	1,3
4. Raktuves un akmeņu lauztves	—	9	—	9	—	187	205	1,4
Apstrādātāja rūpniecība								
5. Keramikā, akmeņu izstrād. un saistāmās vielas	1	9	—	73	—	65	148	1,0
6. Metalapstrādāšana, maš. būves un lietuves	134	74	29	18	—	39	294	2,0
7. Ķīmiskā rūpniecība	12	1	—	—	—	15	28	0,2
8. Ādu rūpniecība	131	—	—	—	—	1	132	0,9
9. Tekstilrūpniecība	59	—	—	6	—	9	74	0,5
10. Kokrūpniecība	238	34	9	5	91	48	425	2,9
11. Papīrrūpniecība	7	—	—	—	—	13	20	0,2
12. Poligrafiskā rūpniecība	9	—	—	—	—	1	10	0,1
13. Pārtikas un garšvielu rūpniecība	44	70	1	109	—	75	299	2,0
14. Apavu, apģērbu, tualetes un galant. piederumi	20	36	13	1	—	78	148	1,0
15. Būvdarbība, ieskaitot ceļu būves	426	203	30	207	3	1.030	1.899	12,8
16. Gāze, elektrība un ūdensvadi	87	8	2	17	—	10	124	0,8
Pakalpojumi								
17. Tīrība un higiēna	20	3	1	—	—	92	116	0,8
18. Tirdzniecība	66	3	—	1	—	26	96	0,5
19. Transporta un satiksme	167	—	—	11	4	259	441	3,0
20. Mājkalpotāji	23	27	3	5	2	96	156	1,1
Pārējie								
21. Gadījuma darbu strādnieki u. c.	3.698	1.399	593	490	622	1.914	8.716	58,9
Kopā	5.420	2.066	681	1.188	722	4.722	14.799	100,0

8.716 vai 58,9% no visa reģistrēto bezdarbnieku kopskaita 14.799 ir tā sauc. gadījuma darbu strādnieki, kas nestrādā kādā noteiktā rūpniecības, transporta vai tirdzniecības nozarē, bet veic dažādus jaunus darbus, kur vien tie pagadās. Vasarā tādu darbu ir ar uzviju, ziemu, turpretim, ļoti maz. Šie gadījuma darbu strādnieki, reģistrējamies klusajā sezonā kā bezdarbnieki, sagādā valdībai rūpes ar to, ka viņi jānovieto sabiedriskos darbos. Tomēr vasarās mūsu tautsaimniecībai bez brīvas strādnieku rezerves gadījuma darbiem būtu ļoti grūti iztikt.

1.899 vai 12,8% no reģistrēto bezdarbnieku kopskaita nāk no būvēm (ieskaitot ceļus), 1.233 vai 8,3% — no lauksaimniecības nozarēm, galvenā kārtā no meliorācijas darbiem, 441 vai 3,0% — no transporta un 425 vai 2,9% — no kok-

rūpniecības (zāģētavām), kurai pie mums ir stipri sezonāls raksturs.

13.154 vai 88,9% no reģistrētiem 14.799 bezdarbniekiem tā tad sastādās no gadījuma darba un sezonas strādniekiem. Tikai 1.645 bezdarbniekus (11,1%) devušas visu gadu strādājošās rūpniecības, transporta un amatniecības nozares. Šāds dikā stāvokļa strādnieku skaits no minētām nozarēm mums būs arī visaugstākās konjunktūras laikā, jo zināmam strādnieku daudzumam nav pastāvīga darba viņu personīgo īpašību dēļ (vāja veselība, nepietiekoša aroda prasana, neuzmanība un nolaidība darbā, laiskums, rupjība, zaglība, dzeršana un t. t.).

Pēc kvalifikācijas lielākais vairums reģistrēto bezdarbnieku ir vienkārši strādnieki:

Vīrieši:	Rīga	Liepāja	Daugavpils	Jelgava	Ventspils	Pārējās pilsētas	Kopā	%
kvalificēti str-ki	1.217	29	82	177	—	846	2.351	23,9
nekvalif. str-ki	2.143	1.188	256	565	425	2.510	7.087	72,1
laukstrādnieki	—	52	—	68	—	92	212	2,2
intellekt. darba strādnieki	121	—	23	5	—	33	182	1,8
Kopā	3.481	1.269	361	815	425	3.481	9.832	100,0
Sievietes:								
kvalific. str-ces	208	—	4	1	—	13	226	4,5
nekvalif. str-ces	1.531	678	303	249	297	1.133	4.191	84,4
laukstrādnieces	6	119	—	96	—	51	272	5,5
kalpotājas	88	—	2	6	—	16	112	2,3
intellekt. darba strādnieces	106	—	11	21	—	28	166	3,3
Kopā	1.939	797	320	373	297	1.241	4.967	100,0

Pēc dzimuma nedalot, no katriem 100 reģistrētiem bezdarbniekiem 18 bija kvalificēti strādnieki, 77 nekvalificēti strādnieki, 3 — laukstrādnieki, 1 — kalpotājs un 1 — intelektuāla darba strādnieks.

Mēs jau minējām, ka daļa darba meklētāju nenoturās pastāvīgā darbā un iekļūst bezdarbniekos dažādu individuālu īpašību, piemēram, vājas veselības un ierobežotu darba spēju dēļ. Un tiešām 1935./36. gadā caurmērā ārstu komisijas no izmeklētiem 5.582 bezdarbniekiem normālas darba spējas atzinušas tikai 4.187 vai 75%. Samazinātas darba spējas konstatētas 1.382 personām vai 25% no pārbaudīto bezdarbnieku kopskaita, kamēr 12 gadījumos atzīta pilnīga darba nespēja.

No katriem 100 bezdarbniekiem bijuši:

bez apgādājamiem ģimenes locekļiem	32
ar 1 ģimenes locekli	24
„ 2 „ locekļiem	18
„ 3 „ „	13
„ 4 „ „	7
„ 5 un vairāk ģimenes locekļiem	6

Kā redzam, vairāk kā $\frac{2}{3}$ gadījumos bezdarbs ar tā sekām skar nevien bezdarbniekus kā atsevišķas personas, bet gan veselas ģimenes — vīrus, sievas un bērnus.

Šā apstākļa dēļ cīņa ar bezdarbu, neraugoties uz to, ka pēdējais ievērojami gājis mazumā, pastiprināta.

Sabiedriskiem darbiem un pabalstiem no bezdarba apkaršanas fonda izdots (latos)

	Pavisam	Uz 1 reģ. bezdarbnieku
1932./33. saimn. gadā	8.731.112	389
1933./34. „ „	8.435.497	477
1934./35. „ „	7.104.380	764
1935./36. „ „	6.159.768	825

Absolūtos skaitļos sabiedriskiem darbiem un pabalstiem atvēlētās summas gan samazinās, jo mazumā gājuši un iet arī paša bezdarba apmēri. Relatīvi, t. i. uz 1 reģistrēta bezdarbnieka tās tomēr neatlaidīgi aug, kas norāda, ka sniedzamo palīdzību joprojām uzlabo, paplašina.

1935./36. gada bezdarba sezonā mēnesī caurmērā sabiedriskos darbos bija nodarbināti 2.771 bezdarbnieks, bet Ls 4,— nedēļas pabalsts maksāts caurmērā mēnesī (janvārī — 1.224, februārī — 1.470 un martā — 1.467) viegla darba spējīgiem (sievietēm grūtniecības stāvoklī, daudz bērnu mātēm un taml.). Kopā tā tad gādāts par 4.158 personām vai 51% 1935./36. gadā reģistrēto bezdarbnieku vidējā skaita 8.074.

Lai neļautu šo palīdzību izmantot materiāli nodrošinātiem cilvēkiem, lai neaudzinātu nedisciplinētos un morāliski mazvērtīgos darba meklētājus, darba apgādes stingri seko tam, vai reģistrējamās personas atbilst zināmas instrukcijas nosacījumiem un vai tās kārtīgi pilda viņām ar reģistrāciju uzliktos pienākumus. Tos, kas instrukcijas nosacījumiem neatbilst vai arī neievēro reģistrēta bezdarbnieka pienākumus, bez žēlastības svītro no darba meklētāju sarakstiem.

1935./36. gadā šādu no darba apgādēm izslēgtu personu bija 12.970: 1935. gada oktobrī — 748, novembrī — 801, decembrī — 1.020, 1936. gada janvārī — 1.549, februārī — 1.413, martā — 1.660, aprīlī — 2.363, maijā — 2.673 un jūnijā — 743.

89 no katra 100 pagājušā gadā no darba meklētāju sarakstos svītrotiem izslēgti par neierašanos uz kontroli, 5 — kā personas ar pietiekami nodrošinātu materiālo stāvokli, 3 — par atteikšanos no darba, neierašanos darbā vai patvaļīgu darba atstāšanu, 1 — par darba apgāžu noteikumu pārkāpšanu, 1 — kā darba nespējīgs un 1 — kā prievātu darbu dabūjis.

Intelligētie bezdarbnieki augstāk minētajos skaitļos neietelp. 1935./36. gada atsevišķos ziemas mēnešos to bija: 1935. gada oktobrī — 2.132, novembrī — 2.410, decembrī — 2.466, 1936. gada janvārī — 2.497, februārī — 2.504, martā — 2.501, aprīlī — 2.502, maijā — 339 un jūnijā — 298, bet visā periodā caurmērā — 2.432.

Tie novietoti:

kā pagaidu darbn. valsts iestādēs un uzņēm.	2.104	jeb	86,8%
„ audzinātāji laukos	46	„	1,9%
„ papildskolotāji	245	„	10,1%
skolotāju kursus	37	„	1,5%
Kopā	2.432	jeb	100,0%

Lielākais vairums, 87 no katriem 100 intelligentiem bezdarbniekiem, atraduši tā tad darbu kā paglīga spēki mūsu resoros un valsts uzņēmumos.

Jāatzīmē, ka sākot ar š. g. maija mēnesi intelligentie bezdarbnieki, kuri bija novietoti valsts iestādēs un uzņēmumos, pārskaitīti minētos uzņēmumos kā pagaidu darbnieki.

Sabiedriskie darbi 1935./36. saimniecības gadā. 1935./36. saimniecības gadā no Bezdarba apkaršanas fonda līdzekļiem izsniegtiem Ls 6.159.768,— resori saņēmuši Ls 5.603.268,—, bet pašvaldības — Ls 556.500,— (Ls 280.750,— kā neatmaksājamas summas un Ls 275.750,— kā aizdevumus).

Resoriem izsniegtie Ls 5.603.268,— pa atsevišķām ministrijām un iestādēm sadalās šā: tautas labklājības ministrijai — Ls 4.713.153,—, Šoseju un zemes ceļu departamentam — Ls 344.665,—, Dzelzceļu virsvaldei — Ls 209.000,—, Zemkopības ministrijai — Ls 82.500,—, Kara ministrijai — Ls 72.000,—, Ķemuru sēravotu iestādei — Ls 55.550,—, Valsts statistiskajai pārvaldei — Ls 55.000,—, Pasta un tālegrafa departamentam — Ls 27.400,—, izglītības ministrijai — Ls 27.000,—, Iekšlietu ministrijas būvniecības pārvaldei — Ls 10.000,—, Jūrniecības dep-tam — Ls 5.000,— un Valsts elektrotehniskajai fabrikai — Ls 2.000,—.

Pašvaldībām 1935./36. saimniecības gadā izsniegtie Ls 556.500,— sadalās šā: Rīgas pilsētas valdei — Ls 240.000,— (tai skaitā aizdevums Ls 117.500,—), Liepājas pilsētas valdei — Ls 123.000,— (Ls 61.500,—), Daugavpils pilsētas valdei — Ls 66.000,— (Ls 33.000,—), Ventspils pilsētas valdei

— Ls 34.500,— (Ls 17.250,—), Rēzeknes pilsētas valdei — Ls 19.500,— (Ls 9.750,—), Jelgavas pilsētas valdei — Ls 18.000,— (Ls 9.000,—), Cēsu pilsētas valdei — Ls 13.000,— (Ls 6.500,—), Slokas pilsētas valdei — Ls 7.500,— (Ls 3.750,—), Ogres pilsētas valdei — Ls 7.000,— (Ls 3.500,—), Ludzas pilsētas valdei — Ls 6.000,— (Ls 3.000,—), Rīgas Jūrmalas pilsētas valdei — Ls 4.000,— (Ls 2.000,—), Bauskas pilsētas valdei — Ls 4.000,— (Ls 2.000,—), Tukuma pilsētas valdei — Ls 4.000,— (Ls 2.000,—), Ķemeri pilsētas valdei — Ls 4.000,— (Ls 2.000,—), Aizputes pilsētas valdei — Ls 2.000,— (Ls 1.000,—), Valkas pilsētas valdei — Ls 2.000,— (Ls 1.000,—) un Smiltenes pilsētas valdei — Ls 2.000,— (Ls 1.000,—).

No saviem līdzekļiem pilsētu pašvaldības 1935. gadā bezdarba apkaņošanai izdevušas Ls 127.799,78 jeb 97,2% no šim nolūkam paredzētās summas Ls 131.522,—. Liepājas pilsēta no saviem līdzekļiem bezdarba apkaņošanai minētajā gadā izdevusi Ls 48.980,23 (gadu iepriekš Ls 49.238,03), Rīgas pilsētas valde — Ls 38.556,69 (Ls 77.858,12), Slokas pilsētas valde — Ls 10.532,74 (0), Rēzeknes pilsētas valde — Ls 8.373,99 (Ls 486,15), Jelgavas pilsētas valde — Ls 6.980,92 (Ls 8.170,87), Ķemeri pilsētas valde — Ls 4.539,52 (Ls 8.500,—), Ventspils pilsētas valde — Ls 3.285,26 (Ls 5.323,95), Jēkabpils pilsētas valde — Ls 1.656,36 (0), Cēsu pilsētas valde — Ls 1.600,95 (Ls 1.276,76), Bauskas pilsētas valde — Ls 1.400,— (0), Rīgas Jūrmalas pilsētas valde — Ls 1.348,54 (Ls 7.056,—), Alūksnes pilsētas valde — Ls 300,— (Ls 390,42), Rūjienas pilsētas valde — Ls 187,58 (Ls 280,75) un Tukuma pilsētas valde — Ls 57,— (Ls 194,98).

No bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļiem veiktie sabiedriskie darbi. Tautas labklājības ministrija, kuņas rīcībā pārskata gadā bijis Ls 4.713.153,— jeb 84,1% no resoriem izsniegtās kopsummas Ls 5.603.268,—, minēto summu izlietojusi sekojošiem mērķiem: 1) bērnu un vieglam darbam spējīgo darba meklētāju ēdināšanai Ls 410.000,—; 2) sabiedrisko darbu strādnieku ārstēšanai Ls 130.000,—; 3) pabalsta (Ls 4,— nedēļā) izsniegšanai darba meklētājiem ar mazgadīgiem bērniem Ls 83.100,—; 4) svētku naturālajam darba meklētāju bērniem Ls 48.515,—; 5) pabalstiem darba meklētājiem grūtniecēm Ls 6.000,—; 6) ires pabalstiem Ls 720,—; 7) kapitāla ieguldījumiem Ploču, Salaspils un Līvānu kūdras fabrikā Ls 310.670,—; 8) piemaksām kūdras fabrikām Ls 92.142,—; 9) administrācijas atalgojumiem un citiem izdevumiem Ls 78.721,—; 10) piemaksām sabiedrisko mežu darbu nozarei Ls 17.971,—; 11) grāmatu pārrakstīšanai neredzīgo rakstā Ls 9.984,—; 12) agronomu nodarbināšanai Ls 2.558,—; 13) aizdevumam jūrnieku arodbiedrībai Ls 2.000,—; 14) kūdras ražojumu propagandai Ls 2.000,—; 15) sociālās apdrošināšanas likuma tehnisko darbinieku algošanai Ls 1.200,—; 16) ķīmijas inženiera algošanai Liepājas gāzes iestādei Ls 600,—; 17) fondā nepareizi izdarīto iemaksu atmaksai Ls 500,—; 18) aizdevumiem inventāra iegādei darba meklētāju ģimenēm Ls 40.000,—; 19) aroda apmācībai Ls 32.950,—; 20) darba meklētāju novietošanai lauku darbos Ls 30.000,—; 21) audzinātāju novietošanai lauku ģimenēs Ls 18.000,—; 22) sabiedriskiem darbiem Ploču kūdras fabrikā Ls 74.500,— (izbūvēti: 750 m/m dzelzceļš, elektrības strāvas līnija, transformatoru māja; apstādīts fabrikas rajons ar kokiem un košuma krūmiem; izbūvēti pievedceļi; kūdras kraujamlaikuma

izbūvei izlauzts pievedceļa bruģis un nojaukts dzelzceļu žogs; pārbūvēta dzelzceļa stiga; izrakti novadgrāvji; izbūvēti kurināmās kūdras kraujamlaikums un kūdras kaltēšanas laukums; izdarīti izolācijas plākšņu fabrikas būves zemes darbi; 23) sabiedriskiem darbiem Līvānu kūdras fabrikā Ls 10.000,— (paplašināts dzelzceļa uzberums un kūdras purvā izbūvēts šaursliežu dzelzceļš); 24) sabiedriskiem darbiem Liepājas valsts zīdaiņu namā Ls 1.000,— (notirīts pagalmis no šlagas; pagatavoti žogi un koka uzbrauktuve; izlauzti akmeņi ceļa ierīkošanai; ierīkots truļu ceļš uz koka gulšņiem; pārcelta ogļu sēta; uzlauzta un uzrakta ceļa vieta; izlabotas izbūvētas vietas un no jauna izbruģēts esošais ceļš; notirīts laukums no grūziem, uzrakts un noplanēts, uzpildīta melna zeme, iesēta zāle un norullēts; izrakts grāvis un piepildīts ar melnu zemi stādīšanai; pievests ledus un ierīkota glabātava; ierīkots ūdens baseins; izrakts kanālis un aizbērts). Bez tam no Bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļiem izdots: brīva līguma darbinieku algošanai Ls 1.980.589,—, bērnu novietošanai vasarā uz laukiem — Ls 400.000,—, 1934./35. saimn. gada rēķinu kārtošanai — Ls 385.500,—, pabalstiem aroorganizācijām — Ls 233.308,—, bezdarba apkaņošanai kuģniecībā — Ls 220.625,— un stipendijām studentiem — Ls 90.000,—.

Šoseju un zemes ceļu departaments 1935./36. saimniecības gadā sabiedrisko darbu kārtībā veicis sekojošos darbus:

A. Pirms 1935. gada 1. aprīļa uzsākti un pārskata gadā nobeigti darbi:

1) Grants sijāšana Madlienas pagasta Upmaļu un Krimuldas pagasta Vecmuižnieku grants bedrēs; 2) grants oļu sijāšana un plienakmeņu laušana Ogresgala pagasta Puigu grantsbedrēs; 3) materiālu sagatavošana Jelgavas apriņķa Ruļļu kalna un Vecmoku pagasta Dzirkāju grantsbedrēs; 4) laukakmeņu skaldišana šķembās uz Cēsu—Raunas I. šķ. ceļa no 13.000. līdz 15.000. km, Rēzeknes—Bērzgales—Pušnicavas I. šķ. ceļa no 19.880. līdz 20.150. km, Viļēnu Antonopoles I. šķ. ceļa no 24.700. līdz 25.000. km un Rēzeknes—Stoļarovas I. šķ. ceļa no 1.463. līdz 1.600. km; 5) Liepājas—Tāšu ceļa jaunbūve no 11.053. līdz 15.745. km; 6) Liepājas—Kaņa ostas—Šķēdes šosejas jaunbūve no 0.000. līdz 3.420. km; 7) Grīvas aizsargdambja Laucesas upes kreisajā krastā un Grīvas—Peščankas—Bratanišķu I. šķ. grants ceļa jaunbūve 1.800. km garumā; 8) Gaujas ielas izbūve Smiltēnē; 9) koka tilta jaunbūve pār Silupī uz Stendes—Lūžnieku III. šķ. ceļa 9.6 m garumā; 10) Talsu—Upesgrīvas I. šķ. ceļa iztaisnošana no 24.505. līdz 25.020. km; 11) plienakmeņu sagatavošana Iecavas pagasta Činču un Iecavas mācītājmuižas lautzuvēs; 12) Airītes stacijas—Zirņu muižas I. šķ. grants ceļa kapitāla pārbūve no 0.000. līdz 0.711. km; 13) koka tilta pastiprināšana pār Cieceres upi uz Airītes staciju—Bundžu III. šķ. ceļa 13.0 m garumā; 14) 13. rajona inženiera kancelejas ēkas būve Balvos.

B. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi:

1) Skrīveru—Ercukalna III. šķ. grants ceļa jaunbūve no 0.502. līdz 0.790. km; 2) Garežera stacijas pievedceļa jaunbūve no 0.000. līdz 1.300. km; 3) tautas labkl. ministrijas Salaspils kūdras fabrikas grants ceļa jaunbūve no 0.000. līdz 0.647. km; 4) grants bedru atsegšana Bebrņu pagasta „Rucišu”-Rudzīšu un Grobiņas pagasta Grantskalna grantsbedrēs; 5) grants si-

jāšana Kangaru grantsbedrēs Ropažu stacijas—Mālpils—Nītaures I. šķ. ceļa vajadzībām; 6) grants sijāšana Ķeipenes pagasta Liepu, Nāves salas Rogu, Lielvārdes pagasta Daugavmalas, Rembates pagasta Svelmju, Pērses pagasta Silajāņu, Rembates pagasta Rubeņu, Kokneses pagasta Krievkalna, Meņģeles pagasta Meņģeles, Jumpravas pagasta Dabrēnu, Zemītes pagasta Roju, Vaiņodes pagasta Kaļa birzes, Grobiņas pagasta Grantskalna, Līvānu pagasta Aizsargu meža un Krustpils pagasta Daugavas salīņas grantsbedrēs; 7) Rīgas—Ķekavas—Jaunjelgavas I. šķ. ceļa iztaisnošana no 30,427. līdz 30,600. km; 8) plienakmeņu laušana L. Lubānas ceļa 29./30. km; 9) plienakmeņu skaldīšana uz Rīgas—Neretas I. šķ. ceļa no 61,600. līdz 67,620. km; 10) plienakmeņu laušana un skaldīšana šķembās Rudzētu pagasta Elionorvilas lautzuvēs; 11) Kokneses—Bebru—Ērgļu grants ceļa tekošs remonts no 16,000. līdz 20,100. km; Dobeles—Bēnes I. šķ. grants ceļa tekošs remonts no 23,000. līdz 25,000. km; Upesmuižas—Jurgumuižas grants ceļa tekošs remonts no 2,000. līdz 5,000. km un Valmieras—Rūjienas grants ceļa tekošs remonts no 24,000. līdz 27,000. km; 12) nobrauktuves būve no Cēsu—Limbažu ceļa uz Tilta m. — Kvēpenes IV. šķ. ceļa pie Gaujas tilta; 13) laukakmeņu skaldīšana šķembās uz Rīgas—Straupes—Valmieras I. šķ. ceļa no 72,000. līdz 73,300. km, Grīvā un uz Ludzas—Kārsavas I. šķ. ceļa no 2,475. līdz 3,475. km; 14) Višķu stacijas—Aglonas—Dagdas I. šķ. grants ceļa kapitālā pārbūve no 0,399. līdz 0,592. km; 15) oļu skaldīšana šķembās uz Rēzeknes—Stoļarovas I. šķ. ceļa no 3,000. līdz 4,000. km; 16) koka tilta būve pār Pils upi uz Dundagas—Ģipkas I. šķ. ceļa pie Dižupju m. 16,10 m garumā; 17) Kuldīgas—Laidzes III. šķ. ceļa kapitālā pārbūve no 8,340. līdz 9,160. km.

C. Priekš 1935. gada 1. aprīļa uzsākti, pārskata gadā turpināti, bet līdz 1936. gada 1. aprīlim nenobeigti darbi:

- 1) Grants sagatavošana Tukuma grants karjērā;
- 2) grants sijāšana Bēnes pagasta Kaiju kroga, Dobeles pilsētas un Aizputes Misiņkalna grantsbedrēs;
- 3) grantsbedrņu atsegšana un grants sijāšana Krotas grantsbedrēs;
- 4) plienakmeņu laušana Ilšices pagasta Važītes un Kapsēdes — Tosmares lautzuvēs.

D. Pārskata gadā uzsākti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:

- 1) Grants sijāšana Meņģeles pagasta Dzirnavu, Kalvenes pagasta Grantnieku un Blīdenes pagasta Pilsblīdenes grantsbedrēs;
- 2) grantsbedrņu atsegšana un grants sijāšana Grobiņas pagasta Štālu un Blīdenes pagasta Silkalna, Rožkalna, Skietnieku un Baložu grantsbedrēs;
- 3) Slokas — Talsu šosejas jaunbūve;
- 4) plienakmeņu skaldīšana uz Rīgas — Kalnciema I. šķ. ceļa no 25,500. līdz 27,100. km, Grobiņas — Kapsēdes šosejas pie Ilģu stacijas un Penkules stacijas nokraušanas laukumā;
- 5) laukakmeņu skaldīšana šķembās uz Vaiņodes stacijas — Nigrandes biedrības nama ceļa;
- 6) materiālu sagatavošana Nīkrāces m. Meldzeres — Nīkrāces — L. Dzeldu I. šķ. ceļa vajadzībām;
- 7) koka viadukta spraugas aizbēršana uz Daugavpils — Lietuvas šosejas 2,567. km 129,0 m garumā;
- 8) materiālu sagatavošana uz Kārsavas — Biržu I. šķ. ceļa no 1,000. līdz 1,463. km pie Kārsavas;
- 9) no Rullu kalna pa dzelzceļu piegādāto plienakmeņu skaldīšana Bēnes — Auces posmā;
- 10) Valmieras — Mazsalacas šosejas kapitālā pārbūve no 1,267. līdz 3,553. km;
- 11)

akmeņu sagatavošana Tukuma — Kabiles — Kuldīgas I. šķ. ceļa remontam;
- 12) Kuldīgas aizsargu pulka aerodroma piedvedceļa būve no 0,000. līdz 0,433. km;
- 13) granitakmeņu šķembu sagatavošana Kuldīgas — Skrundas šosejas jaunbūvei no 6,700. līdz 9,450. km;
- 14) Kuldīgā Piltenes ielas izbūve.

No Dzelzceļu virsvaldes 1935./36. saimn. gadā lielākajiem uz dzelzceļiem izpildītajiem sabiedriskiem darbiem isumā minami sekojošie:

Turpināta Krustpils — Jēkabpils savienojuma līnijas būve ar zemes atrakšanu, ie- un izkraušanu Jēkabpils — Viesītes līnijas 2. km karjērā, zemes samešanu un izlīdzināšanu uzbūrumā, „L“ platuma ceļa remontēšanu, uzlikšanu, noņemšanu un pārbīdīšanu, materiālu pievešanu, akmeņu saskaldīšanu u. c. darbiem.

Izpildīti zemes darbi ar uzbūruma ierīkošanu Ventspils — Mazirbes un Lielirbes — Sīkraga līnijas taisnošanai.

Ogrē no Rīgas — Pļaviņu līnijas 37. km izlauzti, iekrauti, aizvesti, sašķemboti un sakrauti krautnēs plienakmeņi un akmeņi un atrakta zeme.

Zemgalē pārbūvēta preču rampa ar šķūni.

Dreiliņos izbūvēta materiālu noliktava.

Izpildīti darbi pie abbrucamā ceļa būves Cenās.

Pa visu dzelzceļu dažādās vietās izpildīti sekojoši darbi: dienesta telpas aptīrītas un apkurinātas; malca sagatavota no dažādiem veciem koka materiāliem; pie dzīvojamām ēkām novākti nokaltušie koku stumbri un pārstrādāti malkā; remontēti un atjaunoti dzelzceļa darba rīki; ierīkoti, pārbīdīti un pagarināti karjēra ceļi; nojaukti, novācot, šķirojot un sakraujot veco virsbūves materiālu, neekspluatējamie ceļi; nojauktas, šķirojot, novācot un nokraujot materiālus, dažādas vecas ēkas, būdas, šķūņi, pagrabi, nevajadzīgas preču rampas, platformas, aizžogojumi un pamati; izkniedētas vecu tiltu fermas, nokraujot materiālu; remontētas ceļa un staciju dzīvojamās ēkas un pie dzīvojamām ēkām atrodošās saimniecības ēkas, akas un sētas, izpildot namdarpu, podnieku, krāsotāju un atslēdznieku darbus; atjaunotas dažādas saimniecības ēkas, šķūņi, atejas un pirtis; uzbūvēti un atjaunoti žogi; ierīkoti un kopti dārzi un apstādījumi pie staciju ēkām; izcirsti krūmi un apcirpti dzīvie žogi un koki dzelzceļa atsavinājumu joslā; aptīrītas un pārbrūģētas ielas un laukumi; attīrītas no sniega un gruziem darbu izpildīšanas laikā darbvietas; pagatavoti cementa kārņiņi un betona caurules, sētas stabi un plātnes; pagatavotas ceļa zīmes un staciju uzraksti, pagatavotas margas pārbrauktuvēm; remontēti noklāji un tiltiņi; izdarīts ūdensvadu tekošais remonts un dažādi zemes darbi; rakti grāvji un remontētas stigas.

Minētie darba iesākti un pabeigti pārskata gadā.

Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākta, pārskata gadā un pēc pārskata gada turpināta Krustpils — Jēkabpils savienojuma līnijas būve.

Zemkopības ministrijas Zemes ierīcības departaments 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veicis sekojošos darbus:

A. Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti un pārskata gadā nobeigti darbi:

Izrakti novadgrāvji: Jelgavas apriņķa Vircavas pagasta meliorācijas sabiedrībai „Redu strauts“; Daugavpils apriņķa Biķernieku pagasta Osinovskas meliorācijas sabiedrībai „Zarja“, Līvānu pagasta

meliorācijas sabiedrībai „Laudu purvs“ un Aglonas pagasta meliorācijas sabiedrībai „Solka“; Ilūkstes apriņķa Dēmenes pagasta Kurcuma meliorācijas sabiedrības II. gr.; Daugavpils apriņķa Ungurmuīžas pagasta meliorācijas sabiedrībai „Saukas ezers“; Cēsu apriņķa Mārsnēnu pagasta meliorācijas sabiedrībai „Tērcē“; Rēzeknes apriņķa Sakstagalas pagasta meliorācijas sabiedrībai „Lipuri“ un Vidzemes pagasta meliorācijas sabiedrībai „Pologa“; Ludzas apriņķa Brīgu pagasta meliorācijas sabiedrībai „Kūdra“; Valmieras apriņķa Kokmuīžas pagasta „Cīļu purvā“ un Kauguru pagasta „Riekstu purvā“.

B. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi:

Izrakti novadgrāvji: Ilūkstes apriņķa Dvietas pagasta meliorācijas sabiedrībai „Nākotne“; Kurzemes artilērijas pulka pļavās; Valmieras apriņķa Kokmuīžas pagasta „Brinumpurvā“ un Valmieras pagasta „Cīļu purvā“; Rīgas apriņķa Inčukalna pagasta „Bružu purva „A“ un „B“ daļā“, Kastrānes pagasta Pečoru purva „B“ daļā un Ropažu pagasta Lielkanguru purva „A“ daļā; Cēsu apriņķa Veselavas pagasta Domkalna „Aklajā purvā“; Jēkabpils apriņķa Slates pagasta Stāšu purva „C“ daļā; Slokas un Ploču purvā.

Izdarīti dažādi darbi: Slokas kūdras fabrikā izdarīti mašīnu remontu un namdaru darbi; Aizputes kūdras fabrikas Pleces purvā nocirsti krūmi un koki paredzētās fabrikas rajonā; ierīkots lauku ceļš no kūdras fabrikas līdz Aizputes stacijai; piegādātas šaursliežu dzelzceļa slīdes no Aizputes dzelzceļa stacijas līdz fabrikai un ierīkots šaursliežu dzelzceļš kūdras transportēšanai; nolīdzinātas ar ekskavatoru izraktās zemes Ilūkstes un Iecavas krastos; pie Bārtas upes norakta iztaisnojuma virskārta, nolīdzināta izraktā zeme, izrakti grāvji, noplanēti krasti, sagatavoti materiāli krastu nostiprināšanai un nostiprināti krasti; Iecavas upes lejasgalā nolīdzinātas izraktās zemes un sagatavoti materiāli krasta nostiprināšanai.

C. Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti, pārskata gadā turpināti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:

Rakti novadgrāvji: Jelgavas apriņķa Ozolnieku pagasta meliorācijas sabiedrībai „Meijeniēks“; Tukuma apriņķa Praviņu pagasta meliorācijas sabiedrībai „Slocene“; Jēkabpils apriņķa Neretas pagasta meliorācijas sabiedrībai „Sutu purvs“ un Sēlpils pagasta meliorācijas sabiedrībai „Pliekšāni“; Liepājas apriņķa Ziemupes pagasta meliorācijas sabiedrībai „Ziemupe“ un Rucavas pagasta Kirbes purva meliorācijas sabiedrībai; Daugavpils apriņķa Kalupes pagasta Inikšas meliorācijas sabiedrībai, Piedrujas pagasta Šņekovas un Voičulevas meliorācijas sabiedrībai, Krustpils pagasta meliorācijas sabiedrībai „Lielais Purvs“ un Līvānu pagasta meliorācijas sabiedrībai „Vuškarnieki“; Ventpils apriņķa Popes, Ances un Sarkanmuīžas pagasta meliorācijas sabiedrībai „Klāņi“; Ludzas apriņķa Mērdzenes pagasta meliorācijas sabiedrībai „Draugs“, Nautrēnu pagasta meliorācijas sabiedrībai „Liuzenieki“, Bērzgales pagasta meliorācijas sabiedrībai „Straume“ Silavnieku novadgrāvīs; Jelgavas apriņķa Pēternieku pagasta meliorācijas sabiedrībai „Mīsas lejasgals“ robežgrāvīs un Bauskas apriņķa Iecavas pagasta meliorācijas sabiedrībai „Mīsas lejas“ Mezinieku grāvīs.

D. Pārskata gadā uzsākta, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigta Talsu apriņķa Lubezeres pagasta valsts muīžas novadgrāvja rakšana.

Zvejniecības un zivkopības nodaļa valsts zivju audzētavā Tomē 1934./35. saimn. gadā nobeigusi pirmā diķu posma izbūves darbus.

1935./36. saimn. gadā izdarījusi sekojošos darbus:

1. Izveidots betona ūdens dzesinātājs 140 m garas un 1 m platas ūdensteknes veidā. Tekne izbūvēta uz pāļu pamatiem un nodrošināta pret jebkurām temperatūras maiņām; tās izbūve atvieglinājusi audzētavas budžetu par apmēram Ls 1.000,— gadā, kas līdz šim tika samaksāts par ledus piegādi.

2. Izbūvēts papildu ūdensvads līdz 300 m garumā, pa daļai atklāts 0,5 m platas betona teknes veidā, pa daļai slēgtu māla un cementa cauruļu vadu veidā. Izbūvēts ar ierakumu uz stingriem pāļu pamatiem. Ūdensvads dod iespēju pievadīt audzētavai un zemāk esošiem diķiem ūdeni tad, kad lielais audzētavas diķis ir nolaists un vecais ūdensvads nedarbojas.

3. Iesākta 3 ha liela karpu ganišanas diķa būve uz Ličupes, ierādot pēdējai jaunu gultni. Diķis domāts karpu bagātības vairošanai valstī paralēli LLK rosigajai zivju audzēšanas diķu ierīkošanas propagandēšanai. Diķa betona darbi, kas patlaban notiek, prasīja Ličupes iztaisnošanu apmēram 300 m garumā.

Līdztekus šiem darbiem izdarīti dažādi sīkaki papildinājumi iepriekšējā saimn. gadā veiktiem ierīkojumiem: izdarīti papildinājumi ūdensvados, ierīkotas nozvejas kastes, aizsprostu aizbīdņi, ikru rāmīši u. c.

Valsts mākslīgā šīfera fabrika sabiedriskos darbus uzsākusi tikai 1936. g. marta mēneša beigās, kādēļ sabiedrisko darbu aprakstu sniegsim nākošajā gadā.

Mežu departaments sabiedriskiem darbiem piešķirto summu sācis izlietāt Zooloģiskā dārza celiņu izbūves darbiem tikai 1936. g. aprīļa mēnesī, kādēļ sabiedrisko darbu aprakstu sniegsim nākošajā gadā.

Kaŗa ministrijas Apgādes pārvalde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošus darbus:

A. Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti un pārskata gadā nobeigti darbi:

1. Rīgā: Izveidots dārzs, izbūvēts dzērza žogs, nojauktas vecas saimniecības ēkas un izremontētas dažas ēkas Rīgas kaŗa slimnīcā; izveidots Armijas virsnieku kluba dārzs un izbūvēti garnizona kapī.

2. Cēsīs: Izbūvēta Atsevišķā artilērijas divīziona šautuve Katrīņkalnā.

3. Liepājā: Kaŗa ostā kazarma pārbūvēta par zirgu stalli; izlabotas ārējās elektriskās strāvas līnijas un atjaunoti nopuvušie stabi; atjaunotas sapuvušās griestu sijas un griesti kazarmās; izremontēti dzīvokļi, pavardi, krāsnis un sarga būda.

4. Daugavpilī: Daugavpils garnizonā nobeigti ēku iekšējie, ārējie un ceļu remontdarbi.

B. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi:

1. Rīgā: Auto-tanku pulkā ēkai Nr. 222 otrā stāvā izdarīti dažādi sīki remontdarbi; Armijas sporta laukumā nolīdzināts futbola laukums, izbūvēti un izveidoti volejbola, basketbola, šķēpa un

diska mešanas un lodes grūšanas laukumi, nolīdzināts tenisa laukums, iestādīti koki; Citadeles rajonā izpildīti pārveidošanas darbi, izlauztas vecas ietnes un akmeņu bruģis, nojauktas vecas sienas un nolīdzināti laukumi; Techniskās kazarmās ēkā Nr. 222 izlabota grīda pirmajā stāvā un citi sīki remontdarbi; Armijas virsnieku klubā izlabotas parādes trepju kāpnes, uzstādītas jaunas kāpnes, tornim uzlikts jumts un izpildīti citi sīki remontdarbi; Teātra ielā Nr. 10 novākti būvgruži un 4. Valmieras kājnieku pulkā pārbūvēta baznīca par kino, izlabots un sakārtots jumts.

2. *Boldeņājā*: Sapieņu pulkā nojauktas vecas ķieģeļu sienas nodegušai ēkai Nr. 317, un Daugavgrīvā, Centrālajā cietoksnī, Mīnu divīziona uzpildīts šaursliežu dzelzceļu uzbērums, izpildīti zemes nolīdzināšanas darbi un nolīdzināts apbūves laukums.

3. *Cēsīs*: Veterinārai ambulancei Katriņkalnā izlauzts laukakmeņu mūris, uzmūrēts pamats no laukakmeņiem, iebetonēta grīda, pievesta grants un iebērtā pamats, uzmūrēts $\frac{1}{2}$ ķieģeļu mūris, izlīdzināta zeme pamatos un pievesti laukakmeņi; garnizona ēkā Nr. 34 izpildīti dažādi sīki remontdarbi un ēkai Nr. 37 pārbūvēts malkas šķūnītis, atjaunojot sapuvušās daļas; noplēsta ēka Nr. 43 ar piebūvi un uzbūvēta koka sēta; Cēsu kaņaviru sanātorijas ēkā Nr. 1 izlabota grīda; tāpat sanātorijas ēkai Nr. 13 uzbūvēts šķūnītis un nojauktas garnizona ēkas Nr. 6 un 30.

4. *Liepājā*: Kara ostā izlaboti ārējie elektriskie vadi, atjaunots malkas šķūnis un žogs; izremontēta pirts krāsns, kanalizācijas maģistrāle un atejas vietā izlabotas atejas novada caurules, appakotas un izlabotas ūdensvadu caurules, izremontēti ūdensvadi, atjaunoti ēkas pamati, nokrāsoti logi un durvis, ierīkota nolietne, nojaukta ēka, izlabots žogs noliktavas pagalmam, sazāģēti koka materiāli kara ostas darbnīcā, iztirīti noteku grāvji un izremontēts rajona zirgu stallis.

5. *Daugavpilī*: Nojaukta veca vienstāva koka ēka Nr. 248; nojaukti divi lielie fabrikas dūmeņi un iegūtie ķieģeļi notirīti no vecās javas un novesti pie ēkas Nr. 13. Cietokšņa esplanādē pie mazākām uzbūvēti trīs malkas šķūniši; Daugavpils cietokšņa, pilsētas, Jātnieku pulka rajonā un kara skolas vasaras nometnes ēkai izdarīti ēku iekšējie un ārējie remonta darbi.

D. Pārskata gadā uzsākti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:

1. *Rīgā*: Turpina Rīgas kara slimnīcā noliktavas ēkas Nr. 189 pārbūves darbus, Techniskās kazarmās ēkas Nr. 21 remontdarbus un ēkai Nr. 18 betona pamata izlaušanas darbus.

2. *Liepājā*: Turpina kara ostā malkas šķūnišu ierīkošanu un žogu remontdarbus, elektrisko vadu atjaunošanu, palieveņu nostiprināšanu, elektriskā ventilatora ierīkošanu, telpu remontdarbus, ēku ārējo sienu remontdarbus, šķūņa jumta un vārta izlabošanu, logu remontdarbus, ietnes atjaunošanu, telpu krāsošanu un krāšņu remontu un Lāčplēša ielas šosejas remontdarbus.

3. *Valmierā*: Turpina Kaugurmuižas kanalizācijas izbūves darbus.

4. *Daugavpilī*: Turpina Daugavpils garnizona ēku iekšējos un ārējos remontdarbus.

Ķemeņu sēravotu iestāde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošus darbus: Izbūvēts šaursliežu ceļš 5 km ga-

rumā smilšu pievešanai viesnīcas parka uzpildīšanai, pievestas ar truļiem 25.000 kb. m smiltis, nobērtas un sajauktas ar apakšējo melno kūdras zemi, pēc tam zemes virsa nolīdzināta apsešanai ar zāli. Akmeņu lautzuvēs izlauzti 2.500 kb. m plienakmeņu, pievesti ar truļiem pie viesnīcas no 3 km attāluma un saskaldīti šķembās. Uzpildītas parka ceļu gultnes un izšosēti 15.000 kv. m parka ceļi, iepriekš noklājot ceļu vietas ar viršiem, pieveļņojot gultni, pēc tam no jauna noplanējot un nobērtot ar šķembām caurmērā 0,15 m biežumā.

Pasta un tēlegrafa departaments 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā izdarījis sekojošus darbus:

1. *Aerodroma izbūve Liepājā*. Noplanēts laukums pēc ienivelētām zīmēm, norokot paugurus, aizbeļot bedres un lieko zemi aizvedot ar ričām un vagonetēm 245.694,39 kv. m. Nolaisti koki, izrakti celmi, koki notirīti no zariem un sazāģēti — 560 gabali. Izrakti grāvis, iestādīti kociņi un grāvis aizbērts — 1.411 tek. m. Pārcelts žogs, nojauktas stiepuļes, izrakti vecie stabi, pārnesti un ierakti jaunās vietās un apvilkti ar dzeloņstiepuļi — 1.621 tek. m. Pagatavoti žogu mietīņi 0,7 m gaļumā — 77 gab. Pagatavoti un nomizoti jauni žoga stabi 2,4 m gaļumā — 100 gab. Noārdīts vecs žogs, izrokot stabus un novietojot tos norādītās vietās. Aizbērts grāvis — 481 kb. m. Sagrieztas velēnas atsevišķu laukuma vietu noklāšanai — 318 kb. m. Pārnestas velēnas no griešanas vietas uz 60—80 m attālu vietu — 131 kb. m. Velēnas iekrautas pajūgos, aizvestas uz 500 m attālu vietu, izkrautas no pajūgiem un nokrautas krautnēs. Noraktas kāpas, zeme iesviesta vagonetēs, aizvesta uz 60 m attālu vietu un izgāzta. Izrakti augoši kociņi, pārnesti un pārstādīti jaunās vietās — 150 gab. Sakrauta malka kaudzēs izvešanai no laukuma — 30 kb. m. Uzkrauti celmi uz pajūgiem promvešanai — 470 gab. Nozāģēti kokiem zari, izšķīroti derīgie dēstiņai, iekrauti pajūgos, aizvesti uz darba vietu un izkrauti. Pārcelts sliežu ceļš. Pagatavoti piketu un zemes mietīņi — 3.580 gab. Izlaboti dažādi darba rīki un ričas. Izpildīti dažādi nivelēšanas un mērīšanas darbi. Saskaldīti plienakmeņi šķembās — 10,5 kb. m. Nobruģēts un nobetonēts angars, angara blakus telpas, darbnīca un ūdens noteka angara priekšpusē. Izrakta pudrete „Zirgu salā“, iekrauta ričās, izvesta uz 100 un 120 m attālam vietām un nokrauta krautnēs — 1.714,8 kb. m. Iekrauta pajūgos no bedres izvēstā pudrete — 862,2 kb. m. Izkrauta pudrete no pajūgiem un sakrauta krautnēs — 611 kb. m. Izklaidēta atvēstā pudrete — 178.288 tek. m. Pārvietots pudretes bedrē riču ceļš — 740 tek. m un pārtaisīts galvenais riču dzemamais ceļš. Pudreti izrokot līdzēts ričas uzvilkt kalnā, un tīrīts braucamais ceļš. Izpildīti dažādi palīgdarbi.

2. *Aerodroma izbūve Ventspilī*. Nogriezti ciņi uz aerodroma laukuma — 29,75 ha. Nolīdzināts aerodroma laukums, piepildot laukuma bedres ar nogrieztiem ciņiem. Aerodroma drenēšanai sagatavoti 264 kadiķu žagaru kūļi un pievesti 257 kūļi.

Izglītības ministrijas *Latvijas universitātes saimniecības padome* 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi:

Bijušā Krievu Baltijas vagonu fabrikā ēku nojaukšanas darbus: Nojauktas vagonu fabrikas ēku mūra sienas un izlauzta daļa ēku pamata. Tirīti un

krauti ķieģeļi. Iegūts: 776,250 tīrīto ķieģeļu, 723,5 kb. m tīrīto pusķieģeļu, 822,15 kb. m plienakmeņa, 169 kb. m ķieģeļu gabalu un 68 kb. m netīrīto ķieģeļu. Nojauktas fabrikas ēku koka daļas, iznestas no telpām, izšķīrotas un iegūtas 19 brusas un no nederīgā koka materiāla sazāģēti malkā — 85 kb. m. Nojaukts fabrikas koka šķūnis un iegūtais kokmateriāls sakrauts krautnē. Notīrīti un sakrauti 1934./35. saimn. gadā ēku nojaukšanas darbos iegūtie 155,9 kb. m netīrīto ķieģeļu un iegūti 27.500 veseli ķieģeļi un 27,5 kb. m pusķieģeļu. Izlauztas, noņemtas un pārvestas izjaukšanai 16 vecas fabrikas pusdurvis un 10 logi. Sanests vecas dzelzs un skārda materiāls un sakrauts krautnēs — 27 t. Notīrīts no sniega un būvgružiem ķieģeļu krautņu laukums — 94 kb. m, norokot tos no ķieģeļu grīdas — 900 kv. m. Atkalti ar cirtņiem bīstamie saplaisājušie mūri un sagāzti ar tehnisku ierīču palīdzību. Sanesti ar nestuvēm no vidēja attāluma 15 m un sakrauti apmērijamās krautnēs ķieģeļu gabali — 536,81 kb. m. Savākti pa būvlaukumu, notīrīti un sakrauti 2.750 veseli ķieģeļi un 4 kb. m pusķieģeļu. Atrakti no būvgružiem izlaužamie pamati un iztīrīti no veciem būvgružiem montāžas šachtas, norokot no pamatiem 507,2 kb. m sacietējušo būvgružu un smiltis, bet no vagona montāžas šachtam iznests 231 kb. m būvgružu. Izlauzti atsevišķo mūra pilāru pamati un iegūti 34 kb. m plienakmeņu, 27,56 kb. m ķieģeļu gabalu un 500 veseli ķieģeļi. Piepildītas ar būvgružiem un smiltīm izlauzto pamatu būvbedres un arī vagonu šachtu būvbedres, kuņu kopējā kubātūra — 999,36 kb. m zemes. Nojaukta vecās fabrikas ēkas mašīnu korpusa jumta dzelzs konstrukcija. Atrakti, atkalti un izgāzti un novietoti vienkopus 33 čuguna stabi, katrs apm. 700 kg smags. Izkaltas no ēku sienām 6 dzelzs sijas (T dzelzs) 25 prof. 3,3 m garas. Nojaukta vecās fabrikas ēkas jumta dēļu un skārda segums — 523,2 kv. m. Noņemts koka jumts bijušām koku zāģētavām — 80,6 kv. m. Atkalts no ķieģeļu pamata un sagāzts 15 m garais fabrikas skārda dūmenis. Noplanēts ķieģeļu krautņu laukums un sadzīti apmērijamās krautnēs 34,36 kb. m būvgružu, pārsviežot planēšanā 241,0 kb. m būvgružu vidējā attālumā 15 m. Izpildīti dažādi sīki palīgdarbi: ielikti kāti darba rīkiem, uzstādītas tehniskas ierīces, numurēti iegūtie materiāli, izlabetas trepes un krāsnis kantoņa telpās u. t. t.

Pieminekļu valde sabiedrisko darbus pie Cēsu pilsdrupu uzkopšanas uzsākusi 1936. g. aprīļa mēneša beigās, kādēļ darbu aprakstu sniegsim nākošajā gadā.

Iekšlietu ministrijas *Būvniecības pārvalde* 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošus darbus Jelgavas pili: Iebetonētas un apmetas logu ailes, izdarīti citi betonēšanas darbi — 1.755,99 kv. m. Apmetas sienas, griesti u. c. — 2.781,92 kv. m. Izvilktas dzeģas — 229,04 kv. m, sakrepēti stūri — 3.704,19 m. Uzmūrētas ķieģeļu sienas — 96,79 kb. m, iemūrēti ķieģeļi — 16.521 gab. Aptītas ar drāšu sietu dzelzs sijas u. c. — 172,74 m. Uzstādīti cementa kāpieni — 153,54 m. Uzmūrēti centrālapkurināšanas skursteņi — 19,45 m un kanāli — 31,40 m. Nokrāsoti logi, durvis u. c. ar eļļas krāsu — 3.259,85 kv. m. Uzmūrēts pavards — 1 kompl. Nokarbolinētas koka daļas — 825,93 kv. m. Sazāģēti ar gateri un sakrauti grēdās balķi — 855,55 kb. m. Nodauzīts apmetums — 2.186,59 kv. m un izvākti gruži — 519,86 kb. m.

Iesegts ar cinkoto skārdu — 11,77 kv. m. Nokalti dažādi mūru izlaidumi — 69,11 kb. m. Iebūvētas dzelzs sijas — 11.820 kg un dažādi profili — 133,63 m. Izbrūģēta iela — 132,99 kv. m. Pagatavoti dažādi kalumi — 512,80 kg. Iestikloti logi — 610,31 kv. m. Apsistas ar tūbu aplodas — 133,38 kv. m. Uzstādītas dzelzs kāpņu margas — 2.712,5 kg. Uzstādīti logi — 172 gab. Nojauktas ķieģeļu sienas — 44,76 kb. m. Nošķautnēti 1" dēļi — 7.021,50 m. Izbūvēti starpgriesti — 1.251,01 kv. m. Pienagloti apmetuma griesti — 778,84 kv. m. Nolikti grīdu gulšņi — 2.151,90 m. Izgatavoti 22 logi. Izbūvētas sastatnes — 1.814,29 kv. m. Iebūvētas koka sijas — 598,60 m. Izlauzti griesti — 90,14 kv. m. Izrakta zeme — 51,84 kb. m. Pienesti un nobērti būvgruži starpgulšņiem 18 cm biezumā — 316,24 kv. m. Izdarīti daži sīki jumta labojumi. Atjaunots apstādījuma žogs. Izbūvēta kantoņa telpa. Sagatavota malka — 27,15 stera. Pienagloti palodžu skārdi — 222 gabali. Bez tam apsargāta pils, pienests ūdens mūrniekiem, pārvietoti dažādi materiāli un aptīrītas telpas.

Finanču ministrijas *Jūrnieceības departaments* 1935./36. saimn. gadā pie Gaujas iztaisnošanas Valmierā veicis sekojošus darbus:

Pirmajā paņēmienā, 1935. g. ziemā, līdz pavasara plūdiem, izraka kanāli līdz ūdens līmenim. Pēc plūdiem izrādījās, ka kanāļa dibenā vietām biežā kārtā atrodas vecas upes gultnes nogulumi, kas nav padevušies skalošanai. Tādēļ, lai sasniegtu koku pludināšanai vajadzīgo dziļumu arī pie zema ūdens līmeņa, izdarīta atsevišķo sliekņu norakšana kanāļa dibenā. Zemi vajadzēja rakt līdz 60 cm dziļi zem ūdens un izsviest līdz 3,0 m augstu uz krasta kraujas. Uz kraujas izsviežot zemi sabēra ričās un aizveda sāpus līdz 40 m tālu.

Rakšanas darbus turpināja no 4. jūlija līdz 29. jūlijam, kad arī 80% no visiem darbiem bija padarīti. Jūlija beigās sāka līt lietus, sacēlās ūdens un darbus vajadzēja pārtraukt.

Rakšanas darbus atjaunoja 22. augustā, un šoreiz tos izdevās pabeigt. Tā kā ūdens vēl bija augsts, tad pie ieejas kanālī daļu no nogulumiem saspriecināja.

Lai veicinātu vecās upes ātrāku aizsērēšanu, tad dziļākajā vietā, no labā krasta, šķērsām upei nogremdēja 1,0 m biezu fašīnu matrāci, leņpus ieejai kanālī. Tā kā matrāces gremdēšanai uz vietas nebija akmeņu, tad tos izraka no Gaujas gultnes augšpus Valmieras (Valmieras krācītēs). Izraktos akmeņus un oļus ar laivām nogādāja līdz kanālim. Oļu un akmeņu rakšanas darbus izdarīja līdz 70 cm zem ūdens līmeņa. Minētos darbus nobeidza 19. septembrī sakarā ar ūdens celšanos Gaujā. Ar to kanāļa izveidošanas darbi nobēgti, un kā izrādījies, ir pietiekami, lai 1937. gada navigācijā plosti varētu iet pa kanāli. Pašreizējais kanāļa platums ir jau 30,0 m.

Valsts elektrotehniskā fabrika. Sabiedrisko darbu realizēšanai saņemtā summa izmaksāta kā pabalsts finieru fabrikas „Joffe un Co“ strādniekiem, sakarā ar fabrikas telpu maiņu un nodošanu Valsts elektrotehniskai fabrikai.

Rīgas pilsētas Būvju valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošus darbus:

A. Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti un pārskata gadā nenobeigti darbi:

1. *Depkina ielā*. Pabeigta ielas izbūve. Izvestas smiltis 3.834 kb. m un noklāts ar velēnām un melnzemi 14.800 kv. m.
2. *Bolderājas 34. pamatskolā*. Skolas pagalma izbūvei izvestas smiltis un melnzeme 1.885 kb. m. Noklāts ar velēnām un melnzemi 9.203 kv. m. Izbūvēts jauns ceļš 746 kv. m.
3. *Vidzemes šosejā*. Ietņu uzbēršanai izvestas smiltis 974 kb. m un noklāts ar melnzemi 10.300 kv. m.
4. *Dzirņupes stacijas laukumā un Milgrāvja ielā*. Izbūvēts laukums pie stacijas. Izvestas smiltis 721 kb. m un noklāts ar melnzemi un velēnām 5.170 kv. m.
5. *Ostas ielā, no Ezera ielas līdz krastmalai*. Ielas turpinājuma jaunbūvei izvestas smiltis 2.319 kb. m un noklāts ar melnzemi 6.780 kv. m.
6. *Vienības ielā*. Ielas izbūves vajadzībām izvestas smiltis 2.282 kb. m un noklāts ar kūdru 1.300 kv. m.

B. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi.

1. *Jaunciema ceļā*. Ceļa izbūves pabeigšanai izvestas smiltis un melnzeme 602 kb. m. Noklāts ar velēnām un melnzemi 9.450 kv. m.
2. *Strautu ielā*. Ielas izbūves vajadzībām izvestas smiltis 1.134 kb. m. Noklāts ar melnzemi un velēnām 12.290 kv. m.
3. *Kūdras ielā*. Ielas izbūvei izvestas smiltis 455 kb. m. Noklāts ar melnzemi un velēnām 1.280 kv. m. Izgāzti koki un izrakti celmi 17 gab.
4. *Kalnciema 4. līnijā*. Līnijas izbūvei izvesta melnzeme 172 kb. m, noklāts ar melnzemi 1.400 kv. m.
5. *46. pamatskolā*. Skolas pagalma izbūvei izvestas smiltis un melnzeme 1.092 kb. m, noklāts ar melnzemi 1.525 kv. m.
6. *Krustpils ielā*. Ielas virsa noklāta ar melnzemi un nogāze ar velēnām 1.127 kv. m.
7. *I. Rīgas pilsētas slimnīcā*. Izrakta būvju bedre, un Grostonas ielas līmeņa pacelšanai izvestas smiltis un melnzeme 3.414 kb. m. Noklāts ar melnzemi un velēnām 5.553 kv. m. Izlauzts bruģis un vecais mūris 7.518 kv. m.
8. *Uzvaras parkā*. Izdarīti koku un krūmu stādīšanas darbi.
9. *Kokneses prospektā*. Izdarīti zemes darbi ielu dzelzceļa ceļa izbūvei. Izvestas smiltis 4.528 kb. m. Noklāts ar velēnām 950 kv. m.
10. *Meža prospektā*. Izdarīti zemes darbi ielu dzelzceļa ceļa izbūvei. Izvestas smiltis 3.069 kb. m. Noklāts ar velēnām 965 kv. m.
11. *Anņimuižas ielā*. Izdarīti zemes darbi ielas paplašināšanai. Izvestas smiltis 11.326 kb. m. Noklāts ar melnzemi un velēnām 41.630 kv. m.
12. *Ezera ielā*. Ielas izbūvei izvestas smiltis 453 kb. m.
13. *Birzes ielā*. Noorganizēta un apsargāta darba vieta. Uzlikts sliežu ceļš 883 tek. m.
14. *Ceļi ģimeņu dārziņos pilsētas ganībās*. Izdarīti zemes darbi ceļu izbūvei. Izvestas zemes 7.092 kb. m.
15. *Katoļu Kristus apskaidrošanas kapos*. Kapas zemes planēšanai izvestas smiltis 3.375 kb. m, noklāts ar melnzemi 10.900 kv. m.
16. *Talsu ielā*. Ielas izbūvei izvestas smiltis 1.912 kb. m. Noklāts ar melnzemi 615 kv. m.

17. *Mazdammes staignās ielās*. Izbūvei izvestas smiltis 9.376 kb. m. Noklāts ar melnzemi un velēnām 12.750 kv. m.

18. *Sarkandaugavas tirgū*. Nolidzināts tirgus laukums, izvestas smiltis 438 kb. m.

19. *Remines ielā*. Ielas izbūvei izvestas smiltis 382 kb. m.

20. *Ķeguma ielā*. Ielas izbūvei izvestas smiltis 1.063 kb. m.

C. Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti, pārskata gadā turpināti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:

1. *Taurkalnes ielā*. Ielas izbūvei izvestas smiltis 5.510 kb. m. Noklāts ar melnzemi un velēnām 8.600 kv. m.

2. *Pilsētas lopkautuvē*. Lopkautuves pagalma izbūvei izvestas smiltis 2.485 kb. m.

D. Pārskata gadā uzsākti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:

1. *Visbijas prospektā*. Prospekta izbūvei izvestas smiltis 7.930 kb. m. Noklāts ar melnzemi un velēnām 4.245 kv. m.

2. *Ceļā pie Klētnieku mājām*. Ceļa izbūvei izvestas smiltis 731 kb. m. Noklāts ar melnzemi 480 kv. m.

3. *14. pamatskolā*. Skolas pagalma izbūvei izvestas smiltis 5.932 kb. m. Noklāts ar melnzemi 560 kv. m.

4. *Uzvaras parkā II*. Parka līmeņa pacelšanai izvestas smiltis 8.623 kb. m.

5. *Sōlitūdes ielā*. Ielas izbūvei izvestas smiltis 3.877 kb. m.

6. *Milgrāvja ielā*. Ielas paplašināšanai izvestas smiltis 3.672 kb. m.

7. *Kalnciema III. šķ. līnijā*. Līnijas izbūvei izvestas smiltis 1.830 kb. m.

8. *Garnizona kapos*. Izdarīti organizācijas darbi.

9. *Birojā*. Nodarbināti darbnieki kantoņa darbos.

Nekustamu īpašumu valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošus darbus:

1. *Puķes mežsarga apgaitā*. Turpināti iepriekšējos gados uzsāktie novadgrāvju rakšanas darbi, tādējādi nosausinot purva un meža zemes. Izrakti jauni grāvji — 29.231 tek. m un atjaunoti vecie — 12.493 tek. m. Nostiprināti grāvji ar fašīnām — 1.252 tek. m. Sagatavotas fašīnas — 2.144 tek. m. Pārtīrīti grāvji — 8.176 tek. m.

Olaines rajonā. Rakti galvenie novadgrāvji Tīreļa purvā, Jelgavas šosejai piegulošā joslā no 7. līdz 10. un no 12. līdz 15. km no Rīgas. Izdarītie novērojumi rāda, ka šie novadgrāvji jau samērā īsā laikā, 1—1½ gados, atstājuši ievērojamu ietekmi uz ūdens režīmu purvā. Ūdens daudzumam vēl samazinoties un līdz ar to kūdras sadalīšanās pakāpei palielinoties, varēs uzsākt galīgās nosausināšanas darbus. Izrakti grāvji — 25.897 tek. m. Nostiprināti grāvji ar kārtiņām — 600 tek. m un pārtīrīti grāvji — 8.299 tek. m. Ieliktas 2 caurtekas un uzbūvēti 11 tiltiņi.

Vecāķos. Nostiprinātas kāpas 17 ha, pārvadātas zemes ceļu būves vajadzībām 8.365 kb. m un šķembas 622 kb. m, nostiprināts ceļš ar skuju segu 1,3 ha, iedēstītas priedītes 203.550 gab. u. c. kāpu nostiprināšanas darbi.

Adažu mežā. Izdarīti smaļcīres darbi 522 steri.

Uzvaras parkā. Izdarīti laukuma planēšanas darbi. Pārvietotas zemes 7.932 kb. m.

Rīgas pilsētas dārzniecībā. Norakta zeme 7.400 kv. m, novāktas lapas un žagari 5.260 kv. m, samalcinātas velēnas un izsijātas zemes 20 vezumi, pārraktas dobes 540 kv. m, atsegti augi 4.200 gab., izrakti un iesaiņoti koki 3.240 gab., veikti citi dārzniecības darbi.

Rīgas pilsētas nekustamu īpašumu valdē. Strādāts plānu zīmēšanas un kancelejas darbos.

Liepājas pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošus darbus:

A. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi:

Pārbruģēta daļa no Dārzu ielas un izlabotas un atjaunotas Dārzu ielā kanalizācijas caurules. Nobeigti Ziemeļu aerodroma uzsāktie izbūves darbi. Izrakti ūdens novadgrāvji Tosmares priekšpilsētā, Piltenes ielā un dažās citās mazākās ielās. Notirīti un noplanēti pilsētas skolu pagalmi. Izlauzti akmeņi no Priednieku un Upenieku māju laukiem, pāri Liepājas ezeram, ielu izbūves vajadzībām Dienvidu priekšpilsētā. Piegādāti akmeņi no Medzes un Ploces stacijas Ziemeļu priekšpilsētas ielu izbūves vajadzībām. Izdarīti dažādi remontu darbi Pēterā tirgus vēsinātavā.

B. Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti, pārskata gadā turpināti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:

Turpināti jau priekš vairāk gadiem uzsāktie pilsētas apstādījumu uzkopšanas un izbūves darbi. Turpināti Dienvidu priekšpilsētā Ganību ielas, Gaujas un Ventas prospekta izbūves darbi. Drāšu fabrikā sagatavoti izdedži un aiztransportēti uz dažādām ielām ielu izbūves vajadzībām.

C. Pārskata gadā uzsākti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:

Iesākti Dienvidu priekšpilsētā Daugavas prospekta izbūves zemes darbi. Ziemeļu priekšpilsētā Ventspils ielas pagarināšanai līdz Pulveža ielai izdarīti zemes darbi un daļa ielas izšosēta ar grānīta šķembām. Iesākti Robežu ielas šosēšanas darbi. Iesākti un turpināti Krūmu ielas izbūves (šosēšanas) darbi.

Daugavpils pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošus darbus:

A. Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti un pārskata gadā nobeigti darbi:

1. *Slavu ielā Nr. 1.* Izlabots ēkas pamats, nojauktas vecas bojātas krāsnis, uzmūrētas jaunas krāsnis un pavards ar sildāmmūrīti, uzmūrēti jauni dūmvadu kanāļi, nojauktas vecās starpsienas un ierīkotas jaunas starpsienas. Uzmūrēts priekšnams. Pagatavotas jaunas un izlabotas vecās durvis un logi, noskrāpēts vecs sienu apmetums un apmetas jaunas starpsienas. Noņemti vecie elektriskās apgaismošanas vadi un uzstādīti jauni. Pār-mūrēta pirti ķieģeļu krāsnis.

2. *Dubrovina dārzā.* Turpināti dārza planēšanas darbi. Pārskata gadā izklaidēti un noplanēti 3.160 kb. m. Ierīkots sliežu ceļš 140 m garumā, sliedes liktas uz koka gulšņiem, pievesta zeme no 1.000 m attāluma 1.570 kb. m, noveltnotas ar roku

veltni alejas 4.730 kv. m, pievesta ar ričām zeme no 25 m attāluma 230 kb. m, norakta diķa krasta nogāze pēc šablona, izraktā zeme izsviesta uz diķa malām, rakšanas dziļums 1 m, izrakts 132 kb. m, apšūta ar velēnām diķa mala 800 kv. m. Izrakta zeme ielas bruģēšanai Teātra ielas turpinājumā caur Dubrovina dārzu 40 kb. m. Nozāģēti 29 koki — ar malkas pārvešanu uz 500 m attālumu. Iz-būvēti 2 koka tiltiņi 4 m garumā un 4 m platumā. Nojaukts sliežu ceļš ar gulšņiem, pārnesot uz 1 km attālumu.

3. *Stropu ceļā.* Turpināti uz Daugavpils—Stro-pu ceļa sekojoši darbi: Izlabots sliežu ceļš 800 m garumā. Pievesta smilts ar vagonetēm 1.340 kb. m no 100 m attāluma, akmeņi 555 kb. m no 600 m attāluma. Izrakta jaunajam sliežu ceļam vieta 360 m garumā. Izlauzts bruģis 162 kb. m un atrakti smiltis ieputinātie akmeņi 9 kb. m. Salasīti akmeņi 8 kb. m no 30 m attāluma. Nojaukts un pārvietots sliežu ceļš 800 m tūlumā, 190 m garumā. Ar būvgružiem nobērts ceļš un noplanēts 375 kb. m, izlīdzināti būvgruži un piestampoti 200 kb. m. Noplanēts ceļš 2.100 kv. m. Aizlīdzinātas izbrauktas grambas 2.800 m. Aizvesti ar vagonetēm sliežu gulšņi 40 gab, 800 m attālumā, aiz-vesti 90 gab. 110 m attālumā. Paplašināts jaunais Stropu ceļš pagriezienā neālu no 6. līnijas, izro-koj smilts zemi un novedot ar ričām 60 kb. m no 30 m attāluma.

B. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi:

1. *Stropu mežniecībā.* 2. apgaitas mežsargam izbūvēta koka dzīvojamā ēka $8,5 \times 8,5 \times 4,0$ m ar jumta stāvu, kūts un šķūnis zem viena jumta $13,10 \times 6,40$ m un pagrabs (zem dzīvojamās ēkas). Dzīvojamā ēka apšūta no ārpuses ar ķieģeļiem.

2. *18. novembra ielā Nr. 198.* Meža tehniķa dzīvojamā ēkā izdarīti remonta darbi. Izlabots ēkas pamats, izrakts pagrabs un uzmūrētas sienas un iebetonēti griesti. Uzmūrēts jauns dūmenis, krāsnis un pavards, ierīkotas jaunas starpsienas, uzstādīti jauni griesti, jaunas grīdas, pagatavotas jaunas un izlabotas vecas durvis un logi. Nosegts jauns šindeļu jumts, apmetas iekšējās sienas un griesti, apšūtas ārējās sienas ar dēļiem un pagatavots jauns žogs un vārti.

3. *Alejas ielā Nr. 7.* Miertiesu ēkā izdarīti remonta darbi. Pagatavotas durvis un logi. Nojauk-tas vecas bojātas krāsnis, uzmūrētas jaunas krās-nis, izlaboti dūmvadu kanāļi. Ierīkotas jaunas starpsienas, noskrāpēts vecs sienu apmetums un apmetas sienas. Noņemti un uzstādīti elektriskās apgaismošanas vadi ar armatūru.

4. *Kr. Valdemāra ielā Nr. 36.* 5. pamatskolai izbūvēts jauns šķūnis, mēslu kaste un izlabotas durvis.

5. *Jelgavas ielā Nr. 2.* Nojauktas vecas ķieģeļu sienas, kas mūrētas ar kaļķa javu, notīrot derīgus ķieģeļus no javas un sakraujot tos krautnēs, 2.800 gab. Nojaukti ēkas pamati, izlauzot laukakmeņus un sakraujot krautnēs 25,10 kb. m. Sadauzītas be-tona griestu plātnes apm. $0,15 \times 0,25$, betona laušana izdarīta ar ķīļiem, bet stiegras pārcirstas ar cirt-ņiem 17,5 kb. m.

6. *15. maija laukumā.* Atrestī no 900 m attā-luma 7 sliežu posmi un 2 vagonetes un ierīkots sliežu ceļš. Pārvietota zeme ar vagonetēm 73 kb. m, mēsli 4 kb. m. Pagatavoti 70 koka mietiņi — ceļu un laukumu nospraušanai. Izlauzti bruģa ak-meņi un pārvesti ar ričām 50 kb. m no 20 m at-

tāluma. Pārvesti akmeņi ar vagonetēm 53 kb. m no 40 m attāluma. Izrakta smilšaina zeme un pārvesta ar ričām 50 kb. m no 20 m attāluma. Izsijāta zeme 63 kb. m. Izrakts bedres stādu un dzīvzoģa stādīšanai un noplanēts laukums.

7. *Jelgavas ielā*. Izdarīti planēšanas darbi. Ierīkots sliežu ceļš 250 m garumā, pievesti būvgruži ar vagonetēm 390 kb. m no 250 m attāluma, izklaidēta un pārsviesta ar lāpstām zeme 8 m attālumā, noplanēts 150 m garumā un 4,5 m platumā.

8. *Vectīcibnieku ielā*. Ierīkots sliežu ceļš 500 m garumā, izrakta un pārsviesta kaudzēs uz 5 m attālumu veca melnzeme 210 kb. m, pievesta smilšaina zeme ar vagonetēm 428 kb. m no 500 m attāluma, nolīdzināts un pieveltņots ar roku veltni 2.750 kv. m.

9. *Kr. Valdemāra ielā Nr. 1*. Pilsētas valdes ēkā, pagraba stāvā apkalpotāju virtuvē uzmūrēts dūmvadu kanālis, pavards, apmestas sienas un griesti. Finanču nodaļā pagatavoti veņami logu rāmji un vēdināmie logi. Pagatavoti un uzstādīti zem esošām barjērām — galdiem kancelejas aktu plaukti. Būvnozarei izgatavots grāmatu skapis. II. stāva telpās nojaukta deģu starpsiena, bez tam pilsētas valdes ēkas ieejai izgatavoti kāpieni.

10. *18. novembra ielā Nr. 33*. Prefektūras telpās pagatavoti jauni veņami logu rāmji, falcēti vēdināmie logi, nojauktas krāsni un uzmūrētas jaunas krāsni un pavards. Uzmūrēts dūmvadu kanālis, apmestas sienas un griesti.

11. *Latgales šosejai*. Pagatavoti no baļķiem 100 gab. apaļi aizsargstabiņi 1,6 m garī. Pretim 15. maija laukumam uzmūrētas kāpnes ar betona apmalēm 1,5 m garas.

12. *Bijušā „Union” dārzā* no Jelgavas ielas Nr. 2 pievesti ķieģeļi un sakrauti pareizās krautnēs, veselie ķieģeļi 26.100 gab. un pusķieģeļi 39.000 gab., bez tam izgatavoti dobji betona bluķi $0,20 \times 0,20 \times 0,40$ m 1.628 gab.

13. *Daugavas un Lāčplēša ielu stūrī*. Nojauktas vecās mūra drupas 40 kb. m, aizbērti vecie pagrabi ar būvgružiem un nolīdzināts laukums 680,0 kv. m.

14. *Pulkv. Brieža ielā*. Uz gruntsgabala Nr. 17 un 19 nojauktas vecās mūra drupas 62 kv. m.

15. *Kr. Valdemāra ielā Nr. 49*. I. M. rokdarbu darbnīcās izlaboti galdnieku instrumenti un inventārs.

16. *Nometņu ielā Nr. 62*. Pilsētas valdes saimniecības un Uzņēmumu nodaļas malkas būvmateriālu noliktavai izlabots koka žogs un vārti 57 tek. m.

17. *4. apgaitas mežsarga rajonā*. Uzbūvēts jauns koka tiltiņš pār Dzirnaviņu upīti.

18. *Lāčplēša un Teātra ielu stūrī*. Pagatavotas ielu caurtekas no 10 cm bieziem pusbaļķiem, nokrāsojot ar karstu karbolineju.

19. *Teātra ielā Nr. 3*. Pilsētas valdes ēkā. Izņemts no pavarda iemūrētais, bojātais ūdensvāramais katls un pēc izlabošanas uzstādīts vietā. Izlabotas krāsni un apmesti bojāto vietu plankumi.

20. *4. apgaitas mežsarga ēkā*. Apsīstas ēkai ārējās sienas ar 1 kārtu jumta papes — 39,82 kv. m.

21. *Viestura ielā*. Iebetonēta oļu betona ietne pie vecas iebrauktuves uz veco gaļas rindu pagalmu $2,05 \times 2,25 = 7,55$ kv. m.

22. *Stropu Mežāru ceļā*. Nojaukts vecs bojāts tiltiņš $6,55 \times 3,55$ m un uzbūvēts jauns koka tiltiņš.

23. *Ezeru, Vidzemes, Ventspils un Dzelzceļu ielā, Vienības dārzā un Stropu ceļā* izklaidēti un

izlīdzināti būvgruži un grants 957 kb. m, bez tam nolīdzināta zeme ar divreizēju pārsviešanu 36 kb. m.

24. *Pilsētas dārzos un apstādījumos*. Pagatavoti dārza soli: lielle — 6 gab., mazie — 31 gab. un vienkāršie — 10 gab.

25. *Dažādās vietās*. Iestādīti koki: 644 papeles, 52 bērzi un 22 košuma koki.

26. *Dažādiem svīnību gadījumiem*. Uzcelti goda vārti, tribīnes, kroņu pišana, dekorēšana un izdaiļošana.

C. *Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti, pārskata gadā turpināti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:*

1. *Akmeņu sagatavošana*. Ielu bruģēšanas vajadzībām sagatavots dažāds akmeņu materiāls. Izgatavoti rindu granīta akmeņi (zviedru) 1.430,94 kv. m. Saskaldīti 714,70 kb. m šķembu no granīta laukakmeņiem no 3 līdz 5 cm diam. Izsijāti 290,40 kb. m šķembu caur $1\frac{1}{2}$ ", 1" un $\frac{1}{4}$ " sietiem. Atdalīti lielākie oļi no parastiem oļiem 18,0 kb. m. Izsijāti 453,70 kb. m grants caur $\frac{1}{4}$ ", 6 m/m un 7 m/m sietiem. Izlauzti 347,70 kb. m akmeņu no veciem pamatiem un sakrauti krautnēs.

2. *Ielu bruģēšana*. Izbruģētas un pārbruģētas sekojošās ielas, kas bija nonākušas nelietījamā stāvoklī.

Izbruģētas ielas ar rindu bruģa akmeņiem: Viestura iela — 2.000 kv. m un ar apaļiem bruģa akmeņiem: Stropu ceļš — 4.886,45 kv. m, Maizes iela — 544,46 kv. m, Jātnieku iela — 348,50 kv. m, Teātra ielas turpinājums ar grāvja nogāzi — 1.164,35 kv. m, Pilsētas meža 3. apg. mežsarga rajons — 193,0 kv. m, Dambja nogāze gar 15. maija laukumu — 66,07 kv. m.

Pārbruģētas ielas: Alejas iela — 2.514,53 kv. m, Vadoņa iela — 2.332,07 kv. m, Raiņa iela — 2.309,81 kv. m, Rēzeknes iela — 1.369,25 kv. m, Imantas iela — 1.411,82 kv. m, Kr. Valdemāra iela — 1.275,12 kv. m, Lāčplēša iela — 532,94 kv. m, Nometņu iela — 118,20 kv. m, Vienības laukums — 182,27 kv. m, Pilsētas valdes pagalms — 64,64 kv. m, Turgus laukums (pretim Mitrofanovam) — 29,0 kv. m, Viestura iela — 26,0 kv. m un Rīgas iela — 10,0 kv. m. Vadoņa ielā izbruģēta noteka (renstele) — 504,8 tek. m.

Viestura un Daugavas ielā izlauzts bruģis — 4.804,69 kv. m. Izlauzti un pārvietoti bruģa akmeņi — 364,50 kv. m. Norakta virs ielas bruģa esošā zemes kārta, vidējā biežumā 15 cm 510,50 kv. m.

D. *Pārskata gadā uzsākti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:*

1. *Tukuma un Bauskas ielas planēšana*. Ierīkots sliežu ceļš 400 m garumā, pievesta zeme ar vagonetēm 5.198 kb. m no 400 m attāluma, izklaidēta un noplanēta aizbēruma vietā 3.650 kv. m.

2. *Sporta stadija izbūve*. Ierīkots sliežu ceļš 250 m garumā, pievesta smilšaina zeme ar vagonetēm 5.715 kb. m no 250 m attāluma, izklaidēta un noplanēta aizbēruma vietā.

3. *Nometņu aerodroma ceļš*. Ierīkots sliežu ceļš 600 m garumā, pievesti rupji oļi un šķembas ar vagonetēm 316 kb. m, grants 215 kb. m no 600 m attāluma. Izsijāti rupji oļi 191 kb. m. Izsijāta rupja grants un nokrauta kaudzēs 70 kb. m, izklaidēti rupji oļi, piensot ar nestuvēm no 75 m attāluma 80 kb. m uz 250 m gara un 4 m plata gabala, izklaidēta pa ceļu grants 5 km garumā un 4 m pla-

tumā, noplanēts 470 kv. m un savākti akmeņi 15 kb. m no 150 m attāluma. Ceļam abās pusēs iztīrīts grāvis 560 tek. m.

4. 4. *apgaitas mežsarga rajons*. Pēc meliorācijas projekta izrakts grāvis 3.180,66 kb. m. Nojaukts un uzstādīts tiltiņa klājums.

5. *Alejas ielā Nr. 7*. 2 stāvu ēka pārbūvēta pilsētas slimnīcas vajadzībām. Uzmūrētas jaunas kāpņu telpas, dūmeņi, krāsnis un starpsienas. Ierīkotas jaunas durvis ar aplodām, izlaboti logu rāmji, durvis, grīdas, apmetas sienas, griesti un pārrīvēts vecs apmetums. Noklātas koridoru grīdas ar cementa flizēm.

Ventspils pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošus darbus:

A. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi:

Ielu bruģēšanai un šosēšanai izlauzti un saskaldīti akmeņi 1.042 kb. m, saskaldīti piegādātie akmeņi bruģakmeņos 717,5 kb. m un sasmalcināti akmeņi šķembās 134 kb. m. Izbruģētas no jauna ielas un laukumi 5.227,5 kv. m un pārbruģētas — 1.876 kv. m. Izbūvēta kanalizācijas maģistrāle no 30 cm betona caurulēm ar 4 kontrolakām 585 tek. m un tīrīts pastāvošais kanalizācijas tīkls. Norakstas Kroņu, Lasmaņu un Lāčplēša ielas un novākta zeme 3.270 kb. m. Izbūvētas 2 apakšzemes ūdens tvertnes ugunsdzēsēju vajadzībām. Sagatavoti meža cīrsmās 765 balķi, 36 špires, 45 steri 7 pēdu un 190 steri aršīnmalkas, iekrauti un izkrauti no vagoniem, saģirināti un novākti, izšķiroti un uzkrauti sazāģētie dēļi un plankas 450 kb. m. Sazāģēta, saskaldīta un iekrauta šķūņos pilsētas iestādēm malka 3.888 steri. Izdarīti dažādi būvju un remontdarbi pilsētas iestādēs, pie kam atjaunoti šķautņkoki 312 tek. m, grīdas, sienu un jumtu apšuvumi 371 kv. m, durvju aplodas 96 tek. m, plaukti 180 tek. m, tilti un laipas 128 kv. m, žogi 265 kv. m, 11 durvis, 22 logu rāmji, 4 vārti, 19 tirgus galdi, 7 skolu un rakstāmgaldi, 3 skapji, 24 zārki, 6 kastes, nokrāsots 965 kv. m un citi sīki remontdarbi. Planēti un izdaijoti pilsētas laukumi un apstādījumi, izveidoti un pārklāti ar šķembām celiņi 692 kv. m, iestādīti 750 koki, 340 krūmi un puķes. Nojaukts elektrības stacijā tvaika katla iemūrējums 156 kb. m un nojaukta veca ēka pie ploškouta tilta. Ievāktas statistiskas ziņas un veikti dažādi darbi pilsētas iestādēs un darba apgādē.

B. Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti, pārskata gadā turpināti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:

Pievesta smilšaina zeme ar truļiem no 380 m attāluma un izbēta uz zvejnieku apbūves gabaliem 5.760 kb. m.

Rēzeknes pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošus darbus:

A. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi:

1. *Meža darbi Ruskolovas virsmežniecībā un Tilžas pagastā*. Sazāģēts 3.079 steri malkas, 354 balķi, nocirsti 3.000 mieti, 150 stutes. Nomizoti 286 balķi 5—6 m garumā un 74 balķi 9—13 m garumā.

2. *Kuldīgas, Dagdas, Pleikšņu, Dzirnau ielā*

un pilsētas valdes nama laukumā. Pievesta 370 kb. m grants ar pajūgiem no 2 km attāluma.

3. *15. maija ielā*. Pievesta grants 60,5 kb. m, izlabota iela 124 tek. m (noplanēts 868 kv. m, izrakti grāvji 248 tek. m), izklaidēta grants 110 kb. m, nojaukts bruģis 165,45 kv. m, nobetonēts trotuārs, nobruģēta iela 414,32 kv. m, izņemti 10 tek. m vecu cauruļu un aizbērts grāvis, ierīkota caurteka ar 10,5 caurulēm un izgatavotas 13 betona caurules.

4. *Skautu un Pleikšņu ielā*. Izlabota Skautu iela 494 tek. m (noplanēts 3.940 kv. m, izrakti grāvji 788 tek. m), izklaidēta grants 230 kb. m, pievesta grants 8 kb. m. Pleikšņu ielā ierīkota barjēra 11,70 tek. m, piegādāta zeme 76,40 kb. m.

5. *18. novembra un R. Blaumaņa ielā*. 18. novembra ielā noplanēti 210 tek. m, ierīkots tilts pār upi, piegādāta grants 22,5 kb. m, iztīrīts 450 tek. m grāvju. R. Blaumaņa ielā pievesti 7 kb. m grants, izlabota iela 221 tek. m (noplanēts 220 kv. m, izrakti grāvji 44 tek. m), ieliktas 22 caurules un izgatavotas 24 betona caurules.

6. *Parka ielā*. Izlabots 526 tek. m ielas (noplanēts 3.842,80 kv. m., izrakti grāvji 970 tek. m), pievesta zeme 99,20 kb. m.

7. *Baznīcu ielā*. Izrakta un pārvietota zeme 998,92 kb. m, noplanēta iela 230 tek. m, izlabots un nolikts ar velēnām grāvis 69 tek. m, ieliktas koka caurules 87,50 tek. m, nobruģēts 17,28 kv. m, pievesti akmeņi 5 kb. m, ierīkotas 2 akas.

8. *Pie pilsētas jaunbūvējamās pamatskolas*. Pievesta un pārvietota grants 239 kb. m, noplanēta iela un pagalmis 1.500 kv. m, ierīkots betona trotuārs 165,7 tek. m, izrakti grāvji 43 tek. m, ierīkots betona tilts, 2 koka tiltiņi un izlabota caurteka.

9. *Pulkv. Brieža ielā*. Pievesta grants 45 kb. m, izrakta zeme bruģēšanai un nobruģēts 298,82 kv. m, pievesti akmeņi 51 kb. m, pagatavotas 15 caurules Ø 30 cm, izlabota iela 98 tek. m (noplanēts 720 kv. m, izrakti grāvji 180 tek. m), ievietotas notekcaurules 96 tek. m, pārvesta zeme 140 kb. m, noplanēta iela 600 kv. m, nosegti grāvji ar velēnām 168,70 tek. m.

10. *Aglonas un Miera ielā*. Izlabota Aglonas iela 653 tek. m (noplanēts 4.428 kv. m, izrakti grāvji 1.146 tek. m), ierīkots tiltiņš Miera ielā, pievesta grants 194 kb. m, izklaidēta grants 285 kb. m, noplanēta iela 200 tek. m, izlabots koķa tiltiņš.

11. *Rīgas ielā*. Pārnestas margas 132 m, izrakta trotuāra zeme 208,60 kb. m, pievesta grants 32 kb. m, izklaidēta grants 110 kb. m, ierīkots trotuārs 135,80 tek. m, ierīkoti 2 tiltiņi un caurteka.

12. *Bērzpils un Zirgu ielā*. Izlabota Bērzpils iela 210 tek. m, (noplanēts 1.536 kv. m, izrakti grāvji 384 tek. m), izklaidēta grants 70 kb. m, ieliktas 14 caurules, izrakti grāvji 90 tek. m, pārvesta zeme 15 kb. m. Zirgu ielā izklaidēta grants 150 kb. m, pievesta grants 13 kb. m, pagatavotas 38 betona caurules, izlabota iela 107 tek. m, ieliktas 43 caurules.

13. *Jelgavas un Kr. Valdemāra ielā*. Pievesta grants 30 kb. m, izklaidēta grants 240 kb. m, noplanēta iela 100 tek. m, ierīkots 1 jauns tiltiņš un izlabots 1 tiltiņš.

14. *Liepājas ielā*. Pievesti akmeņi 69,62 kb. m, piegādāta grants 134,96 kb. m, pievesta zeme 25 kb. m, izrakta zeme bruģēšanai 239,80 kb. m, nobruģēta iela 930,28 kv. m, izlabots tiltiņš, ierīkotas ūdens notekas (rensteles) 24,5 kv. m, pievesta sūna 4 vezumi, noklāts slīpums ar velēnām 36,16 kv. m, nostiprināta upes mala.

B. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi:

1. Akmeņu lautzuvēs norakta zemes virskārta cietā sasalušā grunti un pārvesta ar ričām uz vid. 65 m attālumu — 457,00 kb. m. Izlauzti plienakmeņi, pārvadāti ar ričām uz vid. 40 m attālumu un pārkrauti mērijamās krautnēs — 1.407,10 kb. m. Izlauzti šūnakmeņi 100×50×40 cm — 12 gab. un 70×50×30 cm — 10 gab. un sakrauti krautnēs. Izlauzti šūnakmeņi, pārvadāti ar ričām uz vid. 30 m attālumu un sakrauti krautnēs — 22,10 kb. m. Sadrupināti ar rokām plienakmeņi šķembās — 1.666,48 kb. m. Salasīti plienakmeņu lautzuvēs no plienakmeņu laušanas pārpalikušie atkritumi — šķembas — 37,00 kb. m.

2. Pilsētas parkos izlauzti 104 gab. koku celmi un pielīdzinātas bedres. Uzriolēta zeme akmeņainā grunti 3.030,00 kv. m. Izraktas zemes un pārvadātas ar ričām uz vid. 50 m attālumu un izlīdzinātas — 645,00 kb. m. Uzkopti parku celiņi — 268,00 tek. m.

3. Skaļupju mežā sagatavoti 539,5 stera dedzināmās un 29,5 stera zaru malkas, 2 tēlef. stabi, 1 baļķis un 150 gab. kārtis à 2 m garumā. Izretināts jauns mežs 7,08 ha un iztīrīts mežs 5,00 ha. Izkaplētas meža sēšanai 11.344 bedrites un apsētas 5.457 bedrites. Uzbūvēts malkas pārvadāšanai tiltnis.

4. Veismaņu mežniecībā sagatavoti 88,00 ciešmetri baļķu.

5. Elektriskā stacijā un tīklā uzbūvēta jauna līnija 1.555 tek. m un vienvadu līnija — 5.200 tek. m garumā. Uzlikti uz stabiem divvadu līnijā ugunsdzēsēju signālziņrocības vadi. Pastiprināti trīsfazu līniju vadi 550 tek. m garumā. Ieguldīti zemē 3 zemes pievadkabeļi. Pārslēgta trīsfazu līnija uz divfazēm 100 tek. m garumā. Pielikti stabiem 10 gab. piedēkļi. Apmainītas 15 gab. ielu armatūras. Ierīkota papildu elektriskā ietaise dažādās vietās ar 19 degpunktēm. Pilsētas tīklā paplašinātas vienfazu un divfazu līnijas par trīsfazu līnijām — 325 tek. m garumā. Pārbaudīti un pārkontrolēti skaitītāji. Pārmērīti strāvas patērētāju dzīvokļi, sakarā ar jauna tarifa ieviešanu un izdarīti citi sīkaki darbi stacijā un tīklā.

6. Pils. ūdensvadu tīklā ierīkots jauns ūdensvads 102 tek. m garumā.

7. Kārļu spēkstacijā pēc izdarītiem remonta darbiem savākti vienkopus izklaidētie akmeņi. Sazāģēti un sakrauti krautnēs vecie būvmateriāli, iegūstot 31 steru malkas. Izrakta sasalušā māla grunti 18,5 kb. m zemes. Izraktās vietās sakrautas akmeņu krautnēs 1 m platā joslā, izlietājot 41,0 kb. m akmeņu. Nobruģētas upes malas gar pakšņu sienām un upes gultne, izlietājot 79 kb. m akmeņu.

8. Bērnu ēdināšanas punktā pagatavotas un izsniegtas brīvpusdienas trūcīgo bezdarbnieku bērniem. Iztīrītas un uzkoptas telpas ēdin. punktā.

9. Materiālu laukumā novietots uz koka pamata gateris. Nomizotas 3.480 tek. m dēļu malas. Nomizoti un sakrauti krautnēs 875 gab. elektr. stabi. Sakrauti krautnēs 11.140 tek. m dēļi, 6.200 tek. m dažādi būvmateriāli un 3.200 tek. m baļķu nomales. Strādāts gar gateri un dažādiem sīkiem darbiem.

10. I. pamatskolas sētas būvei pagatavoti un apstrādāti 30 gab. stabi, 140 tek. m garumā šķērskoki un 250 gab. à 120 cm garas latīņas.

11. II. pamatskolas sētas būvei pagatavoti un apstrādāti 29 gab. stabi un 115 tek. m garumā

šķērskoki. Noplēsta vecā sēta, izrakti 29 gab. vecie stabi un savākts materiāls. Izlaboti skolas soli.

12. Pārvadāts ar pajūgiem: zeme — 133,9 kb. m, vešanas attālums no 1 līdz 2,5 km; grants — 120,00 kb. m, vešanas attālums no 3,5 līdz 5,5 km; baļķi — 104,03 kb. m, vešanas attālums no 9 līdz 12 km; malka pils. pašvaldības iestāžu vajadzībām — 236,15 kb. m, vešanas attālums no 2 līdz 20 km; šūnakmeņi no 10 km attāluma — 22 gab. un no 12 km attāluma — 10,00 kb. m; plienakmeņu šķembas — 152,4 kb. m, vešanas attālums 2,5 km; piegādāts ūdens gaterā tvaika katla vajadzībām.

13. Dažādās vietās. Pie Cēsu pilsētas draudzes kapiem nolīdzinātas vecās grantsbedres, izrokot 328 kb. m zemes. Pie pilsētas slimnīcas uzbūvēta 84 tek. m gaŗa koka sēta. Pagatavotas 27 gab. koka ričas, 197 gab. dzelzs betona kanalizāciju caurules, 41 gab. robežstabiņi un 148 gab. ietņu plates. Apskaldīti no 6 pusēm šūnakmeņi: 13×43 cm lielumā — 99,9 tek. m; dažāda lieluma — 18,00 kb. m un prizmu veidā — 30,8 kb. m. Apskaldīti mūrakmeņi 51,51 kv. m. Sazāģēts un sasmalcināts dedzināšanai derīgā lielumā 265 st. malkas. Pilsētas saimniecībā pārlasīti 26.600 kg kartupeļi un sasmalcināta lopbarība — 1.500 kg. Strādāts gar slēpotāju lēktuves remonta un dažādiem sīkiem saimniecības darbiem.

Slokas pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošos darbus:

A. Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti un pārskata gadā nobeigti darbi:

Izlauzti, izvesti un nokrauti akmeņi un šķembas akmeņlauztuvēs un nojaukts truļu sliežu ceļš.

B. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi:

Izdarīti kuģu piestātnes, tilta, elektriskā tīkla un līnijas, Lielupes pārceltuves, pilsētas ēku un būvju remonts; izdarīta pilsētas grāvju, ceļu un laukumu tīrīšana; sagatavota malka un kūdra un piegādāta pilsētas iestāžu vajadzībām; izdarīti dažāda veida islaicīga rakstura darbi.

C. Pārskata gadā uzsākti, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigti darbi:

Sagatavoti 370 mietīni „mežu dienām“; izdarīti L. Smilšu ielas, Lāčplēša ielas, Brīvības ielas, Lauku ielas un Veckauguru ielas bruģēšanas un labošanas darbi, uzvedot smiltis un granti, sijājot akmeņus u. t. t.; izbūvēts truļu sliežu ceļš — 150 m garumā, uzvestas smiltis — 255 truļi, izbruģētas 120 kv. m ielas, noklāts šķembu uzbērums — 1.960 kv. m, saskaldīti akmeņi — 300,8 kb. m, izsijātas šķembas — 12 kb. m, pagatavota smilšu uzbērums gultne — 685 kv. m, nostiprināta bruģa mala — 75 tek. m, nolīdzināts šķembu uzbērums — 252 kv. m; izbūvēta kanalizācija L. Smilšu ielā; izrakts grāvis — 339 tek. m, izraktas smiltis — 181,08 kb. m; izmūrētas 6 akas un ieliktas 74 kanalizācijas caurules.

Ogres pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošos darbus:

Ogres pilsēta sabiedriskos darbus uzsākusi 1935. gada decembrī, izdarot satiksmes ceļa — Čakstes prospekta izšosēšanu, šai vajadzībai daļa akmeņu jau bija pievesti 1934./35. gadā. Decembra mēnesī

uzsākti akmeņu saskaldīšanas darbi, saskaldot akmeņus un atstājot skaldīšanas vietā — 150 kb. m, saskaldot un pārdzenot pār grāvi — 89,5 kb. m. 1936. gada janvārī uzsākti 1934. gadā nepabeigtie pilsētas centra parka neizveidotās daļas ierīkošanas sabiedriskie darbi. No 1936. g. 1. janvāra līdz 1936. gada 1. aprīlim pievests ar pajūgiem vajadzīgā parka grants — 43 kb. m no 3 km attālumā esošām grants krātuvēm un 153 kb. m smilts no 1,5 km attālumā esošām krātuvēm. 1936. g. marta mēnesī uzsākta jauna ceļa — Kalpaka prospekta — būve jaunsadalītā un brīvības ciņu dalībniekiem piešķirtā apbūves gabalu rajonā un izdarīti ielas limetņošanas darbi. Visi minētie darbi līdz 1936. gada 1. aprīlim nav pabeigti un tiek turpināti.

Ludzas pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošos darbus: izlabota Latgales, Tālavijas, Rēzeknes, Rīgas pr., Kr. Barona, 15. maija un Vienības iela un izlabots 26. janvāra laukuma bruģis — 2.596,70 kv. m; izbruģētas Baznīcas un Aizsargu ielas nebruģētās daļas un Baznīcas un Rēzeknes ielu krustojums — 933,3 kv. m; izvesta grants Daugavpils, Saules, Kuļņevas, Viestura, Br. Skrindu, Lauku šķ. ielas un sporta laukuma nostiprināšanai 233,92 kb. m; sagatavota malka kaŗa invalīdiem, kaŗa cietušo un trūcīgo kareivju ģimenēm; ierīkots sporta laukums; izrakti grāvji gar Raiņa, Saules, Liepājas, Daugavpils, Kalnu, Br. Skrindu, Viestura, Zilupes, Puškina, Kuļņevas, Lauku šķ. ielu, Plitnīcā, pie pilsētas pamatskolas un gar pilsētas plāvām; pārbūvēti tilti Jelgavas, Dārzu, Viestura, Ventspils, Latgales, Brīvības bulv., 15. maija, Raiņa, Br. Skrindu, Rēzeknes, Blaumaņa, Biržas, Parku, Kuļņevas, Puškina, Dārzu un Lauku šķ. ielā; pagatavoti betona stabi žogiem un betona caurules tiltiem; ierīkota sabiedriska atējas vieta; atjaunotas divas peldētavas un izlabotas akas; veikti dažādi sīki darbi.

Rīgas Jūrmalas pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošos darbus:

A. Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi:

1. *Pilsētas kapu uzpildīšanai* uzstādīts 300 m sliežu ceļš; virsējā melnzemes kārtā norakta un savākta kaudzēs no 1.400 kv. m liela laukuma; pievesta ar vagonetēm uz vidējo attālumu — 280 m — 2.678 kb. m smilšu zemes (pa daļai sasalušas) un uzbēruma vietā nolīdzināta, pārvietojot daļu zemi ar lāpstām; izgāzti ar visām saknēm un apstrādāti 6 augoši priežu koki; pārcelti un par jaunu ierīkoti 27 žoga posmi.

2. *Dzintaru koncertdārzā* notīrīti un izšķīroti vecie mūra materiāli un sagatavotas 444 kb. m šķembas; izšķīroti 450 kb. m vecie koka materiāli, nonesti uz vidēja attāluma 80 m un sakrauti kaudzēs; izvilktas naglas no 374 kb. m derīgā koka materiāla; izsijāti būvgruži caur diviem sietiem 260 kb. m, iznesti no 2 m dziļas būvbedres un nonesti uz vidēja 60 m attāluma.

3. *Pontontilta vajadzībām* nocirstas 24 augošas priedes un izstrādāti no tām 38 pāļi un 11 stabi; apcirsts ledus ap 14 pontoniem; 6 pontoniem iekšpuse notīrīta no rūsas.

4. *Elektrības vadu tīklam* piegādāts simts staba.

5. *Pilsētas ielu uzrakstiem* piegādāts un ierakts 751 betona ielu uzrakstu stabs.

6. *Šoseju darvošanas vajadzībām* saskaldīti rupjos gabalos (sikdrupinātājam) 235 kb. m granīta šķembu.

7. *Pilsētas gruntsgabālā*, Dubultu prospektā 31, novākti, šķīroti un caur diviem sietiem izsijāti 568 kb. m būvgružu.

Bauskas pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošos darbus:

1935. g. aprīlī pilsētas valde uzsāka Slokas ielas darbus. Norakta zeme ielas kāpuma mazināšanai un ar pajūgiem aizvesta grāvju un bedrju aizbēršanai un nolīdzināšanai. Ielas bruģēšanai ārpus pilsētas apskaldīti zemes akmeņi un plienakmeņi, kas ar pajūgiem piegādāti jaunbruģējamā ielā. 8 km ārpus Bauskas, mežā, savāktas sūnas plienakmeņu savienošanai. Pilsētas plāvās saraktas veļēnas un noklātas ielas malas. Jaunbruģētā un Uzvaras ielā ierīkota kanalizācija.

Tukuma pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošos darbus:

A. *Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti un pārskata gadā nobeigti* jaunā tirgus laukuma planēšanas darbi. Tirgus laukumu līdzinot, norakta zeme un grants 3.452,5 kb. m, kas pārvesta ar vagonetēm uz attālumu no 50 līdz 310 m, zeme izkliesta un nolīdzināta; pārsijājot norakto zemi, iegūti 328 kb. m oļu; izlasīti un izrakti 12 kb. m akmeņu; saskaldīti 525 kb. m rupjo akmeņu un izsijāta grants 211 kb. m; veikti dažādi laukuma apkalpes un palīgdarbi: ierīkoti sliežu pievedceļi, ar zirgu piegādāti un pievesti truļi un sieti; ar zirgu pārvadāti 609 kb. m akmeņu un oļu no attāluma 300—400 m, atvesta sijāta grants 211 kb. m no 1,5 km attāluma.

B. *Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākta, bet pārskata gadā nenobeigta* Meža ielas planēšana. Ielu pārkārtojot, pastrādāti sekojoši darbi: norakta, pārdzīta ar vagonetēm uz 250 m attālumu, nolīdzināta un nospiesta zeme — 1.542 kb. m; uzņemtas ielas malas un nostiprināts uzbēruma 350 m garumā; atklāta grants bedre, izrakta un pārdzīta ar vagonetēm grants un plienakmeņi — 1.352 kb. m uz attālumu 200—260 m; izsijāta grants un iegūti 97 kb. m oļu ielas klājam; izkliesti oļi un akmeņi ielas virsas nostiprināšanai 150 m × 5 m; ar zirgu uzvesta ielai grants 338 kb. m no attāluma 350 līdz 400 m; novesti ar zirgu akmeņi un oļi 177,5 kb. m uz attālumu 750 m līdz 2 km; pārvadāti ar zirgu dažādi darba rīki (slīdes, vagonetes, sieti) uz 2 km attālumu; pastrādāti dažādi strādnieku darbi, kas nepieciešami ielas iekārtošanai un nostiprināšanai un atsevišķi nav uzrādīti.

C. *Pārskata gadā uzsākta, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeigta* palīgaerodroma ierīkošana. Pastrādāti sekojoši darbi: norakti ciņi un uzkalniņi no 100.000 kv. m liela laukuma; noraktā zeme pārvesta ar vagonetēm uz 150 m attālumu — 1.190 kb. m; ar zirgu atvesta grants 657 kb. m no 400 m attāluma un novesta zeme 121 vezums 300 m tālumā.

Kemeņu pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošos darbus:

A. *Pārskata gadā uzsākti un nobeigti darbi*: pievesta ar vagonetēm smilts 23.880 kb. m no vidēji 4 km attāluma un nobērta pilsētas grunts-

gabālā Nr. 538 F un noplanēta vajadzīgā augstuma; viss gruntsgabals uzrijolēts vidēji 80 cm dziļumā, nolīdzināts un apsēts ar zāli; gruntsgabālā izbūvēti celiņi, pavisam 12.050 kv. m, noplanējot un pieveļņojot gultni un uzbeļņot šķembas, kas iepriekš saskaldītas no plienakmeņiem; šķembas un uzbeļņta grants pieveļņota; viss gruntsgabala laukums 5.970 kv. m.

B. Pārskata gadā uzsākta, bet līdz 1936. g. 1. aprīlim nenobeļņta Tīrgus un Meža ielas šosēšana. Šosēšanai piegādāti oļi un saskaldīti 245 kb. m.

Aizputes pilsētas valde 1935./36. saimniecības gadā sabiedrisko darbu kārtībā uzsākusi, bet nenobeļņusi sekojošos darbus: izdarīts uzbērumš pie tilta pāri Tebras upei pie „Žīdu baznīckalna“, nostiprinot uzbēruma malas ar mietīņiem un velēnām, tāpat notīrīts minētais baznīckalns no koku lapām u. c.; gar Tebras upi izveļđota aleļa, izretinot biezi saaugušos krūmus, ierīkojot un noplanējot uzbērumu 95×8 m; ierīkots zālāja laukums ar puķu dobļu grupu 85×8 m; Vadoņkalna dabas parkā nodrenētas un noplanētas aleļas 150 m, iztīrot no lapām un izlaužot vecos celmus, izretināti biezi saaugušie krūmi 2,5 ha platībā; paplašināti vecie celiņi 926×4 m, tāpat 1.465 m kopgarumā ierīkoti jauni celiņi; ierīkoti 2 dambji 15×6×4 m un 20×4 m; ierīkoti 2 braucamie ceļi 130×6 m un 90×5 m.

Valkas pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošos darbus:

A. Priekš 1935. g. 1. aprīļa uzsākti un pārskata gadā nobeļņti darbi:

1. Tilta būve pār Pedeles upi Sēļijas ielā. Izdarīts zemes uzbērumš, atrokot sasalušo zemi, aizdzenot līdz 200 m attālumā un iegāžot upē, tādā kārtā sašaurinot upes gultni no 35,00 m platuma līdz 6,00 m un radot uzbēruma virsu 5,00 m platu; uzbērumam izlietāta 1.200 kb. m zeme. Izbūvēts jauns tilts ar margām 9,00 m garumā vecā sapuvsā tilta vietā. Sazāģēti vecā tilta koki malkā, iegūstot 10,62 kb. asis. Sagatavoti tilta un ūdens līmeņa pacelšanas aizsprostam vajadzīgie materiāli. Pagatavotas uzbēruma pasargāšanai no izskalošanas rievšienas 48,00 m garumā un pagatavots ūdens aizsprosts 6,00 m platumā. Izdariti vēl citi dažādi sīki darbi uzbēruma un aizsprosta izbūvē.

2. Valkas Tomēnu zemes ceļa labošanas darbi no Nagliņu mājām līdz Valkas pilsētas administratīvajam robežam. Nocirsti un sakrauti mērijamās krautnēs lapu un skuju koku krūmi, pavisam 283,62 kb. m, un pagatavotas 2.075 gab. 5—8 cm resnas kārtis. Piegādāti ar zirgu no 4 km attālumā līdz darba vietai iepriekš sagatavotie zari un kārtis. Atklāta un atrakta sasalušā smilts zeme un izvesta ar zirgu pēc norādījumiem līdz 2 km attālumā, nobepot ceļa malā 2 kb. m lielās bērtnēs. Pēc sniega nokušanas smilts izārdīta un nolīdzināta uz 4 m plata un 616 m gara ceļa, iepriekš nolīdzinot iebrauktās grambas. Noklāts apm. 335 m garš un 4 m plats ceļš ar kāršu un zaru kārtu, uzbeļņot virs noklātiem zariem apm. 20 cm biezumā smilti.

3. Meža materiālu sagatavošana un izvešana Strenču vīrsmežniecības un Valkas pilsētas mežos.

Sagatavoti dažādu sugu koku baļķi pavisam 1.237,42 kb. m un dažādu sugu koku dedzināmā malka pavisam 26 kb. m. Sacirsti un sasieti kūļos eglu un alkšņu zari 1,13 kb. m. Izvesti no meža uz pilsētu baļķi 38,08 kb. m un dedzināmā malka 3,76 kb. m.

4. Valkas pilsētas apstādījumu uzkopšana un sagatavošana 1935. gada mežu dienām.

5. Valkas pilsētas apbūves plānā ietvertu jauniešalīto ielu un pašu apbūves gabalu atbrīvošana no kokiem un krūmiem, sagarinot kokus un zarus 1 m garumā un sasienot kūļos, iegūti 4,62 kb. m.

Smiltenes pilsētas valde 1935./36. saimn. gadā sabiedrisko darbu kārtībā veikusi sekojošos darbus: iznesti no stadula un nokrauti 20 m attālumā 60 gab. tīrgus galdi, 10 kb. m dažādi kokmateriāli, 26 gab. betona caurules \varnothing 45 cm un \varnothing 20 cm; noļaukta stadula koka grīda 335,83 kb. m līdz ar grīdas siju izņemšanu un visu materiālu nokraušānu grēdās 20 m attālumā; noņemts kārniņu jumts, noņemot un nokraujot kārniņus grēdās 20 m vid. attālumā pavisam 11.000 gab.; noņemtas jumta spāres, latas un mūrļatas, ar materiālu nokraušānu grēdās 20 m vidējā attālumā pavisam 664,28 kb. m; noļaukti kopneši, statņi un sijas, materiāli nokrauti grēdās 20 m vidējā attālumā — pavisam 638,30 tek. m; noļaukts laukakmeņu mūris, sakraujot akmeņus apmērijamās krautnēs, pie kam pavisam iegūti 262,70 kb. m laukmeņi, izdarot pie tam 32 gab. ēkas pamatos atrodošo lielo akmeņu pārplēšanu ar ķīļiem; noļaukti 3 gab. kaļķu javā mūrēti ķieģeļu stabi un durvju velve; savākti un pienesti no 20 m attālumā no mūra izļauttie ķieģeļi, notīriti no javas un nokrauti grēdās; pavisam iegūti 1.330 gab. veseli ķieģeļi un 3.270 gab. $\frac{1}{2}$ un $\frac{1}{4}$ ķieģeļu; satīrīta mūrus ļaužot radušies kaļķu draza, sakraujot to 5—10 kb. m lielās čupās vidēji 3 m attālumā, pavisam 105 kb. m; sakrauti uz jaunās skolas būvļaukuma aizvestie akmeņi apmērijamās krautnēs, kas iegūti no augšā minētā stadula noļaukšanas, pavisam 262,6 kb. m; jaunās pamatskolas būves vajadzībām nocirsti, nozaroti un sagarināti pēc uzdotiem mēriem pavisam 153 gab. koki 236,26 kb. m, satīrot pēc tam mežu; jaunās pamatskolas būves vajadzībām sagarināti pēc uzdotiem mēriem jau agrāk nocirsti koki, pavisam 403 gab., pārzāģējot tos 2—3 reizes.

Kuldīgas pilsētas valde 1934./35. saimn. gadā atvēlētās summas sabiedriskiem darbiem sākusī izlietāt ar 1935. g. 4. aprīli, izrokot projektētā „Putnu dārzā“ novadgrāvi 646 m garumā smagā mālu grūntī, pie kam izraktas 1.615 kb. m zemes.

Par iepriekš minētajiem, ar Bezdarba apkaļošānas fonda līdzekļiem izdarītajiem sabiedriskiem darbiem 1935./36. saimn. g. izdoti Ls 1.585.822,91*). Uz strādnieku algām no šās summas nāk Ls 1.266.882,47 jeb 79,9%.

Darbu vadītājiem maksāts no Ls 75,— līdz Ls 206,— mēnesī, viņu palīģiem — no Ls 75,— līdz Ls 135,— mēnesī, kantoristiem — no Ls 50,— līdz Ls 140,— mēnesī, intelligentiem bezdarbnie-

*) Atskaitot sabiedrisko darbu kārtībā resoros veiktos kanceļejas darbus.

kiem — no Ls 50,— līdz Ls 80,— mēnesī, desmitniekiem — no Ls 2,— līdz Ls 6,— dienā, amatniekiem — no Ls 2,— līdz Ls 4,40 dienā, nekvalificētiem strādniekiem — no Ls 1,50 līdz Ls 3,— dienā un nekvalificētām strādniecēm — no Ls 1,— līdz Ls 2,— dienā.

Pavisam apskatītajos sabiedriskos darbos 1935./36. saimniecības gadā nostrādātas 583.677 cilvēku dienas.

Pēc darbinieku kategorijām minētās 583.677 cilvēku dienas sadalās šā:

Sabiedrisko darbu administratīvais un kancelejas personāls	24.792 dienas jeb	4,2%
Strādnieki	558.885 „ „ „	95,8%
Kopā	583.677 dienas jeb	100,0%

No 558.885 strādnieku dienām uz akorda strādātas 151.158 dienas jeb 27,0%.

Pilsētu pašvaldību izdevumi bezdarba apkarošanai.

Rīgas pilsētas nekustamu īpašumu valde no savā 1935. g. budžētā paredzētiem līdzekļiem izdevusi Ls 20.437,79 inventāram, darba rīkiem, apaviem, atvaļinājumiem un braukšanas naudām strādniekiem un uzraudzībai: 1) Puķes mezsaimniecībā — Ls 7.634,35; 2) Olaines mezsaimniecībā un Tīreļa purvā — Ls 5.818,47; 3) Mangaļu kāpās — Ls 4.500,52; 4) Uzvaras parkā — Ls 2.453,70; 5) Rīgas pilsētas dārzniecībās — Ls 30,75.

Būvju valde no 1935. g. atvēlētiem pilsētas līdzekļiem izlietājusi Ls 18.118,90. No šas summas izdots: 1) algām uzraudzības personālam (tehniskajam vadītājam, inženierim, tehniķim un jaunākajam grāmatvedim — Ls 7.240,44; 2) inventāra iegādei — Ls 453,14; 3) inventāra remontam — Ls 1.502,13; 4) braukšanas naudām sabiedrības darbos nodarbinātiem strādniekiem — Ls 8.923,19.

Liepājas pilsētas valde 1935. gadā no savā budžētā paredzētiem līdzekļiem izlietājusi Ls 48.980,23. No šas summas izdots: 1) bezdarbnieku ārstēšanai — Ls 6.233,42; 2) algām kancelejas un papildu darbiniekiem — Ls 11.083,61; 3) virtuvju remontam — Ls 70,39; 4) atlīdzībai virtuvju norēķiniem — Ls 165,—; 5) dažādiem izdevumiem (rakstāmpiederumiem, spiedumu darbiem, darba apgādei, apgaismošanai, apkurināšanai u. t. t.) — Ls 1.150,30; 6) medikāmentiem strādnieku vajadzībām — Ls 74,42; 7) piemaksām Liepājas kopējai slimo kasei — Ls 818,52; 8) izlietātam materiālam aizsargu aerodroma angaru un kлона izbūvei — Ls 241,43; 9) darba algām strādniekiem pie Tirdzniecības tilta remonta — Ls 1.810,44; 10) dažādiem materiāliem, inventāra iegādei, autotanku lietāšanai — Ls 1.060,90; 11) pilsētas piemaksām bezdarba apkarošanas fondam par 1935. g. — Ls 16.099,96; 12) Vispār. apdrošin. s-bai par bezdarbn. apdrošināšanu nelaimes gadījumos — Ls 4.032,84; 13) pārtērīnam pie izlietātām 1935. g. sabiedr. darbu vajadzībām saņemtām summām no valsts pabalstu un aizdevumu veidā — Ls 6.161,20; 14) dažādām atmaksām pilsētas kasē — Ls 22,20.

Jelgavas pilsētas valde 1935. g. savā budžētā paredzējusi Ls 9.052,—, bet izdevusi Ls 6.980,92. Minētā summa izlietāta šā: 1) darba apgādes pārziņa un kancelejas darbinieku algām,

piemaksām slimo kasei un bezdarba apkarošanas fondam — Ls 3.733,80; 2) nenodarbināto darba meklētāju ārstēšanai un darba spēju % noteikšanai bezdarba sezonā — Ls 823,10; 3) darba apgādes telpu nomai, telpu apkurināšanai, apgaismošanai un aptīrīšanai — Ls 2.077,58; 4) kancelejas izdevumiem — Ls 346,44.

Ventspils pilsētas valde 1935. g. budžētā atsevišķus līdzekļus ciņai ar bezdarbu nebija paredzējusi, bet no 1935. g. pilsētas kārtējā budžeta summām bezdarbniekiem, akmeņu sagatavošanai un ielu bruģēšanai izdevusi Ls 3.285,26.

Rēzeknes pilsētas valde 1935. g. savā budžētā bezdarba apkarošanai paredzējusi Ls 8.400,—, bet izlietājusi Ls 8.373,99. Par minēto summu sabiedrisko darbu kārtībā veikti dažādi ielas un laukumu labojumi, rakti grāvji, planētas un bruģētas ielas, ierīkotas ūdens notekas, pievesta un izklaidēta grants un ierīkoti trotuāri. Nostrādātas pavisam 1.591,5 dienas.

Cēsu pilsētas valde 1935. g. savā budžētā paredzējusi Ls 1.750,—, bet izdevusi Ls 1.600,95. Minētā summa izlietāta šā: 1) darba apgādes uzturēšanai — Ls 1.009,48 un 2) bezdarbnieku bērnu ēdināšanas punkta uzturēšanai — Ls 591,47.

Tukuma pilsētas valde 1935. g. budžētā bija paredzējusi ciņai ar bezdarbu Ls 200,—, bet no šas summas izdevusi Ls 57,— darba apgādes un sabiedrisko darbu organizācijas vajadzībām.

Rīgas Jūrmalas pilsētas valde 1935. gada budžētā paredzējusi Ls 500,—, bet izdevusi Ls 1.348,54 pārtērīna segšanai ar valsts līdzekļiem rīkoti sabiedriskiem darbiem.

Jēkabpils pilsētas valde 1935. gada budžētā atsevišķus līdzekļus ciņai ar bezdarbu nebija paredzējusi, bet no saviem līdzekļiem izdevusi: 1) bezdarbnieku bērnu virtuves uzturēšanai — Ls 278,01; 2) medicīniskās palīdzības sniegšanai bezdarbniekiem un viņu ģimenes locekļiem — Ls 1.243,35; 3) bezdarbnieku pabalstiem naudā — Ls 135,—.

Bauskas pilsētas valde 1935. g. sabiedrisko darbu rīkošanai izdevusi Ls 1.400,—. Minētā summa izlietāta jaunierīkoto ielu norakšanas, bruģēšanas, pilsētas apstādījumu ierīkošanas un uzkopšanas darbiem; nostrādātas 550 dienas.

Slokas pilsētas valde 1935. g. budžētā paredzējusi sabiedriskiem darbiem Ls 11.000,—, bet izdevusi Ls 10.532,74, veicot šādus darbus: lauzti akmeņi un šķembas, izvesti un nokrauti; nojaukts trauļu sliežu ceļš; remontēta kuģu piestātne un tilts; tīrīti pilsētas grāvji; remontēta elektriskā līnija un tīkls; remontēta Lielupes pārceltuve; izstrādāta malka un kūdra un piegādāta pilsētas iestādēm; būvētas un remontētas pilsētas ēkas; aptīrītas pilsētas ielas, ceļi un laukumi; „meža dienu“ vajadzībām sagatavoti 370 mietīņu; izdarīti L. Smilšu ielas, Lāčplēša ielas, Brīvības ielas, Lauku ielas un Veckauguru ielas bruģēšanas un labošanas darbi; izbūvēts trauļu sliežu ceļš; uzvestas smiltis, izbruģēta iela, noklāts šķembru uzbērums, saskaldīti akmeņi, izsijātas šķembas, pagatavota smilšu uzbērumsu gultne, nostiprināta bruģa mala, nolidzināts šķembru uzbērums; L. Smilšu ielā izbūvēta ka-

nālizācija, izrakts grāvis, izraktas smiltis, izmūrētas 6 akas un ieliktas 74 kanālizācijas caurules. Pavisam nostrādātas 6.050 dienas.

Alūksnes pilsētas valde 1935. budžeta gadā izdevusi trūcīgo bezdarbnieku bērnu ēdināšanai pa ziemas mēnešiem Ls 300,—.

Rūjienas pilsētas valde 1935. g. budžetā bija paredzējusi Ls 100,—, bet izdevusi

Ls 187,58 bezdarbnieku bērnu ēdināšanas virtuves uzturēšanai (telpām, apkurināšanai, saimnieces atalgošanai u. t. t.).

Ķemeņu pilsētas valde 1935. g. budžetā bezdarba apkarošanai bija paredzējusi Ls 4.500,—, bet izdevusi Ls 4.539,52. Sabiedrisko darbu kārtībā izbūvējusi stacijas laukumu, ierīkojusi celiņus, apstādījumus un zālāju laukumus u. t. t., pavisam nostrādājot 2.783 dienas.

Sociālā apdrošināšana.

Assurance sociale.

Metodoloģiskas piezīmes. Kaņavīru, valsts darbnieku, dzelzceļnieku un ieslodzīto ārstēšana. Par kaņavīru ārstēšanu ziņas sakopo Kaņa sanitārā pārvalde, par valsts darbnieku ārstēšanu — Tautas labklājības ministrijas valsts darbnieku ārstniecības nodaļa, par dzelzceļnieku ārstēšanu (kas atrodas Latv. Dz.ļū veselības nozares rokās) — Dzelzceļu virsvaldes centrālā statistika un, beidzot, par ieslodzīto ārstēšanu — Cietumu departaments.

Tabulās, kuŗas Valsts statistiskā pārvalde sastādījusi pēc šo iestāžu materiāliem, pēc iespējas ietilpināti: 1) sociāli ārstējamām grupām piederošo personu kopskaits, 2) viņu saslimstība, ambulātoriska un stacionāra ārstēšana un 3) izdevumi, kas ar šo ārstēšanu saistīti. Tabulas ievietotas Valsts statistiskās pārvaldes izdevumā „Tautas Veselības Statistika“.

Lauku iedzīvotāju ārstēšana. „Latvijas Statistiskā Gada Grāmatā“ un „Tautas Veselības Statistika“ ievietotā tabula par lauku iedzīvotāju ārstēšanu (ambulātoriskā ārstēšana: medicīniskais personāls un tā pamatatalgojums, valsts piemaksas; stacionārā ārstēšana: slimnīcās un sanātorijās ievietoto slimnieku skaits, noslimoto dienu kopskaits, valsts piemaksas) sastādīta pēc tautas labklājības ministrijas lauku iedzīvotāju ārstniecības nodaļas datiem.

Slimo kases. Statistikas avoti: 1) kasu finansiālie pārskati, 2) statistiskie mēneša pamata un papildu pārskati, 3) statistiskie gada pārskati un 4) statistiskie piegādu pārskati.

Financiālajā gada pārskatā ietelp sekojošās ziņas: 1) apgrozījumi saimniecības gadā (pēdējais slimu kasēm sakrīt ar kalendāra gadu), 2) atsevišķi konti un to specifikācija, 3) rīcības kapitāls, 4) rezerves kapitāls un 5) slēguma bilance.

No finansiālo gada pārskatu sakopojumiem „Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“ uzņemti: slimu kasu kopbilance, rīcības kapitāla apgrozījums un izdevumi ārstēšanai un pabalstiem. „Tautas Veselības Statistika“ un šā gada „Darba Statistika“ izdevumā bez tam vēl ievietoti slimu kasu kopienēmumi un kopizdevumi.

Statistiskajā mēneša (pamata) pārskatā kases sniedz ziņas: 1) par dalībnieku skaita kustību, 2) par dalībnieku un to ģimenes locekļu vidējo skaitu, 3) par sniegto medicīnisko palīdzību un 4) par darba nespējīgiem saslimušiem dalībniekiem. Visas šīs ziņas sniegtas detalizētā veidā un attiecas uz pārskata mēnesi.

No kasu statistiskiem mēneša pamata pārskatiem sakopotie skaitļi ievietoti Valsts statistiskās

pārvaldes „Mēneša Biļetenā“, „Darba Statistika“ un „Tautas Veselības Statistika“ (tab. „Slimo kasu sniegtā medicīniskā palīdzība“).

Papildu mēneša pārskatā kases uzrāda dalībnieku kustību atsevišķās darba nozarēs. Šā pārskata sakopojuma rezultāti ievietoti Valsts statistiskās pārvaldes „Mēneša Biļetenā“ (tab. „Nodarbinātība pēc slimu kasu ziņām“), „Darba Statistika“ un „Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“.

Statistiskā gada pārskatā ietelp: 1) kases vidējais dalībnieku skaits sadalījumā pēc dzimuma, vecuma un nodarbošanās; 2) slimojušo dalībnieku skaits (ar darba nespēju), tai pašā sadalījumā; 3) dalībnieku noslimoto dienu kopskaits (ar darba nespēju) sadalījumā pēc slimojušo dzimuma, vecuma un nodarbošanās grupām; 4) dalībnieku saslimšanas gadījumu skaits (ar darba nespēju) sadalījumā pēc slimībām, slimojušo dzimuma un vecuma; 5) tas pats pēc slimojušo nodarbošanās grupām; 6) tas pats pēc slimojušo dzimuma, vecuma un darba nespējas ilguma; 7) dalībnieku individuālā saslimstība (cik reizes viens dalībnieks pārskata gadā slimojis); 8) dzemdības; 9) medicīniskā palīdzība; 10) kases dziedniecības iestādes; 11) pabalstu normas un kopizmaksas; 12) ārstēšanas piemaksu normas; 13) slimu kasu likuma pārkāpumi; 14) kases nekustamie īpašumi; 15) kases pārvaldes organi un to uzraudzība; 16) kases algotais personāls un 17) dažādas papildu ziņas.

2.—7. p. minētās ziņas sakopojumā ievietotas „Tautas Veselības Statistika“.

Interesentiem, kas patstāvīgi gribētu izmantot slimu kasu statistiskos mēneša un gada pārskatus, jāaizrāda, ka daži šo pārskatu skaitļi, kaut gan tie runā par vienu un to pašu parādību un vienā un tai pašā laika momentā, tomēr pilnīgi nesakrīt. Tā, piemēram, vizīšu un recepšu skaits pēc mēneša pārskatiem, ja par gada pēdējiem mēnešiem visi ārsti un aptiekas nebūs vēl paguvuši iesūtīt rēķinus, būs mazāks kā pēc gada pārskatiem.

Statistiskos piegādu pārskatos par gadiem, kuŗu skaitļi nobeidzas ar 0 vai 5, visi dalībnieku saslimšanas gadījumi (kā ar darba nespēju, tā ar darba spēju), sadalīti pēc slimībām un slimojušo dzimuma. Par gadiem, kuŗu skaitļi nobeidzas ar 1 vai 6, piegādu pārskatos sniegti visi ģimenes locekļu saslimšanas gadījumi sadalījumā pēc slimībām un vecuma grupām (pieaugušie, bērni).

Statistisko pārskatu sastādīšanu (novērošanā ņemto faktu reģistrāciju, kārtošanu, summēšanu u. t. t.) atsevišķās kasēs veic speciāli darbnieki — statistiķi. Tā norit pēc Valsts statistiskās pārvaldes un Latvijas slimu kasu savienības savā laikā

kopīgi izstrādātas instrukcijas (skat. Latvijas Slimo Kasu Savienības izdevumu „Rokas grāmata statistiķiem“).

Nelaiemes gadījumi darbā. Tautas labklājības ministrija (nelaiemes gadījumu nodaļa) un Vispārīgā apdrošināšanas sabiedrība, starp kurām sadalīta nelaiemes gadījumu sociālā apdrošināšana, tekoši sniedz Valsts statistiskajai pārvaldei mēneša un gada pārskatus.

Mēneša pārskatos tās ziņo: 1) mēneša laikā pieteikto nelaiemes gadījumu skaitu; 2) tanis cietušo un 3) mirušo skaitu. Šie dati ievietoti Valsts statistiskās pārvaldes „Mēneša Biļetenā“.

Gada pārskatos ietelp sekojošās tabulas: 1) nelaiemes gadījumi pārskata gadā pēc mēnešiem, darba nozarēm un cietušo skaita; 2) cietušie pēc darba nozarēm un nelaiemes gadījumu materiāliem cēloņiem; 3) cietušie pēc darba nozarēm, dzimuma un nelaiemes gadījuma sekām; 4) pieteiktie profesionālās saslimšanas gadījumi (tikai Vispārīgajā apdrošināšanas sabiedrībā); 5) izdevumi; 6) pensionēto cietušo un ģimenes locekļu skaits pārskata gadā.

Tautas labklājības ministrija bez tam vēl izstrādājusi sekojošās 2 tabulas: 7) cietušie pēc mēnešiem un nelaiemes gadījumu materiāliem cēloņiem un 8) cietušie pēc nelaiemes gadījumu materiāliem cēloņiem un sekām.

1., 5. un 6. punktā minētās tabulas ievietotas „Latvijas Statistiskajā Gada Grāmatā“, bet visas pārējās, atskaitot 4. punktā minēto, „Darba Statistikā“ un „Tautas Veselības Statistikā“.

Lauku iedzīvotāju ārstēšana. Saslimšanas gadījumā lauku iedzīvotājiem jāgriežas pie sava rajona ārsta. Ārsts sniedz palīdzību savā ambulancē vai izbraucot pie slimnieka. Ja rajona ārsts atzīst, ka slimniekam ir nepieciešama stacionāra ārstēšana slimnīcā, sanātorijā vai ārstēšana pie atbilstoša speciālista ārsta, viņš izdod slimniekam vajadzīgo pavadzīmi. Slimniekam ar pavadzīmi jāgriežas pēc tālākas palīdzības pie zīmē norādītās iestādes vai ārsta.

Par ārstēšanu Tautas labklājības ministrija periodam no 1934. g. 15. augusta līdz 1936. g. 10. augustam noteikusi šādu taksu:

Rajonu ārsti.

- 1) Par vizīti pie ārsta, med. feldšera runas stundās, bet pēkšņos saslimšanas gadījumos arī ārpus runas stundām Ls 0,50
 Ārpus runas stundām, svētdienās un svētku dienās „ 1,—
- 2) Par izbraukumu pie slimnieka, neieskaitot maksu par satiksmes līdzekļiem, par katru stundu:
 - a) no pulkst. 7 līdz 21 (no 1. okt. līdz 31. martam no pulkst. 8 līdz 20) „ 1,—*
 - b) citā laikā, tāpat arī svētdienās un svētku dienās „ 2,—

Speciālisti ārsti.

- Par vizīti pie ārsta runas stundās, bet pēkšņās saslimšanas gadījumos arī ārpus runas stundām „ 1,—
 Ārpus runas stundām, svētdienās un svētku dienās „ 2,—

*) Bet ne mazāk kā Ls 2,— par vizīti.

Speciāli darbi.

1) Par ambulatoriskām operācijām, speciālu izmeklēšanu, laboratoriskiem izmeklējumiem un injekcijām, neieskaitot zāles un pārsienamos materiālus.

Pēc T. L. M. normāltaksēs par speciāliem darbiem ambulatoriskai ārstēšanai („V. V.“ 1934. g. Nr. 117).

2) Par darba nespējas u. c. medicīnisku apliecību izsniegšanu, izņemot tiesu medicīnu, neieskaitot zīmognodevu Ls —,50

3) Par darba nespējas apliecību sakarā ar nelaiemes gadījumiem, tāpat arī par pavadzīmi ievietošanai slimnīcā vai vizītei pie speciālista ārsta.

Atlīdzība ietelp vizītes cenā.

Piezīme. Par formulāru izpildīšanu sakarā ar nelaiemes gadījumu ārstu no T. L. M. saņem Ls 1,—.

Zāles, pārsienamie u. c. ārstniecības piederumi.

Par zālēm, pārsienamam līdzekļiem u. c. ārstniecības piederumiem, kādus slimniekam izrakstījis atbilstošais ārsts, tuvākā aptiekā.

Pēc T. L. M. apstiprinātās normāltaksēs pilna cena vai cenas daļa (piemaksa) atkarībā no grupas, kurā slimnieks ieskaitīts.

Slimnīcas un sanātorijas.

Par stacionāru ārstēšanu slimnīcās un sanātorijās.

Pēc valsts vai pašvaldības slimnīcas vai sanātorijas takses pilna cena vai cenas daļa (piemaksa) atkarībā no grupas, kurā slimnieks ieskaitīts.

Pagastu valdes iedala visus lauku iedzīvotājus trīs grupās. Ietelp:

- III. grupā: 1) zemes īpašnieki ar zemes vērtību, kas lielāka par Ls 7.000,—,
 2) tirgotāji ar tirdzniecības zīmi, kas augstāka par IV. kategoriju, un viņu ģimenes locekļi,
 3) rūpnieki ar rūpniecības zīmi, kas augstāka par V. kategoriju, un viņu ģimenes locekļi,
- II. grupā: 1) zemes īpašnieki ar zemes vērtību no Ls 3.000,— līdz Ls 7.000,—,
 2) tirgotāji ar IV. kategorijas tirdzniecības zīmi un viņu ģimenes locekļi,
 3) rūpnieki ar V. kategorijas rūpniecības zīmi un viņu ģimenes locekļi;
- I. grupā: 1) zemes īpašnieki ar zemes vērtību līdz Ls 3.000,—,
 2) visi rentnieki un viņu ģimenes locekļi,
 3) tirgotāji ar tirdzniecības zīmi līdz IV. kategorijai un viņu ģimenes locekļi,
 4) rūpnieki ar rūpniecības zīmi līdz V. kategorijai un viņu ģimenes locekļi,
 5) likumam par lauku iedzīvotāju nodrošināšanu slimības gadījumos pakļautie algotie darbnieki,
 6) visi pārējie, kas nav nodrošināti ar citu likumu un vismaz pēdējos 4 mēnešus nodzīvojuši laukos.

Ciemu (bieži apdzīvotu vietu) māju īpašniekus, kuŗu zemes vērtība ir neliela, bet kuŗu galvenie ienākumi ir telpu īre, iedala grupās atkarībā no visas saimniecības vērtības nekustamas mantas nodokļu uzlikšanai.

Izdevumi lauku iedzīvotāja ārstēšanai atkarībā no tā, kādā grupā tas ieskaitīts, sadalīti šā:

A. Ambulātoriskā ārstēšana.

a) Ārsta (feldšera) vizītes honorārs.

	I. grupa		II. grupa	III. grupa
	Trūcīgie	Pārējie		
No pilnas cenas (1/1) pēc taksēs maksā:	slimnieks 0		1/1	
	pašvaldība 1/3		0	
	valsts 2/3		0	
	1/1		1/1	

b) Zāles, pārsienamie u. c. ārstniecības līdzekļi.

	I. grupa		II. grupa	III. grupa
	Trūcīgie	Pārējie		
No receptes pilnas cenas (1/1) pēc T. L. M. apstiprin. normāltaksēs maksā:	slimnieks 1/8	1/2	9/10	
	pašvaldība 2/8	0	0	
	valsts 2/5	2/5	0	
	aptiekas rabats 1/10	1/10	1/10	
	1/1	1/1	1/1	

c) Ambulātoriskās operācijas, speciālā izmeklēšana un injekcijas, ko izdara speciālisti ārsti.

	I. grupa		II. grupa	III. grupa
	Trūcīgie	Pārējie		
No spec. darba pilnas cenas (1/1) pēc T. L. M. normāltaksēs maksā:	slimnieks 0	1/3	1/2	1/1
	pašvaldība 4/9	1/3	1/4	0
	valsts 5/9	1/3	1/4	0
	1/1	1/1	1/1	1/1

d) Ārstēšana slimnīcas ambulancē.

	I. grupa		II. grupa	III. grupa
	Trūcīgie	Pārējie		
No pilnas cenas (1/1) maksā:	slimnieks 0	1/3	1/2	1/1
	pašvaldība 4/9	1/3	1/4	0
	valsts 5/9	1/3	1/4	0
	1/1	1/1	1/1	1/1

Maksājumus zem Ls 1,— sedz slimnieks pats.

e) Ārstēšana sēravotos.

	I. grupa		II. grupa	III. grupa
	Trūcīgie	Pārējie		
No pilnas cenas (1/1) maksā:	slimnieks 0	1/3	1/2	1/1
	pašvaldība 4/9	1/3	1/4	0
	valsts 5/9	1/3	1/4	0
	1/1	1/1	1/1	1/1

B. Stacionārā ārstēšana.

	I. grupa		II. grupa	III. grupa
	Trūcīgie	Pārējie		
No pilnas cenas (1/1) maksā:	slimnieks 0	1/3	1/2	1/1
	pašvaldība 4/9	1/3	1/4	0
	valsts 5/9	1/3	1/4	0
	1/1	1/1	1/1	1/1

C. Palīdzība dzemdētājām.

Vecmātes ārpus algas saņem no valsts Ls 5,— medikamentiem par katru dzemdības gadījumu. Dzemdētāja un pašvaldība neko nepiemaksā.

Pavisam lauku iedzīvotāju ārstēšanai 1935. g. valsts izdevusi:

A. Ambulātoriskai ārstēšanai.

a) Rajonu medicīniskā personāla algām	Ls 1.061.343,47	
b) Valsts piemaksām rajonu ārstiem un feldšeriem (2/3 taksēs apmērā) par trūcīgo iedzīvotāju ārstēšanu	„ 21.603,80	
c) Piemaksām par zālēm (2/3 receptes vērtības apmērā)	„ 732.218,86	
d) Valsts piemaksām par slimnicu ambulancēs ārstētajiem: 1/4 taksēs apm. Ls 673,18 1/3 „ „ „ 16.978,03 2/9 „ „ „ 2.272,07 „	„ 19.923,28	
e) Valsts piemaksām par sanātoriju ambulancēs ārstētajiem: 1/3 taksēs apm. Ls 783,80 5/9 „ „ „ 64,42 „	„ 848,22	
f) Valsts piemaksām par sēravotos ārstētajiem: 1/4 taksēs apm. Ls 1.993,92 1/3 „ „ „ 14.760,75 5/9 „ „ „ 4.889,97 „	„ 21.644,64	
g) Piemaksām par dzemdību gadījumiem (medikamentiem un c.)	„ 49.136,95	Ls 1.906.719,22

B. Stacionārai ārstēšanai.

a) Valsts piemaksām par ārstēšanu slimnīcās: 1/4 taksēs apm. Ls 22.365,89 1/3 „ „ „ 555.949,33 5/9 „ „ „ 409.334,64 Ls	„ 987.649,86	
b) Valsts piemaksām par ārstēšanu sanātorijās: 1/4 taksēs apm. Ls — 1/3 „ „ „ 94.700,92 5/9 „ „ „ 257.532,30 „	„ 352.233,22	„ 1.339.883,08
		<u>Ls 3.246.602,30</u>

Apgabalu sadalījumā pārskata gadā valsts izdotie Ls 3.246.602,30 rāda šādu ainu:

	Ambulātoriskā ārstēšana	Stacionārā ārstēšana	Kopā	Uz 1.000 lauku iedzīvotājiem
	Ls	Ls	Ls	Ls
Vidzemē	713.559,52	455.410,19	1.168.969,71	3.495,23
Kurzemē	328.406,42	234.030,52	562.436,94	2.984,19
Zemgalē	353.457,36	287.447,78	640.905,14	2.927,06
Latgalē	511.295,92	362.994,59	874.290,51	1.828,71
Kopā un caurmēra: 1935. g.	1.906.719,22	1.339.883,08	3.246.602,30	2.661,22
1934. „	1.832.714,03	1.183.772,74	3.016.486,77	2.500,94

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 1935. gadā valsts izdevumi 1.000 lauku iedzīvotāju ārstēšanai valstī caurmērā pieauguši no Ls 2.500,94 līdz Ls 2.661,22, t. i. par 6,4%. Visaugstāki pārskata gadā tie bijuši Vidzemē (Ls 834,01 jeb 31,3% virs caurmēra normas visā valstī — Ls 2.661,22), viszemāki — Latgalē (Ls 832,51 jeb 31,3% zem minētās caurmēra normas).

Laiku iedzīvotāju ambulātoriskai ārstēšanai 1935. gadā pastāvēja 340 lauku ārstniecības rajonu, kuŗos ar mēneša algu strādāja 348 ārsti, 39 feldšeri un 414 vecmātes, pavisam 801 darbinieki:

	Ārsti		Vecmātes		Viss medic. personāls		
	Ārstu skaits	Lauku iedzīvotāju skaits (tūkstos) uz 1 ārstu	Vecmāšu skaits	Lauku iedzīvotāju skaits (tūkstos) uz 1 vecmāti	Feldšeru skaits	Darbinieku kopskaits	Lauku iedzīvotāju skaits (tūkstos) uz 1 medic. darbn.
Vidzemē	138	2,42	170	1,97	—	308	1,09
Kurzemē	59	3,19	78	2,42	1	138	1,37
Zemgalē	69	3,17	92	2,38	2	163	1,34
Latgalē	82	5,88	74	6,46	36	192	2,49
Kopā un caurmērā:							
1935. g.	348	3,51	414	2,95	39	801	1,52
1934. „	334	3,61	409	2,95	39	782	1,54

Arī valsts, pašvaldību un Sarkanā krusta slimnīcu ambulancēs pieņemti lauku iedzīvotāji.

Ambulātoriskās palīdzības ainu sniedz sekojošā tabulipā:

	Pie rajona ārstiem			Slimnīcu ambulancēs		
	Slimnīku skaits	Vizišu skaits		Slimnīku skaits	Vizišu skaits	
Pavisam		Uz 100 slimniekiem	Pavisam		Uz 100 slimniekiem	
Vidzemē	151.497	204.250	134,82	2.214	3.691	166,71
Kurzemē	75.387	108.230	143,57	1.266	1.805	142,58
Zemgalē	72.473	107.882	148,88	1.923	3.101	161,26
Latgalē	107.532	140.444	130,61	1.445	1.747	120,90
Kopā un caurmērā:						
1935. g.	406.889	560.806	137,83	6.848	10.344	151,05
1934. „	368.031	506.236	137,55	4.111	7.212	175,48

Ambulātoriski ārstētiem lauku iedzīvotājiem pārskata gadā izsniegtas receptes:

	Ambulātoriskā ārstēšana						Stacionārā ārstēšana																				
	Valsts izdevumi lauku iedzīvotāju ārstēšanai caurmērā uz 1 lauku iedzīvotāju		No kuriem 1.000 lauku iedzīvotājiem medicīniskā palīdzība sniegta		Rajonu ārstu skaits uz kuriem 1.000 lauku iedzīvotājiem		Vecmāšu skaits uz kuriem 1.000 lauku iedzīvotājiem		Ambulātoriski ārstēto lauku iedzīvotāju skaits no kuriem 1.000 lauku iedzīvotājiem		Valsts izdevumi par 1 ambulātoriski ārstēto lauku iedzīvotāju		Ārstu vizišu skaits uz 1 ambulātoriski ārstēto lauku iedzīvotāju		Receptu skaits uz 1 ambulātoriski ārstēto lauku iedzīvotāju		Valsts piemaksas (2/3) par 1 recepti caurmērā		Slimnīku gadu (slimnieku dienu kopskaits : 365) uz kuriem 1.000 lauku iedzīvotājiem		Slimnīku dienu skaits uz 1 slimnieku		Valsts piemaksa par 1 slimnieku		Valsts piemaksa par 1 slimnieka gadu		
	Ls		Ls		Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	
Vidzemē	3,50	483	0,41	0,51	461	4,63	1,35	2,55	1,08	1,58	25,29	59,67	864,16														
Kurzemē	2,98	429	0,31	0,41	408	4,27	1,44	2,77	1,02	1,53	25,99	57,80	812,61														
Zemgalē	2,93	365	0,32	0,42	341	4,73	1,49	2,41	0,96	1,59	24,55	55,50	826,00														
Latgalē	1,83	247	0,17	0,15	228	4,69	1,30	3,16	0,98	0,96	18,48	40,08	790,84														
Caurmērā 1935. g.	2,66	361	0,29	0,34	340	4,60	1,38	2,73	1,02	1,33	22,85	51,70	826,07														
„ 1934. g.	2,50	328	0,28	0,34	309	4,92	1,38	2,97	1,01	1,14	21,59	51,11	864,00														

Cik pašvaldības piemaksājušas lauku iedzīvotāju ārstēšanai, kā arī cik šim nolūkam izdevuši paši lauku iedzīvotāji, ziņu pagaidām trūkst.

Slimo kases. Darbinieku kustība un sastāvs.
1935. gadā 17 Rīgas un 18 provinces kasēs bija apdrošinātas 281.369 personas, tai skaitā 172.279 da-

	Receptu skaits	
	Pavisam*)	Tai skaitā ar valsts piemaksu
Vidzemē	385.620	279.063
Kurzemē	208.761	126.481
Zemgalē	174.937	127.875
Latgalē	339.557	185.234
Kopā 1935. g.		
„ 1934. „	1.108.875	718.653
„ 1934. „	1.093.974	581.895

No receptu kopskaita 1.108.875 valsts pārskata gadā piemaksājusi par 718.653 jeb 64,8% receptu kopsummā Ls 732.218,86, bet par 1 recepti caurmērā Ls 1,02. Gadu iepriekš valsts piemaksa par 581.895 receptēm (jeb 53,2% no receptu kopskaita 1.093.974) bija Ls 588.146,94 jeb Ls 1,01 par recepti.

Balneoloģiskā ārstēšanā 1935. gadā nosūtītas 912 personas (gadu iepriekš — 806), tai skaitā no Vidzemes — 359 (324), no Kurzemes — 200 (180), no Zemgales — 268 (235) un no Latgales — 85 (67).

Stacionārā ārstēšanā 1935. gadā atradušies resp. ievietoti slimnīcās un sanātorijās 25.917 lauku iedzīvotāji, kas tur pavadījuši 592.123 slimnieku dienas:

	Dziedniecības iestādēs ievietoto slimnieku skaits			Dziedniecības iestādēs pavadīto slimnieku dienu skaits		
	Pavisam	Uz 100 slimniekiem	Uz 100 slimniekiem	Pavisam	Uz 100 slimniekiem	Uz 100 slimniekiem
Vidzemē	7.632	192.349	2.520	192.349	2.520	2.520
Kurzemē	4.049	105.223	2.599	105.223	2.599	2.599
Zemgalē	5.179	127.164	2.455	127.164	2.455	2.455
Latgalē	9.057	167.387	1.848	167.387	1.848	1.848
Kopā un caurmērā:						
1935. g.	25.917	592.123	2.285	592.123	2.285	2.285
1934. g.	23.159	500.095	2.159	500.095	2.159	2.159

Caurmērā katrs dziedniecības iestādē ievietotais slimnieks pavadījis tur pārskata gadā 22,9 dienas (gadu iepriekš — 21,6 dienas).

Beidzami lauku iedzīvotāju ārstēšanas apskatu, minēsim vēl dažus vidējos skaitļus par 1935. gadu:

libnieki un 109.090 ģimenes locekļi. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kad kasēs apdrošināto skaits bija 263.964, pēdējais pārskata gadā pieaudzis par 6,59%.

*) Aprēķināts proporcionāli pēc trūcīgiem lauku iedzīvotājiem izsniegtu receptu skaita.

Pārskatu par pārmaiņām apdrošināto skaitā atsevišķās kasēs sniedz sekojošā tabula:

	Vidējais dalībnieku skaits*)			Vidējais ģim. locekļu skaits*)			Vidējais apdrošināto skaits*)		
	1934. g.	1935. g.	%	1934. g.	1935. g.	%	1934. g.	1935. g.	%
Rīgas kasēs:									
1. Rīgas grāmatrūpniecības sl. k.	2.661	2.959	+11,2	1.776	1.903	+7,2	4.437	4.862	+9,6
2. Rīgas centrālā kopējā sl. k.	43.418	46.079	+6,1	26.727	32.370	+21,1	70.145	78.449	+11,8
3. III. kopējā Rīgas sl. k.	4.937	5.403	+9,4	3.596	3.679	+2,3	8.533	9.082	+6,4
4. Rīgas Pārdaugavas rajona kop. sl. k.	7.270	7.418	+2,0	3.539	3.757	+6,2	10.809	11.175	+3,4
5. Kooper. un sabiedr. iest. darbn. sl. k.	2.633	2.860	+8,6	1.669	1.738	+4,1	4.302	4.598	+6,9
6. XIII. Rīgas kopējā darbnieku sl. k.	6.554	6.581	+0,4	4.380	4.366	-0,3	10.934	10.947	+0,1
7. Dzelzceļnieku sl. k.	2.518	2.818	+11,9	2.039	2.077	+1,9	4.557	4.895	+7,4
8. Atsev. tirdzn. un rūpn. uzp. darbnieku sl. k.	7.633	7.969	+4,4	4.056	4.311	+6,3	11.689	12.280	+5,1
9. Rīgas pils. pašvald. darbn. sl. k.	5.382	5.157	-4,2	5.148	4.668	-9,3	10.530	9.825	-6,7
10. Latvijas skolotāju sl. k.	5.478	5.477	-0,02	4.248	3.988	-6,1	9.726	9.465	-2,7
11. Rīgas ēdienu u. dzēr. uzp. darbn. sl. k.	2.631	2.862	+8,8	1.137	1.184	+4,1	3.768	4.046	+7,4
12. Tirdzniecības darbnieku sl. k.	2.426	2.744	+13,1	1.414	1.552	+9,8	3.840	4.296	+11,9
13. Rīgas pagaidu strādnieku sl. k.	4.787	5.258	+9,8	3.391	3.555	+4,8	8.178	8.813	+7,8
14. Rīgas mājkalpotāju sl. k.	6.071	3.262	-46,3	1.099	771	-29,0	7.170	4.033	-43,4
15. Rīgas sakrātotāju sl. k.	1.826	3.050	+67,0	1.916	2.125	+10,9	3.742	5.175	+38,3
16. Lauku darbnieku sl. k.	4.496	4.677	+4,0	3.503	3.621	+3,4	7.999	8.298	+3,7
17. Jūrnieku sl. k.	1.448	1.326	-8,4	704	655	-7,0	2.152	1.981	-8,0
Kopā un caurmērā	115.431	122.314	+6,0	71.113	77.218	+8,6	186.544	199.532	+7,0
Provincēs kasēs:									
18. I. Jelgavas sl. k.	7.369	9.133	+23,9	3.701	4.341	+17,3	11.070	13.474	+21,7
19. Valmieras kop. sl. k.	2.320	2.344	+1,0	1.318	1.357	+3,0	3.638	3.701	+1,7
20. Latgales skol., pašv. un sab. iest. darbn. sl. k.	2.753	2.827	+2,7	2.063	2.027	-1,8	4.816	4.854	+0,8
21. Ventspils sl. k.	2.738	2.524	-7,8	2.188	2.075	-5,2	4.926	4.599	-6,6
22. Cēsu sl. k.	1.376	1.453	+5,6	670	660	-1,5	2.046	2.113	+3,3
23. Latgales kopējā sl. k.	5.373	5.836	+8,6	3.479	3.370	-3,1	8.852	9.206	+4,0
24. Tukuma sl. k.	817	1.015	+24,2	471	586	+24,4	1.288	1.601	+24,3
25. Gulbenes un apk. kopējā sl. k.	1.622	1.842	+13,6	937	994	+6,1	2.559	2.836	+10,8
26. Kuldīgas kopējā sl. k.	1.577	1.832	+16,2	950	1.209	+27,3	2.527	3.041	+20,3
27. Saldus kopējā sl. k.	750	782	+4,3	454	507	+11,7	1.204	1.289	+7,1
28. Līgatnes papīrfabr. sl. k.	461	644	+39,7	307	372	+21,2	768	1.016	+32,3
29. Jēkabpils un apk. kop. sl. k.	1.356	1.498	+10,5	680	599	-11,9	2.036	2.097	+3,0
30. Latgales dzelzceļnieku sl. k.	1.464	1.663	+13,6	2.568	2.613	+1,8	4.032	4.276	+6,1
31. Talsu kop. sl. k.	1.200	1.144	-4,7	696	698	+0,3	1.896	1.842	-2,9
32. Jelgavas apg. skolot., pašvald. un sab. iest. darbn. sl. k.	1.232	1.153	-6,4	905	809	-10,6	2.137	1.962	-8,2
33. Valkas kop. sl. k.	1.052	1.236	+17,5	320	460	+43,8	1.372	1.696	+23,6
34. (Aizputes kop. sl. k.)	586	11.746	+20,0	348	8.087	+23,2	934	19.833	+21,1
34. (Otrā Liepājas kop. sl. k.)	3.583	7.285	+103,0	1.714	6.316	+269,0	5.297	13.601	+256,0
34. (Liepājas kop. sl. k.)	7.285	1.293	-17,7	6.316	1.108	-82,3	13.601	2.401	-82,3
35. Liepājas un apk. pagaidu str. sl. k.	1.331	1.293	-2,9	1.090	1.108	+1,7	2.421	2.401	-0,8
Kopā un caurmērā	46.245	49.965	+8,0	31.175	31.872	+2,2	77.420	81.837	+5,7
Pavisam un caurmērā	161.676	172.279	+6,9	102.288	109.090	+6,6	263.964	281.369	+6,8

No 17 Rīgas slimu kasēm 14 kases pārskata gadā uzrāda dalībnieku skaita pieaugumu, kas svārstās no 0,4% (XIII. Rīgas kopējā darbnieku slimu kase) līdz 67% (Rīgas sakrātotāju slimu kase). Pārējās 3 kasēs dalībnieku skaits samazinājies no 0,02% (Latvijas skolotāju slimu kase) līdz 8,4% (Jūrnieku slimu kase). Visās Rīgas slimu kasēs caurmērā dalībnieku skaits pieaudzis par 6%.

Provincē no 18 slimu kasēm dalībnieku skaits 1935. gadā pieaudzis 14 kasēs. Pieaugums svārstās no 1% (Valmieras kopējā slimu kase) līdz 39,7% (Līgatnes papīrfabrikas slimu kase). 4 kasēm tai

pašā laikā tas samazinājies no 2,9% (Liepājas un apkārtnes pagaidu str. kopu slimu kase) līdz 7,8% (Ventspils slimu kase). Visās provinces slimu kasēs caurmērā dalībnieku skaits audzis par 8%.

Mazākajā Rīgas slimu kasē (Jūrnieku) pārskata gadā skaitījās 1.326 dalībnieki, lielākajā (Rīgas centrālā kopējā) — 46.079. Provincēs mazākajā slimu kasē (Līgatnes papīrfabrikas) bija 644 dalībnieki, bet lielākajā (Liepājas kopējā) — 11.746.

Pēc dalībnieku skaita sagrupētas, slimu kases par 1935. gadu sniedz šādu ainu:

Dalībnieku skaits	Rīgā		Provincē			Kopā		
	Kasu skaits	Dalīb. skaits	Kasu skaits	Dalīb. skaits	%	Kasu skaits	Dalīb. skaits	%
501—1.000	—	—	2	1.426	2,8%	2	1.426	0,8%
1.001—2.000	1	1.326	10	14.129	28,8%	11	15.455	9,9%
2.001—3.000	5	14.243	3	7.695	15,9%	8	21.938	12,7%
3.001—5.000	2	7.727	—	—	—	2	7.727	4,5%
5.001—8.000	7	43.263	1	5.836	11,7%	8	49.099	28,5%
8.001—10.000	1	9.676	1	9.133	18,8%	2	18.809	10,9%
10.001 un vairāk	1	46.079	1	11.746	23,5%	2	57.825	33,4%
Kopā	17	122.314	18	49.965	100,0%	35	172.279	100,0%

Rīgā lieluma ziņā vistipiskākās ir kases ar 2.000—8.000 dalībniekiem (14 kases ar 65.233 dalībniekiem jeb 53,3% no to kopskaita visās Rīgas

slimu kasēs), bet provincē ar 1.000—3.000 dalībniekiem (13 kases ar 21.824 dalībniekiem jeb 43,7% no to kopskaita visās provinces kasēs).

1) 1935. g. pievienota Rīgas mājkalpotāju sl. kasei.

2) 1935. g. piev. Liepājas kop. sl. kasei.

*) Pēc slimu kasu statistiskiem gada pārskatiem.

Apskatīsim šeit īsumā arī kasu dalībnieku sastāvu pēc dzimuma, vecuma un nodarbošanās grupām, kas raksturo pilsētu algo-to darba spēka struktūru vispār:

	Vīrieši		Sievietes		Kopā	
	%	%	%	%	%	%
Līdz 16 gadiem	1.242	1,3	774	1,0	2.016	1,2
17—19 g.	4.461	4,8	3.935	4,9	8.396	4,9
20—29 „	28.128	30,3	27.034	34,1	55.162	32,9
30—39 „	23.206	25,0	22.524	28,4	45.730	26,5
40—49 „	15.501	16,7	13.556	17,1	29.057	16,9
50—59 „	12.034	12,9	7.539	9,5	19.573	11,3
60 g. un vecāki	8.336	9,0	4.009	5,0	12.345	7,2
Kopā	92.908	100,0	79.371	100,0	172.279	100,0
	53,9		46,1		53,9	
Kvalificēti strādnieki	27.294	29,4	14.375	18,1	41.669	24,2
Mācekļi	6.188	6,7	3.403	4,3	9.591	5,6
Nekvalificēti strādnieki.	34.283	36,9	25.031	31,5	59.314	34,4
Intelektuāla darba str-ki, kantoņa un tehnisk. personāls	14.065	15,1	11.916	15,0	25.981	15,1
Kalpotāji	11.078	11,9	24.646	31,1	35.724	20,7
Kopā	92.908	100,0	79.371	100,0	172.279	100,0

No katriem 100 slimo kasu dalībniekiem 54 ir vīrieši un 46 — sievietes. Vairākums dalībnieku (55 no katriem 100 dalībniekiem) un dalībnieču (63 no 100) ir 20—40 gadu vecumā, t. i. pašos spēka gados. Tomēr 10 no katriem 100 dalībniekiem un 6 no katrām 100 dalībniecēm ir cilvēki, kas jaunāki par 16 gadiem vai vecāki par 60 gadiem, t. i. vēl negatīvas vai arī jau nolietāties darba spēks.

66 dalībnieki no katriem 100 dalībniekiem un 50 dalībnieces no katrām 100 dalībniecēm ir strādnieki, bet 7 dalībnieki un 4 dalībnieces — aroda mācekļi. Intelektuālā darba strādnieki, kantoņu un tehniskais personāls relatīvi starp abu dzimumu dalībniekiem sadalīties vienādi (15 no 100 dalībniekiem resp. dalībniecēm). Kalpotāju turpretim daudz vairāk starp dalībniecēm (31 no katrām 100 dalībniecēm) nekā starp dalībniekiem (12).

No kādām darba nozarēm nāk slimo kasu dalībnieki, rāda sekojošā tabula:

Darba nozares	Slimo kasu dalībnieki	
	Absolūtos skaitļos	%
Lauksaimniecības nozares (pils. adm. rob.)	861	0,50
Rūpniecība	90.240	52,38
Ieguvēja	345	0,20
Apstrādātāja:	89.895	52,18
Kerāmika, akm. izstrād., saistāmās vielas	4.066	2,38
Metallapstrādāšana, mašīnbūves	16.539	9,60
Kīmiskā rūpniecība	4.445	2,58
Ādu rūpniecība	1.602	0,93
Tekstilrūpniecība	16.815	9,76
Kokrūpniecība	10.612	6,10
Papīrrūpniecība	2.722	1,58
Poligrāfiskā rūpniecība	3.118	1,81
Pārtikas un garšvielu rūpniecība	14.006	8,13
Apģērbs, apavi, galant. piederumi	11.439	6,61
Būvdarbība	3.153	1,83
Gāze, elektrība, ūdensvadi	1.378	0,80
Tirdzniecība	22.879	13,28
Satiksmē un transports	7.977	4,63
Komunālā administrācija	4.600	2,67
Brīvās profesijas, intelektuāla darba str-ki.	12.835	7,45
Tīrība un higiēna	9.923	5,76
Mājkalpotāji	14.850	8,62
Pārējās darba nozares	8.114	4,71
Kopā	172.279	100,00

52 no katriem 100 slimo kasu dalībniekiem, kā redzam, nāk no rūpniecības, 18 — no tirdzniecības, satiksmes un transporta. Pārējie 30 sadalās pa mazākām darba nozarēm. Tā 9 dalībniekus no katriem 100 slimo kasu dalībniekiem dod mājkalpotāju nodarbes, 7 — brīvo profesiju un intelektuāla darba strādnieku nodarbes, 6 — tīrības un higiēnas nozare, 3 — komunālā administrācija u. t. t.

Slimo kasēs apdrošināto kasu dalībnieku ģimenes locekļu sastāvs 1935. gadā*) pēc dzimuma un vecuma grupām (bērni, pieaugušie) redzams no sekojošās tabulīņas:

	Rīgā		Provincē		Kopā	
	%	%	%	%	%	%
Vīrieši	22.843	29,6	9.058	28,4	31.901	29,2
Sievietes	54.369	70,4	22.852	71,6	77.221	70,8
Kopā	77.212	100,0	31.910	100,0	109.122	100,0
Tai (bērni	40.676	52,7	16.897	53,0	57.573	52,8
skaitā (pieaugušie.	36.536	47,3	15.013	47,0	51.549	47,2

Slimo kasēs apdrošinātu ģimenes locekļu uz katrām 1.000 kases dalībniekiem bija:

	1933.	1934.	1935.
Rīgā	620	616	631
Provincē	694	683	639
Caurmērā	642	635	633

Slimo kasu finansiālais pārskats. Slimo kasu kopbilance**) uz 1936. gada 1. janvāri bija Ls 12.661.848,54 pret Ls 11.524.336,32 uz 1935. gada 1. janvāri. Pārskata gadā tā pieaugusi tā tad par 9,88%. Pirmajā vietā aktīvā stāv dēbitori ar Ls 3.261.254,25, kas ir 25,76% no visa aktīva. No šās summas Ls 2.773.182,36 ir neienākušās iemaksas un piemaksas. 1930. gadā šādu iemaksu un piemaksu norakstīts zaudējums kopsummā par Ls 85.725,13, 1931. gadā par Ls 161.558,29, 1932. gadā par Ls 75.217,73, 1933. gadā par Ls 114.790,44, 1934. gadā par Ls 20.442,41 un 1935. gadā par Ls 52.699,58.

Pa atsevišķām kasēm pēdējā gadā zaudējums os norakstītās iemaksas un piemaksas sada-lās šā:

	Zaudētās iemaksas un piemaksas	
	Uz atbilstošās kases 100 da-lībniekiem	
	Pavisam	libniekiem
	Rs	Rs
Rīgā:		
1. Rīgas centrālā kopējā sl. k.	2.765,86	6,00
2. Rīgas Pārdaugavas raj. kop. sl. k.	314,61	4,24
3. XIII. Rīgas kop. darbn. sl. k.	1.220,26	18,54
4. Dzelzceļnieku sl. k.	174,89	6,21
5. Atsev. tirdzn. un rūpn. uzņēm. darbn. sl. k.	1.034,88	12,99
6. Rīgas ēdienu un dzērienu uzņēm. darbn. sl. k.	23.277,34	813,32
7. Tirdzniecības darbn. sl. k.	223,45	8,14
8. Rīgas mājkalpotāju sl. k.	4.601,57	47,56
9. Rīgas sikražotāju sl. k.	1.611,21	52,83
10. Lauku darbn. sl. k.	245,25	5,24
11. Jūrnieku sl. k.	3.926,41	296,11
Kopā un caurmērā	39.395,73	41,38
Provincē:		
1. I. Jelgavas sl. k.	4.088,91	44,77
2. Valmieras kopējā sl. k.	664,19	28,34
3. Latgales skol., pašv. un sab. iest. darbn. sl. k.	2.048,64	72,47
4. Cēsu sl. k.	18,12	1,25
5. Latgales kopējā sl. k.	2.650,58	45,42
6. Gulbenes un apkārtnes kop. sl. k.	1.698,49	92,21
7. Talsu kopējā sl. k.	158,12	13,82
8. Valkas kopējā sl. k.	291,79	23,61
9. Liepājas kopējā sl. k.	1.666,44	14,19
10. Liepājas un apkārtnes pagaidu strādnieku sl. k.	18,57	1,44
Kopā un caurmērā	13.303,85	34,24
Pavisam un caurmērā	52.699,58	39,31

*) Pēc kasu stat. mēneša pārskatiem.

**) Skat. šā izdevuma tabulārajā daļā.

Visvairāk zaudētu iemaksu un piemaksu pārskata gadā Rīgas ēdienu un dzērienu uzņēmumu darbinieku slimo kasei. Šī kase pēdējā laikā nebija ikgadus norakstījusi no bankrotējušiem uzņēmumiem neiekasētās iemaksas.

Nekustamie īpašumi 1936. gada 1. janvārī uzrāda Ls 3.376.120,60 jeb 26,66% no aktīva.

No 35 kasēm nekustami īpašumi bijuši 23: Rīgā 14 kasēm un provincē 9:

Rīgas grāmatrūpniecības slimo kasei pieder: a) Asaņos — 0,81 ha ar 1 divstāvu koka dzīvojamu ēku un 1 koka saimniecības ēku. Īpašumu kase izmanto tikai savām vajadzībām; b) Biriņos — 26,55 ha ar 1 trijstāvu mūra dzīvojamu ēku, 1 divstāvu mūra dzīvojamu ēku, 3 mūra un 4 koka saimniecības ēkām. Īpašumu kase izmanto tikai savām vajadzībām, uzturēdama tanī atpūtas namu „Grāmatnieki“. Abu kases nekustamo īpašumu vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 198.295,83.

Rīgas centrālajai kopējai slimo kasei pieder: a) Rīgā (Aizsargu ielā 8) — 4.042 m² ar sešstāvu mūra dzīvojamu ēku. Īpašumu kase izmanto savām vajadzībām, novietodama tanī savu biroju, ambulanci ar dažādiem ārstniecības kabinetiem u. t. t.; b) Ogrē — 4 ha ar divstāvu mūra dzīvojamu ēku, 1 koka un 1 mūra saimniecības ēku. Īpašumu kase izmanto tikai savām vajadzībām, uzturēdama tanī bērnu sanātoriju; c) Ulbrokā — 14 ha ar 2 divstāvu mūra dzīvojamām ēkām un 1 koka saimniecības ēku. Īpašumu kase izīrē; d) Slokā (Aleksandra ielā 3) — 0,12 ha ar 1 divstāvu koka dzīvojamu ēku un vienu koka saimniecības ēku. Īpašumu kase par 40% izmanto savām vajadzībām. Nekustamo īpašumu vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 560.556,04.

Trešajai kopējai Rīgas slimo kasei pieder Inčukalnā 1,75 ha ar 1 divstāvu koka dzīvojamu ēku un 1 mūra saimniecības ēku. Īpašumu kase izmanto tikai savām vajadzībām. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 25.998,22.

Rīgas Pārdaugavas rajona kopējai slimo kasei pieder Bulduros (Rēzeknes prosp. 7-a) — 0,36 ha ar 1 trijstāvu mūra un 1 vienstāvu koka dzīvojamu ēku. Īpašumu kase izmanto tikai savām vajadzībām. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 85.597,86.

Kooperatīvu un sabiedrisku iestāžu darbinieku slimo kasei pieder: a) Ogrē — 1,70 ha ar 1 trijstāvu mūra dzīvojamu ēku. Īpašumu kase izmanto tikai savām vajadzībām, uzturēdama tanī bērnu koloniju „Saulstari“; b) Rīgas Jūrmalas pilsētā gruntsgabals 0,37 ha. Nekustamo īpašumu vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 203.460,—.

XIII. Rīgas kopējai darbinieku slimo kasei pieder: Sabilē 1,42 ha ar 1 divstāvu mūra dzīvojamu ēku, 1 mūra un 1 koka saimniecības ēku. Īpašumu kase izmanto tikai savām vajadzībām, uzturēdama tanī atpūtas namu. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 145.196,21.

Dzelzceļnieku slimo kasei pieder Dubultos (Baznīcas ielā 2) 0,27 ha ar 1 vienstāvu un 3 divstāvu koka dzīvojamām ēkām un 2 koka saimniecības ēkām. Īpašumu kase izmanto par 30% savām vajadzībām, uzturēdama tanī bērnu koloniju „Dzintarkalns“. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 175.832,42.

Atsevišķu tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu darbinieku slimo kasei pieder Rīgā (Stabu ielā 23) 1.575 m² ar 1 piecstāvu mūra un 2 divstāvu koka dzīvojamām ēkām. Īpašumu kase par 40% izmanto savām vajadzībām, novietodama tanī savu biroju, zobārstniecības un fizikālās ārstniecības kabinetus. Pārējo īpašumu daļu kase izīrē. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 203.419,28.

Rīgas pilsētas pašvaldības darbinieku slimo kasei pieder: a) Rīgā (Skolas ielā 5, Dzirnauvu ielā 42-a) 1.065 m² ar 1 četrstāvu mūra un 1 divstāvu koka dzīvojamu ēku. No sava īpašuma 66% kase izmanto savām vajadzībām, novietodama tanī savu biroju un ārstniecības kabinetus. Pārējo īpašuma daļu kase izīrē; b) Ķemeņos — 0,37 ha ar 2 divstāvu koka dzīvojamām ēkām un 1 koka saimniecības ēku. No šā īpašuma kase izmanto savām vajadzībām 93%, novietodama tur vasarā kases dalībniekus un to ģimenes locekļus, kam nepieciešama uzturēšanās Ķemeņos ārstniecības nolūkā. Pārējo īpašuma daļu kase izīrē; c) Tukuma apr. (Tumes pagastā) — 26,652 ha ar 1 trijstāvu mūra un 1 vienstāvu koka dzīvojamu ēku, 5 mūra un 1 koka saimniecības ēku. No šā īpašuma kase izmanto 52% savām vajadzībām, uzturēdama tanī bērnu vasaras koloniju „Ciruliši“; pārējo īpašuma daļu kase izīrē; d) pie Valmieras — 8,014 ha ar 1 vienstāvu un 2 divstāvu koka dzīvojamām ēkām un 1 mūra saimniecības ēku. Īpašumu kase izmanto tikai savām vajadzībām, uzturēdama tanī atpūtas namu „Līči“. Visu nekustamo īpašumu vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 404.349,82.

Latvijas skolotāju slimo kasei pieder: a) ²/₅ no īpašuma Rīgā (Dzirnauvu ielā 12/14) — ap 2.800 m² ar 1 četrstāvu mūra un 2 divstāvu koka dzīvojamām ēkām un 1 mūra saimniecības ēku. No šā īpašuma kase izmanto savām vajadzībām 84,7%, novietodama tanī kases biroju, ambulanci un ārstniecības kabinetus. Pārējo īpašuma daļu kase izīrē; b) Ķemeņos (Zaļā ielā 24) — 0,45 ha ar 1 divstāvu koka dzīvojamu ēku. Īpašumu kase izīrē tikai savām vajadzībām, novietodama tanī balneoloģiskos slimniekus; c) Inčukalnā — 61,52 ha ar 1 trijstāvu mūra un 1 vienstāvu koka dzīvojamu ēku, 6 mūra un 6 koka saimniecības ēkām. Īpašumu kase izīrē tikai savām vajadzībām, uzturēdama tanī tuberkulozes sanātoriju; d) Stropos, pie Daugavpils — 0,38 ha ar 1 vienstāvu un 1 divstāvu koka dzīvojamu ēku, 1 mūra un 2 koka saimniecības ēkām. Īpašumu kase izīrē tikai savām vajadzībām, uzturēdama tanī atpūtas māju kases dalībniekiem un viņu ģimenes locekļiem; e) Meijermuižā — 2,19 ha apbūves gabals; f) Baldonē — 5.046 m² apbūves gabals; g) Liepājā (Kūrmājas prosp. 20) — 910 m² ar 1 divstāvu mūra dzīvojamu ēku. Bez tam uz nōmātas zemes Durbes muižā (bērnu kolonija un atpūtas nams) izdarītas dažādas izbūves. Visu nekustamo īpašumu vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 420.839,41.

Rīgas ēdienu un dzērienu uzņēmumu kalpotāju slimo kasei pieder Baldonē apbūves gabals 4,02 ha. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 2.701,—.

Rīgas pagaidu strādnieku slimo kasei pieder: a) Ogrē — 1,08 ha ar 1 divstāvu mūra dzīvojamu ēku un 1 koka saimniecības ēku. Visu īpašumu kase izīrē; b) Siguldā — 1,08 ha ar 1 trijstāvu mūra un

1 divstāvu koka dzīvojamo ēku un 1 koka saimniecības ēku. Īpašumu kase izlietā tikai savām vajadzībām. Nekustamo īpašumu vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 212.685,07.

Rīgas mājkāpotāju slimo kasei pieder Baldonē apbūves gabals 2.685 m². Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances — Ls 1.239,20.

Jūrnieku slimo kasei pieder Rīgā (Mārstaļu ielā 28/30) — 559 m² ar 1 četrstāvu mūra dzīvojamo ēku. Īpašumu kase par 12,20% izmanto savām vajadzībām, novietodama tanī biroju, pārējo izīrē. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances — Ls 143.779,32.

I. Jelgavas slimo kasei pieder: a) Jelgavā (Diķu ielā 10) 3.500 m² ar 1 divstāvu un 1 četrstāvu mūra dzīvojamo ēku un 1 mūra saimniecības ēku. Īpašumu kase par 18% izmanto savām vajadzībām, novietodama tanī biroju, ambulanci un ārstniecības kabinetus. Pārējo īpašuma daļu kase izīrē; b) Jelgavas apr. (Vilces pagastā) — 7,53 ha ar 1 divstāvu mūra dzīvojamo ēku un 2 mūra saimniecības ēkām. Īpašumu kase izlietā tikai savām vajadzībām, uzturēdama tanī bērnu vasaras koloniju „Ziedkalne”. Nekustamo īpašumu vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 116.342,32.

Latgales skolotāju, pašvaldības un sabiedrisku iestāžu darbinieku slimo kasei pieder Ludzā (Tālavijas ielā 43) 1 vienstāvu un 1 divstāvu koka dzīvojamā ēka. Īpašumu kase izīrē. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 20.000,—.

Ventspils slimo kasei pieder Ventspilī (Pils ielā 2) — 1 divstāvu mūra, 1 vienstāvu koka dzīvojamā ēka un 1 mūra saimniecības ēka. 84% no šā īpašuma kase izlietā savām vajadzībām, novietodama tanī biroju, ambulanci, aptieku u. c. Pārējo īpašuma daļu kase izīrē. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 86.993,78.

Cēsu slimo kasei pieder Cēsīs (Uzvaras bulvārī 22/24) — 3.600 m² apbūves gabals. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 1.576,73.

Latgales kopējai slimo kasei pieder Daugavpilī (Alejas ielā 12) — 841 m² ar 1 trijstāvu mūra dzīvojamo ēku un 1 koka saimniecības ēku. Īpašumu kase izlietā tikai savām vajadzībām, novietodama tanī biroju, ambulanci, aptieku u. c. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 142.990,14.

Gulbenes un apkārtnes kopējai slimo kasei pieder Gulbenē — 4.469 m² ar 1 divstāvu koka dzīvojamo ēku un 1 koka saimniecības ēku. 45,5% no tā kase izlietā savām vajadzībām, novietodama tanī biroju un ambulanci. Pārējo īpašuma daļu kase izīrē. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 46.151,98.

Latgales dzelzceļnieku slimo kasei pieder Daugavpilī (Andreja Pumpura ielā 17) — 886 m² ar 1 divstāvu mūra un 1 vienstāvu koka dzīvojamo ēku un 1 koka saimniecības ēku. No tā kase izlietā 37,76% savām vajadzībām, novietodama tanī biroju, feldšera punktu u. t. t. Pārējo īpašuma daļu kase izīrē. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 22.647,02.

Talsu kopējai slimo kasei pieder Talsos (Rūku ielā 3) — 7.858 m² apbūves gabals, ko kase iznomā. Nekustamā īpašuma vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 383,—.

Liepājas kopējai slimo kasei pieder: a) Liepājā (Republikas ielā 5) — 1.736 m² ar 1 trijstāvu mūra dzīvojamo ēku un 1 koka saimniecības ēku. Īpašumu kase izmanto tikai savām vajadzībām, novietodama tanī biroju, aptieku, ambulanci, laboratoriju u. t. t.; b) Liepājas apr. Bunkas pag. „Izriedes” saimniecība ar 1 divstāvu un 1 vienstāvu mūra dzīvojamo ēku un 1 mūra saimniecības ēku. Īpašumu kase izmanto tikai savām vajadzībām, uzturēdama tanī vasaras koloniju bērniem. Nekustamo īpašumu vērtība pēc bilances pārskata gada beigās — Ls 155.085,95.

Nekustamo īpašumu postenim kopbilances aktīvā seko inventāra konts ar Ls 1.796.070,87 jeb 14,19%.

Dēbitori, nekustami īpašumi un inventārs kopā ir Ls 8.433.445,72 jeb 66,61% no aktīva. Pārējos 33,39% ietelp skaidra nauda kasē (Ls 159.927,88 jeb 1,26%), noguldījumi (ieskaitot tekošus rēķinus — Ls 2.707.923,91 jeb 21,39%), vērtspapīri*) (Ls 48.997,— jeb 0,39%), dalības naudas kopuzņēmumos (Ls 1.072.524,23 jeb 8,47%), pārvaldes izdevumi (uz priekšu samaksāta īre u. t. t. Ls 21.584,33 jeb 0,17%), kasu ārstniecības iestādes (Ls 179.860,61 jeb 1,42%), īpašumu ekspluatācija (Ls 25.764,24 jeb 0,20%), iztrūkums**) (Ls 11.601,53 jeb 0,09%) un dažādi (Ls 219,09).

Kopbilances pasīvs uz 1936. gada 1. janvāri bija: rezerves kapitāls (Ls 9.196.631,— jeb 72,63%), kreditori (iestādes un personas Ls 1.583.721,71 jeb 12,51%), īpašumu amortizācija (Ls 1.399.571,34 jeb 11,05%) un bezdarba fonds (Ls 481.924,49 jeb 3,81%).

Rezerves kapitāls, kas uz 1935. gada 1. janvāri bija Ls 7.840.536,20, pārskata gadā palielinājies par Ls 1.356.094,80 jeb 17,30%.

Beidzot par kasu parādiem: uz 1930. g. 1. janv. kreditori bija Ls 1.235.774,98 jeb 16,04% no kopbilances pasīva, uz 1931. gada 1. janvāri tie uzrāda Ls 2.182.813,23 jeb 22,40%, uz 1932. gada 1. janvāri — Ls 2.431.785,62 jeb 23,28%, uz 1933. gada 1. janvāri — Ls 1.899.719,96 jeb 17,56%, uz 1934. gada 1. janvāri — Ls 1.800.420,64 jeb 16,15%, uz 1935. gada 1. janvāri — Ls 1.934.145,15 jeb 16,78%, bet uz 1936. gada 1. janvāri — Ls 1.583.721,71 jeb 12,51%.

Slimo kasu kopieņēmumos (ricības kapitāla konta dēbets) pirmajā vietā stāv dalībnieku un darba devēju iemaksas un piemaksas, kas, atskaitot 5% rezerves kapitālam, 1935. gadā devušas Ls 10.535.386,02 jeb 70,14% no kopieņēmumiem Ls 15.021.433,56. Dalībnieku un darba devēju iemaksām un piemaksām seko valsts piemaksas Ls 2.815.124,17 jeb 18,74%. Kases dalībnieku un ģimenes locekļu piemaksas ārstēšanai devušas Ls 1.165.618,95 jeb 7,76%. Pārējās iemaksas un piemaksas uzrāda Ls 108.533,57 jeb 0,72%. Ls 396.770,85 jeb 2,64% sastādās no dažādiem sīkākajiem ieņēmumiem (% no noguldījumiem — Ls 51.563,18 jeb 0,34%; % no noguldījumiem

*) Lauku darbinieku slimo kase.

**) Sikražotāju slimo kase.

kapitāliem slimo kasu kopuzņēmumos — Ls 40.437,53 jeb 0,27%; peļņa no kasu kopuzņēmumiem — Ls 206.776,06 jeb 1,38%; peļņa no nekustamu īpašumu ekspluatācijas — Ls 7.691,58 jeb 0,05%; peļņa no slimo kasu ārstniecības iestādēm — Ls 75.138,56 jeb 0,50%; iepriekšējos gados norakstītās apšaubāmo dēbitoru atmaksas — Ls 12.271,81 jeb 0,08% un dažādi — Ls 2.892,13 jeb 0,02%.

Uz 1 dalībnieku reducēti, slimo kasu kopienēmumi pēdējos trīs gados uzrādija:

	Rīgas slimo kasēs		Provinces slimo kasēs		Caurmērā	
	Ls	%	Ls	%	Ls	%
1933. g.	98,36	100,0	72,66	100,0	90,81	100,0
1934. g.	95,47	97,1	72,88	100,3	89,01	98,0
1935. g.	94,22	95,8	70,00	96,3	87,19	96,0

Kā redzam, kasu kopienēmumi uz 1 dalībnieku pēdējā laikā katru gadu pamazām slīd uz leju.

Pavisam 1935. gadā kases izdevušas (rīcības kapitāla konta kredīts) Ls 14.345.893,42 pret Ls 14.926.875,85 gadu iepriekš. Pēc svarīgākiem posteņiem šīs summas sadalās šā:

	Pavisam			Uz 1 dalībnieku		
	1935. g. Ls	1934. g. Ls	1933. g. Ls	1935. g. Ls	1934. g. Ls	1933. g. Ls
a) Tiešie izdevumi:						
Pabalsti kasu dalībniekiem	3.231.953,82	3.353.052,37	2.949.935,68	18,76	20,74	19,70
Pabalsti ģimenes locekļiem	287.636,44	291.137,33	284.137,89	1,67	1,80	1,90
Kasu dalībnieku ārstēšanai	6.224.761,31	6.354.916,99	5.890.397,68	36,13	39,31	39,34
Ģimenes locekļu ārstēšanai	3.051.300,16	3.247.118,27	3.052.451,41	17,71	20,08	20,39
Pārvaldes izdevumi	1.371.261,08	1.526.451,85	1.547.014,92	7,96	9,44	10,33
Apvienotāju organizāciju uzturēšana un kult. izdevumi	58.118,32	69.043,50	75.687,54	0,34	0,43	0,51
Kopā	14.225.031,13	14.841.720,31	13.799.625,12	82,57	91,80	92,17
b) Netiešie izdevumi:						
Nekustamu īpašumu ekspluatācija	51.354,18	50.483,09	35.868,08	0,30	0,31	0,24
Zaudētas iemaksas un piemaksas	52.699,58	20.442,41	114.790,44	0,30	0,13	0,77
Dažādi	16.808,53	14.230,04	34.980,98	0,10	0,09	0,23
Kopā	120.862,29	85.155,54	185.639,50	0,70	0,53	1,24
Pavisam	14.345.893,42	14.926.875,85	13.985.264,62	83,27	92,33	93,41

Kopizdevumi 1935. gadā, pārrēķināti uz 1 dalībnieku, noslīdējuši no Ls 92,33 (iepriekšējā gadā) līdz Ls 83,27, t. i. par 9,81%. Kasu dalībnieku un ģimenes locekļu piemaksas par ārstēšanu tai pašā laikā pieaugušas no Ls 6,60 (caurmērā uz 1 dalībnieku) līdz Ls 6,77 jeb par 2,55%.

Pabalsti kasu dalībniekiem, reducēti uz 1 dalībnieku, 1930. gadā bija Ls 28,63, 1931. gadā — Ls 25,86, 1932. gadā — Ls 20,20, 1933. gadā — Ls 19,70, 1934. gadā — Ls 20,74 un 1935. gadā — Ls 18,76. Pabalsti ģimenes locekļiem, uz 1 dalībnieku aprēķināti, samazinājušies no Ls 2,34 (1930. gadā) līdz Ls 1,67, t. i. par veseliem 28,63%.

Par kasu dalībnieku un to ģimenes locekļu ārstēšanu pārskata gadā izdots:

	Dalībniekiem		Ģimenes loc.		Pavisam dalībn.	
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Ārstu honorāri	1.157.599,71	660.437,27	1.818.036,98	10,55		
Zāles	1.552.736,31	672.987,88	2.225.724,19	12,92		
Slimnīcas	1.469.757,28	731.036,41	2.200.793,69	12,77		
Vecm. honorāri	11.468,44	19.948,85	31.417,29	0,18		
Spec. ārstēšana	764.983,09	279.997,01	1.044.980,10	6,07		
Dažādi medic. paglīdzekļi	52.323,16	13.008,82	65.331,98	0,38		
Spec. izmeklēšana	188.054,04	70.441,12	258.495,16	1,50		
Slimo transports	32.675,79	11.812,25	44.488,04	0,26		
Zobu ārstēšana	596.655,45	243.055,41	839.710,86	4,87		
Ārstēšana ambul.	398.508,04	122.175,—	520.683,04	3,02		
Bērnu vas. kolōn.	—	115.056,24	115.056,24	0,67		
Bērni laukos	—	111.343,90	111.343,90	0,65		
Pārējie	—	—	—	—		
Kopā 1935. g.	6.224.761,31	3.051.300,16	9.276.061,47	53,84		
„ 1934. „	6.354.916,99	3.247.118,27	9.602.035,26	59,39		
„ 1933. „	5.890.397,68	3.052.451,41	8.942.849,09	59,73		

1931. g. par zālēm izdots Ls 2.557.354,77, bet receptu skaits (pēc mēneša pārskatiem) bijis 1.548.744. Iznāk, ka viena recepte caurmērā maksājusi Ls 1,65. 1932. gadā par zālēm izdots

Ls 2.114.937,45, bet receptu bijis 1.257.511. Vienas receptes vidējā cena tā tad bijusi Ls 1,68. 1933. gadā šie skaitļi ir Ls 2.083.813,59, 1.368.095 un Ls 1,52, 1934. gadā — Ls 2.237.992,92, 1.558.423 un Ls 1,44, 1935. gadā — Ls 2.225.724,19, 1.574.513 un Ls 1,41. Tā tad receptes vidējā cena, kas 1931. gadā sakarā ar aptieku rabata samazināšanu kāpa no Ls 1,43 līdz Ls 1,65, t. i. par 15,4%, 1932. gadā palika bez jūtāmām pārmaiņām, 1933. gadā noslīdējusi par 9,5%, 1934. gadā — par 5,26%, bet 1935. g. — par 2,08% uz leju.

Ārstu honorāriem (neieskaitot ārstu atalgojumu, kas ietelp ambulanču, speciālās ārstēšanas u. c. posteņos) 1930. gadā izdots Ls 2.188.263,36, 1931. gadā — Ls 2.162.016,64, 1932. gadā — Ls 1.760.786,69, 1933. g. — Ls 1.839.083,19, 1934. gadā — Ls 1.919.972,31 un 1935. gadā — Ls 1.818.036,98. Vizīšu skaits minētajiem gadiem pēc mēneša pārskatiem aprēķināts 1.706.412, 1.597.040, 1.268.406, 1.355.648, 1.527.678 un 1.500.806. Honorārs caurmērā par vizīti tā tad bijis 1930. gadā — Ls 1,28, 1931. gadā — Ls 1,35, 1932. gadā — Ls 1,39, 1933. gadā — Ls 1,36, 1934. gadā — Ls 1,26 un 1935. gadā — Ls 1,21.

Stacionārās ārstēšanas caurmērā dienas izmaksa 1935. gadā kritusies par 6,66%. 1935. gadā par 471.838 stacionārās ārstēšanas iestādēs pavadītām slimnieku dienām izdots Ls 2.648.974,79, bet 1934. gadā par 458.780 dienām — Ls 2.756.477,93. 1 slimnieka dienas izmaksa pēc minētajiem skaitļiem 1935. gadā tā tad bija Ls 5,61 pret Ls 6,01 gadu iepriekš.

Slimo kases pārvaldes izdevumi pārskata gadā relatīvi kritušie. 1934. gadā šo izdevumu uz 1 dalībnieku caurmērā bijis Ls 9,44, 1935. gadā — Ls 7,96.

No kasu kopizdevumiem atbilstošā gadā pārvaldes izdevumi bija:

	Rīgas slimokasēs	Provincēs slimokasēs	Caurmērā
1933. gadā	10,66%	12,89%	11,00%
1934. „	9,88%	11,42%	10,25%
1935. „	9,14%	10,91%	9,56%

Liela dažādība pastāv atsevišķu kasu ieņēmumu un izdevumu apmēros. Tā kopieņēmumi, reducēti uz 1 dalībnieku, 1935. gadā Rīgas kasēm svārstījās no Ls 60,80 (Rīgas skolotāju slimokase), bet provinces kasēs — no Ls 42,55 (Valkas kopējā slimokase) līdz Ls 127,99 (Latgales skolotāju, pašvaldību un sabiedrības iestāžu darbinieku slimokase). Vidējais kopieņēmums minētajā gadā uz 1 dalībnieku visās Rīgas slimokasēs caurmērā bija Ls 94,22, bet provinces kasēs — Ls 70,—.

Ne mazāku svārstību uzrāda atsevišķu slimokasu uz 1 dalībnieku reducētie izdevumi:

	Tai skaitā				
	Pavisam	dalībnieku			
		Ārstēšanai	Pabalstiem	Gim. locekļu ārstēšanai un pabalstiem	
Rīgā:	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Augstākie: Latvijas skolot. sl. k.	147,21	64,98	31,89	34,80	
Zemākie: Rīgas mājkalp. sl. k.	54,94	34,15	6,20	5,49	
Caurmērā visās Rīgas slimokasēs	89,63	38,96	20,54	20,78	
Provincē:					
Augstākie: Latg. skolot., pašv. un sab. iest. darbn. slimok.	123,40	52,71	30,30	27,02	
Zemākie: Valkas kopējā slimok.	43,56	22,60	6,32	6,72	
Caurmērā visās provinces sl. kasēs	67,70	29,20	14,41	15,94	

Sekojošā tabulīnā mēģināts sagrupēt slimokases pēc reducēto izdevumu apmēriem 1935. gadā:

Uz 1 dalībnieku reducētie izdevumi	Kasu skaits	Kasu dalībnieku skaits	
		Absolūtos skaļos	%
Rīgā			
51,— līdz 75,—	3	58.573	47,9
76,— „ 100,—	7	34.123	27,9
101,— „ 125,—	5	18.984	15,5
126,— „ 150,—	2	10.634	8,7
Kopā	17	122.314	100,0
Provincē			
26,— līdz 50,—	1	1.236	2,5
51,— „ 75,—	13	42.812	85,7
76,— „ 100,—	2	1.937	3,9
101,— „ 125,—	2	3.980	7,9
Kopā	18	49.965	100,0

3 slimokasēm ar 58.573 dalībniekiem (jeb 47,9% no pēdējo kopskaita Rīgā un 13 slimokasēm ar 42.812 dalībniekiem (jeb 85,7% no pēdējo kopskaita) provincē uz 1 dalībnieku reducēti izdevumi pārskata gadā tā tad svārstījušies starp Ls 51,— un Ls 75,—.

Slimokasu saimniekošanas rezultātu ainu par 1935. gadu sniedz sekojošais pārskats:

Rīgā:	Saimniekots ar atlikumu (rīcības kapitāla atlikums norakstīts rezerves kapitālam)		Saimniekots ar iztrūkumu (rīcības kapitāla iztrūkums segts no rezerves kapitāla)	
	Ls	Ls	Ls	Ls
1. Rīgas grāmatrūpniecības slimokase	10.766,50	—	—	—
2. Rīgas centrālā kopējā slimokase	204.862,68	—	—	—
3. III. kopējā Rīgas slimokase	6.515,35	—	—	—
4. Rīgas Pārdaugavas raj. kop. sl. kase	3.529,48	—	—	—
5. Koop. un sabiedr. iest. darbn. sl. kase	13.123,72	—	—	—
6. XIII. Rīgas kopējā darbn. sl. kase	—	—	9.197,36	—
7. Dzelzceļnieku slimokase	33.968,42	—	—	—
8. Atsev. tirdzn. un rūpn. uzņ. darbn. slimokase	—	—	14.740,36	—
9. Rīgas pils. pašvald. darbn. sl. kase	111.647,38	—	—	—
10. Latvijas skolotāju slimokase	51.373,41	—	—	—
11. Rīgas ēdienu un dzēr. uzņ. darbn. slimokase	—	—	11.147,22	—
12. Tirdzniecības darbn. slimokase	45.786,86	—	—	—
13. Rīgas pagaidu strādnieku slimokase	49.124,17	—	—	—
14. Rīgas mājkalpotaļu slimokase	56.674,31	—	—	—
15. Rīgas sikražotāju slimokase	—	—	21.827,22	—
16. Lauku darbinieku slimokase	12.178,94	—	—	—
17. Jūrnieku slimokase	18.224,99	—	—	—
Kopā	617.776,21	—	56.912,16	—

Provincē:

18. I. Jelgavas slimokase	30.082,62	—	—	—
19. Valmieras kop. slimokase	2.271,82	—	—	—
20. Latgales skolotāju, pašvaldības un sab. iestāžu darbn. slimokase	12.957,12	—	—	—
21. Ventspils slimokase	5.399,78	—	—	—
22. Cēsu slimokase	8.622,05	—	—	—
23. Latgales kopējā slimokase	—	—	5.235,82	—
24. Tukuma slimokase	2.586,05	—	—	—
25. Gulbenes un apk. kopējā slimokase	1.059,96	—	—	—
26. Kuldīgas kopējā slimokase	—	—	5.607,97	—
27. Saldus kopējā slimokase	4.123,52	—	—	—
28. Ligatnes papīrfabrikas slimokase	—	—	3.354,10	—
29. Jēkabpils un apk. kop. slimokase	—	—	430,99	—
30. Latgales dzelzceļnieku slimokase	14.467,49	—	—	—
31. Talsu kopējā slimokase	4.194,—	—	—	—
32. Jelgavas apgab. skol., pašv. un sab. iest. darbn. slimokase	12.684,65	—	—	—
33. Valkas kopējā slimokase	—	—	1.256,20	—
34. Liepājas kopējā slimokase	25.023,43	—	—	—
35. Liepājas un apk. pag. strād. sl. kase	7.088,68	—	—	—
Kopā	130.561,17	—	15.885,08	—
Pavisam	748.337,38	—	72.797,24	—

No 17 Rīgas slimokasēm 13 kases pārskata gadā saimniekojušas ar atlikumu, norakstot rezerves kapitālam Ls 617.776,21. Pārējās 4 kases noslēgušas savu saimniecības gadu ar Ls 56.912,16 lielu iztrūkumu, kuŗu segušas no rezerves kapitāla.

No 18 provinces slimokasēm 13 kases minētajā gadā uzrāda Ls 130.561,17 lielu atlikumu, bet pārējās 5 kases — Ls 15.885,08 iztrūkumu.

Visu 35 slimokasu saimniekošanas koprezultāts (t. i. kopatlikumi minus kopiztrūkumi) parādās Ls 675.540,14 lielā atlikumā. Ja ņemam vērā, ka iepriekšējo gadu šīs kases noslēdza ar Ls 536.221,46 iztrūkumu, saimniekošanas rezultāti 1935. gadā uzskatāmi par samērā ļoti labiem.

Slimokasu dalībnieku saslīmstība un ārstēšana.

No medicīniskā viedokļa ne vienmēr tie saslīmšanas gadījumi, kas saistīti ar darba nespēju, ir arī nopietnākie. Gripa, kas norit paaugstinātā temperatūrā, vienmēr būs saistīta ar darba nespēju, kamēr pašu šo slimību tās nelielās lētālitātes dēļ nevar uzskatīt par bīstamu. Un otrādi: turbekolūze un vēzis — slimības, kuŗas ļoti bieži beidzas ar nāvi, vismaz savā sakumā netraucē slimnieku darbā.

Būtu tādēļ vēlams, ka slimo kasu statistika nevien uztvertu visus saslimšanas gadījumus (kā tos, kas saistīti ar darba nespēju, tā arī tos, kas ar šādu nespēju nav saistīti), bet arī sniegtu tos sa- grupējumā pēc slimībām. Diemžēl, kasu budžetos statistikai atvēlētie līdzekļi ir par šauriem, lai šādas pilnīgas ziņas sniegtu par katru gadu. To dara vienīgi ik pa 5 gadiem reizi, bet katru gadu pēc slimībām šķiro tikai tos saslimšanas gadījumus, kas saistīti ar darba nespēju*). No kasu saim-

nieciskā viedokļa šie saslimšanas gadījumi arī ir svarīgākie, jo prasa vairāk izdevumu (pabalstu).

Šādu svarīgāku, ar darba nespēju saistītu saslimšanas gadījumu pārskata gadā bijis 71.652 jeb 416 no katriem 1.000 dalībniekiem; gadu iepriekš to bijis 65.411 jeb 405 no katriem 1.000 dalībniekiem. Pēc slimību grupām un nopietnākām slimībām ar darba nespēju saistītie dalībnieku saslimšanas gadījumi pēdējos divos gados sadalījās šā:

	1935. gadā				1934. gadā			
	Saslimšanas gadījumu kopskaits	Saslimšanas gadīj. skaits uz katriem 1000 dalīb.	Saslimstības indekss (saslimšanas gadīj. skaits uz 1.000 dalībniekiem 1934. g. = 100)	Proportcionālā saslimstība (% no saslimšanas gadījumu kopskaita)	Saslimšanas gadījumu kopskaits	Saslimšanas gadīj. skaits uz katriem 1000 dalīb.	Saslimstības indekss (saslimšanas gadīj. skaits uz 1.000 dalībniekiem 1934. g. = 100)	Proportcionālā saslimstība (% no saslimšanas gadījumu kopskaita)
I. Lipīgās un parazitārās slimības	18.048	104,76	123	25,19	13.787	85,27	100	21,08
Tai skaitā:								
vēdera tifs un paratifs	143	0,83	105	0,20	128	0,79	100	0,20
gripa, influenza	14.820	86,02	130	20,48	10.717	66,29	100	16,38
elpojamo organu tuberkuloze	1.920	11,14	92	2,68	1.965	12,15	100	3,00
citu organu tuberkuloze	79	0,46	70	0,11	107	0,66	100	0,16
sifiliss	90	0,52	69	0,13	121	0,75	100	0,18
II. Vēzis un pārējie audzēji	723	4,20	98	1,01	690	4,27	100	1,06
Tai skaitā:								
vēzis un citi ļaundabīgi audzēji	273	1,58	78	0,38	328	2,03	100	0,50
III. Reumatiskās, vielu maiņas, iekšējās sekrēcijas u. c. vispārējās slimības	2.433	14,12	99	3,39	2.297	14,21	100	3,51
Tai skaitā:								
locītavu reumatisms (akūtais un hroniskais), podagra vairgdziedzera un vairgdziedzera piedēkļa slim.	2.140	12,42	99	2,99	2.035	12,59	100	3,11
Asins un asins radītāju organu slimības	159	0,92	102	0,22	145	0,90	100	0,22
IV. Asins un asins radītāju organu slimības	252	1,46	57	0,35	418	2,58	100	0,84
Tai skaitā:								
ļaudabīgā u. c. mazasinība	216	1,25	55	0,30	366	2,26	100	0,56
V. Akūtā un hroniskā saindēšanās	36	0,21	34	0,05	101	0,62	100	0,15
VI. Nervu sistēmas un jušanas organu slimības	3.472	20,15	95	4,85	3.423	21,17	100	5,23
Tai skaitā:								
redzes un dzirdes organu slimības	1.255	7,28	103	1,75	1.140	7,05	100	1,74
VII. Asins cirkulācijas un limfu sistēmas slimības	3.928	22,80	104	5,48	3.548	21,94	100	5,42
VIII. Elpojamo organu slimības (atskaitot tbc.)	11.286	65,51	105	15,75	10.116	62,57	100	15,47
IX. Gremojamo organu slimības	7.467	43,34	92	10,42	7.611	47,08	100	11,64
Tai skaitā:								
aklās zarnas piedēkļa iekaisums	2.268	13,46	89	3,17	2.385	14,75	100	3,05
X. Mīzalu un dzimumorganu slimības (atsk. veneriskās)	3.225	18,72	89	4,50	3.397	21,01	100	5,19
XI. Grūtu sieviešu un nedēļnieču slimības, dzemdības	3.288	19,09	101	4,59	3.062	18,94	100	4,68
XII. Ādas un zemādas audu slimības	5.839	33,89	93	8,15	5.899	36,49	100	9,02
XIII. Kaulu, locītavu un muskuļu sistēmas slimības (atskaitot tbc. un reumatismu)	4.077	23,67	101	5,09	3.786	23,42	100	5,79
XIV. Iedzīmtie attīstības trūkumi	139	0,81	165	0,19	79	0,49	100	0,12
XV. Agrās attīstības trūkumi	—	—	—	—	—	—	—	—
XVI. Vecuma nespēks	5	0,03	50	0,01	9	0,06	100	0,01
XVII. Varmācības un nelaimes gadījumi	5.529	32,09	100	7,72	5.165	31,85	100	7,00
XVIII. Nezināmi cēloņi	1.905	11,06	88	2,66	2.023	12,51	100	3,09
Kopā	71.652	415,91	103	100,00	65.411	404,38	100	100,00

Jūtami pastiprinājusies pārskata gadā, salīdzinot ar iepriekšējo, saslimstība ar dažām lipīgām slimībām. Tā, indekss saslimstībai ar gripu šai periodā cēlies no 100 līdz 130, bet tifam — līdz 105. Tuberkuloze pēdējā gadā gājusi mazumā (elpojamo organu tbc. indekss bijis 92, citu organu tbc. — pat 69).

Nedaudz pastiprinājusies 1935. gadā saslimšana ar vairgdziedzera un tā piedēkļa slimībām (indekss 102), redzes un dzirdes organu slimībām (103), asinscirkulācijas un limfu sistēmas slimībām (104), elpojamo organu slimībām, atskaitot tbc. (105),

*) Par 1935. gadu dažas slimo kases šā apskata sastādīšanas laikā piecgadu pārskatu vēl nebija pārvaldei iesūtījušas. Tādēļ dalībnieku visu saslimšanas gadījumu sakopojums pēc slimībām šeit nav uzrādīts.

grūtnieču un nedēļnieču slimībām (101) un kaulu, locītavu un muskuļu sistēmas slimībām (101).

Visās pārējās slimību grupās un svarīgākajās slimībās redzam saslimstības indekss krišanas un — atsevišķos gadījumos — pat strauju krišanas.

Tā akūtās un hroniskās saindēšanās indekss noslidējis līdz 34, ļaudabīgās mazasinības — līdz 55, vēža u. c. ļaudabīgo audzēju — līdz 78, aklās zarnas piedēkļa iekaisuma — līdz 89, mīzalu un dzimuma organu slimību, atskaitot veneriskās, — līdz 89 u. t. t.

Novērtējot šīs pārmaiņas no sociālā viedokļa, jāņem vērā arī šīs slimības vai slimību grupas izplatība (proportcionālā saslimstība resp. saslimšanas gadījumu skaits šai slimībā vai slimību grupā, kas izteikts procentos no visu saslimšanas

gadījumu kopskaita). Un te nu izrādās, ka saslimstība ar gripu pieaugusi. Uz šā saslimstības pieauguma rēķina pārskata gadā nāca katrs 5. saslimšanas gadījums (proporcionālā saslimstība 20,68%!). Tas no vienas puses tā tad nopietni apdraudējis kasu dalībnieku veselību, bet no otras puses prasījis kasēm daudz līdzekļu ārstēšanai un pabalstiem. Samērā nenozīmīgs turpretim ir saslimstības pieaugums ar vairogdziedzera un tā piedēkļa slimībām: 1935. gadā šādu saslimšanas gadījumu bijis tikai 0,22% no visu saslimšanas gadījumu kopskaita.

Tas pats novērtēšanas princips attiecināms arī uz saslimstības mazināšanos. Ievēribas cieniņa pārskata gadā tā bijusi gremojamo organu slimībās, jo proporcionālā saslimstība ar pēdējām 1934. gadā bija 11,04%, bet 1935. gadā — 10,42%. Par nenozīmīgu turpretim tā uzskatāma chroniskās un akūtās saindēšanās gadījumos, kuŗu proporcionālā saslimstība minētajos gados bijusi 0,15% un 0,05%*).

Runājot par slimībām, ar kādām slimojuši kasu dalībnieki, jāizrāda, ka pareizai diagnozei slimības kases pārskata gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, piegriezušas vislielāko vērību, jo plaši izlietojot speciālo izmeklēšanu:

Speciālā izmeklēšana 1935. gadā

	Kasu dalībniekiem	Ģimenes locekļiem	Kopā
<i>Ķīmiski bakterioloģiska</i>			
ekskrémentu izmeklēšana	11.742	9.287	21.029
mīzalu izmeklēšana	29.402	18.648	48.050
kuņģa sulas izmeklēšana	7.281	1.756	9.037
asins izmeklēšana	18.455	5.812	24.267
tai skaitā: par V. r.	6.664	1.206	7.870
krēpu izmeklēšana	5.772	1.583	7.355
tai skaitā: par tbc.	4.704	1.258	5.962
pārējās ķīm. bakt. izmekl.	4.977	3.243	8.220
<i>Rentgenoloģisku</i>			
caurskatījumu skaits	13.491	5.276	18.767
fotografējumu skaits	19.186	5.934	25.120
tai skaitā: zobu fotogr.	7.318	1.756	9.074

Pavisam ar darba nespēju slimojuši 55.431 dalībnieks jeb 32,18% no visa dalībnieku kopskaita pārskata gadā — 172.279.

Sekojošā tabulīnā slimojošie dalībnieki sadalīti pēc nodarbošanās grupām:

Nodarbošanās grupas	Dalībnieku kopskaits	Darba nespējīgo slimnieku kopskaits	Ar darba nespēju saistīto saslimšanas gadījumu kopskaits	Ar darba nesp. saistīto sasl. gad. skaits uz 100 dalībn. (saslimstība)	Ar darba nesp. saistīto sasl. gad. skaits uz 100 slimm. (slimīgums)
Kvalificēti strādnieki	41.669	14.263	18.979	46	133
Mācekļi un praktikanti	9.591	2.222	2.783	29	125
Nekvalificēti strādnieki	59.314	22.726	29.382	50	129
Intelektuālā darba strādnieki, kantoŗa un tehniskais personāls	25.981	6.683	8.736	34	131
Kalpotāji	35.724	9.537	11.772	33	123
Kopā un caurmērā	172.279	55.431	71.652	42	129

*) Salīdzinot saslimstību 1934. un 1935. gadā, jāņem gan vērā tas apstāklis, ka saslimšanas gadījumu skaitu vienā otrā slimībā pārskata gadā varēja ietekmēt ārstu lielāka stingrība diagnozē: pēdējā laikā, cik dzirdams, sistematiskāk kā līdz šim cīnās pret pabalsta tiktotājiem simulantiem jeb t. s. profesionālajiem slimniekiem.

Vislielākā saslimstība bijusi starp fiziska darba strādniekiem (46—50 no katriem 100 šās grupas kasu dalībniekiem), vidējā — starp intelektuālā darba strādniekiem, kantoŗa un tehnisko personālu (34 no 100), bet vismazākā starp kalpotājiem (33 no 100).

Fiziska darba strādnieku lielākā saslimstība izskaidrojama ar to, ka viņu darba raksturs parasti nemainās un tādēļ, nepārtraukti, vienā virzienā ietekmēdams organismu, vairāk kaitē veselībai. Daudzas slimības, ar kuŗām sirgst rūpniecības strādnieki, tādēļ būtu jāuzskata par profesionālām slimībām. Darba procesa vienmuļības ļauno ietekmi pastiprina neracionāli darba paņēmieni (piem. nepareizs strādnieka ķermeņa stāvoklis) un nehiģiēniska apkārtnē (nepiemērota temperatūra, gaismas un gaisa trūkums, mitrums, caurvējš, putekļi, kaitīgi tvaiki u. t. t.). Sevišķi ļauni viss tas atsaucas uz strādnieku jaunāko paaudzi — mācekļiem: neraugoties uz saviem 16—20 gadiem, no katriem 100 mācekļiem 1935. gadā slimojuši 29.

Kalpotāju, sevišķi darba devēju dzīvokli mītošo mājkalpotāju slimošana abām pusēm saistīta ar neērtībām. Bez tam kalpotājiem bieži vien iespējams piemērot darba tempu savām pašreizējām darba spējām, kamēr kolektīvā darba procesā vai pie mašīnas saistītām fiziska darba strādniekam šādas iespējas nav. Tādēļ arī no 100 kalpotājiem pārskata gadā slimojuši tikai 33.

Slimīgums, t. i. saslimšanas gadījumu skaits uz 100 slimojošiem dalībniekiem, visām grupām bijis puslīdz vienāds; uz 100 slimojošiem intelektuālā darba strādniekiem caurmērā bijuši 131 saslimšanas gadījums, uz 100 slimojošiem kvalificētiem strādniekiem — 133, uz nekvalificētiem strādniekiem — 129.

Mazāku slimīgumu uzrāda tikai kalpotāji (123 saslimšanas gadījumi uz 100 slimojošiem kalpotājiem) un mācekļi (125).

Kā saslimstība, tā slimīgums lielāks sievietēm kā vīriešiem. Tas izskaidrojams, pirmkārt, ar sievieti īpatnējām slimībām un arī ar to, ka sievietes organismis mazāk piemērots ir darbam kantoŗos, ir fiziskam darbam kā vīrieša organismis. Jāatzīmē tomēr, ka šī starpība saslimstībā un slimīgumā nav liela. Kā sekojošā tabulā redzams, saslimstībai tā nosveras ar 2—3 gadījumiem no abu dzimumu caurmēra skaitļa, bet slimīgumam ar 4—5:

Vecums	Virieši		Sievietes	
	Dalībnieku kopskaits	Darba nespējīgo slimnieku kopskaits	Ar darba nespēju saistīto saslimšanas gadījumu kopskaits	Ar darba nespēju saistīto saslim. gadīj. skaits uz 100 dalībn. (saslimst.)
Līdz 16 g. iesk.	1.242	250	288	23
No 17—19 „ „	4.461	1.312	1.594	36
„ 20—29 „ „	28.128	9.731	12.109	43
„ 30—39 „ „	23.206	7.711	9.766	42
„ 40—49 „ „	15.501	4.302	5.404	35
„ 50—59 „ „	12.034	3.488	4.358	36
„ 60 g. un vec.	8.336	2.426	2.964	36
Kopā un caurmērā	92.908	29.220	36.483	39

Vecums	Dalībnieku kopskaits	Darba nespējīgo slimnieku kopskaits	Ar darba nespēju saistīto saslimšanas gadījumu kopskaits	Ar darba nespēju saistīto saslimš. gadīj. skaits uz 100 dalībn. (saslimst.)	Ar darba nespēju saistīto gadīj. skaits uz 100 slimn. (slimīgums)
<i>Sievietes</i>					
Līdz 16 g. iesk.	774	119	140	18	118
No 17—19 " "	3.935	863	1.076	27	125
" 20—29 " "	27.034	9.872	13.884	51	141
" 30—39 " "	22.524	8.072	11.130	49	138
" 40—49 " "	13.556	3.915	4.952	37	126
" 50—59 " "	7.539	2.216	2.631	35	119
" 60 g. un vec.	4.009	1.154	1.356	34	118
Kopā un caurmērā	79.371	26.211	35.169	44	134
<i>Kopā un caurmērā</i>					
Līdz 16 g. iesk.	2.016	369	428	21	116
No 17—19 " "	8.396	2.175	2.670	32	123
" 20—29 " "	55.162	19.603	25.993	47	133
" 30—39 " "	45.730	15.783	20.896	46	132
" 40—49 " "	29.057	8.217	10.356	36	126
" 50—59 " "	19.573	5.704	6.989	36	123
" 60 g. un vec.	12.345	3.580	4.320	35	121
Kopā un caurmērā	172.279	55.431	71.652	42	129

Vislielāko saslimstību un slimīgumu abos dzimumos uzrāda kasu dalībnieki 20—40 g. vecumā.

Beidzot aina par darba nespējas ilgumu:

Darba nespēja ilgusi:	Saslimšanas gadījumu skaits
1 diena	513
2 dienas	614
3 dienas līdz 1 nedēļai	23.388
1 nedēļu 1 dienu līdz 2 nedēļām	21.695
2 nedēļas 1 " " 3 " "	7.691
3 " " 1 " " 4 " "	4.649
4 " " 1 " " 5 " "	3.037
5 " " 1 " " 6 " "	1.698
6 " " 1 " " 7 " "	1.160
7 " " 1 " " 8 " "	890
8 " " 1 " " 9 " "	674
9 " " 1 " " 10 " "	458
10 " " 1 " " 11 " "	416
11 " " 1 " " 12 " "	295
12 " " 1 " " 13 " "	267
13 " " 1 " " 15 " "	376
15 " " 1 " " 18 " "	371
18 " " 1 " " 20 " "	156
20 " " 1 " " 23 " "	189
23 " " 1 " " 26 " "	259
26 " " 1 " " 30 " "	84
30 " " 1 " " 34 " "	16
34 " " 1 " " 38 " "	15
38 " " 1 " " 42 " "	7
42 " " 1 " " 46 " "	3
46 " " 1 " " 52 " "	14
Zaudējuši tiesību uz pabalstu kā neizārstēti	455
Dzemdētājas	2.262
Kopā	71.652

Visparastākais darba nespējas ilgums bija no 3 dienām līdz 2 nedēļām, uz kuru krit 45.083 saslimšanas gadījumi jeb 65% no to kopskaita 69.390 (t. i. dzemdības neieskaitot).

Lai dotu jēdzienu par slimu kasu medicīniskās palīdzības aparāta apmēriem un līdz ar to lai rādītu, ka kasu dalībniekiem un to ģimenes locekļiem nodrošināti mūsu apstākļos iespējami labākie ārstēšanās apstākļi, ievietojam zemāk šā aparāta īsu aprakstu:

Latvijas slimu kasu savienība. Speciālistu ārstu komisija. Saulkalnes sanātorija.

Rīgas slimu kasu starpbirojs. 6 aptiekas.

Rīgas grāmatrūpniecības slimu kase. Ambulance. Fizikālās dziedniecības kabinets. Zobārstniecības kabinets. 51 rajona ārsts. 83 speciālisti ārsti. 31 vecmāte. Atpūtas nams. Bērnu kolonija.

Rīgas centrālā kopējā slimu kase. 8 ambulances. 4 fizikālās dziedniecības kabineti. 5 zobārstniecības kabineti. Rentgena kabinets. Analitiskā laboratorija. Zobu tehnika laboratorija. 95 rajona ārsti. 153 speciālisti ārsti. 20 rajona zobārsti. 47 vecmātes. 1 feldšeris. 84 masētāji. Kopdzīves telpas Ķemeļos. Bērnu sanātorija.

Trešā kopējā Rīgas slimu kase. Ambulance ar fizikālās dziedniecības kabinetu un 2 zobārstniecības kabinetiem. 58 rajona ārsti. 66 speciālisti ārsti. 23 rajona zobārsti. 22 vecmātes. 27 masētāji. Kopdzīves telpas Ķemeļos. Bērnu vasaras kolonija.

Rīgas Pārdaugavas rajona kopējā slimu kase. Ambulance. Zobārstniecības kabinets. Fizikālās dziedniecības kabinets. Laboratorija. 111 rajona ārsti. 7 speciālisti ārsti. 18 rajona zobārsti. 42 vecmātes. 4 masētāji.

Kooperatīvu un sabiedrisku iestāžu darbinieku slimu kase. Fizikālās dziedniecības kabinets. Zobārstniecības kabinets. 106 rajona ārsti. 59 speciālisti ārsti. 17 masētāji. Atpūtas nams pie augušajiem. Bērnu vasaras kolonija.

XIII. Rīgas kopējā darbinieku slimu kase. 153 speciālisti ārsti. 27 zobārsti. 23 vecmātes. 59 masētāji. Atpūtas nams.

Dzelzceļnieku slimu kase. Fizikālās dziedniecības kabinets. 130 rajona ārsti. 46 speciālisti ārsti. 1 feldšeris. 8 vecmātes. Atpūtas nams. Bērnu vasaras kolonija.

Atveišķā tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu darbinieku slimu kase. Fizikālās dziedniecības kabinets. Zobārstniecības kabinets. Laboratorija. 52 rajona ārsti. 93 speciālisti ārsti. Tiesība griezties pie katras vecmātes. 7 masētāji. Bērnu vasaras kolonija.

Rīgas pilsētas pašvaldības darbinieku slimu kase. Fizikālās dziedniecības kabinets. Zobārstniecības kabinets. 42 rajona ārsti. 21 ārsts ārpus Rīgas. 15 rajona zobārsti. 170 speciālisti ārsti. 24 vecmātes. 79 masētāji. Atpūtas nams. Kopdzīves telpas Ķemeļos. Bērnu vasaras kolonija.

Latvijas skolotāju slimu kase. 3 ambulances ar fizikālās dziedniecības un zobārstniecības kabinetiem (Rīgā, Liepājā un Daugavpilī). Rentgena kabinets. 488 rajona ārsti. 165 speciālisti ārsti. 1 feldšeris. 2 atpūtas nami. 2 skolotāju nometnes (Rīgā un Liepājā). 1 sanātorija. Kopdzīves telpas Ķemeļos. Bērnu vasaras kolonija.

Rīgas ēdienu un dzērienu uzņēmumu slimu kase. Ambulance. Fizikālās dziedniecības kabinets. Ādas un venerisko slimību kabinets. Zobārstniecības kabinets. 78 rajona ārsti. 59 speciālisti ārsti. Tiesība griezties pie katras vecmātes un pie katra masētāja.

Tirdzniecības darbinieku slimu kase. Fizikālās dziedniecības kabinets. 55 rajona ārsti. 109 speciālisti ārsti. 18 vecmātes. 56 masētāji.

Rīgas pagaidu strādnieku slimu kase. Ambulance. Fizikālās dziedniecības kabinets. Rentgena kabinets. Laboratorija. Zobārstniecības kabinets. 94 rajona ārsti. 63 speciālisti ārsti. 51 vecmāte. Kopdzīves telpas Ķemeļos. Bērnu vasaras kolonija.

Rīgas mājkalpotāju slimu kase. Fizikālās dziedniecības kabinets, Zobārstniecības kabinets, 209 rajona ārsts, 6 speciālisti ārsti, 9 vecmātes, 37 masētāji.

Rīgas sīkražotāju slimu kase. 43 rajona ārsts, 64 speciālisti ārsti, Tiesība griezties pie visām vecmātēm, 9 masētāji.

Lauku darbinieku slimu kase. 524 rajona ārsts, 109 speciālisti ārsti, Tiesība griezties pie katras vecmātes, Tiesība griezties pie katra masētāja.

Jūrnieku slimu kase. Uz katra slimu kasei pievienota tvaikoņa pēdējā iekārtojusi un uztur aptieku, 163 rajona ārsts, 167 speciālisti ārsti, 32 vecmātes, 37 masētāji.

I. Jelgavas slimu kase. Ambulance, Fizikālās dziedniecības kabinets, 56 speciālisti ārsti, 9 zobu ārsti, 7 vecmātes, 8 masētāji. Atpūtas nams. Bērnu vasaras kolonija.

Valmieras kopējā slimu kase. Rentgena kabinets, Fizikālās dziedniecības kabinets, Ūdens dziedniecības iestāde, 36 rajona ārsts, 17 zobārsts, 15 vecmātes, 8 masētāji.

Latgales skolotāju, pašvaldību un sabiedrisku iestāžu darbinieku slimu kase. Ambulance, 469 rajona ārsts, 41 speciālists ārsts, 17 feldšeri, 12 vecmātes, 18 masētāji.

Ventspils slimu kase. Ambulance ar fizikālās dziedniecības kabinetu un zobārstniecības kabinetu, Aptieka, 8 rajona ārsts pilsētā, 7 — uz laukiem, 1 speciālists ārsts, 6 vecmātes, 2 masētāji.

Cēsu slimu kase. Fizikālās dziedniecības kabinets, Zobārstniecības kabinets, 40 rajona ārsts.

Latgales kopējā slimu kase. Ambulance ar Rentgena aparātu, Zobārstniecības kabinets, Laboratorija, Aptieka, 46 rajona ārsts, 24 speciālisti ārsti, 9 feldšeri, 8 vecmātes, 3 masētāji.

Tukuma slimu kase. Ambulance ar kalna sauli, 10 rajona ārsts, 5 speciālisti ārsti, 4 vecmātes, 1 masētājs.

Gulbenes un apkārtnes kopējā slimu kase. Ambulance, 53 rajona ārsts, 2 speciālisti ārsti.

Kuldīgas kopējā slimu kase. Ambulance, Fizikālās dziedniecības kabinets, Rentgena kabinets, Zobārstniecības kabinets, 2 speciālisti ārsti, 3 vecmātes, 1 masētājs.

Saldus kopējā slimu kase. 9 rajona ārsts, 1 speciālists ārsts, 1 feldšeris, 5 vecmātes, 1 masētājs.

Līgatnes papīrfabrikas slimu kase. Ambulance, Fizikālās ārstniecības kabinets, Zobārstniecības kabinets ar Rentgena aparātu, 1 vecmāte.

Jēkabpils un apkārtnes kopējā slimu kase. Palīdzības punkts, Zobārstniecības kabinets, 38 rajona ārsts, 9 vecmātes, 2 masētāji.

Latgales dzelzceļnieku slimu kase. Zobārstniecības kabinets, 47 rajona ārsts, 3 feldšeri, 4 vecmātes, 2 masētāji.

Talsu slimu kase. Fizikālās dziedniecības kabinets, 21 rajona ārsts, 7 zobārsts, Tiesība griezties pie katras kases darbības rajonā dzīvojošas vecmātes, Tiesība griezties pie katra kases darbības rajonā dzīvojoša masētāja.

Jelgavas apgabala skolotāju, pašvaldības un sabiedrisku iestāžu darbinieku slimu kase. 77 rajona ārsts, 2 vecmātes, 8 masētāji.

Valkas kopējā slimu kase. 22 rajona ārsts, 7 vecmātes.

Liepājas kopējā slimu kase. 2 ambulances, Fizikālās dziedniecības kabinets, Zobārstniecības kabinets, Rentgena kabinets, Baktērioloģiskā laboratorija, Zodu tehnika laboratorija, Aptieka, 18 rajona ārsts Liepājā, 24 ārsts ārpus Liepājas, 27 speciālisti ārsti, 5 masētāji, Bērnu vasaras kolonija.

Liepājas un apkārtnes pagaidu strādnieku slimu kase. 5 rajona ārsts, 3 zobārsts, 16 speciālisti ārsti.

Ārstēšanās ambulancēs kasu dalībniekiem un viņu ģimenes locekļiem pa lielākai daļai nav obligāta; ārstēšanās veida izvēle, t. i. vai ārstēties pie rajona ārsta, vai ambulancēs piekrit pašiem apdrošinātajiem.

Ļoti populāra kasu dalībniekos un to ģimenes locekļos ir fiziko-terapeutiskā ārstēšanās, ko liecina lielais skaits fizikālās dziedniecības kabinetu slimu kasēs.

No slimu kasu gada pārskatiem par dzemdībām redzams, ka dalībnieces un ģimenes locekles 1935. gadā dzemdējušas 4.762 bērnus — 2.513 puisēnus un 2.249 meitenes. Uz 1.000 kasēs apdrošinātām personām tā tad dzimuši 16,02 (gadu iepriekš 16,13). Valsti caurmērā 1935. gadā uz 1.000 iedzīvotājiem dzimuši 17,02 (1934. gadā — 17,15).

2.262 kasu dalībniecēm dzemdētājām piešķirtas kopsummā 174.514 pabalsta dienas, tai skaitā 57.376 pirmas un 117.138 pēc dzemdībām.

Slimu kasu bērnu vasaras kolonijas. No 36 bērnu vasaras kolonijām, kādas valsti darbojas 1935. gadā, slimu kasu uzturējušas 7 ar 681 gultu jeb 21,46% no gultu kopskaita visās kolonijās.

Slimu kasu kolonijās bija ievietoti 1.042 bērni (537 puisēni un 505 meitenes), kas pavadījuši tur 45.057 bērndienas jeb 24,08% no pārskata gadā visās vasaras kolonijās pavadīto bērndienu kopskaita. Katrs bērns caurmērā pavadījis kolonijā 43 dienas.

Slimu kasu bērnu vasaras kolonijas bijušas iekārtotas 56.830 gultdienām (gultu skaits \times sezonas ilguma dienu skaits). Gultu aizņemtības koeficients tā tad būs $\frac{45.057 \text{ bērndienas}}{56.830 \text{ gultdienas}} = 0,79$. Ja koloniju izmantošana būtu ideāla, t. i. ja visas iekārtotās gultas katru dienu būtu aizņemtas, gultu aizņemtībai vajadzēja būt 1,0.

No slimu kasu vasaras kolonijās ievietotajiem bērniem ārsti uzņemšanā 332 jeb 31,0% atzinuši par veselīgiem, bet 710 jeb 68,1% — par novārgušiem un slimīgiem. Slimajiem bērniem konstatēta pa lielākai daļai anaemia, tad bronchadenitis un perebronchitis, lymphadenitis, rachitis, tbc. occium, tbc. pulmonum u. c. slimības.

Uzturoties kolonijā caurmērā 43 dienas, vidējais bērnu svara pieaugums uzrāda 1,474 kg.

Slimu kasu bērnu vasaras koloniju kopizdevumi 1935. gadā bija:

Pārtikai	Ls 42.491,38
Darbinieku algām	„ 19.444,46
Pārejām vajadzībām	„ 39.217,65
Kopā	Ls 101.153,49

1 bērndiena caurmērā izmaksājusi Ls 2,25, pie kam Ls —,94 no šās summas krīt uz pārtiku.

Sīkākas ziņas par slimu kasu bērnu vasaras kolonijām 1935. gadā interesents var atrast Valsts statistiskās pārvaldes „Mēneša Biļetena“ 1936. gada 2. numurā.

Slimo kasu dalībnieku bērni lauku atpūtā.

Ar 1935. gadu sākot, uz slimu kasu bērnu kolonijām sūta slimos bērnus, kamēr veselos novieto atpūtā ģimenēs pie lauku iedzīvotājiem.

A. Veinbergs, slimu kasu nodaļas vadītājs tautas labklājības ministrijā, par šo mēģinājumu „Slimo Kasu Vēstneša“ 1935. g. 2. numurā izsakās šā:

„Valdība, ievērojot to, ka lielākā daļa slimu kasu dalībnieku neapšaubāmi ir ne tikai mazturīgi, bet pat trūcīgi, savu principiālo lēmumu par pilsētu trūcīgo bērnu novietošanu vasaras atpūtā uz laukiem attiecinājusi arī uz bērniem — slimu kasu dalībnieku ģimenes locekļiem, dodot tādā kārtā pēdējiem arī iespēju pavadīt vasaru uz laukiem, tikai ne uz valsts, bet gan uz slimu kasu rēķina.

Sakarā ar to tautas labklājības ministrija saziņā ar slimu kasēm jau veic šinī virzienā visus vajadzīgos priekšdarbus.

Jāatzīmē, ka slimu kasu dalībnieku bērnu novietošana šo vasaru atpūtā ģimenēs pie lauku iedzīvotājiem plānveidīgi un tik plašos apmēros tiek izdarīta pirmo reizi, kopš mūsu valstī pastāv slimu kases.

Šis jaunievedums gluži dabiski ierosinās slimu kasu dalībniekus uz dažādām pārdomām, radīs varbūt pat zināmas bažas un aizspriedumus pret to.

Mana raksta mērķis un nolūks ir, pēc iespējas, noskaidrot varbūtējos pārpratumus, neskaidrības un izklaidēt ikkatras bažas un aizspriedumus.

Vienā slimu kasu dalībnieku daļā var rasties domas, ka sakarā ar bērnu novietošanu uz laukiem slimu kases pārtrauks bērnu sūtīšanu uz bērnu vasaras kolonijām. Šādas domas ir maldīgas. Slimu kases kā līdz šim sūtīs bērnus arī uz vasaras kolonijām. Bērnu nosūtīšana kā uz vasaras kolonijām, tā arī uz laukiem notiks vienīgi ar vecāku piekrišanu.

Paceļās jautājums, kuņus un kādus bērnus sūtīs uz laukiem un uz bērnu vasaras kolonijām?

Šis jautājums atrisināts šā:

Visu bērnu veselības stāvoklis nav vienāds. Daži bērni ir samērā spīgti, un tādēļ viņiem nav vajadzīga pastāvīga ārsta uzraudzība jeb sevišķs dzīves veids un režīms, bet viņiem vēlams atpūta svaigā gaisā un veselīgi dzīves apstākļi. Šādas bērnus pēc ārsta atzinuma slimu kases sūtīs uz laukiem.

Turpretim tos bērnus, kuņu organisms ir stipri novājināts, kuņus nevar atstāt bez pastāvīgas ārsta uzraudzības un kontroles un kuņi vienmēr vairāk vai mazāk jāuzmana, — tādus bērnus sūtīs uz vasaras kolonijām.

Minētais bērnu sadalījums divi grupās izdarīts, ņemot vērā sevišķi bērnu vecāku, bērnu pieņēmēju laucinieku un pašu bērnu intereses. Vecāki, kuņi zina, ka viņu bērns ir vārgs un slimīgs, nevēlēsies savu bērnu aizdot prom uz laukiem, kur nav, varbūt, vajadzības gadījumā ātri saņiedzams ārsts. Arī laucinieks, bez šaubām, ne labprāt gribēs pieņemt pie sevis mitināšanā slimīgu bērnu. Vienīgā izeja šādos gadījumos, kas nāk par labu arī paša bērna labklājībai, ir bērna novietošana vasaras kolonijā, kur, kā tas jau minēts, viņš atradīsies ārsta uzraudzībā.

Ja ārstu komisija bērna veselību atzinusi par tādu, ka viņš nav jāsūta uz bērnu koloniju, bet viņam vajadzīga atpūta uz laukiem, tad vecā-

kiem nav ne mazākā iemesla neuzticēt savus bērnus lauciniekiem un baidoties, varbūt, ka bērns nonāks sliktu cilvēku rokās jeb nokļūs nelabvēlīgos dzīves apstākļos un nevēlamā apkārtņē — atraut savam bērnam lauku atpūtu. Tautas labklājības ministrija ir izstrādājusi noteikumus, kas bērnu pieņēmējiem lauciniekiem šinī ziņā uzliek ļoti stingras prasības. Ja kāds no lauciniekiem neatbilst šīm prasībām, pie viņa bērnus nenovietos. Bez tam bērnus pārraudzīs tautas labklājības ministrijas bērnu pārraugi.“

Pēc slimu kasu ziņām 1935. gadā vasaras atpūtai laukos ar Latvijas slimu kasu savienības palīdzību bija novietoti 2.252 bērni, tai skaitā 1.734 no Rīgas slimu kasēm un 518 no provinces kasēm.

Pavisam bērni pavadījuši laukos 148.254 dienas:

	Rīgas slimu kasu sūtītie bērni	Provinces slimu kasu sūtītie bērni	Kopā
Laukos pavadīto dienu kopskaits	114.069	34.185	148.254
Caurmērā uz 1 bērnu	66	66	66

Bērnu novietošana un uzturēšana kasēm izmaksāja Ls 111.343,90 (Rīgas kasēm — Ls 89.041,73, provinces kasēm — Ls 22.302,17). Uz 1 bērndienu tas iznāk: Rīgas slimu kasēm Ls —,78, provinces slimu kasēm Ls —,65, bet caurmērā Ls —,75.

Slimo kasu darbības novērtējums. Nobeigsim slimu kasu 1935. gada darbības pārskatu ar tautas labklājības ministrijas slimu kasu nodaļas vadītāja A. Veinberga novērtējumu*):

„Iepazīstoties tuvāk un novērtējot pašreizējo stāvokli slimu kasēs, jāsecina, ka pēc pusotra gada, kopš tanis ieviestas dažas pārmaiņas un tur valda jauns gars — slimu kases saimnieciski un finansiāli nostiprinājušās un stāv uz drošiem un veselīgiem pamatiem. Kā pierādījums un ilustrācija augstāk sacītajam noderēs zemāk uzrādītie skaitļi par slimu kasu finansiālo stāvokli pēdējos gados:

	Iztrūkums**)	Atlikums**)
	Ls	Ls
1933. gadā	389.212,66	—
1934. gada I. pusē	701.118,71	—
1934. gadā	536.221,46	—
1935. gadā	—	675.540,14

Šādi rezultāti sasniegti pateicoties tam, ka slimu kasu saimniekošanā ieviesta sapratīga taupība un darbībā ievērota lietderība, nepasliktinot pie tam slimu kasu dalībnieku stāvokli.

Ja augstāk aizrādīts, ka slimu kasu dalībnieku stāvoklis nav pasliktināts, tad, lai šo apgalvojumu pierādītu, jāapskata tuvāk, kāds tas ir bijis agrāk un kāds tas ir patiesībā pašreiz. Šai sakarā vispirms jāuzsver, ka, attiecoties uz slimu kasu dalībnieku un viņu ģimenes locekļu ārstēšanu, pēc būtības nekas nav grozīts nedz mainīts: visus tos ārstniecības veidus, kādus slimu kases devušas agrāk, tās sniedz saviem dalībniekiem arī tagad, un stāvoklis šai ziņā sakarā ar slimu kasu saimniecisko nostiprināšanos turpmāk pēc iespējas tiks uzlabots. Kā jaunieve-

*) „Slimo Kasu Vēstnesis“ 1936., II., A. Veinbergs. „Pašreizējais slimu kasu un to dalībnieku stāvoklis“.

***) Valsts statistiskās pārvaldes skaitļi.

dums un līdz ar to arī slimo kasu dalībnieku stāvokļa uzlabojums jāmin slimo kasu dalībnieku bērnu sūtišana vasaras atpūtā uz laukiem, kas ar labiem panākumiem tika izdarīta pagājušo vasaru un turpināsies vēl plašākos apmēros arī turpmāk.

Kā zināms, slimo kases bez dalībnieku un viņu ģimenes locekļu ārstēšanas izsniedz dalībniekiem

arī naudas pabalstus slimības gadījumos. Ja ārstnieciskā palīdzībā, kā jau minēts, nekas nav mainījies, tad attiecībā uz naudas pabalstu normām slimības gadījumos jāsaprot, ka tās dažās kasēs ir grozītas un pārkārtotas pabalsta izsniegšanas sākums.

Kādas pabalsta normas pastāvēja slimo kasēs priekš 1934. g. 15. maija un kādas pastāv pašreiz, rāda šāda tabula:

Slimo kasu nosaukums:	Pabalsta apmērs %/‰ ārstējoties*)								Ar kušu dienu pabalstu maksā	
	Mājās				Slimnīcā					
	ģim. apg.		vient.		ģim. apg.		vient.			
	Līdz 15. V. 1934. g.	Tagad	Līdz 15. V. 1934. g.	Tagad	Līdz 15. V. 1934. g.	Tagad	Līdz 15. V. 1934. g.	Tagad	Līdz 15. V. 1934. g.	Tagad
1. Rīgas centrālā kopējā	80	80	80	80	60	60	40	40	2	2
2. Rīgas grāmatrūpnieku	75	75	75	75	50	50	25	25	3	3
3. III. kopējā Rīgas	80	75	80	75	65	65	35	35	2	3
4. Rīgas Pārdaugavas rajona kopējā	80	80	70	70	55	55	35	35	3	3
5. Kooperatīvo un sabiedrisko iestāžu darbnieku	90	80	90	70	70	70	55	55	2	3
6. XIII. Rīgas kopējā darbnieku	80	80	80	70	70	70	50	50	3	3
7. Dzelzceļnieku	80	80	70	70	70	70	60	60	2	2
8. Atsevišķā tirdzniecības un rūpniecības uzp. darbn.	70	75	70	70	70	70	40	25	3	3
9. Latvijas skolotāju	90	80	90	70	75	70	50	40	3	3
10. Rīgas pilsētas pašvaldības darbnieku	90	80	90	70	75	70	50	40	2	3
11. Tirdzniecības darbnieku	75	80	65	70	75	70	45	45	2	3
12. Rīgas mājalpotāju	80	70	80	70	40	50	25	10	3	4
13. Rīgas sikražotāju	60	60	60	60	50	50	50	50	3	3
14. Lauku darbnieku	80	80	70	70	70	70	50	50	3	4
15. Rīgas ēdienu un dzērienu uzņēmumu darbnieku	75	75	75	75	60	60	40	25	2	3
16. Rīgas pagaidu strādnieku	70	70	70	70	50	50	25	25	4	4
17. Jūrnieku	65	80	60	70	60	70	20	50	3	3
18. Valmieras kopējā	60	70	60	70	40	50	20	30	4	4
19. Cēsu	75	75	75	75	66,6	66,6	30	30	4	4
20. Gulbenes un apkārtnes kopējā	70	75	70	75	60	60	30	40	4	4
21. Līgatnes papīrfabrikas	65	75	65	75	50	50	40	40	1	1
22. Valkas kopējā	70	75	70	75	50	55	30	35	4	4
23. Liepājas kopējā	75	75	70	70	skat. piez.	33,3	33,3	3	3	
24. Ventspils kopējā	90	80	75	65	80	80	50	40	4	4
25. Tukuma kopējā	66,6	66,6	60	60	50	20	50	20	3	4
26. Saldus kopējā	70	70	70	70	66,6	66,6	33,3	33,3	2	2
27. Kuldīgas kopējā	75	75	70	70	50	50	30	30	4	4
28. Talsu kopējā	70	70	60	60	50	50	25	25	3	4
29. Liepājas pagaidu strādnieku	66,6	66,6	66,6	66,6	60	60	35	35	4	4
30. I. Jelgavas	75	75	75	75	50	50	25	25	3	3
31. Jēkabpils un apkārtnes kopējā	80	80	80	80	70	70	40	40	2	2
32. Jelgavas skolotāju, pašvald. un sabiedr. iest. darbn.	90	80	90	70	70	70	40	40	4	3
33. Latgales kopējā	70	70	70	70	60	60	50	50	3	3
34. Latgales dzelzceļnieku	80	75	80	75	65	60	65	60	2	2
35. Latgales skolotāju, pašv. darbn. un sab. iestāžu	80	80	80	70	65	60	50	50	3	3

Piezīme. Agrāk: 60% ar 1 ģim. loc., bet par katru nākošo ģim. loc. 10% klāt, bet ne vairāk kā 75% pavisam. Tagad: 50% ar ģim. loc., 60% par 2 ģim. loc. un 70%, ja 3 un vairāk ģimenes locekļi.

No šās tabulas redzams, ka naudas pabalstu normas kases dalībniekiem ģimenes apgādniekiem, ārstējoties mājās, 20 slimo kasēs ir tādas pašas kā priekš 1934. g. 15. maija. Pēc 15. maija paaugstinātas 7 slimo kasēs un samazinātas 8 slimo kasēs. Ārstējoties slimnīcās atstātas negrozītas pabalstu normas 24 slimo kasēs, paaugstinātas 4 slimo kasēs un samazinātas 7 slimo kasēs. Vientuļiem dalībniekiem pabalstu normas, ārstējoties mājās, atstātas negrozītas 19 slimo kasēs, paaugstinātas 6 slimo kasēs, bet pazeminātas 10 slimo kasēs. Ārstējoties slimnīcās, agrākās normas atstātas 22 slimo kasēs, paaugstinātas 4 slimo kasēs un samazinātas 9 slimo kasēs.

Tāpat no tabulas redzams, no kādas dienas atsevišķas slimo kases naudas pabalstu izmaksā. Savēlot šos skaitļus kopā, redzams, ka:

	Priekš 1934. g. 15. maija izsniegušas:	Tagad izsniedz:
Ar 1. darba nespējas dienu	1 slimo kase	1 slimo kase
" 2. " " " "	10 " kases	5 " kases
" 3. " " " "	15 " " "	17 " " "
" 4. " " " "	9 " " "	12 " " "

Kamdēļ tas darīts? Pārāk augsti naudas pabalsti slimības gadījumos (90%, 80%) no izpeļņas, kušus pie tam vēl maksā ar slimības pirmo dienu, zināmā mērā nelabvēlīgi ietekmē slimo kasu dalībniekus un padudina viņus dažu labu reizi pat maz svarīgos saslimšanas gadījumos izmantot nevietā slimo kases. Tādā kārtībā iespējamas daudzas ļaunprātības no slimo kasu dalībnieku puses, kušas, diemžēl, ļoti bieži līdz šim nācās konstatēt, un tā sarodas visāda veida simulantu un „profesionāli slimnieki“. Tādos apstākļos tiek grauta disciplīna un tiek kaitēts slimo kasu dalībnieku sociālajai apziņai un ētikai.

Runājot par pastāvošajām naudas pabalstu normām slimo kasēs Latvijā, vēl jāaizrāda, ka tās, salīdzinot ar tādām citās valstīs, ir vienas no augstākajām.

*) Skaitļi nesaskan ar Valsts statistiskās pārvaldes datiem.

Arī materiāli slimo kases nevar pastāvēt, ja maksā nesamērīgi lielus pabalstus slimības gadījumos, par ko liecina agrākie iztrūkumi slimo kases. Tamdēļ arī dažas slimo kases saziņā ar tautas labklājības ministriju pārāk augstās naudas pabalstu normas slimības gadījumos ir samazinājušas. Tautas labklājības ministrija šai virzienā turpmāk centīsies ieturēt slimo kases kopīgu izlīdzinātāju līniju, nosakot visās kasēs vienādus naudas pabalstus, kas izmaksājami visās kasēs, sākot ar vienu un to pašu dienu. Ar to tad arī izbeigsies nevajadzīgā, nelietderīgā un ārdošā konkurence slimo kasu starpā, un slimo kasu dalībniekiem nebūs vairs intereses bez nopietnas vajadzības pāriet no vienas kases uz otru.

Latvijas slimo kasu savienība¹⁾. Savienības finansiālais stāvoklis pēdējos 2 gados jūtamī uzlabojies. Ja 1934. gada 1. janvārī Saulkalnes sanātorijas nekustamu īpašumu un inventāra vērtības, kopsummā par Ls 620.349,25, nesedzās ar slimo kasu iemaksām par abonētām gultām un citiem pasīvu posteņiem par Ls 52.452,32 (kas nozīmē, ka starpības segšanai bija jāizdara aizņēmumi par augstiem procentiem), tad ar 1936. gada 1. janvārī stāvoklis strauji mainījies. Lai gan šo pašu īpašumu kopvērtība bija palielinājusies par Ls 12.638,75 sakarā ar veļas krājumu un cita inventāra papildināšanu un sastādīja jau kopsummu Ls 632.988,21, tomēr tagad aktīva un pasīva posteņu starpība ir tikai Ls 7.589,87, resp. tā samazinājusies par Ls 44.862,45.

1935. gada pārskata laikā aizņēmumi samazināti par Ls 16.758,18. Tāpat atmaksātas slimo kasēm dalības naudas par iepriekšējos gados uzteiktām gultām — Ls 24.005,67. Samazināti gada laikā arī parādi kreditoriem par Ls 8.133,45. No šiem skaitļiem redzams, ka savienības parādi gada laikā samazinājušies par Ls 48.897,30.

Saulkalnes sanātorijas inventārs uz 1936. gada 1. janvārī amortizēts par 81,27%, nekustami īpašumi — par 18,78% un savienības biroja inventārs — par 81,99%. Saulkalnes sanātorijas ēku kapitālremontiem un atjaunošanas darbiem rezervēti, kā bilancē redzams, Ls 47.519,26, tā ka tuvākajos gados šādi izdevumi Saulkalnes sanātorijas budžetu vairs neietekmēs. Aizņēmumu kopsumma pašreiz ir vairs tikai Ls 21.984,99. Šī vienīgā aizņēmuma summa ir parāds zemes bankai ar nomaksu 20 gadu laikā. Sanātorijas izbūvi 1930. gadā nobeidzot, aizņēmuma kopsumma no slimo kasēm, valsts un dažādām krāj-aizdevu sabiedrībām bija Ls 269.200,—.

Uzsākot 1934. gadā Savienības darbības reorganizāciju, samazināts arī savienības biroja izdevumu budžets. 1934. gadā tas bija — Ls 29.300,—, bet 1936. gadam kopsumma ir vairs tikai Ls 22.561,—, resp. reorganizācijas laikā budžets samazināts par Ls 6.739,— jeb par 23%. Budžeta atlikumi: 1934. gadā Ls 5.230,64, 1935. gadā — Ls 2.988,85. Uz 1936. gada 1. janvārī Savienības rezerves kapitāls bija Ls 9.757,39.

1936. gadā noteikta paju uzteikšanas termiņš divās krāj-aizdevu sabiedrībās par Ls 2.120,—, un par šo summu palielināsies savienības apgrozības līdzekļi.

Saulkalnes sanātorijā abonēto gultu skaits palielinājies no 75 līdz 81 gultai. Caurmērā aizņemto gultu skaits bija: 1932. gadā — 93, 1933. gadā — 107, 1934. gadā — 114 un 1935. gadā — 118. Normālais slimnieku skaits, kādu sanātorija var uzņemt, ir 120. Sanātorijas rīcībā ir laboratorija medicīniskiem izmeklējumiem, Rentgena kabinets un kalnu saule. Sanātorijā uz vietas izdara arī plaušu plēves saauguma pārdedzināšanas operācijas, bez tam arī tā sauktās phrenicoexairesis operācijas — nervu izvilkšanu, kā arī plaušu „gāzēšanu” — pneumothorax'u. Slimnieku rīcībā ir bibliotēka un radiō. Vairākas reizes gadā sarīko kinoizrādes, priekšlasījumus un koncertus ar mākslinieku piedalīšanos.

Pagājušajā gadā plašos apmēros izdarīti krāsošanas darbi. Ierīkots elektriskais lifts trauku pārvietošanai. Pastiprinātai siltūdens apgādei iegādāts jauns, pietiekami liels boilers. Ierīkota automatiska trauku mazgājamā un dezinfekcijas iekārta. Slimnieku skaitam pieaugot, līdzšinējās veļas mazgājamās telpas izrādījās par nepietiekamām, — tās ļoti paplašinātas. Vēl atliek iegādāties jaunu lielāku tvaika katlu un atjaunot veļas mazgātavas mašīnas. Līdz ar to sanātorijas saimnieciskās prasības pa lielāku daļu būs nokārtotas.

Savienības valde 1935. gadā noturējusi 10 sēdes, vienu no tām — Saulkalnes sanātorijā. Valdes prezidija sēžu kopskaits — 17, revīzijas komisijas — 19. Divas reizes revīzijas komisija piedalījies Saulkalnes sanātorijas inventāra pārbaudē.

Savienības speciālistu ārstu komisija pārskata gadā pārbaudījusi 437 slimnieku veselības stāvokli.

Sākot ar 1935. gadu savienība izdod žurnālu „Slimo Kasu Vēstnesis”. Žurnāls sevišķi apgaismo slimo kasu darbību, ārstēšanos u. c. ar kasēm saistītos jautājumus, piegriežot nopietnu vērību sociālai apdrošināšanai vispār. Tālāk „Slimo Kasu Vēstnesis” dod telpu daudziem Latvijas senāta un tautas labklājības ministrijas lēmumiem. Arī slimo kasu darbiniekiem dod iespēju zināmos konkrētos gadījumos pamatoties uz šiem lēmumiem un izlietāt tos bez liekas sarakstīšanās ar ministriju.

1935. gadā savienība izdeva ceturtaļā izdevumā galīgi pārstrādāto „Rokas grāmatu ārstiem”. Grāmatas pārstrādāšanā bez savienības medicīniskās kolleģijas piedalījās visu nozaļu speciālisti ārsti, kasu uzticības ārsti un lietpratēji farmaceuts. Jaunais rokas grāmatas izdevums izsūtīts visiem slimo kasu ārstiem.

Caur savienības biroju 1935. gadā pie speciālistiem ārstiem nosūtīti 3.001 slimnieks, uz slimnīcām — 335 slimnieki, uz Reņģena, zobārštēšanas u. c. kabinetiem — 943 slimnieki. Slimnieku ārstēšana izmaksājusi Ls 69.525,99. Ķemeļos savienība uzturēja starpniecības biroju, kas apkalpoja 344 slimniekus, par kuŗu ārstēšanu sēravotu pārvaldei ārstiem, aptiekām un masiejiem samaksāts Ls 27.147,37. Savienība turpina arī recepšu pārbaudi. Grāmatu apgāds apgādāja slimo kases ar dažādiem formulāriem un grāmatvedības grāmatām.

Lielu darbu savienībai sagādāja jaunais svētīgais pasākums — bērnu novietošana laukos vasaras atpūtā. Pavisam savienība novietoja laukos 17 Rīgas slimo kasu un 3 provinču kasu bērnus, kopskaitā — 1.890. Viņu uzturēšana un novietošana izmaksāja Ls 94.955,62. Bērni bija novietoti pie 1.149 lauksaimniekiem.

Savienības grāmatvedības instruktors pārskata gadā reorganizēja grāmatvedību Valmieras slimo

¹⁾ Skat. „Slimo Kasu Vēstnesi” 1936. g. III./IV. Latvijas slimo kasu savienības darbības pārskatu.

kasē, ievadot tur parasto kasu grāmatvedības sistēmu. Vajadzīgos paskaidrojumus un norādījumus, it sevišķi gada pārskatu sastādīšanas laikā, instruktors devis arī kasu grāmatvežiem un darbvežiem, kas to apmeklējuši savienības birojā vai izsaukuši uz kasi.

No 35 slimo kasēm savienībā 1935. gadā ietilpa 30 ar 152.597 dalībniekiem jeb 87,7% no to kopskaita minētajā gadā.

Seit pievienojam Latvijas slimo kasu savienības un Saulkalnes sanātorijas ieņēmumu un izdevumu pārskatus par 1935. gadu:

1. Latvijas slimo kasu savienība:		
Izdevumi:		%
1. Atalgojums tautas labklājības ministrijas pilnvarniekam	Ls 2.114,—	8,85
2. Atalgojums pārvaldei:		
valdei	Ls 463,12	
valdes prezidijam	„ 1.318,58	
revīzijas komisijai	„ 693,17	2,474,87
3. Darba alga tehniskajam personālam	„ 10.652,65	44,59
4. Atalgojums par sēdēm techn. pers.	„ 215,—	0,99
5. Atalgojums savienības instruktoram	„ 10,—	0,04
6. Atalgojums medicīniskajai kolēģijai	„ 40,—	0,17
7. Darbnieku apdrošināšana	„ 801,12	3,35
8. Komandējumi	„ 31,30	0,13
9. Biroja izdevumi	„ 1.234,34	5,17
10. Telefona izdevumi	„ 425,21	1,78
11. Telpu uzturēšana	„ 1.840,74	7,71
12. Kultūriālie izdevumi	„ 113,37	0,47
13. Ārstu dežūras svētdienās	„ 405,25	1,70
14. Gada pārskata iespiešana par 1934. g.	„ 100,—	0,42
15. Dal. nauda starpt. sl. kasu apvienībai	„ 80,—	0,33
16. Dažādi izdevumi	„ 237,44	0,99
17. Par 1935. g. iegādāto bibl. un invent.	„ 126,75	0,53
18. Atlikums no 1935. g. operācijām	„ 2.988,85	12,51
	<u>Ls 23.890,89</u>	<u>100,00</u>

Ieņēmumi:		
1. Ricības kapitāls (savienības budžets 1935. gadam)	Ls 20.860,—	87,32
2. Dažādi ieņēmumi (%/o no tek. rēķ.)	„ 797,12	3,33
3. Atlīdzība par ārstniecības starniecību	„ 2.233,77	9,35
	<u>Ls 23.890,89</u>	<u>100,00</u>

2. Saulkalnes sanātorija.		
Izdevumi:		%
1. Slimnieku uzturs	Ls 59.824,59	21,22
2. Personāla uzturs	„ 20.108,15	7,14
3. Atalgojums valdes priekšsēdim	„ 720,—	0,26
4. Alga medicīniskajam personālam	„ 15.016,88	5,33
5. Alga tehniskajam personālam	„ 20.967,32	7,44
6. Atalgojumu pārv. no sav. budžeta	„ 6.712,78	2,38
7. Darbnieku apdrošināšana	„ 3.986,87	1,41
8. Izdevumi pie medicīn. operācijām	„ 1.676,60	0,59
9. Medicīniskie izdevumi	„ 12.147,27	4,31
10. Ārstu komisijas	„ 521,50	0,19
11. Kalnu saules un Rentgena kabineta uzturēšana	„ 6.286,12	2,23
12. Apkurināšana	„ 9.235,88	3,28
13. Elektriāla	„ 4.094,54	1,45
14. Biroja izdevumi (telefons, pasta izdevumi, spiedumdarbi u. c.)	„ 2.208,30	0,78
15. Savienības biroja telpu ires daļa	„ 790,33	0,28
16. Kultūriālie izdevumi	„ 832,18	0,30
17. Komandējumi	„ 1.313,20	0,47
18. Apdrošināšana pret uguni	„ 1.379,78	0,49
19. Saimniecības izdevumi (bonēšanas izdevumi, ziepes, transports u. c.)	„ 6.898,46	2,45
20. Dažādi izdevumi	„ 290,02	0,10
21. Nodokļi	„ 140,19	0,05
22. Slimnieku pārvadāšana resp. auto, zirgu uzturēšana	„ 2.023,89	0,72
23. %/o par slimo kasu dalības naudu	„ 13.330,37	4,73
24. %/o par aizņemtām summām	„ 1.488,64	0,53
25. Tekošie inventāra remonts	„ 1.580,18	0,56
26. Tekošie nekustamu īpašumu remonts	„ 10.276,81	3,45
27. Inventāra amortizācija	„ 28.678,43	10,18
28. Nekustamu īpašumu amortizācija	„ 11.619,64	4,12
29. Nekustamu īpašumu remonts	„ 8.898,68	3,16
30. Izdevumi par dārz-, lop-, putn- un lauksaimniecību:		
a) govju uzturēšana	Ls 11.214,22	
b) cūku uzturēšana	„ 1.612,14	
c) putnu uzturēšana	„ 1.348,14	
d) lauku ekspl. izd.	„ 8.425,23	
e) Dārza un siltumnīcas ekspl. izd.	„ 6.145,55	28,745,28
	<u>Ls 281.792,88</u>	<u>100,00</u>

Ieņēmumi:		
1. Iemaksas par slimnieku uzturēšanu	Ls 259.229,06	84,00
2. Ieņēmumi no kalnu saules	„ 149,60	0,05
3. Ieņēmumi no Rentgena kabineta	„ 9.502,22	3,37
4. Ieņēmumi no medicīn. operācijām	„ 4.738,51	1,68
5. Ieņēmumi par uzturu no personāla ģimenes locekļiem	„ 8,—	0,01
6. Ieņēmumi no dārz-, lop-, putn- un laukkopības:		
a) no govīm	Ls 10.076,10	
b) no cūkām	„ 2.664,51	
c) no putniem	„ 1.247,58	
d) no laukiem	„ 7.188,90	
e) no dārza un siltumnīcas	„ 6.988,40	28.165,49
	<u>Ls 281.792,88</u>	<u>100,00</u>

Pie Ls 2.990.412,63 lielā apgrozījuma (ieskaitot Saulkalnes sanātoriju) pārskata gadā savienības bilance uz 1936. gada 1. janvāri uzrādīja Ls 785.678,54:

Aktīvs:		
1. Kases konts	Ls 1.232,91	
2. Noguldījumi	„ 21.539,88	
3. Grāmatu apgāds	„ 3.450,19	
4. Savienības inventārs	„ 13.800,02	
5. Savienības bibliotēka	„ 5.322,14	
6. Saulkalnes nekustamie īpašumi	„ 444.934,07	
7. Saulkalnes inventārs	„ 188.054,14	
8. Produkti un materiāli Saulkalnē	„ 10.885,85	
9. Debitori	„ 93.860,40	
10. Paju nauda Rīgas krājaizd. s-bā	„ 1.500,—	
11. Paju nauda Latv. skolot. krājaizd. s-bā	„ 620,—	
12. Pārejošas summas	„ 478,94	
	<u>Ls 785.678,54</u>	

Pasīvs:		
1. Dalības nauda Saulkalnei	Ls 389.027,53	
2. Dalības nauda grāmatu apgādam	„ 10.153,34	
3. Kreditori	„ 29.046,66	
4. Avansi	„ 21.657,60	
5. Aizņēmumi	„ 21.984,99	
6. Iemaksas savienības uzturēšanai	„ 114,39	
7. Saulkalnes nekust. īpašumu remonts	„ 47.519,26	
8. Saulkalnes inventāra amortizācija	„ 152.825,94	
9. Slimo kasu invent. un bibliotēka	„ 3.443,48	
10. Slimo kasu inventāra un bibliot. amortizāc.	„ 15.678,68	
11. Saulkalnes ēku amortizācija	„ 83.544,87	
12. Rezerves kapitāls	„ 6.768,54	
13. Pārejošas summas	„ 924,41	
14. 1935. g. sav. ricības kapitāla atlikums	„ 2.988,85	
	<u>Ls 785.678,54</u>	

Rīgas slimo kasu starpbirojs. Līdz 1935. gada 16. decembrim Rīgas slimo kasu starpbiroja valde noturējusi 21 valdes sēdi, bet revīzijas komisija — 40 revīzijas komisijas sēdes. Minētajā datumā tautas labklājības ministrija atbrīvoja līdzšinējo valdi no pienākumiem un nodeva starpbiroja turpmāko vadību savam pilnvarniekam. Ar to pašu dienu revīzijas komisijas locekļu skaits palielināts no 3 līdz 5.

Laikā no 16. līdz 31. decembrim tautas labklājības ministrijas pilnvarnieks izdevis 11 rīkojumus, kas satur 34 punktus.

Starpbiroja darbība pārskata gadā sevišķi izpaudās ar tā uzņēmumiem saistīto saimniecības jautājumu kārtošānā. Šādu uzņēmumu starpbirojam deviņi: sešas slimo kasu aptiekas (galvenā, centrālā, Pāvila baznīcas rajona, Brīvības ielas rajona, Latgales priekšpilsētas rajona un Pārdaugavas rajona), medikamentu noliktava, ražošanas laboratorija un ārstniecības vielu izmeklēšanas laboratorija.

Slimo kasu aptiekās pārskata gadā izsniegts zāļu par Ls 738.876,35 (neto):

	Rokas pārdošana		Izgatavotas receptes		Kopā	
	Izpildījumu skaits	Netto vērtība Ls	Izpildījumu skaits	Netto vērtība Ls	Izpildījumu skaits	Netto vērtība Ls
1933. g.	517.599	593.711,05	222.648	233.885,27	740.247	827.596,32
1934. „	656.160	769.751,23	243.477	244.416,85	899.637	1.014.168,08
1935. „	732.476	492.651,12	236.407	246.225,23	968.883	738.876,35

Ražošanas laboratorija gatavoja slimo kasu aptieku vajadzībām galēniskos, patentētos „SKA“ preparātus un sinōnimlīdzekļus. „SKA“ preparātu patētu skaits ir 22. Pārskata gadā dažādu preparātu izgatavots par Ls 390.652,11:

Gadi:	Galēniskie preparāti (360 priekšmeti)		SKA ražojumi		Kopā pašcena Ls
	kg	Pašcena Ls	Iesaņoju- mu skaits	Pašcena Ls	
1933. g.	21.253	35.201,25	217.927	207.988,81	243.190,06
1934. „	26.782	55.776,67	344.474	274.638,75	330.415,42
1935. „	32.335	37.486,35	490.746	353.165,76	390.652,11

Kopsummā starpbiroja uzņēmumi 1935. gadā deva tiru peļņu Ls 268.160,22 (1933. gadā — Ls 118.422,73, 1934. gadā — Ls 224.282,42):

Zaudējumu un peļņas rēķins.	
Zaudēts:	
Sevišķa atlīdzība	Ls 13.447,50
Kulturālie izdevumi	„ 3.945,10
Gruntsgabala ekspluatācija	„ 974,22
Starpību rēķins	„ 17,91
Tirā peļņa	„ 268.160,22
	<u>Ls 286.544,95</u>

Peļņits:	
Galvenā aptieka	Ls 26.934,44
Centrālā	„ 23.719,97
Pāvila baznīcas rajona aptieka	„ 29.280,79
Brīvības ielas rajona aptieka	„ 9.640,53
Latgales priekšpilsētas rajona aptieka	„ 9.824,95
Pārdaugavas rajona aptieka	„ 7.532,84
Ražošanas laboratorija	„ 118.863,91
Noliktava	„ 36.527,72
Dažādi ieņēmumi	„ 2.412,95
Procenti	„ 21.806,85
	<u>Ls 286.544,95</u>

Bez augstāk minētās Ls 268.160,22 tīrpeļņas starpbiroja uzņēmumi rābata veidā, kuŗu ikmēnesi kasēm noraksta no zāļu rēķiniem, pārskata gadā devuši kasēm vēl Ls 93.581,80 lielu ietaupījumu. Apm. Ls 200.000 lielu ietaupījumu devuši slimo kasēm arī „SKA“ ražojumi (starpība starp ārzemju patentēto preparātu un „SKA“ ražojumu cenām). Tā tad galīgi Rīgas slimo kasu starpbiroja uzņēmumu darbības rezultātus izteic sekojošie skaitļi:

	Ietaupījums, aizstājot ārzemju preparātus ar „SKA“ ražojumiem		Uzņēmumu tīrpeļņa Ls	Kop- rezultāts Ls
	Rabats zāļu noņēmējām slimo kasēm Ls	200.000,—		
1933. g.	106.363,—	200.000,—	118.422,73	424.785,73
1934. „	109.675,02	200.000,—	224.382,42	534.057,44
1935. „	93.581,80	200.000,—	268.160,22	561.742,02

Ja ņemam vērā, ka vēl tikai 1931. gadā Rīgas slimo kasu starpbiroja uzņēmumu darbības koprezultatā bija Ls 180.049,96, pie kam vienā pašā pārskata gadā tā tīrpeļņa pieaugusi par Ls 43.777,80 jeb 19,5%, kļūst saprotams jautājums, kuŗu tautas labklājības ministrijas pilnvarnieks starpbirojā E. Brože uzdod apcerējumā „Rīgas slimo kasu starpbiroja pagājušais darbības gads un nākotnes uzdevumi“ („Slimo Kasu Vēstnesis“ 1936. g. III/IV.):

„... Starpbiroja dibinātāju — Rīgas slimo kasu nolūks un mērķis ir bijis apgādāt slimo kasu dalībniekus un to ģimenes locekļus ar labām un

lētām zālēm. Šai sakarā dibināti rodas jautājums, vai starpbiroju tā pagājušā gada darbībā vadījuši augstāk minētie mērķi un vai starpbiroja pagājušā gada peļņa nav iegūta uz slimo rēķina?“

Uz to E. Brože turpat atbild:

„Izsekojot apstākļiem, kādos Rīgas slimo kasu starpbirojam nācies darboties notecējušā gadā, un analizējot iemeslus, kas sekmējuši šās peļņas uzkrāšanos, jāsecina, ka Rīgas slimo kasu starpbiroja 1935. gada peļņas uzkrāšanu veicinājuši sekojošie faktori:

1. Vispārējā saimniecības dzīves un rosības uzlabošanās, ko ievadīja 1934. gada 15. maijs.

Pēc pēdējiem tautas labklājības ministrijas publicētajiem datiem nodarbinātība rūpniecības uzņēmumos, tirdzniecībā, amatniecībā un gadījuma darbos, salīdzinot ar 1932. gadu, pavairojusies par 39.000. personām. Augot darbinieku skaitam uzņēmumos, pieaudzis dalībnieku skaits slimo kasēs, kas savkārt vairojis zāļu patēriņu resp. apgrozību slimo kasu aptiekās.

2. Starpbiroja pārvaldes un uzņēmumu reorganizācija.

Ievērojot viscaur lietderību, samazināti starpbiroja pārvaldes organi, darbā saistīti lietpratēji, pārkārtoti stati, pārstrādāta kalkulācija, uzņēmumiem iegūtas plašākas tiesības u. t. t. Viss tas devis iespēju ietaupīt.

3. Racionāla darba spēka un mašīnu izmantošana.

Lai gan starpbiroja apgrozījumi un peļņa ir arvienu strauji pieauguši, darbinieku skaits nav palielinājies līdztekus darba resp. apgrozījumu pieaugumam, bet darbs veikts ar agrāko darba spēku. Tā, piem., strādnieks, kas agrāk apkalpoja vienu tablešu mašīnu, tagad apkalpo divas. Šāda darba spēka un mašīnu racionāla izmantošana samazinājusi ražošanas izdevumus un devusi iespēju peļņi palielinātas darba intensitātes dēļ.

4. Aptieku un noliktavas medikamentu iepirkšanas kārtība.

Aptieku un noliktavas peļņas galvenais cēlonis nav medikamentu uzcenošanas %, bet gan apgrozījumu pieaugums. Pieaugošais apgrozījums sekmējis medikamentu izdevīgāku iepirkšanu. Iepērkot medikamentus konkursa ceļā, starpbirojs ieguvis 10—25% cenu pazeminājumu, salīdzinot ar privātām aptiekām, kuŗu apgrozījumi šāda veida un apmēra iepirkumus nepieļauj.

5. Starpbiroja laboratorijas ražojumu apgrozības pieaugums.

Samērā lielu peļņu uzrāda starpbiroja ķīmiski-farmaceutiskā laboratorija. Pieprasījumi pēc laboratorijas ražojumiem, sevišķi oriģināliesaiņojumos, ir ļoti lieli un katru gadu arvienu pieaug. Pieprasījumu pieaugums izskaidrojams ar to, ka „SKA“ preparāti, kas savas labās kvalitātes dēļ ieguvuši uzticību un piekrišanu ārstu un slimnieku aprindās, ir vislētākie, salīdzinot ar līdzīgiem citu laboratoriju ražojumiem.

6. Līdzšinējais starpbiroja privilēģētais stāvoklis nodokļu un nodevu ziņā.

Saskaņā ar pastāvošiem noteikumiem par slimu kasēm un ievērojot to, ka starpbirojs zāles līdz šim izsniedza vienīgi slimu kasu dalībniekiem un to ģimenes locekļiem, starpbirojs nodokļus un nodevas valstij un pašvaldībām nemaksāja.

7. Rabata atcelšana starpbiroja aptiekās.

Līdz 1935. gada augustam aptieku taksu noteikumi pieļāva pārdot medikamentus par zemākām cenām kā taksē uzrādīts. Izmantojot to slimu kasu aptiekām bija iespējams zāļu cenas pazemināt, piešķirot slimu kasu dalībniekiem rabatus. Ar jaunās taksas izdošanu (1935. gada 20. septembrī) rabati atcelti, kas savkārt sekmejis starpbiroja pagājušā gada skaidrās peļņas pieaugumu.

Ar Ls 13.191.033,12 lielu apgrozījumu pārskata gadā starpbiroja uzņēmumu kopbilance uz 1936. gada 1. janvāri bija:

Aktīvs.	
Kasē	Ls 370,05
Tekoši rēķini	86.486,66
Noguldījumi	379.181,11
Preces	176.228,62
Inventārs	189.136,40
Nekustami īpašumi.	374.077,20
Dēbitori	94.799,97
Avansi	5.196,24
Dēbitoru procentu maksājumi.	2.178,94
Dubio	1,—
Nākamā gada izdevumi	5.317,88
	<u>Ls 1.312.974,07</u>

Pasīvs.	
Aizņēmumi	Ls 117.639,48
Kreditori	55.541,37
Nenoskaidrotas summas	1,—
Dalību kapitāls	639.419,66
Inventāra amortizācijas kapitāls	179.552,19
Nekustama īpašuma amortizācija.	49.514,12
Valsts gaisa aizsardzības fonds	1.146,03
Nākamā gada procenti	2.000,—
Tirā peļņa	268.160,22
	<u>Ls 1.312.974,07</u>

1934. gadā Rīgas slimu kasu starpbiroja uzņēmumu apgrozījums bija Ls 1.014.168,08, bet kopbilance uz 1935. gada 1. janvāri — Ls 1.002.622,62. Priekš 1933. gada šie skaitļi bija Ls 827.596,32 un Ls 900.346,54.

Starpbiroja uzņēmumu algotais personāls 1933. gadā bija 95, 1934. gadā — 107 un 1935. gadā — 115 darbinieku.

Starpbiroja uzņēmumu 1936. gada budžetā paredzēts ieņemt Ls 1.379.920,—, bet izdot — Ls 1.279.145,—. Paredzētais atlikums tā tad ir Ls 100.775,—.

Starpbiroja pārvaldei ar Ls 70.505,33 apgrozījumu bilance uz 1936. gada 1. janvāri uzrādīja Ls 12.755,58:

Aktīvs.

Kasē	Ls 418,03
Tekošs rēķins	12.337,55
	<u>Ls 12.755,58</u>

Pasīvs.

Rīgas slimu kasu starpbiroja uzņēmumi	Ls 2.757,25
Rezerves kapitāls	9.998,33
	<u>Ls 12.755,58</u>

1934. gadā Rīgas slimu kasu starpbiroja pārvaldes apgrozījums bija Ls 6.449,53, bet bilance uz 1935. gada 1. janvāri — Ls 8.768,79. Priekš 1933. gada šie skaitļi bija Ls 7.568,75 un Ls 3.967,64.

Starpbiroja pārvaldes algotais personāls 1933. gadā bija 12, 1934. gadā — 15 un 1935. gadā — 18 darbinieku.

Rīgas slimu kasu starpbirojā 1935. gada beigās bija visas galvas pilsētas slimu kases.

Apdrošināšana pret nelaiemes gadījumiem darbā.
Vispārējā apdrošināšanas sabiedrība reģistrējusi šādu nelaiemes gadījumos cietušo skaitu:

	Uzņēmumos pilsētu administratīvās robežās				Uzņēmumos laukos				Kopā 1935. gadā			
	Uzņēmumu skaits	Apdrošināto personu skaits	Cietušo skaits	% no apdrošināto skaita	Uzņēmumu skaits	Apdrošināto personu skaits	Cietušo skaits	% no apdrošināto skaita	Uzņēmumu skaits	Apdrošināto personu skaits	Cietušo skaits	% no apdrošināto skaita
Mežu ekspluatācija	328	2.261	1.092	48,30	190	362	6	1,66	518	2.623	1.098	41,88
Raktuves un akmeņlauztuves.	26	304	89	29,28	3	9	2	22,22	29	313	91	29,07
Lauksaimniecība	220	771	75	9,73	—	—	—	—	220	771	75	9,73
Zvejniecība (jūras)	11	35	6	17,14	5	11	1	9,09	16	46	7	15,22
Keramika, akm. izstrādājumi, saistāmās vielas	226	4.231	697	16,47	169	451	76	16,85	395	4.682	773	16,51
Metallapstrād. un mašīnbūves	1.004	8.116	2.223	27,39	148	165	28	16,97	1.152	8.281	2.251	27,18
Ķīmiskā rūpniecība	304	4.256	363	8,53	20	48	9	18,75	324	4.304	372	8,64
Ādu rūpniecība	169	1.540	182	11,82	20	33	1	3,03	189	1.573	183	11,63
Tekstilrūpniecība	282	17.494	1.063	6,08	35	58	2	3,45	317	17.552	1.065	6,07
Koku rūpniecība	1.052	10.232	2.605	25,46	591	665	140	21,05	1.643	10.897	2.745	25,19
Papīrrūpniecība	67	2.833	433	15,28	—	—	—	—	67	2.833	433	15,28
Poligrafiskā rūpniecība	180	2.497	117	4,69	1	2	—	—	181	2.499	117	4,68
Pārtikas un garšvielu rūpn.	1.130	10.548	1.039	9,85	510	980	119	12,14	1.640	11.528	1.158	10,05
Apģērbu, apavu, galanterijas preču rūpniecība	2.583	8.806	233	2,65	66	83	1	1,20	2.649	8.889	234	2,63
Būvdarība	3.751	8.332	1.929	23,15	1.023	1.011	198	19,58	4.774	9.343	2.127	22,77
Gāze, elektrības stacijas un ūdensvadi	48	1.389	93	6,70	11	38	7	18,42	59	1.427	100	7,01
Tirība un higiēna	991	2.875	51	1,77	30	32	2	6,25	1.021	2.907	53	1,82
Tirdzniecība	4.807	20.829	932	4,47	544	992	16	1,61	5.351	21.821	948	4,34
Transports	1.185	8.022	2.505	31,23	83	142	28	19,72	1.268	8.164	2.533	31,03
Mājalpotāji	12	473	13	2,75	—	—	—	—	12	473	13	2,75
Pārējie	123	1.848	167	9,04	378	1.459	25	1,71	501	3.307	192	5,81
Kopā	18.499	117.692	15.907	13,52	3.827	6.541	661	10,11	22.326	124.233	16.568	13,34

1934. gadā bija cietuši 143 no katrām 1.000 sabiedrībā apdrošinātām personām, 1935. gadā — 133. Pārskata gads nelaimes gadījumu ziņā tā tad bijis labvēlīgāks par iepriekšējo.

Absolūtos skaitļos pārskata gadā visvairāk nelaimes gadījumos cietušo — 2.745 jeb 16,57% no to kopskaita 16.568 — devusi kokrūpniecība.

Tai seko transports ar 2.533 jeb 15,29% cietušajiem, metallapstrādāšana ar 2.251 jeb 13,59% cietušajiem un būvdarbība ar 2.127 jeb 12,84% cietušajiem. No šīm četrām nozarēm nākuši 58 no katriem 100 nelaimes gadījumos cietušajiem.

Relatīvi (t. i. no katriem 1.000 zināmas nozares apdrošinātiem strādniekiem) visvairāk — 419 — cietušos 1935. g. devusi mežu ekspluatācija (gadu iepriekš — 489). Otrā vietā šai ziņā stāv transports ar 310 cietušajiem (1934. gadā — 221). Tam seko raktuves un akmeņlauztuves ar 291, metallapstrādāšana un mašīnbūves ar 272 un koku rūpniecība ar 252 cietušajiem.

No 16.568 pārskata gadā nelaimes gadījumos cietušajiem 2.480 jeb 14,97% bija sievietes (gadu iepriekš — 15,05%).

Tagad apskatīsim nelaimes gadījumu materiālos cēloņus 1935. gadā:

Materiālie cēloņi:	Cietušo skaits	
	Absolūtos skaitļos	%
Tvaika katli	40	0,24
Ūdens vadi	11	0,07
Tvaika vadi	13	0,08
Spēka un darba mašīnas	2.499	15,08
Transmisijas	114	0,69
Lifti, elevatori, ceļamie krāni un citas transporta ierīces	369	2,23
Elektr. zemes un gaisa vadu ierīk. ar augstu un zemu spraigumu	15	0,09
Darba rīki	2.369	14,30
Sprāgstošas vielas	20	0,12
Sakaršetas un izkausētas vielas	447	2,70
Ūgni neizturīgās un degvielas	63	0,38
Indīgas un kodīgas vielas	116	0,70
Apstrādājamā materiāla skaidas, šķembeles un drumstalas	818	4,94
Ugunsgrēki, plūdi	6	0,04
Priekšmetu krišana, ēku sagrūšana	1.637	9,88
Cietušo krišana no augstuma	616	3,72
Pasliedšana uz līdzenas vietas	884	5,33
Paklupšana uz līdzenas vietas	798	4,82
Smaguma celšana un pārvietošana	2.163	13,05
Dzīvnieku kodiēni, spērieni u. c. dzīvnieku bojājumi	95	0,57
Nel. gad. uz sliežu ceļiem (t. sk. ar vagonēm un truļiem)	510	3,08
Transports ar ratiem	106	0,64
Nel. gad. uz ūdens (t. sk. ar zvejniekiem un postniekiem)	61	0,37
Nobrukums (zemes)	20	0,12
Saduršanās ar asiem priekšmetiem	657	3,96
Skabargas	1.158	6,99
Otras personas vaina	166	1,00
Transports ar automobiļiem u. c. mēch. sat. līdzekļiem	185	1,12
Pārējie cēloņi	599	3,61
Nenoskaidrotie cēloņi	13	0,08
Kopā	16.568	100,00

Visvairāk nelaimes gadījumu pārskata gadā saistījās ar spēka un darba mašīnām (cietušas 2.499 personas) un darba rīkiem (2.369 cietušie). Smaguma celšanā un pārvietošanā cietušas 2.163 personas, priekšmetiem kritot un ēkām sagrūstot — 1.637 personas. Skabargas ievainojušas 1.158 cilvēkus. Uzskaitītie nelaimes gadījumu pieci materiālie cēloņi devuši 9.826 cietušos jeb 59,31% no cietušo kopskaita. Pārējie 6.742 cietušie nelaimes gadījumos, kas saistīti ar 25 dažādiem cietušo cēloņiem.

Visbiežāk sastopamos nelaimes gadījumu materiālos cēloņus atsevišķās darba nozarēs 1935. gadā rāda sekojošais pārskats. Mežu ekspluatācija: cietušo kopskaits — 1.098 (100%); tai skaitā no darba rīkiem cietuši 332 (30,24%), smagumu ceļot un pārvietojot — 193 (17,55%), priekšmetiem kritot un ēkām sagrūstot — 192 (17,40%). Raktuves un akmeņlauztuves: cietušo kopskaits — 91 (100%); tai skaitā nel. gad. uz sliežu ceļiem cietuši 20 (21,98%), smagumu ceļot un pārvietojot — 15 (16,48%), priekšmetiem kritot un ēkām sagrūstot — 14 (15,38%). Lauksaimniecība: cietušo kopskaits — 75 (100%); tai skaitā no darba rīkiem cietuši 11 (14,67%), saduroties uz asiem priekšmetiem, kā arī pakļūtot — 10 (13,33%), smagumu ceļot un pārvietojot — 9 (12,00%). Keramikā, akmens izstrādājumi, saistāmās vielas: cietušo kopskaits — 773 (100%); tai skaitā no skabargām cietuši 117 (15,14%), priekšmetiem kritot — 87 (11,25%), nelaimes gad. uz sliežu ceļiem — 82 (10,61%). Metallapstrādāšana un mašīnbūves: cietušo kopskaits 2.251 (100%); tai skaitā no spēka un darba mašīnām cietuši 720 (31,99%), no apstrādājamo materiālu skaidām — 355 (15,77%), no darba rīkiem — 283 (12,57%). Ķīmiskā rūpniecība: cietušo kopskaits — 372 (100%); tai skaitā no darba rīkiem cietuši 62 (16,67%), smagumu ceļot un pārvietojot — 50 (13,44%), no spēka un darba mašīnām — 49 (13,17%). Ādu rūpniecība: cietušo kopskaits — 183 (100%); tai skaitā no darba rīkiem cietuši 62 (33,88%), no spēka un darba mašīnām — 33 (18,03%), no skabargām — 14 (7,65%). Tekstilrūpniecība: cietušo kopskaits — 1.065 (100%); tai skaitā no spēka un darba mašīnām cietuši 480 (45,07%), no darba rīkiem — 95 (8,92%), no skabargām — 76 (7,14%). Koku rūpniecība: cietušo kopskaits — 2.745 (100%); tai skaitā no spēka un darba mašīnām cietuši 705 (25,68%), smagumu ceļot un pārvietojot — 455 (16,58%), no darba rīkiem — 332 (12,09%). Papīrrūpniecība: cietušo kopskaits — 433 (100%); tai skaitā no spēka un darba mašīnām cietuši 93 (21,48%), no darba rīkiem — 62 (14,32%), smagumu ceļot un pārvietojot — 52 (12,01%). Poligrafiskā rūpniecība: cietušo kopskaits — 117 (100%); tai skaitā no spēka un darba mašīnām cietuši 51 (43,59%), no darba rīkiem — 14 (11,97%), smagumu ceļot un pārvietojot — 9 (7,69%). Pārtikas un garšvielu rūpniecība: cietušo kopskaits — 1.158 (100%); tai skaitā no darba rīkiem cietuši 233 (20,12%), no skabargām — 136 (11,74%), no spēka un darba mašīnām — 127 (10,97%). Apģērbs, apavi un galanterijas piederumi: cietušo kopskaits — 234 (100%); tai skaitā no spēka un darba mašīnām cietuši — 97 (41,45%), no darba rīkiem — 72 (30,77%), no skabargām — 13 (5,56%). Būves (iekš- un ārējās): cietušo kopskaits — 2.127 (100%); tai skaitā smagumu ceļot un pārvietojot cietuši 364 (17,11%), no darba rīkiem — 295 (13,87%), priekšmetiem kritot un ēkām sagrūstot — 216 (10,16%). Gāze, elektrība, ūdensvadi: cietušo kopskaits — 100 (100%); tai skaitā no darba rīkiem cietuši 16 (16,00%), priekšmetiem kritot — 15 (15,00%). Tīrība un higiēna: cietušo kopskaits — 53 (100%); tai skaitā no darba rīkiem cietuši 15 (28,30%), no sakaršētām un izkausētām vielām — 7 (13,21%), pasliedot — 5 (9,43%). Tirdzniecība: cietušo kopskaits — 948 (100%); tai skaitā no darba rīkiem cietuši 150 (15,82%), no skabargām — 136 (14,35%), smagumu ceļot un pārvietojot — 117 (12,34%). Transports: cietušo kopskaits — 2.533

(100%); tai skaitā priekšmetiem krītot cietuši 494 (19,50%), smagumu ceļot un pārvietojot — 487 (19,23%), no darba rīkiem — 243 (9,59%). Mājkaltpotāji: cietušo kopskaits — 13 (100%); tai skaitā smagumu ceļot un pārvietojot cietuši 6 (46,15%), pakļūpot — 4 (30,77%), priekšmetiem krītot — 1 (7,69%). Pārējie: cietušo kopskaits — 192 (100%); tai skaitā no darba rīkiem cietuši 35 (18,23%), smagumu ceļot un pārvietojot — 27 (14,06%), priekšmetiem krītot — 19 (9,90%).

Augšējā pārskatā, tāpat kā iepriekšējo gadu analogos pārskatos, varam saskatīt zināmu sakarību starp nelaimes gadījumu materiālo cēloņu raksturu un darba apstākļu īpatnībām katrā atsevišķā nozarē. Tā meža darbos strādnieki visbiežāk cieš no darba rīkiem (cirvja un zāģa), priekšmetu krišanas (koku nolaišanas), smaguma celšanas un pārvietošanas (koku transports). Metallapstrādāšanā un mašīnbūvēs kā nelaimes gadījumu materiālie cēloņi atzīmētas spēka un darba mašīnas, darba rīki un apstrādājamo materiālu skaidas. Gandrīz katrā nozarē liela loma nelaimes gadījumos piekrīt mašīnām un darba rīkiem, smaguma celšanai un to pārvietošanai.

Pārskata gadā notikušo nelaimes gadījumu saskaitīšana, to sakārtošana pēc darba nozarēm un materiāliem cēloņiem sevišķas grūtības nerada. Tādēļ šo darbu parasti veic līdz nākamā gada maijam. Citādi tas ir ar nelaimes gadījumu sekām. Cietušo atveseļošanās dažos gadījumos norit ļoti gausi. Vēl gausāk stabilizējas viņu darba spēju ierobežojums. Iznākumā, uz to laiku, kad statistikas ziņas jāpublicē, zināmam skaitam nelaimes gadījumu sekas vēl nemaz nav noskaidrotas. Šā apstākļa dēļ tabulās ievietotas nevis pārskata gadā notikušo nelaimes gadījumu sekas, bet gan pārskata gadā noskaidrotās sekas, neraugoties uz to, kad attiecīgais nelaimes gadījums noticis.

Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā 1935. gadā no agrākajos gados cietušajiem skaitījās 1.014 personas ar nenoskaidrotām nelaimes gadījumu sekām. Pārskata gadā no minētajām 1.014 personām sekas noskaidroja 817, bet no tai pašā gadā cietušām 16.568 personām — 16.016. Pavisam tā tad 1935. gadā sekas noskaidrotas 16.833 cietušajiem, bet palikušas nenoskaidrotas 749 (197 cietušajiem no agrākajiem gadiem un 552 no pārskata gada).

16.833 cietušo sagrupējums pēc nelaimes gadījumu seku smaguma rāda šādu ainu:

	Cietušo skaits, kam 1935. g. noskaidrotas nelaimes gadījumu sekas		Tai skaitā cietušie	
	Pavisam	% no kopsk.	Pārskata gadā	Agrākajos gados
Miruši	32	1,90	22	10
Ierobežota darba spēja	267	15,80	44	223
Neierobežota darba spēja	16.534	982,24	15.950	584
Kopā	16.833	1.000,00	16.016	817

Kā redzam, lielais vairums nelaimes gadījumu bijuši viegli. No katriem 1.000 cietušajiem, kuriem 1935. gadā noskaidrotas nelaimes gadījumu sekas, 982 nelaimes gadījumiem nav bijis nekādas ietekmes darba spējās, 16 ierobežojuši darba spējas un tikai 2 nesuši nāvi.

Cietušie, kam nelaimes gadījumi nesuši daļēju vai pilnīgu invaliditāti (tādu, kā tikko minējam, ir 16 no katriem 1.000 cietušajiem), pēc paliekošā darba spēju zaudējuma apmēriem sadalās šā: 1—10% darba spējas zaudējuši 128 cietušie, 11—20% — 56, 21—30% — 25, 31—40% — 30, 41—50% — 9, 51—60% — 8, 61—70% — 6, 71—80% — 4, 81—90% — 0 un 91 — 100% — 1.

No 267 cietušajiem, kas guvuši pastāvīgu darba spēju zaudējumu, tikai 19 šīs zaudējums pārsniedz 50%.

Vispārējā apdrošināšanas sabiedrība 1935. g. izmaksājusi atlīdzību 2.723 personām, tai skaitā 1.871 pastāvīgam pensionāram (1.221 cietušajam un 650 ģimenes locekļiem), 749 pagaidu pensionāriem un 103 cietušajiem pensionāriem, kas saņēma vienreizēju atlīdzību.

No 1.871 pastāvīga pensionāra 388 saņēma pensiju kopš 1.927. un agrākajiem gadiem, 135 — ar 1928. gadu sākot, 151 — ar 1929. gadu sākot, 178 — ar 1930. gadu sākot, 243 — ar 1931. gadu sākot, 189 — ar 1932. gadu sākot, 159 — ar 1933. gadu sākot, 200 — ar 1934. gadu sākot un 228 — ar pārskata gadu sākot.

Cietušie pastāvīgie pensionāri pēc darba spēju ierobežojuma un pensiju apmēriem 1933.—1935. g. sadalījās šā:

Darba spēju zaudējums	Pensionēto cietušo skaits					
	absolūtos skaitļos			%		
	1935. g.	1934. g.	1933. g.	1935. g.	1934. g.	1933. g.
1—10%	142	123	120	11,69	11,29	11,81
11—20%	368	323	283	30,14	29,03	27,95
21—30%	213	194	178	17,44	17,90	17,82
31—40%	217	196	188	17,77	17,98	18,50
41—50%	80	69	69	6,55	6,33	6,79
51—60%	55	47	40	4,50	4,31	3,94
61—70%	72	68	65	5,90	6,24	6,40
71—80%	61	58	59	5,00	5,32	5,81
81—90%	3	3	3	0,25	0,28	0,30
91—100%	10	9	11	0,82	0,83	1,08
Kopā	1.221	1.090	1.016	100,00	100,00	100,00

Gada pensija (latos)	Pensionēto cietušo skaits					
	absolūtos skaitļos			%		
	1935. g.	1934. g.	1933. g.	1935. g.	1934. g.	1933. g.
līdz 50	98	88	82	8,02	8,07	8,07
51—100	142	120	112	11,63	11,01	11,02
101—150	175	149	136	14,33	13,07	13,39
151—200	167	154	137	13,68	14,13	13,49
201—300	272	243	230	22,28	22,29	22,64
301—400	132	120	113	10,81	11,01	11,12
401—500	93	86	80	7,82	7,89	7,87
501—700	77	68	63	6,31	6,24	6,20
701—1.000	41	40	40	3,36	3,67	3,94
1.001 un vairāk	24	22	23	1,96	2,02	2,26
Kopā	1.221	1.090	1.016	100,00	100,00	100,00

Lielais vairums pensionēto (83,54%) zaudējuši ne vairāk kā puši no darba spējām. Bet arī lielajam viņu vairumam (69,04%) pensijas svārstās no dažiem latiem līdz 300 latiem. 650 pensionētos ģimenes locekļos pārskata gadā ietilpa 286 atraitnes,

199 bērni, 159 vecāki un 6 citi cietušā apgādātie ģimenes locekļi.

Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības izdevumi pēdējos 3 gados bija:

	1935. gadā		1934. gadā		1933. gadā	
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
1. Ārstēšana:						
a) ambulātoriskā	223.030,64		221.553,32		196.798,59	
b) stacionārā	210.866,31	433.896,95	216.367,01	437.920,33	200.137,71	396.936,30
2. Pabalsti		440.940,46		449.869,42		399.664,67
3. Pensijas		630.912,63		597.715,02		553.585,81
4. Atlīdzība:						
a) vienreizējas pensijas veidā	31.816,19		41.064,81		35.570,89	
b) pārējos gadījumos	9.387,—	41.203,19	1.371,43	42.436,24	26.669,22	62.240,11
5. Apbedīšana		4.767,52		4.747,26		5.843,27
6. Maksājumi neizbeigtiem nelaimes gadījum.				365.074,96		335.415,71
7. Pārvaldes izdevumi		285.595,77		303.448,65		297.951,69
8. Pārskaitīts pensiju fondā		688.197,37		508.609,60		448.103,50
9. Pārskaitīts rezervēs*)		356.226,12		—		—
10. Pārējie		82.324,95		586.615,19		277.690,33
Kopā		2.964.064,96		3.296.436,67		2.777.431,39

Beidzot Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības nelaimes gadījumu bilance 1936. gada 1. janvārim**):

Aktīvs:	
Kase	Ls 9.846,75
Tekoši rēķini	829.330,76
Kiluzīmes un noguldījumi	5.013.012,—
Nekustams īpašums	700.297,49
Inventārs	191.791,36
Dēbitori	960.172,38
Tai skaitā dēbitora dalībnieki	587.959,85
Liepājas un Ventpsils aģentūras	1.276,79
Dažādi	11.185,62
Kopā	Ls 7.716.913,15

Pasīvs:

Pensiju fonds	Ls 6.533.352,18
Rezerves	965.559,83
Nekustama īpašuma amortizācijas kapitāls	69.680,97
Inventāra amortizācijas kapitāls	113.114,71
Kreditori	35.205,46
Tai skaitā kreditora dalībnieki	31.647,32
Atmaksājamas prēmijas	—
Kopā	Ls 7.716.913,15

T. L. M. Nelaimes gadījumu nodaļā 1935. gadā reģistrēti 18.270 nelaimes gadījumu ar 18.281 cietušo, tai skaitā 13.164 no privātām un 5.117 no publiskām iestādēm un uzņēmumiem:

A. Privātas iestādes un uzņēmumi:	Cietušie nelaimes gadījumos pilsētu admin. robežās		Cietušie nelaimes gadījumos laukos		Kopā	%
I. Lauksaimniecība	75	12.154	12.229	92,90		
II. Kooperāt. pienotavas un to uzņēmumi	59	94	153	1,16		
III. Zvejniecība	19	47	66	0,50		
IV. Uzņēmumu biroja personāls, ja kantoris atrodas atsev. no fiziskā darba reāliz. vietas	3	3	6	0,05		
V. Kultūras, audzināšanas un izglītības, apgādības un dziedniecības iestādes, baznīcas	20	17	37	0,26		
VI. Teātra darbinieki (atskaitot kino).	1	1	2	0,02		
VII. Brīvprātīgie ugunsdzēsēji	16	13	29	0,22		
VIII. Transports (plosti)	5	6	11	0,08		
IX. Mājkāpotāji	363	64	427	3,24		
X. Sīkrūpniecība (ar VI. kat. rūpn. zīmēm, amatniecība).	30	157	187	1,42		
XI. Pārējie	8	9	17	0,13		
Kopā (A)	599	12.565	13.164	100,00		
B. Publiskas iestādes un uzņēmumi:						
I. Valsts iestāžu darbinieki:	143	63	206	4,03		
a) izglītības iestāžu darbn. (skolotāji un audzinātāji)	7	3	10			
b) sociāla rakstura iestāžu darbinieki	38	5	43			
c) pārējie	98	55	153			
II. Pašvaldības iestāžu darbinieki:	125	18	143	2,79		
a) izglītības iestāžu darbn. (skolotāji un audzinātāji)	6	2	8			
b) sociāla rakstura iestāžu darbinieki	107	11	118			
c) pārējie	12	5	17			
III. Valsts uzņēmumu darbinieki:	2.596	2.172	4.768	93,18		
a) lauksaimniecība	61	235	296			
b) mežu ekspluatācija	69	1.492	1.561			
c) apstrādātāja rūpniecība	1.663	254	1.917			
1. kokrūpniecība	73	2	75			
2. metālrūpniecība	877	19	896			
3. pārtikas un baudvielu rūpniecība	231	7	238			
4. būvdarbība	482	226	708			
d) transports:	759	184	943			
1. pasts, telefons, telegrafs, radio	115	22	137			
2. dzelzceļi	610	162	772			
3. autotransports	4	—	4			
4. valsts kuģi	30	—	30			
e) pārējie	44	7	51			
Kopā (B)	2.864	2.253	5.117	100,00		
Pavisam (A + B)	3.463	14.818	18.281			
	%	18,94	81,06	100,00		

No katriem 100 pārskata gadā tautas labklājības ministrijā reģistrētiem cietušajiem 72 nākuši no privātām iestādēm un uzņēmumiem, bet 28 — no publiskām iestādēm un uzņēmumiem. Starp pirma-

jiem dominē laukstrādnieki (12.229 jeb 92,90% no kopskaita (13.164), starp pēdējiem valsts uzņēmumu strādnieki (4.768 jeb 93,18% no kopskaita 5.117).

Pēc nelaimes gadījumu materiāliem cēloņiem T. L. M.-jā reģistrētais 18.281 cietušais sadalījās šā:

*) Agrāk 6. postenī „Neizbeigti nel. gad.“.

***) Projekts.

Materiālie cēloņi:	Cietušo skaits	
	Absolūtos skaitļos	%
Tvaika katli	2	0,01
Udens vadi	1	0,01
Tvaika vadi	—	—
Spēka mašīnas	48	0,26
Savienojumi, elektr., zemes un gaisa vadu ierīkošana (ar augsta un zemo spr. strāvu)	11	0,06
Transmisijas	11	0,06
Lifti, elevatori, ceļmie krāni un citas transporta ierīces	3	0,02
Darba mašīnas	856	4,66
Tai skaitā: apļa zāģi	52	0,28
kulēji	262	1,43
gateri	25	0,14
Darba rīki	3.864	21,14
Tai skaitā: darbs ar cirvi	2.083	11,39
,, dakšām	319	1,74
,, izkapti	318	1,74
,, zāģi	242	1,32
Sprāgstošas vielas	100	0,55
Indīgas un kodīgas vielas	33	0,18
Sakaršetas un izkausētas vielas	401	2,19
Ugumi neizturīgās un degvielas	21	0,11
Skaidas, šķembeles un drumstalas (apstrād. vielu)	761	4,16
Ugunsgrēks, plūdi u. c. dabas katastrofas	59	0,32
Priekšmetu krišana, ēku sagrūšana	1.424	7,79
Cietušo krišana no augstuma	1.423	7,78
Cietušo krišana uz līdzenas vietas	1.988	10,87
Tai skaitā: paslīdzēšana	1.004	5,49
paklupšana	231	1,25
Saspiešana starp priekšmetiem	888	4,86
Nodašanās uz priekšmetiem	835	4,57
Dzīvnieku kodieni, spērieni u. c. dzīvnieku bojājumi	1.419	7,76
Ievainojumi no ārprātīgiem cilvēkiem	16	0,09
Smaguma celšana un pārvietošana	182	1,00
Nelaiemes gadījumi uz sliežu ceļiem	225	1,23
Nelaiemes gadījumi uz zemes ceļiem	888	4,86
Nelaiemes gadījumi uz ūdens	29	0,16
Tai skaitā: ar zvejniekiem	14	0,08
,, plostniekiem	6	0,03
,, jūrniek. uz valsts kuģiem	1	0,01
Nelaiemes gadījumi automobiļu transportā	2	0,01
Nobrukums (zemes)	63	0,34
Sadursšanās ar asiem priekšmetiem	1.457	7,97
Skabargas	131	0,72
Otras personas vaina	122	0,67
Pārējie cēloņi	292	1,60
Nenoskaidrotie cēloņi	726	3,97
Kopā	18.281	100,00

No 12.229 lauksaimniecībā nodarbinātiem cietušajiem 2.681 gadījumā (21,92% no kopskaita 12.229) nelaime notikusi no darba rīkiem, 1.344 (jeb 10,99%) dzīvnieku sakosti, sasperti vai sabadīti 1.172 (jeb 9,58%) cietuši, kritot no augstuma, 1.377 (jeb 11,26%) cietuši, kritot uz līdzenas vietas, 1.122 (jeb 9,17%) sadūrušies ar asiem priekšmetiem.

Kā redzam, biežāko nelaimes gadījumu materiālie cēloņi lauksaimniecībā ļoti tipiski šās darba nozares īpatiem apstākļiem.

Apškatot materiālos cēloņus nelaimes gadījumos, kuos cietuši 4.768 valsts uzņēmumu strādnieki, jākonstatē, ka visbiežāk no tiem minēti darba rīki (no tiem cietuši 1.043 jeb 21,88% no cietušo kopskaita 4.768), priekšmetu krišana (681 jeb 14,28%), cietušo saspiešana starp priekšmetiem (415 jeb 8,70%), cietušo krišana uz līdzenas vietas (411 jeb 8,62%), apstrādājamo vielu skaidas, šķembeles un drumstalas (375 jeb 7,86%) u. t. t.

Nelaiemes gadījumu sekas tautas labklājības ministrija pārskata gadā noskaidrojusi 17.909 cietušajiem (tai skaitā 17.188 pārskata gadā cietušajiem un 721 agrāko gadu cietušajam). Pēc seku smaguma tie sadalās šā:

	Cietušo skaits, kam 1935. gadā noskaidrotas nelaimes gad. sekas	Pavisam	% no kopskaita
Miruši	93	93	5,19
Ierobežota darba spēja	333	333	18,60
Neierobežota darba spēja	17.483	17.483	976,21
Kopā	17.909	17.909	1000,00

Cietušie, kušu invaliditāte izrādījusies par paliēkošu, pēc darba spēju zaudējuma apmēriem sadalās šā: 1—10% darba spēju zaudējuši 108 cietušie, 11—20% — 73, 21—30% — 39, 31—40% — 54, 41—50% — 10, 51—60% — 16, 61—70% — 12, 71—80% — 15, 81—90% — 1 un 91—100% — 5.

Tautas labklājības ministrija 1935. gadā izmaksājusī atlīdzību 4.730 personām, tai skaitā 3.481 pastāvīgam pensionāram (2.502 cietušajiem*) un 979 ģimenes locekļiem) un 1.249 pagaidu pensionāriem.

No 3.481 pastāvīga pensionāra 211 saņēma pensiju kopš 1927. un agrākajiem gadiem, 166 — ar 1928. gadu sākot, 209 — ar 1929. gadu sākot, 292 — ar 1930. gadu sākot, 390 — ar 1931. gadu sākot, 447 — ar 1932. gadu sākot, 581 — ar 1933. gadu sākot, 656 — ar 1934. gadu sākot un 529 — ar pārskata gadu sākot.

Pastāvīgie pensionāri — cietušie, pēc darba spēju ierobežojuma un pensiju apmēra, 1935. gadā sadalījās šā:

Darba spēju zaudējums	Pensionēto cietušo skaits*)		Gada pensija (latos)	Pensionēto cietušo skaits*)	
	Absol. skaitļos	%		Absol. skaitļos	%
1—10%	750	29,98	līdz 50	380	15,19
11—20%	454	18,14	51—100	619	24,74
21—30%	273	10,81	101—150	319	12,75
31—40%	458	18,30	151—200	302	12,07
41—50%	115	4,60	201—300	419	16,75
51—60%	82	3,28	301—400	208	8,31
61—70%	161	6,42	401—500	126	5,03
71—80%	119	4,76	501—700	88	3,52
81—90%	13	0,52	701—1000	29	1,16
91—100%	59	2,36	1001 un vair.	12	0,48
uz tiesas lēm.	18	0,72			
Kopā 2.502	100,00		Kopā 2.502	100,00	

Pensionētos ģimenes locekļos ietilpa 409 atraitnes, 439 bērni, 130 vecāki un 1 pārējais apgādājama ģimenes loceklis.

1935. gadā tautas labklājības ministrijas Nelaiemes gadījumu nodaļa izdevusi:

1. Pensijām:	Ls	Ls
a) mūža pensionāriem	404.034,31	
b) nelaimes gadījumos cietušo ģimenes locekļiem	212.989,—	
c) pagaidu pensijām	170.858,66	
d) vienreizējam atlīdzībām	11.099,49	
e) bij. Krievijas pensionāriem (1925. gada lik. kr. 54.)	55.779,81	
f) pensiju starpību izmaksai (1925. gada lik. kr. 54.)	2.465,69	857.226,96
2. Pabalstiem		139.076,01
3. Ārstēšanai:		
a) ambulatoriskai	242.445,71	
b) stacionārai	340.958,08	
c) med. palīgīdzekļiem (protēzēm)	2.682,50	586.086,29
4. Ceļa izdevumiem cietušo braukšanai uz pensiju komisijas sēdēm un ārstēšanās vietām, pensiju komisijas loc. atalgoj. u. c. administrātiem izdevumiem		65.214,83
Kopā		1.647.604,09

Profesionālās slimības. 1935. gadā vispārējai apdrošināšanas sabiedrībai pieteikts 11 saindēšanās gadījumu ar svinu (10 vīriešu un 1 sievieti). Pēc darba nozarēm tie sadalās šā: ķīmiskajā rūpniecībā — 8, metālrūpniecībā — 1, keramikā — 1 un poligrafijā — 1.

*) Minētajos ietelp 63 pensionāri, kas saņēmuši pensijas vietā vienreizēju atlīdzību.

Darba aizsardzības iestādes. *Service de la protection du travail.*

Metodoloģiskas piezīmes. Zemāk sniegtās ziņas ievāktas Darba aizsardzības departamenta darb-vedībā (par darba inspekcijas rajonu sadalījumu), departamenta juridiskā rakstu birojā (par pēdējā izpildītiem rakstiem) un, beidzot, smeltas no inspektoru statistiskā mēneša pārskata 1. un 2. daļas (par inspektoru darbību).

Inspektoru pārskata 1. daļā (vispārīgs apskats) reģistrēti šādi fakti: 1) nokārtotas darba ņēmēju sūdzības (pavisam, tai skaitā: uz vietām, kancelejā, pa tālruni, sarakstoties); 2) reģistrēti streiki un lokauti (pavisam, no tiem: iepriekšējā mēnesī sākti un pārskata mēnesī beigti, sākti un beigti pārskata mēnesī, turpinās); 3) reģistrēti nelaimes gadījumi (pavisam, tai skaitā: viegli, smagi, ar nāves sekām; uz vietām izmeklēti nelaimes gadījumi); 4) savākti materiāli pensiju piešķiršanai, sakropļotiem valsts darbiniekiem un to ģimenes locekļiem; 5) konstatēti darba vietās antisanitāri apstākļi; 6) konstatēta (darba vietās) citu darba aizsardzības likumu un noteikumu nepildīšana; 7) darba vietu apmeklējumi (apmeklēto darba vietu skaits, apmeklējumu skaits); 8) darba apgāžu, slimo kasu u. c. iestāžu apmeklējumu skaits; 9) darba inspektoru paskaidrojumi (darba devējiem, darba ņēmējiem, citiem); 10) darba inspektoru kancelejas darbinieku paskaidrojumi (darba devējiem, darba ņēmējiem, citiem); 11) inspektoru piedalīšanās tiesas sēdēs (kā sūdzētāji, kā lietpratēji vai liecinieki); 12) inspektoru piedalīšanās dažādās komisijās, konferencēs, apspriedēs u. t. t.; 13) izpildīti dažādi speciāli tautas labklājības ministrijas uzdevumi; 14) komandējumu nosaukumi un dienu kopskaits.

Inspektoru pārskata II. daļā (Darba aizsardzības nosacījumu pārkāpumi) sniegtas šādas ziņas: 1) darba vietas nosaukums un adrese, kurā darba aizsardzības nosacījumi pārkāpti; 2) sodītās personas uzvārds un vārds; 3) uz kāda likuma pamata sodīts; 4) šis pārkāpuma vai nodarījuma apraksts; 5) kad protokols sastādīts; kad sodīts; 7) administratīvi uzliktā soda apmērs — un — 8) tiesas piespriestais sods.

Inspektoru pārskata I. daļas sakopojumi pēc mēnešiem un pa atsevišķiem rajoniem ievietoti „Darba Statistikā“.

Darba inspekcija. Algotā darba spēka aizsardzībai 1919. gadā pie iekšlietu ministrijas Sociālā departamenta nodibināja īpašu Darba aizsardzības nodaļu. Pēdējās kompetences noteica valdības 1920. gada 3. maija rīkojums, ar kuru nodaļai uzlika visus agrākās fabriku inspekcijas pienākumus, bet rūpniecības departamenta fabriku inspekcijai atstāja tikai darba vietu tehnisko un tehniski sanitāro pārraudzību. Līdztekus savu tiešo pienākumu veikšanai Darba aizsardzības nodaļa vāca un kopoja arī pirmās ziņas par rūpniecības un amatniecības uzņēmumiem, strādnieku skaitu, viņu algām u. t. t. Šī informācija nodaļai bija vajadzīga darba vietu uzraudzības noorganizēšanai. Tā bija arī nepieciešama tautas gadījumos, kur viņai nācās būt par starpnieku darba konfliktu nokārtošanā.

Bez aģentiem uz vietām Darba aizsardzības nodaļa kaut cik apmierinoši varēja attīstīt savu dar-

bību tikai centrā — Rīgā. Tādēļ 1920. gada vasarā, pārveidojot Sociālo departamentu darba (tagadējā tautas labklājības) ministrijā, nodaļas personālu paplašināja ar 6 rajona inspektoriem: 3 Rīgā un pa vienam Jelgavā, Liepājā un Rēzeknē. Statistisko datu kopošanai radīja īpašu Darba statistikas nodaļu*), kuru 1926. gadā ietilpināja Valsts statistiskās pārvaldes Cenu un darba statistikas nodaļā.

1921. gadā likvidē Darba aizsardzības nodaļu. Par vecāko darba inspektoru pārdēvētais nodaļas vadītājs ar tam padotajiem rajona darba inspektoriem sastāda vēlāk organizētā Darba aizsardzības departamenta nodaļu — Darba inspekciju.

1922. gada 1. jūnija valdības rīkojums attiecina uz Darba inspekciju tās pašas tiesības un pienākumus, kādus 1920. gada 3. maija rīkojums bija piešķīris Darba aizsardzības nodaļai.

Vēlākos gados, saimniecības dzīvei attīstoties, ievērojami paplašinājusies arī Darba inspekcijas darbība. 6 darba inspektoru vietā 1929. gadā valstī strādāja jau 11, pie kam Darba inspekcijas kopīgos statos skaitījās 28 darbinieki. Pēdējā laikā gan inspektoru skaits taupības nolūkā samazināts līdz 9.

Inspekcijas augošās nozīmes dēļ sociālās taisnības uzturēšanā tās vadītāja — vecākā darba inspektora pienākumus tagad uzņēmis pats Darba aizsardzības departamenta direktors.

1935. gadā darba inspekcija bija sadalīta šādos rajonos:

I. rajons. Inspektora mītne — Rīgā, Skolas ielā Nr. 30. Darbības lauks: Rīgas pils. teritorijas daļa, kuru aptver šāds norobežojums: no vienas puses, sākot no Svērtuves ielas — Daugavas krasts — Marijas — Avotu un Rumpmuižas iela (minēto ielu nepāru numurus ieskaitot); no otras puses Svērtuves iela — Rāts laukums — Kaļķu iela — Brīvības bulvāris — Brīvības iela līdz Karlīnes ielai — Karlīnes — Miera — L. Lāču iela (minēto ielu pāru numurus ieskaitot, Valkas dzelzceļa līnija, Rīgas ostas raj. jūrnieku un transportstrādnieku lietas.

II. rajons. Inspektora mītne — Rīgā, Skolas ielā Nr. 30. Darbības lauks: Rīgas iekšpilsētas daļa, kuru aptver pilsētas kanālis no ietiekas Andreja ostā līdz Brīvības bulvārim — pa Kaļķu ielu, Rāts laukums — Svērtuves iela un visa Rīgas pilsētas teritorija Daugavas kreisajā pusē (Torņ- un Āgenskalns, Ilģuciems, Bolderāja, Šampēteris u. t. t.), Zaķu sala un Zaļais sēklis.

III. rajons. Inspektora mītne — Rīgā, Skolas ielā Nr. 30. Darbības lauks: Rīgas pilsētas teritorijas daļa (Latgales priekšpilsēta) ar norobežojumu — 13. janvāra — Marijas — Avotu — Rumpmuižas ielu (minēto ielu pāru numurus ieskaitot); Rīgas apriņķa I., III., IV. un Jēkabpils apriņķa II. policijas iecirknis (Jaunjelgavā), Bauskas apriņķis.

IV. rajons. Inspektora mītne — Rīgā, Skolas ielā Nr. 30. Darbības lauks: Rīgas pilsētas teritō-

*) Par šās nodaļas vadītāju 1920. g. 8. augustā iecēla tagadējo soc. apgādības dep-ta direktoru O. Sili.

rija Daugavas labajā pusē (Sarkandaugava, Vecmīlgrāvis, Ķīšezers, Ciekurkalns u. t. t.) ar Daugavas salām; rajona robežas pilsētas centra daļā: Pilsētas kanālis — (līdz Brīvības bulvārim) — Brīvības bulvāris — Brīvības iela — (līdz Karlīnes ielai) — Karlīnes — Miera — L. Lāču iela (visu min. ielu nepāru numurus ieskaitot) — Rīgas — Valkas dzelzceļa līnija, Jelgavas apr. un Jelgavas pilsēta.

Piezīme. Bez tam IV. rajona darba inspekcijas pārziņā atrodas visu Rīgas pils. administratīvās robežās ietelpošo darba vietu pievienošana slimo kasēm un slimo kasu sūdzības pret darba devējiem.

V. rajons. Inspektora mītne — Ventspilī, Kuldīgas ielā Nr. 8. Darbības lauks: Ventspils pilsēta, Ventspils, Tukuma, Talsu apriņķis un Kuldīgas apr. I. pol. iec. ar Kuldīgas pilsētu.

VI. rajons. Inspektora mītne — Liepājā, Ludviķa ielā Nr. 13. Darbības lauks: Liepājas pilsēta, Liepājas, Aizputes apr. un Kuldīgas apriņķa II. pol. iec. (Saldū).

VII. rajons. Inspektora mītne — Daugavpilī, Šosejas ielā Nr. 50. Darbības lauks: Daugavpils pilsēta, Daugavpils un Ilūkstes apriņķis, Jēkabpils apr. I. pol. iec. (Jēkabpilī) un Madonas apr. I. pol. iecirknis.

VIII. rajons. Inspektora mītne — Valmierā, Beātes ielā Nr. 9. Darbības lauks: Valmieras pilsēta, Valmieras, Cēsu apriņķis un Valkas apriņķa I. un II. policijas iecirknis un Rīgas apr. II. policijas iecirknis.

IX. rajons. Inspektora mītne — Rēzeknē, Dzirnau ielā Nr. 5. Darbības lauks: Rēzeknes, Ludzas, Jaunlatgales apriņķis un Madonas apriņķa II. pol. iec. un Valkas apriņķa Alūksnes policijas iecirknis.

1935. gadā inspektoru kancelejās darbaņēmējiem sniegti paskaidrojumi 30.670 gadījumos, darba devējiem — 17.584 gadījumos un citām personām — 6.963 gadījumos. 31.204 gadījumos paskaidrojumus snieguši paši inspektori, 24.013 — viņu darbinieki. Tālāk nokārtotas 5.802 darbaņēmēju sūdzību lietas, tai skaitā — 208 uz vietām, 3.717 — kancelejā, 298 — pa tālruni un 1.579 — sarakstoties.

Apmeklējot revīzijas nolūkā 2.841 darba vietu (3.894 reizes), 25 gadījumos darba inspektori konstatēja antisānītārus apstākļus, bet 539 gadījumos — darba aizsardzības likumu un noteikumu neievērošanu.

Tiesu sēdēs, dažādās komisijās, konferencēs un apspriedēs darba inspektori piedalījušies 280 reizes: 65 reizes kā sūdzētāji un 46 reizes kā liecinieki vai lietpratēji tiesā; 169 reizes dažādās komisijās, konferencēs, apspriedēs u. t. t.

Vēl pārskata gadā darba inspektori registrējuši 25.183 nelaimes gadījumus darbā, tai skaitā 91 ar nāves sekām, 2.650 — smagus un 22.442 — vieglus. 670 gadījumos darba inspektori izmeklējuši nelaimes gadījumus uz vietas. Beidzot darba inspektori izpildījuši 541 dažādus speciālus tautas labklājības ministrijas uzdevumus.

Sakarā ar savu dienesta pienākumu veikšanu darba inspektori 1935. gadā pavadījuši komandējumu 464 dienas.

Pēc darba inspektoru ierosinājuma par likumu un saistīgu noteikumu neievērošanu saukti pie atbildības un ar tiesas spriedumu sodīti:

1931. gadā	—	490	darba devēji
1932. „	—	585	„ „
1933. „	—	638	„ „
1934. „	—	428	„ „
1935. „	—	426	„ „

Galvenie pārkāpumi:

liguma grāmatiņu neizsniegšana, darba grāmatiņu neizpildīšana, strādnieku sarakstu un algu grāmatu nevešana,

ziņu nesniegšana vai aplamu ziņu sniegšana slimo kasēm,

aizsardzības noteikumu pārkāpšana,

nelaimes gadījumu nepieteikšana,

strādnieku nodarbināšana virsstundās bez darba inspektora atļaujas, likuma par darba laiku pārkāpšana attiecībā uz svētdienas mieru,

kārtēja atvaļinājuma nepiešķiršana,

nelikumīga algas samazināšana,

paziņojuma par darba laiku neizlikšana darba telpās,

darba inspektora adreses un runas stundu neizlikšana darba telpās,

uzņēmuma atvēršana bez atļaujas,

nepaziņošana darba inspektoram par darbības uzsākšanu u. t. t.

Spriedumi izņemti uz Sodū lik. 24., 59., 138., 138¹., 156., 157. I. un II. d., 333. I. d., 334., 365., 366¹., 366²., 368¹., 370., 371., 376., 376¹., 376²., 376³., 377., 377¹., 377²., 377³., 377⁴., 378. un 474. II. d., kā arī uz Rūpn. lik. 95., 212., 212¹., 212²., 213., 213¹., 213²., 213⁴., un 213⁵. p. pamata.

426 ar tiesas spriedumu sodītiem darba devējiem uzlikts sods kopsummā Ls 6.407.—, vai 1.825 dienas aresta. Naudas sodi svārstās no Ls 5.— līdz Ls 100.— (caurmērā Ls 15,04), bet tos aizstājušie aresta sodi — no 1 dienas līdz 1 mēnesim (caurmērā 4,28 dienas).

Par līdzīgiem pārkāpumiem 1935. gadā bez tam administratīvi sodīti 3 darba devēji.

Visi 429 sodītie pa atsevišķām darba nozarēm sadalās šādi:

Lauksaimniecībā — 41 (1934. g. — 95; 1933. g. — 158), mežu ekspluatācijā — 8 (3; 0), raktuvēs un akmeņu lautzuvēs — 5 (2; 0), keramikā, akmeņu izstrādājumu un saistāmo vielu rūpniecībā — 4 (5; 10), metalapstrādāšanas un mašīnbūvju rūpniecībā — 14 (14; 21), ķīmiskā rūpniecībā — 2 (7; 3), ādu rūpniecībā — 10 (9; 5), tekstilrūpniecībā — 4 (6; 12), kokrūpniecībā — 35 (54; 37), papīrrūpniecībā — 0 (2; 0), poligrafijas rūpniecībā — 10 (6; 16), pārtikas un garšvielu rūpniecībā — 37 (61; 56), apģērbu, apavu un galanterijas piederumu rūpniecībā — 40 (22; 43), būvniecībā — 38 (40; 24), gāzes, elektrības un ūdensvada nozarē — 0 (1; 0), tīrības un higiēnas nozarē — 16 (15; 14), tirdzniecībā — 82 (47; 67), transportā — 20 (13; 17), publiskās iestādēs — 15 (19; 13), mājsaimniecībā — 43 (53; 135), brīvās profesijās — 0 (0; 3) un pārējās nozarēs — 5 (2; 4).

Mēs jau minējām, ka 1935. gadā darba inspekcija skatījusi cauri 5.802 strādnieku sūdzības ar 8.423 prasībām, 3.308 (39,3%) no tām bija civilprasības raksturs. Tiem gadījumiem, kur šīs prasības ir pamatotas, bet darba inspekcijai tomēr neizdodas panākt to labprātīgu pildīšanu, tautas labklājības ministrijā nodibināts pie Darba aizsardzības departamenta juridisks birojs. Pēdējais bez atlīdzības izgatavo savai klientūrai vāja-

dzīgos lūgumrakstus, pasargājams tādējādi algas cilvēkus no liekiem izdevumiem vai zaudējumiem lietas nemākulīgas ievadišanas dēļ. 1935. gadā birojs izgatavojis trūcīgiem strādniekiem 2.205 rakstus (gadu iepriekš — 1.660); janvārī — 170, februārī — 179, martā — 201, aprīlī — 181, maijā — 192, jūnijā — 149, jūlijā — 210, augustā — 178, septembrī — 178, oktobrī — 181, novembrī — 234 un decembrī — 152.

No 2.205 izgatavotiem rakstiem 1.906 iesniegti miertiesām, 33 — apgabaltiesām, 198 — tiesu izpildītājiem, 34 — pagastu tiesām un 34 — dažādām citām iestādēm.

Darba kamera. „Valdības Vēstneša“ 1936. g. 11. maija numurā izsludināts likums par Latvijas darba kameru. Likuma 1. pants skan: „Algotā darba spēka vajadzību un tiesību taisnīgai pārstāvēšanai un pie šīm aprindām piederīgo Latvijas pilsoņu dzīves līmeņa pacelšanai sabiedriskā, saimnieciskā un kultūrālā ziņā, kā arī viņu, uz to mērķi virzītās pašdarbības un pašpalīdzības ierosināšanai un veicināšanai pastāv Latvijas darba kamera ar sēdekli Rīgā.“

„Kādas algotā darba spēka grupas pārstāv kamera, nosaka ministru prezidents vai viņa pilnvarots ministrs, saziņā ar tautas labklājības, finanču un zemkopības ministru.“

Likuma 2. pants nosaka, ka „atsevišķu kameras uzdevumu veikšanai un pašdarbības un pašpalīdzības pasākumu izvešanai darbojas uz kameras izstrādāto normālstatūtu pamata arodbiedrības ciešā sadarbībā ar kameru un tās vadību.“

Rīgā darbojas katram arodam pa vienai arodbiedrībai, bet ārpus Rīgas — visiem arodiem kopējas arodbiedrības, kuņu skaitu un darbības rajonu noteic kamera.

„Blakus šīm kamerai pakļautām arodbiedrībām kameras pārstāvībā ietelpošo pilsoņu interešu aizsardzībai un sekmēšanai citas biedrības vai organizācijas nevar darboties.“

Kamera sastāv no algotā darba spēka pārstāvjiem — 100 locekļiem un 50 viņu kandidātiem, kuņus ministru prezidents vai viņa pilnvarotais ministrs ieceļ no kameras prezidija priekšā liktām personām uz 3 gadiem. Kameras pirmo sastāvu ieceļ no arodbiedrību biedru vidus (8. p.).

Kameras locekļu un kandidātu amats ir goda amats, un viņi savus pienākumus izpilda bez atlīdzības. Par piedalīšanos sēdēs un citu kameras uzdevumu pildīšanu kamera maksā tiešo izdevumu atlīdzību, saskaņā ar ministra apstiprinātiem darbības noteikumiem (9. p.).

Katru gadu no kameras locekļu un kandidātu skaita izstājas $\frac{1}{3}$. Pirmos divos gados izstāšanos noteic lozējot, bet vēlāk iecelšanas vecuma kārtībā (11. p.).

Kameras prezidijs var iecelt kameras goda korespondentus, skaitā līdz 30. Par goda korespondentu var iecelt Latvijas vai ārvalšņu pilsoņus, kuņiem ir nopelni Latvijas darba dzīves apstākļu uzlabošanā, vai kuņu darbība varētu nākt Latvijai par labu. Goda korespondentiem ir tiesība griezties pie kameras priekšsēža ar ierosinājumiem.

Kameras priekšsēdis var prasīt no viņiem atsauksmes un ieteikumus (16. p.).

Savu uzdevumu sasniegšanai kameras pienākums un tiesības ir:

- 1) pēc valdības iestāžu ierosinājumiem darboties līdz uz algoto spēku attiecošos likumu izstrādāšanā;
- 2) pēc valsts vai pašvaldības iestāžu pieprasījuma dot atsauksmes par likumiem, likumprojektiem, rīkojumiem un principiāliem soļiem saimnieciskās politikas laukā no algotā darba spēka interešu viedokļa;
- 3) pārstāvēt algotā darba spēka intereses valsts, pašvaldību un citās publiski-tiesiska rakstura iestādēs, iesniedzot ierosinājumus un paskaidrojumus; pēc aicinājuma piedalīties šo iestāžu sasauktās apspriedēs un sūtit pārstāvju pastāvīgās komisijās un delegācijās.
- 4) nozīmēt algotā darba spēka pārstāvjus, vai ieteikt kandidātus valsts un pašvaldības iestādēs, kur to paredz likums;
- 5) pārstāvēt Latvijas algoto darba spēku starptautiskā dzīvē, iestājoties un darbojoties līdz starptautiskās strādnieku organizācijās;
- 6) organizēt algoto darbinieku arodbiedrības, sporta biedrības un darba artelus; veicināt ražotāju, patērētāju un kredīta kooperatīvu darbību; rīkot apspriedes un kongresus; instruēt un revidēt arodbiedrības un darba artelus; atjaunot, dibināt un, kur vajadzīgs, ierosināt algoto darbinieku biedrību apvienošanu un piemērotiem līdzekļiem veicināt viņu raženāku darbību; sastādīt un vest sarakstus par arodbiedrībām un darba arteļiem;
- 7) veicināt algoto darbinieku, kā arī mācekļu un praktikantu vispārīgo un aroda izglītību un mājturības prasmi, dibinot, uzturot un pabalstot speciālas mācības un audzināšanas iestādes un kursus, kā arī sarīkojot priekšlasījumus, izstādes, apskates, propagandas pasākumus un ekskursijas;
- 8) atzīmēt un godalgot priekšzīmīgākos algotos darbiniekus un vest sarakstus par šādā veidā atzīmētām un godalgotām personām;
- 9) dibināt un pārvaldīt izglītības fondus un iesniegt pabalstus praktikantiem, skolu un kursu apmeklētājiem, ekskursiju dalībniekiem, kā arī atsevišķiem ceļojumiem;
- 10) krāt materiālus par algotā darba spēka aizsardzību un nodrošināšanu un ierīkot un uzturēt šai nolūkam īpašu darba muzeju;
- 11) ierīkot un uzturēt algoto darbinieku vajadzībām informācijas, padomu došanas un tiesiskās palīdzības birojus;
- 12) pacelt algoto darbinieku mājsaimniecību un ģimenes dzīvi, dibinot, uzturot un pabalstot pasākumus, kas to veicina, kā piemēram, ģimenes dārzus, ģimenes mājas, bērnu dārzus u. t. t.;
- 13) veicināt algotā darba spēka veselību ar dažāda veida sportu, atpūtas namiem un citādi;
- 14) ierīkot un uzturēt darba apgādes un birojus un organizēt algotā darba spēka plānveidīgu novietošanu darbā;

- 15) pētīt algotā darba spēka darba, brīvā laika izlietošanas un dzīves apstākļus, sarīkojot šai nolūkā aptaujas un darba vietu un dzīvokļu apskates; pieprasīt ziņas un paskaidrojumus no visāda rakstura algoto darbinieku biedrībām par viņu darbību un vajadzībām viņu darbības aplokā; izdot un izplatīt rakstus un grāmatas par algoto darba spēku un par aptauju, novērojumu, pētījumu un izmēģinājumu ieguvumiem, kā arī pārskatus par savu darbību;
- 16) dibināt un uzturēt dažādus algoto darbinieku pašpalīdzības fondus, kā bērnu, ģimenes dzīves veicināšanas, vecuma un invaliditātes pabalstu u. c., pārņemt un uzturēt jau pastāvošos palīdzības fondus;
- 17) ierīkot un uzturēt algoto darbinieku vajadzībām klubus, ēdienu veikalus, sporta telpas un laukumus, lasītavas, bibliotēkas, u. c.;
- 18) reģistrēt un nosacīt vietējās paražas, kādas pastāv darba līgumu noslēgšanā, izpildīšanā un izbeigšanā, gadījumos, kad likumos norādīts, ka jārikojas pēc šīm paražām;
- 19) stāties sakarā ar darba devēju organizācijām un nākt ar ierosinājumiem, kas veicinātu sadarbību, uzticību un palāvību starp darba devējiem un darbaņēmējiem uz taisnības un abpusēju pienākumu un tiesību pamatiem;
- 20) organizēt un uzturēt goda tiesas institūtu algoto darbinieku starpā radušos konfliktu novēršanai, disciplīnas stiprināšanai un algoto darbinieku saimes labās slavas uzturēšanai;
- 21) darboties līdz no darba attiecībām un līgumiem radušos pārpratumu un nesaskaņu novēršanā un kārtīšanā starp algotiem darbiniekiem un darba devējiem;
- 22) dibināt un uzturēt iestādes aroda prasmes pārbaudīšanai un izsniegt pārbaudītiem par viņu aroda zināšanām apliecības;
- 23) darboties līdz darba statistikas darbos, saskaņā ar Valsts statistiskās pārvaldes un ministra norādījumiem;
- 24) izpildīt uzdevumus, kādi kamerai uzlikti ar sevišķiem likumiem, noteikumiem, priekšrakstiem un starptautiskiem līgumiem (18. p.).

Darba kameras lietas pārzina priekšsēdis, prezidijs un pilna sapulce (22. p.). Prezidijs sastādās no priekšsēža, tā vietnieka, 4 vicepriekšsēžiem un ministra pārstāvja (24. p.).

Prezidijam pienākas (26. p.):

- 1) pārzināt un pārvaldīt kameras darbību un raudzīties, lai kameras lietas vestu saskaņā ar likumu, instrukcijām, darbvedības noteikumiem, ministra norādījumiem un pilnu sapulču lēmumiem;
- 2) lemt par kameras pilnu sapulču sasaukšanu;
- 3) izstrādāt kameras darbvedības noteikumus, resp. to grozījumu projektus un iesniegt tos apstiprināšanai ministram;
- 4) noorganizēt un vadīt kameras darbvedību;
- 5) pieņemt un atlaist kameras tehniskos darbiniekus, kā arī noteikt viņiem atalgojumu pēc ministra nosacītām algu normām;

- 6) sastādīt kameras gada pārskatus un budžetu un iesniegt tos pilnai sapulcei pieņemšanai un pēc tam ministram apstiprināšanai;
- 7) izlemt visus citus attiecīgus jautājumus, par kuriem runā likums un darbvedības noteikumi.

Prezidija darbība sadalās 10 birojos: 1) administratīvā, 2) arodbiedrību, 3) darba aizsardzības, 4) izglītības un kultūras, 5) jaunatnes lietu, 6) juridiskā, 7) pašpalīdzības, 8) darba apgādes, 9) sporta un atpūtas un 10) higiēnas un mājturības (30. p.).

Biroji veic šādus uzdevumus (31. p.):

1) Administratīvais birojs pārzina kameras budžeta izlietošanu, kasi, grāmatvedību, norēķināšanos, vispārīgās lietas, kā arī kameras saimniecību un mantu.

2) Arodbiedrību birojs apvieno un vada algoto darbinieku arodbiedrības un darba artelus, un tam piešķirtas tiesības, kādas likums paredz biedrību savienībām. Birojs noorganizē minētās biedrības un citas organizācijas un izveido to sakarus ar kameru. Tāpat birojs instruē un revidē attiecīgās biedrības. Ar šo biedrību palīdzību birojs izkopj algotos darbiniekos skaidrību par mūsu neatkarīgo valsti un vienoto tautu, vairo atbildības sajūtu pret valsti un tautu, stiprina apņēmību un gatavību vienmēr un visur celt un vairo tautas un tēvzemes godu, cieņu un slavu, kā arī pamudina uz augstākiem sasniegumiem darbā, lai vairotu sev un savām ģimenēm iespēju tikt uz augšu saimnieciski, sabiedriski un kultūrāli, modinot un ieaudzīnot apziņu par pašierosmes, pašpalīdzības un sadarbības svarīgo nozīmi goda un cieņas pilnas vietas nodrošināšanai pārējo pilsoņu vidū kā saimnieciskā, tā kultūras laukā, darbā un atpūtā.

3) Darba aizsardzības birojs rūpējas, lai darba vietās ievērotu algotā darba spēka ar likumiem nodrošinātās tiesības tiklab darba līgumu izpildīšanas ziņā, kā arī attiecībā uz darba vietu spodrību, sanitārām un citām labierīcībām un strādnieku aizsardzību pret nelaimes gadījumiem un citām darbā kaitīgām sekām. Birojs darbojas kā centrāla starpniecības iestāde starp darbaņēmējiem un devējiem visos darba jautājumos, visiem līdzekļiem veicinot veselīgu un taisnīgu sadarbību darba vietās. Birojs ved sarakstus par tiem strādniekiem un kalpotājiem, kas parādījuši izcilu darba veiksmi un prasmi, kā arī par tiem, kas ilggadīgi sekmīgi darbojušies vienā darba vietā, lai gādātu par viņu darba sasniegumu un nopelnu ievērošanu un atzīšanu.

4) Izglītības un kultūras birojs pārzina vispārīgās un arodizglītības jautājumus, izdod un izplata iespieddarbus, ierīko lasītavas un bibliotēkas, dod iespēju par pazeminātu maksu vai par brīvu apmeklēt mākslas iestādes, sarīko priekšnesumu vakarus, lēkciju ciklus un kursus, dibina un uztur speciālas arodskolas un paraugdarbības strādnieku tehniskās un arodizglītības pacelšanai, kā arī veicina koŗu, orķestŗu, teāŗu un taml. pulciņu nodibināšanos un to darbības attīstību.

5) Jaunatnes lietu birojs pārzina un vada jaunatnes apmācību arodam, organizējoŗ kursus un priekšlasījumus un pārraugoŗ praktiskās apmācības, kā arī palīdzoŗ izvēlēties arodu. Birojs

iepastīnina jauniešus ar lauku dzīvi, cenšoties viņus novietot vasaras atpūtai un darbam lauksaimniecībā. Birojam pienākas arī novērot mazgadīgo darba apstākļus un noorganizēt piemērotu brīvlaika izvēli.

6) Juridiskais birojs sniedz palīdzību visādos juridiskos jautājumos un lietās, kā tiesu, tā arī administratīvās iestādēs.

7) Pašpalīdzības birojs propagandē, kā algotiem darbiniekiem pašpalīdzības un pašdarbības ceļā nodrošināt sevi un ģimenes locekļus grūtiem dzīves brīžiem un neparedzētiem gadījumiem, kā arī organizē un pārzina pašpalīdzības fondus, kā bērnu, ģimenes dzīves nodibināšanas, vecuma un invaliditātes apdrošināšanas, apdrošināšanas darba trūkuma gadījumā u. t. t.

8) Darba apgādes birojs rūpējas par darba apgādāšanu strādniekiem saziņā ar attiecīgām valsts un pašvaldības iestādēm un darba devējiem, kā arī ierīko un uztur darba apgādes.

9) Sporta un atpūtas birojs vada lietderīgu brīvlaika izlietošanu, sevišķi sekmējot strādnieku spēku un veselības attīstību, nodarbojoties ar sportu un tūrisma, it īpaši apceļojot tēzemi. Birojs pārzina arī ēdienu namu, klubu, atpūtas namu un citu tamlīdzīgu iestāžu ierīkošanu un uzturēšanu.

10) Higiēnas un mājturības birojs pārzina veselības kopšanas, bērnu audzināšanas un mājturības jautājumus.

Birojus vada biroju vadītāji, bet visu biroju darbību saskaņo un vada kameras priekšsēdis. Kameras tehnisko darbu pārzina un vada kameras ģenerālsekretārs, kas tieši pakļauts kameras priekšsēdim.

Kameras priekšsēdi, viņa vietnieku un vicepriekšsēžus ministrs ieceļ uz 1 gadu no kameras locekļiem. Kameras ģenerālsekretāru pēc kameras priekšsēža priekšlikuma pieņem prezidijs un apstiprina amatā uz nenoteiktu laiku ministrs. Biroja vadītājus pieņem prezidijs un apstiprina ministrs (27., 33. un 34. p.).

Darba kamera sadalās 10 sekcijās ar prezidija darbības birojiem līdzīgiem nosaukumiem. Pie sekcijām var būt apakšsekcijas, kas sastādās līdzīgi sekcijām (49. p.).

Katrā sekcijā ministrs deleģē vienu balsstiesīgu pārstāvi, bet kameras priekšsēdis nosaka atsevišķu sekciju locekļu skaitu un iedala kameras locekļus sekcijās uz 1 gadu. Sekciju sēdēs ar padomdevēja balsstiesībām var pieaicināt arī lietpratējus (49. un 50. p.).

Sekcijas apspriež jautājumus, kuŗus tām nodod kameras priekšsēdis, kā arī pašu sekciju ierosinājumus, kuŗu apspriešanai piekritis kameras priekšsēdis (51. p.). Sekcijas priekšsēdi un tā biedru ieceļ kameras priekšsēdis uz 1 gadu no kameras locekļu vidus. Kameras priekšsēdim, viņa vietniekam un vicepriekšsēžiem ir tiesība piedalīties sekciju sēdēs ar padomdevēja balsstiesībām.

Sekciju sēdes sasauc kameras priekšsēdis (52. p.).

Darba kameras priekšsēdis, prezidija locekļi un sekciju priekšsēži sastāda pastāvīgu kameras galveno komisiju. Galvenā komisija savās sēdēs var pieaicināt ar padomdevēja balsstiesību revīzijas komisijas priekšsēdi un tās komisijas priekšsēdi, kuŗas lēmumi apspriežami, kā arī referentus attiecīgiem komisiju un sekciju lēmumiem. Galvenās

komisijas sēdēs ar padomdevēju balsstiesību piedalās kameras ģenerālsekretārs un aicinātie valsts iestāžu pārstāvji (53., 54. p.).

Galvenās komisijas priekšsēdis, sēžu sasaucējs un vadītājs ir darba kameras priekšsēdis, vai viņa vietnieks. Viņiem iztrūkstot, galvenās komisijas sēdes vada pēc gadiem vecākais prezidija loceklis. Galvenās komisijas sēdes katrā laikā var sasaukt ministrs. Šādas sēdes darba kārtību noteic un sēdi vada ministrs (57. p.).

Galvenās komisijas uzdevums ir saskaņot kameras tiešo uzdevumu veikšanai izraudzīto organu darbību, pārrunāt un lemt par vispārīgiem algotā darba spēka labklājības veidošanas uzdevumiem, skatīt cauri prezidija sastādīto budžetu pirms iesniegšanas pilnai sapulcei un apstiprināt iesniegumus ministrijām. Priekšsēdis sniedz galvenai komisijai periodiski ziņojumus par kameras sekciju un komisiju darbību (58. p.).

Kameras galvenā komisija var sasaukt kopēju apspriedi vai piedalīties kādas citas kameras attiecīgās komisijas sasauktā kopējā apspriedē (59. p.).

Kameras pilnas sapulces, kuŗas sasauc un vada kameras priekšsēdis, ir kārtējās (2 reizes gadā) un ārkārtējās (pēc vajadzības), atklātas un aizklātas (kad to prasa atsevišķā svarīgā gadījumā kāda no centrālām valsts iestādēm vai prezidijs).

Kameras pilnām sapulcēm pienākas (38. p.):

- 1) apspriest un pieņemt algotā darba spēka labklājības veicināšanas un pacelšanas tuvākos uzdevumus;
- 2) izlemt jautājumus par nekustamas mantas pirkšanu un pārdošanu un par kredīšanas saskaņā ar 5. p.;
- 3) izlemt priekšlikumus par kameras iestāžu dibināšanu;
- 4) apspriest un pieņemt izdevumu un ieņēmumu budžetus;
- 5) apspriest un pieņemt darbības pārskatus;
- 6) apspriest kameras prezidija dienas kārtībā liktos darba likumu un noteikumu ierosinājumus un projektus;
- 7) ievēlēt 2 revīzijas komisijas locekļus;
- 8) izlemt citus prezidija ierosinātus jautājumus.

Revīzijas komisija sastādās no 2, uz vienu gadu ievēlētiem revīzijas komisijas locekļiem, ministra deleģēta balsstiesīga pārstāvja un valsts kontroliepa izraudzīta valsts kontroles pārstāvja (60. p.).

Revīzijas komisijai ir pienākums ne vēlāk kā 1 mēnesi pirms kārtējās pilnas sapulces dienas uzsākt kases un kapitālu pārbaudi un revidēt grāmatas, rēķinus un dokumentus, kas attiecas uz gada pārskatu. Revīzijas komisija var apskatīt un revidēt visus kameras mantu uz vietām un pārbaudīt pārskata gadā taisītos izdevumus. Revīzijas komisijas iepriekšējai pārbaudei jānodod arī budžeta projekts, pēc kam to prezidijs līd ar komisijas atzinumu ceļ priekšā pilnai sapulcei (61. un 62. p.).

Kameras līdzekļi sastādās: 1) no kameras īpašumu ienākumiem; 2) no ienākumiem par kameras iestāžu pakalpojumiem; 3) no valsts budžetā paredzētiem līdzekļiem — un — 4) no ziedojumiem un dažādiem neparedzētiem ienākumiem (64. p.).

Kameras darbības gads sakrīt ar valsts budžeta gadu (65. p.). Kamerai ikgadus jāstādā pārskats par ienākumiem un izdevumiem un ne vēlāk kā 3 mēnešu laikā pēc budžeta

gada beigām jāceļ priekšā pilnai sapulcei apstiprināšanai (65. un 66. p.).

Ikgadus, ne vēlāk kā līdz 1. oktobrim, kameras prezidijs stāda priekšā pilnai sapulcei nākamā gada ieņēmumu un izdevumu budžetu, kas iepriekš skatāms cauri galvenā komisijā un revīzijas komisijā. Pilnas sapulces pieņemto budžetu prezidijs ne vēlāk kā līdz 1. decembrim iesniedz apstiprināšanai ministram.

Latvijas darba kameras virsvadībai valsts un ministru prezidents Dr. K. Ulmanis pilnvarojis vice-ministru A. Bērziņu. Pēdējais kameras prezidijā iecēlis šādas personas: par priekšsēdi Kārli Egli, par priekšsēža vietnieku — Heinrichu Lipertu, par vicepriekšsēžiem — Evaldu Belci, Robertu Ozolu, Arvēdu Balceri un Jāni Naglu, par ģenerālsēkretāra vietas pagaidu izpildītāju — V. Feldmani.

Kamera atklāta 1936. gada 25. jūlijā.

Darba konflikti. Conflicts du travail.

Metodoloģiskas piezīmes. Ziņas sakopotas pēc darba inspektoru statistisko mēneša pārskatu III. daļas, kurā inspektori uzrāda: 1) sūdzētāju skaitu; 2) sūdzību skaitu; 3) prasību skaitu sūdzībās; 4) prasību sadalīšanos pēc to motīviem (nelikumīga darba līguma pārtraukšana resp. atļaišana, algas ieturēšana, nepareiza algas aprēķināšana, likumīga darba laika neievērošana, atvaļinājumu nepiešķiršana vai nesamaksāšana, nelabvēlīgi darba apstākļi un nedrošība, ārsta palīdzības nesniegšana un pabalstu neizmaksāšana slimo kasēs, pensiju un pabalstu jautājumi sakropļošanas gadījumos, citi motīvi: sliktā apiešanās u. t. t.); 5) sūdzību kustību un 6) sūdzību rezultātus (prasības apmierinātas, pa daļai apmierinātas, neapmierinātas).

Par darba ņēmēju sūdzībām sakopotie dati katru mēnesi tiek ievietoti Valsts statistiskās pārvaldes „Mēneša Biļetenā”, bet — detalizētākā veidā — „Latvijas Statistiskā Gada Grāmātā” un „Darba Statistikā”.

Darba aizsardzības noteikumu neievērošana, darba līguma nepildīšana un, beidzot, vienas puses cenšanās uzspiest otrai tā grozīšanu — ir tie cēloņi, kas rada nesaskaņas starp darba devēju un strādniekiem.

Šīs nesaskaņas var: 1) izbeigties „mājas kārtībā”, t. i. bez kādiem starpniekiem, abām pusēm vienojoties par strīdus jautājuma nokārtošanu, 2) noejot sūdzības veidā līdz darba inspektoram, nokārtoties ar pēdējo starpniecību.

Līdz 1934. gada 15. maijam darba nesaskaņas pie agrākām arodbiedrībām bieži vien pieņēma savu asāko formu — pārgāja atklātos darba konfliktos — streikos.

Ziņas par „mājas kārtībā” likvidētām nesaskaņām šad tad parādās laikrakstos, tomēr visumā tās paliek uzņēmuma sienās un statistikai nav pieejamas. Sūdzību veidu pieņemušās nesaskaņas, turpretim, regulāri reģistrē darba inspekcija. Šīs ziņas jau pēc būtības ir pilnīgas, jo inspekcijai iespējams atzīmēt katru sūdzības gadījumu.

Darba inspekcijā nokārtotās strādnieku sūdzības. 1935. gadā darba inspektori skatījuši cauri 5.802 sūdzību lietas (gadu iepriekš 4.593), kas tiem iesniegtas no 10.707 darba ņēmējiem (7.519).

Caurskatītās sūdzību lietas bija izvirzītas 8.423 prasības (1934. gadā — 7.001), kas attiecās uz 14.944 prasītājiem (10.809) (sk. tabulu augšā):

Pirmajā vietā (3.308 prasības ar 4.909 prasītājiem jeb 32,85% no to kopskaita 14.944) pārskata gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, stāv prasība izmaksāt ieturēto algu. Otrā vietā (1.513 prasības ar 1.996 jeb 13,36% prasītāju) — pra-

Prasību motīvi:	Prasību skaits	1935. g. Prasītāju skaits	
		Absolūtos skatītos	% no prasītāju kopskaita
Atļaišana no darba bez uzteikšanas	1.418	1.718	11,50
Algas ieturēšana	3.308	4.909	32,85
Nepareiza algas aprēķināšana	109	991	6,63
Likumīga darba laika neievērošana.	949	1.868	12,50
Kārtējo atvaļinājumu nepiešķiršana un nesamaksāšana	1.513	1.996	13,36
Nelabvēlīgi darba apstākļi: nedrošība u. t. t.	29	689	4,61
Ārsta palīdzības nesniegšana no darba devēju puses	111	210	1,40
Ārsta palīdzības nesniegšana no slimo kasu puses	14	14	0,09
Pensijas un pabalsti sakropļošanas gadījumos	72	72	0,48
Citi motīvi	900	2.477	16,58
Kopā	8.423	14.944	100,00

sība piešķirt kārtējo atvaļinājumu vai par to samaksāt. Trešajā vietā (1.418 prasības ar 1.718 jeb 11,50% prasītāju) — atļaidzības prasība par atļaišanu no darba bez likumā paredzētās iepriekšējās uzteikšanas. No pārējiem prasību motīviem kā biežāki sastopami vēl minami likumīga darba laika neievērošana un ārsta palīdzības nesniegšana no darba devēju puses.

Tabuļina lejāk rāda strādnieku iesniegto sūdzību rezultātus:

Prasību motīvi:	Prasītāju kopskaits	1935. g. No tiem savu prasību apmierināšanu pilnīgi vai pa daļai panākuši	
		Absolūtos skatītos	% no prasītāju kopskaita
Atļaišana no darba bez uzteikšanas	1.718	792	46,10
Algas ieturēšana	4.909	3.601	73,36
Nepareiza algas aprēķināšana	991	892	90,01
Likumīga darba laika neievērošana.	1.868	1.286	68,84
Kārtējo atvaļinājumu nepiešķiršana vai nesamaksāšana	1.996	1.389	69,59
Nelabvēlīgi darba apstākļi: nedrošība u. t. t.	689	660	95,79
Ārsta palīdzības nesniegšana no darba devēju puses	210	168	80,00
Ārsta palīdzības nesniegšana no slimo kasu puses	14	11	78,57
Pensijas un pabalsti sakropļošanas gadījumos	72	62	86,11
Citi motīvi	2.477	2.128	85,91
Kopā	14.944	10.989	73,53

Ar noteiktu darba inspektora rīcību no katriem 100 prasītājiem pilnīgi vai daļai apmierināti 74. Vissekmiģāka šai ziņā bijusi darba inspektoru starpniecība nelabvēlīgu darba apstākļu (nedrošība u. c.) nokārtošanā, kur no katriem 100 prasītājiem apmierināti 96.

Nepareiza algas aprēķināšana novērsta 90,01% prasītāju, bet pensiju un pabalstu lietas sakroplo-

šanas gadījumos apmierināti 86,11% prasītāju. Vismazāk veicies panākt samaksu bez uzteikšanas no darba atlaistiem par likumā paredzēto laiku uz priekšu. Bet arī šeit pilnīgi vai daļai apmierināti 46 no katriem 100 prasītājiem.

Jāatzīmē, ka daļa strādnieku izvirzīto prasību paliek neapmierinātas kā nedibinātas. Tādu prasību 1935. gadā bija 660 ar 877 prasītājiem.

Arodkustība.

Mouvement syndical.

Strādnieku arodbiedrībās, kas ietelp Latvijas strādnieku arodorganizāciju apvienībā, 1935. gada beigās skaitījās 37.989 biedri:

Arodbiedrības nosaukums	Biedru skaits 1935. g. beigās
1. Ādu rūpniecības strādnieku arodbiedrība	920
2. Apģērhu rūpniecības strādnieku arodbiedrība	444
3. Būvstrādnieku arodbiedrība	577
4. Cēsu-Limbažu-Siguldas strādnieku arodbiedrība	392
5. Daugavpils strādnieku arodbiedrība	889
6. Elektrotehniskās rūpniecības strādnieku arodbiedrība	628
7. Gaļas produktu rūpniecības strādnieku arodbiedrība	433
8. Jelgavas strādnieku arodbiedrība	1.161
9. Ķīmiskās rūpniecības strādnieku arodbiedrība	3.408
10. Kokrūpniecības strādnieku arodbiedrība	1.375
11. Krustpils-Jēkabpils strādnieku arodbiedrība	304
12. Kuldīgas strādnieku arodbiedrība	340
13. Latvijas aktieņu arodbiedrība	91
14. „ dārgmetallu apstrād. arodbiedrība	50
15. „ frizieņu strādnieku arodbiedrība	170
16. „ grāmatrūpn. arodu savienība	2.007
17. „ jūrnieku arodbiedrība	996
18. „ kinodarbnieku arodbiedrība	182
19. „ kokšķīrotāju arodbiedrība	140
20. „ mūziķu biedrība	311
21. „ ostu transportstrādnieku arodbiedrība	586
22. „ prof. autovadītāju apvienība	443
23. „ stiklstrādnieku arodbiedrība	749
24. Liepājas strādnieku arodbiedrība	3.227
25. Ligatnes papīrrūpniecības strādnieku un kalpotāju arodbiedrība	511
26. Maiznieku un konditoru arodbiedrība	406
27. Metallrūpniecības strādnieku arodbiedrība	2.043
28. Rēzeknes strādnieku arodbiedrība	172
29. Rīgas apavu piegādātāju arodbiedrība	50
30. „ mājkalpotāju biedrība	1.785
31. „ ormaņu biedrība	363
32. „ pils. ielu dzelzceļu darbnieku arodbiedrība	727
33. „ viesnīcu darbnieku biedrība	275
34. Saldumu rūpniecības strādnieku arodbiedrība	497
35. Tabakas rūpniecības strādnieku arodbiedrība	365
36. Tekstilrūpniecības strādnieku arodbiedrība	3.866
37. Tirdzniecības darbnieku arodbiedrība	760
38. Vācu darba pēmeļu biedrība	1.289
39. „ darbnieku savienība Latvijā	2.555
40. Valmieras tirdz. un rūpniec. darbnieku b-ba	84
41. Valmieras un Ziemeļvidzemes apgabala strādnieku arodbiedrība	647
42. Ventspils strādnieku arodbiedrība	1.663
43. Zobu tehniķu arodbiedrība	108
Kopā	37.989

Pēc arodbiedrību nosaukumiem spriežot, arodkustība pie mums organizēta pēc dažādiem principiem: teritoriālā, nozaļu, nodarbju, aroda un nacionālā (2 vācu biedrības, apvieno 10,1% no arodbiedrībām organizēto strādnieku kopskaita Latvijā).

Lielākā no arodbiedrībām ir tekstilrūpniecības strādnieku (3.866 biedri), mazākās — Latvijas dārgmetallu apstrādātāju un Rīgas apavu piegādātāju, no kuņām katra uzrāda pa 50 biedriem.

Pēc lieluma sagrupētas strādnieku arodbiedrības uzrāda šādu ainu:

Lieluma grupas (biedru skaits no — līdz)	Arodbiedrību skaits	Biedru kopskaits absolūtos skaitļos	%
1— 500	21	5.620	14,8
501—1.000	11	7.990	21,0
1.001—1.500	3	3.825	10,1
1.501—2.000	2	3.448	9,1
2.001—2.500	2	4.050	10,7
2.501—3.000	1	2.555	6,7
3.001—3.500	2	6.635	17,4
3.501—4.000	1	3.866	10,2
Kopā	43	37.989	100,0

Strādnieku un kalpotāju arodbiedrību biedri galvenā kārtā nāk no slimu kasēs apdrošinātiem darbniekiem, bet pēdējo vidējais skaits 1935. gadā bija 172.615. Atskaitot no šā skaita 25.981 darbnieku, kas pieder pie administratīvā un biroja personāla un kas lielāko tiesu palikuši ārpus arodbiedrībām, dabūjam, ka no katriem 100 strādniekiem un kalpotājiem arodbiedrībās organizēti bijuši 26. Citiem vārdiem, katrs ceturtais strādnieks vai kalpotājs sastāvējis par biedru kādā arodbiedrībā.

Par arodbiedrību darbību varam spriest pēc sekojošā to pasākumu un uzņēmumu saraksta:

- Darba apģāde.
- Piegriešanas kursi. (Projektā — veļas darbnīca.)
- Ģipša masas apstrādāšanas kursi.
- (Ēdienu nams.)
- (Juridiskais birojs.)
- Drāmatisks un šaha pulciņš.
- Koris, orķestris, juridisko padomu sniegšanas punkts.
- Drāmatisks un šaha pulciņš. Orķestris.
- Literārais pulciņš, drāmatisks un šaha pulciņš, ragu orķestris.
- Sports, drāmatisks pulciņš.
- Pašpalīdzības fonds.
- Bērņu fonds, slimību fonds.
- Kraļ-aizdevu kase, bērņu fonds, invalīdu fonds, darba apģāde, grafiskā komisija, bibliotēka.

1. Ādu rūpniecības strādnieku arodbiedrība
2. Apģērhu rūpniecības strādnieku arodbiedrība
3. Būvstrādnieku arodbiedrība
4. Cēsu-Limbažu-Siguldas strādnieku arodbiedrība
5. Daugavpils strādnieku arodbiedrība
6. Elektrotehniskās rūpniecības strādnieku arodbiedrība
7. Gaļas produktu rūpniecības strādnieku arodbiedrība
8. Jelgavas strādnieku arodbiedrība
9. Ķīmiskās rūpniecības strādnieku arodbiedrība
10. Kokrūpniecības strādnieku arodbiedrība
11. Krustpils-Jēkabpils strādnieku arodbiedrība
12. Kuldīgas strādnieku arodbiedrība
13. Latvijas aktieņu arodbiedrība
14. Latvijas dārgmetallu apstrād. arodbiedrība
15. Latvijas frizieņu strādnieku arodbiedrība
16. Latvijas grāmatrūpniecības arodu savienība

- 17. Latvijas jūrnieku arodbiedrība Darba apgāde.
- 18. Latvijas kino darbnieku arodbiedrība Literārais fonds. Bēru fonds.
- 19. Latvijas kokšķirotāju arodbiedrība Krāj-aizdevu kase, pašpalīdzības fonds, ragu orķestris, bēru fonds.
- 20. Latvijas mūziķu biedrība Darba apgāde, ragu orķestris.
- 21. Latvijas ostu transportstrādnieku arodbiedrība Juridiskais fonds, sporta un kultūrālā sekcija, drāmatiskais un šaha pulciņš, futbola komanda, ragu orķestris. (Kopš 1936. g. darba apgāde.)
- 22. Latvijas prof. autovadītāju apvienība Drāmatiskais pulciņš.
- 23. Latvijas stiklstrādnieku arodbiedrība Bibliotēka un lasītava, koris, orķestris, sporta pulciņš.
- 24. Liepājas strādnieku arodbiedrība Koris.
- 25. Līgatnes papīrrūpniecības strādnieku arodbiedrība Darba apgāde, šaha pulciņš.
- 26. Maiznieku un konditoru arodbiedrība Ragu orķestris.
- 27. Metallrūpniecības strādnieku arodbiedrība Darba apgāde, internāts, pašpalīdzības fonds, mūzikas kursi.
- 28. Rēzeknes strādnieku arodbiedrība Drāmatiskais, tūrisma un šaha pulciņš, pašpalīdzības un bēru fonds, ragu orķestris.
- 29. Rīgas apavu piegādātāju arodbiedrība Trauku iznomāšanas uzņēmums, pašpalīdzības fonds.
- 30. Rīgas mājalpotāju biedrība Literārais, drāmatiskais un šaha pulciņš.
- 31. Rīgas ormaņu biedrība Šaha pulciņš.
- 32. Rīgas pilsētas ielu dzelzceļu darbnieku arodbiedrība Ragu orķestris.
- 33. Rīgas viesnīcu darbnieku biedrība Tirdzniecības zinību kursi, preču paraugu kabinets, darba apgāde, kultūrālā sekcija, (9 arodu sekcijas), bibliotēka, krāj-aizdevu kase, pensiju un pašpalīdzības fonds, ārzemju komandējumu stipendiju fonds, stīgu orķestris, viru dubultkvartets, šaha pulciņš, sporta pulciņš.
- 34. Saldumu rūpniecības strādnieku arodbiedrība Koris, šaha pulciņš, sporta pulciņš, bēru fonds.
- 35. Tabakas rūpniecības strādnieku arodbiedrība Bezdarba apkaņošanas fonds, pabalstu fonds, bēru kase, koris, šaha un drāmatiskais pulciņš, jaunatnes grupa, izrīkojumu komisija, bibliotēka, žurnāls, goda tiesa.
- 36. Tekstilrūpniecības strādnieku arodbiedrība Tirdzniecības zinību kursi, bēru fonds.
- 37. Tirdzniecības darbnieku arodbiedrība Ragu orķestris, koris.
- 38. Vācu darbaņēmēju biedrība Juridiskais birojs, mājturības sekcija, koris, ragu un stīgu orķestris. (Klubs Talsos.)
- 39. Vācu darbnieku savienība Latvijā Darba apgāde, slimību un bēru fonds.
- 40. Valmieras tirdzniecības un rūpniec. darbnieku arodbiedrība
- 41. Valmieras un Ziemeļvidzemes apgabala strādnieku arodbiedrība
- 42. Ventspils strādnieku arodbiedrība
- 43. Zobu tehniķu arodbiedrībā

No saraksta redzams, ka septiņām arodbiedrībām nav īpašu pasākumu savas darbības realizēšanai. Pārējām, turpretim, pārskata gadā atzīmēti: piegriešanas kursi — 1, ģipša apstrādāšanas kursi — 1, tirdzniecības zinību kursi — 2, mūzikas kursi — 1, preču paraugu kabinets — 1, grafiskā komisija — 1, juridiskie biroji (padomu došanas punkti) — 3, goda tiesas — 1, darba apgādes — 8, internāts — 1, ēdienu nams — 1, klubs — 1, trauku iznomāšanas uzņēmums — 1, bibliotēkas — 4, grāmatu apgādes — 1, arodu sekcijas — 9, kultūrālās sekcijas — 2, mājturības sekcija — 1, jaunatnes grupa — 1, tūrisma pulciņš — 1, literārie pulciņi — 2, drāmatiskie pulciņi — 8, sporta sekcija — 1, sporta pulciņi — 4, šaha pulciņi — 11, futbola komanda — 1, izrīkojumu komisija — 1, kori — 7, viru dubultkvartets — 1, ragu orķestri — 12, stīgu orķestri — 2, krāj-kases — 3, pensiju un pašpalīdzības fonds — 1, pašpalīdzības (pabalstu) fondi — 6, bezdarba apkaņošanas fonds — 1, slimību fondi — 2, invalidu fonds — 1, bēru fondi — 9, literārais fonds — 1, juridiskās palīdzības fonds — 1 un ārzemju komandējumu stipendiju fonds — 1.

Savā neilgā pastāvēšanas laikā nacionālās arodbiedrības, kā redzam, attīstījušas vispusīgu darbību. Ziedodamas šai darbībai visus savus spēkus un uzmanību, dažas arodbiedrības vēl nav iekārtojušas statistiku, kas tām ļautu sniegt par visiem viņu pasākumiem skaitliskus pārskatus. Tādēļ arī Valsts statistiskā pārvalde, savukārt, var dot pārskatu tikai par dažām arodbiedrību darbības nozarēm (piem., par darba apgādēm, tarifu izstrādāšanu, juridiskās palīdzības sniegšanu, ekskursiju sārīkošanu) un pie tam ļoti nepilnīgu.

„Katra arodbiedrība tur par savu galveno pienākumu sagādāt darbu saviem bezdarbā nonākušiem biedriem”, raksta kādā ziņojumā arodbiedrību apvienības sekretārs R. Fišmeisters. „Skaitļos tomēr varam raksturot tikai tās 8 arodbiedrības, kas pie šā darba stājušas organizētā veidā.

dā, ierīkojot darba apgādes.” Tālāk R. Fišmeisters uzrāda šādu tabulu:

	1935. g.		1936. g. (I.—VI.)	
	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Darbā novietoto skaits	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Darbā novietoto skaits
1. Rīgas mājalpotāju b-ba	1.053	312	691	146
2. Latvijas jūrnieku arodb-ba	408	87	466	86
3. Latvijas mūziķu biedrība	—	—	91	91
4. Tirdzniecības darbnieku b-ba	25	10	31	15
5. Maiznieku un konditoru a-ba	—	—	940	730
6. L-jas prof. autovadītāju a-ba	—	—	49	15
7. Ādu rūpn. str-ku arodb-ba	—	—	47	11
8. L-jas grāmatrūpn. arodu sav.	—	480	—	247

Ja strādnieka labklājības svarīgākais priekšnoteikums ir darbs, tad nākošais priekšnoteikums pastāv iekš tam, ka tas par savu darbu saņemtu pienācīgu atalgojumu. Tādēļ arī arodbiedrības, līdztekus darba sagādāšanai, centušās — kur tas nepieciešams — panākt algu uzlabošanu.

Šie arodbiedrību centieni devuši jau konkrētus panākumus: kokstrādniekiem, stikliniekiem*), smalkādu izstrādātājiem un baltvejas šuvējam. Atbilstošās strādnieku organizācijas, iekšlietu ministrijas vai darba inspekcijas pārstāvja vadībā vienojušās ar rūpniekiem par jauniem algu tarifiem, pie kuriem tad arī šeit pakavēsimies.

Zāģētavu dienas strādnieku tarifi. Kokrūpniecības strādnieku arodbiedrība un zāģētavu īpašnieki vienojušies par šādām dienas strādnieku darba algas normām 1936. gadā: kurinātājiem mašīnistiem, ieskaitot mašīnu sagatavošanu un smērēšanu — no

*) Tarifi izstrādāti, bet šā apskata sastādīšanas laikā vēl nebija apstiprināti.

Ls —,40 līdz Ls 1,20 stundā; kurinātājiem, ieskaitot kurināšanu un tvaika sagatavošanu — no Ls —,30 līdz Ls 1,20; atslēdzniekiem un virpotājiem no Ls —,34 līdz Ls —,50; virpotājiem — no Ls —,50 līdz Ls —,52; smēretājiem un siksnu šuvējiem — no Ls —,30 līdz Ls —,40; kalējiem — no Ls —,34 līdz Ls —,40; kalēju uzstājiem — no Ls —,30 līdz Ls —,33; namdariem — no Ls —,34 līdz Ls —,42; zāgu trinējiem 2 gateriem — no Ls —,50 līdz Ls —,55; ūdens strādniekiem (balķu vaļā taisītājiem, piedevējiem pie mēra, pie ūdens zāga, šķīrotājiem, piedevējiem pie krāces u. c. ūdens strādniekiem) — no Ls —,40 līdz Ls —,44; āķētājiem krācē pie ķēdes (pieauguši) — no Ls —,30 līdz Ls —,33; āķētājiem krācē pie ķēdes (pusaudžiem) — Ls —,25; zāģētāvā pie krāces (šķautnētājiem, cemmju vilcējiem u. c.) — Ls —,30; pie gaisa vāga — no Ls —,30 līdz Ls —,40; gatera regulētājiem (stelleriem) — Ls —,35; gatera regulētājiem par zāģa ielikšanu piemaksa par dienu — Ls —,50; gatera regulētājiem prēmija par katrām 100 tek. asīm — Ls —,30; gatera regulētāju 1. palīgiem — Ls —,30; gatera regulētāju 1. palīgiem par zāģu ielikšanu par dienu — Ls —,30; gatera regulētāju 1. palīgiem prēmija par katrām 100 tek. asīm — Ls —,30; gatera regulētāju 2. palīgiem — Ls —,30; gatera regulētāju 2. palīgiem prēmija par katrām 100 tek. asīm — Ls —,15; uzlicējiem pie šķīrotāja (brāķera) — Ls —,30; vilcējiem sievietēm pie šķīrotāja (brāķera) — Ls —,22; galu zāģu regulētājiem — Ls —,35; galu zāģu vilcējam sievietēm — Ls —,20; uzclājiem pie malu apzāģētāja — Ls —,30; apzāģētāja regulētājiem pie 1. gatera — Ls —,50; apzāģētāja regulētājiem pie 2. gatera — Ls —,55; apzāģētāja regulētājiem pie 3. gatera — Ls —,60; apzāģētāja regulētājiem par zāģu ielikšanu, piemaksa par dienu — Ls —,50; apzāģētāja regulētāju palīgiem — no Ls —,38 līdz Ls —,45; āķu noņēmējiem — Ls —,20; pie malu apzāģētāja latām — Ls —,20, planku dēļu mizotājiem — Ls —,20; nolaidējiem no truļiem viriešiem — Ls —,30; nolaidējiem no truļiem pusaudžiem viriešiem — Ls —,25; nolaidējiem no truļiem sievietēm — Ls —,20; latu malkas griezējiem — no Ls —,22 līdz Ls —,30; sievietēm pie latu malkas zāģa u. c. darbiem — Ls —,20; normālmalkas griezējiem viriešiem — Ls —,30; normālmalkas griezējiem sievietēm — Ls —,20; piedevējiem sievietēm — Ls —,20; pie gatera skaidām viriešiem — Ls —,30; pie gatera skaidām sievietēm — Ls —,20; pie apzāģētāja skaidām viriešiem — no Ls —,30 līdz Ls —,32; pie apzāģētāja skaidām sievietēm — Ls —,20; pie gatera sievietēm — Ls —,20; vedējiem, ieskaitot zirga tīrīšanu ritos — no Ls —,30 līdz Ls —,40; laukumā pie latu kraušanas viriešiem — Ls —,30; laukumā pie latu kraušanas sievietēm — Ls —,20; par latu nomaļu malkas kraušanu uz laukuma, ņemot no zāģa, pēc apstākļiem par steru — no Ls —,20 līdz Ls —,30; par latu malkas iekraušanu un iedzišanu laivās, pēc apstākļiem par steru — no Ls —,15 līdz Ls —,20; visiem pārējiem strādniekiem zāģētāvās un uz laukuma

Balķa Ø tievgaļi 6" 7" 8" 9" 10" 11" 12" 13" un 14" 15", 16" un 17" 18", 20" un 24"
Tek. asu skaits
1 standartā . 170 125 95 75 60 50 45 35 25 20

Par preču pārkraušanu atalgojums ir 50% no pamatnormas.

Par neizmērotu malu dēļu uzkrāšanu grēdās piemaksa 15% (blokbalķi).

Par slīpeņu 10"×10"×8½' uzkrāšanu maksā par gabalu — Ls —,06.

kuma pie sarakstā neuzskaitītiem darbiem: viriešiem — Ls —,30 un sievietēm — Ls —,20.

Bez tam strādniekiem ir tiesības saņemt par vairuma cenām pārdošanai divus sterus nomaļu latu malkas mēnesi.

Kokrūpnieki apņemas pieņemt pirmā kārtā kokrūpniecības strādnieku arodbiedrības biedrus un, darbus samazinot vai citādā veidā darbus pārkārtojot, dot priekšrocības uz darbu pirmā kārtā arodbiedrības biedriem.

Arodu organizāciju vadītājam vai viņa pārstāvim ir tiesības pārbaudīt algu sarakstus vai citus dokumentus, kas attiecas uz strādnieku algām.

Minimālās darba cenas kokmateriālu apstrādāšanā. Kokrūpniecības strādnieku arodbiedrība un kokrūpnieki vienojušies par šādām minimālām darba cenām kokmateriālu apstrādāšanā 1936. gadā: I. gr.: brusas un mūrlatas, slīpeņi 1. un 2. šķ., timbeņi un citi tēstie koki 10"×12" — par 1 kub. pēdu Ls —,09; II. gr.: 3., 4. un 5. šķiras slīpeņi, tēstie koki 9"×9", 8"×8", no divām pusēm aptēstie 7"×7", 6"×6", 5"×5", 6"×8", 6"×9" un 6"×10", 11"×11" un 12"×12" ar aptēsi no 4 pusēm — par 1 kub. pēdu Ls —,08; III. gr.: 7"×7", 6"×6", 5"×5", aptēsti no 4 pusēm — par 1 kub. pēdu Ls —,09; IV. gr.: gulšņi eksportam, gremzdoti: 10"×11", 10"×12" un 10 12"×12 12" — par gabalu Ls —,58; 6"×9" un 6"×10" ar gremzdošanu — par gabalu Ls —,35 un bez gremzdošanas — Ls —,32; 6"×8" ar gremzdošanu — par gabalu Ls —,30 un bez gremzdošanas — Ls —,27; V. gr.: šejienes gulšņi, pilnmēriģie, negremzdoti — par gabalu Ls —,40; šejienes dubultgulšņi, pilnmēriģie, negremzdoti, II. un IV. tips — par gabalu Ls —,40; šejienes gulšņi, mazmēriģie, negremzdoti — par gab. Ls —,35; šejienes dubultgulšņi, mazmēriģie, negremzdoti — par gabalu Ls —,35; VI. gr.: stabi S (smagie) — par tek. pēdu Ls —,04, stabi M (vidējie) — par tek. pēdu Ls —,035, stabi L (viegie) — par tek. asi Ls —,03, stabi A un B — par tek. pēdu Ls —,035, kapbalķi no 9" līdz 11" — par tek. pēdu Ls —,02, kapbalķi 11" un resnāki — par tek. pēdu Ls —,025, blokbalķi, mizoti — par tek. pēdu Ls —,02, blokbalķi, nemizoti (apmizoti vidū) — par gabalu Ls —,20, galotnes vai brāķa gabala atgriešana ar iemešanu ūdenī: egles — par gabalu Ls —,06, priedes — Ls —,04; skalīņu malka — par tek. pēdu Ls 2,60, par kub. 7"×7"×8" — Ls 18,20.

Nesēju arteļa algas zāģētāvās. Kokrūpniecības strādnieku arodbiedrība un zāģētavu īpašnieki vienojušies par šādām nesēju arteļa algām 1936. gadā: Par zāģēto kokmateriālu uzkrāšanu grēdās u. c. ar uzkrāšanu saistītiem darbiem nesējiem kā atalgojuma pamats ir ne mazāk kā Ls 3,50 par standartu, ņemot kā aprēķina pamatu gatera produkcijas lapas.

Zāģēti kokmateriāli aprēķināmi no apaļiem kokiem pēc sekojošas tabuliņas:

15" 16" un 17" 18", 20" un 24"
35 25 20

Par vienas grēdas planku vai dēļu rindas apsegšanu ar to pašu materiālu — Ls —,04, ar citu materiālu — Ls —,07.

Par galu apsegšanu 50%, t. i. Ls —,02 un Ls —,03.

Par latu nešanu uz grēdām jāmaksā par stundu Ls —,30.

Nesējiem jāgādā, lai visas zāgmateriālu grēdas un atsevišķi materiālu veidi būtu rūpīgi uzkrauti saskaņā ar zāgētavas administrācijas dotajiem norādījumiem. Zāgmateriālu grēdu pamati (lāgas) jānovago pirms materiālu uzkrāšanas. Latas, kā arī dēļi un plankas un to gali jānoliek svērtensiski viens virs otra. Pārvadājot no truļiem nokritušie dēļi un plankas nekavējoties iekraujami grēdās pēc to šķirām. No sliedēm nokritušie truļi nesējiem jāuzceļ bez atlīdzības.

Ja minētos darbus neizpilda saskaņā ar norādījumiem, tad zāgētavas administrācijai ir tiesība novērst visas nepareizības un nolaidības materiālu uzkrāšanu un šķirošanu uz nesēju arteļa rēķina.

Par 1 vagona dēļu izkraušanu nesēji saņem no Ls 8,— līdz Ls 12,— (piemaksa par latām — Ls 4,—), par 1 vagona planku izkraušanu ar piedošanu pie kuģa — Ls 9,—, par 1 vagona planku izkraušanu uz laukuma no Ls 6,— līdz Ls 10,— (ar pārkraušanu par latām piemaksa Ls 4,—), par 1 vagona kluču izkraušanu — Ls 6,—, par 1 vagona stut- un papirmalkas izkraušanu — Ls 6,—, par 1 vagona dedzināmās malkas izkraušanu — no Ls 3,— līdz Ls 5,—, par uzkrāšanu uz blīvām grēdām no Ls 1,50 līdz Ls 2,—.

Par grēdu pamatu izbūvi un nesēju brīvpartijām, kā arī par citiem sarakstā neminētiem darbiem darba devējiem jāvienojas atsevišķi ar darba ņēmēju. Ja algas maksātas augstākas, kā šai sarakstā minētas, tad tās samazināt darba devējs nevar.

Kokrūpnieki apņemas pieņemt pirmā kārtā kokrūpniecības strādnieku arodbiedrības biedrus un, darbus samazinot vai citādā veidā darbus pārkārtējot, dot priekšrocības uz darbu pirmā kārtā arodbiedrības biedriem.

Arodu organizāciju vadītājam vai viņa pārstāvim ir tiesība pārbaudīt algu sarakstus vai citus dokumentus, kas attiecas uz strādnieku algām.

Smalkādu izstrādātāju tarifi. Ādu rūpniecības strādnieku arodbiedrība vienojusies ar smalkādu izstrādātāju darba devējiem par jaunām minimālām darba algas likmēm smalkādu izstrādāšanā nodarbinātiem strādniekiem.

Noteikumos paredzēts, ka kvalificētam strādniekam—meistaram, kas patstāvīgi vada uzņēmumu un ir atbildīgs par savu darbu, jāmaksā Ls 40,— nedēļā (par 6 darba dienām). Kvalificētam strādniekam, kas izpilda visus darbus, kādus viņam uzdod uzņēmējs vai meistars, jāmaksā Ls 5,— dienā, bet strādniekam, kas izpilda tikai kādu noteiktu darbu, — Ls 3,50 dienā. Kvalificētam strādniecēm, kas izpilda visus darbus, jāmaksā Ls 20,— nedēļā, bet strādniecēm, kas izpilda tikai kādu noteiktu darbu, — Ls 2,50 dienā.

Mācekļiem pirmajā mācības gadā jāmaksā: vīrietim Ls 6,— nedēļā, bet sievietei Ls 5,— nedēļā. Otrajā mācības gadā vīrietim jāmaksā Ls 9,— un sievietei — Ls 7,50 nedēļā, bet trešajā mācības gadā vīrietim — Ls 12,— un sievietei — Ls 9,— nedēļā.

Visas minētās algas maksājamas par 8 stundu darba dienu. Par virsstundām uzņēmējs maksā pēc likumā noteiktām normām.

Darba devējiem, kas darbus izdod uz mājām, jāgarantē līgumā minētā izpēļa un jāievēro likumā par darba laiku un rūpniecības likumā minētie nosacījumi.

Baltveļas šuvēju algu likmes akorda darbiem. Baltveļas rūpnieku un baltveļas šuvēju pārstāvju apspriedē izstrādātas šādas algu likmes akorda darbiem.

Kungu virskrekli. Drukāta drēbe, bez odeses, bez apkaklītes (percale) — gabals Ls —,35; drukāta drēbe ar oderi, bez apkaklītes (Los Angeles) — Ls —,45; sporta krekli ar gatavu apkaklīti — Ls —,45; drukāta drēbe (Los Angeles) līdz apakšai vaļā — Ls —,50; mazgājamā zīda ar apšuvi, ar apkaklīti I. šķira — Ls —,50; mazgājamā zīda ar apšuvi, ar apkaklīti — Ls —,45; mazgājamā zīda, līdz apakšai vaļā — Ls —,55; „pupchen“ krekli — Ls —,45; krekli ar uzšūtām krūtīm — Ls —,50; krekli ar uzšūtām aprocēm (manšetēm) — Ls —,60; zīda triko krekli ar gatavām apkaklītēm — Ls —,65; rezervju aproces — pāri Ls —,10; krekli ar piepogājamām aprocēm, ar 2 pāriem aproču un pogu šūšanu — gabals Ls —,63.

Cenas saprotamas bez pogcaurumu šūšanas un gludināšanas. Pasūtītajumu veļa par Ls —,10 gabalā dārgāka.

Krūtis. Primā pikeja un Nr. 1 — duci Ls 1,50; Nr. 2 — Ls 1,30; Nr. 3 — Ls 1,20; raibās ar apkaklēm — Ls 1,50; covercoat (ar dotu zīdu) — Ls 1,70; covercoat (ar šuvējas zīdu) — Ls 1,80; frakas krūtis — Ls 1,80.

Apkākļites. „Šarmēze“ ar šuvējas zīdu — duci Ls 1,20; lentu, gariem stūriem — Ls 1,—; lentu, īsiem stūriem — Ls —,85; dubultās cietās, 2 reiz stepētas — Ls —,85; dubultās cietās, 1 reiz stepētas — Ls —,80; stūrišu I. — Ls —,95; stūrišu II. — Ls —,85; zīda raibās un raibās triskārtējās — Ls —,70; raibās divkārtējās — Ls —,60; stāvās, formas tērpiem — Ls —,80; mikstās, triskārtējās — Ls —,80.

Aproces. Ar mēlītēm (lices) — duci Ls 1,70; bez mēlītēm — Ls 1,50.

Citi darbi. Pogcaurumi ar mēchanisku dzinēj spēku (darbnīcā) — duci Ls —,03; pogcaurumi bez mēchaniskā dzinēj spēka (darbnīcā) — Ls —,04; mājās ņemtu darbu — Ls —,05.

Ja līdz šim maksātas augstākas cenas, kā šai sarakstā minētas, tad tās pazemināt noliegts.

No juridiskās palīdzības sniegšanas pasākumiem (tādus, kā redzējam, Rīgā noorganizējusi autovadītāju apvienība, bet provincē — Daugavpils, Jelgavas un Ventspils arodbiedrības) pakavēsīmies šeit pie autovadītāju juridiskās palīdzības fonda.

„Sadursmju un nelaimes gadījumu dēļ autovadītājiem bieži vien iznāk tiesāšanās, un tas prasa prāvus līdzekļus. Lai palīdzētu tiem autovadītājiem, kurus uz policijas protokola vai cietušo sūdzības pamata sadursmju vai nelaimes gadījumu dēļ sauc pie atbildības tiesas ceļā, pie Latvijas profesionālo autovadītāju apvienības pastāv juridiskais fonds. Fonda līdzekļi sastādās no dalībnieku iemaksām, un fondu pārvalda apvienības valde. Fondā tiesība sastāvēt katram apvienības biedram, bet obligāti tam tiem biedriem, kas nodarbināti par autovadītājiem. Tiesību uz pabalstu dalībnieks iegūst pēc divām nedēļām no iestāšanās dienas, bet ar noteikumu, ka notikuma brīdī, no kuŗa izriet tiesāšanās, apvienības biedrs ir bijis pilntiesīgs fonda dalībnieks. Par sadursmi, no kuŗas izriet tiesāšanās, Rīgā dzīvojošiem autovadītājiem jāziņo fondam 3 dienu laikā, bet provincē dzīvojošiem — 7 dienu laikā pēc nopratināšanas

polīcijas iecirknī. Pabalstus fonds neizmaksā, ja: 1) sods uzlikts administratīvā kārtā; 2) ja no notikuma izmeklēšanas redzams, ka dalībnieks notikuma brīdī bijis iereibušā stāvoklī, un 3) ja fonda dalībniekam draud sods mazāks par Ls 30,—. Katrs fonda dalībnieks var saņemt pabalstu šādā apmērā: 1) par aizstāvi mirtiesā — Ls 20,—, 2) par aizstāvi apgabaltiesā kā pirmā instancē — Ls 40,—, 3) par aizstāvi apgabaltiesā kā otrā instancē — Ls 20,— un 4) par aizstāvi tiesu palātā — Ls 20,—.

Fonda dalībnieks var saņemt pabalstu 1 gada laikā ne vairāk kā 2 lietās un ne vairāk kā Ls 60,— katrā lietā. Apvienības valde var paugstināt pabalstu normas 50% apmērā, ja dalībnieks ir ģimenes apgādnieks, trūcīgs, vairākus gadus sastāvējis juridiskā fondā un savā darbā bijis apzinīgs. Aizstāvi katrs fonda dalībnieks izvēlas pats. Honorāru aizstāvim izmaksā apvienības valde. Pabalsts jāpieprasa ar rakstu, pieliekot tiesas pavēsti vai apsūdzības raksta norakstu. — Juridiskā fonda kapitāls sastādās no dalībnieku iemaksām*.)

Provincas arodbiedrības organizē arī tādus pasākumus, kādus galvas pilsētā arodorganizāciju apvienība iekārtojusi visām arodbiedrībām kopīgos. Pie šādiem pasākumiem pieskaitāmi atsevišķu arodbiedrību ēdienu nami (piem. Cēsu-Limbažu-Siguldas strādnieku arodbiedrības ēdienu nams Cēsis), strādnieku klubi (piem. Ventspils strādnieku arodbiedrības Talsu nodaļas strādnieku klubs).

Rīgas arodbiedrības 1936. gadā līdz 15. jūlijam sarīkojušas 35 ekskursijas pa Latviju, kurās piedalījušas 4.527 personas.

Ekskursiju mērķis	Laiks	Dalīb. skaits
<i>Apģērbu rūpn. strādnieku arodbiedrība</i>		
1) Sigulda	14. jūnijā	40
2) Kandava	5. jūlijā	33
<i>Kokrūpniecības strādnieku arodbiedrība</i>		
3) Līgatne	31. maijā	400
4) Murjāni	5. jūlijā	100
<i>Tekstilrūpniecības strādnieku arodbiedrība</i>		
5) Inčukalns	28. maijā	200
6) Ložmetēju kalns	14. jūnijā	1.000
7) Līgatne	12. jūlijā	200
<i>Ķīmiskās rūpniec. strādnieku arodbiedrība</i>		
8) Cēsis	7. jūnijā	400
<i>Stiklstrādnieku arodbiedrība</i>		
9) Zemgale	24. maijā	84
10) Sigulda	14. jūnijā	38
11) Ķemeri	12. jūlijā	93
<i>Metallrūpniecības strādnieku arodbiedrība</i>		
12) Vec-Rīgas apskate	26. aprīlī	88
13) Sabīle	14. jūnijā	320
14) Koknese	12. jūlijā	50
<i>Būvstrādnieku arodbiedrība</i>		
15) Mālpils	14. jūnijā	100
16) Gaiziņkalns	12. jūlijā	60
<i>Elektrotehniskās rūpniec. strād. arodbiedrība</i>		
17) Baltezers	21. maijā	65
18) Zemgale	14. jūnijā	70
19) Sabīle	5. jūlijā	43
20) Rīgas apskate	4. maijā	200
<i>Ādu rūpniecības strādnieku arodbiedrība</i>		
21) Līgatne	14. jūnijā	120
22) Baldone	12. jūlijā	100

*) „Darbs“ 1936. g. Nr. 2.

Ekskursiju mērķis	Laiks	Dalīb. skaits
<i>Gaļas produktu rūpniec. strādnieku arodbiedrība</i>		
23) A./S. „O. Vildenbergs“		35
24) Baldone		20
25) Sabīle		100
26) Koknese		100
27) Burtņieki		70
<i>Tabakas rūpniecības strādnieku arodbiedrība</i>		
28) Seluchina	24. maijā	30
29) Sigulda	14. maijā	64
<i>Ielu dzelzceļu darbn. biedrība</i>		
30) Nāves sala	1. jūnijā	40
31) Kaucošā boja	5. jūlijā	80
32) Zemgale	12. jūlijā	40
<i>Tirdzniecības darbnieku biedrība</i>		
33) Rembate	23. jūnijā	50
34) Valmiera	5. jūlijā	54
<i>Saldumu rūpniecības strād. arodbiedrība</i>		
35) Līgatne	13. jūnijā	40
		Kopā 4.527 dal.

Financiālo pārskatu par 1935. gadu sniegušas 40 arodbiedrības. Viņu kopieņēmumi sastāda minētajā gadā Ls 245.623,95, bet kopizdevumi — Ls 197.545,21, pie kam kapitāla kontā pārskaitīts atlikums Ls 48.078,74.

Minēto 40 arodbiedrību kopbilance uz 1936. g. 1. janvāri bija:

Aktīvs.		
Kase, tekoši rēķini, vērtspapīri	Ls	87.456,26
Dēbitori	„	30.442,59
Nekustams īpašums un inventārs	„	612.524,89
Pārējie	„	29.739,96
		Kopā Ls 760.163,70
Pasīvs.		
Kapitāls un fondi	Ls	457.171,48
Kreditori	„	302.992,22
		Kopā Ls 760.163,70

Arodorganizāciju apvienība. No tās pasākumiem šeit minēsim centrālo bērnu fondu, juridisko biroju, centrālo bibliotēku, darba muzeju, arodizglītības kursu pie Kr. Barona tautas augstskolas. Šīdienu namus, centrālo strādnieku klubu, atpūtas namus, biedrību LAS, tūrisma nozari, šaha pulciņu, jauktu kori, viru kori, mandoliņu orķestri, ragu orķestri, koncertu kapeli un grāmatu apgādu.

Centrālais bērnu fonds. Saskaņā ar jaunajiem noteikumiem, kas stājušies spēkā 1936. gada 1. janvārī, pie arodorganizāciju apvienības pastāv kopīgs Latvijas strādnieku arodbiedrību bērnu fonds. Tā mērķis izsniegt vienreizēju pabalstu naudā fonda dalībnieku un viņu ģimenes locekļu nāves gadījumā. Tiesību uz pabalstu fonda dalībnieki un to ģimeņu locekļi bauda pēc 3 mēn. uzgaidāmā laika, skaitot no iestāšanās dienas fondā. Šis uzgaidāmais laiks neattiecas uz jaunpiedzimuša bērna nāves gadījumu: pietiek, ka jaunpiedzimušais bijis fondā pieteikts. Par ģimenes locekļiem uzskatāmas dalībnieka apgādībā esošās personas, kas atzīmētas kā ģimenes locekļi tam izdotā slimo kases dalībnieka grāmatīņā. Dalībnieku bērnus pēc 18 g. vecuma sasniegšanas var pārskaitīt pēc viņu vēlēšanās no ģimenes locekļiem fonda dalībniekos arī tad, ja viņi nesastāv arodbiedrībā.

Bērnu fonda kapitāls sastāv: a) no iestāšanās naudām, b) no kārtējam dalībnieku iemaksām par mirušiem, c) no kapitāla procentiem,

d) no ziedojumiem un pabalstiem — un — e) no citiem paredzētiem un neparedzētiem ienākumiem. Fonda darbvedību un grāmatvedību pārzina arod-kustības vadītāja iecelta persona.

Strādnieki iestājas fondā caur savām arod-biedrībām, pie kam fondam ir tiesība prasīt no jaunuzņemtā dalībnieka un viņa ģimenes locekļiem ārsta apliecību par veselības stāvokli. Iestāšanās naudas apmērs — Ls —,50. Pēc katra nāves gadījuma fonda dalībnieks iemaksā fondā: par mirušu dalībnieku Ls —,10, bet par mirušu ģimenes locekli Ls —,05. Iemaksas iekasē arodbiedrība, par kuras biedru dalībnieks skaitās, un tās jānokārto 3 mēnešu laikā, neieskaitot to mēnesi, kuŗā attiecīgās personas mirušas. Dalībnieki, kas sastāvējuši fondā 20 gadus, no tālākām iemaksām atsvabināti, paturot tiesību uz pabalsta saņemšanu. Ja kāds no dalībniekiem, aiz no viņa neatkarīgiem apstākļiem pēc ne mazāk kā 15 maksāšanas gadiem kriet nabadzībā, tas var tikt atsvabināts no tālākām iemaksām, nezaudējot tiesību uz pabalstu. Ja šāda dalībnieka materiālie apstākļi uzlabojas, tad viņam jāturpina iemaksas. Bezdarba gadījumā dalībnieki no bēru fonda iemaksām nav atsvabināti. Kā labprātīgi no fonda izstājies, tā arī izslēgtais (piemēram, par iemaksu nekārtošanu) dalībnieks nesāņem atpakaļ nekādas viņa iemaksātās summas. Šīs summas netiek viņam ieskaitītas arī tanī gadījumā, kad tas no jauna iestājas fondā.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.—XII.
Apmeklētāju skaits	1935. g. 253	290	501	292	379	160	280	406	578	669	611	402	4821
	1936. g. 558	581	643	425	324	258							
Lietas:													
vispārīgās civillietas	1935. g. 26	106	127	140	150	92	114	183	197	233	274	188	1830
	1936. g. 295	252	323	200	178	145							
darba aizsardzības lietas	1935. g. 166	140	153	57	105	27	65	122	166	261	151	95	1508
	1936. g. 101	100	132	68	40	62							
krimināllietas	1935. g. 23	17	17	26	42	14	31	32	40	32	29	20	323
	1936. g. 24	42	29	35	22	17							
pārējās lietas	1935. g. 38	27	204	69	82	27	70	69	175	143	157	99	1160
	1936. g. 138	187	159	122	84	34							
Pakalpojumu veids:													
sniegti padomi	1935. g. 202	218	396	231	304	126	228	338	480	564	519	323	3929
	1936. g. 435	457	515	322	244	201							
izgatavoti lūgumraksti	1935. g. 51	72	105	61	75	34	52	68	98	105	92	79	892
	1936. g. 123	124	128	103	80	57							
no tiem:													
miertiesai	1935. g. 34	47	59	26	34	13	24	42	50	54	43	42	468
	1936. g. 39	56	50	35	23	38							
apgabaltiesai	1935. g. 2	8	9	12	17	13	10	6	10	6	12	3	108
	1936. g. 21	4	20	15	19	4							
citām iestādēm	1935. g. 15	17	37	23	24	8	18	20	38	45	37	34	316
	1936. g. 63	64	58	53	38	15							

Kā no augšējiem skaitļiem redzams, biroja darbība 1936. gadā, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošiem mēnešiem, ievērojami augusi. Jāatzīmē, ka darbības apjoms arodorganizāciju apvienības juridiskajam birojam ir plašāks kā TLM juridiskajam birojam. Kamēr pēdējais sniedz padomus un izgatavo lūgumus vienīgi darba jautājumos un apkalpo tikai darba inspektoru sūtītās personas, apvienības birojs sniedz par brīvu padomus un izgatavo lūgumus arodbiedrību biedriem visās lietās.

Centrālā bibliotēka. Pārskata gadā, pateicoties valdības atbalstam un sabiedrības atsaucībai (laikrakstu un žurnālu apgādi piesūtījuši brīveksemplārus, tāpat ziedotas grāmatas bibliotēkas paplašināšanai), nākuši klāt 960 sējumi:

(Skat. tabulu blakus.)

1936. gada jūlijā sējumu skaits centrālā bibliotēkā jau bija pieaudzis līdz 4.936.

Dalībnieka nāves gadījumos centrālais bēru fonds izsniedz pabalstus šādos apmēros:

Ja dalībnieks sastāvējis bēru fondā:	
no 3 mēn. līdz 1 gadam	Ls 100,—
„ 1 gada līdz 3 gadiem	„ 200,—
„ 3 gadiem līdz 5 gadiem	„ 300,—
„ 5 gadiem līdz 10 gadiem	„ 400,—
10 un vairāk gadus	„ 500,—

Ja mirušais ir ģimenes loceklis, dalībniekam izmaksā pusi no attiecīgās grupas pabalsta.

Dalībnieku skaits centrālā bēru fondā neatlaidīgi aug: uz 1936. g. 1. janvāri tas bija 5.994, uz 1. februāri — 7.295, uz 1. martu — 7.671 un uz 1. aprīli — 7.943.

Fonda bilance uz minētā gada 1. maiju uzrāda Ls 26.067,42:

Aktīvs.	
Kase	Ls 3.718,87
Noguldījums	„ 20.000,—
Tekošs rēķins	„ 10,—
Dēbitori	„ 2.000,—
Algu konts	„ 320,—
Tekošo izdevumu konts	„ 18,55
Kopā	Ls 26.067,42
Pasīvs.	
Kapitāls	Ls 26.037,82
Kreditori	„ 29,60
Kopā	Ls 26.067,42

Juridiskais birojs. Pārskatu par Latvijas strādnieku arodorganizāciju apvienības juridiskā biroja darbību sniedz sekojošā tabulīņa:

Nodaļas	Sējumu skaits		+
	uz 1935. g. 1. janvāri	uz 1936. g. 1. janvāri	
Dailliteratūra	2.058 (85%)	2.193 (65%)	135
Zinātniskā literatūra	273 (12%)	1.078 (32%)	805
Jaunatnes	80 (3%)	100 (3%)	20
Kopā	2.411 (100%)	3.371 (100%)	960
Tai skaitā: latviešu valodā	1.816 (54%)		
citās valodās	1.555 (46%)		

Apmeklētāju kopskaits 1935. gadā bija 2.720 personas, kuŗām kopskaitā izsniegtas 8.000 grāmatas, no tām dailliteratūras 6.969 (87%) un zinātnisku 1.031 (13%).

Darba mūzejs. Arodorganizāciju darba mūzejs izveidojies no bij. arodbiedrību centrālbiroja pārņemtā mūzeja. Mūzejs par jaunu iekārtots un papildināts un uzsāka darbību 1936. gada februārī. Mūzejā ir ap 1.100 eksponātu un zinātniska satura bibliotēka ar 90 sējumiem.

Arodkursi pie Kr. Barona tautas augstskolas.
Kursu uzdevums ir papildināt kvalificētu strādnieku arodizglītību: iepazīstinot viņus ar sava aroda teoretiskiem pamatiem un dodot praktiskus norādījumus darba izpildīšanā, attīstīt tādā veidā viņu tehnisko domu, padziļināt interesi par savu darbu un līdz ar to pacelt darba kvalitāti un izredzes uz labāku atalgojumu, kā arī vairot darba prieku.

Ainu par kursu darbību 1935./36. mācības gadā sniedz šāds pārskats:

Kursi	Priekšmeti	Klausītāju skaits
Elektriskās instalācijas	Elektrības pamatlikumi Mērījamie instrumenti Gaismas mācības pamati Aizsardzība pret pieskaršpriegumu Vadu aprēķins	35
Centrālā apkurināšana	Degšanas process no ķīmiskā vielokļa Degvielas un to īpašības Siltuma saimniecība Kurtuve Centrālās apkures iekārta Centrālās apkures ekspluatācija Centrālās apkurināšanas uzraudzība un remonts Kas jāievēro kurināmo ieperkot? Saistīgie noteikumi par centrālo apkurināšanu	172
Metallu apstrādāšana	Vispārējais kurss: Metallu īpašības Metallu pārbaudīšana Metalli, to kausējumi un īpašības Nedzelzs metalli Dzelzs karstā apstrādāšana Dzelzs aukstā apstrādāšana Speciālie priekšmeti: Smalkmehānika Formēšana un liešana Instrumentu taisīšana Mašīnslēdzniecība Virpošana, frēzēšana, urbšana	30
Kino mehānika	Optika Elektrotehnika Kino mehānika Filmu mācība Saistīgie noteikumi un priekšraksti attiecībā uz kinematografiem Ugunsgrēka izcelšanās un novēršana	97
Būvniecība	Būvplānu lasīšana un rasēšana Būvju darbi Būvkonstrukcijas un būvmateriāli	80
Automobiļu gāzu ģenerātori un dīzeļmotori	Teoretiskie pamatjēdzieni Dīzeļa motors Gāzu ģenerātors	72
Ādu apstrādāšana	Miecielas Jēlādas Īpatnējā ādminība Krāsvielas	32
Aušana	Stellu apkalpošana Pinumu mācība	50
Šķiedrvielu krāsošana	Šķiedru mācība Krāsošana Apretūra	50
Gaļas apstrādāšana	Speciālie priekšmeti Komerccinības	85
Elektriskā metināšana	Strāvas avoti Darba rīki un piederumi Metallu tehnoloģija Darba tehnika Izpildāmo darbu piemēri	140
Apavu modelēšana	Speciāls priekšmets	70
Kungu apģērbu piegrieztnu zīmēšana	Speciāls priekšmets	28
Dāmu apģērbu piegrieztnu zīmēšana	Speciāls priekšmets	32

Kursi	Priekšmeti	Klausītāju skaits
Mājsaimniecība	Uzturs Apģērbs Dzīvoklis	77
Matēmatika, mēchanika	Algebra Geometrija Trigonometrija Mēchanika Materiālu pretestība Logaritmiskais linijāls	60
Techniskā rasēšana	Techniskā rasēšana	55
Darba racionālizācija	Speciāls priekšmets	40
Ķīmija	Neorganiskā ķīmija Organiskā ķīmija Analītiskā ķīmija	40
Kotonmašīnas adīšana	Speciāls priekšmets	45
„Sievietes dzīves gudriba“	Praktiskā dzīves māksla Sieviete un vīrietis Sievietes higiēna Bērna higiēna Bērna audzināšana Padoms taupīgai nama mātei	400

Bez teoretiskām lekcijām kursos visās nozarēs, kur tas nepieciešams, iekārtoti arī praktiski darbi.

Ievērojot kvalificētiem strādniekiem piemērotas arodliteratūras trūkumu, kursu vadība gādā par īpašu arodu kursu mācības grāmatu izdošanu. 1935./36. gadā sagatavotas 23 šādas grāmatas, no kurām 9 jau iznākušas, bet 5 pašlaik atrodas iespiešanās.

Mācību maksa ļoti zema: par 6 stundu ciklu parasti Ls 3,—, bet arodbiedrību biedri maksā tikai pusi.

Ēdienu nami. Arodorganizāciju ēdienu namu tīkls, kur darba tauta par nelielu maksu (2 ēdieni — Ls 0,30; 3 ēdieni — Ls —,40) var apmierināt savu izsalkumu ar veselīgu un spēcīgu barību, jo projām paplašinās. 1936. gada aprīli pie Ilģuciema tirgus atvērta atkal jauns ēdienu nams (Nr. 8). Ēdienu namu popularitāte patērētājos, kā to lielais izsniegto pusdienu skaits liecina, ir stipri liela:

Ēdienu nams №	Atvēršanas laiks	No 1935. g. aprīļa līdz 1936. g. martam izsniegto pusdienu skaits	
1	1935. g. 5. I.	195.843	
2	1935. g. 27. III.	91.350	
3	1935. g. 9. IV.	162.302	
4	1935. g. 14. IX.	14.764	
5	1935. g. 15. X.	80.351	
6	1935. g. 13. XI.	18.183	
7	1936. g. 23. I.	20.368	
		Kopā	583.161

Centrālais strādnieku klubs iekārtots Rīgā, Peldu ielā 22. nr. Klubā strādnieki var lietderīgi pavadīt savu brīvo laiku, satikties un savstarpīgi pārrunāt savas vajadzības. Kluba telpas varēs arī izlietāt dažādu kultūras darbu pasākumu sekmēšanai.

Arodorganizāciju apvienība paredzējusi iekārtot strādnieku klubus arī citās pilsētas daļās, pēc iespējas saistot tos vienās telpās ar strādnieku ēdienu namiem.

Atpūtas nami. Tāpat kā 1935. gadā, arī šogad strādnieku arodorganizāciju apvienība irē Rīgas Jūrmalā atpūtas namus strādniekiem. Bez 1935. gadā Mellužos un Baltezerā irētiem atpūtas namiem 1936. gadā nāk klāt vēl atpūtas nami Jaundubultos un Ķemešos.

Atpūtas namu izmantošanu rāda sekojošais pārskats:

	1935. gadā pavadījušas kārtējo atvaļinājumu	Uz 1936. gadu pieteikušas
Mellužu atpūtas namā	87 str. ģimenes resp. 219 pers.	127 str. ģimenes resp. 255 pers.
Baltezera atpūtas namā		55 " " " 125 "
Jaundubultu atpūtas namā		72 " " " 181 "
Ķemeri atpūtas namā		27 " " " 64 "
Kopā	87 str. ģimenes resp. 219 pers.	281 str. ģimene resp. 625 pers.

Latvijas arodorganizāciju sports. Ar šādu nosaukumu 1934. gada 29. novembrī uzsāka savu gaitu jaunā strādnieku sporta organizācija, kuŗas statūts Rīgas apgabaltiesa reģistrēja 1935. gada 22. janvārī.

LAS, kā biedrība „Latvijas arodorganizāciju sports“ sevi saīsināti apzīmē, savā darbībā ievēro sekojošus principus:

1) lai jaunatnes fizisko attīstību ievadītu plašākā gultnē, par galveno mērķi uzskatāma nevis atsevišķu spējīgu individu — rekordistu audzināšana, bet gan masu sporta veicināšana;

2) sacītā dēļ jaunatnes pieķeršanās sportam nedrīkst izvērsties par pārspīlētu un kaitīgu aizraušanos; tās uzdevums — attīstīt un nostiprināt ikdienas darbā nepieciešamos fiziskos spēkus un garīgo neatlaidību — un

3) jaunai sportistu paaudzei jāieaudzina veselīgi uzskati un pašdisciplīna, lai izbeigtos negatīvā parādība — sportistu staigāšana no vienas organizācijas uz otru.

1935. gadā LAS skaitījās 1.134 biedri, tai skaitā 1.052 vīrieši un 82 sievietes.

Pārskata gadā darbojās šādas 14 nozares: 1) grieķu un romiešu cīņas, 2) vingrošanas, 3) vieglatlētikas, 4) svaru celšanas, 5) šaha, 6) boksa, 7) riteņbraukšanas, 8) rokas bumbas spēļu (basketbols un volejbols), 9) slidskriešanas, 10) slēpēšanas, 11) galda tenisa un novusa, 12) tenisa, 13) futbola un 14) peldēšanas.

Minēto nozaŗu treniņi norit LAS mītnes telpās, Rīgas pilsētas amatnieku skolas, V. Olava komercskolas un konservātorijas vingrotavās.

Jaunu sportistu sekmīgākai sagatavošanai rīkoti kursi grieķu un romiešu cīņā un boksa, kā arī visās nozarēs noorganizēti sistematiski treniņi, kontrolējot sportistu aktivitāti un sasniegumus. Sekmju pārbaudei rīkotas internas sacīkstes.

Visu nozaŗu darbības kopsavilkumā LAS sarīkojis 39 sacīkstes: 22 internas, 8 eksternas šejienes, 9 starptautiskas ar Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Somijas un Dānijas sportistu piedalīšanos. Bez tam LAS sarīkojis Baltijas valšķu meistarsacīkstes svaru celšanā un 4 reizes ar saviem sportistiem startējis ārzemēs (1 reiz Lietuvā un 3 reizes Igaunijā). Beidzot LAS sportisti piedalījušies 34 citu organizāciju rīkotās sacīkstēs un 3 reizes viesojušies kaimiņvalstīs — Lietuvā un Igaunijā. Sporta propagandas nolūkā LAS sarīkojis divus izbraukumus provincē — Rūjienā un Matkulē.

Pārskata gadā izcilākos panākumus guvuši cīkstoņi, izcīnīdami 1935. gada Latvijas meistartīrībā 6 meistartitulus no 7 iespējamiem. Intensīvu darbu uzrādījušas vieglatlētikas, slidskriešanas un svaru celšanas nozare, izaudzējot veselu rindu jaunu spēku — LAS nākotnes cerības. Nodarbību sistematiskā apmeklēšanā, kārtības un pašdisciplīnas ziņā priekšzīmi izpelnījušies vingrotāji, no kuŗiem 60% apmeklējuši visus treniņus. Arī garīgā sporta nozare — šahs — gada beigās uzrādīja panākumus, kas iepriecina (izcīnīta 3. vieta strādnieku arodorganizāciju individuālā ātrspeles turnīrā).

Pārējās nozarēs, kaut arī nav izcilu sasniegumu, tomēr neilgā laikā gūti samērā labi panākumi, kā to liecina šo nozaŗu sīkākās darbības apraksts LAS iespīestā pārskatā par 1. darbības gadu.

LAS ieņēmumu un izdevumu ainu rāda šāda tabuļiņa:

I e ņ ē m t s:	
1. No arodorganizāciju budžeta	Ls 12.547,45
2. Ziedojumi	1.860,—
3. No izrikojumiem	10.009,70
4. No biedru naudām	663,66
5. Par sporta cepurītēm	142,—
6. Parādu atmaksa	10,—
7. No iekšlietu ministrijas inventāra iegādei	2.989,—
Kopā	Ls 28.221,81
I z d o t s:	
1. Inventāra un treniņa tēŗpu iegādei	Ls 10.316,66
2. Inventāra remontam	525,10
3. Sporta tēŗpu iegādei un labošanai	2.804,15
4. Īres nauda par skrejceļiem, telpām, slidotavām, sporta laukumiem un izrikojumu telpām	2.039,70
5. Apgaismošana, apkurināšana, gāze	68,90
6. Masāža	512,70
7. Starta nauda sacīkstēs	115,20
8. Sportistu ēdināšana izrikojumos, sacīkstēs u. t. t.	704,70
9. Atlīdzība sportistiem par kavētām darba dienām	855,50
10. Ceļa izdevumi LAS sportistiem iekš- un ārzemju braucienos	1.026,83
11. Ārzemniekiem: ceļš, uzturs, atalgojums u. t. t.	2.746,40
12. Balvas	805,65
13. Mūzikantiem izrikojumos	618,07
14. Aļģas instruktoriem un biroja darbnīkiem	2.167,—
15. Nodokļi	897,83
16. Pastmarkas un zīmogmarkas	316,52
17. Spīedumdarbi: afišas, biļetes, sludinājumi	659,80
18. Biroja izdevumi	139,67
19. Biedru nauda sporta savienībās	92,—
20. Ventspils nodaļai nosūtīti	60,—
21. Aizdevumi pret vekseliem	126,70
22. Atmaksāts aizņēmums, ieskaitot % par pagarinājumu	242,44
Atlikums kasē uz 1936. gada 1. janvāri	380,29
Kopā	Ls 28.221,81

Augšējais LAS finānciālais pārskats attiecas uz laiku no 1935. gada 1. maija līdz 1936. gada 1. janvārim.

Grāmatu apgāds. Arodorganizāciju apvienība izdevusi A. Klāvsona redakcijā „Strādnieku kalendāru“ 1936. gadam. Tirāža — 20.000 eks. Cena 60 sant., arodbiedrību biedriem — 45 sant.

Jāatzīmē vēl 1936. gada I. pusē iznākušais arodorganizāciju vadītāja V. Feldmaņa darbs „Strādnieku arodbiedrības Latvijā“ (autora izdevums, 144 lpp.). Grāmatai pielikumā likums par Latvijas darba kameru, strādnieku arodbiedrību statūti un noteikumi par Arodorganizāciju centrālo bērņu fondu.

Apvienības nodibinātais „Darbs un arodorganizācijas“ joprojām iznāk kā laikraksta „Rīts“ bezmaksas nedēļas pielikums. Tas veltīts darba dzīvei.

Strādnieku arodorganizāciju kuŗi un orķestri. Kuŗim, kas tagad izveido 3 mūzikālas vienības (vīru, sievu un jauktu kuŗi) un apvieno 90 dziedātājus, pamati likti 1934. g. 20. novembrī. Kuŗis noturējis 20 patstāvīgus koncertus un piedalījies

daudzos arodbiedrību sarīkojumos. Tai pašā 1934. gadā nodibinās mandolinistu orķestris (52 mūziķi), kas arī dod patstāvīgus koncertus un piedalās arodbiedrību sarīkojumos. Panākumu pamudināti strādnieki izveido no orķestra 2 vienības. Drīz vien pievienojas arī pūteju orķestris 30 cilvēku sastāvā.

Strādnieku izrādes teātros un operā. Latvijas strādnieku arodorganizāciju vadība vienoties ar Nacionālā teātra, Nacionālās operas un Dailes teātra direkciju par strādnieku izrāžu sarīkošanu šais mākslas iestādēs. Strādnieku izrādes vietu cenas (garderobi ieskaitot): teātros no Ls —,20 līdz Ls 1,—, operā no Ls —,25 līdz Ls 1,30.

Latvijas arodorganizāciju apvienības rīcības summas apgrozījums laikā no 1935. gada 1. aprīļa līdz 1936. gada 1. janvārim uzrāda Ls 322.007,29 ieņēmumos un Ls 312.657,14 izdevumos:

I e ņ ē m t s:	
Rīcības summas	Ls 175.764,74
Trūcīgo str-ku bērnu skolas grāmatu fonds	573,60
Kultūras fonda konts	502,60
E dienu namu ieņēmumi:	
E dienu nams № 1	Ls 63.221,56
„ „ № 2	23.903,21
„ „ № 3	40.437,61
„ „ № 4	2.605,11
„ „ № 5	12.472,95
„ „ № 6	2.525,91
	<u>Ls 145.166,35</u>
	<u>Ls 322.007,29</u>
I z d o t s:	
Pabalsti un piemaksas:	
Latv. teātriem par str-ku izrādēm	Ls 8.367,85
Laikrakstiem	3.772,86
Arodbiedrību organizēšana	14.664,82
Pabalsti mūzikālai izglītībai	140,—
Str-ku ēdienu namu ierīkošanas izdevumi	11.764,77
	<u>Ls 38.710,30</u>
Strādnieku ekskursijas un izrikojumi	23.948,42
Arodorganizāciju apvienības iestāžu uzturēšana:	
Latvijas arodorganizāc. sports	Ls 2.432,23
Centrālās bibliotēkas izdevumi	1.552,76
Centrālā bērnu fonda izdevumi	1.554,57
Juridiskā biroja izdevumi	7.689,61
Str-ku kora un orķestra izd.	839,02
Str-ku atpūtas namu izdevumi	1.771,66
Darba mūzeja izdevumi	1.670,83
	<u>Ls 17.510,68</u>

	Pārnesums	Ls 17.510,68
Pārvaldes izdevumi	„	42.994,84
Inventāra iegādāšanas izdevumi	„	26.562,45
Strādnieku ēdienu namu operatīvie izdevumi:		
E dienu nams № 1	Ls	75.465,10
„ „ № 2	„	28.248,35
„ „ № 3	„	38.999,14
„ „ № 4	„	4.429,38
„ „ № 5	„	11.800,71
„ „ № 6	„	3.547,17
	„	<u>162.489,85</u>
Kultūras fonds	„	440,60
	Kopā	<u>Ls 312.657,14</u>
Atlikums uz 1936. g. 1. janvāri	„	9.350,15
		<u>Ls 322.007,29</u>

Apvienības bilance uz 1936. gada 1. janvāri bija:

A k t ī v s:	
Kases konts	Ls 648,31
Tekošs rēķins pastā	3.739,85
E dienu namu konts:	
Preces:	
E dienu namā № 1	Ls 1.559,48
„ „ № 2	1.413,19
„ „ № 3	1.236,06
„ „ № 4	632,92
„ „ № 5	967,14
„ „ № 6	1.200,49
Uz priekšu izdarītie izdevumi:	
E dienu namā № 7	238,12
„ „ № 8	210,12
	„ 7.457,52
Neizpemtā budžeta summa	17.709,—
Iestādes un personas	41.213,52
Inventārs	26.562,45
	<u>Ls 97.330,65</u>
P a s ī v s:	
Rīcības summa	Ls 8.714,55
Pārejošas summas	200,—
Kalendāru apgāds	6.350,31
Iestāžu un personu konts	44.426,36
Inventārā ieguldītais kapitāls	26.562,45
Fondi:	
Centrālais bērnu fonds	Ls 10.441,38
Kultūras fonds	62,—
Trūcīgo strādnieku bērnu skolas grāmatu fonds	573,60
	„ 11.076,98
	<u>Ls 97.330,65</u>

Publisku iestāžu*) darbinieki.

Personnel des institutions publiques.

Metodoloģiskas piezīmes. Valsts darbinieki (ierēdņi, kalpotāji un strādnieki). Visi resori un valsts autonomie uzņēmumi, atskaitot kara ministriju ar tai pakļauto Armijas spiestuvi un Armijas ekonomisko veikalu, iesūta katru gadu Valsts statistiskai pārvaldei pārskatu par saviem darbiniekiem. Resoru pārskatā ietelp ziņas: 1) par darbiniekiem ar algu pēc vispārīgām algu kategorijām (darbnieku skaits, sadalīts pēc algu kategorijām un pakāpēm); 2) par tiem šo darbinieku ģimenes locekļiem, kas saņem ģimenes piemaksas

(ģimenes locekļu skaits, sadalīts pēc darbinieku algu kategorijām); 3) par darbiniekiem ar speciālām algu kategorijām (darbnieku skaits, sadalīts pēc amatu grupām un algu pakāpēm); 4) par tiem šo darbinieku ģimenes locekļiem, kas saņem ģimenes piemaksu (ģimenes locekļu skaits, sadalīts pēc darbinieku amatu grupām); 5) par darbiniekiem ar mēneša algu (darbnieku skaits, sadalīts pēc amatiem un algas lieluma); 6) par darbiniekiem ar dienas un stundas algu (darbnieku skaits, sadalīts pēc amatiem un atalgojuma lieluma); 7) par darbinieku sadalīšanos pēc iestādēm resp. dienesta vienībām un darba vietām (ārzemes, Rīga, provinces pilsētas, lauki); 8) par izdienas pakāpē nepaaugstinātiem darbiniekiem (sakarā ar pārgrozījumiem un papildinājumiem noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu, kas publicēti „Valdības Vēstnesī“ 1932. g. 1. aprīlī, 1933. gada

*) Publisku iestāžu jēdziens šeit ņemts vārda plašākā nozīmē. Par tām uzskatītas nevien publisku tiesību aizstāvēšanai resp. realizēšanai pastāvošas iestādes (resori un pašvaldības), bet arī tādi uz likuma vai sevišķu noteikumu pamata nodibinātie privāttiesiska rakstura institūti, kā kameronas, notāriāti, valsts autonomie uzņēmumi, slimo kases un apdrošināšanas s-ba pret nelaimes gadījumiem darbā.

30. janvārī, 1934. gada 20. janvārī un 1935. gada 29. martā; agrākie noteikumi 1925. g. 16. jūlijā); 9) par resoru darbinieku kustību (ieskaitot karjēras kustību un disciplināros sodus).

Autonomo uzņēmumu pārskatos ietelpas par darbinieku skaitu (sadalītu pēc dzimuma un amatiem) un pārskata gada janvārī izmaksāto atalgojumu (algu likmes un izpeļņas).

No resoru un valsts autonomo uzņēmumu pārskatiem sakopotās ziņas ievietotas „Latvijas Statistiskā Gada Grāmatā” un „Darba Statistikā”.

Pašvaldību darbinieki. Par tiem Valsts statistiskai pārvaldei katru gadu sniedz pārskatu visas pilsētu un pagastu valdes, kā arī lauku pašvaldību fonda pārvalde un aprinču skolu valdes. Pārskatos visi amati sadalīti grupās. Pilsētās tie sakārtoti 10 grupās (a. pilsētas pašvaldības pārvaldes organu un komisiju locekļu amati: pilsētas valde, revīzijas komisija, bāriņu tiesa, dzimtsarakstu nod. vad., citi organi; b. tehnisko darbinieku amati: centrālās iestādes, skolas, slimnīcas, patversmes, citas iestādes un uzņēmumi); lauku pašvaldību fonda pārvalde — 4 grupās (a. tehnisko darbinieku amati: centrālās iestādes, slimnīcas, patversmes, citas iestādes un uzņēmumi) un pagasta valdes — 6 grupās (a. pagasta pašvaldības amatpersonu amati: pagasta vecākais, valde, tiesa, revīzijas komisija, dzimtsarakstu nod. pārzinis; b. pagasta tehnisko darbinieku un kalpotāju amati: pagasta vecākā kanceleja, pagasta tiesas kanceleja, skolas, patversmes, pārējie uzņēmumi).

Pārskatos uzrādītos mēneša atalgojumus ieskaita pamata likme un visas pastāvošās piemaksas: izdienas piemaksa, dzīvokļu nauda, ģimenes piemaksa, virsstundu atlīdzība, naturālības u. t. t.

Pagastu pamatskolu skolotāji uzrādīti aprinča skolu valdes pārskatos, pie tam viņu atalgojumus nav ieskaitītas pagastu dotās naturālības (dzīvoklis, malka, zeme u. t. t.).

Vispār, atalgojumi uzrādīti pēc faktiskās izpeļņas pārskata gada janvārī. Ja kāds amats šai laikā nav bijis visu mēnesi aizņemts, mēnešniekam atzīmēts tā fiksums (pamatlikme + nesvārstīgās piemaksas) mēnesi, bet pārējiem — izpeļņa, dalīta ar faktiski nostrādāto stundu skaitu un reizināta ar 200. Darbinieku iemaksas slimo kasei, pensiju un bezdarba fondam no atalgojuma atskaitītas.

Pārskati tā iekārtoti, ka bez amatu skaita no tiem var konstatēt arī darbinieku skaitu, kas šos amatus ieņem.

Jāpiezīmē vēl, ka ar amatu kā resoru, tā pašvaldību pārskatos domāts darba postenis dienestā, bet ne arods.

No pašvaldību pārskatiem sakopotās ziņas ievietotas Valsts statistiskās pārvaldes „Latvijas Statistiskā Gada Grāmatā” un „Darba Statistikā”.

Kameru darbinieki. 1935. gada beigās darbību bija uzsākuši Latvijas lauksaimniecības kamera un Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kamera. Abas kameras iesūtījušas Valsts statistiskai pārvaldei pārskatu par savu darbinieku skaitu un atalgojumu uz 1936. gada 1. janvārī.

Notāru darbinieki. Ziņas par viņu skaitu un atalgojumu iegūtas speciālas aptaujas ceļā.

Sociālās apdrošināšanas iestāžu darbinieki. Ziņas par šās kategorijas darbinieku skaitu un viņu atalgojumu ņemtas no slimo kasu statistiskiem gada pārskatiem, kā arī kasu

apvienotāju organizāciju un Vispārīgās nelaimes gadījumu apdrošināšanas sabiedrības speciāliem zinojumiem un tekoši publicētas „Darba Statistikā”.

Valsts algotie darbinieki. Ierēdņu, kalpotāju un strādnieku skaits 1936. gada 1. janvārī. Atskaitot kara resoru, tam pakļauto Armijas spiestuvi un Armijas ekonomisko veikalu, valsts darbinieku skaits 1936. gada 1. janvārī bija 52.526 pret 50.823 iepriekšējā gada 1. janvārī. Darbinieku kopskaits šai periodā tā tad pieaudzis par 1.703 cilvēkiem jeb par 3%.

	Darbinieku skaits	
	1935. g.	1936. g.
	(1. I.)	(1. I.)
1. Valsts Prezidenta sekretāriāts	18	19
2. Kōdifikācijas nodaļa	10	10
3. Valsts kanceleja	125	129
4. Valsts statistiskā pārvalde	205	317
5. Valsts kontrole	227 ¹⁾	229 ¹⁾
6. Ārlietu ministrija	215	220
7. Iekšlietu ministrija	4.612	4.897
8. Izglītības ministrija	3.459	3.821
9. Finanšu ministrija	3.806	3.604
10. Satiksmes ministrija	19.555	19.711
11. Tieslietu ministrija	2.429	2.395
12. Tautas labklājības ministrija	1.472	1.502 ²⁾
13. Zemkopības ministrija	7.563	8.245
	Kopā 43.696	45.099
14. Valsts autonomie uzņēmumi	7.127	7.427
	Pavisam 50.823	52.526

Darbinieku skaits pārskata periodā pieaudzis: Valsts Prezidenta sekretāriātā par 1, Valsts kancelejā par 4, Valsts statistiskā pārvaldē par 112 (lauksaimniecības un tirdzniecības un rūpniecības skaitīšanas), Valsts kontrolē par 2, ārlietu ministrijā par 5, iekšlietu ministrijā par 285 (nākušas klāt aprinču kancelejas), izglītības ministrijā par 362 (nākuši klāt skolotāji), satiksmes ministrijā par 156 (dzelzceļu virsvaldē un Šoseju un zemes ceļu d-tā), tautas labklājības ministrijā par 30, zemkopības ministrijā par 682 (Mežu dep-tā — Rīgā un Zemes ierīcības dep-tā — kūdras fabr. Slokā). Darbinieku skaits palicis bez pārmaiņām Kōdifikācijas nodaļā, bet samazinājies finanšu ministrijā par 202 (Nodokļu dep-tā) un tieslietu ministrijā par 34.

Darbinieku skaita pārmaiņas lielāko resoru atsevišķos departamentos, pārvaldēs, daļās, nodaļās u. t. t. redzamas no sekojošā pārskata:

Satiksmes ministrija — 19.711 (19.555)*.

Dzelzceļu virsvaldes galvenās direkcijas administratīvā nodaļā (ieskaitot satiksmes ministrijas centru) — 39 (40), centrālā statistiskā — 104 (104), ārstniecības un sanitārā nodaļā — 207 (208), kopā galvenā direkcijā — 350 (352); **eksploataācijas direkcijas centrā** — 116 (115), uz līnijas — 3.559 (3.520), remonta darbnīcās — 92 (67), kopā eksploataācijas direkcijā — 3.767 (3.702); **mašīnu un materiālu direkcijas centrā** — 133 (142), Liepājas galvenās dzelzceļu darbnīcās — 768 (706), Daugavpils galvenās dzelzceļu darbnīcās — 814 (784), I. mašīnu iecirknī Šķirotavā — 695 (689), II. mašīnu iecirknī Daugavpilī — 495 (499),

¹⁾ 1935. gadā ieskaitīti 5, bet 1936. gadā 6 darbinieki, kurus algoja zemkopības ministrija.

²⁾ Ieskaitīti 38 darbinieki, kurus algoja no bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļiem.

* Darbinieku skaits 1936. g. 1. I.; iekavās — darbinieku skaits 1935. g. 1. I.

III. mašīnu iecirknī Gulbenē — 284 (294), IV. mašīnu iecirknī Jelgavā — 637 (682), V. mašīnu iecirknī Liepājā — 194 (184), VI. mašīnu iecirknī Rīgā — 807 (819), galvenā materiālu noliktavā — 60 (63), autosatīsmē — 72 (0), Rīgas koku zāģētavā — 43 (105), Usmas koku zāģētavā — 6 (12), kepā mašīnu un materiālu direkcijā — 5.008 (4.979); finanču direkcijas centrā — 248 (254), valsts dzelzceļu ceļojumu un transporta birojā — 48 (49), tipografijā — 152 (114), finanču revīzijas iecirkņos: Rīgā — 3 (3), Jelgavā — 3 (3), Liepājā — 3 (3), Daugavpilī — 3 (3), Krustpilī — 2 (2), Cēsīs — 1 (1), Gulbenē — 2 (2), Tukumā — 1 (1), Ventspils stacijā — 1 (1), kopā finanču direkcijā — 467 (436); tehniskās direkcijas centrā — 104 (119), tiltu bazē — 53 (54), jaunbūvējamo dz-ceļu būves pārvaldē — 2 (0), 1. distancē — 20 (15), 2. distancē — 8 (13), 3. distancē — 14 (17), 4. distancē — 7 (20); I. ceļu iecirknī — 612 (542), II. ceļu iecirknī — 343 (358), III. ceļu iecirknī — 195 (202), IV. ceļu iecirknī — 324 (294), V. ceļu iecirknī — 269 (302), VI. ceļu iecirknī — 533 (440), VII. ceļu iecirknī — 339 (339), VIII. ceļu iecirknī — 333 (313), IX. ceļu iecirknī — 291 (282), X. ceļu iecirknī — 306 (260), XI. ceļu iecirknī — 218 (238), kopā tehniskā direkcijā — 3.971 (3.808). Pavisam dzelzceļu virsvaldē (ieskaitot satiksmes ministrijas centru) — 13.563 (13.277); no tiem centrālās iestādēs — 951 (982) un vietējās 12.612 (12.295).

Pasta un tēlegrafa departamenta centrā — 219 (206), pasta krājokļa pārvaldē — 104 (98), radiofōnā — 189 (170), vietējos pasta un tēlegrafa rajonos — 3.972 (3.911), 12 pasta un tēlegrafa rajonos — 298 (661). Pavisam Pasta un tēlegrafa departamentā — 4.782 (5.046); no tiem centrālās iestādēs — 219 (206), bet vietējās — 4.563 (4.840).

Šoseju un zemes ceļu departamenta centrā — 279 (278); I. rajonā, Rīgā — 129 (94); II. rajonā, Jelgavā — 94 (96); III. rajonā, Cēsīs — 58 (51); IV. rajonā, Liepājā — 98 (99); V. rajonā, Daugavpilī — 115 (81); VI. rajonā, Rēzeknē — 86 (74); VII. rajonā, Smiltēnē — 102 (104); VIII. rajonā, Ventspilī — 84 (75); IX. rajonā, Valmierā — 74 (52); X. rajonā, Madonā — 51 (45); XI. rajonā, Bauskā — 77 (60); XII. rajonā, Kuldīgā — 65 (51); XIII. rajonā, Balvos — 54 (72). Pavisam Šoseju un zemes ceļu departamentā — 1.366 (1.232); no tiem centrālās iestādēs — 279 (278) un vietējās — 1.087 (954).

Zemkopības ministrija — 8.245 (7.563).

Ministrijas sekretariātā — 11 (7).

Centrālā zemes ierīcības komitejā — 10 (15).

Zemkopības departamenta administratīvi-saimnieciskā daļā (ieskaitot departamenta apkalpotājus) — 102 (121), būvniecības nodaļā — 49 (42), labības birojā — 428 (405), piensaimniecības ražojumu kontrolē — 25 (22), laboratorijā — 25 (25), kopā Zemkopības departamenta centrālās iestādēs — 629 (615); Valsts saldētavā — 74 (61), mākslīgā šīfera fabrikā — 38 (0), kopā Zemkopības departamenta vietējās iestādēs — 112 (61). Pavisam Zemkopības departamentā — 741 (676).

Lauksaimniecības pārvaldes zemkopības daļā — 14 (15), lauksaimniecības darba pētīšanas institūtā — 6 (4), valsts saimniecības nodaļā — 3 (5), lauk-

saimniecības skolu nozarē — 5 (5), lopkopības nodaļā — 18 (13), meteoroloģiskā birojā — 7 (6), zvejniecības un zivkopības nod. — 11 (15), dārzkopības nodaļā — 4 (4), valsts sēkļu kontroles stac. — 22 (19). Kopā lauksaimniecības pārvaldes centrālās iestādēs — 90 (86); Bulduru dārzkopības vidusskolā un dārzkopības skolā ar fermu — 55 (50), Kazdangas lauksaimniecības vidusskolā ar fermu — 110 (122), Jelgavas lauks. vidusskolā — 25 (25), Latgales lauksaimn. vidussk. ar fermu — 57 (55), Barkavas 2-g. lauksaimn. skolā — 7 (7), Behrenes 2-g. lauksaimn. skolā — 15 (0), Bērzpils 2-g. lauksaimn. skolā ar fermu — 9 (0), Dagdas 2-g. lauksaimn. skolā ar fermu — 12 (11), Dzērbenes 2-g. lauksaimn. skolā — 11 (10), Ilģu 2-g. lauksaimn. skolā ar fermu — 13 (0), Jaungulbenes 2-g. lauksaimn. skolā ar izmēģinājumu stac. un fermu — 50 (45), Jaunlatgales 2-g. lauksaimn. skolā ar fermu — 8 (9), Leču 2-g. lauksaimn. skolā — 6 (0), Mežotnes 2-g. lauks. skolā ar fermu un cukurbielu selekcijas stacijā — 40 (40), Nurmižu 2-g. lauksaimn. skolā ar fermu — 15 (0), Padures 2-g. lauksaimn. skolā ar fermu — 11 (0), Preiļu 2-g. lauksaimn. skolā — 14 (0), Skrīveļu 2-g. lauks. skolā ar fermu — 7 (0), Smiltenes lauksaimn. mācības iestādē ar fermu — 63 (64), Saldu 2-g. lauksaimn. skolā ar fermu — 18 (12), Vestienas 2-g. lauksaimn. skolā ar fermu — 14 (13), Vīpingas 2-g. lauksaimn. skolā — 8 (0), Pūres dārzkopības izmēģ. stac. ar fermu — 35 (36), Ziedoņa dārzkopības skolā ar fermu — 13 (0), Dārziņa saimniecībā — 4 (0), Zajenieku saimniecībā — 4 (0), Jelgavas mājturības skolā ar fermu — 11 (13), Ramkas mājturības skolā ar fermu — 17 (16), Talsu mājturības skolā — 5 (6), Višķu dārzkopības un mājturības skolā ar fermu — 24 (26), Jaunpils valsts vaislas lopu audzētavā un lopkopības skolā — 99 (89), Liepupes lopu audzētavā — 27 (23), Oktes valsts zirgu audzētavā — 57 (56), Svētiema zirgu audzētavā — 49 (48), zivju audzētavā Tomē — 7 (0), Ezeres sēklaudzētavā — 39 (71), Lubezeres sēklaudzētavā — 26 (33), Virgas sēklaudzētavā — 0 (30), Jaunpētermuižas valsts purvu kult. izm. stacijā un fermā — 13 (12), Mārcienas linkopības izmēģ. stac. ar fermu un līnu apstrād. darbnīcā — 34 (11), Stendes selekcijas stacijā ar fermu — 90 (82), Valmieras lauksaimniec. izmēģ. stac. ar fermu — 32 (30), Vidsmuižas lauksaimn. izmēģ. stac. un lopkop. skolā ar fermu — 30 (25), Tukuma piensaimniecības skolā — 9 (8), kopā lauksaimniec. pārvaldes vietējās iestādēs — 1.207 (1.078). Pavisam lauksaimniecības pārvaldē — 4.297 (1.164).

Zemes ierīcības departamenta saimniecības daļā — 22 (22), kultūrtechniskā daļā — 24 (9), zemes kultivēšanas daļā — 4 (4), rakšanas darbu nozarē — 8 (8), bagaru ekspluatācijā — 5 (5), kūdras nodaļā — 8 (8), mērniecības daļā — 467 (495), zemes vērtēšanas daļā — 153 (145), zemes vērtēšanas virskomisijā — 8 (10), notāriātā — 12 (13), kopā Zemes ierīcības dep-ta centrālās iestādēs — 711 (719); 8 kultūrtechniskos rajonos — 96 (102), Bārtas upes rēgul. darbos — 16 (21), Briedes upes rēgul. darbos — 21 (0), Durbes upes rēgul. darbos — 9 (16), Iecavas upes rēgul. darbos — 12 (21), Dvietas upes rēgul. darbos — 11 (0), Ilūkstes upes rēgul. darbos — 0 (7), Lubānas ezera rēgul. darbos — 158 (138), kūdras fabr. Slokā 329 (0), saimniecībā „Sala“ — 11 (10), 15 valsts zemju inspekcijās — 54 (55), apriņķu valsts mērniecībās — 15 (15), kopā vietē-

jās iestādēs — 732 (385). Pavisam Zemes ierīcības dep-tā — 1.443 (1.104)*.

Mežu departamenta centrā — 271 (249), ārpus centra — Rīgā — 363 (59), 75 virsmežniecībās, Cīravas un Raiskuma mežu skolās — 3.965 (4.157). Pavisam Mežu departamentā — 4.599 (4.465).

Veterinārās pārvaldes centrā — 21 (17), Rīgā — 4 (4), citās pilsētās — 65 (61), uz laukiem — 54 (50), kopā vietējās iestādēs — 123 (115). Pavisam veterinārā pārvaldē — 144 (132).

Finanču ministrija — 3.604 (3.806).

Valsts saimniecības departamentā ministrijas un departamenta personāls ārpus nodaļām — 5 (5), administratīvā nodaļā — 49 (44), juriskonsultācijā — 5 (4), notāriātā — 11 (13), valsts budžeta nodaļā — 23 (25), banku nodaļā — 16 (16), kredīta nodaļā — 17 (18), apdrošināšanas nodaļā — 54 (53), apdroš. uzraudzības nodaļā — 7 (0), linu monopōla nodaļā — 255 (198), mēnešraksta „Economists“ kantorī — 4 (3). Pavisam Valsts saimniecības departamentā — 446 (379).

Tirdzniecības un rūpniecības departamenta tirdzniecības nodaļā — 23 (22), saimnieciskās politikas un informācijas nodaļā — 12 (11), rūpniecības nodaļā — 30 (26), patentu valdē — 2 (2), raudzes (proves) valdē — 7 (7), mēru un svaru valdē — 9 (10), norēķināšanās birojā — 11 (5), cenu inspekcijā — 8 (6), hidroelektriskā būvju komisijā — 6 (0). Pavisam Tirdzniecības un rūpniecības departamentā — 108 (89).

Nodokļu departamenta personāls ārpus nodaļām — 7 (7), administratīvā nodaļā — 53 (71), nodevu nodaļā — 50 (93), nodokļu nodaļā — 28 (53), piedzišanas nodaļā — 97 (200), akcīzes nodaļā — 90 (104), spirta monopōla nodaļā — 127 (118), valsts spirta un degvīna noliktavā — 300 (299), 13 Rīgas nodokļu inspektorū iecirkņos — 104 (143), atsevišķā nodokļu inspekcijā — 22 (31), 31 citu pilsētu un apriņķu nodokļu inspektorū iecirkņos — 296 (343), galvenā lauku nekustamās mantas vērtēšanas komisijā — 1 (2). Pavisam Nodokļu departamentā — 1.175 (1.464).

Muitas departamenta centrālās iestādēs — vispārīgā, administratīvā, administr.-saimnieciskā, grāmatvedības, tarifu un kontrabandas nodaļā — 60 (56), brīvirdzniecības uzņēmumos — 26 (25), Rīgas muitas valdē — 449 (451), Liepājas muitas valdē — 131 (132), Ventspils muitas valdē — 45 (47), Daugavpils muitas valdē — 51 (52), Reņģes muitas valdē — 18 (18), Meitenes muitas valdē — 33 (33), Zilupes muitas valdē — 8 (8), Valkas muitas valdē — 33 (32), Indras muitas valdē — 11 (10), Rūjienas muitas valdē — 15 (15), Eglaines muitas valdē — 14 (14), Ainažu muitas valdē — 9 (9), Rītupes muitas valdē — 6 (6), Skaistkalnes muitas valdē — 10 (10), Neretas muitas valdē — 13 (13), kopā vietējās iestādēs — 872 (875). Pavisam Muitas departamentā — 932 (931).

Valūtas komisijā — 68 (60).

Jūrniecības departamenta centrālās iestādēs — personāls ārpus nodaļām, administratīvi-saimnieciskā nodaļā, kuģniecības nodaļā, tehniskā nodaļā, hidrografiskā daļā — 61 (67), uz tvaikoņa „Hidrografs“, noliktavās, bākās, pie celtniem, uz iekšējiem ūdens ceļiem — 240 (214), Kr. Valdemāra jūrskolā — 32 (31), Liepājas jūrskolā —

17 (24), Rīgas ostas valdē — 145 (153), Liepājas ostas valdē — 72 (70), Ventspils ostas valdē — 107 (139), kopā vietējās iestādēs — 613 (631). Pavisam Jūrniecības departamentā — 674 (698).

Valstspapīru spiestuvē — 201 (185).

Iekšlietu ministrija — 4.897 (4.612).

Sekretāriātā un grāmatvedībā — 32 (27), Administratīvā departamenta apsardzības nodaļā ar iekšējo un ārējo dienestu — 3.310 (3.213), pasu nodaļā — 19 (17), ārzemnieku nodaļā — 23 (25), emigrācijas un tūrisma nodaļā — 11 (9), preses un biedrību nodaļā — 26 (15), robežsargu brigādes stābā — 17 (14), robežsargu brigādes bataljonos un apgabalos — 1.165 (1.151). Kopā Administratīvā dep-tā — 4.603 (4.471).

Pašvaldību dep-ta lauku un pilsētu nodaļās — 27 (22), apriņķa lauku pašvaldībās — 103 (19), garīgo lietu pārvaldē — 4 (3), kopā Pašvaldību departamentā — 134 (44).

Būvniecības pārvaldē — 36 (22).

Informācijas un propagandas pārvaldē — 36 (32). Aizsargu stābos — 88 (43).

Izglītības ministrija — 3.821 (3.459).

Izglītības ministrijas vispārīgā daļā — 56 (29).

Skolu departamenta centrālās iestādēs: departamenta vispārīgā daļā — 16 (20), tautskolu direkcijā — 14 (14), arodskolu direkcijā — 8 (8), vidusskolu direkcijā — 10 (10), grāmatvedībā — 12 (11), būvtechniskā birojā — 7 (3), kinocenzūrā — 0 (3), mācības līdzekļu nodaļā — 14 (14), skolu mūzejā — 5 (5), kopā Skolu departamenta centrālās iestādēs — 86 (88); vietējās iestādēs: tautskolu inspekcijā — 21 (21), 48* valsts pamatskolās un patversmēs — 664 (657), 30 latviešu zemākās un vidējās arodskolās — 699 (505), 30 latviešu ģimnazijās — 641 (593), 13 rokdarbu darbnīcās — 31 (30), 2 vācu ģimnazijās — 39 (35), 2 žīdu ģimnazijās — 35 (33), 3** krievu ģimnazijās un Rēzeknes pavidag. institūta — 80 (105), 2 poļu ģimnazijās — 33 (28), 1 baltkrieļu ģimnazijā un pavidag. kursoos — 0 (26), 2. valsts Daugavpils jauktu tautību ģimnazijā — 43 (0), kopā vietējās iestādēs — 2.286 (2.033). Pavisam Skolu departamentā — 2.372 (2.121).

Augstākās mācības iestādēs — 956 (903). No tiem Latvijas universitātē — 880 (825), Mākslas akadēmijā — 29 (33), Latvijas konservatorijā — 47 (45).

Pieminekļu pārvaldes valdē — 8 (8), folkloras krātuvē — 10 (10), valsts vēsturiskā mūzejā — 13 (13). Pavisam Pieminekļu pārvaldē — 31 (31).

Valsts arhīvā — 19 (19).

Valsts bibliotēkā — 38 (38).

Valsts mākslas mūzejā — 5 (5).

Nacionālā operā — 344 (313).

Tautas labklājības ministrija — 1.502 (1.472).

Tautas labklājības ministrijas sekretāriātā — 16 (15).

Sociālās apgādības departamenta centrālās iestādēs: personāls ārpus nodaļām — 1 (1), grāmatvedībā — 24 (23), sociālās apgād. nodaļā — 15

*) 1935. g. skaitļos ietelp Meliorācijas dep-ta 371 darbn. un Zemkopības dep-ta 733 darbnieki.

*) 1935. gadā 46 skolas.

***) 1935. gadā 5 skolas.

(15), pensiju nodaļā — 17 (17), pensiju kasē — 4 (4); departamenta vietējās iestādēs: valsts ziņaiņu namos (Rīgā, Liepājā un Kalkūnos) — 203 (203), Majoru bērnu namā — 42 (43), neredzīgo institūtā — 40 (39). Pavisam Sociālās apgādības departamentā — 346 (345).

Darba aizsardzības departamenta centrālās iestādēs: personāls ārpus nodaļām — 1 (1), valsts dienesta nodaļā — 5 (5), juridiskā birojā — 2 (2), sabiedrisko darbu nodaļā — 3 (3), bezdarba apkaļošanas fondā — 38 (35), slimo kasu nodaļā — 9 (9), nelaimes gadījumu apdroš. nodaļā — 19 (19); departamenta vietējās iestādēs: darba inspekcijā — 23 (24), Rīgas darba apgādē — 30 (44), Daugavpils un Grivas darba apgādē — 14 (6), Līvānu kūdras fabrikā — 68 (27), Ploču kūdras fabrikā — 47 (7), Salaspils kūdras fabrikā — 10 (47). Pavisam Darba aizsardzības departamentā — 269 (229).

Veselības departamenta centrālās iestādēs: personāls ārpus nodaļām — 3 (2), administratīvitiesmedicīniskā nodaļā — 7 (7), epidēmioloģiski-sanitārā nodaļā — 5 (5), valsts dziedinātavu un kūrortu nodaļā — 3 (3), valsts darbinieku ārstniecības nodaļā — 13 (13), lauku iedzīvotāju ārstniecības nodaļā — 15 (15); departamenta vietējās iestādēs: aprinķu ārsti un feldšeri — 29 (31), Rīgas pilsētas tiesu ārsti — 3 (3), Liepājas pilsētas tiesu ārsti un feldšeri — 3 (2), Rīgas ostas ārsti — 1 (1), valsts darbinieku centrālā ambulānce — 23 (23), Aleksandra augstumu slimnīcā — 136 (138), Ģintermuižas psihiatriskā slimnīcā — 162 (162), Strenču psihiatriskā slimnīcā — 126 (126), Daugavpils psihiatriskā slimnīcā — 200 (202), Rīgas leprōzōrijā — 22 (23), Talsu leprōzōrijā — 13 (24), Ķemeru sēravotos — 44 (38), Baldones sēravotos — 4 (4), Vaiņodes valsts darbinieku sanātorijā — 27 (28). Pavisam Veselības departamentā — 839 (850).

Farmacijas pārvaldes centrālās iestādēs — 13 (13); vietējās iestādēs (Tautas labklāj. ministrijas aptiekā) — 17 (20), drogu noliktavā — 2 (0). Pavisam Farmācijas pārvaldē — 32 (33).

Tieslietu ministrija — 2.395 (2.429).

Personāls tieslietu ministrijas centrālās iestādēs — 34 (33); Latvijas senātā — 38 (40); Latvijas tiesu palātā — 62 (62); Rīgas apgabaltiesā — 506 (522); Jelgavas apgabaltiesā — 204 (200); Liepājas apgabaltiesā — 137 (137); Daugavpils apgabaltiesā — 329 (330); Cietumu departamenta centrālās iestādēs — 39 (36), vietējās iestādēs (cietumos) — 1.046 (1.069).

Ārlietu ministrija — 220 (215).

Personāls ārpus nodaļām — 22 (23).

Administratīvi-juridiskā departamenta saimniecības un finanču nodaļā — 10 (9), administratīvā un protokolu nodaļā — 11 (13), arhīvu un šifru nodaļā — 7 (7), juridiskā nodaļā — 5 (3), konsulārā nodaļā — 5 (5). Pavisam Administratīvi-juridiskā departamentā — 38 (37).

Politiski-ekonomiskā departamenta austrumu nodaļā — 4 (4), rietumu nodaļā — 7 (7), Baltijas valšķu nodaļā — 6 (4), Tautu savienības nodaļā — 1 (1), preses nodaļā — 6 (5). Pavisam Politiski-ekonomiskā departamentā — 24 (21).

Latvijas pārstāvības ārzemēs: pastāvīgā delegācija pie Tautu savienības — 3 (3), sūtniecībās —

113 (113), karjēras ģenerālkonsulātos — 8 (8), karjēras konsulātos — 12 (10), goda ģenerālkonsulātos un konsulātos — 196 (196)*. Pavisam Latvijas pārstāvībās ārzemēs — 332 (330).

113 (113) sūtniecības darbinieki pēc vietām sadalās šādi: Berlīnē — 16 (16), Briselē — 6 (6), Helsinkos — 6 (6), Kaunā — 7 (9), Londonā — 12 (12), Maskavā — 13 (15), Varšavā — 9 (12), Parīzē — 12 (11), Romā — 5 (5), Stokholmā — 5 (5), Tallinā — 10 (9), Prāgā — 7 (7), Vašingtonā — 1 (0), Buenos-Airesā — 3 (0) un Viļņā — 1 (0).

8 (8) karjēras ģenerālkonsulātu darbinieki pēc vietām sadalās šādi: Bernē — 1 (1), Ņujorkā — 5 (5), Dancigā — 1 (1) un Klaipēdā — 1 (1).

12 (10) karjēras konsulātu darbinieki pēc vietām sadalās šādi: Ļeņingradā — 5 (4), Hamburgā — 1 (1), Šauļos — 1 (1), Valkā — 1 (1), Vinē — 1 (1), San-Paulo — 1 (1), Amsterdamā — 1 (1), Karaļaučos — 1 (0).

12 (13) konsulu algoti sekretāri strādā šādos goda konsulātos: Čikagā — 1 (1), Kopenhagenā — 1 (1), Viborgā — 1 (1), Breslavā — 1 (1), Drēzdenē — 1 (1), Frankfurtē — 1 (1), Hanoverē — 1 (1), Ķelnē — 1 (1), Manheimā — 1 (1), Mīnchenē — 1 (1), Viļņā — 0 (1), Lodzā — 1 (1), Arhuzā — 1 (1).

Valsts autonomie uzņēmumi — 7.427 (7.127).

Latvijas bankā — 784 (790), Valsts zemes bankā — 427 (417), Latvijas hipotēku bankā — 89 (89), Latvijas nacionālā teātri — 105 (96), Latvijas telegrafa aģentūrā — 148 (127), Valsts kuģu pārvaldē — 139 (146), Juglas elektrības uzņēmumu pārvaldē — 82 (82), Valsts elektrotehniskā fabrikā — 2.103 (1.956), Liepājas kaļa ostas darbnīcās — 850 (754), Liepājas drāšu fabrikā — 1.250 (1.246), Valsts cukura monopola pārvaldē — 38 (43), Liepājas cukura fabrikā — 483 (500), Jelgavas cukura fabrikā — 489 (429), Krustpils cukura fabrikā — 440 (452).

Pēc iestāžu vai uzņēmumu atrašanās vietām valsts algotie darbinieki sadalās šādi:

	Tai skaitā ar darba vietu:				
	Darbinieku skaits	Rīgā	Citas pilsētās	Uz laukiem	Ārzemēs
1. Valsts prezidenta sekretāriāts	19	19	—	—	—
2. Kōdifikācijas nodaļa	10	10	—	—	—
3. Valsts kanceleja	129	129	—	—	—
4. Valsts statistiskā pārv.	317	317	—	—	—
5. Valsts kontrole	229	229	—	—	—
6. Ārlietu ministrija	220	84	—	—	136
7. Iekšlietu ministrija	4.897	1.503	1.529	1.865	—
8. Izglītības ministrija	3.821	1.789	1.429	603	—
9. Finanšu ministrija	3.604	2.533	798	273	—
10. Satiksmes ministrija	19.711	7.511	7.836	4.362	2
11. Tieslietu ministrija	2.395	1.058	1.318	19	—
12. Tautas labkl. ministr.	1.502	560	843	99	—
13. Zemkopības ministrija	8.245	1.986	514	5.745	—
Kopā	45.099	17.728	14.267	12.966	138
14. Valsts autonomie uzņēmumi	7.427	3.180	4.247	—	—
Pavisam 1936. gadā	52.526	20.908	18.514	12.966	138
100,0%	39,8%	35,2%	24,7%	0,3%	—
Pavisam 1935. gadā	50.823	20.050	18.071	12.568	134
100,0%	39,4%	35,2%	24,7%	0,3%	—

Galvas pilsētā tā tad no katriem 100 valsts algotiem darbiniekiem strādā 40, provincē, pilsētās un laukos — 60.

*) Goda ģenerālkonsuli un konsuli bez atalgojuma.

Valsts algoto darbinieču — sieviešu bija:

	1934. g.	1935. g.	1936. g.
Darbinieču skaits resoros	43.916	43.696	45.099
o/o	100,0	100,0	100,0
Tai skaitā sievietes	7.979	8.318	8.811
o/o	18,2	19,0	19,5
Darbinieču skaits autonomos uzņēmumos	3.360	7.127	7.427
o/o	100,0	100,0	100,0
Tai skaitā sievietes	737	1.393	1.364
o/o	21,9	19,5	18,4
Valsts algoto darbinieču kopsk.	47.276	50.823	52.526
o/o	100,0	100,0	100,0
Tai skaitā sievietes	8.716	9.711	10.175
o/o	18,4	19,1	19,4

Kā redzam, sieviešu — valsts darbinieču skaits pēdējos gados audzis kā absolūti, tā relatīvi. Katru 100 sieviešu vietā, kas 1934. gadā strādāja valsts iestādēs vai autonomos uzņēmumos, 1935. gadā tur nodarbinātas 111, bet 1936. gadā — pat 117.

1934. gadā no katra 1000 valsts algotu darbinieču sieviešu bija 184, 1935. gadā 191, un 1936. gadā — 194.

Darbinieču sadalīšanos pēc resoriem un atsevišķiem autonomiem uzņēmumiem rāda sekojošā tabulīņa:

	Darbinieču skaits			
	Abeja dzimuma darbinieču kopskaits	Absolūtos skaistos	% no darbinieču kopsk. resorā vai uzņēmumos	% no darbinieču kopskaits
a) Resori				
1. Valsts prezidenta sekretāriāts	19	5	26,3	0,1
2. Kōdifikācijas nodaļa	10	2	20,0	0,0
3. Valsts kanceleja	129	36	27,9	0,4
4. Valsts statistiskā pārvalde	317	207	65,3	2,3
5. Valsts kontrole	229	30	13,1	0,3
6. Ārlietu ministrija	220	84	38,2	1,0
7. Iekšlietu ministrija	4.897	381	7,8	4,3
8. Izglītības ministrija	3.821	1.379	36,1	15,6
9. Finanču ministrija	3.604	1.074	29,8	12,2
10. Satiksmes ministrija	19.711	3.039	15,4	34,5
11. Tieslietu ministrija	2.395	500	20,9	5,7
12. Tautas labklājības min.	1.502	807	53,7	9,2
13. Zemkopības ministrija	8.245	1.267	15,4	14,4
Kopā un caurmērā	45.099	8.811	19,5	100,0
b) Autonomie uzņēmumi:				
1. Latvijas banka	784	156	19,9	11,4
2. Valsts zemes banka	427	88	20,6	6,5
3. Latvijas hipotēku banka	89	29	32,0	2,1
4. Latvijas nacionālais teātris	105	42	40,0	3,1
5. Latvijas tēlegrafa aģentūra	148	93	62,8	6,8
6. Valsts kuģu pārvalde	139	11	7,9	0,8
7. Juglas elektr. uzņēm. pārvalde	82	6	7,3	0,4
8. Valsts elektrotehn. fabrika	2.103	587	27,9	43,1
9. Liepājas kara ostas darbn.	850	52	6,1	3,8
10. Liepājas drāšu fabrika	1.250	2	0,2	0,2
11. Valsts cukura monopōla pārvalde	38	10	26,3	0,7
12. Liepājas cukura fabrika	483	108	22,4	7,9
13. Jelgavas cukura fabrika	489	97	19,8	7,1
14. Krustpils cukura fabrika	440	83	18,9	6,1
Kopā un caurmērā	7.427	1.364	18,4	100,0
Pavisam un caurmērā	52.526	10.175	19,4	

No resoriem pirmo vietu sieviešu darba roku izlietāšanā tā tad ieņem satiksmes ministrija, kurā strādā (34,5%) no visa valsts darbinieču kopskaita. Tai seko izglītības ministrija (15,6%) un zemkopības ministrija (14,4%). Relatīvi visvairāk nodarbina sievietes Valsts statistiskā pārvalde (65,3%), tai seko tautas labklājības ministrija (53,7%). Vismazāk darbinieču iekšlietu ministrijā (7,8%).

No autonomiem uzņēmumiem pirmo vietu sieviešu darba roku izlietāšanā tā tad ieņem Valsts elektrotehniskā fabrika (43,1%) no visa autonomo uzņēmumu darbinieču kopskaita. Tai seko Latvijas banka (11,4%). Relatīvi visvairāk sieviešu nodarbina Latvijas tēlegrafa aģentūra (62,8%), tai seko Latvijas nacionālais teātris (40,0%). Vismazāk darbinieču Liepājas drāšu fabrikā (0,2%).

Beidzot valsts darbinieču skaita apskatu, jāizrāda, ka uz 1936. gada 1. janvāri minētā darbinieču kopskaitā — 52.526 — neietelp:

1) tautas labklājības ministrijas lauku iedzīvotāju ārstniecības nodaļas medicīniskais personāls rajonos: 845 ārsti, 557 vecmātes, 39 feldšeri un 1 masētāja, kopā	1.442	darb.
2) uz reizes atlīdzības Nacionālā operā nodarbinātie mīmisti	74	„
3) bez atlīdzības strādājošie:		
ārlietu ministrijā	214	darbnieki
satiksmes „	140	„
tieslietu „	69	„
izglītības „	1	„
finanču „	1	„
zemkopības „	1	„
4) zemkopības ministrijas Mežu departamenta mežu ekspluatācijas strādā.	1.699	„
5) no bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļiem algotie:		
brīva liguma darbinieki	2.001	„
strādnieki	1.537	3.538 „
Kopā	7.179	darb.

No bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļiem algotie brīva liguma darbinieki pa resoriem 1936. gada 1. janvāri sadalījās šādi:

	Vīrieši	Sievietes	Kopā
1. Iekšlietu ministrijā	201	285	486
2. Finanču ministrijā	137	268	405
3. Zemkopības ministrijā	105	138	243
4. Tieslietu ministrijā	48	171	219
5. Satiksmes ministrijā	71	138	209
6. Izglītības ministrijā	59	128	187
7. Tautas labkl. ministrijā	63	123	186
8. Valsts statistiskā pārvalde	9	34	43
9. Valsts kontrolē	3	13	16
10. Valsts kanceleja	1	1	2
11. Valsts prezid. sekretāriātā	1	—	1
Kopā	698	1.299	1.997
12. Latvijas tēlegr. aģentūrā	2	2	4
Pavisam	700	1.301	2.001

Darbinieču kustība resoros 1935. gadā dienestā pieņemti, dienas strādnieku neskaitot, 4.568 darbinieki, bet izslēgti no dienesta — 3.535:

	Dienestā pieņemti	No dienesta izslēgti:				Kopā
		Atlaisti				
		Mirusi	Pavisam	Pēc paša liguma	Uz 1934. g. 8./V.I. likuma pamata	
1. Valsts Prezidenta sekretāriātā	1	—	1	—	1	1
2. Kōdifikācijas nodaļā	—	—	—	—	—	—
3. Valsts kanceleja	—	—	—	—	—	—
4. Valsts statistiskā pārvalde	245	—	127	53	3	127
5. Valsts kontrole	19	5	15	12	—	20
6. Ārlietu ministrijā	58	—	51	10	2	51
7. Iekšlietu ministrijā	684	27	293	205	8	320
8. Izglītības ministrijā	667	18	286	282	4	304
9. Finanču ministrijā	362	21	362	185	10	383
10. Satiksmes ministrijā	1.100	88	974	279	7	1.062
11. Tieslietu ministrijā	180	12	172	127	8	184
12. Tautas labkl. ministrijā	127	7	122	72	9	129
13. Zemkopības ministrijā	1.125	39	915	279	14	954
Kopā	4.568	217	3.318	1.504	66	3.535

Pieņemto skaitā nav ieskaitīti tai pašā resorā pārvietotie vai no bezdarba apkaršanas fonda algotie brīva līguma darbinieki, bet ieskaitīti no citiem resoriem pārnākušie darbinieki, kā arī darbinieki, kas pieņemti iestādēs algošanā no brīva līguma darbiniekiem vai no dienas strādniekiem.

No dienesta izslēgto skaitā 217 svītroti no darbinieku sarakstiem kā miruši, bet 3.318 — kā atlaisti. No pēdējiem 1.504 atlaisti pēc pašu vēlēšanās, bet 66 uz 1934. g. 8. jūnija likuma pamata.

Pēc atalgojuma grupām dienestā pieņemtie un no tā izslēgtie darbinieki sadalās šādi:

(Skat. tabulu blakus.)

No 2.226 dienestā pieņemtiem darbiniekiem vispārīgās algu kategorijās 74 jeb 3,3% krit uz I.—VIII. kat., 374 jeb 16,8% uz IX.—XIII. kat. un 1.778 jeb 79,9% uz XIV.—XX. kat.

No 2.097 no dienesta izslēgtiem vispārīgo kategoriju darbiniekiem 116 jeb 5,5% krit uz I.—VIII. kat., 494 jeb 23,6% — uz IX.—XIII. kat. un 1.487 jeb 70,9% — uz XIV.—XX. kat.

Karjēras kustība un disciplinārie sodi resoros. 1935. gadā 2.529 darbiniekiem paaugstinātas, bet 546 — pazeminātas algas*). Disciplinārs sods valsts algotiem darbiniekiem uzlikts 2.319 gadījumos.

Pēc resoriem un paaugstinājuma vai pazeminājuma apmēriem karjēras kustībā atzīmētie darbinieki sadalās šādi:

	Dienestā pieņemti	No dienesta izslēgti				
		Atlaisti				
		Tai skaitā				
	Miruši	Pavisam	Pēc paša līguma	Uz 1934. g. 8./VI. lik. pamata	Kopā	
A. Vispārīgās algu kategorijās	2.226	184	1.913	867	44	2.097
Tai skaitā:						
I. kat.	1	—	—	—	—	—
II. "	—	—	—	—	—	—
III. "	5	1	5	3	—	6
IV. "	—	—	—	—	—	—
V. "	2	1	11	7	—	12
VI. "	7	1	9	7	—	10
VII. "	12	2	51	32	1	53
VIII. "	47	6	27	20	1	33
IX. "	64	5	51	27	4	56
X. "	37	7	55	32	2	62
XI. "	58	7	89	45	2	96
XII. "	89	13	127	61	3	140
XIII. "	126	11	129	58	1	140
XIV. "	124	8	81	39	1	89
XV. "	285	18	230	115	8	248
XVI. "	222	22	171	88	5	193
XVII. "	493	23	330	126	9	353
XVIII. "	176	10	118	46	3	128
XIX. "	254	13	133	36	1	146
XX. "	224	36	294	124	3	330
B. Speciālās kategorijās	384	14	178	172	2	192
Tai skaitā: mācības spēki	372	12	153	147	2	165
tiesneši	12	2	25	25	—	27
C. Ārpus kategorijām	1.958	19	1.227	465	20	1.246
(atskaitot dienas strād.)						
Kopā	4.568	217	3.318	1.504	66	3.535

Paaugstināti *

Pazemināti

Tai skaitā

Tai skaitā

	Pavisam	Paaugstinājuma apmērs neuzrādīts				Pavisam	Pazeminājuma apmērs neuzrādīts			
		Par 1 katēg.**)	Par 2 katēg.	Par 3 un vairāk katēg.	Paaugstinājuma apmērs neuzrādīts		Par 1 katēg.**)	Par 2 katēg.	Par 3 un vairāk katēg.	Pazeminājuma apmērs neuzrādīts
1. Valsts Prezidenta sekretāriātā	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Kōdifikācijas nodaļa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Valsts kanceleja	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
4. Valsts statistiskā pārvalde	61	—	2	—	59	—	—	—	—	—
5. Valsts kontrolē	29	28	—	1	—	—	—	—	—	—
6. Ārlietu ministrijā	26	7	2	1	16	14	2	1	—	11
7. Iekšlietu ministrijā	345	155	150	40	—	66	28	34	4	—
8. Izglītības ministrijā	109	62	35	12	—	6	3	3	—	—
9. Finanču ministrijā	410	169	113	29	99	33	12	13	7	1
10. Satiksmes ministrijā	997	645	217	105	30	172	104	52	16	—
11. Tieslietu ministrijā	125	55	38	32	—	9	6	2	1	—
12. Tautas labkl. ministrijā	54	23	9	5	17	7	4	—	—	3
13. Zemkopības ministrijā	372	188	52	41	91	239	6	11	4	218
Kopā	2.529	1.332	618	267	312	546	165	116	32	233
%	100,0	52,7	24,4	10,6	12,3	100,0	30,3	21,2	5,0	42,7

1.332 darbinieki, jeb 52,7% no algā paaugstināto kopskaita 2.529, pārvirzīti uz augšu par 1 kategoriju resp. algas likmi, 618 jeb 24,4% — par 2 katēg., 267 jeb 10,6% — par 3 katēgorijām, bet 312 jeb 12,3% paaugstinājumu apmērs neuzrādīts. Šie 312 sastādās no darbiniekiem ar mēneša algu ārpus algu kategorijām.

Absolūti visvairāk paaugstinājumu uzrāda satiksmes ministrija (997 jeb 39,4% no algā paaugstināto darbinieku kopskaita 2.529), kurai seko finanču ministrija (410 jeb 16,2%), zemkopības ministrija

(372 jeb 14,7%), iekšlietu ministrija (345 jeb 13,7%), tieslietu ministrija (125 jeb 5,0%), izglītības ministrija (109 jeb 4,3%), Valsts statistiskā pārvalde (61 jeb 2,4%), tautas labkl. ministrija (54 jeb 2,1%), Valsts kontrolē (29 jeb 1,2%), ārlietu ministrija (26 jeb 1,0%), Valsts kanceleja (1 jeb 0,04%). Valsts Prezidenta sekretāriātā un Kōdifikācijas nodaļā pārskata gadā nav atzīmēts neviens algas paaugstinājums. Visos resoros caurmērā no katrēm 1000 darbiniekiem, dienas strādniekus līdz neskaitot, algās paaugstināti 67.

*) Dienas strādniekus līdz neskaitot.

***) Par 1 kategoriju vai algas likmi.

Relatīvi visvairāk algas paaugstinājumu uzrāda Valsts statistiskā pārvalde, kur no katriem 100,0 darbiniekiem algās paaugstināti 19,2. Tai seko finanču ministrija (12,6), Valsts kontrole (12,7), ārlietu ministrija (11,8), iekšlietu ministrija (7,1), satiksmes ministrija (7,0), zemkopības ministrija (5,3), tieslietu ministrija (5,2), tautas labklājības ministrija (4,0), izglītības ministrija (3,0) un Valsts kanceleja (1,7). Visos resoros caurmērā no katriem 100,0 darbiniekiem, dienas strādniekus līdz neskaitot, algās paaugstināti 6,7.

Pēc atalgojuma grupām darbinieki, kuriem paaugstinātas algas, sadalās šādi:

Atalgojumu grupas:	Darbinieku kopskaits	No tiem paaugstinātas algas	%
A. Vispārīgās algu kategorijās	29.399	2.131	7,2
Tai skaitā:			
I. kat.	18	—	—
II. "	2	—	—
III. "	35	6	17,1
IV. "	36	6	16,7
V. "	45	6	13,3
VI. "	171	19	11,1
VII. "	680	63	9,3
VIII. "	581	87	15,0
IX. "	852	130	15,3
X. "	792	99	12,5
XI. "	1.766	226	12,8
XII. "	2.211	257	11,6
XIII. "	2.444	227	9,3
XIV. "	1.691	150	8,9
XV. "	3.865	287	7,4
XVI. "	3.406	149	4,4
XVII. "	3.598	148	4,1
XVIII. "	1.736	105	6,0
XIX. "	2.016	57	2,8
XX. "	3.454	109	3,2
B. Speciālās algu kategorijās	2.305	86	3,7
Tai skaitā: mācības spēki	1.963	58	3,0
tiesneši	329	28	8,5
C. Ārpus algu kategorijām (atskaitot dienas strādniekus)	5.897	312	5,3
Kopā un caurmērā	37.601	2.529	6,7

165 darbinieki, jeb 30,2% no algā pazemināto kopskaita 546, novirzīti uz leju par 1 kategoriju resp. algas likmi, 116 jeb 21,2% — par 2 kategorijām, 32 jeb 5,9% — par 3 kategorijām, bet 233 jeb 42,7% pazeminājuma apmērs neuzrādīts. Šie 233 sastādās no darbiniekiem ar mēneša algu ārpus algu kategorijām.

Absolūti visvairāk pazeminājumu uzrāda zemkopības ministrija (239 jeb 43,8% no algā pazemināto darbinieku kopskaita 546), kurai seko satiksmes ministrija (172 jeb 31,5%), iekšlietu ministrija (66 jeb 12,1%), finanču ministrija (33 jeb 6,0%), ārlietu ministrija (14 jeb 2,6%), tieslietu ministrija (9 jeb 1,6%), tautas labklājības ministrija (7 jeb 1,3%) un izglītības ministrija (6 jeb 1,1%). Valsts Prezidenta sekretariātā, Kódifikācijas nodaļā, Valsts kancelejā, Valsts statistiskā pārvaldē un Valsts kontrolē nav atzīmēti neviens algas pazeminājums.

Relatīvi visvairāk algas pazeminājumu uzrāda ārlietu ministrija, kur no katriem 100,0 darbiniekiem algas pazeminātas 6,4. Tai seko zemkopības ministrija (3,4), iekšlietu ministrija (1,4), satiksmes ministrija (1,2), finanču ministrija (1,0), tautas labklājības ministrija (0,5), tieslietu ministrija (0,4) un izglītības ministrija (0,2). Visos resoros caurmērā no katriem 100,0 darbiniekiem, dienas strādniekus līdz neskaitot, algās pazemināti 1,5.

Pēc atalgojuma grupām darbinieki, kuriem pazeminātas algas, sadalās šādi:

Atalgojumu grupas:	Darbinieku kopskaits	No tiem pazeminātas algas	%
A. Vispārīgās algu kategorijās	29.399	309	1,1
Tai skaitā:			
I. kat.	18	—	—
II. "	2	—	—
III. "	35	—	—
IV. "	36	—	—
V. "	45	1	2,2
VI. "	171	1	0,6
VII. "	680	1	0,1
VIII. "	581	6	1,0
IX. "	852	3	0,4
X. "	792	5	0,6
XI. "	1.766	6	0,3
XII. "	2.211	15	0,7
XIII. "	2.444	20	0,8
XIV. "	1.691	22	1,3
XV. "	3.865	56	1,4
XVI. "	3.406	21	0,6
XVII. "	3.598	45	1,3
XVIII. "	1.736	32	1,8
XIX. "	2.016	26	1,3
XX. "	3.454	49	1,4
B. Speciālās algu kategorijās	2.305	4	0,2
Tai skaitā: mācības spēki	1.963	3	0,2
tiesneši	329	1	0,3
C. Ārpus kategorijām (atskaitot dienas strādniekus)	5.897	233	4,0
Kopā un caurmērā	37.601	546	1,5

1935. gadā valsts algotiem darbiniekiem (neieskaitot dienas strādniekus) uzlikto disciplinārie sodi pa resoriem un soda veidiem sadalās šādi:

	Sodišanas gadījumu kopskaits	Tai skaitā:				
		Naudas sods	Rājiens ar atzīmi dienesta gaitas aprakstā	Pārcelšana	Arests	Atlaišana no amata
1. Valsts Prezidenta sekretariāts	—	—	—	—	—	—
2. Kódifikācijas nodaļa	—	—	—	—	—	—
3. Valsts kanceleja	—	—	—	—	—	—
4. Valsts statistiskā pārvalde	—	—	—	—	—	—
5. Valsts kontrole	3	—	1	—	—	2
6. Ārlietu ministrija	1	—	1	—	—	—
7. Iekšlietu ministrija	622	106	109	43	318	46
8. Izglītības ministrija	47	37	6	2	—	2
9. Finanču ministrija	30	4	13	—	9	4
10. Satiksmes ministrija	1.148	838	211	7	—	92
11. Tieslietu ministrija	310	216	55	—	12	27
12. Tautas labkl. ministr.	44	28	5	1	—	10
13. Zemkopības ministrija	114	67	6	20	—	21
Kopā	2.319	1.296	407	73	339	204
%	100,0	55,9	17,6	3,1	14,6	8,8

1.296 sodišanas gadījumos, jeb 55,9% no uzlikto sodišanas gadījumu kopskaita 2.319, bijuši naudas sodi, 407 (17,6%) gadījumos rājiens ar atzīmi dienesta gaitas aprakstā, 73 (3,1%) gadījumos — pārcelšana uz citurieni, 339 (14,6%) gadījumos — arests un 204 (8,8%) gadījumos — atlaišana no vietas.

Absolūti visvairāk sodišanas gadījumu krit uz satiksmes ministriju (1.148 gadījumi jeb 49,5% no sodišanas gadījumu kopskaita 2.319), tai seko iekšlietu ministrija (622 jeb 26,8%), tieslietu ministrija (310 jeb 13,4%), zemkopības ministrija (114 jeb 4,9%), izglītības ministrija (47 jeb 2,0%), tautas labklājības ministrija (44 jeb 1,9%), finanču ministrija (30 jeb 1,3%), Valsts kontrole (3 jeb 0,1%) un ārlietu ministrija (1 jeb 0,04%). Valsts Prezidenta sekretariāts, Kódifikācijas nodaļa, Valsts kanceleja un Valsts statistiskā pārvalde neuzrāda nevienu disciplināri sodītu darbinieku.

Relatīvi visvairāk disciplināros sodus lietājusi tieslietu ministrija (uz katriem šā resora 100,0 darbiniekiem caurmērā iznāk 12,9 sodišanas gadījumu),

kuŗai šai ziŗā seko iekŗlietu ministrija (12,7), satiksmes ministrija (8,1), tautas labkl. ministrija (3,2), zemkopības ministrija (1,6), Valsts kontrole un izglitības ministrija (1,3), finanŗu ministrija (0,9), ārlietu ministrija (0,5). Caurmērā uz katrēm 100,0 valsts algotiem darbnēkiem, dienas strādniekus līdz neskaitot, iznāk 6,2 sodiŗanas gadījumu.

Pēc disciplināri sodīto darbnēku atalgojuma grupām sodiŗanas gadījumi sadalās šādi:

	Sodiŗanas gadījumu skaits		
	Darbnēku kopskaits	Pavisam	Uz 1000 darbnēkiem
A. Vispārīgās algu kategorijās	29.399	2.217	75
Tai skaitā:			
I. kat.	18	—	—
II. "	2	—	—
III. "	35	—	—
IV. "	36	—	—
V. "	45	—	—
VI. "	171	1	6
VII. "	680	—	—
VIII. "	581	3	5
IX. "	852	9	11
X. "	792	10	13
XI. "	1.766	69	39
XII. "	2.211	115	52
XIII. "	2.444	199	81
XIV. "	1.691	61	36
XV. "	3.865	247	64
XVI. "	3.406	634	186
XVII. "	3.598	499	139
XVIII. "	1.736	115	66
XIX. "	2.016	108	54
XX. "	3.454	147	43
B. Speciālās algu kategorijās	2.305	2	1
Tai skaitā:			
mācības spēki	1.963	2	1
tiesneŗi	329	—	—
C. Ārpus kategorijām (dienas strādniekus neiesk.)	5.897	100	17
Kopā	37.601	2.319	62

Darbnēku ģimenes locekļi. 1936. gada sākumā, no darbnēku kopskaita vispārīgās un speciālās algu kategorijās — 31.704 (1935. gadā 31.516), ģimenes piemaksas saņēma 14.600 (14.705) jeb 46,1% (46,7%). Ģimenes locekļu skaits, par kuriem minētajiem 14.600 (14.705) darbnēkiem izsniedza piemaksas, bija 25.829 (26.147). Tā tad caurmērā katram ģimenes piemaksas saņēmajam to izsniedza par 1,77 (1,78) ģimenes locekļa.

Pēc resoriem ģimenes piemaksu saņēmeji un ģimenes locekļi, par kuriem piemaksas izsniedza, 1936. gada sākumā dalījās šādi:

Resori	Darbnēku kopskaits vispārīgās un speciālās algu kategorijās		No tiem saņēma ģim. piemaksas		Ģimenes locekļu skaits, par kuriem izsniedza ģim. piemaksas	
	Pavisam	%	Pavisam	%	Pavisam	Uz 1 pieņemamā saņēmeju
1. Valsts Prezidenta sekretāriāts	16	6	37,5	6	1,00	
2. Kōdifikācijas nodaļa	6	1	16,7	2	2,00	
3. Valsts kanceleja	52	13	25,0	18	1,38	
4. Valsts statistiskā pār.	87	18	20,7	30	1,67	
5. Valsts kontrole	219	90	41,1	137	1,52	
6. Ārlietu ministrija	146	51	34,9	83	1,63	
7. Iekŗlietu ministrija	4.840	2.529	52,3	4.323	1,71	
8. Izglitības ministrija	2.867	1.002	34,9	1.777	1,77	
9. Finanŗu ministrija	2.541	984	38,7	1.542	1,57	
10. Satiksmes ministrija	13.465	6.419	47,7	11.569	1,80	
11. Tieslietu ministrija	2.301	1.055	45,8	1.927	1,83	
12. Tautas labkl. ministrija	1.100	315	28,6	496	1,57	
13. Zemkopības ministrija	4.064	2.117	52,1	3.919	1,85	
Kopā un caurmērā	31.704	14.600	46,1	25.829	1,77	

Kā redzam, darbnēku skaits vispārīgās un speciālās algu kategorijās, kas saņem ģimenes piemaksas, atseviŗkos resoros svārstās starp 16,7 un 52,3%, bet ģimenes locekļu skaits, par kuriem piemaksas izsniedz, caurmērā uz vienu saņēmeju — starp 1,00 un 2,00.

Ģimenes piemaksu saņēmeju un ģimenes locekļu grupējumu pēc atseviŗkām algu kategorijām rāda šāda tabuļiņa:

	Darbnēku kopskaits atsev. kategorijās	No tiem saņēma ģimenes piemaksas		Ģimenes locekļu skaits, par kuriem izsniedza ģim. piemaksas saņēmeju
		Pavisam	%	
A. Vispārīgās kategorijās	29.399	13.824	47,0	24.479
Tai skaitā:				
I. kat.	18	13	72,2	20
II. "	2	1	50,0	2
III. "	35	25	71,4	47
IV. "	36	18	50,0	28
V. "	45	20	44,4	40
VI. "	171	93	54,4	156
VII. "	680	363	53,4	613
VIII. "	581	292	50,3	471
IX. "	852	416	48,8	699
X. "	792	400	50,5	633
XI. "	1.766	866	49,0	1.447
XII. "	2.211	1.019	46,1	1.762
XIII. "	2.444	996	40,8	1.612
XIV. "	1.691	568	33,6	891
XV. "	3.865	1.283	33,2	2.089
XVI. "	3.406	1.954	57,4	3.566
XVII. "	3.598	1.675	46,6	2.894
XVIII. "	1.736	1.013	58,4	1.907
XIX. "	2.016	1.120	55,6	2.246
XX. "	3.454	1.689	48,9	3.356
B. Speciālās kategorijās	2.305	776	33,7	1.350
Tai skaitā:				
mācības spēki	1.963	614	31,3	1.073
tiesneŗi	329	156	47,4	268
Kopā un caurmērā	31.704	14.600	46,1	25.829

Atalgojums. Pārdzīvotā saimniecības krīze nav gājusī secen arī valsts darbnēkiem. Nepiecieŗamība pieskaņot izdevumus uz leju slidoŗiem ieņēmumiem spieda likumdevēju saŗaurināt arī tos izdevumus, kas saistīti ar valsts aparāta uzturēšanu.

šo izdevumu saŗaurināŗana attiecībā uz valsts darbnēkiem reālizēta vairākos virzienos.

1) *Krīzes laika atvilkums.* 81. p. kārtībā 1931. gada 31. decembrī izdotie Noteikumi par krīzes laika atvilkumiem no valsts darbnēku un strādnieku atalgojuma un no valsts izmaksājamām pensijām paredz (1. p.), ka no algām, kas pienākas no valsts (arī valsts autonomo uzņēmumu) līdzekļiem algojamiem darbnēkiem un strādniekiem, jāietur seviŗks krīzes laika atvilkums. Pēdējā apmērs atkarībā no algas lieluma ir šāds:

No algas, kas pārsniedz	Ls	mēnesī	—	%
"	1.400,—	"	—	20%
"	1.300,—	"	—	19%
"	1.200,—	"	—	18%
"	1.100,—	"	—	17%
"	1.000,—	"	—	16%
"	900,—	"	—	15%
"	800,—	"	—	14%
"	700,—	"	—	13%
"	600,—	"	—	12%
"	500,—	"	—	11%
"	250,—	"	—	10%
"	200,—	"	—	9%
"	170,—	"	—	8%
"	140,—	"	—	7%
"	120,—	"	—	6%
"	100,—	"	—	5%
"	90,—	"	—	4%
"	80,—	"	—	3%

Ja darbiniekam vai strādniekam nav apgādājama ģimenes locekļu (noteikumu 2. p.), tad no viņa algas, ja tā pārsniedz Ls 100,— mēnesī, papildus jāatvelk 4% vairāk, nekā 1. pantā paredzēts, bet ja alga pārsniedz Ls 80,— un nepārsniedz Ls 100,— mēnesī, tad — 2%.

Par apgādājamiem ģimenes locekļiem uzskata sievu, ja viņa neieņem algotu vietu valsts (arī valsts autonomā uzņēmumā) vai pašvaldības dienestā un nesapņem pensiju no valsts vai pašvaldības, un bērnu līdz pilnīgiem 16 gadiem, bet ja tie apmeklē Latvijā pilntiesīgu skolu — līdz 18 gadiem.

Ar 1934. gada 4. jūnijā („Vald. Vēstn.“ 121. n-rā) publicētiem Pārgrozījumiem noteikumi par krīzes laika atvilkumiem tai ziņā mīkstināti, ka no šiem atvilkumiem atsvabināti z e m ā k i e darbinieki.

Pārgrozījumi nosaka, ka Noteikumu 1. pantā tabulā (skat. augstāk), pēc vārdiem „pārsniedz Ls 120,— mēnesī — 6%“, jāstāv „pārsniedz Ls 110,— mēnesī — 5%“ un tabulas beigās jāsvītrot šādas atvilkumu normas:

„pārsniedz Ls 100,— mēnesī — 5%“
„ „ „ 90,— „ — 4%“
„ „ „ 80,— „ — 3%“

Noteikumu 2. panta 1. daļa pēc Pārgrozījumiem skan: „Ja attiecīgā darbiniekam vai strādniekam nav apgādājama ģimenes locekļu, tad no viņa algas, ja tā pārsniedz Ls 110,— mēnesī, papildus jāatvelk 4% vairāk nekā 1. pantā paredzēts.“

Pārgrozījumi pie noteikumiem par krīzes laika atvilkumiem stājas spēkā ar 1934. gada 1. jūniju.

Noteikumi par krīzes laika atvilkumiem pagaidām paliek spēkā līdz 1937. gada 1. aprīlim.

2) *Ģimenes piemaksas* par sievietēm ar 1933. g. „Vald. Vēstn.“ 120. n-rā publicētiem Pārgrozījumiem noteikumiem par valsts darbinieku atalgošanu pilnīgi atceltas, bet par bērniem, vecumā līdz 16 resp. 18 gadiem (skolā ejošie) atstātas 8% apmērā no pamatalgas, bet ne mazākas par Ls 9,—, un ne lielākas par Ls 15,—.

Sakarā ar šiem Pārgrozījumiem ģimenes locekļu skaits, par kuriem valsts izsniedz ģimenes piemaksas, samazināts no 38.078 (1932. gadā) līdz 25.829 (1936. g.), t. i. par 32,2%, bet pati ģimenes piemaksas norma — par 25—50%. 1931. gadā, kad no ģimenes piemaksām nebija izslēgtas visas bezbērnu sievas, ģimenes locekļu skaits, par kuriem izsniedza piemaksas, bija 42.097.

3) *Izdienas perioda pagarināšana*. Ar 81. p. kārtībā 1932. gada 31. martā izdotiem Pārgrozījumiem noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu izdienes periods, pāriešanai augstākā algas pakāpē, pagarināts no 4 līdz 5 gadiem. Saskaņā ar 1936. g. „Vald. Vēstn.“ 74. n-rā publicētiem Pārgrozījumiem noteikumos par algas paaugstinājuma neizmaksu valsts darbiniekiem, kuŗi pēc 1933. g. 31. marta paaugstināti amatu kategorijām vai grupām noteiktās pakāpēs, algas pēc noteiktās augstākās pakāpes izmaksājamas tikai sākot ar 1937. gada 1. aprīli.

4) *Atvilkums pensiju fondam*. Saskaņā ar 1935. gada 18. decembra tautas labklājības ministrijas rīkojumu, sākot ar 1936. gada 1. janvāri, līdz turpmākam rīkojumam no valsts darbinieku algām tiek atvilkti 6% pensiju fondam par labu. Līdz jaunā pensiju likuma iznākšanai pensijai vajadzīgos līdzekļus ikgadus paredzēja kārtējā valsts budžetā.

5) *Nomaksa bezdarba fondam*. 1931. gada 30. decembra likums nosaka, ka visi algotie darbinieki

— slimo kasu dalībnieki un viņu darba devēji, izņemot lauku pašvaldības, kā arī visi algotie darbinieki, kas saņem atalgojumu no valsts vai pašvaldībām, neatkarīgi no tam, vai viņi ir, vai nav slimo kasu dalībnieki, apliekami ar nomaksām bezdarba apkaŗošanai viena procenta apmērā no algas.

Šis likums attiecībā uz valsts darbiniekiem reālizēts dzīvē ar 1932. gada sākumu.

Ar 1933. gada 5. janvāra tautas labklājības ministrijas izdoto Instrukciju par līdzekļu sagādāšanu bezdarba apkaŗošanai visi algotie darbinieki, kuŗu alga pārsniedz Ls 200,— mēnesī, maksā 2% no algas bezdarba apkaŗošanas fondam par labu.

6) *Piemaksas ārstēšanai*. Ar 1931. gada 12. novembra Noteikumiem par valsts darbinieku ārstēšanas piemaksām pēdējām nosacīti šādi apmēri: 1) par vizītēm pie ārsta Ls 0,50; 2) par ārsta apmeklējumu pie slimnieka Ls 1,—, bet par speciāliem medicīniskiem darbiem, operācijām un pārsiešanām — 25%; 3) pie speciālistiem ārstiem un konsultantiem par ambulatorisku vizīti Ls 1,—, bet par slimnieka apmeklēšanu mājās — Ls 2,—; 4) par fizisko, terapeitisko ārstēšanu — 50% apmērā no takses, pēc kuŗas T. L. M. saistījiesies ar privātām personām vai iestādēm; 5) par medicīnisko izmeklēšanu — 50%; 6) par zobu ārstēšanu — darbiniekiem par katru plombu un raušanu — Ls 0,50, bet ģimenes locekļiem — Ls 1,—; 7) par ārstēšanu valsts, pašvaldības un Latvijas Sarkanā krusta slimnīcās, darbiniekiem no I. līdz IV. katēg. — 50%, darbiniekiem no V.—IX. katēg. — 35% un darbiniekiem no X.—XX. katēg. — 25%; 8) par ārstēšanu valsts, pašvaldības un Latvijas Sarkanā krusta u. c. savienības organizācijas sanatorijās un bērnu kolonijās — 25%; 9) par balneoloģisko ārstēšanu, kā par ārstēšanu slimnīcās, un 10) par visāda veida medicīnisku palīdzības sniegšanu valsts darbinieku centrālā ambulancē — 25%.

7) *Bezmaksas papildu atvaļinājums un ceļu aizņēmumu obligācijas*. Ar 1933. gada 31. maija Likumu par vienas nedēļas papildu atvaļinājumu bez algas un ceļu aizņēmumu obligāciju izsniegšanu valsts algotiem darbiniekiem 1933./34. saimniecības gadam ievesti šādi atalgojumu ierobeţojumi: 1) valsts (arī valsts autonomo uzņēmumu) algotiem darbiniekiem, kuŗu alga pārsniedz Ls 80,— mēnesī, to skaitā arī skolotājiem, kas daļu algas saņem no valsts līdzekļiem, $\frac{1}{4}$ no algas (atskaitot krīzes laika atvilkumu, kā arī nomaksas bezdarba apkaŗošanas un pensiju fondam) par 1933. gada jūniju izsniedzama iekšējā 1931. gada ceļu aizņēmuma obligācijās; 2) neatkarīgi no tam, jāietur $\frac{1}{4}$ no algas par 1934. gada februāri, kas kompensējama, piešķirot darbiniekiem 1933./34. saimniecības gadā vienas nedēļas ilgu papildu atvaļinājumu. Šis atvaļinājums no pensijas izdienes nav izslēdzams. Mācības spēki un skatuves darbinieki papildu atvaļinājumu izlietā attiecīgo iestāžu darba pārtraukuma laikos; 3) pēc darbinieka vēlēšanās papildu atvaļinājuma vietā viņam izsniedzamas ceļu aizņēmuma obligācijas; 4) ja darbiniekam pienākas vairāk par pusi no Ls 20,— obligācijās, tad obligācija viņam izsniedzama, ieturot no algas arī iztrūkstošo daļu. Likums neattiecas uz strādniekiem un amatniekiem ar stundas, dienas vai nedēļas algu, kā arī uz kuŗa resora dienestā esošiem kuŗavīriem.

Šis atalgojuma ierobeţojums 1934. gadā atcēlts (skat. „Vald. Vēstn.“ 1934. g. 24. n-rā „Likumu par Likuma par vienas nedēļas papildu atvaļinājumu bez algas un ceļu aizņēmuma obligāciju

izsniegšanu valsts algotiem darbiniekiem atcelšanu“).

Uz jautājumu par cik īsti krīzes kulminācijas brīdī algas valsts darbiniekiem tikušas samazinātas un kādos apmēros tās tagad, saimnieciskiem apstākļiem uzlabojoties, atjaunotas, ar vienu ciparu nav iespējams atbildēt. Krīzes laika atvilkuma normas, kā to augstāk redzējām, ir da-

žādas neprecētiem (resp. bez apgādājamiem ģimenes locekļiem) un precētiem (ar apgādājamiem ģimenes locekļiem) darbiniekiem, bez tam atkarīgas no viņu pamatalgu lieluma, kas arī ir stipri dažāds. Tādēļ ņemsim šeit dažus tipiskākus valsts dienesta amatus un aplūkosim, kādas pārmaiņas pēdējos gados notikušas šo amatu atalgojumā:

Katēg. un pakāpe	A m a t i	1930. g. jūnijā Ls	1931. g. jūnijā Ls	1932. g. jūnijā Ls	1933. g. jūnijā Ls	1934. g. jūnijā Ls	1935. g. jūnijā Ls	1936. g. jūnijā Ls
Mēneša alga absolūtos skaitļos.								
Darbnieks bez apgādājamiem ģimenes locekļiem.								
III., 1.	Departamenta direktors	592,—	592,—	485,44	444,72	464,72	464,72	455,84
V., 1.	Vicedirektors	430,—	430,—	356,90	325,18	341,85	341,85	335,40
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	333,—	333,—	276,39	251,40	264,73	264,73	259,74
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	181,—	181,—	153,85	142,65	149,32	149,32	146,61
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	121,—	121,—	105,27	98,91	103,34	103,34	101,53
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	103,—	103,—	90,64	84,73	97,33	97,33	95,79
XX., 1.	Kurjērs	84,—	84,—	77,28	75,18	79,38	79,38	78,12
Darbnieks ar apgādājamiem ģimenes locekļiem (sieva un viens bērns)								
III., 1.	Departamenta direktors	640,—	640,—	539,12	480,07	503,40	503,40	494,52
V., 1.	Vicedirektors	478,—	478,—	404,10	357,38	374,05	374,05	367,60
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	381,—	381,—	319,71	279,72	293,05	293,05	288,06
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	217,20	217,20	190,05	164,37	171,04	171,04	168,33
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	145,20	145,20	129,47	113,43	116,76	116,76	114,95
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	127,—	127,—	112,76	97,85	106,33	106,33	104,79
XX., 1.	Kurjērs	108,—	108,—	96,96	82,53	88,38	88,38	87,12
Mēneša alga indekskaitļos.								
Darbnieks bez apgādājamiem ģimenes locekļiem.								
III., 1.	Departamenta direktors	100	100	82	75	79	79	77
V., 1.	Vicedirektors	100	100	83	76	80	80	78
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	100	100	83	75	79	79	78
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	100	100	85	79	82	82	81
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	100	100	87	82	85	85	84
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	100	100	88	82	94	94	93
XX., 1.	Kurjērs	100	100	92	90	95	95	93
Darbnieks ar apgādājamiem ģimenes locekļiem (sieva un viens bērns)								
III., 1.	Departamenta direktors	100	100	84	75	79	79	77
V., 1.	Vicedirektors	100	100	85	75	78	78	77
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	100	100	84	73	77	77	76
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	100	100	88	76	79	79	78
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	100	100	89	78	80	80	79
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	100	100	89	77	84	84	83
XX., 1.	Kurjērs	100	100	90	76	82	82	81
Reālalgā. 1930. g. caurmērs = 100.								
Darbnieks bez apgādājamiem ģimenes locekļiem.								
III., 1.	Departamenta direktors	104	110	99	97	103	98	96
V., 1.	Vicedirektors	104	110	100	99	104	99	98
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	104	110	100	97	103	98	98
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	104	110	102	103	106	101	101
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	104	110	105	106	110	105	105
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	104	110	106	106	122	116	116
XX., 1.	Kurjērs	104	110	111	117	123	117	116
Rīgā:								
III., 1.	Departamenta direktors	104	110	101	97	103	98	96
V., 1.	Vicedirektors	104	110	102	97	101	96	96
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	104	110	101	95	100	95	95
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	104	110	106	99	103	98	98
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	104	110	107	101	104	99	99
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	104	110	107	100	109	104	104
XX., 1.	Kurjērs	104	110	108	99	106	101	101
Provincē:								
VII., 1.	Nod. vadītājam pielīdz. amats	104	114	106	95	100	103	100
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	104	114	111	99	103	105	103
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	104	114	113	101	104	107	104
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	104	114	113	100	109	112	109
XX., 1.	Kurjērs	104	114	114	99	106	109	107
Rīgā:								
III., 1.	Departamenta direktors	104	110	101	97	103	98	96
V., 1.	Vicedirektors	104	110	102	97	101	96	96
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	104	110	101	95	100	95	95
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	104	110	106	99	103	98	98
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	104	110	107	101	104	99	99
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	104	110	107	100	109	104	104
XX., 1.	Kurjērs	104	110	108	99	106	101	101
Provincē:								
VII., 1.	Nod. vadītājam pielīdz. amats	104	114	106	95	100	103	100
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	104	114	111	99	103	105	103
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	104	114	113	101	104	107	104
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	104	114	113	100	109	112	109
XX., 1.	Kurjērs	104	114	114	99	106	109	107

Nominālgā, kā augšējie skaitļi rāda, resoru darbiniekiem pēdējos sešos gados kritusi par 7—23%. Bet tā kā tai pašā laikā stipri slidējusi uz leju arī dzīves dārdzība (ieredņiem un kalpotājiem, izejot no 1930. g. I.—XII. = 100, dzīves dārdzības indekss 1936. gada jūnijā bija: Rīgā — 80, provinces pilsētās — 76), tad viņu patiesais stāvoklis caurmērā maz mainījies. Augstāko darbinieku reālgā 1936. gada vasarā atradās zem sava 1930. gada līmeņa, vidējo darbinieku — svārstījās ap to, bet zemāko — jau pārsniedza šo līmeni:

Reālgā 1936. gada jūnijā Rīgā		
	Darbiniekiem bez apgādājamiem ģimenes locekļiem	Darbiniekiem ar apgādājamiem ģimenes locekļiem
Augstākie darbinieki	96	96
Vidējie darbinieki	98	96
Zemākie darbinieki	95	98
Depart. direktoram	98	96
Vicedirektoram	98	96
I. šķ. nod. vadīt.	98	95
I. šķ. darbvadim	101	98
Vec. kanc. ierēdn.	105	99
Jaun. kanc. ierēdn.	116	104
Kurjēram	116	101

Provinces pilsētās resoru darbinieku reālgā 1936. gada vasarā bija par 5—6 punktiem augstākas kā galvas pilsētā.

Mēs minējam, ka grūti ar kopīgu ciparu atbildēt uz jautājumu, kādas pārmaiņas pēdējos gados notikušas valsts darbinieku atalgojumā. Aizrādījām arī uz apstākļiem, no kuriem šis grūtības izriet. Pa daļai aiz šiem pašiem apstākļiem — pārāk lielā algu likmju skaita — nav vieglāk atbildēt arī uz otru diezgan bieži uzstādītu jautājumu: kā valsts darbinieki sadalās pēc algu lieluma.

Mēģināsim tomēr kaut cik atrisināt arī šo jautājumu.

Pēc atalgojuma grupām resoru darbinieki ar kārtēju atalgojumu no pašu resoru līdzekļiem sadalās šādi:

Vispārīgās algu kategorijās	29.399 darbinieki jeb	65,2%
Speciālās	2.305 " "	5,1%
Ārpus kat. ar mēneša algu	5.897 " "	13,1%
Ārpus kategorijām ar dienas vai stundas algu	7.463 " "	16,6%
Atlīdzība naturālējās	35 " "	0,1%
Kopā	45.099 darbinieki jeb	100,0%

Tā tad no katriem 1000 resoru darbiniekiem 652 atalgo pēc vispārīgām algu kategorijām, 51 pēc speciālām algu kategorijām, 131 — strādā ar mēneša algu ārpus kategorijām, 165 — ar dienas vai stundas algu un 1 — par atlīdzību natūrā.

Vispārīgās algu kategorijās galvenā kārtā ietelp resoru administratīvo iestāžu personāls, speciālās — skolotāji un tiesneši, kamēr ārpus kategorijām paliek resoru saimniecisko pasākumu darbinieki un strādnieki.

Attiecībā uz vispārīgām algu kategorijām varam runāt:

- 1) par pilnām pamatalgām, kas ar Noteikumiem par valsts darbinieku atalgojumu ieviests kopš 1929. gada 1. oktobra;
- 2) par reducētām pamatalgām, t. i. pilnām pamatalgām minus krīzes laika atvilkums, atvilkums pensiju fondam un nomaksa bezdarba fondam.

Pamatalgu likmes sakārtotas 20 kategorijās, bet pēdējo robežās — vēl 4—7 izdienas pakāpes. Pārskatu par pilnu pamatalgu mēneša likmēm pēc kategorijām un pakāpēm sniedz šāda tabuļa:

Pakāpes	1	2	3	4	5	6	7
I.	740	814	888	962	—	—	—
II.	666	733	799	866	—	—	—
III.	592	651	710	770	—	—	—
IV.	494	543	596	642	692	—	—
V.	430	472	514	556	596	—	—
VI.	380	417	454	491	528	—	—
VII.	333	365	397	429	461	494	—
VIII.	274	300	326	352	378	404	—
IX.	242	260	278	296	315	333	—
X.	206	221	236	252	267	282	—
XI.	181	194	208	222	234	247	—
XII.	159	171	182	194	205	217	—
XIII.	144	153	162	172	183	190	—
XIV.	131	139	148	156	165	173	—
XV.	121	129	137	144	152	160	—
XVI.	111	118	125	133	140	147	—
XVII.	103	109	114	120	126	132	138
XVIII.	95	100	106	111	117	122	128
XIX.	88	92	96	99	103	106	110
XX.	84	87	90	94	98	101	105

Kā redzam, pilnās pamatalgās ietelp 107 dažādas likmes. Ievērojot to, ka krīzes laika atvilkumu apmērs precētiem un neprecētiem darbiniekiem ir dažāds, algu kategorijās pavisam ietelp 198 reducēto algu pamatlikmes:

Reducētās pamatalgas likmes

Pilnās pamatalgas likmes	Darbiniekiem bez apgādājamiem ģimenes locekļiem	Darbiniekiem ar apgādājamiem ģimenes locekļiem*)	Kategorija un pakāpe	Pēc likmēm algoto darbinieku kopskaits
Ls	Ls	Ls		
84,—		78,12	XX., 1.	2.226
87,—		80,91	XX., 2.	380
88,—		81,84	XIX., 1.	825
90,—		83,70	XX., 3.	428
92,—		85,56	XIX., 2.	380
94,—		87,42	XX., 4.	375
95,—		88,35	XVIII., 1.	1.083
96,—		89,28	XIX., 3.	368
98,—		91,14	XX., 5.	37
99,—		92,07	XIX., 4.	403
100,—		93,00	XVIII., 2.	285
101,—		93,93	XX., 6.	1
103,—		95,79	XIX., 5—XVII., 1.	2.130
105,—		97,65	XX., 7.	7
106,—		98,58	XIX., 6—XVIII., 3.	256
109,—		101,37	XVII., 2.	650
110,—		102,30	XIX., 7.	4
111,—		102,23	XVIII., 4.—XVI., 1.	1.633
114,—		102,02	XVII., 3.	614
117,—	101,81	102,96	XVIII., 5.	6
118,—	101,74	103,84	XVI., 2.	816
120,—	101,60	105,60	XVII., 4.	215
121,—	101,53	105,27	XV., 1.	2.105
122,—	101,46	106,14	XVIII., 6.	1
125,—	103,75	108,75	XVI., 3.	861
126,—	104,58	109,62	XVII., 5.	19
128,—	106,24	111,36	XVIII., 7.	—
129,—	107,07	112,23	XV., 2.	809
131,—	108,73	113,97	XIV., 1.	922
132,—	109,56	114,84	XVII., 6.	2
133,—	110,39	115,71	XVI., 4.	183
137,—	113,71	119,19	XV., 3.	617
138,—	114,54	120,06	XVII., 7.	—
139,—	115,37	120,93	XIV., 2.	423

*) Ģimenes piemaksas neieskaitot.

Reducētās pamatalgas likmes			Reducētās pamatalgas likmes			Pēc likmēm algoto darbnieku skaits	%
Pilnas pamat- algas likmes	Darbniekiem bez apgādā- jamam ģime- nes locekļiem	Darbniekiem ar apgādā- jamam ģime- nes locekļiem*)	Pilnas pa- matalgas Ls	Neprecētiem darbniekiem Ls	Precētiem darbniekiem Ls		
140,—	116,20	121,80	84—100	78,12—93,00	93,93—108,75	6.790	23,10
144,—	118,08	123,84	101—125	93,93—103,75	109,62—127,28	9.299	31,83
147,—	120,54	126,42	126—150	104,58—121,36	130,72—147,05	4.732	16,10
148,—	121,36	127,28	151—175	124,64—140,13	153,85—164,90	3.062	10,42
152,—	124,64	130,72	176—200	146,61—157,14	170,15—205,01	1.789	6,08
153,—	125,46	131,58	201—250	161,95—195,13	206,64—246,00	1.585	5,39
156,—	127,92	134,16	251—300	196,56—234,00	258,30—273,06	846	2,88
159,—	130,38	136,74	301—350	245,70—259,74	288,64—325,54	350	1,19
160,—	131,20	137,60	351—400	274,56—309,66	331,28—405,08	394	1,34
162,—	132,84	139,32	401—500	315,12—385,32	416,34—482,76	418	1,42
165,—	135,30	141,90	501—600	395,78—458,92	513,60—553,60	98	0,33
171,—	138,51	145,35	601—700	487,92—525,92	560,90—631,21	8	0,03
172,—	139,32	146,20	701—800	532,50—599,25	634,92—740,74	21	0,07
173,—	140,13	147,05	801—1000	602,36—702,26		7	0,02
181,—	146,61	153,85					
182,—	147,42	154,70					
183,—	148,23	155,55					
190,—	153,90	161,50					
194,—	157,14	164,90					
205,—	161,95	170,15					
206,—	162,74	170,98					
208,—	164,32	172,64					
217,—	171,43	180,11					
221,—	174,59	183,43					
222,—	175,38	184,26					
234,—	184,86	194,22					
236,—	186,44	195,88					
242,—	191,18	200,86					
247,—	195,13	205,01					
252,—	196,56	206,64					
260,—	202,80	213,20					
267,—	208,26	218,94					
274,—	213,72	224,68					
278,—	216,84	227,96					
282,—	219,96	231,24					
296,—	230,88	242,72					
300,—	234,00	246,00					
315,—	245,70	258,30					
326,—	254,28	267,32					
333,—	259,74	273,06					
352,—	274,56	288,64					
365,—	284,70	299,30					
378,—	294,84	309,96					
380,—	296,40	311,60					
397,—	309,66	325,54					
404,—	315,12	331,28					
417,—	325,26	341,94					
429,—	334,62	351,78					
430,—	335,40	352,60					
454,—	354,12	372,28					
461,—	359,58	378,02					
472,—	368,16	387,04					
491,—	382,98	402,62					
494,—	385,32	405,08					
514,—	395,78	416,34					
528,—	406,56	427,68					
543,—	418,11	439,83					
556,—	428,12	450,36					
592,—	455,84	479,52					
596,—	458,92	482,76					
642,—	487,92	513,60					
651,—	494,76	520,80					
666,—	506,16	532,80					
692,—	525,92	553,60					
710,—	532,50	560,90					
733,—	549,75	579,07					
740,—	555,00	584,60					
770,—	577,50	608,30					
799,—	599,25	631,21					
814,—	602,36	634,92					
866,—	640,84	675,48					
888,—	657,12	692,64					
962,—	702,26	740,74					

Lai pārskatāmāk rādītu vispārīgās kategorijās ietelpošo darbinieku sadalīšanos pēc pamatlikmju lieluma, sašaurināsim augšējo tabulu, apvienojot atsevišķās pamatlikmes intervallos:

*) Ģimenes piemaksas neieskaitot.

Reducētās pamatalgas likmes			Pēc likmēm algoto darbnieku skaits	%
Pilnas pa- matalgas Ls	Neprecētiem darbniekiem Ls	Precētiem darbniekiem Ls		
84—100	78,12—93,00	93,93—108,75	6.790	23,10
101—125	93,93—103,75	109,62—127,28	9.299	31,83
126—150	104,58—121,36	130,72—147,05	4.732	16,10
151—175	124,64—140,13	153,85—164,90	3.062	10,42
176—200	146,61—157,14	170,15—205,01	1.789	6,08
201—250	161,95—195,13	206,64—246,00	1.585	5,39
251—300	196,56—234,00	258,30—273,06	846	2,88
301—350	245,70—259,74	288,64—325,54	350	1,19
351—400	274,56—309,66	331,28—405,08	394	1,34
401—500	315,12—385,32	416,34—482,76	418	1,42
501—600	395,78—458,92	513,60—553,60	98	0,33
601—700	487,92—525,92	560,90—631,21	8	0,03
701—800	532,50—599,25	634,92—740,74	21	0,07
801—1000	602,36—702,26		7	0,02
Kopā . . .			29.399	100,00

Ne mazāk raibu ainu mums sniedz speciālās kategorijas, kur mācības spēkiem pastāv 96, bet tieslietu resora darbiniekiem 84 dažādas algu likmes.

Tā kā krīzes laikā ievesto atalgojuma ierobežojumu normas speciālām un vispārīgām kategorijām vienādas, tad arī vienāds būs taniis atalgojuma pārmaiņu raksturs un apmēri. Tādēļ jautājumam, kā pedējos gados mainījies atalgojums speciālo kategoriju darbiniekiem, šeit atsevišķi neapskaidrosim.

Ārpus kategorijām civilresoros 1936. gada sākumā skaitījās 13.360 darbinieku, no tiem 5.897 ar mēneša algu, bet 7.463 ar dienas vai stundas algu.

Ārpuskategoriju darbiniekus nav ķēruši šādi algu ierobežojumi: 1) izdienas laika pagarināšana un 2) ģimenes piemaksu samazināšana. Pārējie atalgojumu ierobežojumi, ciktāl viņu algas pārsniedz Ls 80,— resp. Ls 110,— ārpuskategoriju darbinieku skāruši pilnos apmēros.

Pēc pilnām algām, t. i. bez krīzes laika un citiem atvilkumiem, darbinieki ārpus kategorijām ar mēneša algu 1936. gada sākumā sadalījās šādi:

Pilna mēneša alga Ls	Darbnieku skaits	%
Līdz 50	866	14,7
50—59	456	7,7
60—69	673	11,4
70—79	591	10,0
80—89	908	15,4
90—99	221	3,8
100—119	665	11,3
120—149	504	8,5
150—199	509	8,6
200—249	217	3,7
250—349	206	3,5
350—499	57	1,0
500 un vairāk	24	0,4
Kopā . . .		5.897
		100,0

No katriem 1000 ārpuskategoriju darbiniekiem ar mēneša algu 630 — saņem līdz Ls 100,— mēnesī, 198 — no Ls 100,— līdz Ls 149,—, 86 — no Ls 150,— līdz Ls 199,—, 37 — no Ls 200,— līdz Ls 249,—, 35 — no Ls 250,— līdz Ls 349,— un 14 — Ls 350,— un vairāk.

Darbinieki ar stundas vai dienas algu 1936. gada sākumā sadalījās šādi:

Pilna stundas alga Snt.	Darbnieku skaits	%
Zem 30	593	7,9
30—39	2.080	27,9
40—49	2.016	27,0
50—59	2.004	26,9
60—69	323	4,3
70—99	259	3,5
Ls 1,— un vairāk	188	2,5
Kopā . . .		7.463
		100,0

No katriem 1000 ārpus katēgoriju darbiniekiem ar stundas vai dienas algu 628 saņem līdz 49 snt. stundā, 347 — no 50 līdz 99, bet 25 — Ls 1,— un vairāk.

Bankās (Latvijas bankā, Latvijas hipotēku bankā un Valsts zemes bankā)					
Metallrūpniecības uzņēmumos (Valsts elektrotehniskā fabrikā, Liepājas kara ostas darbnīcā, Liepājas drāšu fabrikā, Valsts kuģu pārvaldē, Juglas elektriskā spēka stacijā)					
Cukura fabrikās (Valsts cukura monopola pārvaldē, Jelgavas, Liepājas un Krustpils cukura fabrikā)					
Latvijas tālrunu aģentūrā					
Latvijas nacionālā teātri					
Kopā	2.488	532	4.939	832	7.427 1.364

Valsts autonomos uzņēmumos 1936. gada sākumā nodarbināja:

Ar mēneša algu		Ar dienas vai stundas algu		Kopā	
Pavisam	Tai skaitā sievietēm	Pavisam	Tai skaitā sievietēm	Pavisam	Tai skaitā sievietēm
1.300	273	—	—	1.300	273
631	84	3.793	574	4.424	658
304	40	1.146	258	1.450	298
148	93	—	—	148	93
105	42	—	—	105	42
Kopā	2.488	532	4.939	832	7.427 1.364

Banku darbinieku algas 1936. gada sākumā bija:

Arodi*)	Darbinieku skaits	Pilna mēneša alga, neatskaitot krīzes laika atvilkumu, kā arī atvilkumus pensiju un bezdarba fondam		
		Zemākā	Augstākā	Vidējā
Vīrieši:		Ls	Ls	Ls
Padomes priekšsēži	1	—	—	2.467,—
Direktori (pārvaldnieki)	19	493,—	1.973,—	929,—
Valdes locekļi	3	800,—	800,—	800,—
Direktoru biedri (pārvald. biedri)	13	370,—	1.850,—	683,—
Pilnvarotie	63	308,—	740,—	503,—
Inženieri	2	460,—	460,—	460,—
Arhitekti	1	—	—	460,—
Inspektori	4	345,—	493,—	448,—
Nodaļu priekšnieki	17	370,—	525,—	413,—
Korespondenti	1	—	—	401,—
Statistiķi	3	304,—	401,—	363,—
Kontrolieři	7	247,—	493,—	358,—
Galv. grāmatveži	56	260,—	575,—	350,—
Aģenti	12	345,—	350,—	350,—
Mērnieki	1	—	—	350,—
Techniķi	1	—	—	345,—
Taksatori un revidenti	10	260,—	350,—	339,—
Padomes sekretāri	1	—	—	332,—
Juriskonsulti	10	180,—	493,—	320,—
Virskasieri	19	240,—	401,—	291,—
Archivāri	7	210,—	350,—	254,—
Grāmatveži	181	170,—	321,—	245,—
Darbveži	74	170,—	414,—	241,—
Kasieri	45	197,—	247,—	226,—
Grāmatvežu palīgi	63	173,—	222,—	207,—
Kultūrtechniķi	1	—	—	200,—
Reviz. kom. priekšsēži	1	—	—	200,—
Darbvežu palīgi	14	173,—	228,—	194,—
Elektrotehniķi	1	—	—	188,—
Kasiešu palīgi	19	173,—	222,—	184,—
Reķinveži	29	148,—	222,—	178,—
Soferi	14	150,—	210,—	167,—
Vecākie kantoristi	71	140,—	185,—	165,—
Reviz. kom. locekļi	1	—	—	160,—
Dezūranti	2	148,—	173,—	160,—
Kurinātāji	1	—	—	148,—
Naudas skaitītāji	20	123,—	148,—	142,—
Kantoristi	104	110,—	148,—	131,—
Mašīnrakstītāji	1	—	—	130,—
Mašīnisti	1	—	—	123,—
Sveicāri	3	100,—	123,—	111,—
Zīņeši	30	90,—	148,—	103,—
Sētnieki	11	80,—	120,—	99,—
Pagaidu darbinieki	26	80,—	160,—	96,—
Sargi	7	60,—	123,—	96,—
Apkalpotāji	40	55,—	111,—	90,—
Izsūtāmie	16	70,—	99,—	79,—
Kopā	1.027			
Sievietes:				
Pilnvarotās	1	—	—	1.155,—
Korespondentes	2	271,—	296,—	284,—
Vec. grāmatvedes	19	200,—	700,—	256,—
Kasieres	1	—	—	222,—
Statistiķes	1	—	—	220,—

*) Arodi sakārtoti pēc vidējās algas lieluma.

Arodi*)	Darbinieku skaits	Pilna mēneša alga, neatskaitot krīzes laika atvilkumu, kā arī atvilkumus pensiju un bezdarba fondam		
		Zemākā	Augstākā	Vidējā
Sievietes:		Ls	Ls	Ls
Archivāres	2	220,—	220,—	220,—
Darbvedes	23	173,—	240,—	211,—
Jaun. grāmatvedes	42	130,—	222,—	197,—
Mašīnrakstītājas un korespondentes	6	173,—	185,—	175,—
Vec. kantoristes	32	140,—	173,—	163,—
Reķinvedes	8	148,—	197,—	154,—
Mašīnrakstītājas	40	123,—	170,—	151,—
Naudas skaitītājas	1	—	—	148,—
Kantoristes	59	100,—	148,—	130,—
Zīņešes	1	—	—	100,—
Pagaidu darbnieces	15	60,—	100,—	89,—
Izsūtāmās	2	80,—	80,—	80,—
Apkalpotājas	18	35,—	93,—	79,—
Kopā	273			

Metallrūpniecības uzņēmumu darbinieku algas 1936. gada sākumā bija:

Arodi*)	Darbinieku skaits	Pilna mēneša alga, neatskaitot krīzes laika atvilkumu, kā arī atvilkumus pensiju un bezdarba fondam		
		Zemākā	Augstākā	Vidējā
Vīrieši:		Ls	Ls	Ls
Galvenie direktori	5	600,—	1.000,—	770,—
Valdes priekšsēži	1	—	—	700,—
Direktoru palīgi	2	500,—	600,—	550,—
Valdes locekļi	4	480,—	540,—	515,—
Nodaļu vadītāji	16	330,—	520,—	406,—
Virsgāmatveži	3	350,—	460,—	403,—
Kapteiņi	7	390,—	410,—	399,—
Techn. bir. vad. palīgi	1	—	—	340,—
Inženieri	29	170,—	370,—	287,—
Kimīķi	1	—	—	280,—
Tiķļa pārz. elektr. spēka stacijā	1	—	—	270,—
Nozaļu vadītāji	11	200,—	300,—	248,—
I. stūrmaņi	7	240,—	260,—	244,—
Mēchaniķi	21	185,—	270,—	236,—
Biroju vadītāji	3	220,—	260,—	233,—
Kasieri	5	210,—	270,—	230,—
Grāmatveži	18	150,—	280,—	226,—
Sekretāri	1	—	—	200,—
Laboranti	1	—	—	200,—
Veikalu pārziņi	2	170,—	230,—	200,—
Meistari	42	70,—	270,—	194,—
II. stūrmaņi	7	150,—	210,—	190,—
Centrāles vadīt. elektr. spēka stacijā	3	160,—	235,—	187,—
Techniķi	60	150,—	250,—	187,—
Radio tālgrafisti	3	180,—	180,—	180,—

*) Arodi sakārtoti pēc vidējās algas lieluma.

Arodi*)	Darbnieku skaits	Pilna mēneša alga, neat-skaitot krīzes laika atvil-kumu, kā arī atvilkumus pensiju un bezdarba fondam		
		Zemākā	Augstākā	Vidējā
Virieši:		Ls	Ls	Ls
Darbveži	13	140,—	360,—	178,—
Meistaru palīgi	8	160,—	185,—	170,—
Ekspeditori	2	150,—	180,—	165,—
Kontrolieri	2	160,—	170,—	165,—
Mašinasistenti	4	165,—	165,—	165,—
Noliktavu pārziņi	9	130,—	200,—	162,—
Elektromontieri	1	—	—	150,—
Pavāri	3	150,—	150,—	150,—
Radio kastu instruktori	1	—	—	150,—
Soferi	4	140,—	160,—	148,—
Rēķinveži	9	120,—	155,—	143,—
Veikalu pārz. palīgi	2	130,—	150,—	140,—
Inkasenti	1	—	—	140,—
Techniku palīgi	10	110,—	140,—	130,—
Archivu pārziņi	1	—	—	130,—
Zimētāji	3	130,—	130,—	130,—
Dežuranti	1	—	—	130,—
Nekvalificēti str-ki	2	95,—	160,—	128,—
Reviz. komis. priekšsēži	2	100,—	150,—	125,—
Montieri	21	60,—	170,—	125,—
Konsultanti	7	75,—	150,—	122,—
Centrālās skait. pārziņi elektr. spēka stacijā	1	—	—	120,—
Bocmaņi	7	120,—	120,—	120,—
Mašinisti	9	80,—	155,—	119,—
Kantoristi	32	80,—	140,—	119,—
Ekspeditoru palīgi	3	90,—	150,—	113,—
Juriskonsulti	2	100,—	120,—	110,—
Nolikt. pārziņu palīgi	1	—	—	110,—
Vec. matroži	8	108,—	108,—	108,—
Kurinātāji	29	75,—	115,—	106,—
Materiālu izdevēji	5	80,—	120,—	104,—
Revizijas kom. locekļi	4	80,—	120,—	100,—
Sveicāri	1	—	—	100,—
Ūļu padevēji	10	100,—	100,—	100,—
Kvalificēti str-ki	4	75,—	160,—	99,—
Pārdevēji	4	70,—	100,—	85,—
Vāžoni	1	—	—	80,—
Jaun. matroži	14	78,—	80,—	80,—
Sētnieki	2	70,—	90,—	80,—
Apkalpotāji	5	60,—	90,—	80,—
Praktikanti	1	—	—	80,—
Klāja zēni (uz kuģiem)	10	65,—	65,—	65,—
Sargi	32	50,—	90,—	57,—
Ambulances ārsti	2	50,—	50,—	50,—
Kopā.	547			

Sievietes:

Virsrāmātvēdes	1	—	—	460,—
Inženieres	1	—	—	280,—
Korespondentes	2	140,—	160,—	150,—
Pavāres	3	150,—	150,—	150,—
Grāmātvēdes	2	140,—	150,—	145,—
Darbvedes	8	125,—	160,—	142,—
Rēķinvedes	3	120,—	160,—	140,—
Techniku palīdzes	1	—	—	140,—
Noliktavu pārziņes	1	—	—	140,—
Med. feldšeres	1	—	—	140,—
Stuartes	7	135,—	135,—	135,—
Mašīnrakstītājas	8	90,—	140,—	121,—
Kasieres	3	110,—	130,—	120,—
Telefonistes	1	—	—	120,—
Kantoristes	28	50,—	140,—	101,—
Laborantes	1	—	—	100,—
Materiālu izdevējas	3	90,—	110,—	97,—
Zēlsirdīgās māsas	1	—	—	90,—
Nekvalific. str-ces	2	90,—	90,—	90,—
Pārdevējas	1	—	—	80,—
Apkalpotājas	5	45,—	80,—	73,—
Ziņneses	1	—	—	35,—
Kopā.	84			

Cukura fabriku darbinieku algas 1936. gada sākumā bija:

Arodi*)	Darbnieku skaits	Pilna mēneša alga, neat-skaitot krīzes laika atvil-kumu, kā arī atvilkumus pensiju un bezdarba fondam		
		Zemākā	Augstākā	Vidējā
Virieši:		Ls	Ls	Ls
Direktori (pārvaldnieki)	4	600,—	750,—	638,—
Direktoru palīgi (pār-valdnieku palīgi)	1	—	—	550,—
Techn. darba vadītāji	3	500,—	500,—	500,—
Nodaļu vadītāji	3	400,—	400,—	400,—
Mēchaniki	3	375,—	375,—	375,—
Maiņu vadītāji	9	300,—	330,—	310,—
Revidenti	3	300,—	300,—	300,—
Inženieri	1	—	—	300,—
Vec. grāmātvēži	9	250,—	380,—	300,—
Ķimiki	4	220,—	325,—	295,—
Cukura biešu audz. va-dītāji	3	280,—	320,—	293,—
Elektrotehnikai	3	250,—	280,—	270,—
Mēchaniku palīgi	9	250,—	260,—	251,—
Techniki	2	210,—	250,—	230,—
Cukura vāritāji	9	200,—	220,—	218,—
Noliktavu pārziņi	4	190,—	240,—	208,—
Biešu izmēg. vad. palīgi	1	—	—	200,—
Asistenti	9	180,—	200,—	198,—
Kasieri	4	180,—	190,—	188,—
Ķimiku palīgi	6	180,—	220,—	187,—
Grāmātvēži	11	160,—	210,—	187,—
Elektrotehniku palīgi	1	—	—	180,—
Darbveži	11	140,—	210,—	176,—
Ekspeditori	1	—	—	175,—
Fitopatologi	3	150,—	220,—	173,—
Grāmātvēžu palīgi	3	160,—	200,—	173,—
Instruktori	40	140,—	220,—	172,—
Nolikt. pārziņu palīgi	3	170,—	170,—	170,—
Kvalificēti str-ki	22	120,—	180,—	149,—
Sētas pārziņi	3	110,—	160,—	143,—
Kasieru palīgi	1	—	—	125,—
Rēķinveži	4	100,—	150,—	123,—
Kantoristi	34	100,—	150,—	120,—
Svērēji	13	70,—	140,—	112,—
Lauksaimniecības pārziņi	1	—	—	110,—
Nekvalificēti str-ki	5	70,—	160,—	100,—
Kurjēri	1	—	—	90,—
Soferi	1	—	—	85,—
Sargi	10	80,—	85,—	84,—
Laukstrādnieki	6	60,—	90,—	73,—
Kopā.	264			

Sievietes:

Biešu izmēg. vadītājas	1	—	—	260,—
Darbvedes	1	—	—	200,—
Ķimiku palīdzes	2	180,—	180,—	180,—
Mašīnrakstītājas	7	110,—	140,—	124,—
Kantoristes	20	80,—	120,—	104,—
Svērējas	2	90,—	100,—	95,—
Kurjeres	1	—	—	90,—
Eksped. vadītājas	1	—	—	70,—
Apkalpotājas	5	53,—	70,—	63,—
Kopā.	40			

Latvijas tālgrāfa aģentūras „Le-tas“ darbinieku algas 1936. gada sākumā bija:

Arodi*)	Darbnieku skaits	Pilna mēneša alga, neat-skaitot krīzes laika atvil-kumu, kā arī atvilkumus pensiju un bezdarba fondam		
		Zemākā	Augstākā	Vidējā
Virieši:		Ls	Ls	Ls
Direktori	1	—	—	860,—
Vicedirektori	1	—	—	600,—
Galv. grāmātvēži	1	—	—	440,—
Sekretāri un kasieri	1	—	—	330,—
Redaktori	9	130,—	470,—	327,—
Noliktavu pārziņi	1	—	—	320,—
Darbveži	1	—	—	210,—
Preču ekspeditori	1	—	—	170,—
Rēķinveži	2	150,—	160,—	155,—
Vec. informatori	1	—	—	150,—
Operātivi darbinieki	4	60,—	320,—	128,—
Kantoristi	3	100,—	160,—	127,—
Inkasenti	1	—	—	120,—
Noliktavu str-ki	1	—	—	100,—
Izsūtāmie zēni	5	60,—	70,—	66,—
Kiosku pārziņi**)	22	17,—	198,—	72,—
Kopā.	55			

*) Arodi sakārtoti pēc vidējās algas lieluma.

**) Ar % atlīdzību.

*) Arodi sakārtoti pēc vidējās algas lieluma.

Arodi*)	Darbnieku skaits	Pilna mēneša alga, neat-skaitot krīzes laika atvilkumu, kā arī atvilkumus pensiju un bezdarba fondam		
		Zemākā Ls	Augstākā Ls	Vidējā Ls
<i>Sievietes:</i>				
Darbvedes	1	—	—	210,—
Grāmatvedes	3	150,—	250,—	207,—
Nolikt. pārz. palīdzes	1	—	—	200,—
Radiouztvērēja stenogr.	1	—	—	180,—
Korespondentes	2	160,—	170,—	165,—
Rēķinvedes	3	140,—	160,—	150,—
Stenografistes	3	140,—	150,—	147,—
Mašīnrakstītājas	8	100,—	160,—	133,—
Kantoristes	2	100,—	120,—	110,—
Operatīvās darbnieces	2	60,—	120,—	90,—
Apkopējas	2	70,—	70,—	70,—
Kiosku pārzīnes**)	65	10,—	202,—	46,—
Kopā	93			

Latvijas nacionālā teātra darbnieku algas 1936. gada sākumā bija:

Arodi*)	Darbnieku skaits	Pilna mēneša alga, neat-skaitot krīzes laika atvilkumu, kā arī atvilkumus pensiju un bezdarba fondam		
		Zemākā Ls	Augstākā Ls	Vidējā Ls
<i>Virieši:</i>				
Direktori	1	—	—	588,—
Režisori	3	300,—	424,—	383,—
Drāmaturģi	1	—	—	378,—
Aktieri	8	260,—	424,—	335,—
Administrātori	1	—	—	270,—
Dekorātori	1	—	—	264,—
Grāmatveži	1	—	—	218,—
Skatuves meistari	1	—	—	200,—
Diriģenti	1	—	—	180,—
Režisoru palīgi	2	150,—	165,—	158,—
Drebnieki	1	—	—	156,—
Frizieri	1	—	—	149,—
Skatuves meist. palīgi	1	—	—	132,—
Kasieri	1	—	—	132,—
Galdnieki	1	—	—	130,—
Kurinātāji	1	—	—	128,—
Dekorātoru palīgi	1	—	—	126,—
Mūziķi	2	114,—	134,—	124,—
Tēlotāji, jaunākie	10	100,—	142,—	123,—
Butafori	1	—	—	122,—
Elektromontieri	3	80,—	135,—	112,—
Skatuves strādnieki	10	100,—	122,—	107,—
Drebnieka palīgi	1	—	—	96,—
Ugunsdzēsēji	2	91,—	91,—	91,—
Volontieri	7	60,—	60,—	60,—
Kopā	63			

Arodi*)	Darbnieku skaits	Pilna mēneša alga, neat-skaitot krīzes laika atvilkumu, kā arī atvilkumus pensiju un bezdarba fondam		
		Zemākā Ls	Augstākā Ls	Vidējā Ls
<i>Sievietes:</i>				
Aktrises	10	160,—	424,—	276,—
Zuflieres	2	120,—	136,—	128,—
Biroja pārzīnes	1	—	—	126,—
Kasieres (biļešu)	1	—	—	120,—
Mašīnrakstītājas un bibliotēkāres	1	—	—	120,—
Frizieres	1	—	—	117,—
Tēlotājas, jaunākās	11	90,—	142,—	115,—
Mūziķes	1	—	—	114,—
Šuvējas	1	—	—	109,—
Šuvējas palīdzes	1	—	—	96,—
Drebnieka palīdzes	1	—	—	94,—
Šuvējas (dekorāciju)	1	—	—	94,—
Rekvizītores	1	—	—	86,—
Volontieres	5	60,—	60,—	60,—
Apkalpotājas	4	60,—	60,—	60,—
Kopā	42			

*) Arodi sakārtoti pēc vidējās algas lieluma.
**) Ar % atlīdzību.

Dienas strādnieki autonomos uzņēmumos 1936. gada sākumā saņēma:

Metallrūpniecības uzņēmumos.				
Arodi:	Darbnieku skaits	Vidējā stundas likme Ls	Vidējā stundas izpēja Ls	
<i>Virieši:</i>				
Atslēdznieki	288	0,56	0,58	
Dzelzsgriezēji (virpotāji)	88	0,56	0,67	
Drašu vilcēji	44	—	0,57	
Elektromontieri	20	0,52	0,53	
Frēzētāji	11	0,58	0,64	
Galdnieki	108	0,49	0,55	
Galvanizatori	1	—	0,82	
Kalēji	31	0,45	0,58	
Katlu kalēji	105	0,35	0,58	
Krāsotāji	26	0,35	0,52	
Mašīnisti	61	0,35	0,48	
Mēchaniki	38	0,70	0,70	
Metallēvelētāji	11	—	0,61	
Modelgaldnieki	6	—	0,53	
Montieri	13	0,53	0,54	
Naglu cirtēji	9	—	0,41	
Namdari	49	0,37	0,43	
Slīpētāji un puletāji	13	0,48	0,57	
Skārdnieki	6	0,40	0,54	
Veidotāji lējēji	34	—	0,54	
Metinātāji	19	—	0,75	
Varkalēji	1	—	0,63	
Pārējie amatnieki	273	0,61	0,58	
Mācekļi	112	0,27	0,36	
Nekvalificēti strādnieki	1.750	0,37	0,45	
Pusaudži	102	0,20	0,22	
Kopā	3.219			

<i>Sievietes:</i>				
Arodi:	Darbnieku skaits	Vidējā stundas likme Ls	Vidējā stundas izpēja Ls	
Pārējās amatniece	11	0,51	0,50	
Nekvalificētas strādnieces	554	0,34	0,38	
Pusaudzes	9	0,28	0,32	
Kopā	574			

Cukura fabrikās:				
Arodi:	Darbnieku skaits	Vidējā stundas likme Ls	Vidējā stundas izpēja Ls	
<i>Virieši:</i>				
Atslēdznieki	25	0,68	0,87	
Elektromontieri	13	0,58	0,68	
Galdnieki	3	0,52	0,50	
Kalēji	5	0,53	0,52	
Varkalēji	1	0,65	0,60	
Mašīnisti	6	0,70	0,78	
Pārējie amatnieki	91	0,55	0,75	
Mācekļi	3	0,43	0,69	
Nekvalificēti strādnieki	741	0,39	0,51	
Kopā	888			

<i>Sievietes:</i>				
Arodi:	Darbnieku skaits	Vidējā stundas likme Ls	Vidējā stundas izpēja Ls	
Pārējās amatniece	4	0,33	0,45	
Nekvalificētas strādnieces	254	0,25	0,33	
Kopā	258			

Pašvaldību darbnieki. Algoto darbnieku skaits pašvaldībās (skolotājus skaitot līdz, bet neieskaitot darbniekus bez atalgojuma, vai ar atalgojumu par sēdēm, kā arī no bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļiem algotos darbniekus) pēc pilsētu un pagastu pašvaldību un lauku pašvaldību fonda pārvaldes ziņām bija:

	Laukos			
	Pilsētās	Lauku pašv. skolotāji	Pagastu valdēs	Kopā
1930. g. 15. aprīlī	10.701	4.805	5.613	21.119
1931. „ 15. „	11.215	4.435	5.664	21.314
1932. „ 15. „	11.866	4.462	5.762	22.090
1933. „ 15. „	12.426	4.407	5.708	22.541
1934. „ 15. „	12.769	4.480	5.747	22.996
1935. „ 1. janvārī	12.168	4.626	5.995	22.789
1936. „ 1. „	12.413	4.432	6.137	22.982

Pašvaldību darbinieku kopskaits 1936. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo, pieaudzis par 0,8%, bet salīdzinot ar 1930. gadu, — par 8,8%.

No pašvaldību darbinieku kopskaita pārskata gada — 22.982 — sieviešu bija 9.493 jeb 41,3%.

Pilsētu pašvaldību darbinieki. Pārskatu par viņu skaitu kustību 60 pilsētās pēdējos 7 gados dod šāda tabuļiņa:

Darbinieku skaits	Pilsētās ar iedzīvotāju skaitu (tūkstošos)					Kopā	Uz 1.000 iedzīvotājiem
	Rīgā	15-60	5-15	2-5	līdz 2		
1930. g. 15. aprīlī	6.674	2.112	905	620	390	10.701	15,4
1931. „ 15. „	6.939	2.128	928	723	497	11.215	16,1
1932. „ 15. „	7.881	1.985	924	656	420	11.866	17,0
1933. „ 15. „	8.440	1.999	923	665	399	12.426	17,8
1934. „ 15. „	8.762	1.981	919	672	435	12.769	18,3
1935. „ 1. janv.	8.213	2.051	821	686	397	12.168	17,1
1936. „ 1. „	8.195	2.216	855	717	430	12.413	17,5
Uz 1.000 iedzīvotājiem %/o	21,3	14,6	12,1	10,6	12,2	17,5	

Rīgas pilsētas pašvaldības darbinieku kopskaits 1936. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājies par 18 darbiniekiem jeb 0,2%:

	1936. g.	1935. g.
A. Amatpersonas (agrāko vēlēto darbinieku vietā)	22 jeb 0,3%	22 jeb 0,3%
B. Tehniskie darbinieki:		
a) Centrālās iestādēs	542 jeb 6,9%	
b) Skolās	2.330 „ 28,4%	
c) Slimnīcās	1.467 „ 17,9%	
d) Patversmēs	598 „ 7,3%	
e) Citās iestādēs un uzņēmumos	3.236 „ 39,5%	8.173 „ 99,7%
	Kopā 8.195 jeb 100%	8.191 „ 99,7%
	99,5	100

Pēc amatiem*) Rīgas pilsētas darbinieki 1936. gada sākumā sadalījās šādi:

1. Amatpersonas valdē, revīz. komis., bāriņu tiesā, dzimtsarakstu nod. vad.	3. Skolas.
Pilsētas galva 1	Direktori 7
Viņa biedri 2	Pārziņi 123
Valdes locekļi 6	Skolotāji 1.760
Revīz. kom. priekšsēdis 1	Skolas ārsti 28
Komis. locekļi 3	Pārējie amati 130
Bāriņu tiesas priekšsēdis 1	Apkalpotāji 337
Tiesas locekļi 3	Kopā 2.385
Sekretāri 1	
Dzimtsar. nod. vadītājs 1	4. Slimnīcās.
Pārējie amati 3	Direktori un pārziņi 7
Kopā 22	Ārsti 74
	Vecmātes 9
2. Centrālās iestādēs.	Feldšeri 20
Vadītāji un pārziņi 26	Žēlsirdīgās māšas 150
Inženieri 17	Pārējie amati 1.219
Arhitekti 4	Kopā 1.479
Mērnieki 9	
Tehniķi 24	5. Patversmes.
Ārsti 26	Pārziņi 46
Veterinārārsti 4	Žēlsirdīgās māšas 12
Sekretāri 10	Audzinātājas 103
Gramatveži 25	Pārējie amati 437
Darbveži 17	Kopā 598
Kasiēri 5	
Kancelejas ierēdņi 147	6. Citas iestādes un uzņēmumi.
Mašīnkrātītājas 26	Direktori un pārziņi 34
Reģistratori 13	Nod. un nozaļu vadītāji un pārziņi 30
Archivāri 7	Pārējie amati 1.303
Pārējie amati 156	Strādnieki 1.869
Zīņeši un apkalpotāji 26	Kopā 3.236
Kopā 542	

*) Tā kā daži darbinieki ieņem divus amatus, tad amatu kopskaits Rīgas pilsētā ir 8.262.

Visvairāk darbinieku 1936. gada sākumā Rīgas pilsētā bija saimnieciskos uzņēmumos (3.236 jeb 39,5% no to kopskaita 8.195), kuriem šai ziņā seko skolas (2.330 jeb 28,4%), slimnīcas (1.467 jeb 17,9%) un patversmes (598 jeb 7,3%), kamēr centrālās, administratīvās iestādes pēc darbinieku skaita ieņem pēdējo vietu (542 jeb 6,6%).

Pēc atalgojuma veida galvas pilsētas darbinieki 1936. gada janvārī sadalījās šādi: pēc pilsētas darbinieku algu kategorijām tika algoti 1.810 darbinieki jeb 22,1% no to kopskaita 8.195; pēc algu grupām — 3.671 jeb 44,8%; pēc valsts darbinieku vispārīgām kategorijām (pamatskolu skolotāji) — 1.575 jeb 19,2%, pēc valsts darbinieku speciālām kategorijām (vidusskolu skolotāji) — 180 jeb 2,2%, ārpus algu kategorijām — 959 jeb 11,7% (tai skaitā: amatpersonas agrāko vēlēto darbinieku vietā un atbildīgākie tehniskie darbinieki — 182, skolotāji ar nepilnu darba kompleksu un skolu darbveži — 192, strādnieki ar stundas un dienas algu — 585).

Darbinieku sadalīšanos pēc pilsētas algu kategorijām rāda šāda tabuļiņa:

Algu katēg.	Darbinieku skaits	
	Pilnas mēneša algas apmērs Ls	% no darbinieku kopskaita algu kategorijās
I.	420,—	4,3
II.	350,—	4,2
III.	300,—	7,1
IV.	260,—	10,0
V.	230,—	12,0
VI.	200,—	17,5
VII.	170,—	20,7
VIII.	160,—	9,9
IX.	150,—	14,3
X.	140,—	10,8
XI.	130,—	41,4
XII.	120,—	8,1
XIII.	110,—	13,8
XIV.	100,—	6,6
XV.	90,—	3
Kopā	1.810	100,0

Pēc algu grupām algotie darbinieki sadalās šādi:

Algu grupas	Darbinieku skaits	
	Pilnas mēneša algas apmērs Ls	% no darbinieku kopskaita algu grupās
1.	160,—	12
2.	150,—	139
3.	140,—	117
4.	135,—	186
5.	130,—	196
6.	125,—	962
7.	115,—	126
8.	110,—	68
9.	105,—	57
10.	100,—	271
11.	90,—	989
12.	80,—	323
13.	75,—	225
Kopā	3.671	100,0

Pēc valsts darbinieku algu kategorijām algotie Rīgas pilsētas pašvaldības skolotāji sadalās šā:

A. Pēc vispārīgām valsts darbinieku kategorijām:

Kategorijas	Darbinieku skaits	
	Pilnas mēneša algas apmērs Ls	% no darbinieku kopskaita algu kategorijās
IX.	242,—	115
X.	206,—	60
XI.	181,—	565
XII.	159,—	249
XIII.	144,—	239
XIV.	131,—	230
XV.	121,—	117
Kopā	1.575	100,0

B. Pēc speciālām valsts darbinieku kategorijām:

Kategorijas	Pilnas mēneša algas apmērs Ls	Darbinieku skaits	
		Absolūtos skaitļos	% no darbn. kopskaita
Kandidāti	190,—	—	—
Skolotāji bez augstsk. izglītības ar praksi līdz 5 g.	190,—	—	—
Skolotāji bez augstsk. izglītības ar 5—10 g. praksi	210,—	3	1,7
Skolotāji bez augstsk. izglītības ar 10—15 g. praksi	250,—	1	0,6
Skolotāji bez augstsk. izglītības ar 15 g. praksi	300,—	26	14,4
Skolotāji ar augstsk. izglītību ar praksi līdz 5 g.	210,—	3	1,7
Skolotāji ar augstsk. izglītību ar 5—10 g. praksi	260,—	10	5,5
Skolotāji ar augstsk. izglītību ar 10—15 g. praksi	300,—	18	10,0
Skolotāji ar augstsk. izglītību ar 15 g. praksi	360,—	101	56,1
Direktori	420,—	7	3,9
Inspektori	400,—	11	6,1
Kopā		180	100,0

Beidzot ārpus algu kategorijām un grupām algotie galvas pilsētas pašvaldības darbinieki:

Līdz Ls	Amatpersonas un atbildīgākie tehniskie darbn. ar mēneša algu	Skolotāji ar nepilnu darba kompleksu un skolu darbeži	Strādnieki ar stundas un dienas algu	Kopā	% no kopskaita
80	97	105	219	421	43,9
81—100	24	17	230	271	28,3
101—120	11	14	62	87	9,1
121—150	11	10	70	91	9,5
151—175	3	12	1	16	1,7
176—200	—	5	3	8	0,8
201—250	2	12	—	14	1,5
251—300	—	6	—	6	0,6
301—350	—	2	—	2	0,2
401—450	1	9	—	10	1,0
451—500	13	—	—	13	1,4
501—550	7	—	—	7	0,7
551—600	4	—	—	4	0,4
601—650	4	—	—	4	0,4
651—700	2	—	—	2	0,2
701—750	1	—	—	1	0,1
801—850	2	—	—	2	0,2
Kopā	182	192	585	959	100,0

Sagrupējot visus 8.195 Rīgas pilsētas pašvaldības darbiniekus pēc algu līmeņa, dabūjam šādu ainu:

Alga	Darbinieku skaits	
	Absolūtos skaitļos	% no kopskaita
Līdz Ls 80	969	11,8
Ls 81—100	1.600	19,5
101—120	557	6,8
121—150	2.942	35,9
151—200	1.331	16,3
201—250	316	3,9
251—300	231	2,8
301—350	44	0,5
351—400	121	1,5
401—450	51	0,6
451—500	13	0,2
501—600	11	0,1
601—700	6	0,1
701—800	1	—
801—850	2	—
Kopā	8.195	100,0

31 no katriem 100 Rīgas pilsētas pašvaldības darbiniekiem saņemusi līdz Ls 100,— mēnesī, 43 no Ls 101,— līdz Ls 150,—, 16 no Ls 151,— līdz Ls 200,—, 4 no Ls 201,— līdz Ls 250,— un 6 Ls 251,— un vairāk.

Provincēs pilsētu pašvaldības 1936. gadā nodarbināja 4.218 darbiniekus, kas pēc iestāžu rakstura un pēc amatiem*) sadalījās šādi:

Iestāžu raksturs	Pilsētās ar iedzīvotāju skaitu (tūkstošos)				Kopā
	Līdz 5	5—15	15—60	Līdz 2	
1. Amatpersonas valdē, revīz. komis., bāriņu tiesā, dzimtsarakstu nod. vad.	60	15	5	2	—
Pilsētu galvas	4	9	19	26	58
Viņu biedri	2	3	1	7	13
Valdes locekļi	13	15	31	38	97
Revīz. komis. priekšsēži	3	1	2	2	8
Komis. locekļi	6	2	4	4	16
Bāriņu tiesas priekšsēži	4	3	5	3	15
Viņu biedri	1	—	—	—	1
Tiesas locekļi	5	2	2	—	9
Sekretāri	4	2	13	3	22
Dzimtsarakstu nod. vad.	4	4	12	9	29
Pārējie amati	4	—	—	3	7
Kopā	50	41	89	95	275

2. Centrālās iestādēs.					
Vadītāji un pārziņi	4	—	2	—	6
Inženieri	1	1	2	—	4
Arhitekti	1	2	—	—	3
Mērnieki	2	1	—	—	3
Techniķi	7	2	3	—	12
Ārsti	6	2	8	10	26
Vecmātes	—	—	—	4	4
Veterinārārsti	—	—	—	1	1
Sekretāri	4	10	20	27	61
Grāmatveži	16	9	11	8	44
Darbveži	30	19	2	—	51
Kasieri	5	7	10	3	25
Kancelejas ierēdņi	82	41	43	17	183
Mašīnrakstītājas	11	5	—	—	16
Reģistratori	4	1	—	—	5
Arhivāri	2	—	—	—	2
Pārējie amati	43	8	3	3	57
Ziņneši un apkalpotāji	16	13	18	21	68
Kopā	234	121	122	94	571

3. Skolas.					
Direktori	1	2	5	3	11
Pārziņi	55	31	26	25	137
Skolotāji	558	278	278	161	1.275
Skolas ārsti	5	6	4	4	19
Pārējie amati	3	1	8	3	15
Apkalpotāji	84	44	39	27	194
Kopā	706	362	360	223	1.651

4. Slimnīcas.					
Direktori un pārziņi	4	3	1	—	8
Ārsti	26	9	3	1	39
Vecmātes	4	2	1	—	7
Feldšeri	—	2	1	—	3
Žēlsirdīgās māsas	45	11	4	—	60
Pārējie amati	195	80	30	1	306
Kopā	274	107	40	2	423

5. Patversmes.					
Pārziņi	14	5	4	1	24
Audzinātājas	9	1	—	—	10
Pārējie amati	97	24	20	2	143
Kopā	120	30	24	3	177

6. Citas iestādes un uzņēmumi.					
Direktori un pārziņi	19	14	11	4	48
Nodaļu un nozaļu vad. un pārziņi	4	2	—	—	6
Pārējie amati	323	79	51	20	473
Strādnieki	501	107	67	17	692
Kopā	847	202	129	41	1.219

*) Tā kā daži darbinieki ieņem divus amatus, tad amatu kopskaits provinces pilsētās sastāda 4.316.

Provinces pilsētās visvairāk darbnieku saista skolas, kas uzrāda 1.651 amatu jeb 40,8% no amatu kopskaita 4.041. Otrā vietā nāk dažādi uzņēmumi ar 1.219 amatiem (30,2%), trešā vietā — centrālās iestādes ar 571 amatu (14,1%), slimnīcas 423 jeb 10,5% amatu un patversmes 177 jeb 4,4% amatu.

Pēc atsevišķām pilsētām darbnieki un viņu ieņemtō amatu skaits 1936. gada sākumā sadalījās šādi:

Pilsētās ar 15—60 tūkst. iedzīv.	Darbnieku skaits	Amatu skaits
Liepāja	1.180	1.185
Daugavpils	559	560
Jelgava	330	334
Ventspils	147	152
Kopā	2.216	2.231

Pilsētās ar 5—15 tūkst. iedzīv.	Darbnieku skaits	Amatu skaits
Rēzekne	156	156
Cēsis	133	135
Valmiera	176	178
Tukums	70	71
Rīgas Jūrmala	115	115
Kuldīga	80	82
Jēkabpils	56	56
Ludza	54	54
Grīva	15	16
Kopā	855	863

Pilsētās ar 2—5 tūkst. iedzīv.	Darbnieku skaits	Amatu skaits
Bauska	74	74
Sloka	33	40
Saldus	49	55
Alūksne	27	29
Rūjiena	41	41
Krāslava	36	39
Talsi	35	38
Gulbene	35	38
Smiltene	34	36
Krustpils	23	27
Līvāni	30	34
Aizpute	40	40

	Darbnieku skaits	Amatu skaits
Auce	40	44
Valka	53	54
Limbaži	29	29
Dobele	31	32
Madona	58	58
Jaunjelgava	34	38
Balvi	15	18
Kopā	717	764

Pilsētās ar iedzīv. skaitu līdz 2 tūkst.	Darbnieku skaits	Amatu skaits
Kārsava	37	39
Sabīle	17	18
Strenči	22	22
Ogre	25	28
Kandava	14	16
Preiļi	20	20
Varakļāni	15	15
Sigulda	35	42
Zilupe	10	10
Plaviņas	30	34
Mazsalaca	7	7
Subate	11	12
Priekule	19	19
Viesīte	13	14
Viļāni	19	20
Ilūkste	4	5
Jaunlatgale	13	14
Keneri	15	15
Valdemārpils	15	15
Grobiņa	9	9
Gostīņi	13	15
Ape	8	9
Salacgrīva	20	20
Ainaži	15	15
Piltene	10	10
Durbe	6	7
Lejasciems	8	8
Kopā	430	458
Pavisam	4.218	4.316

Lai varētu spriest par provinces pilsētu pašvaldību darbnieku atalgojumu, uzrādīsim šeit mēneša algas 1936. gadā dažādiem raksturīgākiem amatiem.

Pilsētu skaits	Pilsētas galva			Valdes sekretārs			Grāmatvedis			Darbvedis			Kasieris			Kancelejas darbnieki			Zīpneši un apkalpot.						
	Zem.	Augst.	Vid.	Zem.	Augst.	Vid.	Zem.	Augst.	Vid.	Zem.	Augst.	Vid.	Zem.	Augst.	Vid.	Zem.	Augst.	Vid.	Zem.	Augst.	Vid.				
L a t o s																									
Pils. ar iedz. sk. līdz 2 tūkst.	27	30	150	74	92	191	140	73	135	114	—	—	74	74	74	56	123	81	25	92	69	24	66	40	
Pils. ar 2—5 tūkst. iedzīv.	19	93	268	165	137	270	180	91	216	145	100	100	100	85	151	125	68	156	91	33	120	77	24	108	72
Pils. ar 5—15 tūkst. iedz.	9	186	366	270	163	263	208	146	234	187	119	193	149	112	185	146	55	179	104	43	166	90	33	119	84
Pils. ar 15—60 tūkst. iedz.	4	333	564	468	256	376	325	117	376	208	117	229	165	128	211	172	46	267	115	46	153	100	54	120	81
Kopā un caurmērā .	59	30	564	161	92	376	176	73	376	171	100	229	158	74	211	140	46	267	106	25	166	90	24	120	71

Kā redzam, pašvaldības darbnieku vidējās algas kāpj līdztekus pilsētu lielumam. Tā pilsētās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2 tūkst. pilsētas galvas vidējā alga bija Ls 74,— mēnesī, pilsētās ar 2—5 tūkst. iedzīvotāju — Ls 165,—, pilsētās ar 5—15 tūkst. iedzīvotāju — Ls 270,—, un pil-

sētās ar 15—60 tūkst. iedzīvotāju — Ls 468,—. Tas pats sakāms arī par pārējo pašvaldības amatu atalgojumu provinces pilsētās.

Provinces pilsētu pašvaldību darbnieku algu kustību pēdējā gadā rāda sekojošā tabuliņa:

Pilsētu skaits	Pilsētas galva		Valdes sekretārs		Grāmatvedis		Darbvedis		Kasieris		Kancelejas darbnieki				Zīpneši un apkalpot.		
											Vir.		Siev.				
	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	
L a t o s																	
Pils. ar iedz. sk. līdz 2 tūkst.	27	71	74	138	140	119	114	—	—	—	74	92	81	62	69	47	40
Pilsētās ar 2—5 tūkst. iedz.	19	155	165	177	180	142	145	—	—	100	123	125	91	77	77	73	72
Pilsētās ar 5—15 tūkst. iedz.	9	252	270	203	208	185	187	150	149	146	146	115	104	94	90	94	84
Pilsētās ar 15—60 tūkst. iedz.	4	469	468	326	325	207	208	163	165	167	172	122	115	104	100	90	81
Kopā un caurmērā .	59	156	161	174	176	174	171	157	158	142	140	112	106	90	90	77	71

Kā redzam, darbinieku algās minētajos amatos 1936. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo, notikušas tikai nenozīmīgas pārmaiņas.

Lauku pašvaldību darbinieki. Arī lauku pašvaldībās daži darbinieki ieņem divus amatus. Tādējādi iepretim 10.880 amatiem 1936. gada sākumā stāvēja 10.569 darbinieki.

Amatpersonu amati lauku pašvaldībās 1936. gadā sastādīja 26,4%, bet uz līguma pamata 73,6% no visu algojamo amatu kopskaita.

Pa atsevišķiem apgabaliem un apriņķiem minētie amati pārskata gadā sadalījās šādi:

		Amatu skaits lauku pašvaldībās			Darbinieku skaits lauku pašvaldībās			Kopā	
		Lauku pašvald. fonda pārvalde un lauku pašv. skolotāji	Pagastu valdes	Kopā	Lauku pašvald. fonda pārvalde un lauku pašv. skolotāji	Pagastu valdes	Pavisam	Uz 1000 iedzīvot.	
Rīgas	apr.	293	648	941	293	618	911	10,8	
Cēsu	"	164	400	564	164	379	543	10,8	
Valmieras	"	228	564	792	228	534	762	11,8	
Valkas	"	225	455	680	225	434	659	10,8	
Madonas	"	201	417	618	201	403	604	9,1	
Vidzemē		1.111	2.484	3.595	1.111	2.368	3.479	10,8	
Liepājas	apr.	171	294	465	171	278	449	8,7	
Aizputes	"	98	176	274	98	164	262	9,1	
Kuldīgas	"	128	229	357	128	219	347	7,8	
Ventspils	"	94	170	264	94	160	254	7,6	
Talsu	"	116	190	306	116	183	299	8,6	
Kurzemē		607	1.059	1.666	607	1.004	1.611	8,4	
Tukuma	apr.	122	245	367	122	236	358	9,5	
Jelgavas	"	214	443	657	214	429	643	10,0	
Bauskas	"	166	262	428	166	245	411	10,8	
Jēkabpils	"	130	207	337	130	199	329	8,5	
Ilūkstes	"	133	215	348	133	203	336	7,0	
Zemgalē		765	1.372	2.137	765	1.312	2.077	9,1	
Daugavpils	apr.	651	507	1.158	651	471	1.122	7,8	
Rēzeknes	"	476	447	923	476	424	900	6,6	
Ludzas	"	413	259	672	413	248	661	7,9	
Jaunlatgales	"	409	320	729	409	310	719	6,8	
Latgalē		1.949	1.533	3.482	1.949	1.453	3.402	7,1	
Visā Latvijā		4.432	6.448	10.880	4.432	6.137	10.569	8,8	

Relatīvi visvairāk darbiniekus uzrāda Valmieras apr., kur to iznāk 11,8 uz katriem 1000 lauku iedzīvotājiem. Valmieras apriņķim šai ziņā seko Cēsu apriņķis (10,5 uz 1000), Valkas un Bauskas apriņķis (10,3 uz 1000), Rīgas un Jelgavas apriņķis (10,0 uz 1000). Relatīvi vismazāk pašvaldības darbinieku bija Rēzeknes apriņķī: tikai 6,6 uz katriem 1000 lauku iedzīvotājiem. Valsti caurmērā uz katriem 1000 lauku iedzīvotājiem lauku pašvaldību fonda pārvaldē, iestādēs un uzņēmumos, lauku pašvaldību skolās un pagastu pašvaldībās strādāja 8,5 darbinieka.

10.880 amati lauku pašvaldībās pēc iestāžu un uzņēmumu rakstura sadalījās šā:
(Skat. tabulu blakus.)

Pirmajā vietā amatu resp. darbinieku skaita ziņā tā tad stāv skolas ar 5.160 amatiem, jeb 64,5% no amatu (uz līguma pamata) kopskaita 8.003. Tām seko centrālās iestādes (t. i. valžu kancelejas) ar 1.970 jeb 24,6% amatu, patversmes ar 302 jeb 3,8% amatu, slimnīcas ar 292 jeb 3,6% amatu, dažādi uzņēmumi ar 203 jeb 2,5% amatu un pagastu tiesas kancelejas ar 76 jeb 1% amatu.

Visi atalgojuma ierobežojumi, kādi sakarā ar pārdzīvotāmo krīzi izdarīti valsts darbiniekiem, attiecināti arī uz lauku pašvaldību darbiniekiem.

Notāru darbinieki. Pavisam 1936. gada janvārī valsti darbojās 66 notāri (gadu iepriekš — 67): Rīgā — 14 (15), Liepājā — 5 (5), Daugavpilī — 5 (5), Jelgavā — 4 (4), Ventspilī — 1 (2) un pārējās pilsētās — 37 (36).

	Pagasti	Lauku pašv. fonda pārvalde un skolotāji	Kopā
A. <i>Amatpersonu amati</i>	2.877	—	2.877
1. Valdes	1.949	—	1.949
pagastu vecākie	515	—	515
pagastu vecāko biedri	8	—	8
valžu locekļi	1.426	—	1.426
2. Pagastu tiesas	657	—	657
3. Dzimtssarakstu nod. vad.	271	—	271
B. <i>Technisko darbinieku amati</i>	3.571	4.432	8.003
1. Centrālās iestādes	1.964	6	1.970
darbveži	515	1	516
darbvežu palīgi	248	—	248
grāmatveži	—	2	2
kancelejas ierēdņi	650	2	652
mašīnrakstītājas	—	1	1
ziņneši un apkalpotāji	551	—	551
2. Pagastu tiesas kancelejas	76	—	76
tiesas rakstveži	69	—	69
kancelejas ierēdņi	5	—	5
pārējie amati	2	—	2
3. Skolas	1.066	4.094	5.160
direktori, pārzīņi	—	1.374	1.374
skolotāji	—	2.720	2.720
pārējie amati	19	—	19
apkalpotāji	1.047	—	1.047
4. Slimnīcas	—	292	292
direktori un pārzīņi	—	20	20
ārsti	—	12	12
vecmātes	—	6	6
feldšeri	—	8	8
žēlsirdīgās māšas	—	35	35
pārējie amati (ieskaitot strādniekus)	—	211	211
5. Patversmes	287	15	302
pārzīņi	39	2	41
audzinātāji	—	1	1
pārējie amati (ieskaitot strādniekus)	248	12	260
6. Citas iestādes un uzņēm.	178	25	203
pārzīņi	21	3	24
ierēdņi un kalpotāji	26	3	29
strādnieki	131	19	150

2 valsts notāru (1 — finanču ministrijā un 1 — zemkopības ministrijā) darbnieki ieskaitīti valsts darbnieku statos, tādēļ zemāk minētos skaitļos tie neietelp. 11 notāri (Aucē, Jelgavā, Krāslavā, Kuldīgā, Pļaviņās, Preiļos, Smiltēnē, Subatē, Valmierā, Valkā un Viļakā) iztieks bez algotiem darbniekiem. Pārējie 53 notāri 1936. gada janvārī nodarbināja 238 kantoņa darbniekus, kas pēc atalgojuma apmēriem sadalījās šādi:

(Skat. tabulu blakus.)

110 notāru darbnieku, jeb 46,2% no to kopskaita 238, saņēma līdz Ls 100,— mēnesī, 111 (46,6%) — no Ls 100,— līdz Ls 200,—, bet 17 (7,2%) — vairāk kā Ls 200,—. 27 notāru darbniekiem mēneša alga bija zem Ls 50,—. Daļa no šīs kategorijas darbniekiem nestrādāja pilnu darba laiku.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 1936. gadā notāru skaits samazinājies no 67 līdz 66 jeb par 1,5%, bet viņu algoto darbnieku kopskaits pieaudzis no 224 līdz 238 jeb par 6,3%.

Katrs notārs, kam bijis algots personāls, 1936. gadā caurmērā nodarbinājis 4,5 darbnieka (gadu iepriekš — 4,3).

Notāru skaits, kas nodarbina algotu kantoņa personālu Darbnieku skaits ar mēneša algu:	Kopā								
	Riģā	Lielpajā	Daugavpili	Jelgavā	Ventspilī	Pārējās pilsētās	1936. g. 1935. g. 1934. g.		
līdz Ls 50	6	4	2	4	2	9	27	26	36
Ls 50—59	8	2	1	1	—	3	15	12	14
„ 60—69	8	7	1	1	—	3	21	22	22
„ 70—79	6	—	1	—	—	7	14	11	9
„ 80—89	11	7	2	2	—	2	24	26	23
„ 90—99	6	2	—	1	—	—	9	16	25
„ 100—119	22	2	3	2	—	13	42	39	41
„ 120—149	23	1	7	2	1	8	42	30	40
„ 150—199	18	2	2	2	—	3	27	20	23
„ 200—249	6	1	—	—	—	—	7	9	8
„ 250—349	6	—	—	—	—	1	7	9	4
„ 350—499	2	—	—	—	—	—	2	3	2
„ 500 un vairāk	1	—	—	—	—	—	1	1	1
1936. g. kopā	123	28	19	15	4	49	238	224	248
1936. g. kopā	10,3	5,6	3,8	5,0	4,0	1,8	4,5	4,3	4,4

Kameru darbnieki. 1936. gada sākumā darbojās Latvijas lauksaimniecības kamera un Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kamera. Par savu darbnieku skaitu un to atalgojumu kameras sniegušas šādas ziņas:

Latvijas lauksaimniecības kamera.

Amati	Darbnieku skaits*)		Mēneša alga		
	Pavisam	Tai skaitā sievietes	Zemākā		
			Zemākā	Augstākā	Vidējā
			Ls	Ls	Ls
Priekšsēdis	1	—	—	—	700,—
Ģenerālsēdētājs	1	—	—	—	500,—
Nodaļu vadītāji	13	1	206,—	397,—	348,—
Nodaļu vadītāja palīgs	1	—	—	—	300,—
Vecākie agronomi	5	—	242,—	397,—	333,—
Galvenais grāmatvedis	1	—	—	—	326,—
Nozares vadītāji	12	1	181,—	326,—	266,—
Lopkopības spec. v. i.	4	—	274,—	300,—	287,—
Rajonu agronomi	38	1	206,—	278,—	218,—
Rajonu agronomu v. i.	35	—	159,—	236,—	201,—
Jaunākie II. šķ. agronomi	2	—	260,—	260,—	260,—
Mazpulku inspektori	11	3	206,—	300,—	240,—
Vecākie instruktori	11	3	194,—	242,—	217,—
Jaunākie I. šķ. instruktori	39	—	181,—	208,—	189,—
Jaunākie II. šķ. instruktori	57	14	144,—	206,—	170,—
Instruktori	1	1	—	—	50,—
Vecākie kultūrtechniķi	2	—	242,—	260,—	251,—
Jaunākie I. šķ. kultūrtechniķi	4	—	181,—	194,—	188,—
Jaunākie II. šķ. kultūrtechniķi	11	—	144,—	171,—	161,—
Vecākais būvtechniķis	1	—	—	—	181,—
Jaunākais II. šķ. būvtechniķis	1	—	—	—	159,—
Biškopības jaunākie techniķi	6	3	131,—	139,—	132,—
Sekretārs	1	—	—	—	223,—
Juriskonsults	1	—	—	—	100,—
Lauks. grāmatvedības biroja vadītājs	1	—	—	—	221,—
Vecākais grāmatvedis	1	—	—	—	242,—
Jaunākie I. šķ. grāmatveži	4	3	182,—	194,—	191,—
Jaunākie II. šķ. grāmatveži	6	5	123,—	159,—	147,—
Vecākais darbvedis	1	—	—	—	221,—
Jaunākais I. šķ. darbvedis	1	1	—	—	175,—
Jaunākie II. šķ. darbveži	7	4	117,—	171,—	141,—
Vecākās kantoristes	2	2	123,—	137,—	130,—
Kantoristi	11	6	60,—	103,—	95,—
Jaunākie kantoristi	6	4	80,—	90,—	87,—
Jaunākā darbvede	1	1	—	—	100,—
Vecākās mašīnrakstītājas	3	3	139,—	148,—	142,—
Statistiķi	3	1	120,—	131,—	127,—
Centr. darba biroja vadītājs	1	1	—	—	239,—
Darba palīg. biroja vadītāji	4	—	147,—	220,—	167,—
Darba biroja vadītājs	1	—	—	—	128,—
Praktikanti	9	7	60,—	80,—	73,—
Kurjēri	3	2	60,—	70,—	67,—
Apkalpotāji	8	5	30,—	80,—	51,—
Kopā	332	72			

*) Neietelp Priekules lauksaimniecības skolas, Kaucmīndes mājturības skolas un dažu citu 1936. gada sākumā vēl nepārņemto iestāžu personāls.

Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kamera.

Amati	Darbnieku skaits		Mēneša alga		
	Pavisam	Tai skaitā sievietes	Zemākā Ls	Augstākā Ls	Vidējā Ls
Generālsēkretārs	1	—	—	—	740,—
Sekretāriāts:					
Referenti	4	—	350,—	400,—	388,—
I. sekretāri	2	—	350,—	350,—	350,—
I. kat. kancelejas ierēdnis	1	—	—	—	150,—
II. kat. kancelejas ierēdnis	2	1	130,—	130,—	130,—
I. kat. mašīnrakstītāja	2	2	170,—	220,—	195,—
II. kat. mašīnrakstītāja	1	1	—	—	150,—
III. kat. mašīnrakstītāja	1	1	—	—	150,—
IV. kat. mašīnrakstītāja	1	1	—	—	130,—
I. kat. svešvalodu korespondenti	1*)	1	—	—	150,—
II. kat. svešvalodu korespondenti	2*)	—	150,—	150,—	150,—
Konsultants	1**)	—	—	—	150,—
Papildu darbnieki	2	2	55,—	70,—	63,—
(Papildu darbnieks)	1	—	—	—	dienā 2,50)
Muitas izziņu birojs:					
I. sekretāri	2	—	350,—	350,—	350,—
I. kat. kancelejas ierēdnis	1	1	—	—	130,—
II. kat. kancelejas ierēdnis	1	1	—	—	130,—
(Papildu darbnieks)	1	1	—	—	dienā 2,50)
Saimniecības daļa:					
Vadītājs	1	—	—	—	400,—
Grāmatvedis	1	—	—	—	180,—
Grāmatveža palīgs	1	—	—	—	180,—
II. kat. kancelejas ierēdnis	1	—	—	—	120,—
Šveicārs	1	—	—	—	80,—
Apteksne	1	1	—	—	80,—
Ziņu birojs:					
Vadītājs	1	—	—	—	400,—
Ziņu vācēji	4	—	170,—	170,—	170,—
Redaktors	1	—	—	—	170,—
Arhīva pārzinis	1	1	—	—	150,—
III. kat. mašīnrakstītāja	2	2	130,—	150,—	140,—
IV. kat. mašīnrakstītāja	1	1	—	—	130,—
(Papildu darbnieks)	1	—	—	—	dienā 3,—)
Kopā	44	17			

Sociālās apdrošināšanas iestāžu darbnieki.

Slimo kasu darbnieki. 1935. gada beigās kasēs skaitījās 1.295 darbnieki:

Pārvaldes organi:	Rīgā			Provincē			Kopā		
	No	—	Vid.	No	—	Vid.	No	—	Vid.
Tautas labklājības ministrijas pilnvarnieki	17	—	18	35	—	35	—	—	—
Valdes locekļi	57	—	50	107	—	107	—	—	—
Revīzijas komisijas locekļi	41	—	44	85	—	85	—	—	—
Kopā	115	—	112	227	—	227	—	—	—
Darbnieki uz līguma pamata:									
Kasu centrālās iestādēs	405	—	164	569	—	569	—	—	—
Pārējās iestādēs	362	—	137	499	—	499	—	—	—
Kopā	767	—	301	1.068	—	1.068	—	—	—
Pavisam	882	—	413	1.295	—	1.295	—	—	—

Gadu iepriekš visu slimu kasu darbnieku kop-skaits bija 1.265.

Pārvaldes organu darbniekiem 1935. ga-dā maksāts šāds atalgojums:

*) 3 stundu darba laiks.
**) nenoteikts darba laiks.

	Rīgā		Provincē		Caurmērā	
	No	Vid.	No	Vid.	No	Vid.
T. L. M. pilnvar-niekiem:						
mēneša alga	150—400	267	40—300	141	40—400	200
Valdes priekšsē-dim:						
mēneša alga	30—150	61	10—80	40	10—150	50
par sēdi	3—5		2—3		2—5	
Rev. kom. priekšsēdim:						
mēneša alga	20—25	23	—	—	20—25	23
par sēdi	3—7		2—4		2—7	

Kasu centrālās iestādēs caurmērā strā-dā 53,3% no līgto mēnešnieku darbnieku kopskaita (Rīgā — 52,8%, provincē — 54,5%).

Kasu centrālo iestāžu darbniekus varam sadalīt 3 grupās: 1) biroja personālā, 2) kontroles darb-niekos un 3) apkalpotājos un strādniekos.

Pārskatu par biroja personālu 1935. ga-da beigās dod šāda tabuliņa:

	Darbnieku skaits	Rīgā			Darbnieku skaits	Provincē			Darbnieku skaits	Kopā un caurmērā		
		Alga				Alga				Alga		
		Zem.	Augst.	Vid.		Zem.	Augst.	Vid.		Zem.	Augst.	Vid.
<i>Virieši:</i>												
1. Sekretāri	14	220	330	284	16	150	300	221	30	150	330	251
2. Daļu vadītāji un viņu palīgi	16	140	300	201	—	—	—	—	16	140	300	201
3. Darbveži un viņu palīgi	7	160	300	225	1	160	160	160	8	160	300	217
4. Grāmatveži	14	150	352	248	13	150	275	205	27	150	352	227
5. Grāmatvežu palīgi	7	80	220	165	6	100	193	147	13	80	220	157
6. Kasieri un viņu palīgi	11	120	250	195	8	80	180	136	19	80	250	170
7. Rēķinveži	38	140	200	149	4	130	160	148	42	130	200	149
8. Jaunākie rēķinveži	11	100	120	115	1	120	120	120	12	100	120	115
9. Statistiķi	10	140	220	166	7	100	184	132	17	100	220	152
10. Kantoristi	29	80	160	116	11	70	130	112	40	70	160	115
11. Mācekļi, praktikanti un pagaidu darbnieki	10	80	140	91	3	38	85	64	13	38	140	85
12. Juriskonsulti	1	200	200	200	—	—	—	—	1	200	200	200
13. Rajona pārziņi	2	20	40	30	13	6	150	57	15	6	150	54
Kopā	170				83				253			

<i>Sievietes:</i>												
	Darbnieku skaits	Rīgā			Darbnieku skaits	Provincē			Darbnieku skaits	Kopā un caurmērā		
		Zem.	Augst.	Vid.		Zem.	Augst.	Vid.		Zem.	Augst.	Vid.
1. Sekretāres	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Daļu vadītājas un viņu palīdzes	3	160	180	167	1	130	130	130	4	130	180	158
3. Darbvedes un viņu palīdzes	3	170	200	183	2	109	160	135	5	109	200	164
4. Grāmatvedes	4	180	295	224	1	145	145	145	5	145	295	208
5. Grāmatvežu palīdzes	5	140	250	170	3	130	160	147	8	130	250	161
6. Kasieres un viņu palīdzes	8	140	240	176	4	120	150	134	12	120	240	162
7. Rēķinvedes	28	130	170	143	1	140	140	140	29	130	170	143
8. Jaunākās rēķinvedes	12	90	120	107	3	100	120	113	15	90	120	108
9. Statistiķes	6	130	160	147	2	130	150	140	8	130	160	145
10. Mašīnrakstītājas	12	100	140	123	2	120	120	120	14	100	120	123
11. Kantoristes	56	100	170	120	14	60	124	96	70	60	170	116
12. Mācekles, praktikas un pagaidu darbn.	7	60	120	77	2	40	62	51	9	40	120	71
13. Rajonu pārziņas	—	—	—	—	2	40	60	50	2	40	60	50
Kopā	144				37				181			

Sievietes sastāda 41,7% no biroja darbnieku kopskaita (Rīgā — 45,0%, provincē — 30,8%). Visvairāk sieviešu uzrāda šādi amati: mašīnrakstītājas — 14 (jeb 100% no šās kategorijas darbnieku kopskaita), kantoristes — 70 (jeb 63,6%), grāmatvežu palīdzes — 8 (jeb 38,1%), mācekles, praktikas un pagaidu darbnieces — 9 (jeb 40,0%).

Ainu par tām p a r m a i ņ ā m, kādas pēdējā gadā notikušas slimo kasu biroja darbnieku atalgojumā, redzam no sekojošā vidējo algu salīdzinājuma:

	Rīgā			Provincē		
	1935.	1934.	Pārmaiņas %	1935.	1934.	Pārmaiņas %
	Ls	Ls		Ls	Ls	
<i>Virieši:</i>						
Sekretāri	284	328	-13,4	221	209	+5,7
Daļu vadītāji un viņu palīgi	201	193	+4,1	—	—	—
Darbveži un viņu palīgi	225	215	+4,7	160	170	-5,9
Grāmatveži	248	265	-6,4	205	200	+2,5
Grāmatvežu palīgi	165	178	-7,3	147	159	-7,5

	Rīgā			Provincē		
	1935.	1934.	Pārmaiņas %	1935.	1934.	Pārmaiņas %
	Ls	Ls		Ls	Ls	
<i>Virieši:</i>						
Kasieri	195	220	-11,4	136	196	-30,6
Rēķinveži	149	167	-10,8	148	163	-9,2
Jaunākie rēķinveži	115	140	-17,9	120	100	+20,0
Statistiķi	166	171	-2,9	132	133	-0,8
Kantoristi	116	139	-16,5	112	104	+7,7

<i>Sievietes:</i>						
	1935.	1934.	Pārmaiņas %	1935.	1934.	Pārmaiņas %
	Ls	Ls		Ls	Ls	
Sekretāres	—	—	—	—	—	—
Daļu vadīt. un viņu palīdzes	167	167	—	130	—	—
Darbvedes un viņu palīdzes	183	188	-2,7	135	148	-8,8
Grāmatvedes	224	241	-7,1	145	152	-4,6
Grāmatvežu palīdzes	170	156	+9,0	147	155	-5,2
Kasieres un viņu palīdzes	176	177	-0,6	134	129	+3,9
Rēķinvedes	143	154	-7,1	140	115	+21,7
Jaunākās rēķinvedes	107	140	-23,6	113	95	+18,9
Statistiķes	147	158	-7,0	140	128	+9,4
Mašīnrakstītājas	123	138	-10,9	120	111	+8,1
Kantoristes	120	144	-16,7	96	91	+5,5

	Darbnieku skaits	Tai skaitā sievietes	Rīgā			Darbnieku skaits	Tai skaitā sievietes	Provincē			Darbnieku skaits	Tai skaitā sievietes	Kopā un caurmērā		
			Mēneša alga					Mēneša alga					Mēneša alga		
			Zem.	Augst.	Vid.			Zem.	Augst.	Vid.			Zem.	Augst.	Vid.
			Ls	Ls	Ls			Ls	Ls	Ls			Ls	Ls	Ls
Uzticības ārsti	18	—	250	460	330	16	1	50	350	153	34	1	50	460	247
Uzticības zobārsti	4	2	100	245	166	—	—	—	—	—	4	2	100	245	166
Slimo kontrolieri	23	—	100	160	146	9	—	100	150	127	32	—	100	160	140
Uzņēmumu kontrolieri	22	—	120	200	169	4	—	140	180	155	26	—	120	200	166
Kopā 1935. g.	67	2				29	1				96	3			
Kopā 1934. g.	67	2				28	—				95	2			

Rīgas kasēs vīriešiem no 10 amatiem algas cēlušās divos (4,1%—4,7%), bet kritušās astoņos (2,0%—17,0%). Sievietēm no 10 amatiem algas cēlušās vienā (+9,0%), bez pārmaiņām palikušās vienā, bet kritušās astoņos (0,6%—23,6%).

Provincēs kasēs vīriešiem no 9 amatiem algas cēlušās četros (2,5%—12,0%), bet kritušās piecos (0,8%—30,6%). Sievietēm no 9 amatiem algas cēlušās sešos (3,0%—21,7%), bet kritušās trijos (4,6%—8,8%).

Kasu kontrolaparāts 1935. gada beigās sastādījās šādi:

(Skat. tabulu 121. lpp. apakšā.)

	Darbnieku skaits	Rīgā			Darbnieku skaits	Provincē			Darbnieku skaits	Kopā un caurmērā		
		Mēneša alga				Mēneša alga				Mēneša alga		
		Zem.	Augst.	Vid.		Zem.	Augst.	Vid.		Zem.	Augst.	Vid.
Vīrieši:												
1. Tehniķi	1	110	110	110	—	—	—	—	1	110	110	110
2. Apkalpotāji	2	80	90	85	2	25	95	60	4	25	95	73
3. Izsūtāmie	2	40	80	60	1	90	90	90	3	40	90	70
4. Sargi *	2	70	90	80	—	—	—	—	2	70	90	80
Kopā 1935. g.	7				3				10			
Kopā 1934. g.	11				6				17			
Sievietes:												
1. Apkalpotājas	16	35	115	84	12	10	95	60	28	10	115	74
2. Izsūtāmās	1	90	90	90	—	—	—	—	1	90	90	90
Kopā 1935. g.	17				12				29			
Kopā 1934. g.	16				9				25			

Slimo kasu tā saucamās pārējās iestādēs (ambulancēs, ārstniecības kabinetos, laboratorijās, sanātorijās, atpūtas namos*) u. t. t.) pārskata gada beigās ar mēneša algu strādāja 499 darbnieki, gadu iepriekš 430.

Šo iestāžu darbnieki savukārt sadalījās medicīniski-sanitārā personālā, biroja

personālā, kalpotājos, strādniekos un pārējos:

	Vir.	Siev.	Kopā
Medicīniski-sanitārais personāls	60	275	335
Ārstniecības iestāžu biroja personāls	15	22	37
Kalpotāji un strādnieki	33	89	122
Pārējie	3	2	5
Kopā	111	388	499

	Darbnieku skaits	Rīgā			Darbnieku skaits	Provincē			Darbnieku skaits	Kopā un caurmērā		
		Alga				Alga				Alga		
		Zem.	Augst.	Vid.		Zem.	Augst.	Vid.		Zem.	Augst.	Vid.
Vīrieši:												
A. Medicīn-sanitārais personāls***)**):												
Ārsti (ar administratīvām funkcijām)	6	160	600	338	3	65	250	188	9	65	600	288
Ārsti	11	55	460	169	1	320	320	320	12	55	460	181
Zobārsti (ar administratīvām funkcijām)	1	350	350	350	—	—	—	—	1	350	350	350
Zobārsti	6	119	189	153	3	130	245	207	9	119	245	171
Feldšeri	8	30	150	101	3	30	90	57	11	30	150	89
Masieri	1	140	140	140	—	—	—	—	1	140	140	140
Laboratoriju un aptieku pārz. (farm.) un to pal.	—	—	—	—	3	260	360	307	3	260	360	307
Farmaceiti	—	—	—	—	2	200	200	200	2	200	200	200
Vecākie aptieku asistenti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jaunākie aptieku asistenti	—	—	—	—	3	80	160	122	3	80	160	122
Laboranti	2	120	200	160	1	180	180	180	3	120	200	167
Techniskie palīgdarbnieki ārstniecības kabinetos, laboratorijās un aptiekās	5	70	160	105	1	60	60	60	6	60	160	97
B. Biroja personāls:												
Grāmatveži	—	—	—	—	1	150	150	150	1	150	150	150
Rēķinveži	1	140	140	140	1	130	130	130	2	130	140	135
Kantoristi, slimu reģistrētāji	9	100	100	100	3	120	132	124	12	100	132	106

*) Nav uzrādīti sezonas darbnieki, kas strādājuši tikai vasarā.

**) Ārstu un zobārstu mēneša algas reprezentē viņu izpelņu slimu kasu ārstniecības iestādēs, jo lielākai daļai tās atkarīgas no šais iestādēs faktiski veiktā darba (nostrādātās stundas un pieņemto pacientu skaits).

***) Slimo kasu ārsti un zobārsti, kā ar mēneša, tā ar vīziņu honorāru nodarbinātie, parasti strādā vēl citās darba vietās (otrā kasē, slimnīcā, ambulancē u. t. t.) un praktizē arī privāti.

Virieši:	Darbnieku skaits	Rīgā			Darbnieku skaits	Provincē			Darbnieku skaits	Kopā un caurmērā		
		Alga				Alga				Alga		
		Zem.	Augst.	Vid.		Zem.	Augst.	Vid.		Zem.	Augst.	Vid.
Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls		
C. Kalpotāji un strādnieki:												
Saimniecības pārziņi	2	75	110	93	—	—	—	—	2	75	110	93
Dārznieki	4	70	120	91	—	—	—	—	4	70	120	91
Motoristi, tehniķi un soferi	3	125	160	142	1	110	110	140	4	110	160	134
Garderobisti	1	60	60	60	—	—	—	—	1	60	60	60
Apkalpotāji un izsūtāmie	3	70	120	90	1	80	80	80	4	70	120	88
Sētnieki	6	30	100	66	3	35	100	72	9	30	100	68
Sargi	5	15	100	51	1	50	50	50	6	15	100	51
Strādnieki	3	20	40	32	—	—	—	—	3	20	40	32
D. Pārējie:												
Nekustama īpašuma pārvaldnieki	2	40	60	50	—	—	—	—	2	40	60	50
Dārzkopības pārvaldnieki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Audzinātāji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Redaktori	1	85	85	85	—	—	—	—	1	85	85	85
Kopā		80			31				111			
Sievietes:												
A. Medicīn-sanitārais personāls**):												
Ārstes (ar administratīvām funkcijām)	7	120	400	274	2	20	100	60	9	20	400	227
Ārstes	2	30	160	95	1	250	250	250	3	30	250	147
Zobārstes (ar administratīvām funkcijām)	6	135	540	258	—	—	—	—	6	135	540	258
Zobārstes	73	50	420	151	23	40	310	132	96	40	420	146
Feldšeres	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žēlsirdīgās māsas	38	94	170	137	14	30	140	103	52	30	170	128
Masieres	17	60	140	122	7	80	158	120	24	60	158	122
Laboratoriju un aptieku pārzīnes	1	350	350	350	1	280	280	280	2	280	350	315
Farmaceutes	1	185	185	185	—	—	—	—	1	185	185	185
Vecākās aptieku asistentes	—	—	—	—	4	125	180	140	4	125	180	140
Jaunākās aptieku asistentes	—	—	—	—	8	100	160	131	8	100	160	131
Medikamentu noliktavas pārzīnes	4	130	220	175	—	—	—	—	4	130	220	175
Laborantes	5	120	160	128	2	120	150	135	7	120	160	50
Techn. palīgdarbnieces slimnīcās, sanātor., ambulancēs, ārstn. kabin., aptiekās un laborāt.	50	50	140	88	9	50	115	72	59	50	140	86
B. Biroja personāls:												
Kasieres	—	—	—	—	4	80	80	80	4	80	80	80
Rēķinvedes	—	—	—	—	2	130	140	135	2	130	140	135
Kantoristes, slimo reģistrētājas	10	30	140	110	6	60	105	74	16	30	140	97
Mašīnrakstītājas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
C. Kalpotājas un strādnieces:												
Saimnieces un viņu palīdzes	8	50	120	76	—	—	—	—	8	50	120	76
Garderobistes	14	30	105	66	—	—	—	—	14	30	105	66
Apkalpotājas, aptekšnes	32	25	116	74	20	40	90	67	52	25	116	71
Veļas mazgātājas	4	50	85	68	3	30	70	48	7	30	85	59
Sētnieces	4	15	66	28	—	—	—	—	4	15	66	28
Strādnieces	4	30	45	35	—	—	—	—	4	30	45	35
D. Pārējās:												
Audzinātājas	2	100	100	100	—	—	—	—	2	100	100	100
Kopā		282			106				388			

Bez dziedzniecības iestādēs nodarbinātā medicīniskā personāla ar mēneša algu lielāks skaits ārstu, zobārstu, vecmāšu, masieņu u. t. t. strādā ar vīziņu honorāriem (rajonu ārsti, rajonu zobārsti u. t. t.). Tuvākas ziņas par viņu skaitu un atalgojumu normām sniegtas „Darba Statistikas” 1933. gada gājumā.

Latvijas slimo kasu savienībā 1935. gada beigās algotais personāls sastāvēja no 56 1934. budžeta gadā — 47) personām, no kuŗām 8 (6) nodarbināja savienības birojā, bet 48 (41) — Saultkalnes sanātorijā.

*) Ārstu un zobārstu mēneša algas reprezentē viņu izpeļņu slimo kasu ārstniecības iestādēs, jo lielākai daļai tās atkarīgas no šīs iestādes faktiski veiktā darba (nostrādātās stundas un pieņemto pacientu skaits).

**) Slimo kasu ārsti un zobārsti, kā ar mēneša, tā ar vīziņu honorāru nodarbinātie, parasti strādā vēl citās darba vietās (otrā kasē, slimnīcā, ambulancē u. t. t.) un praktizē arī privāti.

Savienības birojā strādāja:

	1934. g. beigās		1935. g. beigās	
	Darbn. skaits	Mēn. alga Ls*)	Darbn. skaits	Mēn. alga Ls*)
Sekretārs	1	275,—	1	275,—
Darbvedis	—	—	—	—
Vecākais grāmatvedis	1	340,—	1	340,—
Grāmatvedis	1	202,50	1	225,—
Kasiere un kantoriste	1	200,—	1	200,—
Mašīnrakstītāja	1	140,—	1	140,—
Kantoristi	—	—	2	96,—
Kurjere un apkalpotāja	1	110,—	1	110,—
Kopā	6		8	

Saultkalnes sanātorijā strādāja

Sanātorijas ārsts, direktors	1	550,—	1	1.003,60
Asistenta ārsts	1	220,—	1	321,60
Asistentes ārste	1	150,—	1	201,60
Žēlsirdīgās māsas	2	110,—	2	153,60
Saimniecības inspektors	1	170,—	1	133,11

*) Ieskaitot naturālijas.

	1934. g. beigās		1935. g. beigās	
	Darbn. skaits	Mēn. alga Ls*)	Darbn. skaits	Mēn. alga Ls*)
Kantorists	1	90,—	1	153,60
Laboratorijas kalpotāja	1	55,—	1	99,60
Vecākā slimnieku kopēja	1	50,—	1	93,60
Slimnieku kopējas	11	40,—	10	75,60
			1	73,08
			1	47,64
			1	22,68
Saimniece	1	110,—	1	153,60
Saimnieces palīdzē.	1	50,—	1	65,52
Virtuves strādnieces	6	40,—	8	75,60
Trauku mazgātājas	1	52,—	1	87,60
	1	40,—	1	75,60
			1	76,60
Sanitārs	1	50,—	1	93,60
Vecākā veļas mazgātāja	—	—	1	93,60
Veļas mazgātājas	1	74,—	1	75,60
	2	40,—	1	63,—
Elektriskās stacijas pārzi- nis un montieris	1	125,—	1	171,60
Sētnieks un kurinātājs	1	80,—	1	117,60
Fermas dārznieks	1	100,—	1	141,60
Fermas dārznieka palīgs	—	—	1	11,59
Fermas lopkopējas	2	40,—	1	75,60
			1	69,60
Strādnieki	1	45,—	1	75,60
	1	40,—	1	37,11
Kopā	41		48	
Pavisam	47		56	

Visam sanātorijas personālam bez algas naudā brīvs uzturs, dzīvoklis un apģaismošana.

Rīgas slimo kasu starpbirojā pārskata gada beigās algotais personāls sastāvēja no 133 (1934. gadā — 122) personām, no kurām 18 (15) nodarbināja birojā, bet 115 (107) — aptiekās, noliktavās un laboratorijās.

Birojā strādāja:

	1935. g. beigās		
	Darbnieku skaits	Pavi- sam	Mēn. alga Ls
Galvenais grāmatvedis un sekretārs	1	—	360,—
Galvenā grāmatveža palīgs	1	1	250,—
Kalkulators	1	—	230,—
Vec. grāmatveži	2	—	160,—
Jaun. grāmatveži	4	1	150,—
Rēķinveži	5	3	140,—
Darbveža palīgs	1	—	140,—
Mašīnrakstītāja	1	1	120,—
Juriskonsults	1	—	100,—
Izsūtāmais	1	—	60,—
Kopā 1935. g.	18	6	
Kopā 1934. g.	15	6	

Aptiekās, noliktavās, laboratorijās un nekustamu īpašumu ekspluatācijā strādāja:

	1934. g. beigās			1935. g. beigās				
	Darbnieku skaits	Mēneša alga			Darbnieku skaits	Mēneša alga		
		Zem. Ls	Augst. Ls	Vid. Ls		Zem. Ls	Augst. Ls	Vid. Ls
Virieši:								
Noliktavas un laboratorijas pārvaldnieks	1	400,—	400,—	400,—	1	400,—	400,—	
Aptiekas pārvaldnieki	4	330,—	370,—	360,—	4	280,—	370,—	
Vecākie subreceptāri	7	240,—	250,—	243,—	6	240,—	250,—	
Jaunākie	1	220,—	220,—	220,—	3	180,—	220,—	
Vecākie laboranti	1	275,—	275,—	275,—	1	220,—	220,—	
Jaunākie	1	170,—	170,—	170,—	—	—	—	
Vecākie defektāri	1	260,—	260,—	260,—	1	275,—	275,—	
Asistenti, subrec. v. i.	2	170,—	220,—	195,—	—	—	—	
Asistenti	4	140,—	190,—	161,—	2	160,—	160,—	
Jaunākie asistenti	1	120,—	120,—	120,—	6	120,—	140,—	
Praktikanti	8	75,—	120,—	89,50	6	80,—	100,—	
Strādnieki	6	100,—	110,—	105,—	7	100,—	110,—	
Sētnieki	1	100,—	100,—	100,—	1	100,—	100,—	
Kopā	38				38			
Sievietes:								
Aptiekas pārvaldnieces	2	280,—	320,—	300,—	2	320,—	320,—	
Receptāres	1	260,—	260,—	260,—	3	250,—	260,—	
Jaunākās subreceptāres	3	220,—	230,—	226,50	6	170,—	230,—	
Analitiķes	1	240,—	240,—	240,—	1	260,—	260,—	
Vecākās asistentes	1	210,—	210,—	210,—	3	180,—	190,—	
Asistentes	16	140,—	190,—	161,—	8	160,—	160,—	
Jaunākās asistentes	2	120,—	120,—	120,—	7	140,—	140,—	
Defektāres	—	—	—	—	1	180,—	180,—	
Jaunākās defektāres	1	160,—	160,—	160,—	1	120,—	120,—	
Jaunākās laborantes	1	160,—	160,—	160,—	1	160,—	160,—	
Signētājas kasieres	7	120,—	130,—	121,50	7	120,—	130,—	
Signētājas	2	110,—	110,—	110,—	3	110,—	110,—	
Kasieres	2	110,—	110,—	110,—	2	110,—	110,—	
Fasētājas	6	75,—	100,—	87,50	11	60,—	100,—	
Praktikantes	9	75,—	120,—	83,—	9*)	80,—	100,—	
Apkalpotājas	15	40,—	80,—	69,50	12	40,—	80,—	
Kopā	69				77			
Pavisam	107				115			

*) 2 praktikantes strādā bez algas.

**Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības ne-
laimes gadījumos** personāls 1935. g. beigās sastā-
dās no 22 (1934. gada beigās arī — 22) ieceltiem
darbniekiem un 153 (149) darbniekiem uz līguma
pamata.

(Skat. tabulu blakus.)

Darbniekos uz līguma pamata ietilpa: 1)
biroja personāls centrālē, Rīgā, Liepājas un Vents-
pils aģentūrā — 98 (1934. gada beigās — 99) dar-
bnieki, 2) tehniskais personāls — 3 (2) darbnieki,
3) apkalpotāji — 8 (8) darbnieki, un 4) Rīgas un
Liepājas ambulances personāls — 44 (40) darbnieki.

Darbniekiem uz līguma pamata maksāja
šādas mēneša algas:

Ieceltos darbniekos ietilpa:

	1934. g. beigās		1935. g. beigās	
	Darbn. skaits	Mēn. alga Ls	Darbn. skaits	Mēn. alga Ls
Valdes locekļi	10	120,—	10	120,—
Pensiju komisija:				
locekļi ārsti	1	250,—	1	250,—
" " "	1	200,—	1	200,—
T. L. M. pārstāvis	1	250,—	1	250,—
arodorganizāciju pārstāvis	1	250,—	1	250,—
darbvedis	1	230,—	1	230,—
protokollists	1	116,—	1	116,—
Revīzijas komisijas locekļi	6	*)	6	*)
Kopā	22		22	

1) Biroja personālam centrālē Rīgā, Liepājas un Ventspils aģentūrā:	Darbnieku skaits	1934. g. beigās			1935. g. beigās		
		Mēneša alga			Mēneša alga		
		Zem. Ls	Augst. Ls	Vid. Ls	Zem. Ls	Augst. Ls	Vid. Ls
Virieši:							
Prokūrists	1	650,—	650,—	650,— ¹⁾	1	650,—	650,— ¹⁾
Galvenais grāmatvedis un statistiķis	1	352,—	352,—	352,—	1	400,—	400,—
Grāmatveža palīgs	1	220,—	220,—	220,—	1	300,—	300,—
Kasieris	1	264,—	264,—	264,—	1	264,—	264,—
Kasiera palīgs	1	180,—	180,—	180,—	1	180,—	180,—
Nodaļu vadītāji	9	286,—	500,—	366,50	9	300,—	500,—
Nodaļu vadītāju palīgi	5	176,—	246,50	213,—	5	200,—	242,—
Korespondenti	2	125,—	225,—	175,—	3	140,—	240,—
Kantoristi un rēķinveži	24	100,—	167,—	126,50 ²⁾	21	115,—	168,—
Sievietes:							
Grāmatveža palīdzes	2	145,—	160,—	152,50	2	150,—	168,—
Nodaļu vadītāju palīdzes	1	176,—	176,—	176,—	—	—	—
Mašīnrakstītāja un korespondente	1	185,—	185,—	185,—	1	185,—	185,—
Mašīnrakstītājas	8	129,—	167,—	145,—	8	130,—	168,—
Kantoristes un rēķinvedes	38	85,50	167,—	114,50	40	85,—	176,—
Skaitītājas daltonistes	3	129,—	158,50	139,—	3	140,—	160,—
Praktikantes	1	60,—	60,—	60,—	1	60,—	60,—
Kopā	99				98		
2) Tehniskajam personālam:							
Inženieris	1	528,—	528,—	528,—	1	528,—	528,—
Kontrolieris	1	100,—	100,—	100,—	2	200,—	200,—
Kopā	2				3		
3) Apkalpotājiem:							
Virieši:							
Kurjērs	1	110,—	110,—	110,— ¹⁾	1	111,—	111,— ¹⁾
Šveicārs	1	95,—	95,—	95,— ¹⁾	1	95,—	95,— ¹⁾
Apkopējs	1	95,—	95,—	95,—	1	95,—	95,—
Sētnieks	1	110,—	110,—	110,— ¹⁾	1	111,—	111,— ¹⁾
Sievietes:							
Apkopējas	4	28,50	66,50	57,— ²⁾	4	30,—	67,—
Kopā	8				8		
4) Rīgas un Liepājas ambulances personālam:							
Virieši:							
Ārsts, medicīniskās daļas vadītājs	1	680,—	680,—	680,—	1	680,—	680,—
Ārsti chirurgi	6	150,—	616,—	373,—	10	72,50	616,—
" rentgenologi	1	286,—	286,—	286,—	1	286,—	286,—
" ortopedi un chirurgi	1	264,—	264,—	264,—	1	264,—	264,—
Masētāji	2	118,50	118,50	118,50	1	138,—	138,—
Cietušo kontrolētāji un darbnieki cietušo reģistrācijā	3	71,—	124,—	89,—	2	120,—	130,—
Feldšeri	—	—	—	—	1	72,—	72,—
Sievietes:							
Žēlsirdīgās māsas	7	129,—	158,—	142,— ³⁾	7	138,—	160,—
Masētājas	5	118,50	138,—	130,—	6	120,—	138,—
Ambulanču apkopējas un apkalpotājas	9	57,—	110,50	76,50	9	57,—	111,—
Cietušo kontrolētājas un darbnieces cietušo reģistrācijā	5	85,—	138,—	110,50	5	85,—	138,—
Kopā	40				44		
Pavisam (1+2+3+4)	149				153		

Tautas labklājības ministrijas ne-
laimes gadījumu nodaļā 1935. g. beigās
strādāja — 36 darbnieki, kas šai aprakstā ietilpi-
nāti minētā resora darbniekos.

*) Par katru sēdi Ls 5,—.

1) Brīvs dzīvoklis.

2) 1 darbiniekam brīvs dzīvoklis.

3) 3 darbiniekiem brīvs dzīvoklis.

Sociālā apgādība. Assistance sociale.

Metodoloģiskas piezīmes. Valsts sociālā apgādība. Pārskats sastādīts pēc tautas labklājības ministrijas Sociālās apgādības departamenta datiem. Tani ietelp sekojošās ziņas par pensionējamiem (kaŗa invalīdi un viņu ģimenes locekļi; kaŗa cietušo ģimenes; valsts iestāžu bijušie darbinieki un viņu ģimenes; pašvaldību darbinieki un viņu ģimenes; valsts, pašvaldību un privāto skolu bij. skolotāji un viņu ģimenes; bij. zinātnieki, literāti, mākslinieki un viņu ģimenes; lauksaimniecības, lopkopības u. c. privātu organizāciju bij. darbinieki un viņu ģimenes; bij. Krievijas pensionāri un viņu ģimenes): 1) pensionējamo skaits; 2) pensiju un pabalstu apmēri un 3) atsevišķos saimn. gados izdotās kopsummas. No tiem pašiem avotiem smeltas ziņas par valsts pabalstiem (ģimenes piemaksas obligātoriskā kaŗa dienesta kaŗavīru trūcīgām ģimenēm; brīvmaize kaŗa klausībā iesaukto trūc. ģimenēm; kurināmais materiāls kaŗa invalīdiem, kaŗa cietušo un kaŗa klausībā iesaukto ģimenēm; nespējnieku pārvadāšana pa dzelzceļiem; ārstēšanas un apgādības pabalsti nenoskaidrotas pavalstniecības un piederības pilsoņiem; valsts sociālo iestāžu — zīdaiņu namu, bērnu nama un neredzīgo institūta audzēkņu ārstēšana; spītāligo uzturēšana un ārstēšana; trūcīgo, smagi slimo tbc. slimnieku ārstēšana, kopšana un uzturēšana; ar mēri, cholera, bakām un plankuma tīfu saslimušo ārstēšana; traku suņu sakosto personu ārstēšana Pastēra institūtā; venerisko slimnieku ārstēšana; atlīdzības izmaksa privātiem ārstiem par palīdzības sniegšanu nelaimes un citos gadījumos, ja atlīdzību nevar pieprasīt no pašvaldības; uztura pabalsti daudz bērnu ģimenēm; pabalsti trūcīgiem Latvijas pilsoņiem ārzemēs un trūcīgiem ārzemniekiem Latvijā; dažādi pabalsti uz Ministru kabineta lēmuma pamata; sociāli apgādājamo bērnu novietošana ģimenēs; valsts sociālās iestādes — 3 zīdaiņu nami; valsts Majoru bērnu nams un Latvijas neredzīgo institūts; trūcīgo pilsētnieku bērnu novietošana laukos vasaras atpūtā).

Pašvaldību sociālā apgādība. Apgādāto skaits sakopots pēc pašvaldību ziņojumiem, bet izdevumi — pēc Valsts statistiskās pārvaldes iekšējās tirdzniecības statistikas nodaļas materiāliem. Apgādāto skaits sadalīts pēc apgādības veida (pabalsti jeb tā sauc. atklātā apgādība un uzturēšana patversmēs jeb slēgtā apgādība) un apgādājamo vecuma kategorijas (bērni un pieaugušie). Visas ziņas — kā apgādājamo skaits, tā izdevumi — sakopoti atsevišķi pa pilsētām (Rīga, Vidzemes, Kurzemes un Zemgales pilsētas, Latgales pilsētas) un par laukiem (Vidzeme, Kurzeme, Zemgale un Latgale) atsevišķi.

Ziņas par sabiedrības palīdzības komiteju darbību sniedz (atskaitot Rīgu) pilsētu pašvaldības. Par galvas pilsētu šās ziņas sniedz pati Rīgas pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja.

Pensijas. *) Kaŗa invalīdi un viņu ģimenes locekļi.

Šās kategorijas pensionāru 1935./36. saimniecības gadā skaitījās 10.005. Viņu pensijas gada apmērs

*) Netto pensijas, t. i. pensionējamiem izmaksātās summas, neieskaitot atlīdzību pensiju komisijām, porto u. c. ar pensijām saistītos izdevumus.

1 personai svārstījās no Ls 37,20 līdz Ls 2.090,88, bet caurmērā bija Ls 289,20. Pavisam šai kategorijai pārskata gadā pensijās izmaksāti Ls 2.881.118,45 (1934./35. gadā — Ls 2.873.940,42).

Kaŗa cietušo ģimenes. 1935./36. gadā pensijas saņēma 4.166 kaŗa cietušo ģimenes locekļi. Pensijas apmērs 1 personai gadā Ls 16,14 līdz Ls 24,21. Pavisam šai kategorijai izmaksāti pārskata gadā Ls 817.463,59 (gadu iepriekš — Ls 802.780,—).

Pēc 1931. gada 31. jūlija pensiju likuma pensionējamie. Likuma I. daļa ietver: Valsts Prezidentu, bij. Saeimas deputātus, Ministru kabineta locekļus; valsts kontrolieņus; virsniekus; sanitār-virsniekus, administr. virsniekus, kaŗa ierēdņus, virsdienesta kaŗavīrus, kaŗa resora brīva līguma darbiniekus ar algu pēc kategorijām; valsts civilresoru stata darbiniekus; kaŗa un civilresoru brīvīguma darbiniekus, valsts un valsts autonomo uzņēmumu darbiniekus, pašvaldību un to savienību darbiniekus; valsts un pašvaldību skolu mācības spēkus; privātskolu skolotājus; valsts, pašvaldību un privātu ārstniecības iestāžu žēlsirdīgās māsas; garīdzniekus; aizsargu nodaļu un saimniecības priekšniekus, vadu, rotu, eskadronu, bataljonu un pulku komandieņus; visu minēto darbinieku ģimenes locekļus.

Šās daļas pensiju fondā 1935./36. saimn. gadā ienākuši Ls 7.008.249,42, tai skaitā no valsts iestāžu darbiniekiem Ls 3.180.647,03, no valsts uzņēmumu darbiniekiem — Ls 2.599.122,64, no pašvaldību darbiniekiem — Ls 1.018.710,86 un no privāto iestāžu darbiniekiem — Ls 209.768,89.

Tai pašā laikā izmaksāti pensijām un pabalstiem Ls 8.096.696,87, tai skaitā bijušiem valsts iestāžu un valsts uzņēmumu darbiniekiem — Ls 5.559.418,21, bijušiem pašvaldību un privāto iestāžu darbiniekiem — Ls 724.233,35 un bijušiem valsts, pašvaldību un privāto skolu skolotājiem — Ls 1.813.045,31.

Pensionāru skaits un pensiju apmēri pārskata gadā bija: valsts iestāžu un uzņēmumu bij. darbinieki un viņu ģimenes locekļi — 6.299; gadā 1 persona saņēma no Ls 48,36 līdz Ls 11.939,16, bet caurmērā — Ls 882,59; pašvaldību un privāto iestāžu bij. darbinieki un viņu ģimenes locekļi — 864; gadā 1 persona saņēma no Ls 51,36 līdz Ls 2.996,70, bet caurmērā — Ls 838,23; valsts, pašvaldību un privāto skolu bij. skolotāji un viņu ģimenes locekļi — 1.614; gadā 1 persona saņēma no Ls 172,80 līdz Ls 6.144,96, bet caurmērā — Ls 1.123,32.

Likuma II. daļa attiecas uz autonomo uzņēmumu pastāvīgiem amatniekiem un strādniekiem. Šai pensionāru kategorijai pie tautas labklājības ministrijas pastāvošās pensiju kases ienākumi un izdevumi 1935./36. saimn. gadā bija:

Ieņēmums:	
Atlikums uz 1935. g. 1. aprīli	Ls 645.735,19
Ieņēmumi laikā no 1935. g. 1. aprīļa līdz 1936. g. 1. aprīlim	„ 383.777,98
Tai skaitā:	
uzņēmumu iemaksas	Ls 62.701,21
darbnieku iemaksas	„ 271.705,24
rentes par ķiluzimēs noguldītām summām	„ 48.447,12
nepareizi izdarītas iemaksas	„ 924,41

Kopā Ls 1.029.513,17

Izdots:

Izdots laikā no 1935. g. 1. aprīļa līdz 1936. g. 1. aprīlim vienreizējām izmaksām kases dalībniekiem	Ls	142.364,55
Tai skaitā atmaksas	Ls	61.179,86
Pārvaldes izdevumi	"	10.706,20
Atmaksātas nepareizi iemaksātās summas	"	577,85
Kopā	Ls	153.648,60

Skaidrs atlikums pensiju kasē uz 1936. gada 1. aprīli tā tad bija Ls 875.864,57.

Dalībnieku uz minēto datumu kasē skaitījās 3.598. Pensijas kase neizmaksā, jo neviens no kases dalībniekiem tādu vēl nav izdienējis.

Likumā III. daļa. Tā ietver zinātniekus, literātus, māksliniekus, aktierus un lauksaimniecības, lopkopības, piensaimniecības organizāciju darbiniekus, kooperatīvu, slimo kasu un to savienību darbiniekus.

Uz 1936. gada 1. aprīli III. daļas fondā skaitījās:

Patstāvīgi kultūras darbinieki	53 personas
55 kultūras iestāžu darbinieki	418 "
1.563 saimniecisku iestāžu darbinieki	6.210 "
35 slimo kasu un 2 to apvienotāju organizāciju darbinieki	1.230 "
Kopā	7.920 personas

Fonda kapitālu rāda tā bilance:

	Uz 1935. g. 1. aprīli	Uz 1936. g. 1. aprīli
	Ls	Ls
Aktīvs:		
Skaidra nauda	3.104,05	2.863,71
Tekoši rēķini	54.617,89	112.576,34
Kiluzīmes	722.688,—	625.728,—
Inventārs	745,—	745,—
Debitori (iestādes)	80.324,52	74.638,13*
Kopā	861.479,46	816.551,18
Pasīvs:		
Fonda kapitāls	852.962,28	813.546,96
Pārējie pasīvi	8.517,18	3.004,22*
Kopā	861.479,46	816.551,18

1935./36. saimniecības gadā fonds ieņēmis no patstāvīgiem kultūras darbiniekiem, kultūras un saimn. iestāžu darbiniekiem un darba devējiem Ls 387.155,46, bet izdevis Ls 473.832,47, tai skaitā: pensijām — Ls 437.150,40, pabalstiem — Ls 9.083,58 un pensiju iemaksu atmaksām darbu atstājot — Ls 27.598,49.

Pensionāru skaits un izmaksāto pensiju apmēri pārskata gadā bija: bij. zinātnieki, literāti, mākslinieki un viņu ģimenes locekļi — 104; gadā 1 persona saņēma no Ls 467,40 līdz Ls 6.322,56, bet caurmērā — Ls 1.923,46; lauksaimniecības, lopkopības un citu privāto organizāciju bij. darbinieki un viņu ģimenes locekļi — 219; gadā 1 persona saņēma no Ls 115,20 līdz Ls 4.315,68, bet caurmērā — Ls 981,94.

Bijušie Krievijas pensionāri un viņu ģimenes locekļi. Tādu 1935./36. saimn. gadā skaitījās 1.050. Tiem izmaksāto pensiju apmēri gadā uz 1 personu svārstījās no Ls 90,— līdz Ls 600,—, bet caurmērā Ls 254,91. Pavisam pārskata gadā šai kategorijai izmaksāts pensijās Ls 267.654,78 (gadu iepriekš Ls 278.153,93, bet 1933./34. saimn. gadā — Ls 289.447,34).

Valsts sociālā apgādība. Ziņas par šo palīdzības veidu sniedz Sociālās apgādības departamenta tā paša nosaukuma nodaļas darbvedības pārskati.

1) Valsts brīvmaizes izsniegšana kara klausībā iesaukto trūcīgo ģi-

mēnēm. Brīvmaizi izsniedz caur pilsētu pašvaldībām uz Ministru kabineta 1920. g. 14. janvāra un 29. marta lēmumu pamata. Pabalsta norma 10 kg rudzu maizes vai 9 kg rudzu miltu mēnesi vienai personai.

No 1931. gada 1. aprīļa līdz 1935. gada 1. aprīlim*) izsniegti šādi daudzumi maizes resp. miltu:

Saimn. gadi	Pilsētu skaits, kur izsniegta	Personu skaits (caurmērā mēnesī), kam	Izsniegts		Izsniegtās maizes un miltu kopvērtība Ls
			rudzu maize kg	rudzu milti kg	
1931./32.	37	1.320	83.720	67.149	39.470,—
1932./33.	35	1.261	88.047	56.891	36.932,—
1933./34.	37	1.245	89.831	53.553	31.845,—
1934./35.	42	1.254	93.835	50.414	27.370,—

Izsniegtās brīvmaizes vai miltu vērtība caurmērā 1 personai mēnesī bija 1931./32. saimn. gadā — Ls 2,49, 1932./33. saimn. gadā — Ls 2,45, 1933./34. saimn. gadā — Ls 2,14 un 1934./35. saimn. gadā — Ls 1,82.

2) Kurināmā materiāla izsniegšana kara invalidiem, kara cietušo un kara klausībā iesaukto ģimenei. 1925. gada 20. februāra likums par kurināmā materiāla izsniegšanu kara invalidiem, kara cietušo un kara klausībā iesaukto ģimenēm dod tiesību saņemt kurināmo materiālu: 1) kara invalidiem un kara cietušo ģimenēm, ja tie ir trūcīgi un viņiem piešķirta no valsts pensija, un 2) obligatoriskā aktīvā kara dienestā esošo kareivju un instruktoru trūcīgām ģimenēm, ja tām nav cita apgādnieka.

Malku izsniedz par brīvu gatavā veidā no valsts mežiem pēc normas 1/2 kubikass resp 5 steri ģimenei gadā. Ģimenēm, kuŗu locekļi ir darbam nespējīgi, pašvaldības iestādes piegādā malku mājās uz sava rēķina. Malkas sagatavošana un izsniegšana ar tautas labklājības ministrijas apkartraktu („Vald. Vēstn.“ 1925. g. 204. n-rā) uzlikta par pienākumu pilsētu un lauku pašvaldībām, pie kam sagatavošanas izdevumus atlīdzina valsts pēc minētā apkartrakstā noteiktām normām. Saeimas 1930. g. 25. novembra pārgrozījumi likumā par kurināmā materiāla izsniegšanu („Vald. Vēstn.“ 1930. gada 273. n-rā) paplašinājuši malkas saņēmēju kategorijas. Ar šiem pārgrozījumiem malkas piegādāšana mājās uzlikta pašvaldības iestādēm, pie kam šās piegādāšanas izdevumus sedz valsts ar pašvaldībām uz pusēm.

No 1931./32. saimn. gada līdz 1935./36. saimn. gadam*) kurināmo materiālu izsniegts:

Saimn. gadi	Personu skaits, kam izsniegta malka	Izsniegtās malkas daudzums (steros)	Izdevumi par malkas sagatavošanu		Kopā
			Ls	Ls	
1931./32.	4.052	20.260	24.854	34.695	59.549
1932./33.	3.952	19.760	22.049	29.540	51.589
1933./34.	4.325	21.625	24.581	28.732	53.313
1934./35.	4.830	21.930	24.815	29.904	54.719

*) Par 1935./36. saimn. gadu ziņas no Sociālās apgādības departamenta līdz šai izdevuma sastādīšanai nebija saņemtas.

*) Pagaidu dati.

Kurināmā materiāla sagatavošana un izsniegšana gadā caurmērā vienai personai valstij izmaksājusī: 1931./32. saimn. gadā — Ls 14,69, 1932./33. saimn. gadā — Ls 13,07, 1933./34. saimn. gadā — Ls 12,33 un 1934./35. saimn. gadā — Ls 11,33*).

3) Pārceļšanas pabalsti. Šos pabalstus (dziedzēja braucienam) izsniedz pa lielāki daļai trūkcietējām mātēm ar zīdaiņiem nobraukšanai līdz zīdaiņu namiem vai no turienes savās dzīves vietās, kā arī — personām, kas izrakstītas no slimnīcām, nokļūšanai savās dzīves vietās. Šis pabalsts ir ļoti nepieciešams, jo tas dod iespēju trūcīgam cilvēkam izkļūt no bezizejas stāvokļa. 1931./32. saimn. gadā — 237 gadījumos kopsummā par Ls 1.499,85, 1932./33. saimn. gadā — 284 gadījumos kopsummā par Ls 2.133,20, 1933./34. saimn. gadā — 135 gadījumos, kopsummā par Ls 918,60 un 1934./35. saimn. gadā 97 gadījumos kopsummā par Ls 508,25*).

4) Nenoskaidrotas pavalstniecības un piederības trūcīgo personu ārstēšana un apgādāšana. Lielākā daļa izdevumu šai posteņi krīt uz nespējnieku ārstēšanu un uzturēšanu nevien Rīgā, bet visā valstī. Sīkāku ziņu par šiem apgādājamiem sociālās apgādības nodaļā nav, jo tai trūkst darbnieka, kas šīs ziņas sakopotu pēc apm. 5.000 reģistra kartītēm par personām, kam sniegta sociālā apgādība. Uztura pabalsti Rīgā dzīvojošiem nespējniekiem izsniegti (no Ls 6,— līdz Ls 20,— mēnesī vienai personai); 1931./32. saimn. gadā 3.033 gadījumos kopsummā par Ls 40.481,04, 1932./33. saimn. gadā 3.428 gadījumos kopsummā par Ls 41.104,47, 1933./34. gadā — 3.500 gadījumos par Ls 37.942,65 un 1934./35. saimn. gadā 3.500 gadījumos par Ls 33.429,50*).

Pavisam šās kategorijas nespējnieku ārstēšana un apgādība prasījusi 1931./32. saimn. gadā Ls 193.523,98, 1932./33. saimn. gadā Ls 186.271,37, 1933./34. saimn. gadā Ls 177.387,26 un 1934./35. saimn. gadā Ls 179.270,75.

5) Trūcīgu un grūti dziedināmā stadijā tbc. slimojošu personu ārstēšana, kopšana un uzturēšana. Šis palīdzības veids attīstās pakāpeniski, atkarībā no tam atvēlētiem līdzekļiem. 1931./32. saimn. gadā — 136 slimnieki (Ls 40.206,15), 1932./33. saimn. gadā — 252 slimnieki (Ls 76.176,—), 1933./34. saimn. gadā — 319 slimnieki (Ls 77.548,13) un 1934./35. saimn. gadā — 441 slimnieks (Ls 77.914,71*). Ārstēšana ilgusi no 3 līdz 12 un vairāk mēnešiem, kas sevišķi attiecināms uz slimojošiem ar kaulu tuberkulozi. Tā kā līdzekļi trūcīgu tbc. slimnieku ārstēšanai vienmēr bijuši stipri ierobežoti, tad šo personu ārstēšanā valsts piedalījusies ārstēšanas izdevumu segšanā tikai ar nelielu piemaksu (no Ls 1,— līdz Ls 3,— dienā par katru slimnieku).

6) Atlīdzība privātiem ārstiem par palīdzības sniegšanu nelaimes u.c. gadījumos, kur šo atlīdzību nevar prasīt no pašvaldībām. Šādi gadījumi sastopami ļoti reti: 1931./32. saimn. gadā tie prasījuši Ls 96,89 un 1932./33. saimn. gadā — Ls 13,—*).

7) Ar mēri, cholera, bakām, plankuma tīfu saslimušo ārstēšana. Šinī

postenī paredzētās summas izlietā galvenā kārtā ar plankuma tīfu saslimušo ārstēšanai. Šai vajadzībai izdots: 1931./32. saimn. gadā — Ls 494,—; 1932./33. saimn. gadā — Ls 424,80, 1933./34. saimn. gadā — Ls 1.567,10 un 1934./35. saimn. gadā — Ls 1.252,90*). Bez tam šai saimniecības gadā nomaksāti agrākos gados nesegtie rēķini kopsummā par Ls 181,75. Jāatzīmē, ka ne visi saslimšanas gadījumi ar plankuma tīfu valstij saistīti ar izdevumiem: daudzas pašvaldības šo izdevumu atmaksu nemaz nepieprasa.

8) Traku suņu sakosto pilsoņu ārstēšana Pastēra institūtā. Ar trakuma sērgu sirgstošu dzīvnieku sakostās personas tagad ārstē viņu dzīves vietās. Potēšanu tiem izdara vietējā rajona ārsti par samaksu pēc lauku iedzīvotāju ārstēšanas taksas. Tādā kārtā atkrit liele uzturēšanas un ārstēšanas izdevumi slimnīcās. Tikai retos gadījumos nepieciešama ārstēšana slimnīcā, pie kam valstij tad jāsedz izdevumi par uzturēšanās laiku Rīgā tām sakostām personām, kas ir trūcīgas un kuņām ārstēšana jāizdara Pastēra institūtā.

Pārskatu par šās palīdzības veida apmēriem dod sekojošā tabulu:

Saimn. gadi	Izsniegtas potes		Ārstēšanās	
	Gadījumu skaits	Vērtība Ls	Gadījumu skaits	Izdevumi Ls
1931./32.	496	14.880	73	993
1932./33.	246	7.380	347	6.695
1933./34.	148	4.440	108	1.539
1934./35.*)	330	9.900	241	2.782

9) Venerisko slimību ārstēšana. Ja kāds slimo ar sifilisu lipīgā stadijā un valsts slimnīcā (Aleksandra augstums) viņu neuzņem brīvas vietas trūkuma dēļ, vai arī — ja šis slimnieks dzīvo provincē, tam piešķir stacionāru ārstēšanu. Pārējos gadījumos saslimušos ārstē ambulātoriski. Venerisko slimnieku ārstēšana prasījusi: 1931./32. saimn. gadā — Ls 4.398,70, 1932./33. saimn. gadā — Ls 8.116,45, 1933./34. saimn. gadā — Ls 8.341,90 un 1934./35. saimn. gadā — Ls 10.993,92*).

10) Uztura pabalsti. Vienreizējie pabalsti sevišķi trūcīgām personām 1931./32. saimn. gadā izsniegti 1.247 gadījumos, kopsummā par Ls 16.497,82, 1932./33. saimn. gadā — 426 gadījumos (Ls 3.799,50), 1933./34. saimn. gadā — 513 gadījumos (Ls 4.199,50) un 1934./35. saimn. gadā — 784 gadījumos (Ls 4.983,60*).

Šos pabalstus izsniedz gandrīz vienīgi daudz bērnu ģimenēm, kas nonākušas materiālā ziņā bezizejas stāvoklī.

11) Pabalsti trūcīgiem Latvijas pilsoņiem ārzemēs un trūcīgiem ārzemniekiem Latvijā. Šā posteņa izdevumi dibinās ne tikai uz likumu par sociālo apgādību, bet arī uz noslēgto konvenciju pamata.

Pabalsti trūcīgiem Latvijas pilsoņiem ārzemēs un trūcīgiem ārzemniekiem Latvijā kopsummā prasījuši: 1931./32. saimn. gadā — Ls 21.096,34, 1932./33. saimn. gadā — Ls 17.601,97, 1933./34. saimn. gadā — Ls 16.612,34 un 1934./35. saimn. gadā — Ls 22.120,77*).

*) Par 1935./36. saimn. gadu ziņas no Sociālās apgādības departamenta līdz šai izdevuma sastādīšanai vēl nebija saņemtas.

*) Par 1935./36. saimn. gadu ziņas no Sociālās apgādības departamenta līdz šai izdevuma sastādīšanai vēl nebija saņemtas.

12) Dažādi pabalsti izsniegti trūcīgām personām uz Ministru kabineta lēmuma pamata:

Saimn. gadi	Periodiski pabalsti (4 personām)		Vienreizīgi pabalsti	
	Ls		Ls	
1931./32.	4.055,20		(25 pers.)	5.907,90
1932./33.	3.738,20		(8 „)	1.261,70
1933./34.	4.089,84		(20 „)	3.757,60
1934./35.*)	4.089,84		(74 „)	9.125,—

13) Sociāli apgādājamo bērnu novietošana ģimenēs. Pārskatu par šo palīdzības veidu sniedz sekojošās tabuliņas:

a) Novietoto bērnu skaits:

Kādā saimn. gadā	Novietoti			Iepriekšējos gados	Pavisam
	Pilsētās	Uz laukiem	Kopā		
1931./32.	35	59	94	145	239
1932./33.	51	108	159	240	399
1933./34.	59	94	153	399	552
1934./35.	58	142	200	552	752
1935./36.	53	215	268	752	1.020

b) Izdevumi:

Kādā saimn. gadā	Izdots				Kopā
	par uzturēšanu	par ārstēšanu	Par inspekcijas ceļa izdevumiem		
	L	a	t	o	s
1931./32.	57.761,54	1.926,—	2.059,38		61.746,92
1932./33.	94.722,07	2.284,22	2.011,14		99.017,43
1933./34.	137.846,14	5.356,67	1.572,40		144.775,21
1934./35.	184.061,62	7.135,11	3.207,35		194.404,08
1935./36.	241.870,97	9.741,38	4.304,89		255.917,24

Novietoto 1.020 bērnu skaitā ietelp 101, kas novietoti ģimenēs par brīvu. No katriem 100 ģimenēs novietotiem bērniem pilsētās novietoti 72, uz laukiem — 28.

Bērnu pārziņu ceļa izdevumi krīt netikai uz valsts novietotiem bērniem, bet arī uz tiem bērniem, kurus ģimenēs novietojušas pašvaldības un privātas labdarības organizācijas.

Visā valstī novietoti ģimenēs 2 180 bērni. No tiem 1.020 novietojusi valsts, 1.017 — pašvaldības un 143 — privātas labdarības organizācijas.

14) Pilsētu trūcīgu iedzīvotāju bērnu novietošana vasaras atpūtā pie lauku iedzīvotājiem. Tautas labklājības ministrija novieto caur pilsētu valdēm vasaras atpūtā, laikā no 1. jūnija līdz 1. oktobrim, Rīgā, Liepājā, Ventpilī, Jelgavā un Daugavpilī dzīvojošo trūcīgo ģimeņu bērnus, vecumā no 6 līdz 11 gadiem, pie lauku iedzīvotājiem. Par bērnu apgādību un audzināšanu tautas labklājības ministrija maksā tiem bērnu pieņēmējiem, kas to vēlas, pabalstu līdz Ls 20,— mēnesī par katru bērnu.

Bērnus nodod vasaras atpūtā tikai tiem lauku iedzīvotājiem, kas apņemas:

- uzturēt bērnu savā ģimenē līdzīgi pārējiem ģimenes locekļiem, dodot viņam veselīgu, pietiekamu ēdienu, gultu ar veļu, un arī gādāt, lai bērna gultas un mīkstas veļa, apģērbs un apavi būtu tīri un kārtīgi;
- rūpēties par bērna mīkstas tīrību un veselību un gadījumos, ja bērns saslimtu vai viņa veselībā novērojama pasliktināšanās vai organisma novājināšanās, nekavējoties griezties pie ārsta un rūpīgi izpildīt pēdējā aizrādījumus;

- rūpēties par bērna audzināšanu, nelietājot fizisko varu. Aizliegts bērnam dot alkoholu saturošus dzērienus un smēķēt;
- nenodarbināt bērnu ganu gaitās, bet, ja veselības stāvoklis atļauj, dot viņam vieglu, viņa vecumam piemērotu nodarbošanos;
- par katru sarežģījumu bērnu uzturēšanā nekavējoties ziņot tai pilsētas valdei, kurā bērnu novietojusi.

Izdevumus par ārstēšanu un medikamentiem, kādi varētu rasties bērnu pieņēmējam, sakarā ar bērna saslimšanu vasaras atpūtas laikā, maksā tautas labklājības ministrija bez pašvaldības līdzdalības pēc taksas, kāda noteikta likumā par lauku iedzīvotāju nodrošināšanu slimības gadījumos.

Bērna dzīves apstākļus pārbauda tautas labklājības ministrija, kā arī atbilstošās pilsētas valdes pilnvarotas personas, kurās var dot bērnu pieņēmējam vajadzīgos aizrādījumus. Ja izrādītos, ka bērna pieņēmējs savus pienākumus nepilda kārtīgi un viņam dotos aizrādījumus neievēro, tad bērnu viņam atņem.

Ceļa izdevumus par bērna pārvešanu turp un atpakaļ sedz tautas labklājības ministrija dzelzceļu III. klases, vai kur dzelzceļu nav, autobusa biļetes maksas apmērā. Tāpat tautas labklājības ministrija sedz ceļa izdevumus bērna pavadonim, ja tāds būtu vajadzīgs.

Vienam bērnu pieņēmējam vajadzības gadījumā var nodot līdz 3 bērniem.

1935. gada vasarā 3.121 lauku ģimenē vasaras atpūtai bija novietoti 4.185 bērni:

	Caur pilsētu pašvaldībām	Caur slimo kasēm	Kara invalidu bērni	Valsts darbnieku bērni	Dzelzcelnieku bērni
No Rīgas	1.824	—	15	145	26
„ Liepājas	691	—	—	41	
„ Daugavpils	615	81	—	—	
„ Jelgavas	321	—	—	1	
„ Ventpils	423	—	—	2	
Kopā	3.874	81	15	189	26
% no novietoto kopskaita 4.185:	92,0	1,9	0,4	4,5	0,8

Caurmērā vienā, pilsētnieku bērnus pieņemušā, lauku ģimenē vasaras atpūtu atrada 1,3 bērns.

Pēc dzimuma un vecuma laukos novietotie bērni sadalījās šādi:

	Zēni	%	Meitenes	%	Kopā	%
Jaunāki par 6 g.	35	1,0	45	2,3	80	1,9
No 6—8 g.	901	42,0	815	40,7	1.716	41,8
„ 8—11 „	981	46,7	942	47,0	1.923	46,0
Vecāki par 11 g.	184	8,8	201	10,0	385	9,4
Kopā	2.101	100,0	2.003	100,0	4.104*)	100,0
%	51,2		48,8			

Puisēnu un meiteņu skaita ziņā novietots lauku atpūtā puslīdz vienādi. Vairums novietoto bērnu (47 no katriem 100) bijuši 8—11 gadu vecumā.

Ar bērnu novietošanos saistītie izdevumi 1935. gadā sastādīja Ls 268.633,21, no šās summas Ls 267.692,83 krīt uz tautas labklājības ministriju, bet Ls 940,38 — uz Kara invalidu palīdzības fondu.

Izdevumu sadalīšanos pa atsevišķiem posteņiem un to caurmēru uz 1 bērnu rāda sekojošā tabuliņa:

*) Par 1935./36. saimn. gadu ziņas no Sociālās apgādības departamenta līdz šai izdevuma sastādīšanai vēl nebija saņemtas.

*) Nav ziņu par Latvijas slimo kasu savienības 81 novietota bērna vecumu.

	Pavisam				
	Pabalsts	Ceļa izdevumi	Ārstēšana	Dzīves apstākļu pārbaudis.	Kopā
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls
Caur pilsētu pašvaldībām un slimo kasu savienību novietotie bērni	224.764,56	26.883,80	1.722,31	2.833,43	256.204,10
Valsts darbinieku bērni	8.405,05	1.576,71	71,53	—	10.053,29
Dzelzceļnieku bērni	1.135,88	284,95	14,61	—	1.435,44
Kaŗa invalīdu bērni	709,98	225,90	4,50	—	940,38
Kopā	235.015,47	28.971,36	1.812,95	2.833,43	268.633,21

Caurmērā uz 1 bērnu:

Caur pilsētu pašvaldībām un slimo kasu savienību novietotie bērni	56,83	6,80	0,44	0,72	64,78
Valsts darbinieku bērni	44,47	8,34	0,38	—	53,19
Dzelzceļnieku bērni	43,69	10,96	0,56	—	55,21
Kaŗa invalīdu bērni	47,33	15,06	0,30	—	62,69
Caurmērā	56,16	6,92	0,43	0,68	64,19

1 lauku atpūtā pavadīta bērnu diena izmaksāja: par bērniem, kas nosūtīti caur pilsētu pašvaldībām un Latvijas slimo kasu savienību — Ls —,76, par valsts darbinieku bērniem — Ls —,68, par dzelzceļnieku bērniem — Ls —,91, par kaŗa invalīdu bērniem — Ls —,88, caurmērā par visiem bērniem — Ls —,76.

Pavisam laukos 4.185 novietotie bērni pavadījuši tur 354.860 dienas, caurmērā katrs bērns 85 dienas:

	Atpūtā pavadīto dienu kopskaits	Dienu skaits caurmērā uz 1 bērnu
Caur pilsētu pašvaldībām un slimo kasu savienību novietotie bērni	337.470	85
Valsts darbinieku bērni	14.745	78
Dzelzceļnieku bērni	1.574	61
Kaŗa invalīdu bērni	1.071	71
Kopā un caurmērā	354.860	85

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, trūcīgo pilsētnieku bērnu novietošana laukos vasaras atpūtā pārskata gadā stipri paplašinājusies. Tā caur pilsētu pašvaldībām novietoti:

	1934. gadā	1935. gadā	1935. gadā vairāk kā 1934. gadā
Caur Rīgas pilsētas pašv.	495 bērni	1.824 bērni	3,7 reiz
„ Liepājas „ „	272 „	691 „	2,5 „
„ Daugavp. „ „	219 „	615 „	2,8 „
„ Jelgavas „ „	128 „	321 „	2,5 „
„ Ventspils „ „	124 „	423 „	3,4 „
Kopā	1.238 bērni	3.874 bērni	3,1 reiz

15) Valsts sociālās iestādes:

Bērni:	Valsts Rīgas zīdaiņu namā	Valsts Liepājas zīdaiņu namā	Valsts Latgales zīdaiņu namā	Valsts Majoru bērnu nama	Kopā
Uz 1932. g. 1. apr.	140	223	118	109	590
„ 1933. g. 1. „	140	241	124	100	605
„ 1934. g. 1. janv.	134	236	117	104	591
„ 1935. g. 1. „	137	220	114	100	571
„ 1936. g. 1. „	—	—	—	102	102
Mātes:					
Uz 1932. g. 1. apr.	27	35	23	—	85
„ 1933. g. 1. „	25	38	27	—	90
„ 1934. g. 1. janv.	23	35	19	—	77
„ 1935. g. 1. „	27	30	15	—	72
„ 1936. g. 1. „	—	—	—	—	—

Vienas gultas uzturēšana izmaksājusi dienā pēc budžeta:

	Ls	Ls	Ls	Ls
1932./33. saimn. gadā	2,12	1,99	2,09	2,10
1933./34. „ „	2,02	1,59	2,13	2,08
1934./35. „ „	2,10	1,89	2,22	2,06
1935./36. „ „	—	—	—	2,00

16) Latvijas neredzīgo institūtā uzturēto neredzīgo skaits bija:

	Pavisam	To starpā skolēni
Uz 1932. g. 1. apr.	121	22
„ 1933. g. 1. „	129	29
„ 1934. g. 1. janv.	120	35
„ 1935. g. 1. „	122	25
„ 1936. g. 1. „	124	26

Viena neredzīgā uzturēšana dienā pēc budžeta izmaksājusi: 1932./33. saimn. gadā — Ls 1,79, 1933./34. saimn. gadā — Ls 2,—, 1934./35. saimn. gadā — Ls 2,—, un 1935./36. saimn. gadā — Ls 1,99.

17) Valsts sociālo iestāžu — zīdaiņu namu, bērnu nama un neredzīgo institūta audzēkņu ārstēšana. Šo izdevumu apmērs ir atkarīgs no bērnu veselības stāvokļa un varbūtējiem infekcijas gadījumiem. 1931./32. saimn. gadā valsts sociālo iestāžu audzēkņu ārstēšana prasījusi Ls 56.932,63, 1932./33. s. gadā — Ls 45.992,50, 1933./34. s. gadā — Ls 91.337,—, 1934./35. s. gadā — Ls 91.286,— un 1935./36. saimn. gadā — Ls 83.213,98.

Pašvaldību sociālā apgādība. Uz 1936. g. 1. janvāri pašvaldību apgādībā sastāvēja 49.275 personas. Pēdējo skaitā bija 12.697 jeb 25,8% bērnu un 36.578 jeb 74,2% pieaugušu.

Slēgtā apgādībā — patversmēs — bija ievietoti 5.355 bērni (42,2% no apgādājamo bērnu kopskaita 12.697) un 9.732 pieaugušie (26,6% no apgādājamo pieaugušo kopskaita 36.578).

Galvas pilsētas apgādībā uz katrēm 1.000 iedzīvotājiem pārskata gada beigās bija 39 personas, pārējās pilsētās 34, bet uz laukiem 20 personu.

Pilsētās:	Apgādājamo skaits Pavisam	Uz 1.000 iedzīv.
Rīgā	14.848	39
Pilsētās ar:		
15—60 tūkst. iedzīv.	4.204	28
5—15 „ „	2.278	32
2—5 „ „	2.260	33
līdz 2 „ „	835	24
Kopā un caurmērā:		
1935. gadā	24.425	34
1934. gadā	25.858	37

Uz laukiem:	Apgādājamo skaits	
	Pavisam	Uz 1.000 iedzīv.
Vidzemē	9.938	29
Kurzemē	5.625	29
Zemgalē	6.394	28
Latgalē	2.893	6
Kopā un caurmērā:		
1935. gadā	24.850	20
1934. gadā	26.899	22
Pavisam un caurmērā:		
1935. gadā	49.275	25
1934. gadā	52.757	28

Pēdējos astoņos gados pilsētu un lauku pašvaldības sociāli apgādībai izdevušas:

1928. resp. 1928./29. saimn. gadā	Ls 7.049.300,—	79,1
1929. " 1929./30. " "	" 7.861.400,—	88,3
1930. " 1930./31. " "	" 8.081.000,—	90,7
1931. " 1931./32. " "	" 8.674.700,—	97,4
1932. " 1932./33. " "	" 8.907.600,—	100,0
1933. " 1933./34. " "	" 8.845.300,—	99,3
1934. " 1934./35. " "	" 8.677.600,—	97,4
1935. " 1935./36. " "	" 8.480.500,—	95,2

Kā redzam, pašvaldību izdevumi sociāli apgādībai trīs pēdējos gados pamazām slidējuši uz leju. 1935. gadā šie izdevumi uz 1 iedzīvotāju bija:

Pilsētās:	Pašvaldību sociāli apgādībai izdots	
	Pavisam	Caurmērā uz 1 iedzīvotāju
	Ls	Ls
Rīgā	4.218.800,—	10,96
Pilsētās ar:		
15—60 tūkst. iedzīv.	1.100.100,—	7,24
5—15 " "	375.100,—	5,32
2—5 " "	306.700,—	4,53
līdz 2 " "	110.000,—	3,12
Kopā un caurmērā:		
1935. gadā	6.110.700,—	8,60
1934. gadā	5.808.900,—	8,37
Uz laukiem:		
Vidzemē	884.600,—	2,61
Kurzemē	520.000,—	2,70
Zemgalē	722.600,—	3,16
Latgalē	242.600,—	0,51
Kopā un caurmērā:		
1935. gadā	2.369.800,—	1,91
1934. gadā	2.868.700,—	2,38
Pavisam un caurmērā:		
1935. gadā	8.480.500,—	4,35
1934. gadā	8.677.600,—	4,57

Caurmērā visā valstī pašvaldību sociālā apgādība pārskata gadā katram iedzīvotājam izmaksājusī Ls 4,35 pret Ls 4,57 gadu iepriekš. Pilsētu pašvaldības izdevušas šiem mērķiem nevien absolūti, bet arī relatīvi, t. i. uz 1 iedzīvotāju pārrēķinot, daudz vairāk kā lauku pašvaldības (Ls 6.110.700,— pret Ls 2.369.800,—, jeb Ls 8,60 uz 1 iedzīvotāju pret Ls 1,91). No pilsētām, savukārt, sociālās apgādības izdevumu ziņā pirmajā vietā stāv Rīga ar Ls 4.218.800,— jeb Ls 10,96 uz 1 iedzīvotāju.

Sabiedriskās palīdzības komitejas. Ziņas par savu darbību 1935./36. gadā sniegušas Rīgas, Jelgavas, Rēzeknes, Cēsu, Ludzas, Valmieras, Tuku, Jēkabpils, Kuldīgas, Bauskas, Rūjienas, Slokas, Ķemeru, Krāslavas un Valkas pilsētu sabiedriskās palīdzības komitejas.

Rīgas pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja ar 1935./36. gadu noslēdza savu 5. darbības gadu.

Pie komitejas pastāvēja līdzekļu vākšanas komisija, kontroles komisija, ēdināšanas komisija, mantu izdalīšanas komisija un jaunatnes vasaras darba apgāde.

Komitejas ieņēmumi un izdevumi 1935./36. darbības gadā bija:

Ieņēmumi:

Atlikums no iepriekšējā darbības gada	Ls 6.582,83
Atlikums no izrikojumiem pārskata gadā	" 15.814,71
Iestāžu un personu ziedojumi pārskata gadā	" 13.939,11
Valdības līdzekļi:	
ēdināšanai (caur tautas labklājības ministriju)	Ls 166.573,88
Ziemsvētku dāvanām trūcīgiem	5.270,—
papilddarbnieku algošanai	6.605,52
Pārtēriņš	7.071,54

Kopā Ls 221.857,59

Izdevumi:

Ēdināšanas izdevumi:	
produkti	Ls 144.499,15
ēdināšanas punktu ekspluat.	22.074,73
Ls 166.573,88	
Par produktu paciņām Ziemsvētkiem	5.270,—
Papilddarbnieku algošanai	6.605,52
Virtuvju inventārs	266,33
Pabalsti trūcīgiem:	
drebes un apavi	Ls 42.577,86
ires pabalsti	564,—
Ls 43.141,86	

Kopā Ls 221.857,59

1935./36. darbības gadā Rīgas pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja ieņēmusi Ls 214.786,05, bet izdevusi Ls 221.857,59. Citiem vārdiem, tās darbība noslēgusies ar Ls 7.071,54 lielu iztrūkumu, no kuŗa ap Ls 3.500,— tā cer segt ar ziedojumiem.

Trūcīgo kontroles komisijā piedalījās 16 organizācijas, pie kam 37 darbnieki strādāja tanī bez atalgojuma. Komisijai lūgušas pabalstu 3.432 ģimenes 14.975 personām.

Ēdināšanas komisijā, kuŗā piedalījās tās pašas 16 organizācijas, bez atalgojuma strādāja 19 ēdināšanas punktu pārziņi. Pārskata gadā darbojās 24 ēdināšanas punkti, izsniedzot pavisam 926.786 ēdiena devas. Viena ēdiena deva caurmērā izmaksāja Ls —,18 un sastāvēja: bērniem līdz 3 g. vecumam — no 1/2 ltr. piena, 200 g baltas maizes dienā un 250 g cukura nedēļā, pieaugušiem — no 1 ltr. zupas un 200 g rupjas maizes dienā. Caurmērā dienā paēdinātas 6.018 personas.

Mantu izdalīšanas komisija, kuŗā piedalījās 15 organizācijas, 1935./36. g. ziemā izsniegusi trūcīgiem 16.707 gab. apģērbu un apavu un 240 kg dažādu produktu. Saņēmuju skaits — 9.595 personas.

Jaunatnes vasaras darba apgādē 1935. gadā pieņemti 796, bet pieprasīti 755; ligumu noslēgts 664, kas pēc aprīņiem sadalās šādi: Rīgas — 363, Bauskas — 82, Valmieras — 115, Jelgavas — 17, Tukuma — 9, Cēsu — 49, Talsu — 1, Valkas — 15, Madonas — 5, Kuldīgas — 3, Jēkabpils — 1, Aizputes — 2, Daugavpils — 1 un Dobeles — 1. Darba apgādes izdevumi Ls 1.135,60, no tiem pati komisija segusi Ls 300,—, bet Latvijas Jaunatnes sarkanais krusts Ls 227,60, un ieņemts par noslēgtiem ligumiem — Ls 608,—.

Jelgavas pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja sniedz pārskatu par laiku no 1935. gada 1. novembra līdz 1936. gada 21. maijam, kas sakrīt ar tās 5. darbības gadu.

Komitejā ietelp 35 vietējās organizācijas, tās priekšsēdis — pilsētas galva H. Štolcs. Pārskata periodā darbojušās propagandas, ziedojumu vākšanas un bērnu uzraudzības sekcija.

Komitejas ieņēmumus un izdevumus rāda sekojošā tabuliņa:

Ieņēmums:

Atlikums no 1934./35. gada	Ls 1.925,57
Dažādu organizāciju un personu ziedojumi	Ls 616,—
%/%% par tekošu rēķinu 1935. g.	„ 43,60 „ 659,60
Kopā	Ls 2.585,17

Izdots:

Bērnu eglītes sarīkošanai	Ls 590,79
Pabalsts „Bērnu siles“ uzturēšanai	„ 400,—
Pabalsti dažādām personām	„ 132,26
Atlikums uz 1936. g. 21. maiju	„ 1.462,12
Kopā	Ls 2.585,17

Ziedojuma veidā ienākušas no Kultūras fonda 519 grāmatas — Ls 300,— vērtībā, no „Zemgales Balss“ redakcijas 6 grāmatas par Ls 6,— un drēbes, veļa, apavi no dažādiem ziedotājiem par Ls 240,—.

Trūcīgiem pārskata periodā sniegta šāda palīdzība:

- 1) uz Ziemsvētkiem izsniegta dāvanas 615 trūcīgiem bērniem;
- 2) pabalstīta bērnu sile ar Ls 400,—;
- 3) izsniegta drēbes, apavi un veļa 30 gadījumos;
- 4) izsniegti naudas pabalsti trūcīgām ģimenēm 5 gadījumos.

Rēzeknes pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja laikā no 1935. gada 18. decembra līdz 1936. gada 7. maijam izsniegusi pilsētas trūcīgo iedzīvotāju bērniem 95.322 ēdienu porcijas, izlietājot šim nolūkam Ls 12.456,02. Šos līdzekļus komitejai devusi tautas labklājības ministrija.

Cēsu pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja uz 1935. gada Ziemsvētkiem vāca ziedojumus svētku dāvanām trūcīgiem bērniem.

Pavisam ienāca:

1) Ziedojumi naudā	Ls 721,51
2) Ziedojumi mantās	„ 465,06
3) Pilsētas valdes pabalsts	„ 447,47
Kopā	Ls 1.634,04

Par ziedoto naudu nopirkta mantas un kopā ar ziedotām (pavisam 521 priekšmets) izsniegta 270 bērniem 27. decembrī sarīkotā Ziemsvētku eglītes vakarā.

Ludzas pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja trūcīgo bērnu ēdināšanu uzsāka 1935. gada 23. decembrī un izbeidza 1936. gada 7. maijā.

Ēdināšana notika punktos, kur katru dienu izsniedza siltu zupu ar 200 g rupjas maizes. Ēdināja caurmērā 463 bērnus mēnesī. Pavisam izsniegta porcijas par Ls 8.428,—, pie kam 1 porcija caurmērā izmaksāja līdz Ls —,15.

Bērnu ēdināšanai nepieciešamos līdzekļus devusi tautas labklājības ministrija.

Valmieras pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja nodibinājās 1935. g. ziemā no turienes sabiedrības organizācijām trūcīgo bērnu apdāvināšanai Ziemsvētkos. Šī komiteja labprātīgu ziedojumu ceļā savāca Ls 1.538,53 un šo summu izlietāja, apdāvinot 212 ģimenes ar 424 bērniem un izsniedzot 1.350 produktu pakas un 111 pakas ar apģērbu un apaviem.

Tukuma pilsētas Latvijas Sarkanā krusta nodaļa pagājušajā ziemā izdarīja uz pilsētas valdes lēmuma pamata trūcīgo bērnu ēdināšanu, kuŗa notikusi laikā no 1. februāra līdz 30. aprīlim. Šinī laikā izsniegta 19.549 siltas pusdienas (zupas porcijas) un 7.393 piena porcijas, izlietājot šim nolūkam Ls 4.142,24 valsts pabalstu. Ēdi-

nāšanas organizācijai (darbnieku algošana, telpu apkurināšana un apgaismošana, iekārtas remonts un citi izdev.) izdots Ls 815,32, ko pilsētas valde segusi no pašvaldības līdzekļiem.

Jēkabpils pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja 1935./36. gada ziemā savākusi ziedojumus Ls 511,05 naudā un Ls 66,38 produktos un drēbēs. Minētie līdzekļi izdalīti 33 trūcīgām ģimenēm, kā arī sarīkota Ziemsvētku eglīte, kur bērniem izsniegta 510 paciņas.

Kuldīgas pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja 1935./36. gadā savākusi Ls 398,68 naudā un Ls 137,01 mantās. Par ziedoto naudu iegādātas bērnu drēbes, apavi, veļa, kas izdalīti trūcīgiem bērniem kopā ar pilsētas valdes mantām un tautas labklājības ministrijas produktiem 1935. gada Ziemsvētkos.

Bauskas pilsētas sabiedriskās palīdzības komitejas 1935./36. gada darbību raksturo tās ieņēmumi un izdevumi minētajā laikā:

Ieņēmums:

Atlikums no 1934. g.	Ls 945,23
Ienākums no sarīkojumiem	„ 319,94
Kopā	Ls 1.265,17

Izdots:

Izsniegta trūcīgiem skolniekiem 5.877 pusd.	Ls 822,32
Izsniegta trūcīgiem bērniem 318 piena porc.	„ 58,16
Izsniegti trūcīgiem bērniem pabalsti naudā	„ 10,—
Izsniegta svētku paciņas	„ 14,—
Alga virējai ā Ls 30,— mēnesī	„ 142,—
Izdevumi, sarīkojot izrikojumus	„ 32,05
Atlikums uz 1936. g. 1. maiju	„ 186,64
Kopā	Ls 1.265,17

Rūjienas pilsētas sabiedriskās palīdzības komitejas uzdevumus 1935./36. g. ziemā veikusi Latvijas bērnu draugu biedrības turienes nodaļa: 1) uzturot bērnu sili (rudenī 5 bērni, ziemā 3); 2) vadot sociālās apgādes trūcīgo bērnu ēdināšanu (izsniegta pusdienas ap 200 bērniem); 3) vācot ziedojumus trūcīgiem bērniem un 4) apdāvinot svētkos pilsētas trūcīgos bērnus ar produktiem.

Laikā no 1935. g. septembra līdz 1936. g. jūnijam ieņēmums:

No Rūjienas pilsētas valdes	Ls 450,—
No Latvijas bērnu draugu b-bas centrālās valdes	„ 200,—
Biedru naudās	„ 106,80
Par Latv. bērnu draugu b-bas loterijas biļetēm	„ 282,—
Ziedojumos	„ 166,95
Kopā	Ls 1.205,75

Tai pašā laikā izdots bērnu siles uzturēšanai:

Pārtikai	Ls 571,09
Apģērbam	„ 147,38
Darbnieku algām	„ 442,15
Par rakstāmlietām	„ 18,27
Medicīniskai palīdzībai	„ 11,75
Dažādi izdevumi	„ 7,80
Atlikums uz 1936. g. 1. jūniju	„ 7,31
Kopā	Ls 1.205,75

Slokas pilsētas sabiedriskās palīdzības komiteja 1935./36. g. ziemā ēdinājusi trūcīgos bērnus no 1935. gada 14. decembra līdz 1936. gada 7. maijam, izsniedzot 39.677 porcijas zupas un 11.724 porcijas piena. Šim nolūkam izlietāti Ls 7.886,11 tautas labklājības ministrijas atvēlēto līdzekļu.

Kēmeru pilsētas sabiedriskās palīdzības komitejā darbojas pilsētas valde pilnā sastāvā līdz ar sekretāru un pamatskolas pārzini. 1935. gada ēdināšanas periodā no 1. janvāra

līdz 15. aprīlim trūcīgiem bezdarbnieku bērniem no valsts atvēlētajiem līdzekļiem izsniegta caurmērā no 76—80 pusdienas dienā. 1936. gada ēdināšanas periodā, no 12. janvāra līdz 7. maijam, izsniegta caurmērā no 90 līdz 96 pusdienas dienā. Pusdienu izsniegšana notika pilsētas pamatskolā, kur Ķemeru pilsētas valde ar pašvaldības līdzekļiem algoja divas ēdienu vārītājas un izdalītājas.

Krāslavas pilsētas valde izdarījusi trūcīgu darba meklētāju bērnu ēdināšanu no 1936. gada janvāra līdz 1936. g. 7. maijam, izsniedzot 11.889 porcijas zupas un 4.718 porcijas piena, kopsummā par Ls 2.959,89. No minētās summas Ls 2.651,12 saņemti no tautas labklājības ministrijas, bet Ls 308,77 pilsētas pašvaldība izlietājusi no saviem līdzekļiem.

Valkas pilsētas valde 1935./36. g. ziemā izdarījusi trūcīgo iedzīvotāju un bērnu ēdināšanu, izsniedzot 73 personām 130 dienās 9.490 porcijas par Ls 1.518,40. Minēto summu piešķirusi tautas labklājības ministrija no saviem līdzekļiem.

Sabiedriskās palīdzības komitejas, kas parasti pastāv pilsētu valdēs un kā sastāvā ir pilsētu pašvaldību un vietējo sabiedrības organizāciju pārstāvji, pa lielākai daļai rūpējušās par trūcīgo iedzīvotāju un to bērnu ēdināšanu ziemas periodā par tautas labklājības ministrijas izsniegtajiem līdzekļiem. Saimniecības izdevumus (telpas, malka, apkalpe) pie tam pa lielākai daļai sedza pašvaldības no saviem budžetiem. Sabiedriskās organizācijas no savas puses vairākos gadījumos devušas ēdināšanas punktiem darbiniekus bez atlīdzības.

Vairākas komitejas bez trūcīgo ēdināšanas organizēšanas vākušas ziedojumus trūcīgo pabalstīšanai un Ziemsvētku eglīšu sarīkošanai viņu bērniem.

Dažās pilsētās, kur sabiedriskās palīdzības komitejas nenodibinājās, to pienākumus veikušas atsevišķas iestādes vai organizācijas. Tā Liepājā trūcīgo ēdināšanu izdarījusi pilsētas darba apgāde, Tukumā — Latvijas Sarkanā krusta, bet Rūjienā — Latvijas bērnu draugu biedrības vietējā nodaļa.

Latvijas sociālās likumdošanas chronika*).

Chronique de la législation sociale en Lettonie.

Laikā no 1935. gada 15. maija līdz 1936. gada 15. maijam „Valdības Vēstnesī” varam saskaitīt 48 valdības likumdošanas aktis un atsevišķu resoru rīkojumus, kas vairāk vai mazāk skar sociālos jautājumus.

Chronoloģiskā kārtībā sarindoti tie būtu:

1) Ārstēšanas takse Madonas un apkārtnes pašvaldību veselības aizsardzības savienības slimnīcā Madonā 1935./36. b. gadā (publicēts 1935. gada „V. V.” 111. numurā).

2) Noteikumi Baldones sēravotu iestādes apmeklētājiem 1935. g. sezonā (publicēts 1935. gada „V. V.” 115. numurā).

3) Noteikumi Ķemeru sēravotu iestādes apmeklētājiem 1935. gada sezonā (publicēts 1935. gada „V. V.” 117. numurā).

4) Pārgrozījumi Valsts civildienesta nolikuma X. pielikumā (publicēti 1935. gada 21. jūnijā „V. V.” 137. numurā).

5) Pārgrozījumi tautas labklājības ministrijas noteikumos par aizdevumu izsniegšanu darba meklētāju ģimenēm un par bezdarbnieku nodarbināšanu lauku darbos (publicēti 1935. gada 21. jūnijā „V. V.” 137. numurā).

6) Noteikumi par kara mācības iestāžu mācības spēku atalgojumu (publicēts 1935. gada 2. jūlijā „V. V.” 145. numurā).

7) Rīkojums par vienkārša darba strādnieka vidējo dienas algu iemaksām slimo kasēs (publicēts 1935. gada 3. jūlijā „V. V.” 146. numurā).

8) Pārgrozījums noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu un Valsts civildienesta nolikumā (publicēts 1935. gada 5. jūlijā „V. V.” 148. numurā).

9) Pārgrozījums noteikumos par atalgojumu valsts iestāžu brīva līguma darbiniekiem ar mēneša algu (publicēts 1935. gada 5. jūlijā „V. V.” 148. numurā).

10) Likums par obligātorisko skolu skolotāju atalgojumu (publicēts 1935. gada 6. jūlijā „V. V.” 149. numurā).

11) Noteikumi par zāļu izsniegšanu slimu kasu dalībniekiem un viņu apgādājamiem ģimenes locekļiem (publicēti 1935. gada 9. jūlijā „V. V.” 151. numurā).

12) Rīkojums par zāļu izsniegšanu valsts darbiniekiem, kara invalidiem un viņu ģimenes locekļiem (publicēts 1935. gada 10. jūlijā „V. V.” 152. numurā).

13) Papildinājums noteikumos par lauku iedzīvotāju stacionāru un ambulātorisku ārstēšanu, zāļu izsniegšanu un norēķināšanās kārtību (publicēts 1935. gada 15. jūlijā „V. V.” 156. numurā).

14) Rīkojums par slimu kasu dalībnieku un viņu ģimenes locekļu ārstēšanu Valmieras dziedniecības peldu iestādē (publicēts 1935. gada 17. jūlijā „V. V.” 158. numurā).

15) Rīkojums par Rīgas un apkārtnes mājkalpotāju atsevišķās slimu kases un Rīgas mājkalpotāju slimu kases apvienošanu (publicēts 1935. gada 22. jūlijā „V. V.” 162. numurā).

16) Ārstnieciskā palīdzība lauku iedzīvotājiem un atalgojums par palīdzības sniegšanu (publicēts 1935. gada 16. augustā „V. V.” 184. numurā).

17) Lauku iedzīvotāju stacionārās un ambulātoriskās ārstēšanas, zāļu izsniegšanas un norēķināšanās kārtības noteikumu pārgrozījumi un papildinājumi (publicēti 1935. gada 6. septembrī „V. V.” 202. numurā).

18) Instrukcija pie noteikumiem par jūrnieceku darba apgādēm (publicēta 1935. gada 10. septembrī „V. V.” 205. numurā).

19) Rīkojums par ārvalšņu laukstrādnieku izpelnītās algas apmaiņu ārzemju valūtā (publicēts 1935. gada 17. septembrī „V. V.” 211. numurā).

*) Šaurākā nozīmē ar sociālo likumdošanu jāsaprot (pēc L. U. v. doc. P. Mucenieka definējuma) tiesību normu kopa, kas nosaka saimnieciski, sociāli vajāko pilsoņu īpatnīgo tiesisko stāvokli, ar ko valstij un citiem pilsoņiem (darba devējiem) uzliek sevišķus pienākumus šo sociāli vajāko pilsoņu aizsardzībai vai eksistences nodrošināšanai. Seit sociālās likumdošanas jēdzienu praktiskos nolūkos esam paplašinājuši, ietilpinot, piemēram, arī valsts darbiniekus, kuŗu tiesisko stāvokli kārtro administratīvā likumdošana.

20) Noteikumi par darba normām, prakses gadiem un atlīdzību obligātorisko skolu un citu zemāko mācības iestāžu skolotājiem (publicēti 1935. gada 25. septembrī „V. V.” 218. numurā).

21) Pārgrozījumi noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu (publicēti 1935. gada 15. oktobrī „V. V.” 235. numurā).

22) Pārgrozījums likumā par valdības un pašvaldības iestādēs svināmām dienām (publicēts 1935. gada 15. oktobrī „V. V.” 235. numurā).

23) Noteikumi valsts darbinieku zobu ārstiem (publicēti 1935. gada 1. novembrī „V. V.” 249. numurā).

24) Pārgrozījumi likumā par krīzes apkaļošanas nodokli (publicēti 1935. gada 4. novembrī „V. V.” 251. numurā).

25) Rīgas pilsētas pašvaldības pensiju kases statūtu grozījumi (publicēti 1935. gada 14. novembrī „V. V.” 260. numurā).

26) Rīkojums par jūrnieku darba apgāžu komiteju (publicēts 1935. gada 15. novembrī „V. V.” 261. numurā).

27) Pārgrozījumi un papildinājumi instrukcijā pie likuma par krīzes apkaļošanas nodokli (publicēti 1935. gada 27. novembrī „V. V.” 270. numurā).

28) Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par pensijām I. daļā (publicēti 1935. gada 16. decembrī „V. V.” 286. numurā).

29) Pārgrozījumi Valsts civildienesta nolikumā (publicēti 1935. gada „V. V.” 287. numurā).

30) Tautas labklājības ministrijas rīkojums, ka pensiju fondam par labu jāatvelk 6% (publicēts 1935. gada 20. decembrī „V. V.” 290. numurā).

31) Rīkojums par vienkārša darba strādnieka vidējo dienas algu iemaksām slimo kasēs (publicēts 1936. gada 2. janvārī „V. V.” 1. numurā).

32) Rīkojums par lauksaimnieciska rakstura darbos cietušo algu normām pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1936. gada 7. janvārī „V. V.” 4. numurā).

33) Rīkojums par amatniecības darba vietu īpašnieku ar 6. kategorijas rūpniecības zīmēm un bez tām un viņu ģimenes locekļu gada algu pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1936. gada 7. janvārī „V. V.” 4. numurā).

34) Rīkojums par lauksaimnieciska rakstura darba vietu īpašnieku un viņu ģimenes locekļu gada algu pabalstu un pensiju aprēķināšanai publicēts 1936. gada 7. janvārī „V. V.” 4. numurā).

35) Rīkojums par pagaidu darbos cietušo algu normām pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1936. gada 7. janvārī „V. V.” 4. numurā).

36) Rīkojums par vienkārša darba strādnieka vidējo dienas algu pensiju aprēķināšanai nelaimes un arodu slimību gadījumos (publicēts 1936. gada 7. janvārī „V. V.” 4. numurā).

37) Rīkojums par zvejnieku un viņu ģimenes locekļu gada algu pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1936. gada 7. janvārī „V. V.” 4. numurā).

38) Rīkojums par brīvprātīgo ugunsdzēsēju gada algu pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1936. gada 7. janvārī „V. V.” 4. numurā).

39) Rīkojums par zāļu izsniegšanu nelaimes gadījumos cietušajiem (publicēts 1936. gada 24. janvārī „V. V.” 19. numurā).

40) Pārgrozījums instrukcijā par līdzekļu sagādāšanu bezdarba apkaļošanai (publicēts 1936. gada 18. februārī „V. V.” 40. numurā).

41) Pārgrozījums noteikumos par krīzes laika atvilkumiem no valsts darbinieku un strādnieku atalgojuma un no valsts izmaksājamām pensijām, kā arī Valsts civildienesta nolikumā (publicēts 1936. gada 30. martā „V. V.” 74. numurā).

42) Pārgrozījums noteikumos par algas paaugstinājuma neizmaksu darbiniekiem, kas tiesību uz paaugstinātu algu iegūst uz nokalpoto gadu vai izglītības pamata (publicēts 1936. gada 30. martā „V. V.” 74. numurā).

43) Noteikumi par slimo kasu dalībnieku bērnu novietošanu atpūtā pie lauku iedzīvotājiem 1936. gada vasarā (publicēti 1936. gada 7. aprīlī „V. V.” 81. numurā).

44) Pārgrozījums noteikumos par valsts iestāžu juriskonsultiem un Valsts civildienesta nolikumā (publicēts 1936. gada 8. aprīlī „V. V.” 82. numurā).

45) Noteikumi par pilsētu trūcīgo iedzīvotāju bērnu novietošanu atpūtā pie lauku iedzīvotājiem 1936. gada vasarā (publicēti 1936. gada 11. aprīlī „V. V.” 83. numurā).

46) Pārgrozījumi un papildinājumi Valsts civildienesta nolikuma II. pielikumā (publicēti 1936. gada 5. maijā „V. V.” 101. numurā).

47) Pārgrozījumi ārstniecības nolikumā (publicēti 1936. gada 8. maijā „V. V.” 104. numurā).

48) Pārgrozījums likumā par darba laiku (publicēts 1936. gada 9. maijā „V. V.” 105. numurā).

Sakārtojot min. likumdošanas aktis un rīkojumus pēc skarto sociālo jautājumu dabas, dabūjam šādu ainu:

Sociālās apdrošināšanas jautāj. izdoti 16 likumd. aktis un rīkoj.					
Sociālās apgādības	8	”	”	”	”
Darba līgumi, aizsardzība	24	”	”	”	”
un t. t.	”	”	”	”	”

Kopā 48 likumd. aktis un rīkoj.

Starptautiskā darba organizācija. Organisation internationale du travail.

Pa daļai nolūkā izlīdzināt kapitālistisko konkurenci, pa daļai aiz tīri humāniem motīviem, doma nokārtot darba aizsardzības jautājumus starptautiskas sadarbības ceļā radās jau XVIII. gadsimtenā beigās.

Plašāk reālizēties šī doma tomēr varēja tikai pēc pasaules kara. 1919. gada 31. janvārī sabiedroto augstākā padome nolēma dibināt starptautiskās darba likumdošanas komisiju. Ziemeļ-

amerikas strādnieku savienības priekšsēža Zamuēļa Gompersa vadībā šī komisija 35 sēdēs skatīja cauri angļu izstrādāto starptautiskās darba organizācijas projektu. Atsevišķus projekta nosacījumus gan grozīja, tomēr visumā to pieņēma kā komisija, tā pati miera konference. Pēdējā savā 1919. gada 11. aprīļa kopsēdē nolēma uzņemt to miera līgumā kā šā līguma atsevišķu sastāvdaļu (Versaļas 1919. g. 28. jūnija miera līguma 13. daļa).

1935. gadā starptautiskā darba organizācijā piedalījās šādas 62 valstis: Abesinija⁴⁾, Afganistana⁸⁾, Albānija¹⁾, Argentīna, Austrālija, Austrija, Beļģija, Bolīvija, Brazīlija, Britānijas imperija, Bulgārija¹⁾, Čehoslovākija, Čīle, Dānija, Dienvidāfrika, Dienvidslāvija, Dominikāņu republika⁵⁾, Ēkvadora⁸⁾, Francija, Grieķija, Gvatemala, Haiti, Holande, Hondura, Igaunija²⁾, Indija, Iraka⁷⁾, Irāna (Persija), Irijas brīvvalsts⁴⁾, Itālija, Japāna, Jaunzēlande, Kanada, Ķīna, Kolumbija, Kuba, Latvija²⁾, Libērija, Lietuva, Luksemburga¹⁾, Meksika⁶⁾, Nikaragva, Norvēģija, Padomju Krievija⁸⁾, Panama, Paragvaja, Peru, Polija, Portugāle, Rumānija, Salvadora, Siama, Somija⁴⁾, Spānija, Šveice, Turcija⁷⁾, Ungārija⁸⁾, Urugvaja, Vācija⁹⁾, Venecuēla, Ziemeļamerikas savienotās valstis⁸⁾ un Zviedrija.

Starptautiskai darba organizācijai ir divas iestādes — konference, kas sanāk vismaz vienreiz gadā, un starptautiskais darba birojs Tautu savienības mitekļi — Ženēvā.

Saskaņā ar organizācijas satversmes 3. (389.) pantu, katrai dalībnieces valstij jāšūta uz konferenci četri pārstāvji, kuriem var dot līdz tehniskus padomniekus, un proti, ne vairāk par diviem katram darbu kārtības punktam. No katras valsts delegātiem diviem jābūt valdības pārstāvjiem, vienam darba devēju un vienam strādnieku pārstāvim.

Dažādu apstākļu dēļ (politiskās iekārtas maiņa, darbu kārtībā uzstādītie jautājumi nav zemē aktuāli, nav asināts pietiekami līdzekļu delegācijas sūtīšanai u. t. t.) vairākas valstis dažās darba konferences sesijās vai nu nemaz nav piedalījušās, vai arī piedalījušās tanīs ar nepilnām delegācijām. Tā, XX. sesijā, kas sanāca Ženēvā 1936. gadā no 4. līdz 23. jūnijam, no 48 valstīm 34 bija reprezentētas ar pilnīgām, bet 14 — ar nepilnīgām delegācijām.

Lēmumi, kuŗus nodod atsevišķām valstīm reālizēšanai dzīvē, jāpieņem konferencē ar $\frac{2}{3}$ balsu vairākumu. Šos lēmumus pieņem divējādā veidā: 1) kā projektus starptautiskiem nolīgumiem (konvencijām), kas saistīgi ikvienai dalībnieces valstij, kuŗa tos ratificē, un 2) kā ieteikumus valsts likumdošanai, kuriem jālīdz radīt sikumus gan nesaskaņotās, bet pēc būtības vienādas tiesības. Dalībnieces valstis nav spiestas pieņemt konferences projektus, bet viņu pienākums gan ir ne vēlāk par 18 mēnešiem iesniegt tos izlemšanai likumdošanas iestādēm.

Līdz 1936. gadam notikušās devīpadsmit darba konferences sesijās pieņemti 49 konvenciju projekti. Sniedzot tālāk šo projektu sarakstu to pieņemšanas hronoloģiskā kārtībā, atzīmējam pie katra projekta iekavās valšku skaitu, kas to līdz 1935. gada beigām ratificējušas.

Darba konferences 1. sesija, Vašingtonā 1919. g.:

1. Darba laiks rūpniecībā (21); 2. Bezdarbs (30); 3. Dzemdības (16); 4. Sieviešu nakts darbs rūpniecībā (30); 5. Minimālais vecums rūpniecībā nodarbinātiem bērniem (26); 6. Mazgadīgo nakts darbs rūpniecībā (30).
2. sesija, Dženovā 1920. g.: 7. Minimālais vecums kuģniecībā nodarbinātiem bērniem (28); 8. Atlīdzība kuģa bojāejas gadījumā (21); 9. Darba apgādāšana (23).
3. sesija, Ženēvā 1921. g.: 10. Minimālais vecums lauksaimniecībā nodarbinātiem bērniem (17);

11. Biedrošanās tiesības lauksaimniecībā (27); 12. Atlīdzība nelaimes gadījumos lauksaimniecībā (19); 13. Svina baltuma noliegšana krāsošanā (23); 14. Nedēļas atpūtas diena rūpniecībā (24); 15. Minimālais vecums ogļu padošanas vai kurināšanas darbos uz jūras nodarbinātiem (28); 16. Saistīga mazgadīgu jūrnieku medicīniska izmeklēšana (26).

7. sesija, Ženēvā 1925. g.: 17. Atlīdzība nelaimes gadījumos rūpniecībā (16); 18. Atlīdzība saslimšanas gadījumos ar arodslimību (28); 19. No ārzemēm ieceļojošo strādnieku pielīdzināšana iekšzemes strādniekiem attiecībā uz atlīdzību nelaimes gadījumos darbā (34); 20. Nakts darbi maiznīcās (10).
8. sesija, Ženēvā 1926. g.: 21. Izceļotāju uzraudzības vienkāršošana uz kuģiem (19).
9. sesija, Ženēvā 1927. g.: 22. Jūrnieku darba līgums (18); 23. Jūrnieku atpakaļnogādāšana dzimtenē (16).
10. sesija, Ženēvā 1928. g.: 24. Rūpniecības un tirdzniecības darbinieku un mājkaltpotāju sociālā apdrošināšana slimības gadījumos (16); 25. Laukstrādnieku sociālā apdrošināšana slimības gadījumos (11).
11. sesija, Ženēvā 1928. g.: 26. Minimālālgu noteikšanas metodes (16).
12. sesija, Ženēvā 1929. g.: 27. Svāra atzīmēšana uz lieliem, pa ūdens ceļu pārvadamajiem saiņiem (29); 28. Kuģu piekraušanā un izkraušanā nodarbināto strādnieku aizsardzība pret nelaimes gadījumiem (4).
14. sesija, Ženēvā 1930. g.: 29. Piespiedu vai saistīgs darbs (16); 30. Darba laiks tirdzniecībā un kantoros (6).
15. sesija, Ženēvā 1931. g.: 31. Darba laiks ogļu raktuvēs (1).
16. sesija, Ženēvā 1932. g.: 32. Ostas strādnieku aizsardzība pret nelaimes gadījumiem (revidēts 1929. g. konvencijas projekts) — (4); 33. Minimālais vecums tādos darbos nodarbinātiem, kam nav rūpniecības rakstura (3).
17. sesija, Ženēvā 1933. g.: 34. Privātie maksas vietu apgādāšanas kantori; 35. Rūpniecības un tirdzniecības darbinieku, brīvo profesiju darbinieku, mājrupniecības darbinieku un mājkaltpotāju saistīga apdrošināšana vecuma gadījumam; 36. Lauksaimniecības algotu darbinieku saistīga apdrošināšana vecuma gadījumam; 37. Rūpniecības un tirdzniecības darbinieku, brīvo profesiju darbinieku, mājrupniecības darbinieku un mājkaltpotāju saistīga apdrošināšana darba invaliditātes gadījumam; 38. Lauksaimniecības algotu darbinieku saistīga apdrošināšana darba invaliditātes gadījumam; 39. Rūpniecības un tirdzniecības darbinieku, brīvo profesiju darbinieku, mājrupniecības darbinieku un mājkaltpotāju saistīga apdrošināšana nāves gadījumam; 40. Lauksaimniecības algotu darbinieku saistīga apdrošināšana nāves gadījumam.
18. sesija, Ženēvā 1934. g.: 41. Sieviešu naktsdarbs rūpniecībā (revidēts 1919. gada konvencijas projekts); 42. Atlīdzība saslimšanas gadījumos ar profesionālu slimību (revidēts 1925. gada konvencijas projekts); 43. Darba laiks automatiski izgatavojamā logu stikla fabrikās; 44. Pabalsti vai atlīdzība piespiedu bezdarbniekiem.

¹⁾ Darba organizācijas locekļi kopš 1920. g. ²⁾ Kopš 1921. gada. ³⁾ Kopš 1922. gada. ⁴⁾ Kopš 1923. gada. ⁵⁾ Kopš 1924. gada. ⁶⁾ Kopš 1931. gada. ⁷⁾ Kopš 1932. gada. ⁸⁾ Kopš 1934. gada. ⁹⁾ Izstājies 1935. gada 21. oktobrī.

19. sesija, Ženēvā 1935. g.: 45. Sieviešu nodarbināšana apakšzemes darbos raktuvēs; 46. Darba laika ierobežošana ogļu raktuvēs (revidēta konvencija); 47. Cetrdesmit stundu darba nedēļa; 48. Darba nespējas, vecuma un nāves gadījumos apdrošināto tiesību paturēšanas starptautisks režīms; 49. Darba laika saīsināšana puķu rūpniecībā.
20. sesija Ženēvā sanākusi 1936. gada 4. jūnijā un šā pārskata sastādīšanas laikā turpina savu darbību. Atklāšanas brīdī tanī bija prezentētas 48 valstis¹⁾ ar 153 delegātiem un 236 tehniskiem padomniekiem, pavisam ar 389 personām. Valdības pārstāv 86 delegāti un 100 tehnisku padomnieku, darba devējus — 34 delegāti un 63 tehniski padomnieki un strādniekus — 33 delegāti un 73 tehniski padomnieki. Pilnā sastāvā delegācijas sūtījušas 34 valstis: Anglija, Argentīna, Austrālija, Austrija, Beļģija, Brazīlija, Čehoslovākija, Dānija, Dienvidāfrika, Dienvidslāvija, Grieķija, Holande, Francija, Igaunija²⁾, Īrija, Itālija, Indija, Japāna, Jaunzēlande, Kanāda, Ķīna, Kuba, Luksemburga, Meksika, Norveģija, Polija, Portugale, Somija, Spānija, Šveice, Ungārija, Ziemeļamerikas savienotās valstis, Zviedrija un Venecuēla.

Nepilnas delegācijas, t. i. tikai valdības delegātu sūtījušas 14 valstis: Afganistāna, Bulgārija, Čīle, Ekvadora, Iraka, Irāna, Latvija³⁾, Lietuva⁴⁾, Padomju Krievija, Panama, Peru, Rumānija, Siama un Urugvaja.

No ievērojamākām rūpniecības zemēm, kas izstājušas no darba organizācijas, delegāciju nav vairs sūtījuši Vācija. Ēģipte kā parasti atsūtījusi novērotāju, bet Itālija aiz politiskiem motīviem savu delegāciju atsaukusi.

20. sesijas darbu kārtībā likti šādi jautājumi: 1) dažādu strādnieku pieņemšanas sistēmu reglamentēšana (otrreizēja iztirzāšana), 2) samaksāti atvaļinājumi, 3) darba laika samazināšana valdības vai ar tās pabalstu organizētos sabiedrības darbos, 4) darba laika samazināšana ēku un ceļu būvju darbos, 5) darba laika samazināšana dzelzs un tērauda rūpniecībā, 6) darba laika samazināšana tekstilrūpniecībā, 7) darba laika samazināšana akmeņogļu raktuvēs, 8) drošības nosacījumi būvdarbībā uz stalažām un smaguma celšanā nodarbinātiem strādniekiem.

Atskaitot 7. un 8. jautājumu, visus pārējos jautājumus iztirzās jau otrreiz.

Ratifikāciju kopskaits uz 1936. g. 1. janvāri — 679.

Pēc valstīm sakārtots ratifikāciju skaits uzrāda šādu ainu:

- 33 ratifikācijas: Čīle, Spānija.
- 30 ratifikācijas: Nikaragva, Urugvaja.
- 29 ratifikācijas: Bulgārija.
- 27 ratifikācijas: Luksemburga.
- 24 ratifikācijas: Kolumbija.
- 23 ratifikācijas: Beļģija.
- 21 ratifikācija: Dienvidslāvija, Īrijas brīvvalsts, Itālija.
- 20 ratifikācijas: Igaunija, Kuba.
- 19 ratifikācijas: Anglija, Francija.

¹⁾ Vēlāk ieradušās Kolumbijas un Turcijas delegācijas.

²⁾ Sonin, Kōdar, Mauritz un Metslang.

³⁾ Feldmanis.

⁴⁾ Staneika.

17 ratifikācijas: Holande, Latvija, Polija, Rumānija, Vācija, Zviedrija.

16 ratifikācijas: Ungārija.

14 ratifikācijas: Austrija, Indija.

13 ratifikācijas: Čehoslovākija, Grieķija, Norveģija, Somija.

12 ratifikācijas: Dānija, Japāna.

10 ratifikācijas: Austrālija.

9 ratifikācijas: Argentīna, Meksika.

8 ratifikācijas: Portugale, Šveice.

7 ratifikācijas: Kanāda, Lietuva.

6 ratifikācijas: Dienvidāfrika, Ķīna.

4 ratifikācijas: Albānija, Brazīlija, Dominikāņu republika, Venecuēla.

1 ratifikācija: Libērija.

0 ratifikācijas: Abesīnija, Afganistāna, Bolīvija, Ekvadora, Gvatemala, Hāiti, Hondura, Iraka, Irāna (Persija), Jaunzēlande, Padomju Krievija, Panama, Paragvaja, Peru, Salvadora, Siama, Turcija, Ziemeļamerikas savienotās valstis.

No 62 valstīm, starptautiskās darba organizācijas locekļiem, Latvija konvenciju ratificēšanas ziņā iepem 10. vietu. Līdzīgi Latvijai 17 konvencijas vēl ratificējušas Holande, Polija, Rumānija, Vācija un Zviedrija. Lielāku konvenciju skaitu kā Latvija ratificējušas 15 valstis (tai skaitā Igaunija ar 20 ratifikācijām), mazāku, vai arī nevienu konvenciju — 41 valsts (tai skaitā Lietuva ar 7 ratifikācijām).

Latvija ratificējušas šādas konvencijas:

1. Darba laiks rūpniecībā.
3. Dzemdības.
5. Minimālais vecums rūpniecībā nodarbinātiem bērniem.
6. Mazgadīgo nakts darbs rūpniecībā.
7. Minimālais vecums kuģniecībā nodarbinātiem bērniem.
8. Atlīdzība kuģa bojāejas gadījumā.
9. Darba apgādāšana.
11. Biedrošanās tiesības lauksaimniecībā.
12. Atlīdzība nelaimes gadījumos lauksaimniecībā.
13. Svina baltuma noliegšana krāsošanā.
14. Nedēļas atpūtas dienā rūpniecībā.
15. Minimālais vecums ogļu padošanas vai kurināšanas darbos nodarbinātiem.
16. Saistīga mazgadīgu jūrnieku medicīniska izmeklēšana.
17. Atlīdzība nelaimes gadījumos rūpniecībā.
18. Atlīdzība saslīmšanas gadījumos ar arodslimību.
19. No ārzemēm ieceļojošo strādnieku pielīdzināšana iekšzemes strādniekiem attiecībā uz atlīdzību nelaimes gadījumos darbā.
24. Rūpniecības un tirdzniecības darbinieku un mājamkalpotāju sociālā apdrošināšana slimības gadījumos.

No reģistrēto ratifikāciju kopskaita uz 1935. gadu krit 43 (gadu iepriekš 58).

Bez konvenciju projektiem starptautiskās darba konferencēs pieņemti arī dažādi ieteikumi. To skaits 1935. gadā bija 43, pie kam pēc konferences sesijām tie sadalījās šādi: 1. sesijā (1919. g.) — 5, 2. sesijā (1920. g.) — 4, 3. sesijā (1921. g.) — 8, 4. sesijā (1922. g.) — 1, 5. sesijā (1923. g.) — 1, 6. sesijā (1924. g.) — 1, 7. sesijā (1925. g.) — 4, 8. sesijā (1926. g.) — 1, 9. sesijā (1927. g.) — 1, 10. sesijā (1928. g.) — 1, 11. sesijā (1928. g.) — 1, 12. sesijā (1929. g.) — 4, 14. sesijā (1930. g.) — 5,

16. sesijā (1932. g.) — 2, 17. sesijā (1933. g.) — 2, 18. sesijā (1934. g.) — 1 un 19. sesijā (1935. g.) arī 1 ieteikums.

Starptautiskās darba konferences 19. sesijā pieņemto konvenciju projektu un ieteikumu saturs īsumā ir šāds:

45. Sieviešu nodarbināšana apakšzemes darbos raktuvēs. Konvencijā termins „raktuves“ attiecas uz visiem publiskiem un privātiem uzņēmumiem, kas iegūst apakšzemē atrodošās substances. Neviena sieviešu dzimuma persona, lai cik veca tā arī būtu, nav nodarbināma raktuvēs apakšzemes darbos.

Nacionālā likumdošana var izslēgt no šā aizlieguma:

- personas, kas ieņem vadītāju posteni un neizpilda fizisku darbu;
- personas, kas nodarbinātas sanitārās un sociālās apkalpēs;
- personas, kas studiju laikā pielaistas raktuves apakšzemes daļās arodnieciskai izglītībai nepieciešamā stāža iegūšanai, un
- visas personas, kas gadījuma dēļ aicinātas nokāpt raktuves apakšzemes daļās, lai tur veiktu kādu uzdevumu, kam nav fiziska darba rakstura.

46. Darba laika ierobežošana ogļu raktuvēs (1935. gadā revidēta konvencija). Konvencija attiecas uz visām ogļu raktuvēm, kā uz tām, kas dod vienīgi akmeņogles un lignītu, tā arī uz tām, kur līdztekus citiem materiāliem šos produktus iegūst pārsvarā. Par lignīta raktuvēm konvencija uzskata raktuves, kurās iegūst ogli no jaunākiem par akmeņogļu laikmetu ģeoloģiskiem laikmetiem.

Par strādnieku, konvenciju piemērojot, uzskatāmas: a) visas apakšzemes ogļu raktuvēs nodarbinātās personas, lai kādos uzņēmumos un gar kādiem darbiem tās arī strādātu, atskaitot pārvaldes jeb uzraudzības personālu, kas parasti nepiedalās fiziskā darbā; b) visas virszemes akmeņogļu lauztuvēs tieši vai netieši ogļu iegūšanā nodarbinātās personas, atskaitot pārvaldes jeb uzraudzības personālu, kas parasti nepiedalās fiziskā darbā.

Par darba laiku apakšzemes ogļu raktuvē uzskatāms tur pavadītais laiks, ko noteic šā:

- par raktuvē pavadīto laiku atzīstams periods, ko ietver moments, kad strādnieks iekāpj šachtas kabīnē priekš nolaišanās lejā, un moments, kad tas, atgriezdamies no apakšzemes, izkāpj no kabīnes;
- raktuvēs ar ieeju pa galeriju par raktuvē pavadīto laiku uzskatāms periods no strādnieka ieešanas galerijā līdz tā iznākšanai atgriežoties uz virszemi.

Nevienā apakšzemes ogļu raktuvē strādnieka darba laiks nevar pārsniegt 7 stundas 45 minūtes diennaktī.

Šās konvencijas nosacījumi uzskatāmi par izpildītiem, ja laiks starp momentu, kad posteņa vai kādas grupas pirmie strādnieki atstāj virszemi, un momentu, kad tie atgriežas uz virszemi, nepārsniedz minētās 7 stundas 45 minūtes, pie kam atsevišķu posteņu vai grupu nolaišanās un pacelšanās kārtībai un laikam jābūt jūtami vienādiem.

Šās konvencijas nosacījumi uzskatāmi arī par izpildītiem, ja nacionālā likumdošana noteic, ka raktuvē pavadītā laika konstatēšanai strādnieku

nolaišanās vai pacelšanās ilgums aprēķināms pēc visu strādnieku posteņu vidējā nosvērtā nolaišanās vai pacelšanās ilguma visā valstī.

Sai gadījumā periods, ko ietver moments, kad posteņa pēdējais strādnieks atstāj virszemi, un moments, kad šā posteņa pirmais strādnieks parādās uz virszemes, nedrīkst nevienā raktuvē pārsniegt 7 stundas 15 minūtes. Nav pielaizama nekāda nokārtošanas sistēma, pēc kuŗas par atsevišķu strādnieku kategoriju uzskatīto ogļu cirtēju (the hewers) vidējais darba laiks pārsniegtu citu, tā paša posteņa apakšzemes darbos nodarbināto strādnieku kategoriju darba laiku.

Ja kāda valsts, kas lietā pēdējo darba laika konstatēšanas metodi, pāriet uz pirmo no šeit minētajām, tai šī pārmaiņa jāizdara uzreiz visā zemē un ne tās atsevišķā daļā.

Strādnieki nav nodarbināmi akmeņogļu raktuvēs apakšzemes darbos svētdienās un likumā paredzētās svētku dienās.

Tomēr šis nosacījums uzskatāms par izpildītu arī tad, ja no nepārtrauktās 24 stundu atpūtas, kuŗu saņem strādnieki, vismaz 18 stundas iekrīt svētdienā vai svētku dienā.

Nosacījumos par svētdienu un svētku dienu atpūtu nacionālā likumdošana strādniekiem, vecākiem par 18 gadiem, var pieļaut izņēmumu:

- darbos, kuŗus pēc to dabas nevar pārtraukt;
- darbos, kas attiecas uz raktuvju vēdināšanu, vēdināšanas ierīču izlabošanu, raktuvju aizsardzību un dzīvnieku apkopšanu, kā arī pirmās palīdzības sniegšanas darbos nelaimes un slimības gadījumos;
- namdaru darbos raktuvē, ja tos nevar izdarīt citā dienā, nepārtraucot vai netraucējot ekspluatācijas gaitu.

Competentām iestādēm jāspēj nepieciešamie soļi, lai svētdienās un svētku dienās nekādus citus darbus, atskaitot izņēmuma veidā atļautos, neizpildītu.

Svētdienās un svētku dienās izņēmuma veidā atļautie darbi atalgojami pēc parastās likmes ar 25% uzviju. Ja strādniekus šais darbos nodarbina plašos apmēros, tie jākompensē vai nu ar atpūtas laiku darba dienās, vai arī ar parastās likmes paaugstinājumu, kuŗai tad pieskaitāma minētā 25% uzvija.

Sīkāk šo nosacījumu piemērošanu noteiks nacionālā likumdošana.

Publiskās varas noteikumi fiksēs īsāku par 7 st. 45 min., resp. 7 st. 15 min. darba laiku tiem strādniekiem, kas nodarbināti raktuvēs ar nenormāliem temperatūras, mitruma u. c., stiprā mērā veselības apdraudētājiem apstākļiem. No otras puses, publiskās varas noteikumi var atļaut pārsniegt minēto darba laiku:

- force majeure gadījumos, kad neatliekami jāstrādā, lai glābtu mašīnas, darba rīkus un raktuves ierīces no bojāšanās un līdz ar to novērstu iespējamus traucējumus normālā ekspluatācijas gaitā; nav svarīgi, ka ar šo darbu saistās nejauša akmeņogļu iegūšana;
- darbos, kas pēc savas dabas neatliekami jāturpina, kā arī tehniskos darbos, kas nepieciešami regulāras ekspluatācijas sagatavošanai, nobeigšanai vai arī atjaunošanai pilnos apmēros nākošā maiņā un nav saistīti ar akmeņogļu iegūšanu un to transportu; katra at-

sevišķa strādnieka darba laika pagarinājums šais gadījumos nedrīkst pārsniegt $\frac{1}{2}$ stundas dienā;

- c) publiskās varas noteikumi var atļaut lielāku par $\frac{1}{2}$ stundas darba laika pagarinājumu: 1) strādniekiem, kuņu klātbūte nepieciešama pie ventilācijas ierīces un gaisa kompresoriem, 2) apakšzemes krājumu uzraugiem (underground storemen), un 3) apakšzemes vinču mašīnistiem (winchmen), lokomotīvu vadītājiem un viņu nepieciešamiem palīgiem.

Tomēr nevienu no minēto katēgoriju darbniekiem, kaut arī tas nolikts pie darba, kas sava rakstura dēļ neatliekami jāturpina, nevar nodarbināt vairāk par 8 stundām dienā, neieskaitot laiku, kāds nepieciešams, lai šis strādnieks aizsniegtu darba vietu raktuvē un no tās atgrieztos, pie kam šim laikam jābūt minimālam.

Bez tam darba laika pagarinājuma ilgumu attiecībā uz: 1) apakšzemes krājumu uzraugiem, 2) iekšējo šachtu mašīnistiem, kas novietoti pie personāla transporta, un 3) abām iepriekš minētām katēgorijām nepieciešamiem palīgiem — nosaka publiskās varas noteikumi.

Strādniekiem, kuņu klātbūte pie ventilācijas ierīcēm un gaisa kompresoriem nepieciešama maiņu periodiskai nomainīšanai, publiskās varas noteikumi var atļaut pārsniegt konvencijā nospraustās darba laika robežas. Šādos apstākļos radušies darba laika pārsniegumi nav uzskatāmi par virsstundām, bet tikai ar nosacījumu, ka nevienu no šiem strādniekiem 3 nedēļu laikā nenodarbinātu vairāk kā 21 maiņā. Maiņu ilgumam jāsakrīt ar atbilstošām katēgorijām atļauto darba laiku.

Raktuves normālas eksploatācijas gadījumā augstāk minēto katēgoriju strādnieku skaits, kam tehnisku apstākļu dēļ atļauts strādāt pagarinātu darba laiku, nedrīkst pārsniegt 5% no visa raktuvē nodarbinātā personāla kopskaita.

Publiskās varas noteikumi var ārpus augstāk minētiem darba laika pagarināšanas nosacījumiem pieļaut vēl lielākus 60 virsstundu gadā visiem uzņēmumiem valsts mērogā. Šīs virsstundas atalgojamas pēc normālās likmes ar 25% uzviju.

Publiskās varas noteikumi par darba laika pagarināšanu izdodami saziņā ar ieinteresētām darba devēju un darba ņēmēju arodbiedrībām.

Lai atvieglinātu šās konvencijas realizēšanu dzīvē, katras raktuves administrācijai:

- 1) jāizkaļ redzamā vietā stundu saraksts, kad sākas un beidzas katra strādnieku grupas vai posteņa nolaišanās šachtā vai pacelšanās no tās; šim sarakstam jābūt publiskas varas apstiprinātam un tādā kārtā sastādītam, ka strādnieka klātbūtes laiks raktuvē nepārsniegtu šai konvencijā noteiktās robežas. Sarakstu var grozīt tikai ar publiskās varas piekrišanu;
- 2) jāatzīmē īpašā reģionā pēc vienvēidīgas, nacionālās likumdošanas noteiktas formas visi darba laika pagarinājumi, kādi ievesti saskaņā ar attiecīgiem šās konvencijas nosacījumiem.

Konvencijā noteikto darba laiku lignīta apakšzemes raktuvēs ievēd ar šādiem nosacījumiem:

- 1) nacionālās likumdošanas paredzētos gadījumos kompetentas publiskas iestādes var at-

ļaut, neieskaitot strādnieku klātbūtes laikā raktuvēs kolektīvos darba pārtraukumus, kas rada ražošanas apstāšanos. Šie pārtraukumi nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt 30 minūtes. Atļauju kolektīvo pārtraukumu neieskaitīšanai darba laikā dodama tikai pēc tam, kad šādas sistēmas ieviešanas nepieciešamība katrā atsevišķā gadījumā konstatēta oficiālas izmeklēšanas ceļā, un pie tam vienīgi saziņā ar ieinteresēto strādnieku pārstāvjiem;

- 2) paredzēto maksimālo virsstundu skaitu gadā — 60 — var paaugstināt līdz 75.

Bez tam kompetentās iestādes var atļaut paredzēt kolektīvos līgumos vēl otras 75 virsstundas gadā. Arī šās virsstundas atalgojamas pēc normālām likmēm ar 25% uzviju.

Šās otras 75 virsstundas nevar atļaut visiem uzņēmumiem valsts mērogā, bet tikai — atsevišķos rajonos vai atsevišķiem uzņēmumiem, kur to attaisno tehniski vai īpaši ģeoloģiski apstākļi.

Uz raktuvēm zem klajas debess šī konvencija nav attiecināma. Tomēr valstis, kas ratificējušas šo konvenciju, apņemas attiecināt uz šīm raktuvēm 1919. gada Vašingtonas konvencijas nosacījumus par 8 stundu darba dienu resp. 48 stundu darba nedēļu un lielākais 100 virsstundām gadā.

Atsevišķos vajadzības gadījumos atļauts kolektīvos līgumos paredzēt vēl otras 100 virsstundas.

Šās konvencijas nosacījumi nevar noderēt par pamatu nacionālās likumdošanas grozīšanai attiecībā uz darba laiku tādā veidā, ka šie grozījumi samazinātu strādniekiem dotās garantijas.

Tādu notikumu gadījumā, kas apdraud nacionālo drošību, ikviena valdība var apturēt šās konvencijas nosacījumu lietāšanu savā zemē.

47. Četrdesmit stundu darba nedēļa. Katra valsts starptautiskās darba organizācijas locekle, kas ratificē šo konvenciju:

- a) izsakās par labu 40 stundu darba nedēļas principam, kas ievadama tādējādi, ka ar to nepasliktinātos darbnieku dzīves līmenis;
- b) izsakās par labu tādu soļu speršanai, vai uzmodinājumam uz tādiem soļiem, kurus atrastu par piemērotiem tikko minētā mērķa sasniegšanai, un
- c) apņemas lietāt šo principu dažādās darba nozarēs, saskaņā ar šās organizācijas locekļa ratificēto atsevišķo konvenciju sīkākiem nosacījumiem.

48. Starptautiskā kārtība darba nespējas, vecuma un nāves gadījumiem apdrošināto tiesību paturēšanai. I. *Starptautiskā režīma nodibināšana* (1. p.). Starp starptautiskās darba organizācijas locekļiem nodibināta darba nespējas, vecuma un nāves gadījumu apdrošināšanas iestādes iegūstamo vai iegūto tiesību paturēšanas kārtība.

Minētās iestādes turpmāk būs saīsināti apzīmētas par „apdrošināšanas iestādēm“, bet tie starptautiskās darba organizācijas locekļi, kas saistījušies ar šo konvenciju — par „locekļiem valstīm“.

II. *Iegūstamo tiesību paturēšana* (2. p.). Personām, lai kādas valsts piederīgē tās arī būtu, ja viņas sastāvējušas divu vai vairāku locekļu valšņu apdrošināšanas iestādēs, ieinteresētā iestāde apvieno apdrošināšanas periodus.

Iegūstamo tiesību paturēšanai apvienojami:

- a) iemaksu periodi;
- b) periodi, kušos iemaksas gan nav izdarītas, bet kušu dēļ saskaņā ar likumdošanu, pēc kādas tie notecējuši, tiesības nav tikušas zaudētas;
- c) periodi, kušos otras locekles valsts apdrošināšana darba nespējas un vecuma gadījumos izsniegusi pabalstu naudā;
- d) periodi, kušos cita otras locekles valsts apdrošināšanas nozarē izmaksājusi pabalstu naudā, tomēr ar nosacījumu, ka uz atbilstošo pabalstu paturētas iegūstamās tiesības pēc tās likumdošanas, kušai pakļauta apvienošanas izdarītāja iestāde.

Attiecībā uz:

- 1) stāža izpildīšanu (minimālais sastāvēšanas laiks apdrošināšanā) vai noteiktu skaitu iemaksu izdarīšanu, kas dod tiesību uz sevišķām priekšrocībām (garantēto minimumu);
- 2) tiesību atjaunošanu;
- 3) fakultatīvas apdrošināšanas tiesībām;
- 4) ārstēšanās un medicīniskās palīdzības tiesībām;

apvienojami:

- a) iemaksu periodi;
- b) periodi, kušos iemaksas gan nav izdarītas, bet kas ieskaitīti stāža izpildīšanā kā pēc likumdošanas, pēc kušas tie notecējuši, tā pēc likumdošanas, kušai pakļauta iestāde, kas izdara apvienošanu.

Tomēr, ja vienas locekles valsts likumdošana, ar nosacījumu, ka iemaksu periodi izpildīti sastāvot arādā, kas pakļauts speciālam apdrošināšanas režīmam, paredz zināmas priekšrocības, — tad augstāk minētā apvienošana izdarāma tikai attiecībā uz tiem periodiem, kas izpildīti otras locekles valsts atbilstošā speciālā apdrošināšanas režīmā. Ja vienai loceklei valstij nebūtu dotajam arādā speciālas apdrošināšanas, tad apvienojami periodi, kas šai arādā izpildīti tai apdrošināšanas režīmā, kāds tam piemērojams.

Divu vai vairāku locekļu valšku apdrošināšanas iestādēs līdztekus izpildītie iemaksu periodi un tiem pielīdzinātie periodi apvienojot skaitāmi tikai vienreiz.

(3. p.) Katra apdrošināšanas iestāde, pret kušu palīdzības pieprasītājs pilda nosacījumus par tiesībām un pienākumiem, aprēķina pabalstu apmēru, izejot no apdrošināšanas periodu kopsummas, pēc likumdošanas, kušai tā pakļauta.

Atkarībā no apdrošināšanā pavadītā laika mainīgie pabalsti un to elementi, ja tie noteikti tikai par periodiem, kas izpildīti tai likumdošanā, kušai pakļauta maksātāja iestāde, nav samazināmi.

No apdrošināšanā pavadītā laika neatkarīgie pabalsti vai pabalstu elementi, kas izteicas noteiktā summā, procentos no apdrošinātā algas vai vidējās iemaksas reizinājumā, var tikt samazināti proporcionāli periodu ilgumam, kāds ņemts pabalsta aprēķinam pēc tās likumdošanas, kušai pakļauta pabalsta maksātāja iestāde, pret periodu ilgumu pēc pārējo ieinteresēto iestāžu likumdošanas.

Augšējie nosacījumi attiecas arī uz piemaksām (subsīdijām), palielinājumiem (mažorācijām) vai pensiju daļām, kušas izmaksā no publiskiem fondiem.

Ārstēšanas izdevumu sadalīšanu šī konvencija nekārto.

(4. p.) Ja vienas locekles valsts apdrošināšanas iestādē izpildītie apdrošināšanas periodi kopsummā nesastāda 26 iemaksu nedēļas, tie var būt par iemeslu pabalsta neizsniegšanai no iestādes, pie kušas tie izpildīti. Turpretim nevienai citai ieinteresētai iestādei šie periodi nevar noderēt par iemeslu pabalsta samazināšanai 3. p. nosacījuma nozīmē.

(5. p.) Ja pabalsta pieprasītājs, kam tāds pienākas vismaz no divu dalībnieču valšku apdrošināšanas iestādēm, var pretendēt uz lielāku pabalstu, nekā tam pēc šās konvencijas 3. p. aprēķinātu par apdrošināšanas periodu kopsummu, viņam ir tiesība saņemt no šās iestādes starpības apmērā papildu pabalstu.

(6. p.) Ieinteresētās locekles valstis ar īpašu vienošanos var paredzēt:

- a) pabalsta aprēķina veidu, kas atšķiras no 3. p. nosacījumiem, bet visumā dod vismaz to pašu iznākumu, kādu dabūtu pieturoties pie minētā panta; katrā gadījumā aprēķinam jānodrošina pabalstu kopsumma, kas vienlīdzīga visaugstākam pabalstam, kāds izriet tikai no vienā pašā apdrošināšanas iestādē izpildītiem periodiem;
- b) vienas locekles valsts apdrošināšanas iestādes tiesību atbrīvoties no pienākumiem pret apdrošināto un tā ģimeni, iemaksājot otras locekles valsts iestādei, kušā apdrošinātais sastāv, kapitālu, kas reprezentē iegūstamās tiesības apdrošinātā izeļošanas brīdī, ja, protams, šī otras locekles valsts iestāde tam piekrīt un apņemas kapitālu izlietāt atbilstošās prasības apmierināšanai;
- c) piešķirto pabalstu kopsummas ierobežošanu no locekļu valšku apdrošināšanas iestādēm ar pabalsta apmēru, kāds pienāktos, pamatojoties uz aprēķinā ņemto periodu kopsummu no iestādes, kušas likumdošana ir vislabvēlīgākā.

(7. p.) Pabalsta pieprasītājs var iesniegt pieprasījumu tikai vienai no apdrošināšanas iestādēm, kušas tas bijis apdrošināts. Šī pēdējā stājas sakaros ar pārējām lūgumā minētajām iestādēm.

(8. p.) Pieprasījumu saņēmušā apdrošināšanas iestāde, otras locekles valsts valūtā izteikto summu pārrēķina savējā, izejot no šo valūtu attiecības tā kalendāra gada ceturkšņa pirmajā dienā, kad pieprasījums ienācis, un pēc tās valsts galvenās biržas kursa, kušas valūtā summa bija izteikta. Tomēr ieinteresētās locekles valstis var vienoties arī par citādu valūtas pārrēķināšanas paņēmienu.

(9. p.) Locekle valsts var nepiemērot šo konvencijas daļu savās attiecībās pret tādu locekli valsti, kušas likumdošana nesedz risku, no kāda izriet tiesība uz pieprasīto pabalstu.

III. *Iegūto tiesību paturēšana* (10. p.). Personas, kas sastāvējušas vienas locekles valsts apdrošināšanas iestādē, tāpat arī viņu ģimenes locekļi, saņem pilnos apmēros pabalstu, uz kušu ieguvuši tiesību apdrošinoties, ja:

- 1) tās dzīvo kādas locekles valsts teritorijā, neatkarīgi no viņu pavalstniecības;
- 2) ja tās izeļojušas no kādas locekles valsts, neatkarīgi no viņu tagadējās dzīves vietas.

Tomēr piemaksas (subsīdijas), palielinājumus (mažorācijas) vai pensiju daļas, kuŗas izmaksā no publiskiem fondiem, var arī neizsniegt, ja pabalsta pieprasītājs nav iecēlojis no locekles valsts.

No otras puses piecu gadu laikā no šās konvencijas pirmās spēkā stāšanās katra locekle valsts var rezervēt piemaksu, palielinājumu vai pensiju daļu izmaksu iecēlotājiem no tām locekļu valstīm, ar kuŗām tai šai lietā noslēgta papildu vienošanās.

(11. p.) Uz iegūto tiesību pamata pienākošos pensiju nevar aizstāt ar vienreizēju pabalstu, kas būtu zemāks par šās pensijas reprezentēto kapitālu.

Tomēr pabalstu izmaksātāja apdrošināšanas iestāde var, saskaņā ar savu likumdošanu, aizstāt pensiju ar noteiktu vienreizēju pabalstu tais gadījumos, kur mēneša pensijas apmērs ļoti mazs. Vienreizējo pabalstu nevar samazināt aiz tā iemesla, ka pabalsta saņēmējs dzīvo ārzemēs.

(12. p.) Pabalsta samazināšanas un tā atcelšanas klauzulas, kas paredzētas valsts likumdošanā kā gadījumos, kur pabalsta pieprasītājam pienākas pabalsts arī no citām sociālās apdrošināšanas nozarēm, tā arī tādos gadījumos, kur zināmas nodarbošanās izpildīšana izslēdz saistošu sociālu apdrošināšanu, pat tad piemērojamas personām, uz kuŗām šī konvencija attiecas, ja runa ir par otras locekles valsts apdrošināšanas režīmā iegūtām tiesībām, vai otras locekles valsts teritorijā izpildītu nodarbošanos.

IV. *Administratīvā sadarbība* (14. p.) Locekļu valsts valdības iestādes un apdrošināšanas iestādes savstarpīgi izdara vienas otrām pakalpojumus gluži tāpat, it kā lieta attiektos uz pašu sociālās apdrošināšanas likumu piemērošanu. Tas ir, uz otras locekles valsts iestāžu lūgumu tās izved lietu pareizības pārbaudīšanu un ziņu ievākšanu, kā arī nepieciešamās medicīniskās ekspertīzes, lai noskaidrotu, vai pabalsta pieprasītājam, kas pie šās iestādes griežies, ir uz to tiesība.

Ja ieinteresētās locekles valstis nav vienojušās citādi, savstarpīgie pakalpojumi atlīdzināmi pēc tās iestādes tarifa, kas šos pakalpojumus izdarījis. Ja šāds tarifs nepastāv, atmaksājami faktiskie izdevumi.

(15. p.) Ja vienas locekles valsts likumdošana atbrīvo valdības iestādēm vai apdrošināšanas iestādei iesniedzamos dokumentus no nodevas, tad šās konvencijas piemērošanas gadījumos atsvabīnāmi no nodevām arī atbilstošie otras locekles valsts valdības iestādēm vai apdrošināšanas iestādei iesniedzamie dokumenti.

(16. p.) Ar ieinteresēto locekļu valsts kompetento centrālo iestāžu piekrišanu pabalsta maksātāja apdrošināšanas iestāde var, ja pabalsta saņēmējs dzīvo otras locekles valsts teritorijā, izmaksāt pabalstu, uz īpašas vienošanās pamata, caur kompetentu apdrošināšanas iestādi saņēmēja dzīves vietā.

V. *Starptautiskā režīma realizēšana dzīvē* (17. p.). Locekles valstis, kuŗām šīs konvencijas parakstīšanas brīdī nebūtu vēl nodibinājušies zemāk minētie režīmi, apņemas 12 mēnešu laikā pēc savas ratifikācijas ievest:

a) lielākai daļai rūpniecības un amatniecības uzņēmumos nodarbinātā algotā darba spēka saistīgu apdrošināšanu, kas dotu tiesību uz pensiju vismaz ar 65. dzīves gadu sākot;

b) vai arī ievērojamai daļai rūpniecības un amatniecības uzņēmumos nodarbinātā algotā darba spēka saistīgu apdrošināšanu, kas segtu invaliditātes, vecuma un nāves risku.

(18. p.) Katra locekle valsts pielīdzina iecēlotājus no otras locekles valsts pašas piederīgiem kā pievienošanas ziņā saistīgai apdrošināšanai, tā arī apdrošināšanas pabalstu piešķiršanas ziņā, ieskaitot piemaksas (subsīdijas), palielinājumus (mažorācijas) un pensiju daļas no publisko fondu līdzekļiem.

Tomēr locekles valstis var rezervēt saviem piederīgajiem tās piemaksas (subsīdijas), palielinājumus (mažorācijas) un pensiju daļas no publisko fondu līdzekļiem, kas tiem piešķirtas vienīgi tādēļ, ka saistīgās apdrošināšanas likuma spēkā stāšanās brīdī viņi jau bija pārsnieguši zināmu vecumu.

(20. p.) Lai palīdzētu locekļu valstīm šās konvencijas realizēšana dzīvē, starptautiskajā darba birojā nodibināta sekojoša sastāva komisija: pa vienam delegātam no katras locekles valsts; trīs administratīvās padomes nozīmētas personas, proti — viens valdību pārstāvis, viens darba devēju pārstāvis un viens strādnieku pārstāvis. Komisija izstrādā sev darbības reglamentu.

(21. p.) Ja pensija apturēta vai atcelta līdz šās konvencijas spēkā nākšanai aiz tā iemesla, ka ieinteresētā persona atrodas ārzemēs, tā izmaksājama, aprēķinot to no konvencijas spēkā stāšanās brīža, tai iestādē, kuŗai saskaņā ar konvenciju piekrit šās pensijas kārtošana.

Piemērojot šo konvenciju, apdrošināšanas periodi līdz tās spēkā stāšanās brīdim jāņem vērā tais gadījumos, kur šos periodus ieskaitītu, ja to izpildīšanas laikā konvencija jau būtu bijusi spēkā.

Līdz šās konvencijas spēkā nākšanai izmantotās pensijas tiesības pēc ieinteresētās personas pieprasījuma revidējamas vismaz tais gadījumos, kur nepaceļas jautājums par līdzekļiem. Revīzija nedod pamatu nekādām izmaksām par laiku pirms konvencijas spēkā stāšanās ieinteresētā locekļu valstī.

(22. p.) Locekles valsts atteikšanās no šās konvencijas neatsvabina tās apdrošināšanas iestādes no pirms šās atteikšanās realizētā riska izrietošām saistībām.

Iegūstamās tiesības, kādas apdrošinātais patūrējis uz šās konvencijas pamata, locekles valsts atteikšanās no konvencijas neskar. To tālāko patūrēšanu laikā, kad konvencija zaudējusi savu spēku, noteic pašas ieinteresētās locekles valsts likumdošana.

49. *Konvencijas projekts par darba laika samazināšanu pudeļu rūpniecībā* (1. p.). Šī konvencija piemērojama personām, kas stikla rūpniecībā, kur pudeles ražo ar automatiskām mašīnām, strādā secīgās maiņās un nodarbinātas pie ģenerātoriem, kausētāvām, automatiskām mašīnām un vēsināšanas krāsnīm, kā arī blakusdarbos, kādi izriet no minēto ierīču darbības.

Šīs konvencijas izpratnē par „pudelēm“ uzskatāmi arī tām līdzīgi priekšmeti, kas ražoti no stikla ar tām pašām darbībām kā pudeles.

(2. p.) Personām, kam šī konvencija piemērojama, jābūt nodarbinātām pie sistēmās vismaz ar četrām maiņām.

Šādu personu vidējais darba laiks nedrīkst pārsniegt 42 stundas nedēļā.

Šo vidējo darba laiku aprēķina no perioda, kas nepārsniedz 4 nedēļas.

Darba maiņa nedrīkst pārsniegt 8 stundas.

Atpūtas laiks starp divām tās pašas strādnieku maiņas darba maiņām nedrīkst būt mazāks par 16 stundām. Tomēr šo atpūtas laiku var samazināt, ja tas nepieciešams, pārceļot strādnieku maiņu uz darbu maiņu citās stundās.

(3. p.) Darba laiks var tikt pagarināts un atpūtas laiks samazināts tikai par tik, par cik to prasa nopietnu traucējumu novēršana uzņēmuma normālā gaitā:

- a) notikušos vai draudošos nelaimes gadījumos; gadījumos, kur jāveic steidzams darbs pie mašīnām vai darba rīkiem; force majeure gadījumos;
- b) lai izlīdzinātu vienu vai vairāku maiņas strādnieku neparedzētu iztrūkšanu.

Virsstundas, kas nostrādātas saskaņā ar 3. punkta nosacījumiem, ir jāatalgo pēc nacionālā likumdošanā paredzētām normām vai pēc vienošanās starp ieinteresētām darba devēju un strādnieku organizācijām.

(4. p.) Lai atvieglinātu šās konvencijas paredzēto noteikumu pildīšanu, katram darba devējam:

- a) jāizkaŗ stundu saraksts redzamā vietā darba telpās vai arī kādā citā piemērotā veidā jāpaziņo, kad sākas un beidzas katras strādnieku maiņas darba laiks;
- b) reiz uzstādītais stundu saraksts jāmaina tikai saskaņā ar to kārtību, kādai piekritusi kompetentā iestāde;
- c) jāved pēc kompetentās iestādes apstiprināta veida saraksts par virsstundām, kādas strādātas saskaņā ar konvencijas 3. punktu, un to atalgojumu.

(5. p.) Šī konvencija neizslēdz nekādas paražas vai līgumus starp darba devējiem un strādniekiem, kas nodrošina strādniekiem labvēlīgākus darba apstākļus par konvencijā noteiktajiem.

45. Ieteikums attiecībā uz jauniešu bezdarbu. Konference:

- a) atgādinot, ka tā vairākkārtīgi griezusi valdību vērību uz ekonomiska rakstura soļiem, kādi būtu sperami lielā bezdarba cēloņa — vispārīgās krīzes mazināšanai;
- b) ņemot vērā to, ka šis bezdarbs ieilgst un skaŗ ļoti daudz jauniešu, kuŗiem piespiestā dikā stāvēšana stipri bojā raksturu un arodspējas, un līdz ar to apdraud pašas nācijas nākotni;
- c) ņemot vērā konferences 18. sesijā pieņemto konvencijas projektu un ieteikumu par apdrošināšanu pret bezdarbu un par dažādiem bezdarbnieku pabalstīšanas veidiem, pie kam kā konvencijas projekts, tā ieteikums attiecas arī uz bezdarbnieku jauniešiem;
- d) ņemot vērā to, ka daudzās zemēs sperti arī citi soļi stāvokļa mikstināšanai, kuŗa nopietnība dibināti uztraukusi sabiedrisko domu, — un —
- e) iedvesmota no šai laukā jau gūtajiem piedzīvojumiem ieteic visām valstīm lietāt cīņā ar jauniešu bezdarbu sekojošus principus un sniegt Starptautiskajam darba birojam ziņojumu, no kuŗa būtu redzams, kādā veidā un kādos apmēros šie principi realizēti dzīvē.

Saistīga skolas apmeklēšana. Darbā pielaišanas vecums. Vispārīgā un arodnieciskā izglītība.

Saistīgai skolas apmeklēšanai jāturpinās, mazākais, līdz 15 gadu vecumam. Arī minimālais darbā pielaišanas vecums, kolīdz to apstākļi atļauj, nosakāms ar 15 gadiem.

Jaunieši, kas pārsnieguši obligāto skolas apmeklēšanas vecumu un nevar atrast piemērotu darbu, visos gadījumos, kur skolas organizācija to atļauj, piespiežami apmeklēt skolu pēc pilna stundu saraksta līdz tam laikam, kamēr tie dabūs piemērotu darbu. Par tādu uzskatāms pastāvīgs darbs, kas dod arī nākotnes izredzes.

Šā nosacījuma realizēšanai dzīvē nodibināma tieša sadarbība starp skolu vadību, kompetentām darba apgādāšanas iestādēm un bezdarba apdrošināšanas iestādēm.

Šā ieteikuma izpratnē vārds „jaunietis“ attiecas uz visām personām, kas vēl nav sasniegušas 18 gadu vecumu.

Zemēs, kur obligāta skolas apmeklēšana vēl nepastāv, tā ievadama nekavējoties.

Vajadzības gadījumos par laiku, uz kādu bērniem pagarināta skolas apmeklēšana, publiskai varai jāpiešķir vecākiem pārtikas piemaksa.

Programma augstāk ieteiktajam izglītības pagarinājumam sastādāma izejot no vispārīgā kultūras līmeņa pacelšanas viedokļa, pie kam līdztekus jāpiegriež arī vērība vispārīgai sagatavošanai kaut kādam darbam.

Sperami soļi, kas pamudinātu jauniešus, ja vien tiem ir spējas, pēc obligātās skolas beigšanas iestāties vidusskolās vai tehniskās skolās.

Kā labs līdzeklis šā principa realizēšanai dzīvē ieteicama skolas naudas atlaišana vai pazemināšana.

Kad skolas apmeklēšanas laiks ar pilnu stundu sarakstu beidzies, jaunieši piespiežami apmeklēt līdz 18 gadu vecumam papildu kursus, kas tiem dod kā vispārīgu, tā arodizglītību.

Gadījumos, kur šādi kursi nebūtu obligāti visiem jauniešiem, to apmeklēšana padarāma par obligātu vismaz dikā stāvošajiem. Pēdējie jāsaista kursus zināmu stundu skaitu dienā vai — vismaz — zināmu stundu skaitu nedēļā.

Ja bezdarbnieku jauniešu skaits rajonā ir pietiekami liels, tiem noorganizējami speciāli kursi. Sperami soļi, lai jaunieši, kas baudījuši vienu no minētajām papildu izglītībām, līdzīgu izglītību varētu turpināt arī pēc darba atrašanas.

Dikā stāvošajiem jauniešiem, kas bez nopietniem motīviem atsakās no papildu skolas vai papildu kursu apmeklēšanas, atņemamas uz laiku, pilnīgi vai pa daļai tiesības uz bezdarba pabalstu.

Bezdarbnieku jauniešiem vecumā no 18 līdz 25 gadiem organizējami profesionālās sagatavošanās centri, kuŗu programmā ietilpināma arī vispārīgā izglītība un kuŗos, raugoties pēc apstākļiem, ievadams interns vai eksterns režīms.

Šie centri organizējami ar darba devēju un strādnieku organizāciju līdzdalību.

Šo centru programmā, blakus praktiskiem priekšmetiem, uzņemami arī kultūrālām un arodnieciskām interesēm atbilstoši vispārīgzglītotāji priekšmeti.

Personām, kam šais centros uzticēti mācības priekšmeti, jābūt attiecīgi kvalificētām un ar sevišķu rūpību izlasītām, ja iespējams — no bezdarbniekiem ar vajadzīgo kvalifikāciju.

Jauniešiem, kas apmeklē iepriekš minētā kārtībā organizētos kursus vai centrus, izsniedzams papildu pabalsts pārvietošanās u. c. ar kursu vai centru apmeklēšanu saistītu izdevumu segšanai.

To jauniešu labā, kas paliek bez darba arī pēc papildu skolas, kursu, centru, vidusskolas vai tehniskas skolas beigšanas, jādarā sekojošais:

- a) lai dotu viņiem iespēju papildināt iegūtās teoretiskās zināšanas ar praktisku stažu rūpniecības, tirdzniecības u. c. uzņēmumos, kā arī publiskās iestādēs, nav pieļaujama pastāvīgo darbinieku aizstāšana šais uzņēmumos un iestādēs ar pagaidu (virsstata) darbiniekiem;
- b) jāatvieglina viņiem izglītības turpināšana iestādēs, kur tie nobeiguši savu tehnisko vai augstāko izglītību, kā arī citas skolas apmeklēšanu, kas dod profesionālas zināšanas un paceļ viņu vispārīgo izglītību; šai nolūkā jāpiešķir šiem jauniešiem arī bezmaksas darba iespēja zinātnisko pētījumu u. tml. pasākumos;
- c) jāsniedz viņiem ziņas par arodiem, kuŗos jau pastāv darba roku pārpilnība, un jāpalīdz pārvarēt aizspriedumus, kas viņiem kavē izvēlēties kādu citu arodu.

Brīvā laika izlietošana un sociālā palīdzība bezdarbnieku jauniešiem.

Blakus līdzekļiem, kas domāti jauno bezdarbnieku vispārīgās un profesionālās izglītības pacelšanai, spējami soļi, kuŗi sagādātu viņiem iespēju lietderīgi un patīkami pavadīt savu brīvo laiku. Šai nolūkā ierīkojami atpūtas nami, fiziskās audzināšanas centri, lasītavas u. t. t.

Šādos centros pielaižami ne tikai dikā stāvošie, bet arī nodarbinātie jaunieši, lai tādā ceļā novērstu viņu sistematisku savstarpīgu atsvešināšanos.

Šiem centriem jāatrodas kvalificētas personas uzraudzībā; tomēr to darbība jāiekārto un jāvada pēc iespējas apspriežoties ar pašiem jaunajiem cilvēkiem un sadarbībā ar viņiem.

Dažādās valsts daļās, kur jauno bezdarbnieku skaits pietiekami liels, ierīkojami sociālās palīdzības centri un nami, kur jaunie bezdarbnieki par nelielu atlīdzību varētu saņemt dzīvokli un pārtiku.

Arodbiedrību un privāto organizāciju intervencija.

Publiskai varai jāpabalsta arodbiedrību un privāto organizāciju pasākumi bezdarbnieku jauniešu izglītības un sociālās palīdzības laukā.

Ipaši darba centri.

Gadījumos, kur būtu lietderīgi jaunajiem bezdarbniekiem, 18—24 gadu vecumā, ierīkot darba centrus, kam galvenais mērķis būtu nevis profesionālā izglītība, bet gan darba izpildīšana citādos apstākļos kā parasti nodarbinātiem strādniekiem, nopietna vērība piegriežama to jaunumu novēršanai, kas varētu rasties no šiem nenormālajiem apstākļiem.

Darba centru apmeklēšanai jābūt noteikti brīvprātīgai.

Stingri jāraugās uz to, lai darba centri, kā publiskie, tā privātie, neizvērstos par militārās sagatavošanas iestādēm. Uz privātas iniciatīvas dibinātie centri pakļaujami publiskās civilās varas uzraudzībai.

Iestājoties darba centrā, nepieciešama veselības pārbaude un atzinums, ka uzņemamais ir fiziski piemērots viņam paredzētā darba veikšanai.

Visi centri iekārtojami saskaņā ar visstingrākās higiēnas prasībām.

Sevišķi vērība piegriežama dzīves organizēšanai un disciplīnai. Tā dibināma, ciktāl vien tas iespējams, uz jauno cilvēku pašvaldības principa. Sevišķi tas uzsverams attiecībā uz disciplīnu.

Lai atvieglinātu jaunajiem cilvēkiem kārtīgu sakaru uzturēšanu ar savām ģimenēm, centri ierīkojami pēc iespējas tuvāk pēdējām.

Darba centru programmas sastādāmas tā, lai šie centri neradītu konkurenci normālai strādnieku nodarbināšanai.

Darbiem jābūt pēc iespējas piemērotiem to izpildītāju vecumam, dzimumam, spēkiem un arodam.

Darba centros nodarbināto jauno cilvēku atalgojumā, blakus pārtikai un vajadzības gadījumos arī darba drēbēm un dzīvoklim, jāietelp arī algai naudā.

Darba centros nodarbinātiem jaunajiem cilvēkiem jābūt arī sociāli apdrošinātiem, pie kam vajadzīgās iemaksas par viņiem izdara centri.

Ja nepastāv vispārīga obligāta apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem darbā, centriem, ja vien tos nav organizējusi publiska vara, kas pati uzstājas kā viņu apdrošinātājs, jāsedz sava atbildība apdrošināšanas ceļā.

Ražīgam darbam veltījamam laikam jābūt stipri mazākam par 40 stundām nedēļā, lai centru darbības programmā paliktu pietiekama vieta arī vispārīgās izglītības turpināšanai, profesionāliem papildkursiem, rotaļām, sportam un pilnīgi brīviem vaļas brīžiem.

Centriem jābūt apgādātiem ar bibliotēkām.

Precīzi noteikumi izstrādājami centru personāla izvēlei un izveidošanai. No personāla prasāmas nopietnas zināšanas vispārīgos sociālos jautājumos, bet it sevišķi speciālos jaunatnes jautājumos.

Centros, kas iekārtoti speciāli jaunavām, šim personālam jābūt galvenā kārtā sievietēm.

Mazāk svarīgie amati visplašākā mērogā rezervējami tiem centros uzņemtajiem jauniešiem, kas atzīti par spējīgiem šos amatus pildīt.

Centriem jāatrodas kvalificētu personu uzraudzībā; tomēr pēdējām savā darbībā, cik iespējams, jāapspriežas ar pašiem jauniešiem un jābalstās uz sadarbību ar viņiem.

Darba centru institūta vispārīgai kontrolei dibināma centrālā uzraudzības padome.

Šai centrālā uzraudzības padomē jāietelp nozīmīgāko strādnieku un darba devēju organizāciju pārstāvjiem, kā arī to publisko iestāžu pārstāvjiem, kuŗu kompetencei piekrit darba apgādāšanas, sabiedrisko darbu, lauksaimniecības, higiēnas, izglītības un citi jaunatni interesējoši jautājumi. Starp šiem pārstāvjiem jābūt arī sievietēm.

Centrālā uzraudzības padomei vai kādam citam piemērotam organam tiešā sadarbībā ar publiskām darba apgādēm jārupējas par centru apmeklētāju jauniešu novietošanu normālā darbā.

Jāspeļ soļi, kas veicinātu darba centru apmeklētāju jauniešu arteļu idejas izveidošanos un pamudinātu viņus dibināt darba kooperatīvus iekšējās kolonizācijas pasākumiem, sabiedriskiem darbiem vai amatniecībai.

Speciāli sabiedriski darbi bezdarbnieku jauniešiem.

Lai palīdzētu bezdarbnieku jauniešiem, organizējami īpaši sabiedriski darbi; šiem darbiem jābūt pēc iespējas piemērotiem viņu vecumam un arodam.

Tiem jaunajiem bezdarbniekiem, kas ieguvuši vidējo, tehnisko vai augstāko izglītību, arī jādod viņu profesionālām zināšanām pēc iespējas piemērots darbs.

Speciāliem darba centriem ieteiktās garantijas attiecināmas arī uz sabiedriskiem darbiem, kas organizēti palīdzībai bezdarbnieku jauniešiem, protams, par tik, par cik tās sabiedriskos darbos ir lietderīgas un lietājamās.

Novietošana darbā un normālas nodarbinātības iespējas.

Nacionālā publisko darba apgāžu sistēmā ietilpināmas arī īpašas vietējas un centrālās iestādes darba apgādāšanai jauniešiem.

Šīm iestādēm:

- a) jācenšas novietot jauniešus piemērotā darbā pēc šā ieteikuma izpratnes;
- b) jāietver profesionālās orientācijas jeb arodizvēles organi vai cieši jāsadarbojas ar ārpus tām pastāvošiem profesionālās orientācijas institūtiem.

Darba devējiem jāziņo jauniešu darba apgādēm, no vienas puses, par jauniešiem piemērotām vakantām vietām un, no otras puses, par jauniešiem, kurus tie pieņēmuši darbā bez apgādes starpniecības.

Jauniešu darba apgādēm:

- a) jākontrolē saziņa ar profesionālās orientācijas iestādēm, arodapmācības komitejām vai līdzīgiem institūtiem jauniešu darbā novietošanas rezultāti, lai no šiem pētījumiem gūtu jaunatnes profesionālai nākotnei derīgu norādījumus;
- b) jānodibina cieša sadarbība ar visām citām publiskām un privātām iestādēm, kas nodarbojas ar jaunatnes jautājumiem, bet jo sevišķi ar skolu vadību.

Saziņā ar darba apgādēm jādara viss iespējams, lai palīdzētu 18 gadu veciem un vecākiem jauniešiem atrast piemērotu darbu.

Spējami soli jauniešu novirzīšanai uz plaukstošām profesijām, pārceļot jaunos bezdarbniekus no tiem valsts rajoniem, kur galvenās rūpniecības nozares nonākušas ilgstošā krīzes stāvoklī, uz rajoniem, kur jaunām profesijām vajadzīgas darba rokas.

Valdībām jānoslēdz vienošanās, kas atvieglinātu staža ieguvēju (t. i. to jauno cilvēku, kas vēlas otrā valstī papildināt savas aroda zināšanas) starptautisku apmaiņu.

Pūles, kādas pašreiz lietā darba laika samazināšanas veicināšanai, sevišķi pastiprināmas attiecībā uz tām darba kategorijām, kurās nodarbina jaunos strādniekus.

Bezdarba apkaršanas iestādēm, publiskām darba apgādēm un citām iestādēm, kas nodarbojas ar bezdarba statistiku, jāiekārto šai statistikā īpaša aile bezdarbniekiem, kuri jaunāki par 25 gadiem.

Tie jāšķiro:

- a) pēc dzimuma;
- b) pēc vecuma (atsevišķi pusaudži un pārējie jaunieši);
- c) pēc aroda, atsevišķi uzrādot tos, kas nekad vēl nav bijuši algotā darbā, un šķirojot viņus pēc arodiem, kuriem viņi sagatavoti vai kurus vēlas strādāt.

Ja šādas statistikas nemaz nav, kā arī tās papildināšanai, ja tāda ir, laiku pa laikam izdarāmas īpašas aptaujas, ar kurām bez minētām ziņām ievācamas vēl papildu ziņas par to, cik ilgi jaunie bezdarbnieki jau stāv dīkā, kā arī — kāda ir viņu profesionālā pagātne.

Ja tautas skaitīšanā ietelp arī jautājumi par bezdarbu, atbildes uz šiem jautājumiem sakopojamas tā, lai tās pēc iespējas sniegtu augstāk minētai bezdarba statistikai līdzīgas ziņas.

Līdz tam laikam, kamēr ieteikumi par bezdarba statistiku dažādās valstīs nebūs pilnīgi realizēti, iekārtojama gadskārtēja statistika par bērniem skolas vecumā, kas notecējušajā gadā tikuši nodarbināti ārpus skolas stundām. Šīs ziņas sakārtojamas pēc viņu dzimuma, vecuma grupām un arodiem, pie kam tām jāuzrāda arī nedēļas dienas un gada laiki, kad bērni nodarbināti, un darba stundu skaits.

20. sesijā (1936. g. 4.—24. jūnijā) pieņemts:

- 1) Konvencijas projekts par dažām speciālām darbnieku rekrūtēšanas*) sistēmām;
- 2) Ieteikums par pakāpenisku rekrūtēšanas ierobežošanu;
- 3) Konvencijas projekts par darba laika samazināšanu sabiedriskos darbos;
- 4) Konvencijas projekts par samaksātiem kārtējiem gada atvaļinājumiem;
- 5) Ieteikums par samaksātiem kārtējiem gada atvaļinājumiem.

Šo konvenciju projektu un ieteikumu saturu atstāstisim „Darba Statistikas” nākamā gada gājumā.

Starptautiskās darba organizācijas pastāvīgā pārvaldes iestāde ir Starptautiskais darba birojs. Tā uzdevumos ietelp, starp citu: 1) krāt un izplatīt materiālus, kas attiecas uz darba apstākļu starptautisku nokārtošanu; 2) sagatavot starptautisko darba konferenci, ieskaitot apspriešanai nolemto darbu kārtības priekšmetu pētīšanu; 3) pieņemt dalībnieču valšņu ziņojumus par šo lietu starptautisko darba tiesību nolīgumu — konvenciju realizēšanā dzīvē un 4) iztīrīt sūdzības par šo konvenciju pārkāpšanu.

Starptautiskā darba biroja priekšgalā stāv Administratīvā padome ar 24 locekļiem, no kuriem 12 ir valdību, 6 — darba devēju un 6 — strādnieku pārstāvji. Padome nosaka galvenās līnijas, Biroja darbības virzienu, ieceļ direktoru un uzliek pēdējam no laika prasībām izrietošus pienākumus. Direktoram piekrit darbnieku vadība, un viņš vienīgais ir atbildīgs par Biroja darbību. Birojs uztur sakarus ar tām locekļu valšņu ministrijām, kas nodarbojas ar sociāliem jautājumiem.

Informācijas vajadzībām Birojam Anglijā, Francijā, Indijā, Itālijā, Japānā, Ķīnā un Ziemeļamerikas savienotajās valstīs ir īpaši korespondentu biroji, bet 15 citās valstīs — atsevišķi korespondenti. Tā, Latvijā par Biroja korespondentu strādā K. Seržans (adr.: Rīgā, Skolas ielā Nr. 28), Lietuvā — K. Strimaitis (adr.: Zemaičiu 71, Kaunas) un Igaunijā — A. Gustavsons (adr.: Uus Sadoma tän, 11-a, Tallinn).

*) Ar „rekrūtēšanu” jāsaprot darbība, kas nodrošina uzņēmumus ar to strādnieku darba rokām, kuri nepiedāvā savus pakalpojumus tieši darba vietā, caur publiskiem emigrācijas kantoriem vai darba apgādēm, vai arī caur kompetentu iestāžu uzraudzībā esošiem darba devēju organizāciju birojiem.

Starptautiskā darba biroja budžets pēdējos gados svārstās ap 8 miljoni Šveices franku:

	Paredzētais budžets Šveices franki	Budžeta izpildījums Šveices franki
1933. g.	8.851.972	8.099.931
1934. g.	8.565.805	7.997.467
1935. g.	8.761.010	8.456.295
1936. g.	9.160.000	.
1937. g.	9.371.140	.

Budžetu ieņēmumu daļa sastādās no starptautiskās darba organizācijas locekļu valšķu iemaksām.

Sociālpolitisko ziņu izplatīšanai Starptautiskais darba birojs veltī vairākus izdevumus franču, angļu un vācu valodā. No šiem izdevumiem atzīmējami „Informations sociales“ (Sociālās ziņas, iknedēļas), „Revue internationale du Travail“ (Starptautiskais darba pārskats, vienreiz mēnesī), „Chronique de la sécurité industrielle“ (Drošības hronika rūpniecībā, ik divus mēnešus), „Bibliographie d'hygiène industrielle“ (Rūpniecības higiēnas bibliogrāfija, ik trīs mēnešus), „L'année sociale“ (Sociālais gads, reizi gadā), „Annuaire des Statistiques du Travail“ (Darba statistikas gada grāmata, reizi gadā), „Série législative“ (Likumdošanas serija, reizi gadā) un „Documents de la Conférence internationale du Travail“ (Starptautiskās darba konferences dokumenti, reizi gadā). No nerēgulāri iznākošiem izdevumiem minami „Bulletin officiel“ (Oficiālais biļetens), „Procès-verbaux du Conseil d'Administration“ (Administratīvās padomes protokoli) un „Etudes et documents“ (Pētījumi un dokumenti, monogrāfijas dažādos sociālpolitikas jautājumos).

Starptautiskā darba biroja uzdevumos ietelp, kā jau minējām, arī statistisko materiālu ievākšana un sakopošana par darba apstākļiem atsevišķās zemēs. Šī uzdevuma veikšanā Birojs jau pašā sā-

kumā atdūrās uz nopietnu šķērslī: lietāto metožu dažādības dēļ atsevišķu valšķu statistika bija nesalīdzināma savā starpā.

Atsevišķu valšķu metožu dažādības novēršanai Starptautiskais darba birojs laiku pa laikam saauc Ženēvā starptautiskās darba statistiķu konferences. Pēdējās cenšas atrast tādas metodes un nosacījumus, kas, pieņemti atsevišķās zemēs, ievērojami atvieglinātu viņu statistisko datu starptautisko salīdzināmību.

Notikušajās četrās statistiķu konferencēs skatīti cauri un izlemti sekojošie jautājumi:

1. konferencē (1923. g. 29. okt.): 1. darba nozaŗu un arodu klasifikācija darba statistikas vajadzībām, 2. algu un darba laika statistika, 3. nelaimes gadījumu statistika;
2. konferencē (1925. g. 20. apr.): 1. bezdarba statistika, 2. darba nozaŗu un arodu klasifikācija darba statistikas vajadzībām, 3. dzīves dārdzības un reālalgas statistika;
3. konferencē (1926. g. 18. okt.): 1. darba nozaŗu un arodu klasifikācija darba statistikas vajadzībām, 2. ģimeŗu budžetu statistika, 3. darba konfliktu statistika, 4. kolektīvo līgumu statistika;
4. konferencē (1931. g. 20. maijā): 1. algu pirkšanas spēju aprēķināšanas metodes starptautiskam salīdzinājumam.

Šo konferenču lēmumi, kā arī Starptautiskās migrācijas statistiķu konferences lēmumi (1932. g. oktobrī) un Starptautiskās pilsētu savienības statistikas ekspertu komisijas atzinumi dzīvokļu statistikas lietā (1928. g. maijā) sakopoti īpašā Biroja izdevumā „La standardisation internationale des statistiques du Travail“, Genève 1934 (Darba statistikas starptautiskā standartizācija).

Tabulas un grafika.
Tableaux et graphiques.

3 Vidējas sīktirdzniecības cenas*) Moyennes des prix*) de détail

Preces un pakalpojumi	Mērs Unité	Atsevišķos apgabalos Par provinces					Latvijā caurmērā —					
		1935										
		Rīga	Vidzemē		Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	I	II	III	IV	V
			1	2								
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I	II	III	IV	V	
I. Dzīvoklis: (mēneša īre)												
1 istaba ar virtuvi		14,59	8,-	8,-	7,-	9,-	10,-	9,-	9,-	9,-	9,-	9,-
2 istabas „ „		28,13	16,-	14,50	12,-	15,-	16,-	14,50	15,-	15,-	15,-	15,-
3 „ „ „ „		44,70	24,50	22,-	19,-	23,-	24,-	22,-	22,-	22,-	22,-	22,-
II. Apkurināšana²⁾:												
Bērza malka	1 kub. m	9,-	7,-	7,-	6,-	7,-	7,-	7,-	7,-	7,-	7,-	7,-
Alkšņa „ „	„	7,-	6,-	6,-	6,-	6,-	6,-	6,-	6,-	6,-	6,-	6,-
Priedes „ „	„	7,-	5,-	5,-	5,-	5,-	5,50	5,-	5,-	5,-	5,-	5,-
Egles „ „	„	5,-	4,50	4,-	5,-	5,-	5,-	5,-	4,50	5,-	4,50	5,-
Apšu „ „	„	5,-	4,-	4,-	4,-	4,-	4,-	4,-	4,-	4,-	4,-	4,-
III. Apgaismošana:												
► Petroleja	litrā	—,15	—,17	—,18	—,18	—,18	—,18	—,18	—,18	—,18	—,18	—,18
Elektriskā strāva	kw/st	—,36	—,42	—,42	—,43	—,42	—,50	—,45	—,44	—,44	—,44	—,44
IV. Veļa, apģērbs, apavi: (vislētākā ie)												
Vīriešu apakšrekls	1 gab. 1 piéce	2,55	2,30	2,30	2,10	2,10	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20
„ „ apakšbikses	„	2,35	2,25	2,25	2,10	1,90	2,-	2,10	2,10	2,10	2,10	2,10
Apģērbs pilsētas strādniekiem:												
Vilnas uzvalks	1 kompl.	41,-	37,-	36,-	35,-	29,-	28,-	34,-	33,-	33,-	31,-	32,-
Ziemas mētelis	1 gab. 1 piéce	50,-	36,-	34,-	35,-	31,-	31,-	34,-	34,-	34,-	31,-	33,-
Vīr. saišzābaki	1 pār. 1 paire	11,-	11,-	11,-	10,-	9,-	9,-	10,-	10,-	10,-	10,-	10,-
Zoļu ādas	1 kg	3,65	3,59	3,58	3,96	3,41	3,17	3,55	3,55	3,58	3,57	3,54
Apģērbs laukstrādniekiem ³⁾ :												
Vilnas uzvalks	1 kompl.	—	41,-	41,-	38,-	39,-	31,-	39,-	39,-	39,-	37,-	37,-
Ziemas mētelis	1 gab. 1 piéce	—	39,-	39,-	36,-	35,50	31,-	36,-	36,-	36,-	35,-	35,-
Pastalu ādas	1 kg	3,05	3,29	3,31	3,26	3,05	3,05	3,13	3,14	3,16	3,14	3,12
V. Higiēna:												
Ziepes, veļas, dzeltenās	1 kg	—,71	—,69	—,69	—,72	—,67	—,67	—,69	—,70	—,70	—,69	—,69
Matu nogriešana	1 reiz 1 fois	—,50	—,40	—,40	—,35	—,40	—,30	—,35	—,35	—,35	—,35	—,35
Bārdas noskūšana	„	—,30	—,25	—,25	—,25	—,25	—,25	—,25	—,25	—,25	—,25	—,25
Pirts, kopējā, lētākā	„	—,35	—,35	—,35	—,35	—,30	—,30	—,30	—,30	—,30	—,30	—,30
VI. Kultūr. valadzības:												
Teātris (vislētākā vieta)	1 biļ.	—,40	—,60	—,60	—,50	—,60	—,60	—,55	—,55	—,55	—,60	—,55
Kino (vislētākā vieta)	„	—,30	—,40	—,40	—,40	—,40	—,40	—,40	—,40	—,40	—,40	—,40
VII. Labības produkti:												
► Rudzu milti, rupji	1 kg	—,23	—,19	—,18	—,19	—,18	—,18	—,19	—,19	—,18	—,18	—,19
Kviešu milti, bideletī, 1. lab. ⁵⁾	„	—,57	—,52	—,51	—,47	—,46	—,49	—,50	—,50	—,49	—,48	—,49
► kviešu milti, bideletī, 2. „	„	—,44	—,41	—,40	—,40	—,38	—,41	—,41	—,40	—,40	—,40	—,40
Rupja maize, rudzu	„	—,21	—,20	—,20	—,20	—,20	—,20	—,20	—,20	—,20	—,20	—,20
Balta maize	„	—,48	—,54	—,54	—,47	—,46	—,48	—,49	—,49	—,49	—,49	—,49
► Miežu putraimi	„	—,32	—,27	—,27	—,27	—,26	—,27	—,27	—,27	—,27	—,27	—,27
► Grūbas	„	—,44	—,34	—,33	—,36	—,32	—,31	—,34	—,34	—,34	—,34	—,33
VIII. Pākšu augi:												
Zirņi, zaļi, pākstēs	1 kg	—,64	—,30	—,29	—,27	—,26	—,30	—	—	—	—	—
„ „ graudos, žāvēti	„	—,47	—,29	—,27	—,30	—,25	—,23	—,27	—,27	—,27	—,27	—,27
Pupas, lobītas, žāvētas	„	—,45	—,36	—,34	—,30	—,34	—,27	—,30	—,31	—,31	—,32	—,31
IX. Saknes un dārzāji:												
Kartupeļi, jaunie	1 kg	—,35	—,39	—,44	—,21	—,27	—,13	—	—	—	—	—
„ „ vecie	„	—,07	—,05	—,05	—,04	—,04	—,04	—,04	—,04	—,05	—,04	—,04
Kāļi „ „	„	—,15	—,12	—,11	—,08	—,09	—,07	—,09	—,10	—,09	—,09	—,09
Burkāni, jaunie	saišķi port.	—,18	—,16	—,16	—,13	—,12	—,10	—	—	—	—	—
„ „ vecie	1 kg	—,15	—,18	—,18	—,15	—,13	—,11	—,14	—,15	—,14	—,14	—,16
Eietes, jaunās	saišķi port.	—,14	—,13	—,13	—,11	—,11	—,07	—	—	—	—	—
„ „ vecās	1 kg	—,15	—,14	—,14	—,10	—,12	—,09	—,11	—,12	—,11	—,11	—,11
Gurķi, svaigi	1 gab. 1 piéce	—,27	—,18	—,18	—,17	—,15	—,11	—	—	—	—	—
„ „ skābēti	„	—,08	—,08	—,08	—,08	—,07	—,05	—,07	—,07	—,07	—,07	—,07
Kāposti, baltie, svaigi	1 kg	—,19	—,16	—,15	—,13	—,17	—,16	—,12	—,14	—,14	—,15	—,17
„ „ skābēti	„	—,21	—,19	—,19	—,15	—,14	—,17	—,15	—,15	—,15	—,15	—,15
Skābenes	„	—,45	—,28	—,20	—,22	—,32	—,19	—	—	—	—,87	—,32
Salāti	1 galv.	—,08	—,07	—,05	—,06	—,06	—,05	—	—	—,09	—,07	—,06
Spoli ar lokiem	saišķi port.	—,11	—,10	—,09	—,09	—,10	—,06	—	—	—	—	—
„ „ vecie	1 kg	—,31	—,26	—,25	—,29	—,22	—,16	—,21	—,22	—,23	—,22	—,23

*) T. i. tās cenas, kādas maksā par vidējā labuma precī. — Prix des marchandises de qualité moyenne.

► Cenas ietver nevien pilsētas, bet arī pagastus. — Dans les prix de district sont compris ceux des villes et des communes rurales.

1) Rīga, iesk. — Rīga incl.

2) Bez Rīgas. — Sauf Riga

Latvijā 1928. — 1935. g. (latos).
en Lettonie de 1928 à 1935 (en lats).

Moyenne p. l. Lettonie

1935												1934	1933	1932	1931	1930	1929	1928
VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I—XII	I—XII	I—XII	I—XII	I—XII	I—XII	I—XII	I—XII				
<i>Articles et services</i>																		
<i>I. Logement:</i> (Loyer mensuel)																		
9,—	9,—	9,—	9,—	9,—	9,—	9,—	9,—	9,—	9,—	9,50	10,—	9,—	9,—	9,—				
15,—	15,—	15,—	15,—	15,—	15,—	15,—	15,—	15,—	15,—	17,—	18,50	16,—	17,—	17,—				
22,—	22,—	22,—	22,—	22,—	22,50	23,—	22,—	22,—	22,—	25,—	28,—	25,—	26,—	27,—				
<i>II. Chauffage:</i>																		
7,—	7,—	7,—	7,—	7,—	7,—	7,—	7,—	6,—	6,—	7,—	9,—	9,—	9,—	9,50				
6,—	6,—	6,—	6,—	6,—	6,—	6,—	6,—	5,—	5,—	6,50	8,—	7,50	8,—	8,—				
5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	4,50	5,50	7,—	7,—	7,—	7,50				
5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	4,—	4,—	5,—	6,50	6,50	7,—	7,—				
4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	5,—	6,—	5,50	6,—	6,50				
<i>III. Eclairage:</i>																		
-18	-18	-18	-18	-18	-18	-18	-18	-17	-17	-21	-20	-27	-27	-30				
-44	-44	-44	-44	-44	-44	-44	-44	-46	-46	-49	-48	-48	-49	-49				
<i>IV. Vêtements:</i> (les moins chers)																		
2,15	2,15	2,15	2,15	2,15	2,15	2,15	2,20	2,20	2,30	2,55	2,75	3,15	3,34	3,45				
2,10	2,10	2,10	2,10	2,10	2,10	2,10	2,10	2,10	2,15	2,35	2,55	2,90	3,09	3,25				
<i>Chemises de dessous p. hommes</i>																		
<i>Caleçons</i>																		
<i>Vêtement pour ouvriers de ville</i>																		
32,—	32,—	32,—	32,—	32,—	32,—	33,—	32,—	34,—	35,—	41,50	51,50	54,50	60,—	61,—				
33,—	33,—	33,—	33,—	33,—	33,—	34,—	33,—	34,—	34,50	40,—	49,—	51,50	59,—	62,—				
10,—	10,—	10,—	10,—	10,—	10,—	10,—	10,—	10,—	10,—	12,—	14,50	16,—	16,40	16,40				
3,52	3,54	3,53	3,58	3,58	3,60	3,65	3,57	3,56	3,77	4,55	5,36	6,64	6,94	7,18				
<i>Costume en laine</i>																		
<i>Pardessus d'hiver</i>																		
<i>Bottines</i>																		
<i>Cuir à semelles</i>																		
<i>Vêtement pour ouv. agricoles</i>																		
<i>Costume en laine</i>																		
<i>Pardessus d'hiver</i>																		
<i>Cuir à sandales</i>																		
<i>V. Hygiène:</i>																		
-69	-68	-69	-68	-69	-68	-69	-69	-71	-76	-84	-95	1,02	1,04	1,05				
-35	-35	-35	-35	-35	-35	-35	-35	-35	-35	-40	-40	-40	-40	-40				
-25	-25	-25	-25	-25	-25	-25	-25	-25	-25	-25	-30	-30	-30	-30				
-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-35	-30	-30	-35	-35				
<i>Savon ordin., jaune</i>																		
<i>Coupe de cheveux</i>																		
<i>Raser la barbe</i>																		
<i>Etuve commune (à meil. mar.)</i>																		
<i>VI. Besoins intellectuels:</i>																		
<i>Théâtre (place la moins chère)</i>																		
<i>Cinématographe (le moins cher.)</i>																		
<i>VII. Produits de blé:</i>																		
-19	-19	-19	-18	-18	-18	-18	-19	-20	-25	-27	-26	-23	-32	-35				
-48	-48	-49	-48	-48	-48	-47	-49	-54	-62	-64	-65	-69	-72	-78				
-40	-39	-40	-40	-40	-39	-39	-40	-44	-49	-48	-49	-53	-57	-61				
-20	-20	-20	-20	-20	-20	-20	-20	-21	-25	-28	-28	-25	-32	-34				
-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-52	-58	-61	-64	-66	-69	-73				
-27	-27	-27	-26	-26	-27	-26	-27	-29	-31	-33	-36	-39	-49	-53				
-33	-33	-34	-33	-32	-33	-33	-33	-36	-38	-40	-43	-47	-56	-59				
<i>Farine de seigle ordinaire</i>																		
<i>" " froment. blut. 1. q.</i>																		
<i>" " " " 2. q.</i>																		
<i>Pain bis de seigle</i>																		
<i>" blanc</i>																		
<i>Gruau d'orge</i>																		
<i>Orge perlée</i>																		
<i>VIII. Plantes à cosse:</i>																		
<i>Pois verts en cosses</i>																		
<i>" écosés, séchés</i>																		
<i>Fèves, épluchées, séchées</i>																		
<i>IX. Tubercules et légumes:</i>																		
-54	-16	-06	—	—	—	—	-25	-15	-17	-17	-11	-26	-26	-20				
-04	-04	—	-04	-04	-04	-04	-04	-04	-05	-05	-07	-08	-15	-14				
-10	-10	-10	-09	-08	-09	-09	-09	-10	-10	-11	-14	-12	-21	-16				
-18	-13	-10	-10	-12	—	-13	-13	-11	-14	-11	-13	-17	-18	-22				
-15	-14	-15	-12	-14	-15	-16	-15	-15	-16	-18	-23	-16	-26	-19				
-13	-13	-09	-09	-10	—	-11	-10	-12	-10	-13	-16	-16	-17	-17				
-12	-11	-14	-11	-11	-12	-13	-12	-11	-12	-13	-15	-14	-25	-21				
-23	-14	-05	-04	-07	—	-15	-21	-21	-23	-19	-21	-33	-38	-27				
-08	-09	-06	-06	-06	-07	-07	-07	-07	-06	-07	-10	-12	-23	-28				
-24	-28	-16	-12	-11	-11	-12	-16	-15	-16	-18	-27	-21	-35	-32				
-16	-16	-19	-18	-18	-17	-18	-16	-17	-17	-22	-28	-20	-48	-38				
-22	-22	-17	—	—	—	-36	-28	-28	-29	-35	-35	-75	-38	-28				
-05	-03	-03	-05	-05	—	-11	-07	-06	-06	-05	-06	-06	-08	-07				
-07	-09	-10	-09	-13	—	-10	-08	-09	-09	-11	-13	-14	-18	-18				
-23	-24	-25	-21	-23	-25	-26	-23	-21	-30	-50	-81	-83	-55	-51				

³⁾ Nocirsta un izvesta līdz patērēšanas punktam. — Coupé et transporté à la place de consommation.

⁴⁾ Cenas, par kādu uzvalks un mētelis ierēkināti laukstrādnieku algā. — Les prix du costume et du pardessus sont compris dans le salaire d'un ouvrier agricole.

⁵⁾ Līdz 1930. g. 12. IX. — ārzemju kviešu milti, no 1930. g. 12. IX. līdz 1932. g. 14. VI. — ārzemju kviešu ar viciējo kviešu piemalumu, sākot ar 1932. g. 14. VI. — I. labuma kviešu milti. — Jusqu'au 12. IX. 1930. — farine de froment étranger: du 12. IX. 1930 au 14. VI. 1932 — farine de froment étranger avec addition de froment indigène à la mouture depuis le 14. VI. 1932 — farine de froment de 1. qualité.

3 (beigas)
(fin)

Preces un pakalpojumi	Mērs Unitē	Atsevišķos apgabalos Par provinces					Latvijā caurmērā —						
		1935											
		Rīgā	Vidzemē		Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	I	II	III	IV	V	VI
			I—XII	I—XII									
X. Augļi un ogas:													
▲ Āboli, svaigi	1 kg	-73	-57	-55	-54	-58	-43	-46	-59	-70	-81	-89	-
▲ " žāvēti	"	2,58	2,64	2,65	3,17	2,40	2,21	2,62	2,68	2,64	2,66	2,64	2,64
Dzērvenes	"	-48	-44	-43	-42	-42	-37	-41	-47	-49	-48	-49	-50
XI. Gaļas produkti:													
▲ Cūkas gaļa, svaiga	"	-89	-80	-79	-75	-75	-75	-83	-80	-76	-74	-72	-72
▲ " " žāvēta	"	1,08	1,05	1,04	1,04	1,04	1,05	1,12	1,10	1,07	1,03	1,01	1,1
▲ Speķis, žāvēts, viet.	"	1,12	1,14	1,15	1,14	1,16	1,19	1,26	1,22	1,18	1,15	1,13	1,12
▲ Aitas un jēra gaļa, svaiga	"	-71	-58	-57	-58	-59	-48	-57	-58	-58	-58	-59	-58
Liellopu gaļa, svaiga ar kauliem (zupai)	"	-58	-51	-50	-47	-47	-51	-41	-48	-48	-47	-48	-48
Liellopu gaļa, malta	"	-63	-64	-64	-61	-60	-55	-60	-60	-60	-61	-61	-61
▲ Teļa gaļa, svaiga	"	-64	-46	-44	-45	-49	-38	-47	-44	-40	-39	-40	-43
▲ Cūku tauki, kausēti, vietējie	"	1,33	1,32	1,31	1,33	1,34	1,32	1,44	1,42	1,37	1,33	1,32	1,29
Liellopu tauki, nekausēti	"	-75	-65	-63	-68	-68	-64	-67	-67	-67	-66	-66	-66
Tejas desa	"	1,44	1,18	1,15	1,23	1,25	1,20	1,23	1,23	1,23	1,22	1,21	1,21
Dūmu	"	2,72	2,61	2,60	2,48	2,34	2,14	2,42	2,41	2,41	2,39	2,40	2,41
Vista, kauta	1 gab./1 piēce	2,69	2,1	1,92	1,85	1,97	1,53	1,78	1,91	1,95	1,98	1,90	1,88
Zoss,	"	5,83	5,50	5,44	4,99	5,27	4,59	5,25	5,38	5,46	5,31	5,24	4,98
XII. Piena produkti, olas:													
▲ Piens, svaigs, nenokreimots	litrā	-17	-12	-11	-11	-11	-11	-12	-12	-11	-11	-11	-11
▲ Biezpiens	1 kg	-37	-27	-26	-28	-28	-30	-29	-29	-28	-27	-27	-27
▲ Krējums, skābs	"	1,38	-96	-91	1,1	-83	-60	-91	-88	-88	-86	-87	-84
Jaņu siers	"	-79	-61	-57	-53	-66	-57	-60	-60	-60	-59	-60	-60
Krējuma siers	"	1,46	1,41	1,40	1,40	1,41	1,57	1,44	1,44	1,44	1,44	1,44	1,45
▲ Sviests, nesālīts	"	2,15	1,91	1,88	1,76	1,71	1,55	1,79	1,79	1,78	1,74	1,72	1,63
▲ " sālīts	"	1,90	1,74	1,72	1,64	1,63	1,36	1,65	1,65	1,65	1,60	1,58	1,47
▲ Olas, vistu	1 gab./1 piēce	-10	-08	-08	-08	-08	-07	-11	-10	-07	-06	-05	-05
XIII. Zivis:													
Silķes, tauku	1 kg	-91	-63	-60	-62	-59	-59	-61	-61	-61	-61	-61	-61
Reņģes, žāvētas	kālā 30 piēc.	-31	-30	-29	-27	-30	-37	-31	-31	-35	-31	-30	-27
XIV. Dažādi pārtikas produkti:													
Kafija, pupiņu, grauzd., samalta, visl.	1 kg	9,05	9,13	9,15	9,01	9,04	8,13	8,62	8,70	8,75	8,75	8,82	8,80
Cigoriņi, grauzdēti, samalti	"	1,29	1,20	1,19	1,01	1,06	1,12	1,12	1,10	1,09	1,10	1,11	1,11
Kafijas surogāti***)	"	1,36	1,20	1,18	1,04	1,24	1,51	1,24	1,24	1,25	1,24	1,25	1,26
Teļa, vislētākā	"	12,20	13,13	13,25	13,97	12,78	14,55	13,18	13,18	13,15	13,41	13,50	13,53
▲ Cukurs, smalkais	"	-66	-68	-68	-68	-68	-69	-64	-64	-64	-68	-69	-69
▲ Medus, tecināts	"	2,14	1,95	1,93	1,78	1,76	1,63	1,78	1,80	1,81	1,81	1,82	1,79
Risi	"	1,46	1,35	1,34	1,27	1,32	1,20	1,25	1,31	1,34	1,34	1,36	1,34
Sāls, vārāmā, rupja	"	-10	-07	-07	-07	-08	-07	-07	-07	-08	-07	-07	-07
XV. Graudi, sēkla un lopbarība:													
Rudzi, graudos	100 kg	16,37	14,19	13,90	14,01	12,91	12,99	13,69	13,76	13,77	13,82	13,81	13,80
Kvieši	"	22,94	18,37	17,77	18,37	16,46	16,75	17,79	17,74	17,65	17,76	18,05	18,03
Mieži	"	14,68	13,20	13,02	13,1	11,92	10,89	12,42	12,42	12,35	12,37	12,49	12,52
Auzas	"	13,58	10,48	10,09	10,43	10,18	9,20	9,81	9,73	9,89	10,06	10,40	10,41
Linšķas	"	27,17	22,55	21,79	22,71	24,43	21,89	19,90	20,72	21,57	23,25	24,02	24,56
▲ Āboliņa sēklas (sarkanās)	"	-	132,68	132,68	112,18	125,17	154,87	132,66	131,49	128,75	129,49	128,25	135,15
▲ Āboliņa siens	"	7,81	6,87	6,75	7,78	6,52	5,66	6,56	6,66	6,63	6,76	7,06	7,07
Siens, plāvu	"	6,29	5,39	5,28	6,05	4,82	4,16	5,13	5,17	5,15	5,25	5,57	5,32
" rudzu	"	4,88	3,86	3,67	3,71	3,02	2,64	3,36	3,45	3,41	3,43	3,51	3,31
Salmi, vasarāju	"	5,05	3,55	3,31	2,95	2,67	2,64	3,04	3,08	3,03	3,05	3,08	3,10
XVI. Mājlopi:													
Darba zirgi	1 gab./1 piēce	-	205,-	205,-	212,-	212,-	126,-	175,-	177,-	180,-	189,-	201,-	198,-
Govis, jaunlopi	"	-	69,-	69,-	52,-	60,-	45,-	55,-	55,-	57,-	57,-	57,-	57,-
" slaucamas	"	-	101,-	101,-	85,-	88,-	73,-	86,-	86,-	87,-	87,-	89,-	89,-
Aitas	"	-	10,-	10,-	10,-	12,-	9,-	10,-	10,-	10,-	10,-	11,-	10,-
Teļi (līdz 4 ned.)	"	-	9,-	9,-	8,-	11,-	8,-	9,-	9,-	8,-	9,-	9,-	9,-
Siveni (līdz 6 ned.)	"	-	9,-	9,-	8,-	8,50	7,-	10,-	10,-	9,-	8,-	8,-	8,-
XVII. Dažādas preces:													
Kaļama dzelzs	1 kg	-19	-20	-20	-20	-20	-22	-22	-21	-21	-21	-20	-20
Skārds, cink.	"	-33	-36	-36	-38	-36	-39	-38	-38	-38	-38	-36	-37
Arklu lemeši	"	-53	-59	-59	-64	-57	-52	-57	-57	-57	-57	-57	-60
Izkaptis	1 gab./1 piēce	2,41	2,30	2,3	2,62	2,36	2,17	2,39	2,39	2,38	2,38	2,40	2,39
Pakavi	"	-41	-41	-41	-42	-41	-42	-43	-43	-42	-42	-42	-42
Pakavu naglas	1 kg	-90	-91	-90	-93	-85	-89	-95	-91	-91	-91	-92	-91
Logu stikls	□ mt. □ m	3,13	3,17	3,17	3,15	3,04	3,38	3,23	3,22	3,18	3,20	3,21	3,19

1) Teļi līdz 1 gadam. — *Veaux au-dessous d'un an.*2) Siveni līdz 4 mēn. — *Porcelets au-dessous de 4 mois.****) Grauzdēta labības — rudzu, miežu u. t. t. — kafija. — *Café de blé torréfié — seigle, orge — etc.*

(valsti caurmērā).
(Moyenne p. l'Etat).

6 Pārtikas indeksi Rīgā (agrākā sērija).*)

1914. g. jūlijs = 100.

Nombres-indices de l'alimentation à Riga
(Série antérieure).

1935						Marchandises														
VII	VIII	IX	X	XI	XII		1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	
100	100	95	95	95	95	Farine de seigle	I	90	112	131	130	130	128	156	138	122	94	86	83	79
113	115	113	113	113	110	Farine de from. (ind.)	II	93	110	136	130	129	134	162	133	124	98	85	85	79
77	77	74	74	77	74	Graux	III	96	109	138	130	126	138	165	133	125	94	85	85	79
79	82	79	79	76	76	Pois	IV	97	104	131	129	134	141	168	126	122	91	84	84	78
100	60	40	40	40	40	Pommes de terre	V	100	114	136	135	136	143	172	122	122	92	86	87	79
49	49	49	49	48	49	Boeuf, frais	VI	103	122	133	134	149	148	173	129	125	92	86	86	77
45	47	49	52	52	51	Veau	VII	107	123	138	126	148	157	173	120	128	94	89	83	79
73	72	71	69	69	69	Mouton, frais	VIII	101	126	130	120	129	158	154	116	114	90	83	79	77
65	67	68	70	72	72	Porc, frais	IX	97	126	125	126	129	150	143	116	108	86	82	77	75
85	84	84	85	88	89	Saindoux	X	103	129	121	124	127	151	134	118	104	85	81	77	76
61	62	63	66	70	72	Beurre	XI	109	132	125	124	126	151	118	96	86	82	76	76	76
73	73	73	73	80	80	Lait, frais	XII	111	129	127	130	130	149	135	119	96	86	82	76	78
120	120	120	160	200	200	Oeufs														
68	69	69	70	72	73	Indice total	I—XII	101	120	131	128	133	146	156	124	116	91	84	81	78

*) Pēc prof. Zariņa metodes.

Coût de la vie à Riga et dans les villes de province en 1930 et de 1933 à 1935 (Nouvelles séries)

Strādniekiem — Pour ouvriers.

Pārtika Denrées alimentaires	Dzīvoklis Logement	Apkūrināšana un ap- gaismošana Chauffage et éclair.	Apģērbs Habillement	Satiksmes Communication	Kultūr.-sabiedriskās vajadzības Besoins intellectuels et sociaux	Higiēna Hygiène	Izkļaidšanās Récréation	Mēbeles un trauki Meuble et vaisselle	Kopindeks Indice général	Pārtika Denrées alimentaires	Dzīvoklis Logement	Apkūrināšana un ap- gaismošana Chauffage et éclair.	Apģērbs Habillement	Satiksmes Communication	Kultūr.-sabiedriskās vajadzības Besoins intellectuels et sociaux	Higiēna Hygiène	Izkļaidšanās Récréation	Mēbeles un trauki Meuble et vaisselle	Kopindeks Indice général
Rīga																			
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
74	121	77	64	97	100	96	94	78	76	75	94	66	70	94	97	93	94	85	76
69	117	74	66	96	98	93	92	81	72	72	91	68	68	95	96	89	92	82	73
70	118	94	68	95	99	93	94	84	73	70	87	88	68	96	96	89	94	81	72
57	115	152	76	95	98	93	101	90	67	66	88	143	76	94	97	89	102	85	72
60	117	136	76	95	98	93	101	90	69	68	88	127	76	94	97	89	102	85	73
60	117	126	76	95	98	93	94	90	68	66	90	115	76	94	97	89	95	85	72
64	116	120	76	95	98	93	90	90	71	67	88	104	76	94	97	89	91	85	72
73	115	35	58	96	100	93	90	78	72	68	86	33	59	94	97	89	91	76	67
83	115	31	58	96	100	95	96	78	79	70	85	29	59	94	97	90	96	76	68
84	115	30	58	96	100	95	96	78	79	74	86	29	59	94	97	90	96	76	71
78	115	35	58	96	100	95	96	78	76	73	86	34	59	94	97	90	96	76	70
73	121	43	58	96	97	95	92	78	73	72	86	43	59	94	93	90	91	76	70
80	121	129	73	94	97	95	92	87	81	74	87	120	74	102	93	90	92	83	77
70	122	144	73	94	97	95	91	87	75	73	87	136	74	102	93	90	92	83	76
62	122	149	73	94	97	83	85	87	69	70	86	142	74	102	93	79	89	83	74
Province (19 pilsētas — villes)																			
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
74	121	77	64	97	100	96	94	78	76	75	94	66	70	94	97	93	94	85	76
69	117	74	66	96	98	93	92	81	72	72	91	68	68	95	96	89	92	82	73
70	118	94	68	95	99	93	94	84	73	70	87	88	68	96	96	89	94	81	72
57	115	152	76	95	98	93	101	90	67	66	88	143	76	94	97	89	102	85	72
60	117	136	76	95	98	93	101	90	69	68	88	127	76	94	97	89	102	85	73
60	117	126	76	95	98	93	94	90	68	66	90	115	76	94	97	89	95	85	72
64	116	120	76	95	98	93	90	90	71	67	88	104	76	94	97	89	91	85	72
73	115	35	58	96	100	93	90	78	72	68	86	33	59	94	97	89	91	76	67
83	115	31	58	96	100	95	96	78	79	70	85	29	59	94	97	90	96	76	68
84	115	30	58	96	100	95	96	78	79	74	86	29	59	94	97	90	96	76	71
78	115	35	58	96	100	95	96	78	76	73	86	34	59	94	97	90	96	76	70
73	121	43	58	96	97	95	92	78	73	72	86	43	59	94	93	90	91	76	70
80	121	129	73	94	97	95	92	87	81	74	87	120	74	102	93	90	92	83	77
70	122	144	73	94	97	95	91	87	75	73	87	136	74	102	93	90	92	83	76
62	122	149	73	94	97	83	85	87	69	70	86	142	74	102	93	79	89	83	74
Vidzeme (5 pilsētas — villes)																			
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
75	87	65	71	95	95	94	93	84	76	74	82	63	73	102	100	93	93	85	76
71	83	66	70	94	91	90	90	83	72	72	77	64	69	106	99	88	90	81	73
70	84	85	71	93	92	91	94	83	72	69	75	83	69	106	97	86	92	79	71
65	82	140	79	93	91	92	102	87	72	65	75	136	76	104	100	87	100	82	71
68	84	123	79	93	91	92	102	87	73	67	75	120	76	104	100	87	100	82	72
67	84	112	79	93	91	92	95	87	72	65	75	109	76	104	100	87	92	82	71
68	84	97	79	93	91	92	91	87	73	66	75	98	76	104	100	87	88	82	71
68	84	31	60	89	91	92	90	77	67	68	75	31	61	105	100	87	88	74	67
70	82	28	60	89	91	91	96	77	68	69	75	28	61	105	100	88	93	74	68
74	82	28	60	89	91	91	96	77	71	75	76	28	61	105	100	88	93	74	72
73	82	33	60	89	91	91	96	77	71	72	76	33	61	105	100	88	93	74	70
73	84	43	60	89	93	91	89	77	70	71	76	41	61	105	93	88	89	74	69
74	86	116	77	101	93	91	90	89	77	73	76	112	74	110	93	88	89	81	75
72	86	131	77	101	93	91	90	89	76	71	76	126	74	110	93	88	89	81	74
70	86	137	77	101	93	80	86	89	74	99	76	131	74	110	93	76	88	81	73
Zemgale (5 pilsētas — villes)																			
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
74	98	70	69	76	102	96	93	85	75	77	104	67	65	103	90	91	96	84	76
71	96	71	70	75	102	93	91	86	73	73	105	71	64	101	90	87	99	82	73
69	100	93	69	76	101	93	94	82	72	72	90	92	65	104	91	87	99	82	73
64	96	150	78	73	104	94	100	87	72	68	97	150	72	99	91	87	109	86	74
66	96	135	78	73	104	94	100	87	73	71	97	134	72	99	91	87	109	86	75
64	100	120	78	73	104	94	92	87	72	68	99	121	72	99	91	87	100	86	73
65	100	108	78	73	104	94	89	87	72	68	93	110	72	99	91	87	96	86	72
67	100	34	60	76	101	94	90	78	67	70	86	34	55	101	91	87	96	77	68
68	100																		

10 Strādnieku vidējās dienas algas 1930.-1935.g.g. Rīgā un provinces pilsētās (latos). Moyennes des taux de salaire par jour des ouvriers à Riga et dans les villes de province (en lats).

		P r o v i n c e																	
		Rīgā						Vidzemē 11 pilsētas — 11 villes		Kurzemē 10 pilsētas — 10 villes		Zemgalē*) 8 pilsētas — 8 villes		Latgalē*) 8 pilsētas — 8 villes		Caurmērā Moyenne 37 pils.—37 villes			
		Kv. str.-ki Ouvr. qual.		Nekv. str.-ki Ouvr. non qual.															
		vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.	vir.	siev.		
		hom.	fem.	hom.	fem.	hom.	fem.	hom.	fem.	hom.	fem.	hom.	fem.	hom.	fem.	hom.	fem.		
1930.	I. — XII.	5,85	3,70	2,35	4,65	3,05	2,25	4,70	2,95	1,95	5,20	3,35	2,35	4,60	2,70	2,00	4,80	3,00	2,15
1932.	"	5,25	3,40	2,25	3,90	2,45	1,70	3,55	2,50	1,65	4,10	2,50	1,70	3,45	2,40	1,70	3,75	2,45	1,70
1933.	"	4,85	3,25	2,15	3,45	2,25	1,45	3,40	2,40	1,55	3,75	2,35	1,60	2,95	2,20	1,60	3,40	2,30	1,55
1934.	"	4,60	3,15	2,15	3,40	2,15	1,55	3,40	2,45	1,60	3,45	2,25	1,40	3,00	2,10	1,60	3,35	2,30	1,55
1935.	"	4,65	3,25	2,15	3,45	2,50	1,60	3,40	2,35	1,55	3,35	2,25	1,40	3,10	2,15	1,60	3,35	2,35	1,55
	I.	4,65	3,20	2,15	3,35	2,45	1,60	3,30	2,40	1,55	3,30	2,10	1,30	3,00	2,10	1,55	3,25	2,30	1,50
	II.	4,65	3,25	2,20	3,35	2,40	1,60	3,40	2,35	1,55	3,30	2,15	1,25	3,00	2,05	1,50	3,25	2,25	1,50
	III.	4,65	3,20	2,15	3,40	2,45	1,55	3,35	2,25	1,55	3,20	2,15	1,25	3,00	2,05	1,55	3,25	2,25	1,45
	IV.	4,65	3,20	2,15	3,45	2,40	1,60	3,35	2,30	1,55	3,45	2,35	1,40	3,05	2,10	1,55	3,35	2,30	1,50
	V.	4,65	3,25	2,15	3,50	2,40	1,55	3,40	2,35	1,60	3,40	2,25	1,40	3,05	2,10	1,55	3,35	2,30	1,55
	VI.	4,60	3,20	2,15	3,45	2,55	1,70	3,50	2,40	1,60	3,40	2,30	1,45	3,15	2,15	1,60	3,40	2,40	1,60
	VII.	4,60	3,20	2,15	3,45	2,40	1,55	3,50	2,40	1,60	3,40	2,25	1,45	3,15	2,20	1,60	3,40	2,35	1,55
	VIII.	4,65	3,25	2,15	3,50	2,50	1,65	3,45	2,40	1,55	3,40	2,35	1,45	3,10	2,20	1,60	3,35	2,40	1,55
	IX.	4,70	3,25	2,15	3,50	2,60	1,65	3,40	2,40	1,60	3,40	2,35	1,45	3,15	2,20	1,60	3,40	2,40	1,60
	X.	4,70	3,25	2,15	3,50	2,60	1,65	3,40	2,35	1,55	3,40	2,35	1,45	3,10	2,20	1,60	3,35	2,40	1,55
	XI.	4,75	3,25	2,15	3,45	2,50	1,60	3,40	2,35	1,55	3,40	2,25	1,40	3,10	2,20	1,60	3,35	2,35	1,55
	XII.	4,75	3,30	2,15	3,45	2,45	1,55	3,40	2,25	1,45	3,40	2,25	1,45	3,10	2,15	1,60	3,35	2,30	1,50

*) 1930. g. 7 pilsētas. — 1930 7 villes.

11 Strādnieku dienas algas 1930. — 1935. g. g. lielākās provinces pilsētās (latos). Taux de salaire par jour des ouvriers dans certaines villes de province de 1930 à 1935 (en lats).

		Liepāja			Daugavpils			Jelgava			Ventspils			Rēzekne					
		I.—VI.	VII.—XII.	I.—XII.	I.—VI.	VII.—XII.	I.—XII.	I.—VI.	VII.—XII.	I.—XII.	I.—VI.	VII.—XII.	I.—XII.	I.—VI.	VII.—XII.	I.—XII.			
Kvalificēti str.-ki visos arodos caurmērā	1930.	4,25	4,30	4,25	4,60	4,65	4,60	5,40	5,55	5,45	4,85	4,90	4,85	4,60	4,40	4,45	1930	Ouvriers qualifiés, moyenne de toutes les professions	
	1932.	4,15	4,05	4,05	2,90	2,95	2,90	4,95	4,90	4,95	4,05	3,75	3,90	3,60	3,70	3,65	1932		
	1933.	4,05	4,05	4,05	2,65	2,85	2,75	4,80	4,70	4,75	3,75	3,75	3,75	3,20	3,50	3,35	1933		
	1934.	4,05	4,05	4,05	2,75	3,15	2,95	4,35	4,35	4,35	3,75	3,75	3,75	3,40	3,65	3,50	1934		
	1935.	4,05	3,55	3,80	3,05	3,25	3,15	4,30	4,30	4,30	3,75	3,75	3,75	3,40	3,70	3,55	1935		
Atslēdznieki	"	3,60	3,10	3,35	2,85	2,95	2,90	3,75	3,75	3,75	4,—	4,—	4,—	3,25	4,—	3,65	"	Serruriers	
Elektromontieri	"	4,—	3,60	3,80	2,95	3,20	3,05	4,—	4,—	4,—	3,50	3,50	3,50	3,50	3,25	3,35	"	Monteurs-électric.	
Galdnieki	"	4,—	3,60	3,80	3,05	3,40	3,20	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	3,65	4,35	4,—	"	Ebénistes et menuis.	
Kalēji	"	3,60	3,50	3,55	3,20	3,30	3,25	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	3,60	4,—	3,80	"	Forgeurs	
Krāsotāji, būvju	"	4,—	3,85	3,90	2,70	3,—	2,85	3,50	3,50	3,50	4,—	4,—	4,—	3,25	4,10	3,65	"	Peintres (sans spéc)	
Mašīnistī	"	4,—	4,—	4,—	3,25	3,25	3,25	5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	5,—	3,50	3,10	3,25	"	Conduct. d. machin.	
Mūrnieki	"	5,—	4,10	4,55	2,80	3,20	3,—	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	3,40	4,—	3,70	"	Maçons	
Namdari	"	3,40	3,40	3,40	2,80	3,05	2,95	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	4,25	3,90	"	Charpentiers	
Podnieki	"	6,—	4,35	5,15	3,05	3,50	3,30	6,—	6,—	6,—	4,—	4,—	4,—	3,35	4,15	3,75	"	Potiers	
Segļinieki	"	4,20	3,20	3,70	3,20	3,20	3,20	4,50	4,50	4,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,65	3,40	3,50	"	Bourelriers
Skārtnieki	"	3,60	3,10	3,35	2,90	3,25	3,05	6,—	6,—	6,—	3,50	3,50	3,50	3,50	4,40	3,95	"	Ferblantiers	
Nekvalificēti str.-ki	1930.	3,—	3,—	3,—	2,70	2,70	2,70	3,05	3,—	3,05	3,—	3,—	3,—	2,80	2,75	2,80	1930	Ouvriers non qualifiés	
	1932.	3,—	3,—	3,—	2,—	1,80	1,90	3,15	3,—	3,05	2,70	2,50	2,60	2,70	2,95	2,80	1932		
	1933.	3,—	3,—	3,—	1,65	1,65	1,65	3,—	2,90	2,95	2,50	2,50	2,50	2,10	2,25	2,15	1933		
	1934.	3,—	3,—	3,—	1,60	1,60	1,60	2,75	2,75	2,75	2,50	2,50	2,50	2,—	2,—	2,—	1934		
	1935.	3,—	2,15	2,60	1,75	1,95	1,85	2,25	2,25	2,25	2,50	2,50	2,50	1,65	2,—	1,85	1935		
Nekvalificētas str.-ces	1930.	1,95	2,—	1,95	2,15	2,15	2,15	2,05	2,15	2,10	1,90	1,90	1,90	1,40	2,25	1,80	1930	Ouvrières non-qualifiées	
	1932.	2,—	2,—	2,—	1,60	1,40	1,50	1,80	1,80	1,80	1,75	1,60	1,65	1,70	1,70	1,70	1932		
	1933.	2,—	2,—	2,—	1,25	1,25	1,25	1,80	1,60	1,70	1,60	1,60	1,60	1,35	1,75	1,55	1933		
	1934.	2,—	2,—	2,—	1,15	1,15	1,15	1,35	1,35	1,35	1,60	1,60	1,60	1,50	1,50	1,50	1934		
	1935.	2,—	1,60	1,80	1,15	1,20	1,20	1,15	1,25	1,20	1,60	1,60	1,60	1,25	1,50	1,40	1935		

15 Vispārīgā nodarbinātība pēc slimu kasu ziņām 1933.—1935. g. Emploi d'après les renseignements des caisses-maladie (Nombre des membres des caisses à la fin du mois).

Darba nozares	1933 I—XII	1934 I—XII	1935					Branches d'occupation
			I—XII	I—II	IV—VI	VII—IX	X—XII	
I. Lauksaimniecība ¹⁾	1 057	949	873	686	974	1 035	797	I. Agriculture ¹⁾
II. Rūpniecība	71 683	83 238	90 409	84 993	90 665	92 190	93 786	II. Industrie
A. Iegūstošā	349	484	355	225	392	588	214	A. Primaire
B. Apstrādājošā	71 334	82 754	90 054	84 768	90 273	91 602	93 572	B. Secondaire
Keramika, akmeņu izstrād. saist. viel.	2 731	3 523	4 071	3 345	4 233	4 788	3 917	Céramique, art. en pierre, craie, ciment
Metalapstr. mašīnbūves	11 662	14 097	16 567	15 736	16 233	17 031	17 267	Métallurgie, machin., outils etc.
Ķīmiskā rūpn.	4 227	4 384	4 448	4 357	4 346	4 445	4 646	Ind. chim. (prod. non-aliment.)
Ādu rūpn.	1 415	1 537	1 612	1 596	1 566	1 610	1 677	Ind. d. peaux et d. cuirs
Tekstilrūpn.	12 879	15 974	16 853	16 719	16 702	16 807	17 181	Ind. textile
Kokrūpn.	9 344	11 215	10 627	9 619	12 093	10 749	10 139	Ind. du bois
Papīrrūpn.	2 096	2 247	2 730	2 514	2 750	2 897	2 761	Ind. du papier
Poligraf. rūpn.	2 812	2 970	3 119	2 986	3 015	3 145	3 329	Ind. polygraphique
Pārtikas un garšviel. rūpn.	12 507	13 058	14 032	13 969	13 218	13 603	15 340	Aliments, boisson, tabac
Apģērbis, apavi, galant. pied.	8 387	9 812	11 451	10 377	11 871	11 025	12 529	Ind. de l'habillement
Būvdarība	1 953	2 564	3 163	2 231	2 978	4 052	3 389	Constr. de bâtim., de voies de comm.
Gāze, elektr., ūdensvadi	1 321	1 373	1 381	1 319	1 358	1 450	1 500	Gaz., eau et électricité
III. Tirdzniecība	22 004	21 750	22 919	22 198	22 692	23 208	23 578	III. Commerce
IV. Satiksme un transports	7 392	7 667	7 992	7 019	7 708	8 974	8 264	IV. Communication et transport
V. Komunālā administrācija	4 788	4 742	4 611	4 613	4 534	4 666	4 629	V. Administr. municip. et comm.
VI. Brīvās prof., intelekt. darba strādnieki	13 075	13 069	12 853	12 905	12 810	12 431	13 268	VI. Prof. libres, science et art
VII. Tīrība un higiēna	9 339	9 705	9 945	9 621	10 091	10 268	9 799	VII. Nettoyage et hygiène
VIII. Mājkāpotāji	14 282	14 233	14 831	15 199	14 753	14 066	15 308	VIII. Service domestique
IX. Pārējie nodarbošanās veidi	6 616	7 484	8 132	7 717	7 214	8 460	9 139	IX. Autres
Kopā	150 236	162 837	172 615	165 151	171 441	175 298	178 568	Total
1930. g. vidējais dalībnieku skaits	179 636	100	84	91	96			Effectif moyen de 1930, 179 636 = 100

¹⁾ Slimo kasēs apdrošināts viss algotais darba spēks, atskaitot valsts darbiniekus un laukstrādniekus.
Sont assurés tous les salariés sauf le personnel des départements d'Etat et les ouvriers agricoles.

²⁾ Saimniecības pilsētu admin. robežās. — Exploitations agricoles dans les limites administratives des villes

16 Nodarbinātības intensitāte strādājošos Rīgas rūpniecības uzņēmumos (ar 20 un vairāk strādņ.). Activité de la main-d'oeuvre dans les entreprises industrielles en fonction à Riga (avec 20 ouvr. et plus).

	Nodarbinātības indekss*) — Nombre-indice de l'activité*)														Strādnieku %/0 sadalīšanās pēc faktiskā darba nedēļas ilguma			
	Keramika, akm. izstrād. Céramiq., pierre, ciment	Metalapstr., mašīnbūve Métallurgie, mécanique	Ķīmiskā rūpniecība Industrie chimique	Ādu rūpniecība Peaux et cuirs	Tekstilrūpniecība Industrie textile	Kokrūpniecība Bois	Papīrrūpniecība Papier	Poligrafiskā rūpniecība Polygraphie	Pārtikas un garšv. rūpn. Aliment., condiments et tabac	Apģērbu, apavu un tualetes piederumu rūpniec. Vêtements, chaussures, art. de toilette	Būvdarība Bâtim., constr. de votes de comm.	Gāze, ūdens, elektrība Gaz., eau, électricité	Tīrība un higiēna Hygiène et nettoyage	Caurmērā visās nozarēs Moyenne pour toutes les branches	Mazāk par 46 stundām Moins de 46 h.	46 stundas 46 heures	Vairāk par 46 stundām Plus de 46 hour.	Kopā Total
1930. g.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100					
1933. g.	73	59	79	105	119	63	76	86	70	69	31	89	98	13,6	84,6	1,8	100	
1934. g.	85	80	85	101	150	74	78	92	72	73	29	92	102	11,5	80,4	8,5	100	
1935. g.	91	95	80	105	152	73	85	110	83	67	44	97	106	17,6	62,0	20,4	100	
I.	92	89	79	102	153	63	78	99	77	62	33	87	102	18,5	61,3	20,2	100	
II.	89	91	85	103	155	62	77	99	75	62	31	84	106	19,7	62,0	18,3	100	
III.	89	94	88	104	154	71	80	101	78	66	33	82	108	20,0	60,5	19,4	100	
IV.	87	94	88	104	153	74	80	100	78	68	33	86	108	15,7	64,0	19,4	100	
V.	93	96	77	103	153	79	91	101	80	70	46	97	108	15,8	64,1	20,1	100	
VI.	93	98	79	101	150	79	89	97	82	69	48	100	106	16,1	62,1	20,1	100	
VII.	92	98	78	103	149	81	88	100	80	63	53	109	108	16,5	62,9	20,6	100	
VIII.	92	99	82	108	151	80	87	110	86	67	56	108	105	18,6	53,2	22,2	100	
IX.	87	98	79	109	151	75	84	123	89	69	58	106	109	16,9	61,2	22,5	100	
X.	95	97	77	109	152	74	85	137	93	70	61	108	105	16,9	63,0	20,4	100	
XI.	95	96	77	110	151	75	85	138	96	69	49	108	103	17,3	61,1	21,6	100	
XII.	92	96	78	106	149	70	92	123	90	65	46	98	101	18,8	60,8	20,4	100	

^{*)} Pēc ķēžu likuma. — D'après la règle conjointe.

un valsts izdevumi ārstēšanai 1935. gadā.**)**)
médical et dépenses d'Etat pour le traitement en 1935)**)*

Dépenses				Medicinskā palīdzība — Assistance médicale											
Subventions		Kopā Total	Pavisam Total général	Slimnieku skaits Nombre des malades					No tiem trūcīgiem Dont besogneux			Viziņu skaits Nombre des visites			
Pour médicaments				Ls	Ls	Rajonos ārstētie traités dans les rayons	Slimnīču ambu- lancēs ārstētie Traités dans les amb. d. hôpitaux	Balneoloģiskā ārstēšana En traitement balnéologique	Rajonos ārstētie Dans les rayons	Slimnīču ambu- lancēs ārstētie Traités dans les amb. d. hôpitaux	Balneoloģiskā ārstēšana En traitement balnéologique	Rajonos ārstē- tiem Dans les rayons	Slimnīču ambul. ārstētiem Dans les ambul. des hôpitaux	Kopējais Total	Tai skaitā trūcīgiem Dont visites de besogneux
Recepšu skaits Nombre d'ordon- nances	Ls														
5 013	5 597,90	89 787,60	195 168,71	36 681	667	182	1 620	17	16	51 245	1 115	52 360	3 599		
3 271	3 821,85	57 625,85	115 236,75	28 538	473	49	1 169	11	6	38 151	591	38 742	2 453		
2 137	2 298,44	58 449,74	138 945,90	31 401	229	36	1 090	11	4	39 416	538	39 954	1 991		
3 186	3 410,14	64 817,01	132 037,45	28 223	260	34	1 304	9	4	36 621	705	37 326	2 005		
2 760	3 542,69	68 887,29	132 170,71	26 654	585	58	1 284	14	7	38 817	742	39 559	2 658		
16 367	18 671,02	339 567,49	713 559,52	151 497	2 214	359	6 467	62	37	204 250	3 691	207 941	12 706		
2 264	2 581,57	38 495,37	82 950,43	18 520	458	79	1 298	25	7	25 677	515	26 192	2 126		
1 840	2 044,50	25 344,02	50 711,20	14 173	227	23	587	28	2	19 645	263	19 908	1 239		
3 228	3 478,80	35 708,86	76 614,66	17 184	155	39	610	16	5	24 745	480	25 225	1 875		
1 362	1 430,25	21 990,07	55 110,78	11 744	137	24	518	6	6	18 214	162	18 376	1 339		
2 720	3 176,88	28 633,88	63 019,35	13 766	289	35	1 103	6	9	19 949	385	20 334	1 912		
11 414	12 712,—	150 172,20	328 406,42	75 387	1 266	200	4 116	81	29	108 230	1 805	110 035	8 491		
880	870,16	21 561,43	55 799,83	9 500	119	65	284	6	4	13 959	213	14 172	778		
3 974	4 198,61	49 468,10	111 307,30	23 691	1 082	98	1 265	68	11	38 070	1 936	40 006	3 410		
1 473	1 426,30	25 145,80	59 659,12	14 234	268	65	1 379	9	3	18 016	395	18 411	2 595		
1 174	1 350,62	32 782,94	71 980,74	13 528	279	29	256	10	3	20 851	295	21 146	872		
1 251	1 861,36	18 792,33	54 710,37	11 520	175	11	443	4	5	16 986	262	17 248	1 031		
8 752	9 207,05	147 750,60	353 457,36	72 473	1 923	268	3 627	97	26	107 882	3 101	110 983	8 686		
2 720	3 003,80	74 017,62	170 062,80	36 328	400	20	1 712	12	5	46 916	609	47 525	2 705		
5 342	6 221,53	58 134,43	142 556,69	27 615	813	16	1 001	51	1	36 622	862	37 484	2 977		
6 139	7 480,95	37 662,46	96 365,30	19 537	100	21	1 428	17	5	27 133	113	27 246	3 503		
1 602	1 694,—	38 070,95	102 311,13	23 752	132	28	851	3	3	29 773	163	29 936	1 596		
15 803	18 400,28	207 885,46	511 935,92	107 532	1 445	85	4 992	83	14	140 444	1 747	142 191	10 781		
52 336	58 990,35	845 375,75	1 906 719,22	406 889	6 848	912	19 202	323	106	560 806	10 344	571 150	40 664		

*) Pēc T. L. M. Lauku iedzīv. ārstn. nodaļas ziņām, — D'après les renseignements de la Section du Traitement médical de la Population rurale.

**) Galvenie ārstēšanas nosacījumi: Ambulatoriskā ārstēšana. Lauki sadalīti ārstniecības rajonos. Rajonu ārsti saņem no pašvaldības par brīvu dzīvokli ar apkurināšanu, bet no T. L. M. — Ls 60 līdz Ls 240 lielu mēnēša algu. Lauku iedzīvotājiem rajonu ārsti sniedz ambulatorisko palīdzību pēc noteiktas takses, piem., vizīte runas stundās — 50 snt., ārpus runas stundām — Ls 1,— u. t. t. Zāles, pārsienamos u. c. ārstn. līdzekļus aptiekas izsniedz lauku iedzīvotājiem par 1/2 cenu pēc normāltaksēs. Otru 1/2 par zāļu (atskaitot 20%o rabata) maksā valsts resp. T. L. M. Pilnīgi par brīvu lauku iedzīvotāji baida palīdzību dzemdību gadījumos (vecmāti un zāles). Stacionārā ārstēšana. Izdevumi par slimnīcām un balneoloģisko ārstēšanu sēravotos sedz: 1/3 — slimnieks, 1/3 — valsts, 1/3 — pašvaldība. Ierobežojumi. Lauku iedzīvotāji, kuru zemes vērtība pārsniedz Ls 5000,— baida tikai rajona ārsta palīdzību pēc takses: par zāļu un stacionāro ārstēšanu tiem jāmaksā pilna cena. Tiesību uz ārstēšanu pēc 1928. g. likuma par lauku iedzīvotāju nodrošināšanu slimības gadījumos baida katrs, kas nodzīvojis lauku pašvaldību robežās vismaz 4 mēn. Tikai palīdzība dzemdības gad. tiek sniegta neatkarīgi no 4 mēn. nodzīvošanas ārpus pilsētas. Kroniskie slimnieki var ārstēties dziedzniecības iestādē nepārtraukti līdz 6 mēnešiem. Mazturīgiem slimniekiem piešķir sekošus atvieglojumus: 1) amb. ārstēšanā par brīvu ārsta resp. feldšera palīdzību (1/3 takses maksā pašvaldība, 2/3 — valsts); 2) izsniedz zāles par brīvu (1/6 zāļu vērtības šai gadījumā iet uz pašvaldību, bet 5/6 — uz valsts rēķina), 3) tāpat stacionārā ārstēšanā par brīvu (4/9 šo izdevumu sedz pašvaldība, bet 5/9 — valsts).

**) Règles principales du traitement: Traitement ambulatoire. Les localités rurales sont divisées en rayons de traitement médical. Les médecins des rayons reçoivent des communes rurales le logement avec chauffage. En outre ils touchent de l'Etat resp. du Ministère de la Prévoyance sociale des appointements mensuels de Ls 60 à Ls 240. Les habitants ruraux jouissent du secours ambulatoire à taxe fixe, par exempl. une visite pendant les heures de réception — 50 cts, hors de ces heures — Ls 1,— etc. Quant aux médicaments et autres articles du traitement ambulatoire, on les délire aux habitants ruraux dans les pharmacies à mi-prix de la taxe normale. L'autre 1/2, moins 20%o du rabais, couvre l'Etat c. à d. le Ministère sus-mentionné. En cas d'accouchement l'assistance médicale est entièrement gratuite. Traitement dans les hôpitaux. Les frais du traitement dans les hôpitaux, de même que le traitement balnéaire (eaux sulfureuses) tombent en parts égales au malade (1/3), à la commune (1/3) et à l'Etat (1/3). Restrictions. Agriculteurs dont la valeur de la propriété foncière surpasse Ls 5000,— ne jouissent que de l'assistance du médecin de rayon à taxe. Les médicaments et le traitement dans les hôpitaux sont à leur propre compte. D'après la loi de 1928, il faut passer au moins, 4 mois hors de ville pour avoir le droit au traitement des habitants ruraux. Un séjour de 3 mois n'est pas exigé des femmes en couches. Les malades souffrants de maladies chroniques peuvent être traités 5 mois sans interruption. Les besogneux ne paient ni pour le secours du médecin ou de l'aide chirurgien (1/3 de la taxe la commune, 2/3 — l'Etat et les médicaments (en ce cas 1/6 du prix des médicaments couvre la commune et 5/6 — l'Etat) ni pour le traitement dans les hôpitaux (4/9 — la commune, 5/9 — l'Etat).

1) Speciālas valsts piemaksas trūcīgiem par zālēm: 5/6—1/3 = 1/2. — Subventions spéciales d'Etat aux besogneux pour médicaments: 5/6—1/3.

2) Speciālas valsts piemaksas rajonu ārstiem un med. feldšeriem par trūcīgo lauku iedzīvotāju ambulatorisku ārstēšanu 2/3 apmērā pēc takses. — Subventions spéciales d'Etat aux médecins et aux-aides chirurgiens de rayon pour traitement des habitants ruraux besogneux 2/3 de la taxe.

3) Speciālas valsts piemaksas trūcīgiem par stacionāro ārstēšanu: 5/9—1/3 = 2/9. — Subventions spéciales d'Etat aux sesogneux pour traitement dans les hôpitaux: 5/9—1/3 = 2/9.

20 Slimo kasēs apdrošināto personu kustība 1935. g.¹⁾
 Effectif des assurés dans les caisses-maladie 1935¹⁾.

a) Kasu dalībnieki. a) Membres des caisses.

Mēneši	R i g ā				Provincē — Province				Pavisam — Total général			
	Dalīb. skaits uz mēneša pēdējo datumu		Vidējais dalībnieku skaits mēnesī		Dalīb. skaits uz mēneša pēdējo datumu		Vidējais dalībnieku skaits mēnesī		Dalīb. skaits uz mēneša pēdējo datumu		Vidējais dalībnieku skaits mēnesī	
	Vir.	Siev.	Kopā	Moyenne d. membr.	Vir.	Siev.	Kopā	Moyenne d. membr.	Vir.	Siev.	Kopā	Moyenne d. membr.
1935. gada*)												
Janvāri	116 931	59 345	116 106	47 365	28 308	19 206	47 514	164 296	87 653	75 967	163 620	87 653
Februāri	116 910	59 204	116 891	47 238	28 282	19 303	47 585	164 148	87 486	76 990	164 476	87 486
Martā	119 491	58 754	117 967	47 524	27 850	19 847	47 697	167 015	87 063	78 601	165 664	87 063
Aprīli	119 549	59 044	120 013	47 802	28 368	19 570	47 938	167 351	88 412	79 539	167 951	88 412
Maijā	122 080	61 182	121 067	50 128	29 381	19 537	48 918	172 208	90 563	79 422	169 985	90 563
Jūnijā	123 203	62 936	123 152	51 565	31 096	20 031	51 127	174 768	94 032	80 247	174 279	94 032
Jūlijā	123 911	64 168	123 577	51 968	31 685	19 828	51 513	175 879	95 853	79 237	175 090	95 853
Augustā	122 654	64 231	123 071	51 774	32 133	19 763	51 896	174 428	96 364	78 834	175 198	96 364
Septembrī	124 624	64 123	123 206	50 967	31 669	19 456	51 325	175 591	95 992	78 539	174 531	95 992
Oktobrī	128 058	65 703	126 393	52 371	32 217	19 750	51 967	180 429	97 920	80 440	178 360	97 920
Novembrī	129 127	65 358	128 764	52 053	31 982	20 385	52 367	181 180	98 443	82 688	181 131	98 443
Decembrī	124 995	65 358	127 840	49 104	30 607	20 463	51 070	174 099	95 965	82 945	178 910	95 965
Vidēj. skaits 1935. g.**)	62 671	59 643	122 314	49 965	30 237	19 728	49 965	172 279	92 968	78 371	172 279	92 968
" 1934. "	59 386	56 045	115 431	46 245	27 578	18 667	46 245	161 676	86 564	74 712	161 676	86 564
" 1933. "	53 610	52 135	105 745	43 977	26 047	17 930	43 977	149 722	79 657	70 665	149 722	79 657
" 1932. "	50 644	47 968	98 312	42 665	25 472	17 193	42 665	140 977	76 116	64 861	140 977	76 116
" 1931. "	62 669	52 909	115 608	52 600	33 055	19 545	52 600	168 208	95 754	72 454	168 208	95 754
" 1930. "	68 426	56 254	124 680	54 956	35 328	19 628	54 956	179 636	103 754	75 882	179 636	103 754

b) Viņu ģimenes locekļi. b) Leurs membres de famille.

Mēneši	R i g ā				Provincē — Province				Pavisam — Total général			
	Pieauguši		Bērni		Pieauguši		Bērni		Pieauguši		Bērni	
	Vir.	Siev.	Puiseni	Enfants	Vir.	Siev.	Puiseni	Enfants	Vir.	Siev.	Puiseni	Enfants
1935. gada*)												
Janvāri	1 471	33 337	19 915	18 332	479	14 381	8 571	8 218	1 950	47 718	28 486	26 550
Februāri	1 497	33 583	20 045	18 476	478	14 547	8 573	8 346	1 975	48 100	28 618	26 822
Martā	1 512	34 104	20 450	18 708	468	14 332	8 494	8 213	1 980	48 486	28 944	26 921
Aprīli	1 526	34 270	20 640	18 969	475	14 317	8 513	8 212	2 001	48 587	29 153	27 181
Maijā	1 544	34 549	20 938	19 360	484	14 367	8 485	8 169	2 028	48 916	29 423	27 529
Jūnijā	1 569	34 914	21 221	19 523	483	14 664	8 581	8 292	2 052	49 578	29 802	27 815
Jūlijā	1 571	35 023	21 396	19 590	472	14 530	8 519	8 255	2 043	49 553	29 915	27 845
Augustā	1 600	35 218	21 577	19 688	470	14 603	8 662	8 298	2 076	50 036	30 239	27 986
Septembrī	1 620	35 468	21 806	19 739	456	14 568	8 610	8 229	2 076	50 036	30 416	28 128
Oktobrī	1 656	36 201	22 280	20 136	462	14 590	8 561	8 350	2 118	50 791	30 841	28 486
Novembrī	1 674	36 608	22 571	20 386	459	14 769	8 688	8 495	2 133	51 377	31 259	28 881
Decembrī	1 768	36 174	22 264	20 044	454	14 846	8 808	8 495	2 222	51 720	31 672	28 769
Vidēj. skaits 1935. g.**)	1 584	34 952	21 259	19 417	470	14 543	8 588	8 309	2 054	49 495	29 347	27 726
" 1934. "	1 460	32 934	19 015	17 701	528	14 468	8 399	8 169	1 988	47 472	27 414	25 870
" 1933. "	1 264	31 152	17 063	16 073	550	14 085	8 060	7 826	1 814	45 237	25 123	23 899
" 1932. "	1 084	30 177	15 751	15 005	597	13 906	7 626	7 462	1 855	44 083	23 377	22 467
" 1931. "	1 203	34 616	17 981	17 972	652	16 583	9 169	9 225	1 855	51 199	27 150	26 497
" 1930. "	1 162	34 758	18 117	17 584	638	17 448	9 610	9 764	1 800	52 206	27 727	27 348

*) Pēc slimu kasu statistiskiem mēneša pārskatiem. — D'après les aperçus statistiques mensuels des caisses-maladie.
 **) Pēc slimu kasu statistiskiem gada pārskatiem. — D'après les aperçus statistiques annuels des caisses-maladie.
 1) 1935. g. ģimenes locekļu skaits pēc gada pārskatiem: 109 040 (1934. g. — 102 288). — D'après les rapports annuels — comme effectif en 1935 — 109 040/membres de famille. 1934 — 102 288.

21 Slimo kasu kobilance uz 1935. un 1936. g. 1. janvāri. Bilan total des caisses-maladie au 1. janvier 1935 et 1936.

Konti	Uz 1936. gada 1. janvāri Au 1. janvier 1936						Uz 1935. g. 1. janvāri Au 1. janvier 1935		Comptes
	Rīgā		Provincē Province		Kopā Total		Kopā Total		
	Ls	%	Ls	%	Ls	%	Ls	%	
Aktīvs:									Actifs:
1. Kasē	136 865,91	1,41	23 061,97	0,79	159 927,88	1,26	137 400,18	1,19	1. Encaisse
2. Noguldījumi (iesk. tek. rēķinus)	1 828 451,03	18,78	879 472,88	30,05	2 707 923,91	21,09	1 714 472,48	14,88	2. Dépôts (y compris compt. cour.)
3. Vertpapīri*)	48 997,—	0,50	—	—	48 997,—	0,39	—	—	3. Effets
4. Dalības nauda kopuzņēmumos	916 575,60	9,42	155 948,63	5,33	1 072 524,23	8,47	963 314,22	8,06	4. Particip. aux entreprises communes
5. Inventārs	1 411 134,17	14,50	384 936,70	13,15	1 796 070,87	14,19	1 743 650,30	15,13	5. Inventaire
6. Nekustami īpašumi	2 783 949,68	28,60	592 170,92	20,23	3 376 120,60	26,96	3 252 931,28	28,23	6. Immeubles
7. Iemaksu un piemaksu maksātāji	2 028 820,99	20,94	744 361,37	25,43	2 773 182,36	21,90	3 074 671,10	26,65	7. Cotisations et subventions (déb.)
8. Iestādes un personas (debitori)	436 503,61	4,48	51 568,28	1,76	488 071,89	3,86	448 686,59	3,89	8. Etablissements et personnes (déb.)
9. Pārvaldes izdevumi	15 869,49	0,16	5 714,84	0,20	21 584,33	0,17	22 690,93	0,20	9. Frais d'administration
10. Kases ārstniec. iestādes	92 696,06	0,95	87 164,55	2,98	179 860,61	1,42	132 954,37	1,15	10. Etabl. sanit. d. cais-mal.
11. Īpašumu ekspluatācija	23 721,10	0,24	2 043,14	0,07	25 764,24	0,20	16 554,39	0,14	11. Exploit. des immeubles
12. Iztrūkums**)	11 601,53	0,12	—	—	11 601,53	0,09	—	—	12. Déficit
13. Dažādi	—	—	219,09	0,01	219,09	—	17 010,48	0,15	13. Divers
Kopā	9 735 186,17	100,00	2 926 662,37	100,00	12 661 848,54	100,00	11 524 336,32	100,00	Total
Passīvs:									Passifs:
1. Rezerves kapitāls	7 062 581,45	72,55	2 134 049,55	72,92	9 196 631,—	72,63	7 840 536,20	68,04	1. Capital de réserve
2. Iestādes un personas (kreditori)	1 200 251,38	12,33	383 470,33	13,10	1 583 721,71	12,51	1 934 145,15	16,78	2. Etablissements et personnes (créd.)
3. Īpašumu amortizācija	1 104 118,50	11,34	295 452,84	10,10	1 399 571,34	11,05	1 256 219,61	10,90	3. Amortis. des immeubles
4. Bezdarba fonds	368 234,84	3,78	113 689,65	3,88	481 924,49	3,81	493 435,36	4,28	4. Fonds de chômage
5. Dažādi	—	—	—	—	—	—	—	—	5. Divers
Kopā	9 735 186,17	100,00	2 926 662,37	100,00	12 661 848,54	100,00	11 524 336,32	100,00	Total

*) Lauku darbinieku slimo kasei. — Caisse d. travailleurs ruraux.

**) Sikražotāju slimo kasei. — Caisse d. pet. industriels à Riga.

22 Slimo kasu izdevumi ārstēšanai un pabalstiem 1934. un 1935. g. Dépenses des caisses-maladie pour traitement et indemnités en 1934 et 1935.

Izdevumi	1935. gadā				1934. gadā		Dépenses
	Kasu dalībniekiem Membres des caisses	Ģimenes locekļiem Membres de famille	Kopā Total	Uz 1 dalībnieku Par membre	Kopā Total	Uz 1 dalībnieku Par membre	
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	
I. Ārstēšanai:							I Traitement:
Ārstu honorāri	1 157 599,71	660 437,27	1 818 036,98	10,55	1 919 972,31	11,88	Honoraires aux médecins
Zāles	1 552 736,31	672 987,88	2 225 724,19	12,92	2 237 992,92	13,84	Médicaments
Slimnīcas un klinikas	1 469 757,28	731 036,41	2 200 793,69	12,77	2 272 884,22	14,06	Hôpitaux
Vecmāsu honorāri	11 468,44	19 948,85	31 417,29	0,18	30 638,15	0,19	Honor. aux sages-femmes
Speciāla ārstēšana*)	764 983,09	279 997,01	1 044 980,10	6,07	1 137 888,02	7,04	Traitement spécial*)
Dažādi medic. palīgīdzekļi	52 323,16	13 008,82	65 331,98	0,38	81 630,76	0,50	Div. moyens méd. auxiliaires
Speciāla izmeklēšana	188 054,04	70 441,12	258 495,16	1,50	262 003,51	1,62	Examination spéciale
Slimo transports	32 675,79	11 812,25	44 488,04	0,26	47 050,49	0,29	Transport de malades
Zobu ārstēšana	596 655,45	243 055,41	839 710,86	4,87	862 973,84	5,34	Traitement des dents
Ārstēšanas ambulancēs	398 508,04	122 175,—	520 683,04	3,02	546 059,12	3,38	Traitement ambulatoire
Bērnu vasaras kolonijas	—	115 056,24	115 056,24	0,67	202 941,92	1,25	Colonies d'été pour enfants
Bērni laukos	—	111 343,90	111 343,90	0,65	—	—	Enfants à la campagne
Pārējie	—	—	—	—	—	—	Autres
Kopā	6 224 761,31	3 051 300,16	9 276 061,47	53,84	9 602 035,26	59,39	Total
II. Pabalstiem:							II Indemnités:
Slimību gadījumi	2 322 822,48	—	2 322 822,48	13,48	2 437 761,40	15,08	En cas de maladie
Dzemdēšanas gadījumi	449 674,62	82 227,39	531 902,01	3,09	475 627,37	2,94	Accouchement
Zīdīšana	138 904,92	114 726,57	253 631,49	1,47	244 762,86	1,51	Allaitement
Apbedīšana	136 374,83	90 682,48	227 057,31	1,32	232 283,40	1,44	Frais d'enterrement
Speciālarstēšana**)	183 089,50	—	183 089,50	1,06	252 584,56	1,56	Traitement spécial**)
Izolācijas gadījumi	1 087,47	—	1 087,47	0,01	1 170,11	0,01	En cas d'isolation
Pārējie	—	—	—	—	—	—	Autres
Kopā	3 231 953,82	287 636,44	3 519 590,26	20,43	3 644 189,70	22,54	Total
Pavisam	9 456 715,13	3 338 936,60	12 795 651,73	74,27	13 246 224,96	81,93	Total général

*) Tai skaitā 1935. gadā: sanātorijām Ls 448 181,10; klimatiskai ārstēšanai Ls 79 468,03; balneoloģiskai ārstēšanai Ls 161 492,59. — Dont en 1935: pour sanatoriums Ls 448 181,10; pour traitement climat. Ls 79 468,03; pour traitement balnéologique Ls 161 492,59.

**) Tai skaitā 1935. gadā: sanātorijām Ls 69 080,76; klimatiskai ārstēšanai Ls 16 330,39; balneoloģiskai ārstēšanai Ls 60 970,20. — Dont en 1935: pour sanatoriums Ls 69 080,76; pour traitement climat. Ls 16 330,39; pour traitement balnéologique Ls 60 970,20.

23 Slimo kasu rīcības Fonds de roulement

Nr. Nr. pēc kārtas	Slimo kases	Vidējais apdrošināto skaits un rīcības kapitāla apzrojums			I z d o t s L s					
		Vidējais apdrošināto skaits Nombre moyen des assurés			Ārstēšanai pour le traitement			Pabalstiem — pour les		
		Dalībnieki Membres	Ģimenes locekļi Membres de famille	Kopā Total	Dalībniekiem des membres de caisse	Ģimenes locekļiem des membres de famille	Kopā Total	Dalībniekiem aux membres de caisse	Ģimenes locekļiem aux membres de famille	
				Iepemts Ls Recettes Ls						
R i g ā :										
1	Rīgas grāmatrūpniecības slimo kase	2 959	1 903	4 862	335 233,46	146 108,74	66 256,71	212 365,45	71 295,47	6 329,65
2	Rīgas centrālā kopējā slimo kase	46 079	32 370	78 449	3 675 556,25	1 423 148,70	719 005,01	2 142 153,71	960 396,48	83 183,83
3	3-šā kopējā Rīgas slimo kase	5 403	3 679	9 082	488 943,83	211 394,48	105 510,66	316 905,14	121 489,03	8 558,4
4	Rīgas Pārdaugavas rajona kop. sl. k.	7 418	3 757	11 175	607 483,31	291 726,08	118 154,79	409 880,87	131 994,74	9 460,—
5	Kooper. un sabiedr. iest. darb. sl. k.	2 860	1 738	4 598	362 226,66	138 031,01	82 562,49	220 593,50	81 951,43	9 830,25
6	XIII. Rīgas kop. darbinieku sl. k.	6 581	4 366	10 947	818 778,36	377 090,03	165 501,68	542 591,71	197 865,62	11 806,49
7	Dzelzceļnieku slimo kase	2 818	2 077	4 895	236 465,11	30 599,96	66 451,17	97 051,13	72 023,24	6 795,39
8	Atsev. tirdzn. u. rūpn. uzņ. darb. sl. k.	7 969	4 311	12 280	731 876,94	325 665,44	181 313,44	506 978,88	147 404,62	15 341,71
9	Rīgas pils. pašvald. darb. sl. k.	5 157	4 668	9 825	776 609,90	255 785,29	177 593,14	433 378,43	137 356,86	17 891,64
10	Latvijas skolotāju slimo kase	5 477	3 988	9 465	857 639,62	355 896,68	172 506,45	528 403,13	174 676,41	18 098,99
11	Rīgas ēdienu un dzērienu uzņ. sl. k.	2 862	1 184	4 046	236 479,17	113 321,39	28 991,39	142 312,78	49 941,09	2 562,09
12	Tirdzniecības darbin. slimo kase	2 744	1 552	4 296	314 842,16	121 662,12	57 458,11	179 120,23	53 593,74	4 187,48
13	Rīgas pagaidu strādnieku sl. kase	5 258	3 555	8 813	643 784,62	278 603,69	124 654,27	403 257,96	103 354,40	6 876,50
14	Rīgas mājkāpotāju slimo kase	9 676	1 669	11 345	588 316,15	330 423,92	48 454,06	378 877,98	60 014,84	4 700,20
15	Rīgas sīkražotāju slimo kase	3 050	2 125	5 175	218 912,70	110 787,71	46 891,17	157 678,88	55 301,71	2 540,—
16	Lauku darbinieku slimo kase	4 677	3 621	8 298	471 811,36	206 814,51	119 517,32	326 331,83	76 156,72	12 468,94
17	Jūrnieku slimo kase	1 326	655	1 981	159 064,68	48 716,95	37 795,30	86 512,25	17 224,72	2 997,—
	Kopā 1935. g.	122 314	77 218	159 532	11 524 024,28	4 765 776,70	2 318 617,16	7 084 393,86	2 512 041,12	223 628,57
	" 1934. g.	115 431	71 113	186 544	11 020 294,89	4 900 013,56	2 499 869,87	7 399 883,43	2 639 898,41	228 023,93
P r o v i n c ē :										
18	I. Jelgavas slimo kase	9 133	4 341	13 474	511 148,78	221 453,39	95 363,03	316 816,42	104 393,34	6 470,—
19	Valmieras kop. slimo kase	2 344	1 357	3 701	171 253,56	90 239,81	29 254,61	119 494,42	25 701,95	1 690,—
20	Latg. skol., pašv. u. sab. iest. d. sl. k.	2 827	2 027	4 854	361 821,20	149 004,23	68 438,87	217 443,10	85 644,81	7 943,66
21	Ventspils slimo kase	2 524	2 075	4 599	174 377,13	67 305,34	47 506,84	114 812,18	28 602,66	4 160,—
22	Cēsu slimo kase	1 453	660	2 113	102 243,54	46 218,69	17 580,96	63 799,65	16 536,23	2 485,32
23	Latgales kopējā slimo kase	5 836	3 370	9 206	319 114,49	156 191,67	61 876,21	218 067,88	52 794,56	5 725,—
24	Tukuma slimo kase	1 015	586	1 601	59 528,79	28 091,48	12 638,02	40 729,50	6 781,63	1 354,—
25	Gulbenes un apk. kopējā slimo kase	1 842	994	2 836	113 950,14	50 491,71	23 307,13	73 798,84	18 092,01	1 900,—
26	Kuldīgas kop. slimo kase	1 832	1 209	3 041	101 931,73	50 187,71	20 875,93	71 063,64	22 297,14	3 220,—
27	Saldus kop. slimo kase	782	507	1 289	48 906,68	18 803,47	11 456,97	30 260,44	6 741,26	1 830,35
28	Līgates papīrfabrikas slimo kase	644	372	1 016	48 154,73	20 469,93	7 002,51	27 472,44	18 611,75	685,40
29	Jēkabpils un apk. kop. slimo kase	1 498	599	2 097	96 836,26	53 192,54	13 205,82	66 398,36	15 476,66	420,—
30	Latgales dzelzceļnieku slimo kase	1 663	2 613	4 276	133 116,80	2 322,05	41 895,64	44 217,69	58 877,85	641,—
31	Talsu kop. slimo kase	1 144	698	1 842	73 146,75	29 150,41	14 844,58	43 994,99	9 466,29	500,—
32	Jelgavas apgab. skolct., pašvald. un sabiedr. iest. darb. slimo kase	1 153	809	1 962	134 701,56	52 993,04	28 633,21	81 626,25	26 505,63	1 585,69
33	Valkas kop. slimo kase	1 236	460	1 696	52 587,13	27 929,44	7 501,63	35 431,07	7 810,84	800,—
34	Liepājas kop. slimo kase	11 746	8 087	19 833	882 521,04	352 871,99	211 798,74	564 670,73	193 661,44	20 508,05
35	Liepājas u. apk. pagaidu strādņ. sl. k.	1 293	1 108	2 401	111 988,97	42 067,71	19 502,30	61 570,01	21 914,65	2 089,40
	Kopā 1935. g.	49 965	31 872	81 837	3 497 409,28	1 458 984,61	732 683,—	2 191 667,61	719 912,70	64 007,87
	" 1934. g.	46 245	31 175	77 420	3 370 359,50	1 454 903,43	747 248,40	2 202 151,83	713 153,96	63 113,40
P a v i s a m										
	1935. g.	172 279	109 090	281 369	15 021 433,56	6 224 761,31	3 051 300,16	9 276 061,47	3 231 953,82	287 636,44
	" 1934. g.	161 676	102 288	263 964	14 390 654,39	6 354 916,99	3 247 118,27	9 602 035,26	3 353 052,37	291 137,33

kapitāls 1935. gadā.
des caisses-maladie en 1935.

D é p e n s e s											K o p ā T o t a l		Uz 1 dalībnieku Par membre	Saimniekots ar atlikumu (norakstījis rezerves kapitālam, +), vai izstrūkumu (atņemts no rezervēs kapitāla, -) Année d'exercice concl. avec solde actif (transféré au capital de réserve, +) ou avec déficit. (pris sur le cap. de réserve, -)	N. Nr. d'ordre	Nombre moyen des as- surés et circulation des fonds de roulement
indemnités	Pārvaldes izdevumi Frais d'administration	Apvienoj. organiz. u. kultūr. izd. Entr. de l'Un. des caiss.-malad., d'autr. org. et entr. opr. com., dépens. pour la populār. des connais. sanitaires etc.	Nekustamā īpašuma ekspluatāc. Exploitation des immeubles	Zaudētās iemaksas un piemaksas Cotisations et subventions perdues	Dažādi Diverses	Pavisam Total général										
77 625,12	30 769,47	1385,56	2 220,27	—	101,09	324 466,96	109,65	+	10 766,50	1	C.-mal. des typogr. de Riga					
1043 580,31	254 951,97	14 333,77	6 620,08	2 765,86	6 287,87	3 470 693,57	75,32	+	204 862,68	2	" d. l. Comm.-Centr. de Riga					
130 047,44	33 898,15	1 577,75	—	—	—	482 428,48	89,29	+	6 515,35	3	" c.-mal. comm. de Riga					
141 454,74	45 400,97	1 836,01	5 066,63	314,61	—	603 953,83	81,42	+	3 529,48	4	C.-mal. comm. du rayon de Riga- Pardaugava					
91 781,68	30 181,90	1 277,66	5 268,20	—	—	349 102,94	122,06	+	13 123,72	5	C.-mal. d. travail. d. etabl. coopéra- tifs et publics					
209 672,11	70 911,78	742,02	2 837,84	1 220,26	—	827 975,72	125,81	—	9 197,36	6	XIII. c.-mal. comm. d. empl. de Riga					
78 818,63	25 506,—	946,04	—	174,89	—	202 496,69	71,86	+	33 968,42	7	C.-mal. des cheminots					
162 746,33	72 695,95	2 431,55	—	1 034,88	729,71	746 617,30	93,69	—	14 740,36	8	" spéc. d. employés des entre- prises industr. et commerc. d. fonctionn. d. l. municipal. de Riga					
155 248,50	56 818,73	3 574,12	15 942,74	—	—	664 962,52	128,94	+	111 647,38	9	" d. instituteurs de Lettonie					
192 775,40	71 160,61	1 392,25	—	—	3,82	806 266,21	147,21	+	51 373,41	10	" d. employés aux restaur. à b marché et du commerce d. boissons					
52 503,18	29 137,15	395,94	—	23 277,34	—	247 626,39	86,52	—	11 147,22	11	" d. employés de commerce d. ouvriers tempor. de Riga					
57 781,22	31 427,48	502,92	—	223,45	—	269 055,30	98,05	+	45 786,86	12	" d. gens de maison de Riga					
110 230,90	71 845,68	1 845,59	7 480,32	—	—	594 660,45	113,10	+	49 124,17	13	" d. travail. de Riga					
64 715,04	81 001,76	1 718,8	16,71	4 601,57	709,98	531 641,84	54,94	+	56 674,31	14	" d. travail. de Riga					
57 841,71	22 784,47	723,13	—	1 611,21	100,52	240 739,92	78,93	—	21 827,22	15	" d. travail. de Riga					
88 625,66	43 754,84	610,36	—	245,25	64,48	459 632,42	98,28	+	12 178,94	16	" d. travail. de Riga					
20 221,72	30 028,59	150,72	—	3 926,41	—	140 839,69	106,21	+	18 224,99	17	" des marins					
2 735 669,69	1 002 275,50	47 975,19	45 452,79	39 395,73	7 997,47	10 963 160,23	89,63	+	560 864,05		Total en 1935					
24,85	9,14	0,44	0,42	0,86	0,07	100					%					
2 867 922,34	1 139 265,45	58 198,58	43 716,43	12 885,32	14 121,18	11 535 992,73	99,94	—	515 697,84		Total en 1934					
24,86	9,88	0,50	0,88	0,11	0,12	100					%					
Dans la province:																
110 863,34	46 793,38	1 220,77	1 275,86	4 088,91	7,48	481 066,16	52,67	+	30 082,62	18	I. c.-mal. de Jelgava					
27 391,95	20 877,80	552,84	—	664,19	0,54	168 981,74	72,09	+	2 271,82	19	C.-mal. commune de Valmiera					
93 588,47	33 638,41	1 293,38	552,08	2 048,64	300,—	348 864,08	123,40	+	12 957,1 ^o	20	" d. inst., et d. fonct. d. inst. munic. et publ. de Latgale					
32 762,66	19 141,29	675,90	1 585,32	—	—	168 977,35	66,95	+	5 399,78	21	" de Ventpils					
19 021,55	10 528,19	253,98	—	18,12	—	93 621,49	64,43	+	8 622,05	22	" de Cēsis					
58 519,56	43 106,36	897,37	1 108,56	2 650,58	—	324 350,31	55,58	+	5 235,82	23	" commune de Latgale					
8 135,63	7 856,44	199,12	—	—	22,05	56 942,74	56,10	+	2 586,05	24	" de Tukums					
19 992,01	15 474,69	546,58	1 379,57	1 698,49	—	112 890,18	61,29	+	1 059,96	25	" comm. d. Gulbene et d. entr.					
25 517,14	10 669,19	289,73	—	—	—	107 539,70	58,70	+	5 607,97	26	C.-mal. comm. de Kuldīga					
8 571,61	5 739,08	212,03	—	—	—	44 783,16	57,27	+	4 123,52	27	" comm. de Saldus					
19 297,15	4 128,77	610,47	—	—	—	51 508,83	79,98	+	3 354,10	28	" d. l. papeterie de Ligale					
15 896,66	14 682,42	289,81	—	—	—	97 267,25	64,93	—	430,99	29	" comm. d. Jēkabpils et d. envir.					
59 518,85	14 724,97	267,80	—	—	—	118 729,31	71,39	+	14 467,49	30	" d. cheminots de Latgale					
9 966,29	14 529,32	304,03	—	158,12	—	68 952,75	60,27	+	4 194,—	31	" comm. d. Talsi					
28 091,32	11 920,55	378,79	—	—	—	122 016,91	105,83	+	12 684,65	32	" d. inst., d. fonct. d. institution's com. et publ. du distr. d. Jelgava					
8 610,64	9 350,35	159,28	—	291,79	—	53 843,33	43,56	—	1 256,20	33	C.-mal. comm. de Valka					
214 171,49	66 938,73	1 569,67	—	1 666,44	8 480,55	857 497,61	73,—	+	25 023,43	34	" comm. de Liepāja					
24 004,05	18 885,64	421,58	—	18,57	0,44	104 900,29	81,13	+	7 088,68	35	" d. ouvr. temp. d. Liepāja et des environs					
783 920,57	368 985,58	10 143,13	5 901,39	13 303,85	8 811,06	3 382 733,19	67,70	+	114 676,09		Total en 1935					
23,17	10,51	0,50	0,18	0,30	0,26	100					%					
776 267,36	387 186,40	10 844,92	6 766,66	7 557,09	108,86	3 390 883,12	73,32	—	20 523,62		Total en 1934					
22,80	11,42	0,52	0,20	0,22	0,01	100					%					
3 519 590,26	1 371 261,08	58 118,32	51 354,18	52 699,58	16 808,53	14 345 893,42	83,27	+	675 540,14		Total général en 1935					
24,23	9,56	0,42	0,26	0,27	0,12	100					%					
3 644 189,70	1 526 451,85	69 043,50	50 483,09	20 442,41	14 230,04	14 926 875,85	92,33	—	536 221,46		Total général en 1934					
24,41	10,23	0,46	0,24	0,14	0,03	100					%					

24 Tautas labklājības ministrijas Nelaiemes gadījumu apdrošināšanas nodala 1935. g. Section d'assurance contre accidents auprès du Ministère de la Prévoyance sociale en 1935.

I. Nelaiemes gadījumi un tanis cietušo skaits. — Accidents et nombre des accidentés.

Darba nozāres	Nelaiemes gadījumu skaits 1935. gadā Nombre d'accidents en 1935.												No tiem: — Dont:			Cietušie Accidentés			Branches d'occupation	
													Grupu Groupes			Pavisam Total				
	Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Kopā Total	Indivīduels Individuels	Ar 2 cietu- siem à 2 accident.	Ar 3 un vair. ciet- dents et plus	Pateiktie Déclarés	Tāt skaitā Dont: femmes		
A. Privātās iestādes un uzņēmumi.	1004	915	951	809	979	1208	1602	1617	1257	1101	966	746	13 155	13 136	18	1	13 175	13 164	4 718	A. Institutions et entreprises privées
1. Lauksaimniecība (arī ārpus pilsetu administratīvajam robežam)	918	828	841	748	909	1134	1527	1549	1187	1026	888	666	12 221	12 203	17	1	12 240	12 229	4 270	1. Agriculture (aussi au dehors des limites administratives des villes).
a. Lauksaimn. darba vietu ip-ki un viņu ģimenes locekļi	587	508	524	433	497	615	848	839	613	487	511	416	6 878	6 862	15	1	6 895	6 886	2 349	a. propriétaires et leurs membres de famille.
b. Lauks. darba vietu algot. strādā.	329	319	310	296	394	503	666	658	434	369	281	222	4 781	4 775	2	—	4 783	4 781	1 795	b. ouvriers agricoles salariés
c. Strādnieki pie būvēm	—	—	—	8	13	14	9	10	19	10	7	2	92	92	—	—	92	92	—	c. ouvriers salariés aux construct., d. aux garnitures de battage (serpents par agriculteurs, leurs membres de famille, et les propriétaires des batteuses).
d. Pie kuģgarnitūrām (ar lauksaimniecības vietu ip-kiem un viņu ģimenes locekļiem, kā arī kuģgarnitūru ip-kiem)	1	1	—	1	—	—	—	8	46	62	43	10	172	172	—	—	172	172	41	e. aux garnitures de battage avec des ouvriers salariés.
e. Pie kuģgarnitūrām ar algotiem strādniekiem	1	—	4	—	—	—	—	34	75	56	46	16	272	272	—	—	272	272	83	f. aux scies circulaires et à chassis (serpents par agriculteurs et leurs membres de famille).
f. Pie gateriem un rīpka zāģiem (ar lauksaimn. un viņu ģim. l.)	—	—	1	3	—	1	1	—	—	2	—	—	8	8	—	—	8	8	—	g. aux scies circulaires et à chassis avec des ouvriers salariés.
g. Pie gateriem un rīpka zāģiem (ar algotiem strādniekiem)	—	—	2	7	5	1	3	—	—	—	—	—	18	18	—	—	18	18	2	2. Laiteries cooperatives et leurs entreprises.
2. Kooperatīvas pienotavas un vīpu uzņēmumi	16	10	12	12	12	14	23	10	13	13	8	10	153	153	—	—	153	153	58	3. Pisciculture.
3. Zvejniecība	1	4	8	2	4	8	5	5	5	5	11	8	66	66	—	—	66	66	4	4. Personnel de bureau des entreprises, si le comptoir est situé séparément de l'endroit de réal. du travail phys.
4. Uzņēmumu biroja personāls, ja kantoris atrodas aisev. no fiziskā darba realiz. vietas	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	2	—	6	6	—	—	6	6	1	5. Institutions culturelles, d'éducation, d'instruction, de prévoyance et de santé et églises.
5. Kūltūras, audzināšanas-izglītības, apģābības un dzirdniecības iestādes, baznīcas	2	4	6	5	3	5	2	1	3	3	3	—	37	37	—	—	37	37	22	6. Personnel du théâtre (non compris celui des cinémas).
6. Teātru darbinieki (neieskaitot kino darbiniekus)	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	2	2	—	7. Pompiers — volontaires.
7. Brīvprātīgie ugunsdzēsēji	3	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	27	1	—	29	29	—	8. Transport — routeaux.
8. Transportis (plosti)	47	47	42	31	35	23	22	26	36	38	35	45	427	427	—	—	427	427	358	9. Domestiques.
9. Mājkabotāji	14	20	38	10	12	16	17	19	7	13	10	11	187	187	—	—	187	187	1	10. Industrie en petit (à patentes de zinc, amateicība).
10. Sīkrūpniecība (ar VI. kat. rūpn. zīmēm, amateicība)	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	17	—	—	17	17	4	11. Autres.
11. Pārējie	600	519	492	346	360	341	395	414	320	382	449	497	5 115	5 108	6	1	5 123	5 117	424	B. Institutions et entreprises publ.
B. Publiskās iestādes un uzņēmumi.	11	8	12	12	9	12	14	9	12	20	11	13	143	143	—	—	143	143	85	1. Employés des administr. comm.
1. Pasvald. iestāžu darb.	1	—	—	1	—	2	1	2	—	1	—	—	8	8	—	—	8	8	6	2. Instruction (instituteurs et éducateurs).
2. Pasvaldības izēlīt. iestāžu darbinieki (skolotāji un audzinātāji)	9	8	9	11	9	8	9	6	10	17	11	11	118	118	—	—	118	118	75	3. Employés des admin. comm. de caractère social (asiles, hôpitaux et ambulances).
3. Pārējie	35	32	13	14	14	17	12	10	12	10	20	16	205	202	3	—	208	206	53	4. Autres.
4. Valsts izēl. iestāžu darbinieki (skolotāji un audzinātāji)	1	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	—	—	10	10	4	5. Fonct. des services d'instruction (instituteurs et éducateurs).
5. Valsts sociālā rakst. iest. (patversmju, slimn. un ambul.) darbinieki	9	6	4	7	7	5	3	4	2	5	7	2	43	43	—	—	43	43	22	6. Fonct. des services sociaux (asiles hôpitaux et ambulances).
6. Pārējie	25	23	9	11	13	12	9	6	10	3	19	13	153	151	2	—	155	153	27	7. Autres.

III Valsts uzņēmumu darb.:
 1. Iegūstības nozars
 a. lauksaimniecība
 b. meža ekspluatācija
 2. Apstrādājamos nozarus
 a. kokrūpniecība
 b. metālrūpniecība
 c. pārtikas un baudoļu rūpniecība
 d. biudarbība
 3. Transporta
 a. pāris-tēlegrāfs-telefons-radio
 b. uz dzelzceļiem
 c. auto transportā
 d. uz valsts kuģiem
 4. Pārējie

554	479	467	320	337	312	369	395	296	352	418	468	4767	4763	3	1	4773	4768	2881												
237	254	247	166	146	89	86	63	57	61	161	229	1856	1854	2	—	1858	1857	114												
21	12	18	16	29	38	44	27	33	33	18	20	1896	1904	7	—	1906	1906	54												
276	242	229	160	117	51	42	36	24	43	141	175	1660	1660	1	—	1662	1661	60												
149	149	160	123	141	148	185	214	169	183	351	240	1917	1915	1	—	1920	1917	107												
7	7	7	3	11	11	10	13	11	10	4	75	75	75	—	—	75	75	25												
71	79	72	60	69	66	82	107	84	86	62	896	896	896	—	—	896	896	21												
24	21	10	7	9	13	18	12	30	32	51	239	238	238	—	—	238	238	54												
53	49	28	55	68	69	79	79	60	56	41	28	708	706	1	—	711	708	7												
107	76	57	28	5	13	15	17	16	8	101	86	943	943	—	—	943	943	14												
26	15	6	20	42	58	75	93	46	87	88	75	772	772	—	—	772	772	32												
77	56	51	5	2	—	—	—	—	—	—	—	30	30	—	—	30	30	1												
4	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	4	4	2												
1	—	—	3	3	1	1	7	6	10	5	8	51	51	—	—	51	51	16												
Kopā.														2	18 298	18 281	5 14	Total												
Tāt skaitā														2	3 463	3 463	664	Dont												
Pilsētās														2	14 835	14 818	4 478	Dont												
laukos														—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

II. Nelaimes gadījums cietušo un to ģimenes locekļu skaits, kas 1935. g. saņēma pensiju*). — *Nombre des accidents et leurs membres de fam. ayant touché des pensions en 1935.*

No kuŗa gada saņem pensiju	Cietušie — Accidentés										Ģimenes locekļi — Membres de famille										Classification des pensionnés									
	Pēc pensijas apmēriem gadā (latos)					Pēc darba spēju zaudējuma %					Bērni — Enfants					Pensionāru kopā														
	1-50	51-100	101-150	151-200	201-300	301-400	401-500	501-700	701-1000	1001 un vairāk	10-1	20-11	30-21	40-31	50-41	60-51	70-61	80-71	90-81	100-91		Vecāki	Ģimenes locekļi	Ģimenes locekļi	Ģimenes locekļi	Ģimenes locekļi				
No 1935. gada	75	134	56	51	47	38	71	3	1	413	4	12	17	15	19	63	51	90	140	1	413	39	59	2	16	116	529	1935.		
" 1934. "	98	156	81	66	76	38	19	13	5	553	13	4	23	24	16	94	98	53	113	183	3	553	42	52	1	9	103	656	" 1934.	
" 1933. "	71	126	56	49	57	23	19	10	3	415	6	3	10	26	12	13	70	43	79	152	2	415	64	86	1	14	166	581	" 1933.	
" 1932. "	69	86	53	37	62	28	18	12	4	371	7	20	28	15	12	76	31	62	127	2	371	26	32	6	12	76	447	" 1932.		
" 1931. "	26	52	23	22	50	19	13	18	3	227	7	—	21	20	13	10	40	21	34	68	3	227	56	85	3	19	163	390	" 1931.	
" 1930. "	33	20	29	46	24	29	9	7	2	225	4	2	23	15	7	17	51	19	33	51	3	225	30	19	4	14	67	292	" 1930.	
" 1929. "	11	9	8	17	33	14	11	9	5	119	7	2	9	11	7	9	23	24	10	17	—	119	54	22	5	14	90	209	" 1929.	
" 1928. "	3	11	10	10	15	14	7	8	1	80	5	—	5	13	4	3	12	13	18	7	—	80	34	33	3	18	86	166	" 1928.	
" 1927. un agr. g.	1	12	13	21	33	10	3	6	—	99	6	7	7	3	8	25	18	15	5	—	—	—	—	—	—	112	211	" 1927 un agr. g.		
Pavisam 1935. g. saņema pensiju	380	619	319	302	419	208	126	88	29	12	2502	59	13	119	161	82	105	458	273	454	750	18	2502	409	415	24	130	1	979	3481

III. T. L. M. Nelaimes gadījumu apdrošināšanas nodalys izdevumi 1935. gadā. — *Dépenses des sections d'assurance contre accidents au Ministère de la Prév. soc. en 1935.*

1. Pensijas	1935.		Kopā.
	Latvijas un Krievijas teritorijā cietušiem	Latvijas un Krievijas teritorijā cietušiem	
a) mūža pensionāriem	857 226,96	—	857 226,96
b) nel. gad. cietušo ģimenes locekļu pensijām	404 034,31	—	404 034,31
c) pagaidu pensijām	212 989, —	—	212 989, —
d) vienreizējam atlīdzībam (mūža pensijas vietā)	170 858,66	—	170 858,66
e) 1925. g. 9. III. (ar papildināj. 1929. g. 17. V.) pensionāriem (Latvijas un Krievijas teritorijā cietušiem)	11 099,49	—	11 099,49
f) pensiju starpību izmaksas	55 779,81	—	55 779,81
2. Pabalsti	2 465,69	—	2 465,69
3. Arstēšana	139 076,01	—	139 076,01
a) ambulatoriskā	586 086,29	—	586 086,29
b) stacionārā	242 446,71	—	242 446,71
c) medic. palīdzīkēli (profēzes)	340 958,08	—	340 958,08
4. Ceļa izdevumi cietušo brankšanai uz pensiju komisijas sēdēm un arstēšanas vietām), pensiju komisijas loc. atalgojumi un citi administratīvie izdevumi	2 682,59	—	2 682,59
Kopā.			65 214,83
Total			1 647 604,09

*) Tabulā uzrādīti tikai pastāvīgie pensionāri. No tiem 65 pensionāri (tai skaitā 12 sieviešu) saņemusi vienreizēju atlīdzību pensijas vietā un 37 miruši. Bez pastāvīgiem pensionāriem 1935. g. vēl bijuši 1249 pagaidu pensionāri.
 Dans le tableau ne sont indiqués que les pensionnaires permanents. Des mentionnés, 63 pensionnaires (dont 12 femmes) ont touché une indemnisation d'une fois au lieu d'une pension et 37 sont morts. Outre les pensionnaires permanents il y a eu en 1935 — 1249 pensionnaires temporaires.

25 Vispārējā apdrošināšanas s-ba nelaiemes gadījumos 1935. gadā. Union générale d'assurance contre accidents en 1935.

I. Pieteikto nelaiemes gadījumu un tanis cietušo skaits. — *Accidents enregistrés et nombre des accidentés en 1935.*

Darba nozares	Nelaiemes gadījumu skaits 1935. g. — <i>Nombre des accidents en 1935.</i>												Kopā <i>Total</i>	Indivīdus <i>Individuels</i>	No tiem — <i>Dont</i>			Cietušo skaits <i>Nombre total des accidentés</i>	Cietušo skaits <i>Ciet. % no apr. kopsk. des assurés</i>	Branches d'occupation	
	Uzņēmumu skaits <i>Nombre des entreprises</i>														ar 2 cietušiem <i>à 2 accid.</i>	ar 3 un vair. ciet. <i>à 3 accid. et plus</i>	Cietušo skaits <i>Nombre total des accidentés</i>				Ciet. % no apr. kopsk. <i>% des accid. du total</i>
	Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris									
1. Mežu ekspluatācija ...	518	2 623	148	185	152	116	126	66	40	25	23	40	108	1 095	1 093	1	1	1 098	41,86	1. Exploit. des forêts	
2. Raktuves un akmeņlauztuves ...	29	313	5	3	4	4	8	10	16	8	12	7	2	91	91	—	—	91	29,07	2. Mines et carrières	
3. Lauksaimniecība ...	220	771	5	2	3	8	7	6	10	10	5	6	5	75	75	—	—	75	9,73	3. Agriculture	
4. Zvejnieki (jūras) ...	16	46	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	1	7	7	—	—	7	15,22	4. Pêche maritime	
5. Keramika, akm. izstrād., saist. v.	395	4 682	41	41	43	39	60	93	99	97	81	73	62	773	773	—	—	773	16,51	5. Céram., ind. d. pierres et des matières hydr.	
6. Metalapstr. un mašīnbūves ...	1 152	8 281	163	170	169	147	193	178	234	221	231	209	185	2 250	2 249	1	—	2 251	27,48	6. Industrie des métaux et d. machines	
7. Kīmiskā rūpniec.	324	4 304	27	25	35	20	30	29	33	35	34	30	39	370	369	—	—	372	8,64	7. Industrie chimique	
8. Ādu rūpniecība ...	189	1 573	12	11	16	17	13	14	21	18	14	17	15	183	183	—	—	183	11,63	8. Industrie des cuirs et des peaux	
9. Tekstilrūpniecība ...	317	17 552	83	96	91	80	91	67	94	102	92	106	100	1 063	1 062	—	—	1 065	6,07	9. Industrie textile	
10. Koku rūpniecība ...	1 643	10 897	210	222	243	228	325	291	251	237	186	223	199	2 745	2 745	—	—	2 745	25,19	10. Industrie du bois	
11. Papīrrūpniecība ...	67	2 833	29	29	42	33	37	29	42	49	32	41	31	433	433	—	—	433	15,28	11. Industrie du papier	
12. Poligrāfiskā rūpn.	181	2 499	11	8	8	10	9	4	9	9	14	12	11	117	117	—	—	117	4,68	12. Industr. polygraph.	
13. Pārtikas un garšvielu rūpniecība ...	1 640	11 528	79	79	109	72	81	98	96	111	111	105	98	1 154	1 150	4	—	1 158	10,05	13. Industr. de l'alimentation et d. condim.	
14. Apģērbs, apavi, galanterijas pied.	2 649	8 889	12	19	22	14	14	17	15	18	27	20	37	234	234	—	—	234	2,63	14. Ind. du vêtement, des chaussures, des fourn. d. toil. et d. obj. de luxe	
15. Būves (ieķš- un ārībuves) ...	4 774	9 343	77	105	102	76	190	232	303	329	231	235	162	2 124	2 121	3	—	2 127	22,77	15. Industrie du bâtiment	
16. Gāze, elektr., ūdensvadi ...	59	1 427	10	6	1	6	10	10	9	9	9	11	8	100	100	—	—	100	7,01	16. Gaz, électr., aqueducs	
17. Tīrība un higiēna ...	1 021	2 907	7	6	4	4	3	3	1	4	6	5	8	53	53	—	—	53	1,82	17. Nettoyage et hygiène	
18. Tirdzniecība ...	5 351	21 821	114	65	79	75	69	63	74	84	90	80	67	947	946	1	—	948	4,34	18. Commerce	
19. Transporti ...	1 268	8 164	219	145	147	125	240	230	257	299	225	220	251	2 529	2 525	4	—	2 533	31,03	19. Transport	
20. Mājkāļpotāji ...	12	473	3	—	3	—	—	2	—	2	—	1	1	13	13	—	—	13	2,75	20. Domestiques	
21. Pārējie ...	501	3 307	13	12	14	7	24	19	16	33	16	17	14	191	190	1	—	192	5,81	21. Autres	
Kopā ...	22 326	124 233	1 269	1 230	1 287	1 082	1 530	1 461	1 646	1 716	1 443	1 458	1 055	16 547	16 529	15	3	16 568	13,34	Total	

20 Valsts sociālā apgādība 1931./32. — 1934./35. saimn. g.*
Assistance sociale d'Etat des exercices de 1931/32 à 1934/35.*

Palīdzības veidi	Paskaidrojumi				Notes				Mode d'assistance.
	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	a)	b)	c)	d)	
1. Brīvmaize kara klausībā iesaukto trūcīgām ģimenēm. (Min. kabineta 1920. g. 14. jano. un 29. marīa lēmumi.)	a) Pilsētu skaits, kur maizē izsniegta Personu skaits, kam maizē izsniegta b) Personu skaits, kam maizē izsniegta c) Izsniegts rudzu maizes ¹⁾ kg Izsniegts rudzu miltu ¹⁾ kg d) Izsniegto miltu kopvertība Ls	37 1 920 83 720 67 149 39 470	35 1 245 89 851 56 891 36 932	37 1 245 89 851 56 891 36 932	42 1 954 93 855 50 414 27 370	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire. (Décret du Conseil des Ministres le 14/1 et le 29/III 1920.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
2. Kurināmais materiāls kafa klaušībā iesaukto ģimenēm, kara invalidēm un kara cietušo ģimenēm (1925. g. 20. febr. likums, 1930. g. 25. nov. likuma grozījums.)	a) Personu skaits, kam izsniegta maīka b) Izsniegto stēru skaits ²⁾ c) Malkas sagatavošanas un izsniegšanas izdevumi Ls	4 052 20 260 59 549	3 952 19 760 51 589	4 052 20 260 59 549	4 830 21 930 54 720	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
3. Pārceļšanās pabalsti trūcīgām personām nokļūšanai dzīves vietā	a) Gadījumu skaits b) Izdevumi Ls	237 1 500	284 2 183	237 1 500	97 508	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
4. Neoskaidrotas pavalstniecības un piederības trūcīgu personu ārstēšana un apgādība.	a) Gadījumu skaits b) Izdevumi Ls	193 524 186 271	135 919	193 524 186 271	97 508	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
5. Trūcīgu, ar grūtī dzīvojamā stādīja tbc. slimošu slimnieku kopšana un uzturēšana. ⁴⁾	a) Slimnieku skaits b) Izdevumi Ls	136 40 206	252 76 176	136 40 206	441 77 915 ⁵⁾	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
6. Atlīdzība privātiem ārstiem par palīdzības sniegšanu nelaimēs un c. gadījumos, kur šo atlīdzību nevar prasīt no pašvaldībām.	Izdevumi Ls	97	13	97	—	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
7. Mēra, koleras, haku un izsituma tīfa slimnieku ārstēšana.	Attiecas galvenā kārtā uz izsituma tīfa Ls	494	425	494	1 253 ⁶⁾	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
8. Traku supu sakostu personu ārstēšana.	a) Izsniegto pošu skaits b) Izsniegto pošu vērtība Ls c) Pastera institūta ārstēto skaits d) Izdevumi Ls	496 14 880 73 993	246 7 380 347 6 695	496 14 880 73 993	1 187 ⁷⁾ 4 440 ⁸⁾ 1 089 ⁹⁾ 2 789 ¹⁰⁾	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
9. Venerisko slimnieku ārstēšana (sifiliss līpīgā stādījā). ⁴⁾	Izdevumi Ls	4 939	8 116	4 939	10 994 ¹¹⁾	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
10. Uztura pabalsti trūcīgām personām	a) Gadījumu skaits b) Izdevumi Ls	1 247 16 498	426 3 800	1 247 16 498	784 4 984	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
11. Pabalsti trūcīgām Latvijas pilsoņiem ārmēris un trūcīgām ārmēriem Latvijā.	Izdevumi Ls	21 096	17 602	21 096	22 121 ¹²⁾	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
12. Dažādi pabalsti uz Ministru kabineta lēmumiem	periodiski (a) personu skaits (b) pab. kopsumma Ls vienreizīgi (c) personu skaits (d) pab. kopsumma Ls	4 4 055 25 5 908	4 3 738 8 1 262	4 4 090 20 3 758	4 4 090 74 9 125	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			
13. Sociāli apgādājamo bērnu novietošana ģimenēs (netiekaitot vasaras atpūti uz laukiem izdotos bērņus).	a) Valsts novietoto bērnu skaits. tekošā gadā (b) pilsētās kopā (c) uz laukiem iepriekšējos gados kopā (d) Pavisam No tiem: par brīvu adoptēti b) Pašvaldību novietoto bērnu skaits (kopā ar atērāk nov.)	35 59 94 145 239	51 108 159 240 399	51 108 159 240 399	58 142 200 552 752	a) 1. Pain. gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) b) 2. Matériel de chauffage aux familles, d. personnes, appelées au service militaire, aux ind. d. guerre et aux famil. ayant souff. par la guerre. (Loi du 20/III 1925 et modification de la loi du 25/XI 1930.) c) 3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de démenage) d) 4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressortiss. ne sont pas déterminés. e) 5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilem. à guérir. f) 6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations. g) 7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém. h) 8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés. i) 9. Traitement de maladies vénériennes (syphillis à la période infec. j) 10. Entretien aux personnes indigentes. k) 11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie. l) 12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres. m) 13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp. les enfants en vacances d'été à la campagne).			

	57 762	94 722	137 846	184 062	121	107	140	140	134 ¹²⁾	137 ¹²⁾	c) Nombre d. enfants, placés par d. organisations, privées de bien-faisance (total avec les ant.)	
Privāto labdarības organizāciju novietoto bērnu sk. (kopā ar agrāk novietot.)	1 926	2 284	5 357	7 135			27	27	23 ¹²⁾	27 ¹²⁾	d) dépenses pour les enfants placés par le gouvernement: traitement méd. dépenses: d. voyage d. inspect. total	
Izdevumi par valsts novietotiem bērniem:	2 059	2 011	1 572	3 207			174 873	125 837	129 837	129 837		
uzturēšana	61 747	99 017	144 775	194 404								
inspekcijas cela izdev. kopā												
14. Valsts sociālās iestādes												
Valsts Rīgas zīdaiņu nams												
a) Bērnu skaits (uz 31./III.)	140	140	134 ¹²⁾	137 ¹²⁾			223	241	236 ¹²⁾	220 ¹²⁾	a) Nombre d. enfants (le 31/III)	
b) Mašu skaits	27	25	23 ¹²⁾	27 ¹²⁾			35	38	30 ¹²⁾	30 ¹²⁾	b) Nombre des mères	
c) Kopizdevumi	174 873	125 197	125 837	129 837			277 794	226 948	177 836	181 637	c) Dépenses totales — Ls	
d) Vienas gultas uzt. dienā Ls			2,18	2,18					1,80	1,80	d) Entretien d'un lit par jour — Ls	
Valsts Liepājas zīdaiņu nams												
a) Bērnu skaits (uz 31./III.)	118	124	117 ¹²⁾	114 ¹²⁾			109	100	104 ¹²⁾	100 ¹²⁾	a) Nombre d. enfants (le 31/III)	
b) Mašu skaits	23	27	1 011 ¹²⁾	151 ¹²⁾			153 819	107 850	114 112	114 112	b) Nombre des mères	
c) Kopizdevumi							158 819	105 878	114 112	114 112	c) Dépenses totales — Ls	
d) Vienas gultas uzt. dienā Ls			2,09	2,22					2,22	2,22	d) Entretien d'un lit par jour — Ls	
Valsts Majoru bērnu nams												
a) Bērnu skaits (uz 31./III.)	109	100	104 ¹²⁾	100 ¹²⁾			115 520	90 748	87 322	91 404	a) Nombre d. enfants (le 31/III)	
b) Mašu skaits	22	29	35 ¹²⁾	25 ¹²⁾			118 056	94 551	91 337	91 285	b) Nombre des mères	
c) Kopizdevumi											c) Dépenses totales — Ls	
d) Viena internētā uzt. dienā Ls			1,70	2,00					2,00	2,00	d) Entretien d'un lit par jour — Ls	
Latvijas neredzīgo institūts												
a) Internēto skaits (uz 31./III.)	121	129	120 ¹²⁾	122 ¹²⁾			56 933	45 933			a) Nombre d. internés (le 31/III)	
b) Tai skaitā skolēni	22	29	35 ¹²⁾	25 ¹²⁾			118 056	94 551	91 337	91 285	b) Dépenses totales — Ls	
c) Viena internētā uzt. dienā Ls			2,00	2,00					2,00	2,00	c) Entretien d'un interné par jour — Ls	
15. Valsts sociālās iestādēs ievietoto arstēšana												
Izdevumi	56 933	45 933									Dépenses — Ls	

*) Pēc Sociālās apgādības departamenta ziņām. — D'après les renseignements du Département d'assistance sociale.

1) Norma — 9 kg miltu vai 10 kg maizes mēnesī 1 personai. — Norme — 9 kg de farine ou 10 kg de pain par mois à 1 personne.

2) Norma — 1/2 kub. ass. resp. 5 stieņi ģimenei gadā. — Norme — 1/2 fosse cube resp. 5 stères par an à une famille.

3) Bez tam nomaksāti izdevumi par arstēšanu un apgādību agrākos saimn. gados — 1953./54. g. Ls 137 862 et en 1954./55. g. Ls 137 867 et en 1954./55. g. Ls 119 985.

4) Palīdzība sniegta ne pēc faktiskās vajadzības, bet ciktāļi atļauj atvērtie kredīti. Tbc. slimnieki ārstēti sanatorijās 5—12 un vairākus mēnešus. — L'assistance n'est pas accordée dans la mesure du besoin, mais en accord avec les crédits disponibles. Les tuberculeux sont traités dans les sanatoriums de 2 à 12 mois et encore plus longtemps.

5) Bez tam nomaksāti izdevumi par arstēšanu agrākos saimn. gados — 1953./54. g. Ls 2 275 et en 1954./55. g. Ls 150. — Outre cela dépenses de traitement acquittées pour des exercices antérieurs — en 1953./54. Ls 2 275 et en 1954./55. Ls 150.

6) Bez tam nomaksāti izdevumi par arstēšanu agrākos saimn. gados — 1953./54. Ls 2 186 et en 1954./55. Ls 182. — Outre cela dépenses de traitement acquittées pour des exercices antérieurs — en 1953./54. Ls 2 186 et en 1954./55. Ls 182.

7) Nomaksāti izdevumi par agrākiem saimn. gadiem — 1953./54. g. 95 notes Ls 2790 un 1954./55. g. — 13 gadijumi Ls 547 un 1954./55. g. — Dépenses acquittées pour des exercices antérieurs en 1953/54, 95 baccins Ls 2790 et en 1954/55, 16 baccins Ls 5480.

8) Nomaksāti izdevumi par agrākiem saimn. gadiem — 1953./54. g. 35 gadijumi Ls 547 un 1954./55. g. — 13 gadijumi Ls 5480. — Dépenses acquittées pour des exercices antérieurs en 1953/54, 35 cas Ls 547 et en 1954/55, 13 cas Ls 5480.

9) Bez tam Veselības departaments uz sava rēķina Aleksandra augstumu slimnīcā ārstējis sekošu venerisko slimnieku skaitu: 1951./52. saimn. g. — 971, 1952./53. saimn. g. — 942 un 1953./54. saimn. g. — 942. — Outre cela le Département d'hygiène a traité sur son propre compte à l'hôpital de Aleksandra augstums le nombre suivant de malades vénériens: en 1951/52 — 971 pers.; en 1952/53 — 942 pers.; en 1953/54 — 942 pers.

10) Bez tam nomaksāti izdevumi par arstēšanu agrākos saimn. gados — 1953./54. g. Ls 4346 un 1954./55. g. Ls 3056. — Outre cela dépenses de traitement acquittées pour des exercices antérieurs — en 1953/54 Ls 4346 et en 1954/55 Ls 3056.

11) Bez tam nomaksāti izdevumi par agrākos gados izsniegtiem pabalstiem — 1953./54. g. Ls 52695 un 1954./55. g. Ls 6615. — Outre cela dépenses acquittées pour des subventions accordées dans des années antérieures — en 1953/54 Ls 52695 et en 1954/55 Ls 6615.

12) Uz 1954. g. un uz 1955. g. 1. janvāri. — Au 1. janvier 1954 et 1955.

Piezīme. Bez augstāk uzskaitītiem, vairāk vai mazāk sociālās apgādības iestādēs raksturs vēl piemīt: 1) Iezģlības min. pārziņā sastāvošiem a) 5 bērnu internātiem pie valsts pamata skolām (Naukšēnos ar 110 vietām, Spārē ar 100 vietām, Spārē ar 100 vietām un Adamovā ar 100 vietām), b) 3 kurlēmno skolām ar internātiem (Valmierā — 58 bērniem, Jelgavā — 88 bērniem un Rēzeknes apr. Glužnevā — 129 bērniem), c) 2 palīgskolām atpakaļpalikušiem bērniem (Jelgavas apr. Renģē — 77 bērniem un Ilūkstes apr. Ilģā — 60 bērniem) — un d) 2 mazgadīgo labošanas iestādēm (zēniem Irlavā ar 200 vietām un meitenēm Ropazos ar 30 vietām; 2) T. L. M. Veselības departamenta pārziņā sastāvošām a) 2 leprozoriām (Riģē ar 145 vietām un Talsos ar 85 vietām), b) 4 vājpūtrīgo slimnīcām (Riģē ar 310 vietām, Ģintermuizā pie Jelgavas ar 500 vietām, Sīrenkos ar 355 vietām un Daugavpilī ar 625 vietām) — un c) 1 speciāla nodala veneriskai slimīem pie vājpūtrīgo slimnīcas Riģē ar 150 vietām.

Remarque. Outre les institutions ci-dessus citées un caractère plus ou moins d'assistance sociale ont encore: 1) celles sous le contrôle du Ministère de l'Instruction publique: a) 5 instituts d'enfants aux écoles primaires d'Etat (à Naukšēnos avec 110 places, à Spārē avec 100 places et à Adamovā avec 100 places), b) 3 écoles pour des sourds — muets avec des internats (à Valmierā à Valmierā — 58 enfants), c) 2 écoles pour des enfants à l'esprit lourd (dans le district de Jelgava à Renģē — pour 77 enfants et dans le district de Ilūkste à Ilģā pour 60 enfants) et d) 2 maisons de correction pour mineurs (pour garçons à Irlava — 200 places et pour fillettes à Ropazi — 30 places); 2) Sous le contrôle du Département d'Hygiène du Ministère de la Prévoyance sociale a) 2 léproseries (à Riģa avec 145 places et à Talsos avec 85 places), b) 4 hôpitaux pour malades vénériennes (à Riģa avec 310 places, à Ģintermuizā près de Jelgava avec 500 places, à Sīrenkos avec 355 places et à Daugavpils avec 625 places) et c) une section pour malades vénériennes à l'hôpital pour aliénés à Riģa — avec 150 places.

27 Pensijs 1935./36. saimn. gadā.*) Retraites de l'exercice 1935/36.*)

<p style="text-align: center;">I. Apdrošināto sastāvs.</p> <p style="text-align: center;">I. Structure des assurés.</p> <p>Pensiju likuma I daļas pensiju fonds. <i>Loi sur les retraites I partie du fonds des retraites.</i></p> <p>T. L. M. pensiju kase (pensiju likuma II daļa). — <i>Caisse des retraites au M. d. l. Prév. (loi sur les retraites II partie)</i></p> <p>Pensiju likuma III daļas pensiju fonds. — <i>Loi sur les retraites III partie du fonds des retraites</i></p>	<p>Valsts Prezidents; bij. Saeimas deputāti; Ministru kabinets; Valsts kontrolieris, virsnieki, sanitārvirsnieki, administr. virsnieki, kara ierēdņi, virsdienesta kapavīri, kara resora brīva līguma darbinieki ar algu pēc kategorijām; valsts civilresoru štata darbinieki; kara un civilresoru brīva līguma darbinieki; valsts un valsts autonomo uzņēmumu darbinieki; pašvaldību un to savienību darbinieki; valsts un pašvaldību skolu mācības spēki; privātskolu skolotāji; valsts, pašvaldību un privātu ārstniecības iestāžu zēlsirdīgās māsas; garīdznieki; aizsargu nodaļu un saimniecības priekšnieki, vadu, rotu, eskadronu, bataljonu un pulku komandieri un to palīgi, adjutanti un kapelmeistari; visu minēto darbinieku ģimenes locekļi.</p> <p><i>Président d'Etat; députés; ministres; militaires (sauf ceux du service obligatoire); fonctionnaires et employés de l'Etat, des municipalités et des communes; instituteurs; sœurs de charité; clergés, le commandement de la garde civile; les membres de famille des personnes susnommées.</i></p> <hr/> <p>Valsts un valsts autonomo uzņēmumu pastāvīgie amatnieki un strādnieki. <i>Ouvriers qualifiés et non qualifiés permanents des entreprises d'Etat.</i></p> <hr/> <p>Zinātnieki; literāti; mākslinieki; aktieri; lauksaimniecības, lopkopības, pien-saimniecības organizāciju darbinieki; kooperatīvu, slimo kasu un to sa-vienību darbinieki. <i>Hommes de science, hommes de lettres; artistes; employés des organisations et des unions; agriculteurs, des laïteries, des coopératives, des caisses-maladie etc.</i></p>																								
<p style="text-align: center;">II. Apdrošināto skaits.</p> <p style="text-align: center;">II. Effectif des assurés.</p> <p>Pensiju likuma I daļas pensiju fonds. — <i>Loi sur les retraites I partie du fonds des retraites</i></p> <p>T. L. M. pensiju kase (pensiju likuma II daļa). — <i>Caisse des retraites au M. d. l. Prév. (loi sur les retraites II partie)</i></p> <p>Pensiju likuma III daļas pensiju fonds. — <i>Loi sur les retraites III partie du fonds des retraites</i></p>	<p style="text-align: center;">Trūkst ziņu. — <i>Point de données.</i></p> <hr/> <p>Uz 1936. gada 1. aprīli kasē skaitījās 3598 dalībnieki. <i>Au 1. avril 1936 on comptait 3598 membres de caisse.</i></p> <hr/> <p>Patstāvīgie kultūras darbinieki . . . 53 <i>Travailleurs indépendants</i> Darbinieki 55 kult. iestādēs . . . 418 <i>Empl. dans 55 institut. civilisatrices</i> Darbinieki 1563 saimn. iestādēs . . . 6210 <i>Empl. dans 1563 instit. économiques</i> Slimo kasu darbinieki 1239 <i>Empl. des caisses-maladie</i></p> <p style="text-align: center;">K o p ā 7920 <i>Total</i></p>																								
<p style="text-align: center;">III. Apgrozījumi 1935./36. saimn. gadā.</p> <p style="text-align: center;">III. Chiffre des affaires de l'exercice 1935/36.</p> <p>Pensiju likuma I d. pensiju fonds. — <i>Loi sur les retraites I partie du fonds des retraites</i></p> <p>T. L. M. pensiju kase (pensiju likuma II daļa). — <i>Caisse des retraites au M. d. l. Prév. (loi sur les retraites II partie)</i></p> <p>Pensiju likuma III d. pensiju fonds. — <i>Loi sur les retraites III partie du fonds des retraites</i></p> <p style="text-align: center;">Kopā — <i>Total</i></p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Atlikums uz 1935. g. 1./IV. <i>Saldo au 1/IV</i></th> <th style="text-align: left;">Ieņēmums 1935./36. saimn. gadā <i>Recettes</i></th> <th style="text-align: left;">Izdots 1935./36. saimn. gadā <i>Dépenses</i></th> <th style="text-align: left;">Atlikums uz 1936. g. 1./IV. <i>Saldo au 1/IV</i></th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">1935 Ls</th> <th style="text-align: center;">Ls</th> <th style="text-align: center;">Ls</th> <th style="text-align: center;">1936 Ls</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: right;">1 698 773,60</td> <td style="text-align: right;">7 008 249,42¹⁾</td> <td style="text-align: right;">8 326 230,97²⁾</td> <td style="text-align: right;">380 792,05</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">645 735,19</td> <td style="text-align: right;">383 777,98³⁾</td> <td style="text-align: right;">153 648,60⁴⁾</td> <td style="text-align: right;">875 864,57</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">.</td> <td style="text-align: right;">928 898,84</td> <td style="text-align: right;">870 940,39⁵⁾</td> <td style="text-align: right;">.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Kopā — <i>Total</i></td> <td style="text-align: right;">8 320 926,24</td> <td style="text-align: right;">9 350 819,96</td> <td style="text-align: right;">.</td> </tr> </tbody> </table>	Atlikums uz 1935. g. 1./IV. <i>Saldo au 1/IV</i>	Ieņēmums 1935./36. saimn. gadā <i>Recettes</i>	Izdots 1935./36. saimn. gadā <i>Dépenses</i>	Atlikums uz 1936. g. 1./IV. <i>Saldo au 1/IV</i>	1935 Ls	Ls	Ls	1936 Ls	1 698 773,60	7 008 249,42 ¹⁾	8 326 230,97 ²⁾	380 792,05	645 735,19	383 777,98 ³⁾	153 648,60 ⁴⁾	875 864,57	.	928 898,84	870 940,39 ⁵⁾	.	Kopā — <i>Total</i>	8 320 926,24	9 350 819,96	.
Atlikums uz 1935. g. 1./IV. <i>Saldo au 1/IV</i>	Ieņēmums 1935./36. saimn. gadā <i>Recettes</i>	Izdots 1935./36. saimn. gadā <i>Dépenses</i>	Atlikums uz 1936. g. 1./IV. <i>Saldo au 1/IV</i>																						
1935 Ls	Ls	Ls	1936 Ls																						
1 698 773,60	7 008 249,42 ¹⁾	8 326 230,97 ²⁾	380 792,05																						
645 735,19	383 777,98 ³⁾	153 648,60 ⁴⁾	875 864,57																						
.	928 898,84	870 940,39 ⁵⁾	.																						
Kopā — <i>Total</i>	8 320 926,24	9 350 819,96	.																						

*) Sk. likumu par pensijām (V. V. 1931. g. 31. jūl. 167. n.). — *Voir les lois sur les retraites (Nr. 167 du V. V. 1931 du 31 juillet).*

¹⁾ No valsts iestāžu darbiniekiem ienākuši Ls 3180.647,03, no valsts uzņēmumu darbiniekiem — Ls 2.599.122,64, no pašvaldību darbiniekiem — Ls 1018.710,86 un no privāto iestāžu darbiniekiem — Ls 209.768,86. — *Du personnel des institutions d'Etat ont été reçus Ls 3.180.647,03, des employés des entreprises d'Etat Ls 2.599.122,64, du personnel des administrations communales Ls 1018.710,86 et des employés des institutions privées Ls 209.768,86.*

²⁾ Šai summā ietilpst kā pensijas, tā pabalsti. — *Cette somme comprend pensions et subsides.*

³⁾ Kases dalībnieku iemaksas sasiāda Ls 271.705,34, augļi no noguldījumiem — Ls 48.447,12. — *Les versements des membres de caisse font Ls 271.705,34, les intérêts des dépôts font Ls 48.447,12.*

⁴⁾ Vienreizējas izmaksas kases dalībniekiem — Ls 81.184,19, iemaksu atmaksas kases dalībniekiem atstājot darbu — Ls 61.179,86, administratīvie izdevumi — Ls 10.706,20 — *Paiement d'une fois aux membres de caisse Ls 81.184,19 remboursements aux membres de caisse quittant le service Ls 61.179,86, dépenses administratives Ls 10.706,20.*

⁵⁾ Šai summā ietilpst pensijas, pabalsti, kā arī darbinieku pensiju iemaksu atmaksas darbu atstājot. — *Dans cette somme sont inclus: les pensions, les subsides de même que les remboursements des versements pour la pension des employés quittant le service.*

27 (beigas)
(fin.)Pensijas 1932./33.—1935./36. saimn. g.
Pensions de retraite de 1932/33 à 1935/36.

Pensionējamie Pensionnés		Pensionējamo un pabalstāmo personu skaits Nombre d. pens. et subventionés	1935./36.			1934./35.	1933./34.	1932./33.	
			Mini- mal Ls	Mak- simal Ls	Vidē- jie Ls	Pavisam pensijās gada laikā izdots Total des sommes de pensions par an			
I.	Kara invalīdi un viņu ģimenes locekļi. Mutilés de guerre et leurs familles	10 005	37,20	2090,88	289,20	2 881 118,45	2 873 940,42	2 373 593,47	2 391 000,—
	Karā cietušo ģimenes Famill de perso. ayant souff. par la guerre	4166	16,14	24,21	—	817 463,59	802 780,—	624 027,47	648 000,—
	Valsts iestāžu un uzņēmumu bij. dar- binieki un viņu ģimenes Personnel des départements et des en- trepr. d'Etat en retraite et leurs familles	6299	48,36	11939,16	882,59	5 559 418,21	4 320 308,13	3 421 612,43	2 229 150,—
2, I.	Pašvaldību un privātu iestāžu bij. darbinieki un viņu ģimenes Personnel des adm. et entrepr. muni- cip. et commun. et leurs familles.	864	51,36	2996,70	838,23	724 233,35	501 445,48	370 457,08	276 014,19
	Valsts, pašvaldību un privāto skolu bij. skolotāji un viņu ģimenes. Professeurs et instituteurs des écoles d'Etat et privées et leurs familles.	1614	172,80	6144,96	1123,32	1 813 045,31	1 552 527,84	1 408 672,—	1 177 272,62
2, II.	Autonomo uzņēmumu pastāvīgie amat- nieki un strādā — Artisans et ouv. permanents des entreprises autonomes	—	—	—	—	—	—	—	—
2, III.	Bijušie zinātnieki, literāti, māksli- nieki un viņu ģim. Hommes de science, de lettres, artistes et leurs fam.	104	467,40	6322,56	1923,46	199 040,39	149 536,09	108 600,—	95 118,83
	Lauksaimn., lopkop. u. c. priv. org. bij. darbinieki un viņu ģimenes Fonctionnaires d. organisations d'agri- culture et d'élevage et leurs famil.	219	115,20	4315,68	981,94	215 045,23	118 977,04	72 500,—	55 637,62
3.	Bijušie Krievijas pension. u. viņu ģim. Pens. de l'ancienne Russie et leurs famil.	1050	90,—	600,—	254,91	267 654,78	278 153,93	289 447,34	320 340,67
Kopā — Total . . .		24 321	—	—	—	12 477 019,31	10 597 668,93	8 668 909,79	7 192 533,93

1. 1924. g. 20. februāra likums par cietušo karavīru un viņu ģimenes locekļu pensijām (Lik. kr. 1924. g. 27.). — Loi du 20. fevrier 1924. sur les retraites des militaires mutilés et leurs membres de famille.
2. 1931. g. 31. jūlija likums par pensijām: I. — 1. daļa, II — 2. daļa, III — 3. daļa (Lik. kr. 1931. g. 169, 170, 171.). — Loi du 31. juillet 1931. sur les retraites; I — 1. partie, II — 2. partie, III — 3. partie.
3. 1929. g. 29. maija likums par pensijām bijušiem Krievijas pensionāriem (Lik. kr. 1929. g. 135.). — Loi du 29. mai 1929. sur les retraites des pensionnaires russes d'autrefois.

28 Pašvaldību sociālā apgādība 1931.—1935. g. Assistance sociale des administrations municipales et communales de 1931 à 1935.

Vietas Localités	1 9 3 5.								1934.	1933.	1932.	1931.
	Apgādāto skaits uz 1936. g. 1. janvāri Nombre des assistés au 1. janv. 1936								Pavisam sociālaj apgādībai izdots (tūkstošos latu) Total des dépenses pour l'assistance sociale (en milliers de lats)			
	Atklātā apgādībā Par subventions		Slēgtā apgādībā Dans des asiles		Pavisam Total							
	Bērni Enfants	Pieauguši Adultes	Bērni Enfants	Pieauguši Adultes	Bērni Enfants	Pieauguši Adultes	Kopā Total					
Pilsētas — Villes												
Rīgā	2 817	6 024	3 891	2 116	6 708	8 140	14 848	4 218,8	3 876,2	4 190,0	4 089,9	3 636,1
Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē . . .	1 115	4 701	332	1 605	1 447	6 306	7 753	1 509,8	1 517,1	1 485,7	1 523,7	1 537,8
Tai sk. pilsētās: — Dont vill. avec.												
ar 15—60 tūkstošu iedz.—mill.d'hab.	496	1 754	176	698	672	2 452	3 124	812,8	776,0	751,0	764,6	768,8
" 5—14 " " " " " "	253	1 185	138	383	391	1 568	1 959	332,9	365,0	364,6	370,8	378,7
" 2—4 " " " " " "	287	1 297	13	406	300	1 703	2 003	276,7	293,8	292,8	309,2	314,4
līdz 2 " " " " " "	79	465	5	118	84	583	667	87,7	82,8	77,3	79,1	75,9
Latgalē	77	1 148	334	265	411	1 413	1 824	382,1	415,6	372,2	395,0	365,1
Tai sk. pilsētās: — Dont vill. avec.												
ar 15—60 tūkstošu iedz.—mill.d'hab.	22	539	299	220	321	759	1 080	287,0	319,0	269,1	276,8	252,8
" 5—14 " " " " " "	4	244	29	42	33	286	319	42,2	45,8	53,9	66,3	65,2
" 2—4 " " " " " "	44	213	—	—	44	213	257	30,0	27,2	27,8	27,0	26,9
līdz 2 " " " " " "	7	152	6	3	13	155	168	22,8	24,1	21,4	24,9	20,7
Kopā — Total	4 009	11 873	4 557	3 986	8 566	15 859	24 425	6 110,7	5 808,9	6 047,9	6 008,8	5 538,7
Uz laukiem — Campagne												
Vidzemē	1 245	5 867	311	2 515	1 556	8 382	9 938	884,6	1 086,3	1 051,1	1 105	1 208
Kurzemē	724	3 327	148	1 426	872	4 753	5 625	520,0	582,0	582,3	590	612
Zemgalē	1 032	3 532	168	1 662	1 200	5 191	6 394	722,6	835,3	819,1	832	862
Tai sk. skaitā: Ilūkstes apr.	82	424	11	127	93	736	829	80,7	99,0	99,4	101	105
Latgalē	332	2 247	171	143	503	2 390	2 893	242,6	365,2	344,9	372	451
Kopā — Total	3 333	14 973	798	5 746	4 131	20 719	24 850	2 369,8	2 868,7	2 797,4	2 899	3 136
Pavisam — Total général	7 342	26 846	5 355	9 732	12 697	36 578	49 275	8 480,5	8 677,6	8 845,3	8 907,6	8 674,7

29 Darba inspekcijas darbība 1933.—1935. g. g. Activité de l'inspection du travail de 1933 à 1935.

	1933.	1934.	1935.
1. Nokartotas darba ņēmēju sūdzības Réclamations ouvrières réglées.	4 457	4 593	5 802
2. Reģistrēti streikojoshi uzņēmumi Entreprises en grève enregistrées.	246	35	—
3. Reģistrēti nelaimes gadījumi Accidents du travail enregistrés.	20 895	24 495	25 183
4. Savākti materiāli pensiju piešķiršanai sakropļotiem valsts darbiniekiem un to ģimeņu locekļiem Renseignements recueillis pour obtenir une pension aux employés d'Etat estropiés et à leurs membres de famille.	2	—	3
5. Konstatēti darba vietās antisanitāri apstākļi Etat antisanitaire dans les ateliers etc., cas constatés.	45	47	25
6. Konstatēta darba vietās citu darba aizsardzības likumu un noteikumu neizpildīšana Infractions aux lois et aux règlements de la protection du travail; cas constatés.	597	532	539

P i e z ī m e: 1935. g. darbojās 9 darba inspekcijas rajoni. — Remarque: en 1935 fonctionnait 9 rayons d'inspection du travail.

30 Darba inspekcijā 1935. g. caurskatītās darba ņēmēju sūdzības. Réclamations des salariés examinées par l'inspection du travail en 1935.

Rezultāti	Prasību kop skaits Total des réclamations		N o t ā m — D o n t		Rēzultāts
	Prasību skaits Nombre des réclamations	Prasību skaits Nombre des réclamations	Pa daļai apmierinātas Satisfaites partiellement	Neapmierinātas Non satisfaites	
Atļāšana no darba bez uztiekšanas	1 418	1 718	200	801	Rupture illégale de contrat
Algas ieturēšana	3 308	4 909	436	1 087	Retenue des salaires
Nepareiza algas noteikšana	109	591	15	1 087	Calcul incorrect des salaires
Likumīgā darba laika neievērošana	949	1 868	164	499	Durée illégale de travail et heures supplémentaires
Kārājuma atveļinājumu nepiešķiršana vai nesamaksāšana	1 513	1 996	222	508	Incorrectes dans l'indemnité et dans la question du congé annuel
Nelabvēlīgi darba apstākļi: nedrošība u. t. t.	29	689	5	7	Conditions défavorables de travail et sécurité insuffisante
Arsta palīdzības nesniegšana no darba devēju puses	111	210	13	41	Insuffisance dans la qualité ou absence du secours médical accordé par l'entrepreneur
Arsta palīdzības nesniegšana no slimo kasu puses	14	14	10	3	Insuffisance dans la qualité ou absence du secours médical accordé par les caisses-maladie
Pensijas un pabalsti sakropļošanas gadījumos	72	72	1	10	Insuffisance ou absence de subventions et de pensions payées aux accidentés
Citi motīvi: slihta apiešanās u. t. t.	900	2 477	64	222	Autres motifs: traitement mauvais etc.
Prasību un prasītajū kop skaits 1935. g.	8 423	14 944	4 085	3 217	Total des réclamants et des réclamations en 1935
			1 121	660	Donc: mal fondées

P i e z ī m e: 1935. g. darba inspekcijā pavisam ienākušas 5 802 sūdzības, no kurām daļa bija individuālas, bet citas kolektīvas, ir iesniegusi 10 707 sūdzētāji. Tā kā sūdzētāji dažās sūdzībās kā prasītāji figurē vairākas reizes, prasītāju kop skaits ir lielāks par sūdzētāju skaitu un 1935. g. sastāda 14 944.

R e m a r q u e: En 1935 l'inspection du travail a reçu 5 802 plaintes avec 10 707 plaignants figurant dans diverses plaintes plusieurs fois comme réclamants. de façon que le nombre total des réclamants est plus grand que celui des plaignants et fait en 1935 — 14 944.

32 Latvijas strādnieku arodorganizāciju apvienībā ietilpstošās arodbiedrības 1935. gadā.

Syndicats affiliés à l' Union des syndicats de Lettonie en 1935.

Nr. pēc kārtas	Arodbiedrības nosaukums	Biedru skaits 1935. gada beigās Effectif à la fin de l'année	1935. gadā		No. d'ordre	Dénomination des syndicats
			Ienemts Recettes	Izdots Dépenses		
			Ls	Ls		
1.	Ādu rūpniecības strādnieku arodb-a	920	2 971,55	1 488,75	1.	Syndicat des ouvrieres de l'industrie des cuirs et des peaux.
2.	Apģērbu rūpniecības st-ku arodb-a	444	1 318,81	606,10	2.	Syndicat d. ouvr. d. industrie du vêtement.
3.	Būvstrādnieku arodbiedrība	577	3 315,14	1 861,54	3.	„ des ouvr. en bâtiment.
4.	Cēsu-Limbažu-Siguldas str-ku arodb-a	392	4 204,84	3 573,54	4.	„ d. ouvr. de Cēsis-Limbaži-Sigulda.
5.	Daugavpils strādnieku arodbiedrība	889	1 064,03	94,71	5.	„ des ouvr. de Daugavpils.
6.	Elektrotehniskās rūpn. str-ku arodb-a	628	1 555,55	778,61	6.	„ d. ouvr. d. l'industrie électro-techn.
7.	Gaļas produktu rūpn. str-ku arodb-a	433	1 193,64	613,03	7.	„ d. ouvr. de l'industrie d. produits d. viande.
8.	Jelgavas strādnieku arodbiedrība	1 161	2 793,66	2 876,19	8.	„ d. ouvr. de Jelgava.
9.	Ķīmiskās rūpniecības str-ku arodb-a	3 408	6 804,84	3 030,36	9.	„ d. ouvr. de l'industrie chimique
10.	Kokrūpniecības st-ku arodbiedrība	1 375	4 247,85	2 705,98	10.	„ d. ouvr. de l'industrie du bois.
11.	Krustpils-Jēkabpils str-ku arodb-a	304	.	.	11.	„ d. ouvr. de Krustpils-Jēkabpils.
12.	Kuldīgas strādnieku arodbiedrība	340	343,03	239,59	12.	„ d. ouvr. de Kuldīga.
13.	Latvijas aktieru arodbiedrība	91	2 287,23	1 880,24	13.	„ des artistes.
14.	Latvijas dārgmetallu apstrād. arodb-a	50	163,95	106,30	14.	„ des orfèvres de Lettonie.
15.	Latvijas frizieru str-ku arodbiedrība	170	850,05	824,98	15.	„ des coiffeurs de Lettonie.
16.	Latvijas grāmatrūpniecības arodu s-ba	2 007	104 780,02	98 075,58	16.	Union des typographes de Lettonie.
17.	Latvijas jūrmieku arodbiedrība	996	3 689,50	2 687,77	17.	Syndicat des marins de Lettonie.
18.	Latvijas kino darbinieku arodb-a	182	.	.	18.	„ d. employés d. cinémas de Lettonie
19.	Latvijas kokšķirotāju arodbiedrība	140	515,36	516,63	19.	„ d. assortisseurs du bois en Lettonie.
20.	Latvijas mūziķu biedrība	311	.	.	20.	„ des musiciens de Lettonie.
21.	Latvijas ostu transportstr-ku arodb-a	586	4 852,05	4 943,83	21.	„ d. ouvriers de transport d. ports de Lettonie.
22.	Latvijas prof. autovadītāju apvienība	443	2 068,97	1 382,80	22.	Association des chauffeurs professionnels de Lettonie.
23.	Latvijas stiklstrādnieku arodb-a	749	1 587,70	926,84	23.	Syndicat des terriers de Lettonie.
24.	Liepājas strādnieku arodbiedrība	3 227	6 924,80	2 748,66	24.	„ d. ouvr. de Liepāja.
25.	Līgatnes papīrrūpniecības st-ku un kalpotāju arodbiedrība	511	3 076,83	1 847,75	25.	„ des ouvriers et des travailleurs de l'industrie du papier à Līgatne.
26.	Maiznieku un kondītoru arodbiedrība	406	1 092,90	735,09	26.	„ des boulangers et des confiseurs.
27.	Metallrūpniecības str-ku arodbiedrība	2 043	6 592,19	2 124,16	27.	„ d. ouvr. d. l'industrie métallurgique
28.	Rēzeknes strādnieku arodbiedrība	172	62,50	13,60	28.	„ des ouvriers de Rēzekne.
29.	Rīgas apavu piegādātāju arodbiedrība	50	208,64	360,16	29.	„ d. apprêteurs de chaussure à Rīga.
30.	Rīgas mājkalpotāju biedrība	1 785	3 625,78	3 392,61	30.	„ d. domestiques de Rīga.
31.	Rīgas ormaņu biedrība	363	1 149,50	1 125,55	31.	Union des cochers de fiacre de Rīga.
32.	Rīgas pilsētas ielu dzelzceļu darbinieku arodbiedrība	727	5 768,01	3 771,21	32.	Syndicat des employés des tramways à Rīga.
33.	Rīgas viesnīcu darbinieku biedrība	275	19 375,75	16 523,82	33.	Union des travailleurs d'hôtel à Rīga.
34.	Saldumu rūpniecības str-ku arodb-a	497	1 547,05	554,69	34.	Syndicat des ouvr. de l'industrie des sucreries
35.	Tabakas rūpniecības str-ku arodb-a	365	1 518,15	307,48	35.	„ des ouvr. de l'industrie du tabac.
36.	Tekstilrūpniecības str-ku arodbiedrība	3 866	9 608,50	5 361,08	36.	„ des ouvr. de l'industrie textile.
37.	Tirdzniecības darbinieku arodbiedrība	760	8 012,81	6 039,88	37.	Union des employés commerciaux.
38.	Vācu darba ņēmēju biedrība	1 289	.	.	38.	Union des employés allemands.
39.	Vācu darbinieku savienība Latvijā	2 555	15 034,76	15 009,57	39.	Union des travailleurs allemands en Lettonie.
40.	Valmieras tirdzn. un rūpniec. d-ku b-a	84	151,00	384,77	40.	Union des travailleurs commerciaux et industriels de Valmiera.
41.	Valmieras un Ziemeļvidzemes apgabala strādnieku arodbiedrība	647	1 468,96	585,35	41.	Syndicat des ouvr. des districts de Valmiera et de la Vidzeme septentrionale.
42.	Ventspils strādnieku arodbiedrība	1 663	2 866,20	995,44	42.	Syndicat des ouvr. de Ventspils.
43.	Zobu tehniķu arodbiedrība	108	3 928,72	3 566,79	43.	„ des dentistes-techniciens
Kopā		37 989	242 720,82	194 661,03	Total.	

Départements	Uz 15. IV. 1931. g. Au 15 IV 1931			Uz 15. IV. 1932. g. Au 15 IV 1932			Uz 15. IV. 1933. g. Au 15 IV 1933			Uz 15. IV. 1934. g. Au 15 IV 1934			Uz 1. I. 1935. g. Au 1 I 1935			Uz 1. I. 1936. g. Au 1. I. 1936		
	Vit.	stev.	Kopā Total	Vit.	stev.	Kopā Total	Vit.	stev.	Kopā Total	Vit.	stev.	Kopā Total	Vit.	stev.	Kopā Total	Vit.	stev.	Kopā Total
A. Civiltresori.																		
1. Valsts Prezid. sekretāriais	13	4	17	13	5	18	13	5	18	13	5	18	13	5	18	14	5	19
2. Valsts kanceleja	27	24	51	27	24	51	27	24	51	25	25	50	25	25	50	25	25	50
3. Valsts kanceleja	77	29	106	71	29	100	72	28	100	75	28	103	75	28	103	88	36	124
4. Koditārajs no iela	74	144	218	57	67	124	53	72	125	63	90	153	63	90	153	110	207	317
5. Valsts statistiskā pārvalde	197	97	294	195	27	222	197	29	226	200	30	230	200	30	230	207	30	237
6. Valsts kontrole	137	86	223	135	88	223	135	85	220	131	83	214	136	84	220	136	84	220
7. Arlietu ministrija	4254	417	4671	4165	333	4498	4184	336	4520	4184	336	4520	4184	336	4520	4516	381	4897
8. Iekšlietu ministrija	2291	977	3268	2266	992	3258	2362	1042	3404	2280	1130	3410	2281	1208	3489	2442	1379	3821
9. Izglītības ministrija	2016	1074	3090	2016	910	2926	2016	910	2926	2016	910	2926	2016	910	2926	2016	910	2926
10. Finanšu ministrija	2016	1074	3090	2016	910	2926	2016	910	2926	2016	910	2926	2016	910	2926	2016	910	2926
11. Sāksmes ministrija	1225	492	1717	1225	492	1717	1225	492	1717	1225	492	1717	1225	492	1717	1225	492	1717
12. Tieslietu ministrija	542	715	1257	530	739	1269	530	739	1269	530	739	1269	530	739	1269	530	739	1269
13. Tautas labkl. ministrija	5727	704	6431	5507	763	6270	5507	763	6270	5507	763	6270	5507	763	6270	5507	763	6270
14. Zemkopības ministrija	37998	8149	46147	38814	7362	46176	38533	7406	45939	35937	7979	43916	35378	8218	43596	36288	8811	45099
Kopā (A)	31360	2019	33379	30204	2014	32218	30204	2014	32218	28949	2041	30990	28949	2041	30990	24132	5267	29399
Tai skaitā:																		
pec vispārīgām algu katēg.	679	151	830	713	156	869	659	151	810	650	155	805	633	157	790	633	157	790
" specialām algu katēg.	349	92	441	326	66	392	300	70	370	299	71	370	324	93	417	324	93	417
B. valsts autonomie uzņēm.	45	20	65	49	19	68	47	22	69	52	23	75	60	29	89	60	29	89
1. Latoijas banka	80	52	132	66	37	103	64	32	96	61	34	95	62	34	96	63	34	97
2. Valsts zemes banka	48	48	96	44	61	105	42	67	109	47	78	125	47	80	127	55	93	148
3. Latoijas hipotēk. banka	130	11	141	108	7	115	92	10	102	105	9	114	138	8	146	128	11	139
4. Latoijas nacionālais teātris	53	4	57	56	5	61	55	5	60	53	5	58	58	5	63	58	5	63
5. Latoijas telegrafa aģentūra	1047	79	1126	485	153	638	534	247	781	741	342	1083	1304	652	1956	1516	587	2103
6. Valsts kuģu pārvalde																		
7. Juglas elektrotēchn. fabrika																		
8. Valsts elektrotēchn. fabrika																		
9. Liepājas kara ostas darbn.																		
10. Liepājas arāsu fabriku pār.																		
11. Valsts cukura monop. pār.																		
12. Liepājas cukura fabrika																		
13. Jelgavas cukura fabrika																		
14. Krustpils cukura fabrika																		
Kopā (B)	2431	457	2888	2675	569	3244	2483	645	3128	2623	737	3360	5734	1393	7127	6063	1364	7427
Pavisam (A+B)	40429	8606	49035	36489	7931	44420	38016	8051	46067	38560	8716	47276	41112	9711	50823	42351	10175	52526
C. No B. A. F. līdzekļiem																		
a) brīvo līguma darbinieki																		
b) darbinieki																		
D. Arīnuzņēm. ministrija																		
E. Darbinieki bez atbildību																		
F. Mežu dep. mežu ekspluat.																		

Total (A+B) 14 600 25 829
Total (B) 2 431 457 2 888
Total général (A+B) 16 031 30 386
C. Des crédits de TLM:
a) chômeurs intellectuels
b) ouvriers
D. Empl. avec rétrib. d'une fois
E. Employés sans rétribution.

1) Ieskaīto Centrālo zemes ierīcības komiteju. — Y compris le Comité Central de la Distribution des Terres. 2) Valsts kanceleja — 12 (min. kab. loc.). Valsts kontrolē — 1 (valsts kontrolieris). Izglītības ministrija — 1851, Finanšu ministrija — 58, Tieslietu ministrija — 529, Zemkopības ministrija — 94. — A la chancellerie d'Etat 12 pers. (membres du Cabinet des Ministres), au Contrôle d'Etat — 1 pers. (contrôleur d'Etat), au Ministère de l'Instruction publique — 1851, au Ministère des Finances — 58, au Ministère de la Justice — 529, au Ministère de l'Agriculture — 94. 3) Arlietu ministrija — 214, Satiksmes ministrija — 140, Tieslietu ministrija — 69, Izglītības ministrija — 1, Finanču ministrija — 1, Zemkopības ministrija — 1. — Au Ministère de l'Instruction publique — 1, au Ministère des Finances — 1, au Ministère de l'Agriculture — 140, Tieslietu ministrija — 69, Izglītības ministrija — 1, Finanču ministrija — 1, Zemkopības ministrija — 1. — Y compris 6 employés, salariés du Ministère de l'Agriculture. 5) Ieskaīti 38 darbinieki, kuri algoti no B. A. F. — Y compris 38 employés, salariés du Fonds de la Lutte contre le Chômage. 6) 1935. g. Ieskaīti ministrija nav uzrādījusi 12 darbiniekus, bet Liepājas drāsu f-ka — 1072 strādniekus. — En 1935 le Ministère de l'Intérieur n'a pas nommé 12 employés, et la tréfilerie de Liepāja 1072 ouvriers. a) Darbinieki, kas saņem ģimenes piemaksas. — Employés touchant des allocations familiales. b) Ģimenes locekļi, par kuriem saņem ģim. piemaksas. — Membres de famille pour lesquels on touche des allocations familiales.

34 Pašvaldību algotie darbinieki 1933. — 1936. g. g.*) Personnel salarié des administrations municipales et communales de 1933 à 1936.

V i e t a s <i>Localités</i>	1936.											1935.	1934.	1933.			
	Pašvaldību skaits <i>Nombre des municipalités et des comm.</i>	Amatpersonu amati <i>Fonctions dirigeantes</i>										Darbinieku skaits <i>Nombre des travailleurs</i>					
		Technisko darbinieku amati <i>Fonctions techniques</i>										Pavisam <i>Total général</i>	Pavisam <i>Total général</i>	Tai skaitā sievietes <i>Dont femmes</i>	Pavisam <i>Total général</i>	Pavisam <i>Total général</i>	Pavisam <i>Total général</i>
		Centrālās iestādes <i>Institutions centrales</i>	Skolās <i>Écoles</i>	Slimnīcās <i>Hôpitaux</i>	Patversmēs <i>Asiles</i>	Citās iestādēs u. uzp. <i>Autres institut. et entr.</i>	Kopā <i>Total</i>	Pavisam <i>Total général</i>	Pavisam <i>Total général</i>	Tai skaitā sievietes <i>Dont femmes</i>	Pavisam <i>Total général</i>						
I. Pilsētu pašvaldības <i>Personnel municipal</i>	60	297	1 113	4 036	1 902	775	4 455	12 281	12 578	12 413	5 268	12 168	12 769	12 426			
1. Rīga	1	22	542	2 385	1 479	598	3 236	8 240	8 262	8 195	3 387	8 213	8 762	8 440			
2. Provinces pilsētas <i>Villes de province</i>	59	275	571	1 651	423	177	1 219	4 041	4 316	4 218	1 881	3 955	4 007	3 986			
Ar iedzīvotāju skaitu. — <i>Avec une population</i>			līdz 2 tūkst. <i>jusqu'à 2 m</i>	27	95	94	223	2	3	41	363	458	430	172	397	43 ^c	399
			2—5 " "	19	89	122	360	40	24	129	675	764	717	310	686	672	665
			5—15 " "	9	41	121	362	107	30	202	822	863	855	424	821	919	923
			15—60 " "	4	50	234	706	274	120	847	2 181	2 231	2 216	975	2 051	1 981	1 999
Tai skaitā — <i>Dont:</i>																	
a) Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē	45	207	417	1 141	367	147	1 016	3 088	3 295	3 218	1 436	2 985	2 842	2 835			
Ar iedzīvotāju skaitu. — <i>Avec une population</i>			līdz 2 tūkst. <i>jusqu'à 2 m</i>	20	71	73	142	1	3	35	254	325	303	116	283	289	282
			2—5 " "	15	68	99	310	40	24	105	578	646	613	269	584	582	577
			5—15 " "	7	31	86	233	103	28	172	622	653	645	324	615	676	681
			15—60 " "	3	37	159	456	223	92	704	1 634	1 671	1 657	727	1 503	1 295	1 295
b) Latgalē	14	68	154	510	56	30	203	953	1 021	1 000	445	970	1 165	1 151			
Ar iedzīvotāju skaitu. — <i>Avec une population</i>			līdz 2 tūkst. <i>jusqu'à 2 m</i>	7	24	21	81	1	—	6	109	133	127	56	114	146	117
			2—5 " "	4	21	23	50	—	—	24	97	118	104	41	102	90	88
			5—15 " "	2	10	35	129	4	2	30	200	210	210	100	206	243	242
			15—60 " "	1	13	75	250	51	28	143	547	560	559	248	548	686	704
II. Lauku pašvaldības <i>Personnel communal</i>	547	2 877	2 046	5 160	292	302	203	8 003	10 880	10 569	4 225	10 621	10 227	10 115			
1. Lauku pašvaldību fonda pārvaldē <i>Administrations des fonds communaux.</i>	31	—	6	—	292	15	25	338	338	338	238	576	628	606			
a) Centr. — <i>Centre</i>	1	—	6	—	—	—	—	6	6	6	3	230	285	290			
b) Vietējās iestādes <i>Institutions locales.</i>	30	—	—	—	292	15	25	332	332	332	235	346	343	316			
Vidzemē	5	—	—	—	43	1	2	46	46	46	34	69	64	62			
Kurzemē	5	—	—	—	38	—	5	43	43	43	33	49	48	47			
Zemgalē	6	—	—	—	32	7	12	51	51	51	33	39	45	35			
Latgalē	14	—	—	—	179	7	6	192	192	192	135	189	186	172			
2. Pagastu pašvaldības <i>Administrations communales.</i>	516	2 877	2 040	1 066	—	287	178	3 571	6 448	6 137	1 493	5 995	5 747	5 708			
Vidzemē	225	1 173	721	387	—	134	69	1 311	2 484	2 368	580	2 355	2 341	2 304			
Kurzemē	100	449	343	153	—	79	35	610	1 059	1 004	259	982	979	957			
Zemgalē	124	642	445	194	—	67	24	730	1 372	1 312	324	1 285	1 288	1 296			
Latgalē	67	613	531	332	—	7	50	920	1 533	1 453	330	1 373	1 139	1 151			
3. Skolotāji. — <i>Instituteurs</i>	—	—	—	4 094	—	—	—	4 094	4 094	4 094	2 494	4 050	3 852	3 801			
Pavisam — Total général (I+II)	607	3 174	3 159	9 196	2 194	1 077	4 658	20 284	23 458	22 982	9 493	22 789	22 996	22 541			

*) Neieskaitot amatus bez atalgojuma un ar atalgojumu par sēdēm.

*) Non inclus les fonctions sans rétributions ou avec de telles par séance seulement.

**) Ietelp arī bij. apriņķu valžu kancelejas personāls, kas ar 1936. gadu ieskaitīts iekšlietu ministrijas darbiniekos.

**) Y compris aussi le personnel de chancellerie des administrations de district d'autrefois qui dès 1936 est ajouté au personnel du Ministère de l'Intérieur.

35 Pilsētu pašvaldību amati un to atalgojums uz 1936. g. 1. janvāri. Fonctions municipales et traitement du personnel au 1. janvier 1936.

a) Amati. — Fonctions.

Amati — Fonctions	Rīga	Pilsētas ar iedzīv. skaitu (tūkstošos) Villes avec une population de (en milliers)				Amatu kop- skaitis	Nombre total d. fonctions
		15-60	5-15	2-5	līdz 2 au-dessous de 2		
A. Amatpersonu amati — Fonctions administratives.	22	50	41	89	95	297	
1. Valdes — administrations municipales	9	19	27	51	71	177	
pilsētu galvas — maires	1	4	9	19	26	59	
viņu biedri — maires adjoints	2	2	3	1	7	15	
valdes locekļi — membres de l'administration municipale	6	13	15	31	38	103	
2. Revīzijas komisijas — Commissions de revision	4	9	3	6	6	28	
priekšsēdētāji — présid. de la commis. de revision	1	3	1	2	2	9	
komis. locekļi — membres de la commis. de revision	3	6	2	4	4	19	
3. Bāriņu tiesas — Chambres pupillaires	5	14	7	20	6	52	
priekšsēdētāji — présidents	1	4	3	5	3	16	
viņu biedri — présid.-adj.	—	1	—	—	—	1	
tiesas locekļi — membres	3	5	2	2	—	12	
sekretāri — secrétaires	1	4	2	13	3	23	
4. Dzimtsarakstu nod. vadīt. — Chefs d. sect. d'état civil.	1	4	4	12	9	30	
5. Pārējie amati — Autres fonctions	3	4	—	—	3	10	
B. Tehnisko darbinieku amati — Fonction techniques.	8 240	2 181	822	675	363	12 281	
1. Centrālās iestādes — Institutions centrales	542	234	121	122	94	1 113	
vadītāji un pārziņi — chefs de section	26	4	—	2	—	32	
inženieri — ingénieurs	17	1	1	2	—	21	
architekti — architectes	4	1	2	—	—	7	
mērnīki — arpenteurs	9	2	1	—	—	12	
techniķi — techniciens	24	7	2	3	—	36	
ārsti — médecins	26	6	2	8	10	52	
vecmātes — sages-femmes	—	—	—	—	4	4	
veterinārārsti — méd.-vétérinaires	4	—	—	—	1	5	
sekretāri — secrétaires	10	4	10	20	27	71	
grāmatveži — teneurs de livres	25	16	9	11	8	69	
darbveži — commis	17	30	19	2	—	68	
kasieri — caissiers	5	5	7	10	3	30	
kancelejas ierēdņi — buralustes	147	82	41	43	17	330	
mašīnrakstītājas — dactylotypistes	26	11	5	—	—	42	
reģistratori — enregistreurs	13	4	1	—	—	18	
archivāri — archivistes	7	2	—	—	—	9	
pārējie amati — autres fonctions	156	43	8	3	3	213	
zīņneši un apkalpotāji — courriers et domestiques	26	16	13	18	21	94	
2. Skolas — Ecoles	2 385	706	362	360	223	4 036	
direktori — directeurs	7	1	2	5	3	18	
pārziņi — inspecteurs	123	55	31	26	25	260	
skolotāji — instituteurs	1 760	558	278	278	161	3 035	
skolas ārsti — médecins	28	5	6	4	4	47	
pārējie amati — autres fonctions	130	3	1	8	3	145	
apkalpotāji — domestiques	337	84	44	39	27	531	
3. Slimnīcas — Hôpitaux	1 479	274	107	40	2	1 902	
direktori un pārziņi — Directeurs et gérants	7	4	3	1	—	15	
ārsti — médecins	74	26	9	3	1	113	
vecmātes — sages femmes	9	4	2	1	—	16	
feldšeri — aides-chirurgiens	20	—	2	1	—	23	
žēlsirdīgās māsas — soeurs de charité	150	45	11	4	—	210	
pārējie amati — autres fonctions	1 219	195	80	30	1	1 525	
4. Patversmes — Asiles	593	120	30	24	3	775	
pārziņi — gérants	46	14	5	4	1	70	
žēlsirdīgās māsas — soeurs de charité	12	—	—	—	—	12	
audzinātājas — éducatrices	103	9	1	—	—	113	
pārējie amati — autres fonctions	437	97	24	20	2	580	
5. Citas iestādes un uzņēm. — Autres institut. et entrepr.	3 236	847	202	129	41	4 455	
direktori un pārziņi — directeurs et gérants	34	19	14	11	4	82	
nod. u. nozaru vad. u. pārz. — chefs de sect. et de serv.	30	4	2	—	—	36	
pārējie amati — autres fonctions	1 303	323	79	51	20	1 776	
strādnieki — ouvriers	1 869	501	107	67	17	2 561	
1936. { Amatu kopskaits — Nombre total des fonctions. . .	8 262	2 231	863	764	458	12 578	
{ Darbinieku kopskaits — Nombre total des travailleurs	8 195	2 216	855	717	430	12 413	
1935. { Amatu kopskaits — Nombre total des fonctions . . .	8 278	2 068	830	728	415	12 319	
{ Darbinieku kopskaits — Nombre total des travailleurs	8 213	2 051	821	686	397	12 168	
*1934. { Amatu kopskaits — Nombre total des fonctions . . .	8 835	1 997	935	708	452	12 927	
{ Darbinieku kopskaits — Nombre total des travailleurs	8 762	1 981	919	672	435	12 769	

*) Uz 15. aprīli. — Au 15 avril

Tab. 35 (beigas)

Tabl 35 (fin.)

b) Rīgas pils. pašvaldības darbinieku atalgojums — *Traitement du personnel de la municipalité de Riga.*

A		Centrālo iestāžu un uzņēmumu darbinieki <i>Employés des institutions centrales et des entr. municipales</i>																													
		Algu kategorijas <i>Catégories</i>			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV												
Ar dienas- stundas al- gu. Avec ap- point, horair, et journal.	Algu kategorijas <i>Catégories</i>	Kategorijas <i>Catégories</i>																													
		Mēn. likme <i>Taux mens.</i> Ls	420	350	300	260	230	200	170	160	150	140	130	120	110	100	90														
		Darbin. skaits <i>Nombre d. trav.</i>	43	42	71	100	120	175	207	99	143	108	414	81	138	66	3														
	Algu grupās <i>Groupes d'ap- pointements</i>	1)																													
		Grupās <i>Groupes</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.																
		Mēn. likme <i>Taux mens.</i> Ls	160	150	140	135	130	125	115	110	105	100	90	80	75																
	Ārpusalgu gr- upām un katēg. En dehors des catégories et des group. d'appoint.	Mēn. izpeļņa <i>Gain mens.</i> Ls	Līdz 80 <i>Au dess Ls 80</i>	81 līdz 100	101 līdz 120	121 līdz 150	151 līdz 175	201 līdz 250	401 līdz 450	451 līdz 500	501 līdz 550	551 līdz 600	601 līdz 650	651 līdz 700	701 līdz 750	801 līdz 850															
		Darbin. skaits <i>Nombre d. trav.</i>	97	24	11	11	3	2	1	13	7	4	4	2	1	2															
		1)	19	2																											
	Ar dienas- stundas al- gu. Avec ap- point, horair, et journal.	Mēn. izpeļņa <i>Gain mens.</i> Ls	Līdz 80 <i>Au dess Ls 80</i>	81—100			101—120			121—150			151—175			176—200															
		Darbin. skaits <i>Nombre d. trav.</i>	219	230			62			70			1			3															
		1)	23	1																											
	B	Obligatorio skolu skolotāji <i>Instituteurs des écoles obligat.</i>	Kategorijas <i>Catégories</i>																												
			Mēn. likme <i>Taux mens.</i> Ls	242			206			181			159			144			131			121									
			Darbin. skaits <i>Nombre d. trav.</i>	115			60			565			249			239			230			117									
Neobligatorio skolu skolotāji <i>Instituteurs des écoles non obligatoires</i>		1)	31			15			151			84			100			161			101										
		Mēn. likme <i>Taux mens.</i> Ls	190	190	210			250			300			210			260			300			360			420			400		
		Darbin. skaits <i>Nombre d. trav.</i>	—	—	3			1			26			3			10			18			101			7			11		
Skolotāji ar nep. algū kat. un gr. <i>Secret. en dehors des catég. et des entr. group. d'appoint. complet de trav.</i>		Mēn. izpeļņa <i>Gain mens.</i> Ls	Līdz 80 <i>Au dess Ls 80</i>	81—100			101—120			121—150			151—175			176—200			201—250			251—300			301—350			351—400			
		Darbin. skaits <i>Nombre d. trav.</i>	66	17			13			10			12			5			5			5			2			9			
		1)	66	17			13			10			12			5			5			5			2			9			
Darbveži ārpus algū kat. un gr. <i>Secret. en dehors des catég. et des entr. group. d'appoint.</i>		Mēn. izpeļņa <i>Gain mens.</i> Ls	Līdz 80 <i>Au dess Ls 80</i>	101—120			201—220			221—240			241—260																		
		Darbin. skaits <i>Nombre d. trav.</i>	39	1			1			6																					
		1)	28																												

1) Tai skaitā ar nepilnu darba laiku. — *Dont : avec le temps de travail incomplet.*

c) Pašv. darbinieku atalgojums (izpeļņas) pār. pilsētās (rakstur. amat). — *Trait. du person. d. autres munic. (fonctions typiques)*

Pilsētās ar iedzīvotāju skaitu <i>Villes avec une population</i>	Pils. gөлva <i>Maires</i>			Vald. sekr. <i>Secrétaires de l'adminst. municipale</i>			Grāmat- vedis <i>Teneur de livres</i>			Darbvedis <i>Commis</i>			Kasieris <i>Caissier</i>			Kancelejas darbinieki <i>Buralistes</i>			Zīņeši un apkalpotāji <i>Courriers et gens de serv</i>					
	Min.	Max.	Vid. <i>Moyen.</i>	Min.	Max.	Vid. <i>Moyen.</i>	Min.	Max.	Vid. <i>Moyen.</i>	Min.	Max.	Vid. <i>Moyen.</i>	Min.	Max.	Vid. <i>Moyen.</i>	Min.	Max.	Vid. <i>Moyen.</i>	Min.	Max.	Vid. <i>Moyen.</i>	Min.	Max.	Vid. <i>Moyen.</i>
— līdz 2 tūkst.-jusqu'à 2 m.	Ls 30	Ls 150	Ls 74	Ls 92	Ls 191	Ls 140	Ls 73	Ls 135	Ls 114	Ls —	Ls —	Ls —	Ls 74	Ls 74	Ls 56	Ls 123	Ls 81	Ls 25	Ls 92	Ls 69	Ls 24	Ls 66	Ls 40	
2-5	93	268	165	137	270	180	91	216	145	100	100	100	85	151	125	68	156	91	33	120	77	24	108	72
5-15	186	366	270	163	263	208	146	234	187	119	193	149	112	185	146	55	179	104	43	166	90	33	119	84
15-60	333	564	468	256	376	325	117	376	208	117	229	165	128	211	172	46	267	115	46	153	100	54	120	81
Caurmērā — <i>Moyenne</i>	30	564	161	92	376	176	73	376	171	100	229	158	74	211	140	46	267	106	25	166	90	24	120	71

39 Laukstrādnieku algas Latvijā un

Gadi	Latvija		Igaunija ¹		Lietuva		Anglija	Austrālija	Čile		Dānija			
	Gada strādnieki						Pastāv- un ga- dījuma dienas str-ki	Para- stie lauk- str-ki	Lauk- str-ki caurm.	Gada str-ki	Pastā- vigie dienas str-ki	Gada str-ki	Pastā- vigie dienas str-ki	
	vīr.	siev.	vīr.	siev.	vīr.	siev.	vīr.						siev.	vīr.
	Ar saimnieka uzturu						Galvenā kārtā ar saimnieka uzturu		Ar saimnieka uzturu				Ar savu uzturu	
Gada alga naudā						Dienas alga naudā	Mini- mālā nedēļas kopalga	Ne- dēļas kop- alga	Dienas kopalga		Gada alga naudā	Dienas alga naudā		
N o m i n ā l-														
1927.	Ls	Ls	E kr	E kr	Lt.	Lt.	Lt.	s. d.	s. d.	\$	\$	Kr.	Kr.	Kr.
1928.	563	369	301,6	198,2	460	330	6,40	31 8	94 5	*	*	690	500	4,91
1929.	498	338	326,4	229,2	410	300	6,10	31 8	95 9 ¹ / ₄	*	*	634	473	4,58
1930.	487	336	306,0	228,0	420	310	6,40	31 8	95 9	5,13	5,50	649	470	4,70
1931.	471	328	248,4	180,0	430	340	6,15	31 8	93 0 ¹ / ₄	5,33	6,00	672	473	4,78
1932.	313	226	192,0	141,1	375	295	4,70	31 6 ¹ / ₂	82 7 ¹ / ₄	5,63	6,30	617	457	4,52
1933.	305	230	172,8	128,7	280	220	3,80	30 7 ¹ / ₂	76 6 ¹ / ₂	6,03	6,60	570	413	4,27
1934.	320	241	200,4	141,6	250	200	3,40	30 11	74 0 ¹ / ₂	6,43	7,00	568	409	4,40
1935.	330	250	224,4	157,2	230	180	3,00	31 10	72 11 ³ / ₄	—	—	607	427	4,42
												672	463	4,68
N o m i n ā l a l g u														
1927.	113	109	92	86	112	110	100	100	99	*	*	106	106	104
1928.	109	108	96	91	112	110	95	100	100	*	*	98	101	97
1929.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1930.	98	99	94	99	102	103	96	100	97	104	109	104	101	102
1931.	95	97	76	79	105	113	96	100	86	110	115	95	97	96
1932.	63	67	59	62	91	98	73	98	80	118	120	88	88	91
1933.	61	68	53	56	68	73	69	97	77	125	127	88	87	94
1934.	64	71	61	62	61	67	53	98	76	—	—	94	91	94
1935.	66	74	69	64	56	60	47	101	—	—	—	104	99	100
N o m i n ā l a l g a s														
1927.	Kr.	Kr.	Kr.	Zl.	Mk.finl.	Mk.finl.	Mk.finl.	U.peng.	U.peng.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1928.	579	391	5,38	1 847,3	9 637	3 641	32,38	*	*	1 121	893	4,24	1 175	830
1929.	531	361	5,01	1 853,2	9 847	3 858	33,84	3,19	2,37	1 119	891	4,24	1 173	831
1930.	519	352	4,87	1 265,9	9 999	3 925	34,04	3,05	2,20	1 123	893	4,27	1 172	835
1931.	491	338	4,71	988,4	9 628	3 914	32,33	2,75	1,98	1 093	880	4,19	1 152	825
1932.	455	319	4,35	1 118,8	8 953	3 417	25,59	2,19	1,62	1 060	860	4,15	1 124	808
1933.	428	304	4,04	890,4	8 010	2 722	23,02	1,92	1,44	1 003	817	3,93	1 083	777
1934.	412	291	3,90	847,8	7 708	2 541	22,65	1,44	1,06	971	798	3,90	1 064	764
1935.	412	291	3,95	—	8 629	2 920	23,13	1,33	0,99	980	807	3,93	1 079	775
	429	298	4,08	—	8 725+	3 131	24,57	1,35	1,01	—	—	—	—	—
N o m i n ā l a l g u i n d e k s k a i t i: 1929. = 100														
1927.	112	111	110	146	96	93	95	*	*	100	100	99	100	99
1928.	102	103	103	146	98	98	99	105	108	100	100	99	100	100
1929.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1930.	95	96	97	78	96	100	95	90	90	97	99	98	98	99
1931.	88	91	89	88	90	87	75	72	74	94	96	97	96	97
1932.	82	86	83	70	80	69	68	63	65	89	91	92	92	93
1933.	79	83	80	67	77	65	67	47	48	86	89	91	91	91
1934.	79	83	81	—	79	68	72	44	45	87	90	92	92	93
1935.	83	85	84	—	80+	73	77	44	46	—	—	—	—	—

dažās citās valstīs 1927.—1935. g.

Francija		Indija		Irijas brīvvalsts		Itālija		Japana			Jaunzelande		Kanada		Meksika		
Gada str-ki	Pastāvīgie dienas str-ki	Gadījuma dienas str-ki	Gada str-ki	Pastāvīgie dienas str-ki	Pastāvīgie un gadījuma dienas str-ki	Gada str-ki	Pastāvīgie dienas str-ki	Gada str-ki	Laukstr-ki caurmērā	Gada str-ki	Vasaras str-ki	Pastāvīgie dienas str-ki					
vīr.	siev.	vīr.		siev.		vīr.	siev.	vīr.		siev.		vīr.					
Ar saimnieka uzturu		Ar savu uzturu		Ar saimn. uzturu		Ar savu uzturu		Galvenā kārtā ar savu uzturu		Ar saimnieka uzturu		Galvenā kārtā ar saimnieka uzturu		Ar saimnieka uzturu		Galv. kārtā ar saimn. uzturu	
Dienas kopalga		Dienas alga naudā		Nedēļas alga naudā		Stundas kopalga		Gada kopalga		Dienas kopalga		Nedēļas kopalga		Gada kopalga		Mēneša kopalga	Dienas alga naudā
a l g a s																	
Fr.	Fr.	Fr.	Rs. a. p.	£ s.	s. d.	Lit	Lit	Jen	Jen	Jen	s. d.	\$	\$	\$	\$		
* 18,94	* 13,58	* 20,60	0 7 6	14 12	5 6	1,73	0,98	—	—	—	62 6	*	629	467	64	0,99	
* 10,85	* 14,74	* 22,50	0 7 11	14 10	24 9	1,59	0,91	—	—	—	69 0	*	634	476	63	1,03	
* 20,75	* 14,72	* 22,35	0 7 8	14 11	25 0	1,58	0,91	—	—	—	69 0	*	627	465	63	0,93	
* 19,35	* 13,94	* 21,02	0 7 3	14 7	24 6	1,52	0,88	208,1	149,7	1,14	69 0	*	559	409	56	0,84	
*	*	*	0 5 11	14 1	24 3	1,23	0,78	171,6	120,5	0,86	69 0	*	439	322	43	0,81	
*	*	*	0 5 7	13 15	23 6	1,18	0,69	153,3	105,9	0,77	45 5	*	341	255	34	0,69	
*	*	*	0 5 5	12 13	22 3	1,15	0,66	160,6	116,8	0,79	41 3	*	322	246	32	0,66	
*	*	*	0 5 2	12 6	21 0	1,14	0,66	160,6	109,5	0,79	42 4	*	338	253	33	1,12	
*	*	*	—	12 3	21 3	1,14	0,68	—	—	—	43 11	*	358	254	35	1,12	

i n d e k s k a i t l i : 1929. = 100

*	*	*	98	100	102	109	108	—	—	—	91	87	100	100	102	106
91	92	92	103	100	99	101	100	—	—	—	100	100	101	102	100	111
*	*	*	100	100	100	100	100	—	—	—	100	100	100	100	100	100
100	100	100	95	99	98	96	97	100	100	100	100	99	89	88	89	90
*	*	*	77	97	97	84	86	82	80	75	100	87	70	69	68	87
100	100	99	73	95	94	75	76	74	71	68	66	70	54	55	54	74
*	*	*	71	87	89	73	73	77	78	69	60	64	51	53	51	71
93	94	93	67	85	84	72	73	77	73	69	61	66	54	54	52	100
*	*	*	—	84	85	72	75	—	—	—	64	68	57	55	56	100

Ziemeļ-Amerikas Sav. Valstis

Gada vai vasaras str-ki.		Gadījuma dienas str-ki		Laukstr-ki caurmērā	
Gada un vasaras str-ki					
vīr.					
Ar saimnieka uzturu	Ar savu uzturu	Ar saimnieka uzturu	Ar savu uzturu	Ar saimn. vai savu uzturu	
Mēneša alga naudā		Dienas alga naudā		Mēneša alga naudā	
\$ 34,58	\$ 48,63	\$ 1,90	\$ 2,46	\$ ² (40,60)	
34,66	48,65	1,88	2,43	(40,44)	
34,74	49,08	1,88	2,42	(40,52)	
31,14	44,59	1,65	2,16	(36,24)	
23,60	35,03	1,22	1,65	(27,61)	
17,53	26,67	0,88	1,21	(20,46)	
15,86	24,51	0,86	1,18	(19,17)	
17,89	27,17	0,98	1,31	(21,50)	
19,66	29,48	1,06	1,43	(23,45)	

* Ziņas nav publicētas. — Ziņas vēl nav saņemtas.
† Pagaidu skaitļi.
— Strīpa starp vienas sērijas diviem skaitļiem nozīmē, ka vecā sērija atvietota ar pārveidotu vai jaunu sēriju.
¹ Pieskaitot dažu naturāliju vērtību, ārpus pārīkas un dzīvokļa.
² Skaitļiem iekavās ir tikai nozīme indeku aprēķināšanā.

Latvija. Vidējās algas periodā no uzrād. gada 1. maija līdz nāc. gada 30. aprīlim. Igaunija. Gada vidējās algas.
Lietuva. Gada str-kiem — vidējās gada algas; dienas str-kiem vid. alga jūlijā.
Anglija. Vidējā nedēļas alga septembrī.
Austrālijā. Vidējā nedēļas alga gadā.
Čīle. Vidējā dienas alga gadā.
Dānija. Gada str-kiem — vidējās algas periodā no uzrādītā gada 1. maija līdz nākošā gada 30. aprīlim. Dienas str-kiem — vidējā alga vasaras sezonā.
Francija. Vidējās divgad. algas.
Indija. Vidējā dienas alga gadā.
Irija. Gada strādniekiem — vidējās gada algas; dienas strādniekiem — nedēļas alga par vienu jūliju nedēļu.
Itālija. Vidējā stundas alga jūnijā.
Japana. Gada vidējās algas.
Jaunzelande. Gada strādniekiem — nedēļas alga uz 31. martu; laukstrādniekiem caurmērā — vidējā nedēļas alga gadā.
Kanada. Gada strādniekiem — gada vidējās algas; vasaras str-kiem vidējās laikā no maija līdz septembrim.
Meksika. Gada vidējās algas (atskaitot 1935. gadu, kad uzrādītas 1. pusgada vidējās). Ar 1934. gadu sākot — likumīgās minimālalgas, kas ar iepriekšējo sēriju nav salīdzināmas.
Norveģija. Gada str-kiem vidējās algas no uzrādītā gada vasaras līdz nākošā gada ziemai; dienas str-kiem — vidējās algas plaujas laikā.
Polija. Gada alga laikā no uzrādītā gada 1. aprīļa līdz nākošā gada 31. martam.
Somija. Deputātiem un gada strādniekiem — vidējās gada algas; dienas str-kiem — vidējā dienas alga vasarā.
Ungārija. Vidējās gada algas.
Zviedrija. Gada str-kiem un laukstr-kiem caurmērā — vidējās gada algas, dienas str-kiem — vidējā dienas alga vasarā.
Z. Am. Sav. Valstis. Vidējās nosvērtās algas gadā.

40 Strādnieku stundu algas Latvijā un dažās

Rūpniecības nozares un arodi	Latvija		Austrālija		A u s t r i j a						Beļģija
	Rīga		Melburna	Sidneja	Graca		Linca		Vīne		Brisele
	Likme	Izpeļņa	Likme		Likme	Izpeļņa	Likme	Izpeļņa	Likme	Izpeļņa	Likme
	Ls	Ls	š/d	š/d	A š	A š	A š	A š	A š	A š	B frs
<i>Metallrūpniecība:</i>											
Montieri un virpotāji	0,58 d	0,62 d	2 0,55	2 1,09	0,80	1,14 (1,25) d	1,00	1,21 b	1,11 d	1,34 d (163 b)	5,55
Veidotāji (smiltis)	0,56	0,70	2 0,55	2 1,09	0,80	(1,14)	1,00	1,19	1,20	1,52	6,20
Modelgaldnieki	0,63	0,68	2 3	2 3,55	0,80	1,11	1,00	1,28	1,17	1,43	5,90
Nekvalificēti strādņ.	0,38	0,46	1 6	1 6,55	0,62	0,83 (0,99)	0,82	0,94	0,94	1,03 (1,24)	4,20
<i>Būvrūpniecība:</i>											
Mūrnieki	0,63	0,63	2 4,41 d	2 5,82 d	1,17	.	1,26	.	1,37	.	5,75
Dzelzs konstrukt. str-ki	.	.	1 8,50	1 9,25	0,80	1,10	5,45
Betonētāji	.	.	1 8,50	1 9,25	0,85	.	1,00	.	1,24	.	5,75
Namdari un būvgaldn.	0,52 d	0,53 d	2 2,86	2 6,14	1,17	.	1,29	.	1,44	.	6,00
Krāsotāji	0,53	0,47	2 2,50	2 3,64	1,13 e	.	.	.	1,28 e	.	4,75
Cauruļu licēji	0,87	0,59	2 3	2 6,64	1,25	.	.	.	1,30	.	5,60
Montieri	0,51	0,54	2 1,09	2 2,73	1,15	.	1,25	.	1,40 a	.	5,00
Nekvalificēti strādņ.	0,43	0,43	1 8,50	1 9,25	0,79	.	0,93	.	1,03	.	4,50
<i>Mēbeļu rūpniecība:</i>											
Galdnieki	0,52	0,56	110,50	2 1,64	0,90	1,00	.	.	0,97	.	5,25
Tapsētāji	0,50	0,48	110,50	2 1,64	0,90	1,00	.	.	0,97	.	5,00
Pulētāji	0,50	0,54	110,50	2 1,64	0,90	1,00	.	.	0,87	.	5,25
<i>Grāmatrūpniecība:</i>											
Burtlīči, rokas spiest. un	0,77	0,78	2 3,81 e	2 3,75 c	1,49 e	.	1,45 e	.	1,47 e	.	6,10
Burtlīči, maš. j.pils.darbos	1,08	1,38	2 3,81 e	2 3,75 c	1,79 e	.	1,75 e	.	1,76 e	.	6,35
Iespiedēji	0,92	1,01	2 0,55	2 0,55	1,49 e	.	1,45 e	.	1,47 e	.	6,10
Iesēji	0,78	0,84	2 0,55	2 0,55	1,39 e	.	1,37 e	.	1,37 e	.	5,95
Nekvalificēti strādņ.	0,51	0,52	1 6	1 6	1,06 e	.	1,03 e	.	1,04 e	.	4,68
<i>Pārtika:</i>											
Maiznieki	0,58	0,63	2 3,50	2 0,55	1,52 e	.	.	1,25	1,54 e	.	5,45
<i>Transports:</i>											
Konduktori (vāgu vad.)	0,62 f	.	1 9,27	110,64	.	1,02 bef	.	1,22 bf	.	1,68 d f	.
Tramvaju kasieri (konduktori)	0,62 f	.	1 9,27	1 9	.	1,02 bef 1	.	1,19 bf	.	1,67 d f	.
Smago autom. šoferi	0,67 f	.	110,36	111,73	1,04 e	.	1,40 e	.	1,29 e	.	.
Vāzoņi (vienzirdzn. pie preču transporta)	0,43 t	.	1 7,09	1 9,55	0,90 e	.	1,40 e	.	0,90 e	.	.
Preču nesēji (dzelzceļ.)	.	.	1 9	1 8,05
Pastāvīgi aizezc. str-ki	0,40	.	1 6	1 8,05	0,80 c	.	0,80 c	.	0,80 c	.	.
<i>Elektriskās strāvas izdale:</i>											
Elektromontieri	0,73	0,68	2 1,09	2 4,36	.	.	.	1,35 e	.	1,63 e	.
Nekvalificēti strādņ.	0,47	0,44	1 6	110,64	.	.	.	1,08 e	.	1,29 e	.
<i>Pašvaldību uzņēmumi:</i>											
Nekvalificēti strādņ.	0,40	.	1 6,55	110,64

* Pēc Starptautiskā darba biroja izdevuma «Revue Internationale du Travail» 1936. g. marta mēn. burtnīcas.

a) Latvija. Likmes: nosvērtās aritmetiskās caurmēra tipiskās laika algu likmes. Smago automobiļu šoferu un vien-zirdznieku vāzoņu 1935. gada jūnija mēn. skaitļi. Izpeļņas: nosvērtie aritmetiskie vidējie par vienu efektīvu darba stundu. Stundas: likumīgais, normālais darba ilgums. Austrālija. Likmes: arbitrāriem lēmumiem noteiktas laika algu minimāllikmes, kas uzskatāmas kā pietiekoši reprezentatīvas vidējām izpeļņām. Stundas: samierināšanās un arbitrārās tiesas vai Jaunās Dienvid Velsas rūpniecības padomes arbitrāriem lēmumiem vai ar algu padomju un spēkā esošiem kolektīviem līgumiem noteiktais normālais darba ilgums. Austrija. Likmes: ar kolektīviem līgumiem, vai citiem spēkā esošiem lēmumiem noteiktās laika algu minimāllikmes, kas visumā atbilst visbiežāk sastopamām likmēm. Izpeļņas: strādnieku uz laika algas vidējās efektīvās izpeļņas. Ziņas sniegtas no patronālām un strādnieku savienībām. Skaitļi iekavās: akorda strādnieku vidējās stundas izpeļņas. Stundas: likumīgais, normālais darba laiks. Beļģija. Likmes: laika algu minimāllikmes, kādas atzīmētas oficiālā darba biržā pēc spēkā esošiem kolektīviem līgumiem, vai darba devēju piedāvājumiem un bezdarbniekiem izsniegtās apliecībās minētās likmes. Mēchaniskiem būvdarbiem un būvniecībā šie skaitļi, pa lielākai daļai, atbilst faktiski izmaksātām vidējām algām. Stundas: likumīgais, normālais darba ilgums. Dānija. Likmes: faktiski maksājāmās likmes parasti pārsniedz (sevišķi mašīnbūvju nozarē) ar kolektīviem līgumiem noteiktās laika algu minimāllikmes vai minimumizmaksas. Izpeļņas: veiktā darba vidējās stundas izpeļņas par laika un akorda darbu. Stundas: ar kolektīviem līgumiem noteiktais normālais darba ilgums. Dienvidslāvija. Likmes un stundas: tipiskās laika algu likmes un normālais darba ilgums paziņots no Darba kameras centrālā sekretariāta. Francija. Likmes: vidējās laika algu likmes pēc kolektīviem līgumiem vai citiem spēkā esošiem lēmumiem, uz darba devēja vai strādnieku organizāciju ziņojumu pa-

citās valstīs 1935. g. oktobrī.*) a)

Dānija		Dienvidslāvija				F r a n c i j a					Holande ²³	
Kopenhagena		Belgrade	Ljubljana	Novisada	Splita	Bordo	Liona	Marseja	Nansi	Parize	Amsterdama	
Likme	Izpeļņa	L i k m e				L i k m e					Likme	Izpeļņa
D kr	Dkr	Din	Din	Din	Din	Frs	Frs	Frs	Frs	Frs	Fl	Fl.
0,96	1,65	5,00	8,00	4,50	7,00	3,50(3,00) c	6,25 b	4,50 c	4,50	5,84(6,68) ¹⁷	(0,59)	0,69
.	1,72	.	7,00	4,50	6,00	4,13(5,63) c	.	4,13 c	4,25	.	(0,58)	0,69
.	1,74	.	7,00	4,50	6,00	4,50 c	.	4,50	5,00	7,60	(0,59)	0,69
0,95	1,32	2,50 c	4,00	2,00	3,00	2,75 c	4,00 b	3,50 c	3,00	4,00 ¹⁸	(0,47)	0,55
1,21	2,45	3,00	5,00	3,50	5,00	4,75 c	6,25 b	4,38 c	4,25	6,37	0,67	0,72
.	.	.	7,00	1,75	6,00	4,13 c	5,25 b	4,25	.	.	(0,58)	0,63
.	.	2,40	4,00	1,75	5,00	4,38 c	6,25 b	4,38	4,25	.	0,67	0,68
1,15 d	2,01 d	2,50	5,00	3,00	6,00	4,25 d	6,25	4,50 c	4,38 d	5,87	0,67	0,71
1,26	1,89	6,50	5,00	3,50	6,00	4,00	6,00	4,19	4,25	6,00	0,65	.
0,96	1,92	.	5,00	5,00	5,00	4,50	6,50 b	4,38 c	4,50	6,25	0,70	.
0,92	1,67	.	8,00	3,50	6,00	4,00	6,00	4,38 c	4,25	.	0,72	.
.	1,79	1,80	3,00	1,75	3,00	3,38 c	4,00	3,38	.	.	0,62	0,65
1,08	1,60	4,00 c	5,00	3,00	6,00	4,25 c(5,00)	.	4,75 c	5,00	5,87	0,64(0,66 c)	.
1,05	1,72	7,00 c	5,00	4,00	5,00	4,00 (4,50) c	.	4,75 c	4,75	.	0,64(0,66 c)	.
.	.	4,00 c	7,00	2,50	4,00	3,50 (4,50)	.	4,25	4,50	.	0,60	.
1,26 ce	.	11,01 c	12,50	10,42 e	10,00	4,53	4,77 e	5,06	4,85	.	0,66	.
1,54 e	1,71	11,93	15,50	13,54 e	12,00	4,78	4,77 e	4,75	5,50	6,15	0,74	.
1,16 ce	1,83	11,01 c	12,50	10,42 e	10,00	4,53	4,77 e	4,38	4,85	.	0,66	.
1,15	1,73	11,01 c	8,50	10,42 e	8,00	4,53	.	5,06	4,85	5,05	0,66	.
.	1,31	4,46 c	5,00	4,38 e	5,00	3,37	.	3,38 c	3,25	.	0,53	.
1,43 ce	1,49	.	4,00	.	4,00	4,83 e ⁸	6,00 b	4,06 c	¹³	.	0,63 e	.
1,30 cf	.	5,00	4,62 f	7,21 f	5,50	3,13 e ^{9,10}	4,01 e ¹¹	4,50 ce	3,56 ce ¹⁴	.	0,66 d ²⁴	0,74 ²⁴
1,30 cf	.	4,00	4,62 f	7,21 f	4,50	3,13 e ^{9,10}	4,01 e ¹¹	4,50 ce	3,56 ce ¹⁴	.	0,62 b ²⁴	0,70 b ²⁴
1,21 e	1,27 e	4,00	3,85 f	.	3,50	4,25 ce	.	4,69 ce	¹⁵	.	0,39 c	.
1,03 e	1,07 e	4,00	2,31 f	.	4,00	3,57 ce	.	3,75 e ¹⁶	.	.	0,39 c	.
.	.	.	3,85 f	2,00 e	4,00	4,25 cf ¹⁰	.	3,50	.	.	0,38 c ²⁴	.
.	.	.	3,46 f	2,50 e	3,00	4,25 cf ¹⁰	.	3,88 c	3,75	.	0,42 c ²⁴	.
.	.	4,60 c	10,00	6,00	5,00	4,00	.	4,13 c	4,25	6,00	0,65 ²⁴	0,72 ²⁴
.	.	1,65 c	5,00	2,50	3,00	3,50	.	3,50 c	2,95 c	.	0,62 ²⁴	0,69 ²⁴
.	1,59	1,66	5,00	2,40	2,00	4,01 cf ¹⁰	4,00 ¹²	.	3,03	.	0,57 c ²⁸	0,66 c ²⁴

meta. Skaitļi iekavās: akordstrādnieku laika pamatlīkmes. (Lionā skaitļi uz 1935. gada 15. oktobri; Parīzē skaitļi uz 1935. gada 1. oktobri, izņemot mehāniskos būvdarbus, 1935. gada trešā ceturkšņa vidējās). Stundas: likumīgais, normālais darba ilgums. Holande. Vispārīgā piezīme: četras lielākās Holandes pilsētu municipālās statistiskās pārvaldes vienojušās sastādīt ziņas par algām salīdzināmi. Šo vienošanos rezultāts ir, ka šīs anketas skaitļi nav tieši salīdzināmi ar iepriekšējo anketu atbilstošiem skaitļiem. Likmes: ar kolektīviem līgumiem, valdības vai pašvaldības rīkojumiem, darba devēju noteikumiem, vai ar spēšā esošām algu skalām noteiktās laika algu likmes. Visumā domātas minimāllīkmes, kas daudzos gadījumos saskan ar faktiski maksātām likmēm (izņemot elektromontāžiem būvniecībā Utrechtē, tipiskās likmes noteiktas no darba biržas). Transportā, elektriskās strāvas izdalē un komunālās iestādēs Amsterdamā 1934. gada vidējās. Skaitļi iekavās: Amsterdamā un Roterdamā akordstrādniekiem garantētās minimālās stundu likmes; Utrechtē noteiktās pamatlīkmes akordarbam pēc darba devēju noteikumiem. Ziņas par Amsterdamu attiecas uz 1935. gada pirmo pusgadu. Izpeļņas: vidējā darba stundas neto izpeļņa uz laika un akorda, atskaitot strādnieku novilkumu par obligāto apdrošināšanu, bet pieskaitot maksājumu par papilddarbu. Mehānisko būvdarbu, kā arī dzelzsbūvdarbu strādniekiem, Amsterdamā ņemti 1935. gada pirmā pusgada vidējie. Stundas: normālais darba ilgums noteikts likumīgi vai ar noteikumiem un ar spēšā esošiem kolektīviem līgumiem. Igaunija. Likmes: laika algu likmju mediānas 1935. gada jūlijā. Izpeļņas: normālās darba stundas vidējās izpeļņu mediānas strādniekiem uz laika un akorda darba 1935. gada jūlijā. Stundas: likumīgais, normālais darba laiks, Irija (Brīvvalsts). Likmes: 1935. gada novembrī spēšā esošos kolektīvos līgumos noteiktās laika algu minimāllīkmes: šīs likmes pa lielākai daļai atbilst tipiskām likmēm vai standartiem, izņemot Dublinā tramvajos, kur efektīvās likmes gandrīz vienmēr augstākas par uzrādītām minimāllīk-

40 (turpinājums)

Rūpniecības nozares un arodi	H o l a n d e ²⁸						I g a u n i j a				Ī r i j a (Brīv)	
	Hāga		Roterdama		Utrechte		Tallina		Tartu		Korka	Dublina
	Likme	Izpeļņa	Likme	Izpeļņa	Likme	Izpeļņa	Likme	Izpeļņa	Likme	Izpeļņa	L i k	
	Fl	Fl	Fl	Fl	Fl	Fl	E kr	E kr	E kr	E kr	Š/d	Š/d
<i>Metallrūpniecība:</i>												
Montieri un virpotāji	(0,55)	0,63	(0,56)	0,62	0,35 (0,29)	0,48	0,28 (0,18)	0,29	1 10,47 e	1 6,77 e
Veidotāji (smiltis)	(0,55)	0,63	(0,56)	0,62	0,28 (0,29)	0,51	0,21 (0,14)	0,28	1 10,47 e	1 6,77 e
Modelgaldnieki	(0,55)	0,63	(0,56)	0,62	0,34 (0,25)	0,41	0,30	0,43	1 10,47 e	1 7,28 e ²⁷
Nekvalificēti strādņ.	(0,46)	.	(0,42)	0,46	0,22 (0,22)	0,31	0,19	0,19	0 11,49 e	1 2,68 e
<i>Būvrūpniecība:</i>												
Mūrnieki	0,67	.	0,67	.	0,64 ²²	.	0,40 (0,40)	0,47	0,29	0,29	1 9	1 9,50
Dzelzs konstrukt. str-ki	(0,51)	0,58	(0,47)	0,52	(0,45)	0,45	.	.	1 9	1 8
Betonētāji	0,67	.	0,67	.	0,64 ²²	.	(0,20)	0,40	0,30	0,30	1 1,50 b	1 3
Namdarji un būvgaldn.	0,67	.	0,67	.	0,64 ²²	.	0,32 (0,39)	0,39	0,23	0,23	1 9	1 9 ²⁸
Krāsotāji	0,65	.	0,65	.	0,65 ²²	.	0,29	0,31	0,30	0,30	1 9	1 8,50
Cauruļu licēji	0,70	.	0,70	.	0,65 ²²	.	.	0,50	0,25	0,25	1 9	1 10,25
Montieri	0,72	.	0,68	.	0,58	.	(0,30)	0,40	0,40	0,40	1 10,49 e	1 10
Nekvalificēti strādņ.	0,62	.	0,62	.	0,59 ²²	.	0,24 (0,24)	0,25	0,19	0,19	1 1,50 b	1 3
<i>Mēbeļu rūpniecība:</i>												
Galdnieki	0,64	.	0,64	.	0,62 ²²	.	0,30 (0,30)	0,34	0,24	0,25	1 9	1 10,50 ²⁸
Tapsetāji	0,64	.	0,64	.	0,62 ²²	.	0,35 (0,33)	0,40	0,25	0,25	1 9	1 10 ²⁸
Puletāji	0,60	.	0,60	.	0,57 ²²	.	0,28	0,29	.	.	1 9	1 10 ²⁸
<i>Grāmatrūpniecība:</i>												
Burtliči, rokas spiest. un	0,64	.	0,64	.	0,59 ²²	.	0,44	0,45	0,34	0,35	1 8,50 e	1 10,25 e
Burtliči, maš. j.pils.darbos	0,72	.	0,72	.	0,67 ²²	.	0,53	0,55	0,49	0,49	1 8,50	1 11,50 e
Iespiedēji	0,64	.	0,64	.	0,59 ²²	.	0,50	0,50	0,39	0,41	1 8,63 e	1 10,25 e
Iesējeji	0,66	.	0,64	.	0,60 ²²	.	0,45	0,46	0,28	0,28	1 9,31 e ²⁶	1 10,25 e
Nekvalificēti strādņ.	0,54	.	0,51	.	0,47 ²²	.	0,34	0,34	0,25	0,27	0 8,38 e ²⁵	1 1,75 e
<i>Pārtika:</i>												
Maiznieki	0,63	.	0,63 e	.	0,63 ²²	.	0,29 (0,40)	0,31	.	0,24	2 0,51 e	1 11,80 ce
<i>Transports:</i>												
Konduktori (vāgu vad.)	0,62 d	0,55 d	0,57 ce ²⁴	.	0,65 b ²²	0,66 b	0,39	0,47	0,28 b	0,28 b	1 5,50 be	1 3,98 de
Tramvaju kasieri
Smago autom. šoferi	0,58 c	0,51 c	0,54 ce ²⁴	.	0,65 b ²²	0,66 b	0,27	0,36	.	.	0 11,88 bce	1 0,44 de
Vāžoni (vienzirdzn. pie	0,39 c	0,37 c	0,37 ce ²⁴	.	0,45 ²²	.	0,39 (0,35)	0,41	0,30	0,30	1 1,75 ce	1 4,88 ce
preču transporta)	0,39 c	0,37 c	0,37 ce ²⁴	.	.	.	(0,30)	0,41	0,20	0,20	1 0,50 ce	1 2,60 e
Preču nesēji (dzelzceļ.)	0,43 c	0,39 c	0,38 cf ²⁴	.	0,42 c ²²	0,43	0,30	0,30	0,19	0,19	1 0,13 e ²⁶	1 0,13 e ²⁶
Pastāvīgie dzelzceļ. str-ki	0,43 c	0,39 c	0,43 cf ²⁴	.	0,42 c ²²	0,43	0,25	0,25	0,23	0,23	0 11,50 e ²⁶	0 11,50 e ²⁶
<i>Elektriskās strāvas izdale:</i>												
Elektromontieri	0,67 c	0,60 c	0,60 ce ²⁴	.	0,65 ²²	0,67	0,42	0,46	0,33	0,38	1 10,49 e	1 9,82 ce
Nekvalificēti strādņ.	0,62 c	0,56 c	0,53 ce ²⁴	.	0,57	0,60	0,32	0,32	0,24	0,28	1 4	1 2 c
<i>Pašpalīdzību uzņēmumi:</i>												
Nekvalificēti strādņ.	0,60 c	0,55 c	0,49 ce ²⁴	.	0,56 ²²	0,57	0,25	0,26	0,19 (0,19)	0,23	1 1,79 e ²⁵	1 4,09 e ²⁵

mēm. Stundas: pilnas nedēļas normālais darba laiks. *Itālija.* Likmes: 1935. gada 1. janvārī kolektīvos līgumos vispār pieņemtas algu minimāllikmes par laika vai akorda darbu (ieskaitot dzīves dārdzības un citas varbūtējas piemaksas); tomēr dažos gadījumos (apzīmētos ar piezīmi ²⁹) domātas visbiežāk maksātās un pielietotās likmes. Stundas: likumīgais, normālais darba laiks. *Kanada.* Likmes: visbiežāk sastopamās laika algu 1935. gada 1. oktobrī spēkā esošās likmes; lielākam skaitam arodu būvuzņēmumos un spiestuvēs, tāpat arī transportā algas pēc arodbiedrību tarifiem. *Lielbritānija.* Likmes: ar kolektīviem līgumiem noteiktās, vai darba devēju un strādnieku organizāciju atzītās, vai vispār 1935. gada 1. oktobrī spēkā esošās laika algu likmes, tomēr dažos gadījumos domātas kolektīvos līgumos noteiktās minimāllikmes. *Metallrūpniecībā* skaitļi balstās uz daudziem datiem, kas iegūti no nacionālās metallrūpniecības un viņas blakus nozaļu uzņēmēju federācijas. Laika algu likmes reprezentē galvenā kārtā pilnīgi uz laika algu nodarbināto strādnieku efektīvi visbiežāk maksājamās likmes, ieskaitot pamatlikmi un 12 šil. prēmijas nedēļā. Spēkā esošie kolektīvie līgumi šīnī rūpniecības nozarē paredz, ka vidējās veiklības strādniekiem pie akorddarbiem jādod iespēja nopelnīt vismaz 25% vairāk par laika pamatlikmi. *Norveģija.* Likmes: par laika darbu efektīvi maksātās standartlikmes vai algu vidējās; tomēr dažos gadījumos (apzīmētos ar piezīmi ³²) domātas kolektīvos līgumos noteiktās laika minimāllikmes. Izpeļņas: laika un akorddarba vidējās stundas izpeļņas 1935. gada februārī, pieskaitot maksājumus par papilddarbu. *Mašīnbūvju* uzņēmumos domātas likmes un izpeļņas noteiktas «Norveģijas dzelzs un metalla strādnieku arodbiedrībā» Oslo attiecas uz visiem šīs rūpniecības nozares kvalificētiem un nekvalificētiem strādniekiem. Stundas: likumīgais, normālais darba laiks. *Polija.* Izpeļņas: veikta darba vidējās stundas izpeļņas. Stundas: likumīgais, normālais darba laiks. *Portugāle.* Likmes: visvairāk sastopamās algu likmes, kuŗas individuāli noteiktas ar vienošanos starp darba devējiem un strādniekiem un kuŗas vispār atbilst

valsts)	I t a l i j a						K a n a d a					
	Dunalka	Florence (b)	Dženova (b)	Milāna (b)	Roma	Triesta (b)	Turina (b)	Hali-faksa	Mont-reāle	Otāva	To-ronto	Van-kuvera
m e	L i k m e						L i k m e					
Š/d	Lit	Lit	Lit	Lit	Lit	Lit	Cₛ	Cₛ	Cₛ	Cₛ	Cₛ	Cₛ
1 7	2,09	2,44 c	2,32	2,95	2,45 c	2,68 d	0,67 bc	0,63 bc	0,60 bc	0,65 bc	0,68 bc	0,60 bc
1 7	2,09	2,44 c	2,91	2,65	2,20	3,00 b	0,65	0,58 c	0,50 c	0,65 c	0,68 c	0,65 c
1 7	2,75 b	2,80 b			2,80 b		0,70	0,75	0,75	0,75	0,81	0,85
0 10,85 e	1,72	1,85 c	1,89	1,92	1,80	1,90	0,34	0,35	0,40	0,40	0,45	0,40
1 8	2,50	2,59 c	2,91	2,87	3,05 c	2,86 d	0,98	0,80 c	1,00	0,90	1,10	1,00
	2,10	2,91	2,91	3,25	3,05 c	2,05	0,65	0,73 c	0,80	0,80	1,00	0,80
	2,55	2,66 c	3,21	3,13	2,95	2,97	0,35	0,40	0,40	0,50	0,45	0,40 c
1 7	2,40 d	2,78 c	2,77 d	2,87	3,13 d	2,82	0,60	0,65 c	0,70	0,80	0,80	0,75
1 7	3,00	2,76 c	3,38	2,88	3,35 c	2,82	0,55	0,60	0,60	0,75	0,71 c	0,70
1 7	2,65	2,48	3,53	3,05	3,80 c ²⁹	2,20	0,75	0,70 c	0,75	0,90	1,00	0,90
1 5,50 e	3,23 c ²⁹	3,08	2,90	4,10	3,76 c ²⁹	2,97	0,80	0,68 c	0,70	1,00	1,00	0,85
1 0	1,75	2,03 c	1,84	2,35	2,20	1,91	0,35	0,38 c	0,40	0,50	0,45	0,40 c
1 7	2,69	3,20	3,00	3,25	2,90 c	2,65	0,51 c		0,55 c	0,46 c	0,35	
1 7	2,75	2,85	2,76	3,85	3,17 c	2,70	0,70 c		0,41 c	0,57 c	0,40	
1 6,50	2,32	2,85	2,28	3,12	2,90 c	2,65	0,53 c		0,45 c	0,43 c	0,40	
1 5,75 e	3,36 c ²⁹	3,40 c	3,87 c	3,35	3,81 c	3,88	0,65 ce	0,76 ce	0,79 ce	0,79 ce	0,88 e	0,77 e
1 7,13 e	3,69 c ²⁹	3,85 b	4,13 b	3,44	4,32 b	4,22 b	0,71 ce	0,82 ce	0,82 ce	0,82 ce	0,88 e	0,77 e
1 5,75 e	3,36 c ²⁹	3,40 c	4,01 c	3,35	3,81 c	3,87	0,67 bc	0,72 bce	0,78 bce	0,79 bce	0,88 bc	0,77 bc
	3,36 c ²⁹	3,40 c	3,83 c	2,89 c	3,66 c	3,85	0,68 ce	0,66 ce	0,72 ce	0,79 ce	0,90 ce	0,78 ce
	2,11 b ²⁹	2,56 b	2,91 b	2,19	2,45 b	2,19 b						
1 6,38 e	3,25 b ²⁹	3,30 b ²⁹	3,10 b	2,95 b	2,95 b	3,17 b	0,31 e	0,40 ce	0,35 e	0,42 ce	0,60 ce	0,43 ce
1 0,88 bc	2,12	3,42 b, c ²⁹	2,88 e		2,92 c ²⁹	3,08 c	0,55 b	0,51 b	0,54 b	0,60 b	0,63 b	0,51 b
0 11 bc	1,86	2,84 b, c ²⁹	2,65 e		2,57 c ²⁹	3,02 c		0,51 b		0,60 b	0,63 b	0,51 b
1 0,88 e	2,12	2,45	2,20 c	3,38 c	2,57	2,35 c	0,40	0,45	0,45	0,50	0,50	0,40
1 1,83 bc	2,12	1,93 b		31	1,75	1,89 c	0,28 e	0,35	0,35	0,43 e		
0 11,25 e ²⁹	2,10	2,88	1,97		2,12	1,97 c	0,43 b	0,43 b	0,43 b	0,43 b	0,43 b	0,43 b
0 11,13 e ²⁹	1,73	3,04 b ²⁹	2,20	3,17	2,82 c ²⁹	2,54 c	0,38	0,38	0,38	0,38	0,38	0,38
1 10		2,94			3,52 c ²⁹	2,80	0,70	0,62	0,65	0,80	0,92	0,76
1 0		2,30		1,29	2,79 c ²⁹	1,95	0,35	0,37	0,36	0,45	0,43 c	0,39
1 0 ²⁹	1,87 c	2,16 c ^{29,30}	2,58 c ²⁹	2,15	2,20 c ²⁹	1,80 c ^{29,30}	0,35	0,38 c	0,50	0,59	0,53	0,38

reālizētām vidējām izpelnām. Stundas: likumīgais, normālais darba laiks. Spānija. Likmes: darba līgumos paredzētās, jaukto tiesu kolektīvos, arbitražas vai darba devēju izstrādātās laika algu minimāllikmes (pirmās kategorijas strādniekiem), Bilbao šīs likmes pa lielākai daļai atbilst faktiskām izpelnām par normālo darba stundu. Šveice: Likmes: ar kolektīviem līgumiem vai citādas vienošanās ceļā noteiktās dominējošās laika algu likmes, tomēr dažos gadījumos (apzīmētos ar piezīmi ³²) domātas kolektīvos līgumos noteiktās laika minimāllikmes. Ungārija. Izpelnas: normālās darba stundas nosvērtās vidējās izpelnas. Stundas: Normālās darba stundas. Ziemeļamerikas Sav. Valstis. Likmes un stundas: būvniecībā, grāmatrūpniecībā, pārtikā, transportā un elektriskās strāvas izdalē, minimālās laika algu likmes un normālais darba ilgums noteikts pēc sindikāliem tarifiem, kolektīviem līgumiem 1935. gada 15. maijā, kuņģi obligāti «Amerikas Darba Federācija» locekļiem; šīs likmes ir uzskatāmas kā reprezentatīvas visu gadu un atbilst pa lielākai daļai visbiežāk sastopamām algām; metālrūpniecībā likmes noteic sindikāti, kuņģi nav pievienoti pie «Amerikas Darba Federācijas» un kuņģi vispār reprezentē no sindikāliem līgumiem paredzētās algas (izņemot veidotājus, kuņģiem ir sindikātu strādnieku vidējās algas); komunālā dienesta mācekļiem likmes reprezentē ceļu strādnieku iesākuma algu, kāda tiem maksāta periodā, kas beidzās vistuvāk 1935. gada 16. septembrim. Zviedrija. Likmes: tipiskās vai dominējošās laika algu likmes; tomēr dažos gadījumos (apzīmētos ar piezīmi ³²) domātas kolektīvos līgumos noteiktās laika minimāllikmes. Izpelnas: laika un akorda 1934. gadā veiktā darba, stundas vidējā izpelnā, ieskaitot piemaksas naturālības un maksu par virsstundām. Stundas: likumīgās, normālās darba stundas. b) Dažādu arodu papildu definīcija: montieři un virpotāji — Lincā tikai virpotāji; Vīnē tikai akordvirpotāji; Kanadā mašīnisti; Čikagā vispār mašīnisti; Jaunorleanā, Ņujorkā, Filadelfijā, Santluisā un Sanfranciskā vispār mašīnisti; Lionā kvalificēti centrālāpkuņināšanas montieři. Nekvalificēti strādnieki (metālrūpnie-

40 (turpinājums)

Rūpniecības nozares un arodi	L i e l b r i t a n i j a							Norveģija	
	Birminghama	Bristole	Glazgova	Lidsa	Londona	Mančestera	Njukestela	Oslo	
	L i k m e							Likme	Iz- pelņa
	Š/d.	Š/d.	Š/d.	Š/d.	Š/d.	Š/d.	Š/d.	Nkr.	Nkr.
<i>Metallrūpniecība:</i>									
Montieri un virpotāji	1 3,32 e ¹⁹	1 3,45 ce ¹⁹	1 3,61 ce ¹⁹	1 3,06 e ¹⁹	1 4,57 e ¹⁹	1 3,32 e ¹⁹	1 3,32 e ¹⁹	1,22 b	1,34 b
Veidotāji (smiltis)	1 3,83 e ¹⁹	1 3,32 e ¹⁹	1 5,06 e ¹⁹	1 4,34 e ¹⁹	1 4,57 e ¹⁹	1 4,34 e ¹⁹	1 3,83 e ¹⁹	1,22 b	1,34 b
Modelgaldnieki	1 4,34 e ¹⁹	1 4,08 e ¹⁹	1 5,06 ce ¹⁹	1 4,08 e ¹⁹	1 5,68 e ¹⁹	1 4,34 e ¹⁹	1 4,34 e ¹⁹	1,22 b	1,34 b
Nekvalificēti strādņ.	0 11,23 e ¹⁹	0 10,88 ce ¹⁹	0 11,58 ce ¹⁹	0 11,35 e ¹⁹	1 0,07 e ¹⁹	0 10,72 e ¹⁹	0 11,49 ce ¹⁹	1,00	1,10
<i>Būvrūpniecība:</i>									
Mūrnieki	1 6 ²⁰	1 6	1 6,75 d	1 6	1 7,50	1 6	1 6	1,50	.
Dzelzs konstrukt. str-ki	1 5,50	1 5,50	1 4	1 5,50	1 6,50	1 5,50	1 5,50	.	.
Betonētāji	1 2,50 b	1 2,50 b	1 1,50 b	1 2,50 b	1 3 b	1 2,50 b	1 2,50 b	1,44	.
Namdarī un būvgaldn.	1 6 ²⁰	1 6	1 6,50	1 6	1 7,50	1 6	1 6	1,44	.
Krāsotāji	1 6 ²⁰	1 6	1 6	1 6	1 6,50	1 6	1 6	1,50	.
Cauruļu lieciji	1 6 ²⁰	1 6	1 6,50	1 6	1 7,50	1 6	1 6	1,22	32
Montieri	1 6,75	1 6,75	1 6	1 6,75	1 9,75	1 6,75	1 6,75	1,56	1,68 e
Nekvalificēti strādņ.	1 1,50 ²⁰	1 1,50	1 2	1 1,50	1 2,75	1 1,50	1 1,50	1,37	.
<i>Mēbeļu rūpniecība:</i>									
Galdnieki	1 5 ²¹	1 5	1 6,50 ²¹	1 6	1 7,50 ²¹	1 6	1 6,50	1,50	.
Tapsetāji	1 5 ²¹	1 5	1 6,50 ²¹	1 6	1 7 ^{21,28}	1 6	1 6	1,60	.
Puleitāji	1 5 ²¹	1 5	1 6,50 ²¹	1 6	1 7 ²¹	1 6	1 6	1,50	.
<i>Grāmatrūpniecība:</i>									
Burtliči, rokas spiest. un	1 6,63 e ²¹	1 6,63 e ²¹	1 7,38 e ²¹	1 6,63 e ²²	1 10,25 e ²¹	1 7,38 e ²¹	1 6,63 e ²¹	1,42 bce ³²	.
Burtliči, maš. spiest. darb.	1 8,63 e ²¹	1 8,63 e ²¹	1 8,94 ce ²¹	1 8,63 e ²¹	2 0 e ²¹	1 9,50 e ²¹	1 8,63 e ²¹	1,67 bce ³²	.
Iespiedēji	1 8,75 ce ²¹	1 8,75 ce ²¹	1 8,75 ce ²¹	1 8,75 ce ²¹	2 2,13 ce ²¹	1 9,50 ce ²¹	1 8,75 ce ²¹	1,42 bce ³²	.
Iesejeji	1 6,63 e ²¹	1 6,63 e ²¹	1 7,38 e ²¹	1 6,63 e ²¹	1 8 e ²¹	1 7,38 e ²¹	1 6,63 e ²¹	1,25 be ³²	.
Nekvalificēti strādņ.	1 1,88 e ²¹	1 1,88 e ²¹	1 2,63 e ²¹	1 1,88 e ²¹	1 5,75 e ²¹	1 2,38 e ²¹	1 1,88 e ²¹	1,13 be ³²	.
<i>Pārtika:</i>									
Maiznieki	1 2,83 e ^{21,22}	.	.	1 3,06 e ^{21,22}	1 3,63 e ²¹	1 2,50 e	1 3,50 e	1,50 e	.
<i>Transports:</i>									
Konduktori (vāgu vad.)	1 4,25 de	.	1 3,44 de	1 3,50 ce	1 7,63 de	1 3,13 ce	1 2,94 de	1,41 be	.
Tramvaju kasieři (konduktori)	1 2,88 ce	.	1 2,78 de	1 2,13 ce	1 7 de	1 2,69 ce	1 2,88 bce	.	.
Smažo autom. šoferi	1 3,94 ce ²¹	1 5,50 e ²¹	1 2,94 ce ²¹	1 2,94 ce ²¹	1 5,63 bce ²²	1 2,94 ce ²¹	1 2,94 ce ²¹	1,42 e	.
Vāžoni (vienzirdzn. pie preču transporta)	.	1 2,25 e ²¹	1 0,50 e	1 0,25 é	1 2,38 ce ²¹
Preču nesēji (dzelzceļ.)	0 10,75 e	0 10,75 e	0 10,75 e	0 10,75 e	0 11,46 e	0 10,75 e	0 10,75 e	.	.
Pastāvīgi dzelzce. str-ki	0 10,75 e	0 10,75 e	0 10,75 e	0 10,75 e	0 11,95 ce	0 10,75 e	0 10,75 e	.	.
<i>Elektriskās strāvas izdāle:</i>									
Elektromontieri	1 6,53 e	1 6,23 e	1 7,15 e	1 6,50	1 9,75	1 6,36	1 5,93	1,65	.
Nekvalificēti strādņ.	1 1,78	1 2,97 e	1 2,04 e	1 2,50	1 4,25	1 1,64	1 2,36	1,25	32
<i>Pašvaldību uzņēmumi:</i>									
Nekvalificēti strādņ.	1 1,26 e	1 3,19 e	1 1,75 e	1 0,25 c	1 3,24 e ²⁴	1 0,96 e	1 1,50	1,43 e	.

cībā) — Šveicē centrālāpkurināšanas montieru palīgi. Montieri, virpotāji, veidotāji un modelgaldnieki — Oslo kvalificētie metallrūpniecības strādnieki vispār. Tramvaju un autobusu vāgu vadītāji un kasieři — Gracā un Lincā tikai tramvaju darbinieki; Kanadā tikai tramvaju darbinieki; Halifaksā un Otāvā vadītāji un kasieři vienā personā; Tartū vadītāji un kasieři vienā personā; Bostonā un Čikagā tikai tramvaju darbinieki; Denverā, Santluisā un Sanfranciskā tikai tramvaju darbinieki; Korkā un Dunalkā tikai autobusu darbinieki; Dženovā strādnieki ar 5 gadīgu praksi; Oslo autobusus pa liekai daļai apkalpo viena persona; Amsterdamā tikai tramvaju kasieři; Utrechē tikai tramvaju darbinieki. Čirichē tikai precējušies strādnieki. Tramvaju un autobusu kasieři — Njukestelā tikai tramvaju darbinieki. Vāžoni — Bilbao apbēdišanas ceremoniju darbinieki; Dženovā vezumnieki. Preču nesēji un dzelzceļu strādnieki — Kanadā preču ratiņu sūmēji; Šveicē precējušies strādnieki; Dženovā strādnieki ar 5 gadīgu praksi. Betonētāji — Z. Am. Sav. Valstīs cementētāji; Lionā cementētāji; Lielbritānijā nivelētāji. Betonētāji un nekvalificēti strādnieki (būvrūpniecībā) — Korkā mūrnieku palīgi. Elektromontieri (būvrūpniecībā) — Z. Am. Sav. Valstīs elektrisko vadu ierīkotāji; Bāzelē strādnieki ar 5 gadīgu darba stāžu un Čirichē ar 4 gadīgu darba stāžu. Burtliči; mašīnas — Bostonā monotipisti; Dženovā linotipisti; Milānā, Triestā un Turinā monotipisti un linotipisti. Burtliči (rokas un mašīnas) un spiestuves vadītāji — Oslo ar vairāk kā 2 gadīgu darba stāžu, dienas darbs; Šveicē precējušies strādnieki ar vairāk kā divgadīgu darba stāžu. Iespiedēji grāmatrūpniecībā — Z. Am. Sav. Valstīs «tendermašīna» (mašīnisti), izņemot Denverā un Sanfranciskā (burtliči-mašīnisti); Kanadā «pressmen». Elektromontieri (elektriskās strāvas izdalē) — Z. Am. Sav. Valstīs elektrisko vadu ierīkotāji, izņemot Bostonu (kabeļu lieciji). Palīgstrādnieki metallrūpniecībā — Lionā strādnieki nodarbināti centrālāpkurināšanas ierīces uzņēmumos. Elektromontieri un to palīgi (elektriskās strāvas izdalē) — palīga strādnieki (komunālā dienestā); Čirichē precējušies strādnieki. Mūrnieki un ķieģeļu lieciji — Lionā un

P o l i j a				Portu- gale	S p ā n i j a				Š v e i c e			Ungarija	Z. Amerikas Sav. Valstis			
Kato- vica	Lodze	Poz- naņa	Var- šava	Lisabona	Barse- lona	Bilbao	Mad- ride	Valen- cija	Bāzele	Berne	Ciriche	Buda- pešta	Balti- mora	Bo- stona		
I z p e l ņ a				Likme	L i k m e				L i k m e			Izpeļņa	L i k m e			
Pzl.	Pzl.	Pzl.	Pzl.	ESK.	Pes	Pes	Pes	Pes	Fr	Fr	Fr	Pen.	\$	\$		
}	:	:	}	3,00	1,14	1,50	1,62	1,19	1,73 be	1,73 be	1,73 be	0,70				
				2,50	1,14	1,50	1,62	1,19	.	.	.	0,71	0,85	0,80		
				2,50	1,14	1,50	1,62	1,19	.	.	.	0,87	0,90	0,95		
				1,80	0,94 e	1,00	1,00	0,87	1,20 b	1,20 b	1,20 b	0,38	.	.		
}	:	:	}	2,20	1,85	1,55	1,75	1,36	1,63 ³⁶	1,64 ³⁶	1,69 ³⁶	0,67 b	1,10	1,30		
				2,50	1,85	1,50	1,64	1,36	.	.	.	0,50	1,38	1,20		
				2,20	1,27	1,35	1,85	1,13	.	.	.	0,42	1,00 b	1,25 b		
				2,50	1,62	1,55	1,85	1,36	1,68 b ³⁶	1,67 b ³⁶	1,71 b ³²	0,61	1,10	1,18		
				2,50	2,04	1,35	1,74	1,50	1,75 b ³²	1,70 b ³²	1,80 ³²	0,63	1,00	1,13		
				2,80	1,27	1,55	1,80	1,64	1,60 b ³²	1,75 b ³²	1,70 b ³²	0,96	1,10	1,25		
				3,50	1,86	1,95	2,00	1,64	1,70 b ³²	1,70 b ³²	1,70 b ³²	0,85	1,00 b	1,25 b		
1,50	1,35	1,35	1,15	1,02	1,29 ²	1,33 ³⁶	1,33 ³⁶	0,32	0,45	0,70						
}	:	:	}	3,50	1,68	1,50	1,62	1,50	1,66 ³⁶	1,74 ³⁶	1,86 ³⁶	0,73	0,55	0,93		
				2,50	1,68	1,50	1,75	1,63	.	.	1,86 ³⁶	0,68	.	.		
				3,50	1,68	1,47	1,62	1,25	.	.	.	0,58	.	.		
}	:	:	}	3,00	1,85	1,89	1,62	1,67	1,73 be ³²	1,90 be ³²	1,90 be ³²	1,96	1,00	0,86		
				3,30	2,68	2,07 ³	2,67	2,06	2,11 be ³²	2,29 be ³²	2,29 be ³²	2,31	1,00	0,86 b		
				3,00	1,85	1,85	1,63	1,80	1,73 be ³²	1,90 be ³²	1,90 be ³²	1,68	1,00 b	0,86 b		
				2,50	1,71	1,53	1,60	1,6 ⁹	1,46 be ³²	1,54 be ³²	1,50 b ³²	1,04	.	0,88		
				1,50	1,25	1,19 ³	1,00	1,25	0,94 be ³²	1,04 be ³²	1,00 b ³²	1,02	.	.		
25	25	25	25	2,50	1,50	1,25	1,56	1,50	2,01 bce	1,79 bce	1,86 bce	0,78	.	.		
1,18	1,35	0,75	.	2,90	1,41 d	1,16 c	1,19	1,16	2,14 cf	2,29 cf	1,97 bdf	0,58	.	0,74 b		
1,14	1,14	0,70	.	2,90	1,28 d	1,16 c	1,19	1,16	2,14 cf	2,29 cf	1,96 bcf	0,58	.	0,74 b		
.	.	.	.	2,80	1,66	1,25	1,25	1,25	1,52 be ³³	1,50 be ³²	1,67 be ³²	0,77	.	0,56 b		
0,93	0,68	0,84	.	2,00	1,00	1,52 b	0,75	1,00	1,35 be ³²	1,37 be ³²	1,49 be ³²	0,45	.	.		
0,55	0,58	0,56	0,58	1,90	0,81	1,25	0,73	0,69	1,34 bcf	1,48 bcf	1,43 bcf	0,36	.	.		
.	.	.	.	1,90	0,81	0,76	0,73	0,75	1,34 bcf	1,48 bcf	1,43 bcf	0,27	.	.		
1,30	1,87	1,15	.	3,50	1,86	1,95	1,50	1,50	2,04 cf	2,24 cf	1,92 bcf	0,77	1,00 b	1,13 b		
1,04	0,95	0,96	.	2,00	1,12	1,35	1,00	1,00	1,80 cf	1,99 cf	1,68 bcf	0,62	.	.		
0,83	0,68	0,81	0,65	1,50	1,29	1,10	1,00	0,94	1,80 cf	2,08 cf	1,68 bcf	0,54	.	0,63 e		

Budapešta tikai mūrnieki. Dzelzs konstrukt. strādnieki — Lionā rievgriezēji un štancētāji. Cauruļu licēji — Lionā cauruļu licēji un cinkotāji; Bāzelē un Cirichē strādnieki ar 3 gadīgu stažu un Bernē ar 2 gadīgu darba stažu. Maiznieki — Lionā brigadierī (darba uzraugi) — Florencē un Romā mīcītāji un cepēji; Dženovā, Milānā, Triestā un Turinā tikai mīcītāji; Šveicē strādnieki lielākos uzņēmumos. Smago automobiļu šoferi — Londonā iekšdedzes motoru 2—5 ton. automobiļu vadītāji. Smago automobiļu šoferi un važoni — Bāzelē strādnieki ar 2 gadīgu darba stažu, Bernē ar 5 gadīgu darba stažu un Cirichē ar 3 gadēju darba stažu. Kvalificēti strādnieki metallrūpniecībā, būvrūpniecībā, mēbeļu rūpniecībā un grāmatrūpniecībā — Florencē, Dženovā, Milānā, Triestā un Turinā strādnieki tā sauktie «speciālisti», un «kvalificētie», «ar praksi», «pirmās vai otrās kategorijas», skatoties pēc pilsētām. Veidotāji — Turinā veidotāji smiltis. Modelgaldnieki — Florencē, Dženovā un Triestā zīmētāji-speciālisti. Grāmatrūpniecībā nekvalificēti strādnieki — Florencē, Dženovā, Milānā, Triestā un Turinā (palīgi grafiskā rūpniecībā). Iesējēji un nekvalificēti strādnieki grāmatrūpniecībā — Oslo iesējēji un viņu palīgi ar 2 gadīgu darba stažu; Šveicē sietuves strādnieki ar 3 gadīgu darba stažu. Namdari un būvgaldnieki — Šveicē tikai namdari. Krāsotāji — Bāzelē un Cirichē strādnieki ar 3 gadīgu darba stažu. c) Divu vai vairāku algu vidējās. d) Divu uzrādīto arodu vidējās algas. e) Vidējās aplēstas uz dienas vai nedēļas algu pamata un dalītas ar normālo darba ilgumu. f) Vidējās aplēstas uz mēneša vai gada algu pamata un dalītas ar visu normālo darba ilgumu. ¹⁾ Pieskaitot atlīdzības, kuņas sasniedz 2/3% no ienākuma. ²⁾ Likme, kuņa uzdota par 1934. gadu A š 1,30 jākorģē uz A š 1,40. ³⁾ Dienas likme. ⁴⁾ Selekcijas dienas strādnieka likme. Pa lielākai daļai ir arī reģistrētas augstākās un zemākās likmes. ⁵⁾ Likmes līdz 5 ton. smago automobiļu šoferiem. Augstākās vai zemākās likmes paredzētas speciāliem vadītājiem un dažādu specifisku preču transportam. ⁶⁾ Vidējā normālā darba stundas izpeļņa visā valstī: \$ 0,357 dzelzceļu uzraudzības dienestā. ⁷⁾ Likmes strādniekiem, kuři vada

40 (beigas.)

Rūpniecības nozars un arodi	Z. Amerikas Sav. Valstis								Z v i e d r i j a					
	Čikaga	Den- vera	Los- andže- losa	Jaun- orleana	Nu- jorka	Filadel- fija	Sant- luisa	San- fran- ciska	Geteborga		Malme		Stokholma	
									L	i	k	m	e	Lik- me
	\$	\$	\$	\$	\$	\$	\$	\$	S kr	S kr	S kr	S kr	S kr	S kr
<i>Metallrūpniecība:</i>														
Montieri un virpotāji	0,90 b			0,80 b	0,90 b	0,80 b	0,90 b	0,90 b	0,82 ³²	1,40	0,80 ³²	1,17	0,88 ³²	1,70
Veidotāji (smiltis)	0,90	0,83	0,58	0,70	0,88	0,90	0,83	0,94 c	0,82 ³²	1,54	0,80 ³²	1,17	0,88 ³²	1,93
Modelgaldnieki	1,05		0,90		1,00	1,00	0,90		1,25	0,82 ³²	1,40	0,80 ³²	1,17	0,88 ³²
Nekvalificēti strādņ.									0,66 ³²	1,20	0,66 ³²		0,75 ³²	1,39
<i>Būvrūpniecība:</i>														
Mūrnieki	1,50	1,00	1,00	1,00	1,50	1,44 d	1,38 d	1,50	1,40	1,96	1,29	1,82	1,50	2,29
Dzelzs konstrukt. str-ki	1,35	1,10	1,13	1,25	1,65	1,38	1,47	1,38	1,40	1,54	1,29		1,50	1,65
Betonētāji	1,31 b	1,09 b	1,25 b	0,85 b	1,40 b	1,05 b	1,31 b	1,13 b	1,26	1,58	1,16	1,35	1,35	1,44
Namdari un būvgaldņ.	1,31	1,10	1,00	0,75	1,40	1,00	1,25	0,90	1,40	1,80	1,29	1,62	1,50	2,03
Krāsotāji	1,33	1,10	1,00	0,75	1,29	1,00	1,25	1,00	1,50	1,99	1,48		1,72	2,73
Cauruļu licēji	1,38	1,14	1,10	1,05	1,50	1,20	1,44	1,10	1,31	1,81	1,23 ³²		1,43 ³²	2,14
Montieri	1,50 b	1,25 b	1,00 b	1,25 b	1,60 b	1,25 b	1,50 b	1,25 b	1,32	1,62	1,32		1,50	2,00
Nekvalificēti strādņ.	0,83	0,63	0,63	0,40	0,94		0,79	0,69	1,26	1,58	1,16	1,35	1,35	1,44
<i>Mēbeļu rūpniecība:</i>														
Galdnieki	0,75	0,75	1,10		1,00	0,80	0,65	0,80	1,10 ³²	1,28	1,05 ³²		1,20 ³²	1,40
Tapsētāji	0,60	0,50(0,65)	0,90 c		1,08 c			1,00	1,41 ³²	1,49	1,37 ³²		1,41 ³²	1,50
Pulētāji									1,10 ³²	1,28	1,05 ³²		1,20 ³²	1,40
<i>Grāmatrūpniecība:</i>														
Burtliči, rokas spiest. un	1,23	1,01	1,07	0,90	1,25	1,00	1,03	1,23	1,33 ³²	1,43	1,26 ³²	1,42	1,37 ³²	1,63
Burtliči, maš. spiest. darb.	1,26	1,01	1,18	0,90	1,25	1,00	1,11	1,23	1,46 ³²	1,52	1,38 ³²	1,59	1,50 ³²	1,83
Iespiedēji	1,26 b	1,09 b	1,18 b	0,90 b	1,25 b ⁷	1,00 b	1,11 b	1,29 b	1,33 ³²	1,43	1,26 ³²	1,42	1,37 ³²	1,63
Iesēji	0,96 e ⁴	1,01 ⁴	0,96 ⁴	0,94 ⁴	1,02 ⁴	0,88 ⁴	1,00 ⁴	1,20 ⁴	1,22 ³²	1,33	1,17 ³²		1,26 ³²	1,45
Nekvalificēti strādņ.									1,15 ³²	1,17	1,10 ³²	1,14	1,19 ³²	1,24
<i>Pārtika:</i>														
Maiznieki	0,69 ⁴	0,75 ⁴		0,68 ⁴	0,95 ⁴	0,72 ⁴	0,90 ⁴	0,93 ⁴	1,35	1,55	1,56	1,70	1,42	1,64
<i>Transports:</i>														
Konduktori (vāgu vad.)	0,73 b	0,57 b					0,65 b	0,63 b		1,76		1,62		1,93
Tramvaju kasieji (konduktori)	0,73 b	0,57 b					0,65 b	0,63 b		1,76		1,62		1,93
Smažo autom. šoferi	0,62 ⁵	0,59 ⁵			0,92 ⁵	0,59 ⁵	0,65 ⁵	0,73 ⁵	1,31 ³²	1,43	1,12 ³²	1,36	1,40 ³²	1,49
Vāžoni (vienzirdz. pie preču transporta)									1,12 ³²	1,24	1,12 ³²	1,25	1,27 ³²	1,37
Preču nesēji (dzelzceļ.)										1,38		1,32		1,45
Pastāvīgi dzelzc. str-ki									1,22	1,48	1,11	1,40	1,27	1,59
<i>Elektriskās strāvas izdale:</i>														
Elektromontieri	1,50 b		1,06 b			1,25 b	1,26 bc		1,35	1,64		1,43	1,45	1,79
Nekvalificēti strādņ.									1,20		1,12	1,34	1,27	
<i>Pašvaldību uzņēmumi:</i>														
Nekvalificēti strādņ.	0,75 e		0,58 f		0,69 e	0,47 e		0,75 e	1,20	1,65	1,12	1,33	1,27	1,98

1—4 mašīnas. ⁸⁾ Bez tam 1,5 kg maizes dienā. ⁹⁾ Alga izmaksāta pēc 4 gadu dienesta. ¹⁰⁾ Algas, kuņas ar rīkojuma likumu var pazemināt līdz 10%. ¹¹⁾ Vidējās atrastas reizinot dienas algu ar 7 (svētdienas atalgo) un rezultātu dalot ar 48. ¹²⁾ Lionā minimāllikmes. ¹³⁾ Frs 550 mēnesī un uzturs. ¹⁴⁾ Plus izdienas prēmija un par kārtīgu dienesta izpildīšanu 2—10% no normālās algas. ¹⁵⁾ Frs 900 mēnesī. ¹⁶⁾ Frs 800 mēnesī. ¹⁷⁾ Vidējā stundas izpeļņa: Frs 6,30. ¹⁸⁾ Vidējā stundas izpeļņa. ¹⁹⁾ Lielbritānija — 1934. gada oktobra algu likmes salīdzinot ar 1935. gada oktobra algu likmēm, uzrāda visas pieaugušo strādnieku kategorijās, kuņi ir federācijas locekļi, vienu vispārīgu paaugstinājumu no 2 šil. nedēļā, ieskaitot virsstundu maksu, naktsdarbu un prēmijas, bet neieskaitot atlīdzību par braucienu uz attālu darba vietu. ²⁰⁾ Atlīdzību 2 dol. dienā maksā strādniekiem, kuņi nodarbināti pilsētas nomalēs. ²¹⁾ Kolektīvos līgumos noteiktā minimāllikme. ²²⁾ Kooperatīvo un citu kalpotāju sabiedrību apstiprinātā vidējā likme. ²³⁾ Likmes, kuņas atrodas patronālās organizācijas cirkulārā, bet kuņas nav tieši no sindikāta atzītas. ²⁴⁾ Vidējais no vienas sērijas augstākām likmēm, kuņas parasti tiek maksātas trīsdesmit Londonas komitejas komunālos uzņēmumos. ²⁵⁾ Iesākuma alga. ²⁶⁾ Pamatlikmes: personālam, kuņš atrodas dienestā pirms 1928. gada 1. janvāra, šis likmes var samazināt no 7,5—10%; personālam, kuņš iestājies dienestā sākot ar šo datumu, pirmo reizi likmi samazina uz 10% un vēl algu samazina no 7,5—10%. ²⁷⁾ Plus 2 šil. nedēļā piemaksa par darba rīkiem. ²⁸⁾ Plus 6 dol. dienā piemaksa par darba rīkiem. ²⁹⁾ Dominējošās, vai visbiežāk pielietotās likmes. ³⁰⁾ Plus dzīves dārdzības piemaksas. ³¹⁾ 6,50 liru dienā plus 1% par iekasēšanu, kuņa svārstās no 12—45% dienā. ³²⁾ Kolektīvos līgumos noteiktās laika minimāllikmes, kas ievērojami zemākas par spēkā esošām likmēm. ³³⁾ Ziņas, kuņas nav tieši salīdzināmas ar iepriekšējo gadu ziņām; skatī ziņas par metodi Holandē. ³⁴⁾ Atskaitot strādnieku nodevas pensijas kasei. ³⁵⁾ Visiem strādniekiem (pieaugušiem vīriešiem) dažādās rūpniecības nozarēs 1935. gada maijā vidējā stundas brutto izpeļņa. ³⁶⁾ Vidējās likmes uzņēmumā.

41 Bezdarbs Latvijā un dažās citās valstīs 1928. — 1935. g.*)

Valstis	P a s k a i d r o j u m i												1935.
	Mēneši												
	1928.	1929.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.	1938.	1939.	1940.
Latvija	VI. 1 330 XII. 18 096	1 392 12 960	779 14 580	1 641 30 105	9 217 31 027	7 875 19 653	4 392 10 789	3 659 11 014					
Anglija, iesk. Ziemeļriju ²⁾	VI. 1 273 360 XII. 1 333 611	1 163 657 1 344 220	1 811 749 2 499 780	2 706 795 2 670 817	3 055 602 2 775 802	2 498 053 2 262 896	2 124 449 2 086 447	2 004 000 1 859 239					
Austrālija	V. 46 656 VI. 42 637	40 996 56 801	80 595 104 951	118 424 118 732	124 068 115 042	106 652 95 745	88 413 80 097	77 177 59 992					
Austrija	XII. 202 659	226 657	294 845	329 627	367 829	335 919	308 106	284 914					
Beļģija ³⁾	VI. 22 824 XII. 40 206	13 753 45 070	53 562 181 059	167 287 293 479	321 626 326 697	303 886 357 816	328 558 380 275	250 647 264 340					
Čehoslovākija	VI. 46 169 XII. 59 098	53 870 27 979	111 317 324 938	302 572 632 688	635 400 986 270	911 940 1 016 410	810 311 1 023 438	605 956 794 407					
Dānija	VI. 36 917 XII. 77 558	27 398 62 563	25 191 73 363	34 030 91 204	140 226 222 811	73 542 131 930	57 510 114 256	62 821 140 037					
Dienviślavija	VI. 5 696 XII. 5 832	9 017 5 663	6 991 9 989	6 182 14 505	11 418 14 248	14 492 16 497	9 186 18 685	10 935 14 685					
Francija	VI. 12 029 XII. 8 808	8 279 12 061	11 187 34 831	87 591 324 303	527 849 583 336	533 854 657 793	656 248 874 044	836 272 920 881					
Holande ⁴⁾	VI. 14 302 XII. 38 116	9 987 48 609	23 678 81 204	59 573 147 107	140 226 222 811	144 105 237 109	146 377 215 197	157 416 192 273					
Igaunija	VI. 883 XII. 7 770	1 110 6 116	910 6 063	931 9 055	3 137 13 727	2 822 9 215	903 2 739	856 2 007					
Irija	VI. 21 409 XII. 24 243	17 847 22 858	18 617 20 865	23 016 102 619	66 912 102 619	60 578 79 414	90 408 128 084	130 244 138 319					
Itālija	VI. 247 021 XII. 369 551	193 325 408 748	322 291 642 169	573 593 24 206	905 097 31 710	883 621 38 815	830 856 961 705	638 100 —					
Kanada	VI. 5 800 XII. 12 553	5 723 24 290	21 292 37 437	32 667 39 713	38 372 39 607	32 756 30 799	28 774 29 112	24 991 24 868					
Norvegija	VI. 4 925 XII. 16 747	4 337 14 547	4 700 13 939	22 736 12 633	12 603 20 735	13 532 19 570	14 073 17 792	12 233 16 752					
Palestina	VI. 4 000 XII. 4 400	3 450 6 866	22 960 13 750	32 500 24 400	19 200 16 200	18 600 17 150	40 288 —	40 089 —					
Polija	VI. 116 719 XII. 126 429	105 065 185 314	204 982 299 797	274 942 312 487	264 147 220 245	224 566 342 622	402 814 —	364 856 —					
Rumānija	VI. 9 014 XII. 72 144	5 849 6 866	22 982 36 212	27 869 49 393	33 679 38 471	24 685 25 765	14 482 17 040	11 332 17 040					
Somija	VI. 811 XII. 2 868	1 157 8 517	3 553 9 335	6 320 16 144	12 709 20 289	11 479 17 062	5 948 7 427	3 948 —					
Šveice	VI. 5 177 XII. 13 178	4 794 22 229	22 879 54 869	14 433 50 570	41 441 81 887	53 860 94 967	46 935 91 196	59 678 118 775					
Ungārija	VI. 13 469 XII. 13 074	14 801 17 041	40 359 56 978	45 205 65 142	59 040 75 288	54 026 55 523	46 863 53 168	50 504 52 215					
Vācija	VI. 1 260 044 XII. 2 850 949	2 004 044 4 383 841	3 953 946 5 689 187	5 475 778 5 779 984	4 856 942 4 059 055	2 480 826 2 604 700	1 878 579 2 507 955	1 878 579 2 507 955					
Zviedrija	VI. 21 257 XII. 49 633	21 764 53 977	28 956 82 655	45 839 110 149	77 137 129 002	89 485 109 778	67 184 115 064	59 572 114 176					
Jaunzēlande	VI. 3 317 XII. 1 476	3 662 1 242	5 491 7 596	54 342 45 140	52 542 —	48 334 —	39 330 —	35 653 —					

* Pēc Tautu savienības Starptautiskā darba biroja publicētiem materiāliem. ¹⁾ 1928. gadā — uz sabiedriskiem darbiem nosūtīto skaitis. ²⁾ Pilnīgi bez darba un pa daļai. ³⁾ Darba apgādēs reģistrēto kopskaits bija 1935. g. VI. — 353 580, bet XII. — 471 924.

42 Normālo darba stundu skaits dažādu arodu pieaugušiem

		Metāl rūpniecība				Būvniecība							
		Montieri un virpotāji	Veidotāji (smiltis)	Modelgaldnieki	Nekvalificēti strādnieki	Mūrnieki	Dzelzs konstr. strādnieki	Betonētāji	Namdarji un būvgaldnieki	Krāsotāji	Caurulu liecji	Elektromontieri	Nekvalificēti strādnieki
Latvija	Rīga	46	46	46	46	46		46	46	46	46	46	46
Austrālija	Melburna	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44
	Sidnėja	44	44	44	44	44 ¹⁾	44	44	44	44	44	44	44
Austrija	Graca	48 b	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
	Linca	48 b	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
Beļģija	Vine	48 b	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
	Briesele	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
Dānija	Kopenhagena	48	48	48	48	48 ³⁾			48 ³⁾	48 ³⁾	48	48	48 ³⁾
	Belgrade	48			48			60	60	60			
Dienvidslāvija	Ljubljana	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
	Novisada	48	48	48	48	60	60	60	60	60			60
Francija	Splita	48	48	48	48	60	48	60	60	60	48	48	48
	Bordo	40-48	42	48	30-40	48	48	48	48	48	48	48	48
Holande	Liona	48 b			48 b	48 b	48 b	48 b	48 b	48	48 b	48	48
	Marsela	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
Igaunija	Parize	48			48	48			48	48	48	48	48
	Amsterdama	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
Itālija	Hāga				48	48			48	48	48	48	48
	Roterdama	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
Irija (Brivvalsts)	Utrechte	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
	Tallina	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
Kanāda	Tartu	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
	Korka	47	47	47	47	47	47	47 b	47	47	50	47	47 b
Itālija	Dublina	47	47	47	47	44	44	44	44	44	44	44	44
	Dunalka	47	47	47	47				47	47	47	47	47
Itālija	Florence	48	48	48 b	48	40	40	40	40	40	40	40	40
	Dzenova	40	40	40 b	40	40	40	40	40	40	40	40	40
Itālija	Milāna	40	40		40	42	42	45	42	42	42	48	42
	Roma	40	40		40	40	40	40	40	40	40	48	40
Itālija	Triesta	40	40	40 b	40	40	40	40	40	40	40	48	40
	Tarina	40	40 b		40	40	40	40	40	40	40	40	40
Kanāda	Halifaksa	40-44 b	44	44	44	44	44	44-50	44	44	44	44	44-50
	Montreāle	44-50 b	44-50	44-50	44-50	44-44	40-44	40-44	40-44	40-44	40-44	40-44	40-44
Kanāda	Otava	40-48 b	44-48	44-48	44-48	44	44	44-50	44	44	40	44	44-50
	Toronto	40-50 b	40-50	40-50	44-50	40	40	40	40	40	40	40	48
Lielbritānija	Vankūvera	44 b	44	44	44	40-44	40-44	44-48	40-44	40-44	40	40-44	44-48
	Vinnipega	40-50 b	40-50	40-50	44-50	44	44	44	44	44	44	44	44
Lielbritānija	Birminghama	47	47	47	47	46,5 ⁸⁾	47	48 b ⁹⁾	46,5 ⁸⁾	46,5 ⁸⁾	46,5 ⁸⁾	47	46,5 ⁸⁾
	Bristole	47	47	47	47	44 ¹⁰⁾	47	48 b ⁹⁾	44 ¹⁰⁾	44 ¹⁰⁾	44 ¹⁰⁾	47	44 ¹⁰⁾
Lielbritānija	Glazgova	47	47	47	47	44 ¹⁰⁾	47	48 b ⁹⁾	44 ¹⁰⁾	44 ¹¹⁾	44 ¹⁰⁾	47	44 ¹⁰⁾
	Lidsa	47	47	47	47	46,5 ⁸⁾	47	48 b ⁹⁾	46,5 ⁸⁾	46,5 ⁸⁾	46,5 ⁸⁾	47	46,5 ⁸⁾
Norvēģija	Londona	47	47	47	47	44	44	44	44	44	44	44	44
	Mančestera	47	47	47	47	46,5 ⁸⁾	47	48 b ⁹⁾	46,5 ⁸⁾	46,5 ⁸⁾	46,5 ⁸⁾	47	46,5 ⁸⁾
Norvēģija	Njukestela	47	47	47	47	44	44	44	44	44	44	44	44
	Oslo	48 b	48 b	48 b	48	48	48	48	48	48	48	48	48
Polija	Katovica	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
	Lodze ¹⁸⁾	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46
Portugāle	Poznaņa ¹⁸⁾	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46
	Varšava ¹⁸⁾	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46
Spānija	Lisabona	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
	Barselona	48	48	48	48	44	44	44	44	44	44	44	44
Šveice	Bilbao	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
	Madride	48	48	48	48	44	44	44	44	44	44	44	44
Ungārija	Valencija	48	48	48	48	44	44	44	44	44	44	44	44
	Bāzele	48 b			48 b	50 ²¹⁾			b ²²⁾	47,5 b ²¹⁾	48 b	48 b ²³⁾	50 ²¹⁾
Ungārija	Berne	48 b			48 b	50 ²¹⁾			b ²²⁾	47,5 b ²¹⁾	48 b	48 b ²³⁾	50 ²¹⁾
	Ciriche	48 b			48 b	50 ²¹⁾			b ²²⁾	47,5 b ²¹⁾	48 b	48 b ²³⁾	50 ²¹⁾
Z. Amerikas Sav. Valstis	Budapešta	48	52	41	49	51 b	45	47	48	48	46	49	53
	Batimora		5	44		40	40	40 b	40	40	40	40	40
Z. Amerikas Sav. Valstis	Bostona		5	44		40	40	40 b	40	40	40	40	40
	Čikaga		5	40		40	40	40 b	40	30	44	20 b	40
Z. Amerikas Sav. Valstis	Denvera		5			40	40	44 b	30	35	35	30 b	40
	Losandželosa		5	44		40	44	44 b	40	40	40	40 b	40
Z. Amerikas Sav. Valstis	Jaunorleana		6			40	44	44 b	40	40	44	40 b	40
	Nujorka		6	44		40	40	40 b	40	35	40	35 b	40
Z. Amerikas Sav. Valstis	Filadelfija		6	40		24	40	40 b	40	40	35	40 b	40
	Santluisa		6	44		40	40	40 b	40	40	40	40 b	40
Z. Amerikas Sav. Valstis	Sanfranciska		6	40		30	40	40 b	40	35	40	30 b	44
	Geteborga	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
Zviedrija	Malme	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
	Stokholma	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48

a) Sk. piezīmes tabulā 30. b) Dažādu arodu papildu definīcija: sk. piezīmes tabulā 30. 1) Tikai ķieģeļu liecējiem; mūrniekiem — 40 stundas. 2) Izņemot Gracā — 53 stundas. 3) Dažos ziemas mēnešos 42 stundas. 4) Ja strādā naktis darbu — 36 stundas. 5) 8 stundas dienā. 6) 8 stundas dienā. 7) Ilgums atkarīgs no uzņēmuma. 8) Ziemā — 44 stundas. 9) Ziemā — 44,5 stundas; vasarā — 49,5 stundas; vidējais — 48 stundas. 10) Ziemā — 10 nedēļās 41,5 stundas. 11) Ziemā — 59 stundas. 12) Strādniekiem, kuri nodarbināti pie ceļu izlabošanas un uzturēšanas kārtībā: ziemā — 42^{3/4} stundas un vasarā — 48 stundas. 13) Londonas municipālā vienā uzņēmumā — 48 stundas. 14) Darb-

43 Nodarbinātība Latvijā un dažās citās valstīs 1927.—1935. g.*)

Valstis	1927—1934								1935													
	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	I	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1) Latvija	87	94	100	105	98	83	88	95	101	96	96	98	98	101	102	103	102	103	105	106	102	102
2) Anglija ar Ziem.-Iriju	98	98	100	96	92	92	95	99	102	99	99	101	101	101	102	102	102	103	103	103	103	104
3) Čehoslovākija	99	99	100	98	92	83	75	75	77	65	66	67	73	79	82	83	82	82	83	82	75	75
4) Dienvidāfrika	94	97	100	97	94	88	90	100	110	105	107	108	108	109	109	110	111	112	112	113	113	113
5) Francija	96	98	100	98	94	87	91	102	114	108	111	112	112	113	114	115	115	117	117	118	119	119
6) Igaunija	93	98	100	96	88	83	84	98	110	97	102	106	108	117	115	111	112	111	112	114	111	111
7) Itālija								107		109	112	115	116	119	114	115	118					
8) Japāna	104	99	100	90	82	82	90	100	110	105	106	107	111	111	111	111	110	111	111	111	111	111
9) Kanada	88	94	100	95	85	73	71	81	84	79	81	78	80	82	84	85	86	89	90	88	83	83
10) Polija	90	100	100	87	74	63	63	68	71	63	65	68	69	71	72	73	74	75	80	77	69	69
11) Šveice	91	97	100	97	89	76	73	73	70			71			71			71			69	69
12) Ungārija	98	101	100	94	89	82	81	87	91	84	85	87	91	94	91	91	93	95	97	96	89	89
13) Z. A. S. Valstis	94	94	100	87	74	61	66	75	78	75	78	79	79	78	76	76	78	80	81	81	81	81
14) Zviedrija	94	98	100	100	91	86	85	91		95	95	95	95									

*) Pēc T. S-bas Starptautiskā darba biroja gada grāmatas «L'année sociale 1935/36.» Skaitļi noapaļoti līdz 1.0.

1) Pēc soc. apdrošināšanas statistikas datiem. 2) Pēc darba inspektora ziņām. 3) Pēc darba devēju ziņām. 4) Pēc bezdarba apdrošināšanas statistikas datiem. a) ciropieši, b) ieskaitot iedzimos.

44 Arodnieciski organizēto darba ņēmēju skaits (tūkstošos) Latvijā un dažās citās valstīs 1934. g. sākumā.)*

Valstis	Arodbiedrību orientācija					Valstis	Arodbiedrību orientācija						
	Brīvi sociālistiska	Kristīga	Komunistiska	Anarko-sindikāla	Neitrāla		Citu virzienu	Brīvi sociālistiska	Kristīga	Komunistiska	Anarko-sindikāla	Neitrāla	Citu virzienu
Latvija	—	—	—	—	—	35	Jaunzēlande	45	—	—	—	—	—
Alžīra	8	1	—	—	—	—	Kanada	233	?	—	—	—	—
Anglija	3544	—	—	—	—	—	Klaipēda	—	—	—	—	—	—
Argentīna	250	—	—	—	—	—	S. P. R. S.	—	—	17 701	—	—	—
Austrālija	—	—	—	—	—	389	Kuba	—	—	—	—	—	—
Austrija	—	—	—	—	—	224	Lietava	—	—	—	—	—	—
Beļģija	629	304	—	—	—	42	Luksemburga	13	6	—	—	—	—
Brazīlija	28	—	—	—	—	—	Meksika	—	—	—	—	—	2600
Bulgārija	—	—	—	—	—	—	Norveģija	161	—	—	—	—	—
Ceļona	?	—	—	—	—	—	Palestina	47	—	—	—	—	—
Čehoslovākija	628	264	—	—	120	530	Polija	255	247	—	—	—	261
Dānija	404	—	—	—	—	—	Porto-Rica	—	—	—	—	—	90
D. Āfrikas unija	—	—	—	—	—	24	Rumānija	41	—	—	—	—	—
Dienvidslāvija	39	2	—	—	—	14	Sāras terit.	21	—	—	—	—	—
Eģipte	150	—	—	—	—	50	Somija	22	—	—	—	—	—
Francija	891	155	320	—	—	—	Spānija	—	—	—	—	—	—
Griekija	66	—	—	—	—	—	Šveice	239	52	—	—	7	—
Holande	328	358	—	2	57	19	Tunisa	12 ¹⁾	—	—	—	—	—
Igaunija	8	—	—	—	—	—	Ungārija	111	42	—	—	—	—
Indija, angļu	—	?	—	—	—	—	Vācija	—	—	—	—	—	—
Iraka	50	—	—	—	—	—	Venecuēla	—	—	—	—	—	37
Irija, brīvvalsts	—	—	—	—	—	177	Zviedrija	646	—	—	?	33	—
Itālija	—	—	—	—	—	4369	Ziem. Am. S. Valst.	—	—	—	—	—	2608
Japāna	276	—	—	—	—	105							

*) Pēc T. S-bas Starptautiskā darba biroja gada grāmatas «L'année sociale 1934/35.»

1) Šis skaitlis ietelp Francijas kopskaitā.

45 Kolektīvie līgumi Latvijā un dažās citās valstīs 1931.—1935. g. g.*)

Valstis	Līgumu skaits					Uzņēmumu skaits uz kapiem līgums attiecas					Interesēto strādnieku skaits				
	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.
Latvija ¹⁾	1	27	112	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Austrālija ²⁾	614	625	653	689	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Austrija ²⁾	1 989	1 552	1 660	1 769	29	196 206	188 312	174 067	175 954	—	638 841	514 105	489 480	511 298	—
Francija ¹⁾	1 496	1 325	1 221	1 132	1 241	23 427	21 720	23 241	25 431	25 590	358 972	251 715	243 821	258 185	209 688
Holande ²⁾	119	166	91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Itālija ³⁾	1 484	1 517	1 558	2 534	—	—	—	—	—	—	162 184	169 177	177 965	203 502	—
Norvēģija ²⁾	1 522	1 923	2 418	—	—	—	—	—	—	—	117 090	215 077	297 711	—	—
Polija ¹⁾	189	197	240	136	108	804 788	—	—	—	—	84 252	56 678	37 765	—	—
Rumānija ²⁾	292	219	132	—	—	23 819	24 630	22 782	25 864	—	12 006 255	618 034	596 563	674 700	—
Vācija ³⁾	5 288	5 806	5 635	6 288	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zviedrija ²⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Pēc T. S. Starptautiskā darba biroja gada grāmatas «L'année sociale 1935.»
 1) Noslēgtie līgumi. 2) Spēkā esošie līgumi. 3) Reģistrētie resp. publicētie līgumi. a) Attiecas uz visu valsti. b) Attiecas uz provincēm.

46 Darba konflikti Latvijā un dažās citās valstīs 1931.—1935. g. g.*)

Valstis	Streiku skaits					Streikā ierauto strādnieku skaits (tūkstošos)					Nostreikoto dienu skaits (tūkstošos)				
	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.
Latvija	42 ²⁾	139 ²⁾	246 ²⁾	35 ²⁾	—	2 ²⁾	4 ⁴⁾	4 ⁴⁾	5 ¹⁾	—	14 ²⁾	23 ⁰⁾	24 ⁰⁾	24 ⁵⁾	—
Anglija	420	389	357	471	553	490 ⁰⁾	379 ⁰⁾	136 ⁰⁾	134 ⁰⁾	271 ⁰⁾	6 980 ⁰⁾	6 490 ⁰⁾	1 070 ⁰⁾	960 ⁰⁾	1 960 ⁰⁾
Argentīna	42	122	52	42	69	8 ⁴⁾	165 ⁴⁾	3 ³⁾	25 ⁹⁾	52 ¹⁾	58 ⁵⁾	39 ⁹⁾	112 ⁰⁾	742 ⁶⁾	2 642 ⁶⁾
Austrālija	134	127	90	155	182	37 ⁷⁾	32 ⁰⁾	30 ¹⁾	50 ⁹⁾	47 ⁸⁾	246 ⁰⁾	212 ⁸⁾	112 ⁰⁾	370 ⁴⁾	497 ⁰⁾
Austrija	68	33	27	4	3	10 ¹⁾	6 ⁶⁾	5 ⁷⁾	0 ¹⁾	—	132 ⁸⁾	190 ²⁾	79 ¹⁾	0 ²⁾	0 ⁴⁾
Beļģija	74	63	87	79	219 ¹⁾	23 ⁰⁾	162 ⁷⁾	39 ¹⁾	36 ⁵⁾	36 ^{6a)}	399 ⁰⁾	380 ⁷⁾	664 ⁰⁾	2 441 ³⁾	434 ^{4a)}
Cecoslovākija	254	317	209	213	14	49 ⁵⁾	103 ²⁾	36 ⁵⁾	33 ⁵⁾	0 ¹⁾	498 ⁹⁾	1 955 ⁶⁾	289 ⁴⁾	264 ⁵⁾	14 ⁰⁾
Dānija	16	17	26	38	14	3 ⁷⁾	5 ⁸⁾	1 ⁶⁾	11 ³⁾	0 ¹⁾	246 ⁰⁾	87 ⁰⁾	18 ⁰⁾	146 ⁰⁾	—
Dienvidāfrika	19	12	10	12	—	6 ³⁾	4 ⁰⁾	2 ⁸⁾	2 ⁴⁾	—	54 ⁶⁾	26 ⁰⁾	16 ¹⁾	52 ¹⁾	—
Dienvidslāvija	5	4	10	92	—	1 ⁸⁾	0 ⁴⁾	84 ^{4a)}	61 ^{4a)}	89 ^{7a)}	14 ²⁾	2 ⁸⁾	14 ⁵⁾	40 ⁵⁾	—
Francija	261 ¹⁾	330 ¹⁾	327 ¹⁾	374 ¹⁾	425 ¹⁾	35 ⁷⁾	54 ^{1a)}	14 ⁸⁾	6 ⁶⁾	12 ⁹⁾	8 ⁶	11 ⁴	0 ³⁾	114 ²⁾	262 ⁴⁾
Holande	215	216	184	152	152	28 ²⁾	32 ⁰⁾	0 ²⁾	1 ⁴⁾	—	20 ⁰⁾	2 ¹⁾	0 ³⁾	2 ²⁾	—
Igaunija	3	4	8	10	25 ¹⁾	0 ⁷⁾	0 ⁹⁾	0 ²⁾	1 ⁴⁾	114 ²⁾	2 408 ¹⁾	1 922 ⁴⁾	2 169 ⁰⁾	4 775 ⁶⁾	973 ⁵⁾
Indija	166	118	146	159	145	203 ⁰⁾	128 ¹⁾	164 ⁹⁾	220 ⁸⁾	—	310 ²⁾	42 ²⁾	200 ¹⁾	180 ¹⁾	288 ¹⁾
Irāna	60	70	88	99	99	5 ⁴⁾	4 ²⁾	9 ¹⁾	9 ³⁾	9 ⁵⁾	—	—	—	—	—
Itālija	67	23	34	38	—	4 ¹⁾	0 ⁶⁾	0 ⁵⁾	0 ⁶⁾	—	8 ⁵	1 772 ⁶⁾	533 ⁸⁾	114 ²⁾	262 ⁴⁾
Japāna	984	870	598	626	589	63 ⁸⁾	53 ⁹⁾	46 ⁵⁾	49 ²⁾	37 ⁶⁾	960 ⁸⁾	513 ^{2a)}	384 ⁶⁾	446 ²⁾	297 ¹⁾
Jaunzelande	24	23	15	24	12	6 ⁴⁾	9 ¹⁾	8 ⁶⁾	3 ⁸⁾	2 ⁹⁾	108 ⁵⁾	108 ⁵⁾	65 ¹⁾	10 ⁴⁾	18 ⁶⁾
Kanada	88	116	125	191	120	10 ⁷⁾	23 ⁴⁾	26 ⁶⁾	48 ⁸⁾	33 ⁸⁾	204 ²⁾	255 ⁰⁾	317 ⁵⁾	574 ⁵⁾	288 ⁷⁾
Norvēģija	82	91	93	85	60	59 ⁵⁾	6 ⁴⁾	6 ⁸⁾	6 ⁴⁾	3 ⁷⁾	7 585 ⁸⁾	384 ⁰⁾	364 ²⁾	235 ¹⁾	—
Palestīna	31	47	57	49	60	1 ⁴⁾	1 ⁸⁾	347 ⁵⁾	373 ⁰⁾	448 ^{1a)}	6 ⁸⁾	10 ¹⁾	19 ¹⁾	17 ³⁾	28 ⁴⁾
Polija	363	517	649	957	1 186 ¹⁾	109 ¹⁾	315 ¹⁾	12 ⁴⁾	11 ¹⁾	2 ⁰⁾	636 ⁹⁾	2 134 ²⁾	3 843 ⁶⁾	2 413 ⁵⁾	1 956 ^{9a)}
Rumānija	71	102	58	72	84	14 ⁵⁾	19 ^{2a)}	12 ⁴⁾	11 ¹⁾	2 ⁸⁾	184 ⁴⁾	103 ⁷⁾	57 ¹⁾	156 ¹⁾	360 ⁹⁾
Somija	1	3	4	46	23	0 ¹⁾	0 ³⁾	843 ³⁾	741 ⁹⁾	5 ⁹⁾	0 ¹⁾	2 ⁸⁾	9 ⁵⁾	89 ⁷⁾	60 ⁸⁾
Spānija	734	681	1 127	594	236 ³⁾	236 ³⁾	269 ¹⁾	8 ³⁾	5 ⁹⁾	—	3 843 ³⁾	3 589 ⁵⁾	14 440 ⁶⁾	11 103 ⁵⁾	15 ¹⁾
Šveice	25	38	35	20	17	4 ⁷⁾	5 ¹⁾	2 ⁷⁾	2 ⁸⁾	0 ⁹⁾	74 ⁰⁾	159 ²⁾	69 ¹⁾	33 ³⁾	15 ¹⁾
Ungārija	56	20	31	49	50	11 ²⁾	4 ¹⁾	10 ⁴⁾	12 ⁸⁾	16 ⁷⁾	189 ⁸⁾	32 ⁹⁾	125 ³⁾	92 ⁵⁾	111 ⁶⁾
Urūgvaja	6	6	6	17	2	1 ⁹⁾	2 ⁸⁾	2 ¹⁾	0 ⁹⁾	0 ⁷⁾	102 ^{6a)}	86 ^{6a)}	86 ^{6a)}	70 ^{6a)}	3 ¹⁾
Vācija	504	642 ¹⁾	140	103	—	178 ²⁾	127 ^{6a)}	32 ⁰⁾	13 ⁶⁾	—	2 002 ⁰⁾	1 112 ¹⁾	3 434	760 ²⁾	—
Zviedrija	193	182	152	1740	3 463 ¹⁾	40 ⁹⁾	50 ¹⁾	812 ¹⁾	1 353 ⁶⁾	1 796 ¹⁾	6 386 ²⁾	6 463 ⁰⁾	14 818 ⁸⁾	19 308 ⁷⁾	15 456 ^{5a)}
Z. Amer.	894	808	1 562	1 740	—	279 ³⁾	242 ⁸⁾	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Pēc T. S. Starptautiskā darba biroja gada grāmatas «L'année sociale 1935.»
 1) Pagaidu skaitļi. 2) Streikojošo uzņēmumu skaits.

Grafika.

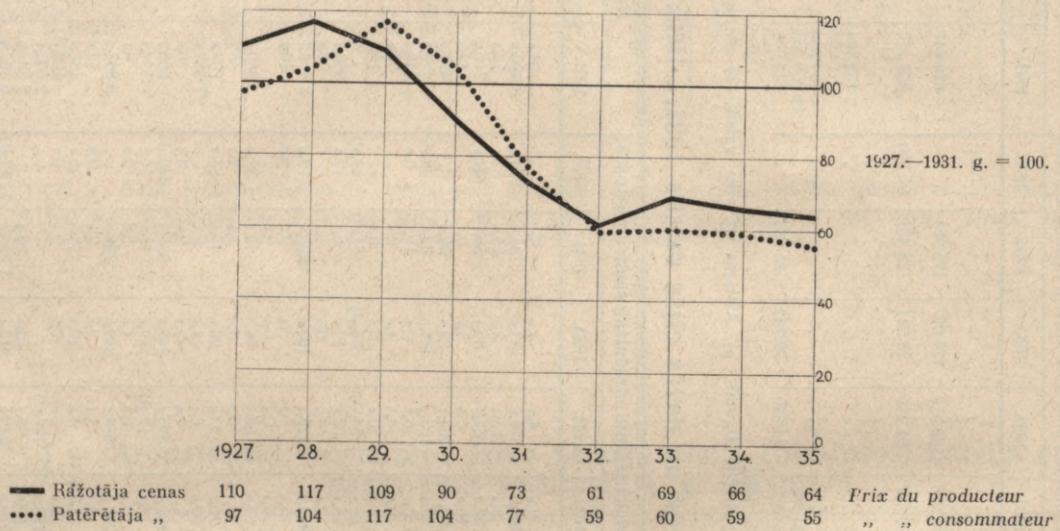
Graphiques

Cenas un dzīves dārdzība.

Prix et coût de la vie.

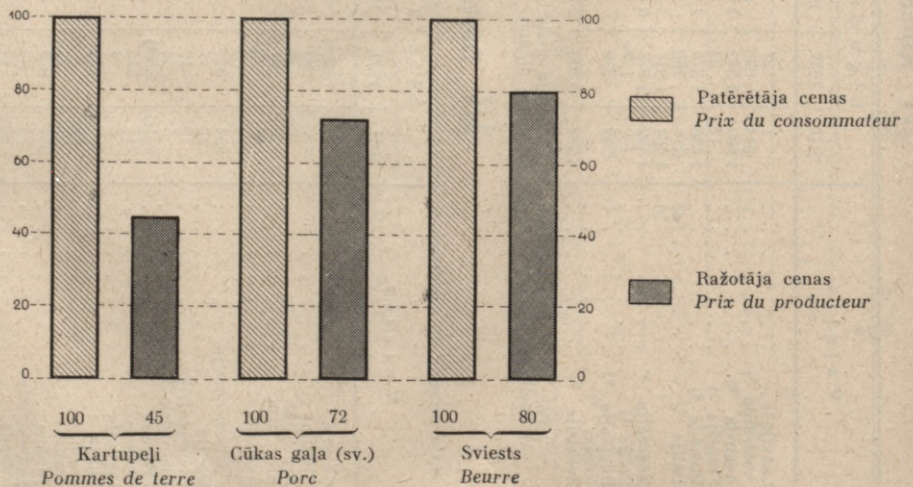
1. Lauksaimniecības produktu ražotāja un patērētāja cenas 1927.—1935. g.

1. *Prix du producteur et du consommateur des produits agricoles de 1927 à 1935.*

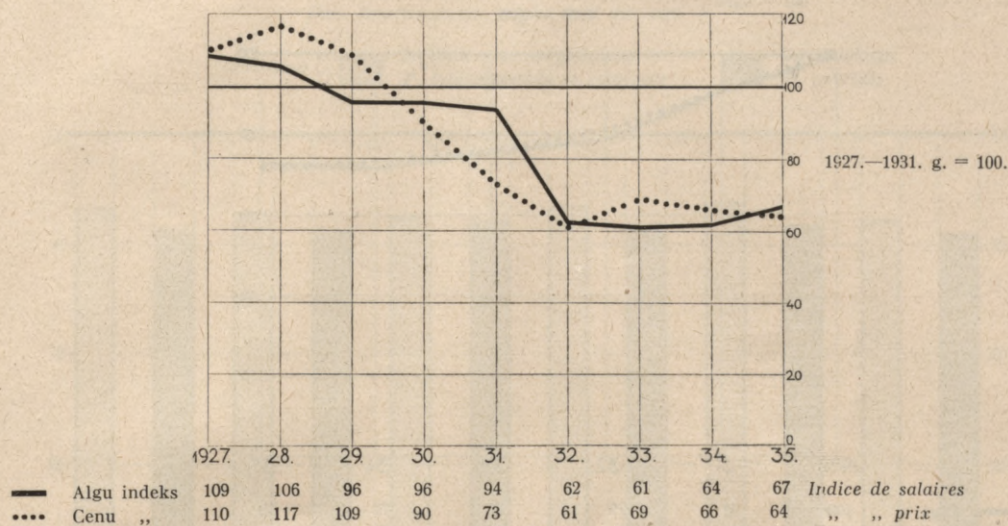
2. Dažu lauksaimniecības produktu ražotāja un patērētāja cenas 1935. gadā.

2. *Prix du producteur et du consommateur des certains produits agricoles en 1935.*

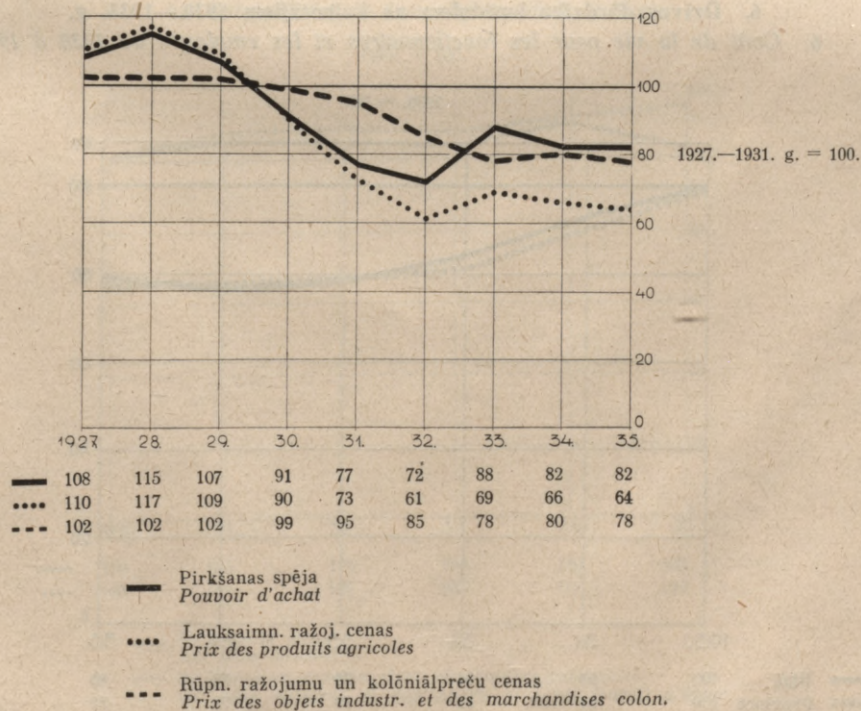
3. Lauksaimniecības produktu ražotāja cenas un laukstrādnieku algas 1927.—1935. g.

3. Prix du producteur des produits agricoles et salaires des ouvriers agricoles de 1927 à 1935.

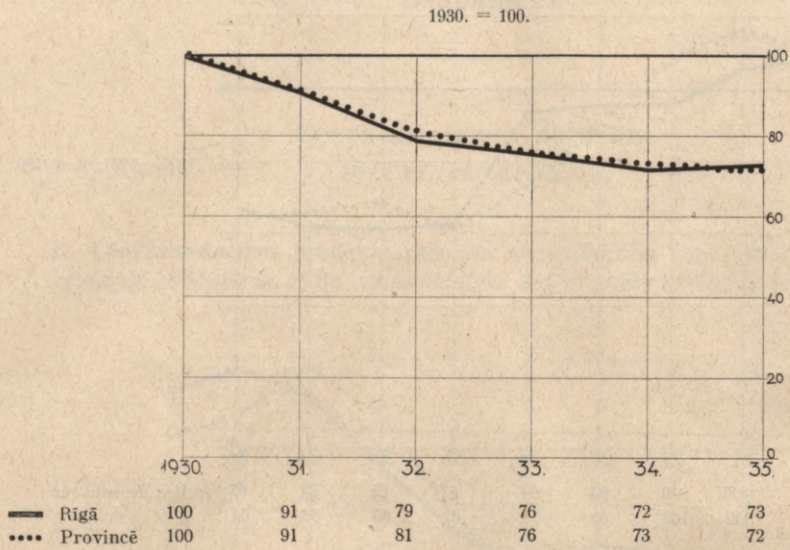

4. Lauksaimnieka pirkšanas spējas 1927.—1935. g.

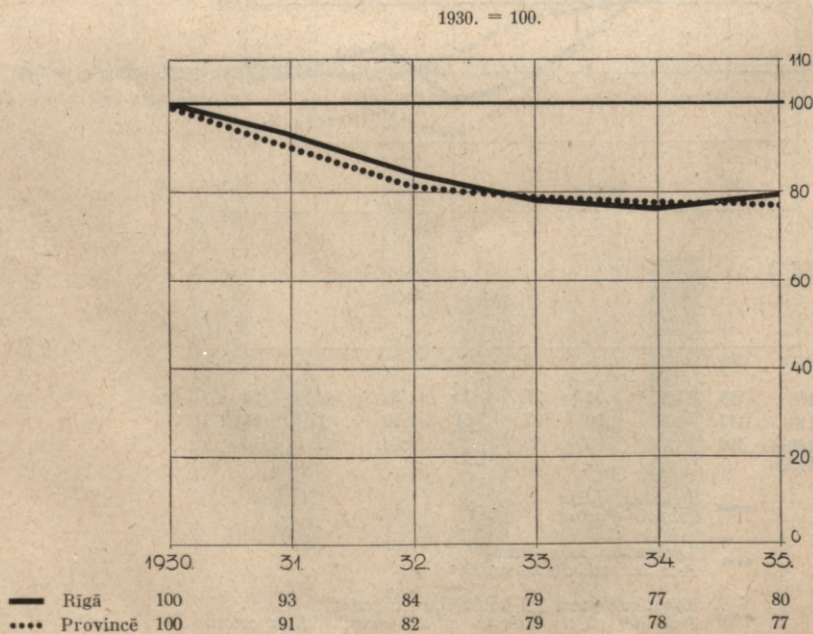
4. Pouvoir d'achat de l'agriculteur de 1927 à 1935.

5. Dzīves dārdzība strādniekiem 1930.—1935. g.
5. Coût de la vie pour les ouvriers de 1930 à 1935.

6. Dzīves dārdzība ierēdņiem un kalpotājiem 1930.—1935. g.
6. Coût de la vie pour les fonctionnaires et les employés de 1930 à 1935.

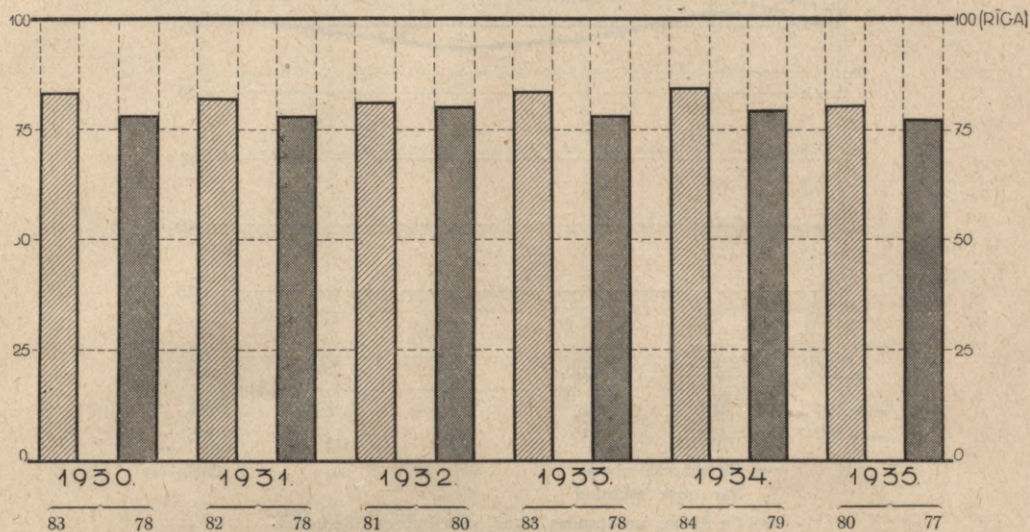

7. Dzīves dārdzība 1930.—1935. g.

7. Coût de la vie de 1930 à 1935.

Ierēdņiem, kalpotājiem un strādniekiem } Rīgā = 100
 Pour fonctionnaires, employés et ouvriers

Provincē { Ierēdņiem un kalpotājiem } Strādniekiem
 P. fonctionnaires et employés } P. ouvriers

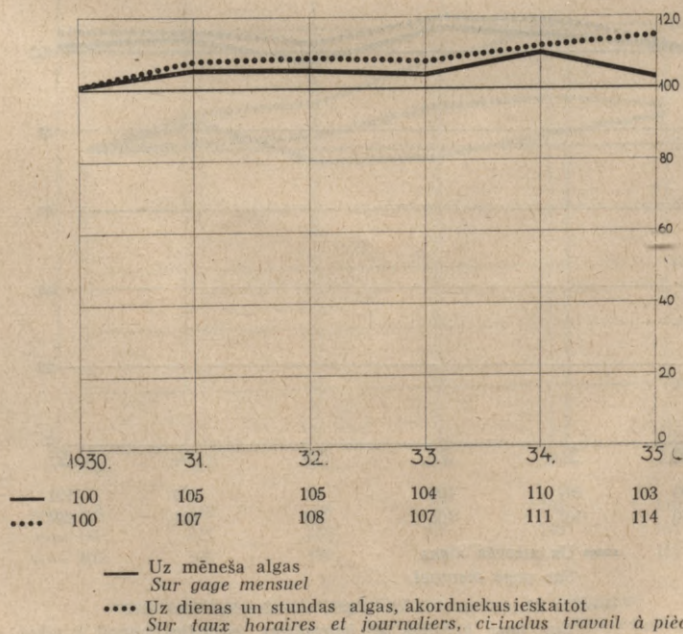
Nomināl- un reālalgas.

Salaires nominaux et réels.

8. Nekvalificēta strādnieka reālālga Rīgā.

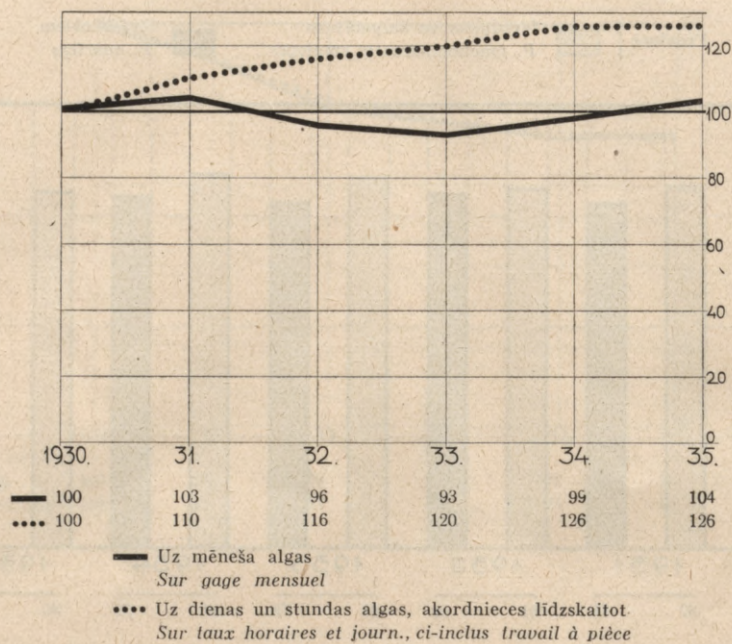
8. Salaire réel de l'ouvrier nonqual. à Riga.

1930. = 100.

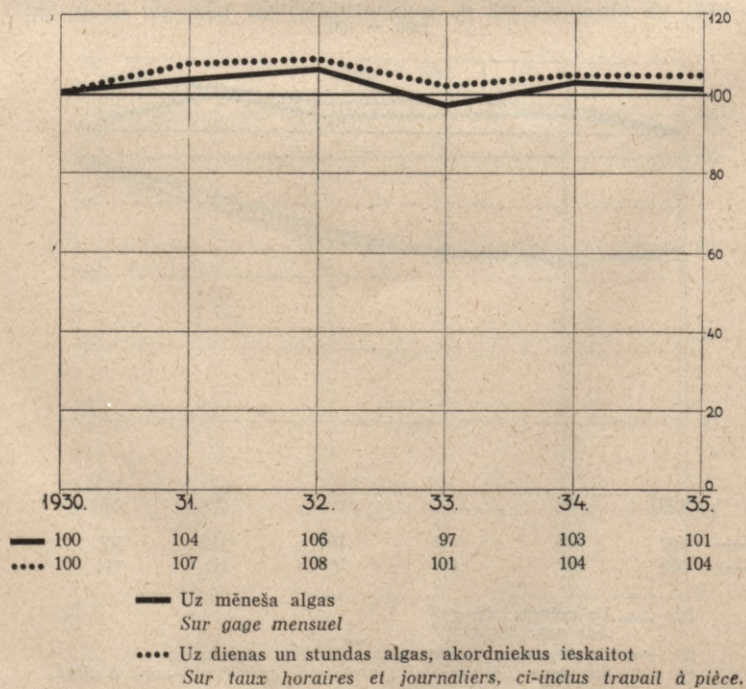
9. Nekvalificētas strādnieces reālālga Rīgā.
9. Salaire réel de l'ouvrière nonqual. à Riga.

1930. = 100.

10. Kvalificēta strādnieka reālālga Rīgā.
10. Salaire réel de l'ouvrier qual. à Riga.

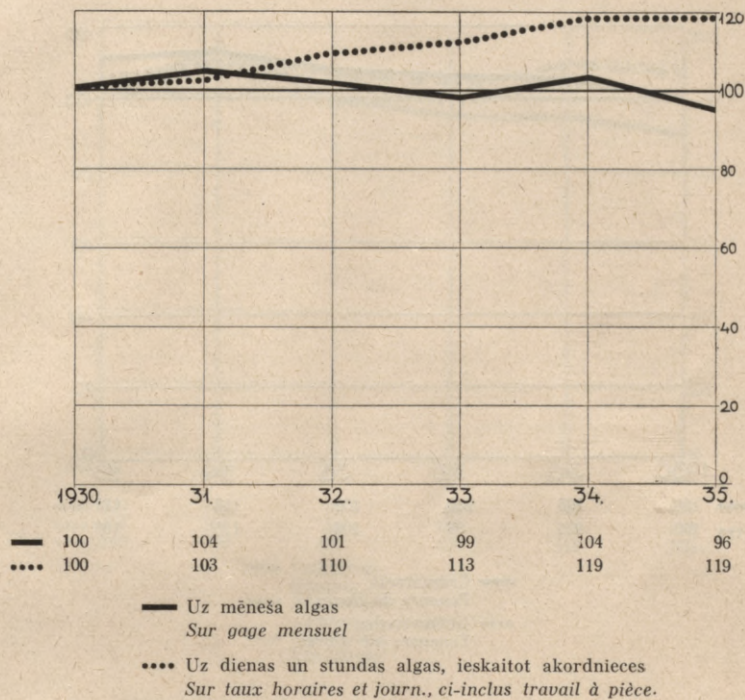
1930. = 100.

11. Kvalificētas strādnieces reālalgā Rīgā.

11. Salaire réel de l'ouvrière qual. à Riga.

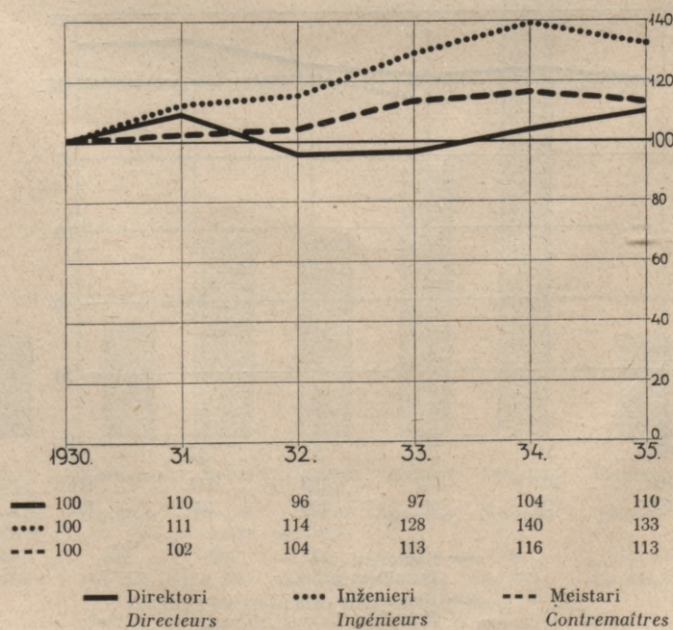
1930. = 100

12. Direktoru, inženieru un meistarū reālalgas Rīgas privātos uzņēmumos 1930.—1935. g.

12. Salaires réels des directeurs, des ingénieurs et des contremaîtres dans les entreprises privées à Riga de 1930 à 1935.

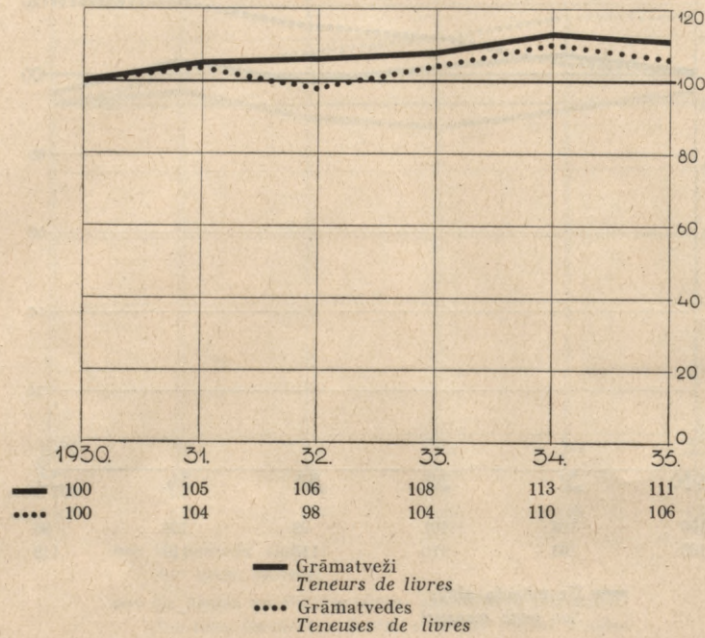
1930. = 100

13. Grāmatvežu reālalgas Rīgas privātos uzņēmumos 1930.—1935. g.

13. Salaires réels des teneurs (-euses) de livres dans les entreprises privées à Riga de 1930 à 1935.

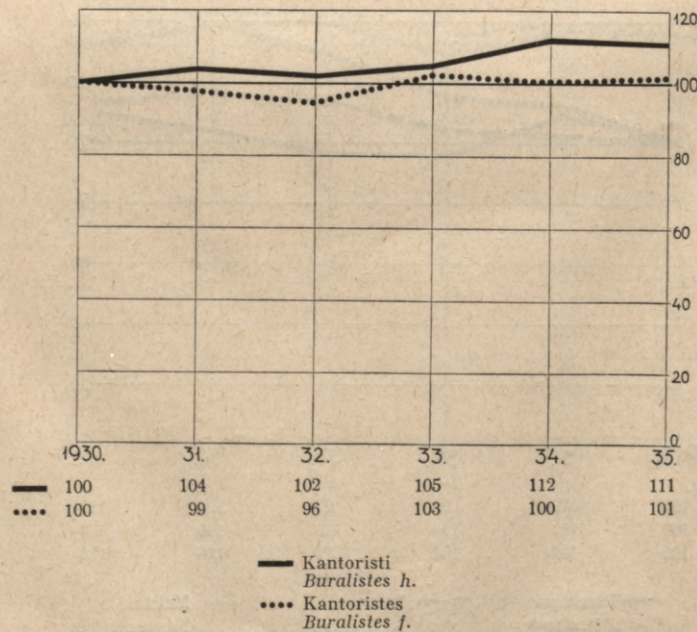
1930. = 100

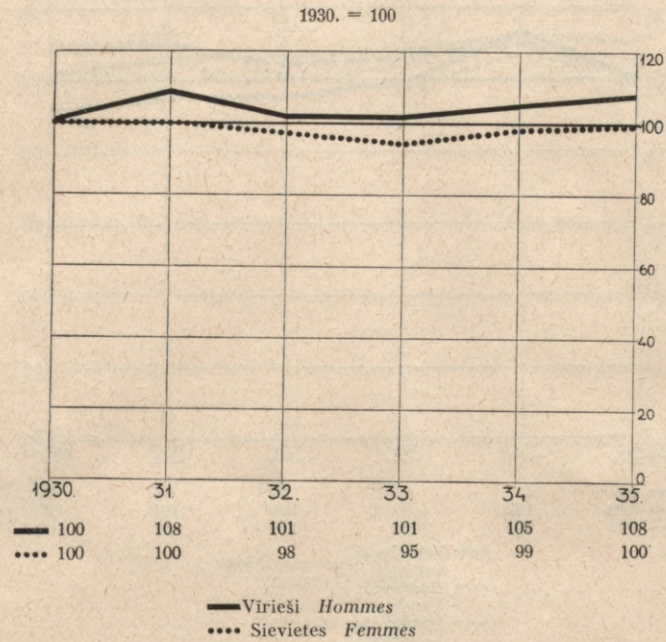
14. Kantoristu reālalgas Rīgas privātos uzņēmumos 1930.—1935. g.

14. Salaires réels des commis de bureau dans les entreprises privées à Riga de 1930 à 1935.

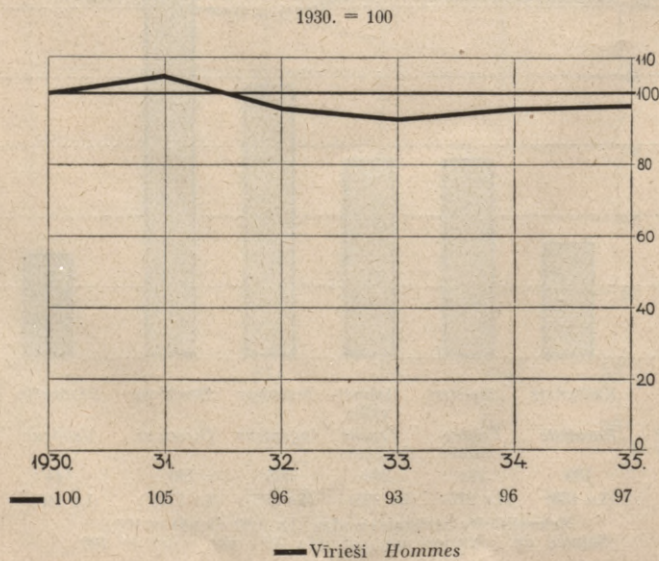
1930. = 100

17. Nekvalificētu strādnieku reālalgas provincēs pilsētās.
 17. Salaires réels des ouvriers nonqual. dans les villes provinciales.

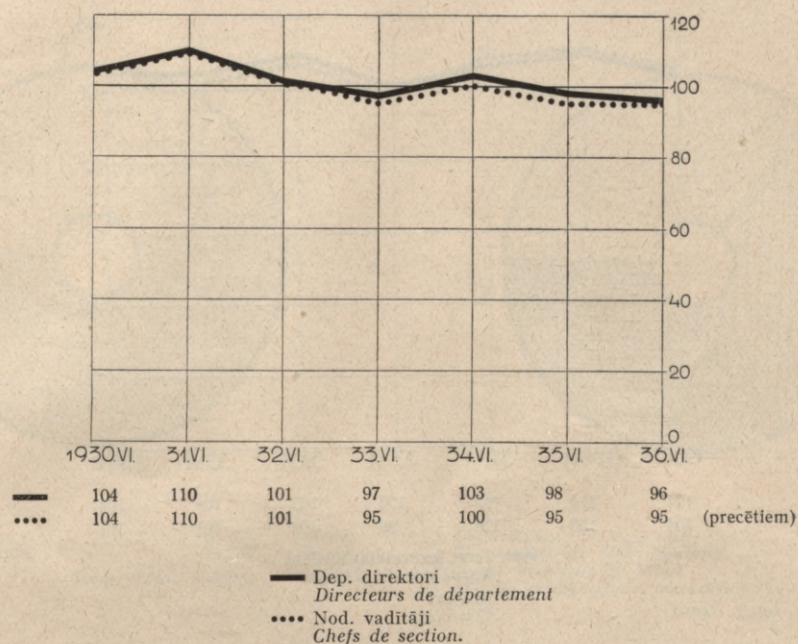
18. Kvalificētu strādnieku reālalgas provincēs pilsētās.
 18. Salaires réels des ouvriers qual. dans les villes provinciales.

19. Departamenta direktoru un nodaļas vadītāju reālalgas civilresoros 1930.—1936. g.

19. Salaires réels des directeurs de département et des chefs de section du service d'Etat de 1930 à 1936.

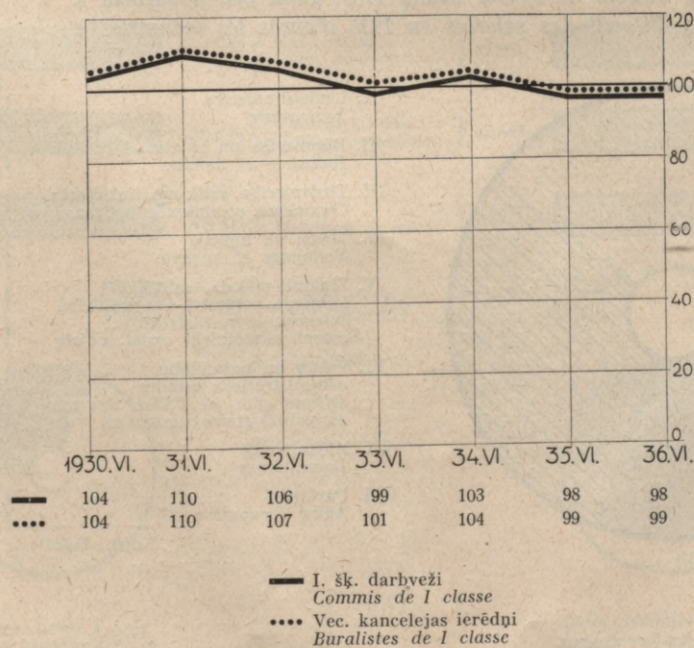
1930. = 100

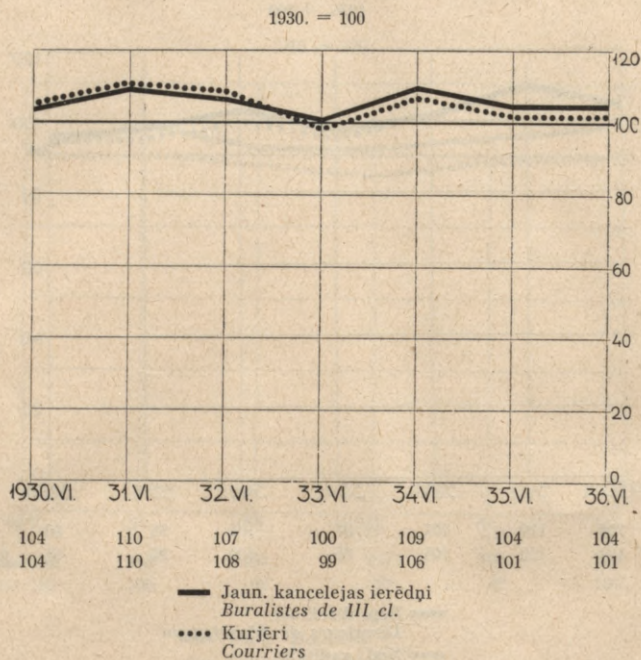
20. Darbvežu un vecāko kancelejas ierēdņu reālalgas civilresoros 1930.—1936. g.

20. Salaires réels des commis et des buralistes de I classe des départements d'Etat de 1930 à 1936.

1930. = 100

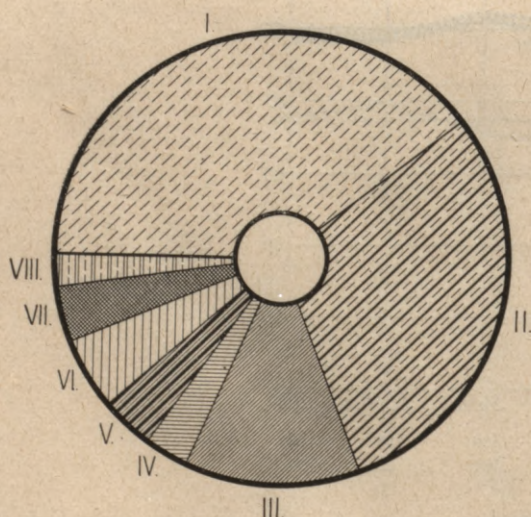

21. Jaunāko kancelejas ierēdņu un kurjēru reālalgas civilresoros 1930.—1936. g.
21. Salaires réels des buralistes de III classe et des courriers de 1930 à 1936.

Algoto darbnieku skaits un sastāvs.
Effectif et structure des travailleurs salariés.

22. Algoto darbnieku skaits 1935. gadā pēc nodarbēm*).
22. Effectif des salariés en 1935 d'après les industries*).

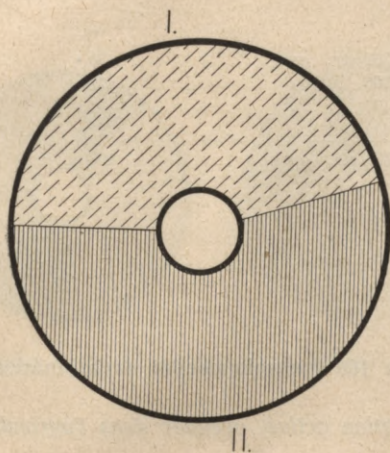

	Tūkstošos En milliers	%
I. Lauksaimniecība Agriculture	146	39,2
II. Rūpniecība un amats. Industrie et métiers	111	29,8
III. Tirdzniecība, satiksme, transports Commerce, communication, transport	47	12,6
IV. Tīrība un higiēna Nettoyage et hygiène	11	3,0
V. Zinātne, māksla, izglītība, kameronas, notāriāti, soc. palīdzība Sciences, arts, instruction, chambres, notaires, assist. sociale	14	3,8
VI. Valsts un pašvaldību administratīvās iestādes Offices adm. de l'Etat, des mu- nicipalités et des communes	20	5,4
VII. Mājkalpotāji Domestiques	15	4,0
VIII. Pārējie Autre occupation	8	2,2
Kopā. Total	372	100,0

*) Pagaidu skaitļi. Chiffres provisoires.

23. Algotie laukstrādnieki 1935. gadā pēc dzimuma.

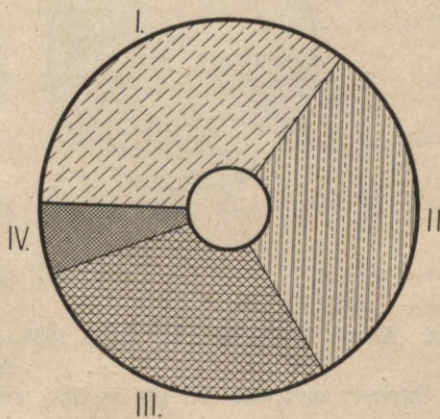
23. Ouvriers agricoles salariés en 1935 par sexe.

I. Viriešu Hommes	65.906	45,4%
II. Sieviešu Femmes	79.399	54,6%
Kopā Total	145.305	100,0%

24. Algotie laukstrādnieki 1935. gadā pēc darba katēgorijām.

24. Ouvriers agricoles salariés en 1935 par catégories du travail.

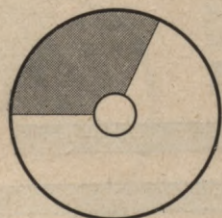

I. Gada str-ku Ouvr. annuels	50.123	34,8%
II. Vasaras str-ku Ouvr. saisonn.	45.887	31,6%
III. Ganu Gardeurs de bétail	40.015	27,5%
IV. Mēneša str-ku Ouvr. mensuels	9.280	6,4%
Kopā Total	145.305	100,0%

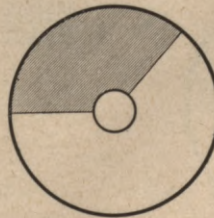
25. Algotie laukstrādnieki 1935. gadā pēc dzimuma un darba katēgorijām.

25. Ouvriers agricoles salariés en 1935 par sexe et catégories du travail.

Virieši Hommes		Sievietes Femmes	
21.132	{ Gada str-ki Ouvr. annuels }	28.991	
20.335	{ Vasaras str-ki Ouvr. saisonniers }	25.552	
19.303	{ Gani Gardeurs de bétail }	20.712	
5.136	{ Mēneša str-ki Ouvr. mensuels }	4.144	
65.906	{ Kopā Total }	79.399	

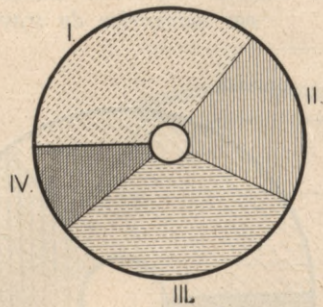

Gada strādnieku } 32,1%
Ouvriers annuels }

Gada strādnieču } 36,5%
Ouvrières annuelles }

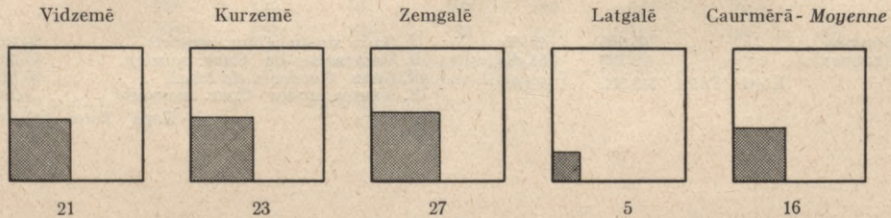
26. Algotie laukstrādnieki 1935. gadā pēc apgabaliem.
 26. Ouvriers agricoles salariés en 1935 par provinces.

		str. ouvr.	%
I. Vidzemē	52.201		35,9
II. Kurzemē	31.200		21,5
III. Zemgalē	46.409		31,9
IV. Latgalē	15.495		10,7
Kopā Total	145.305		100,0

26a. Algototo laukstrādnieku skaits 1935. gadā no katriem 100 lauksaimniecībā nodarbinātiem iedzīvotājiem.
 26a. Ouvriers agricoles salariés en 1935, en % de la population active, occupée dans l'agriculture.

26a. Ouvriers agricoles salariés en 1935, en % de la population active, occupée dans l'agriculture.

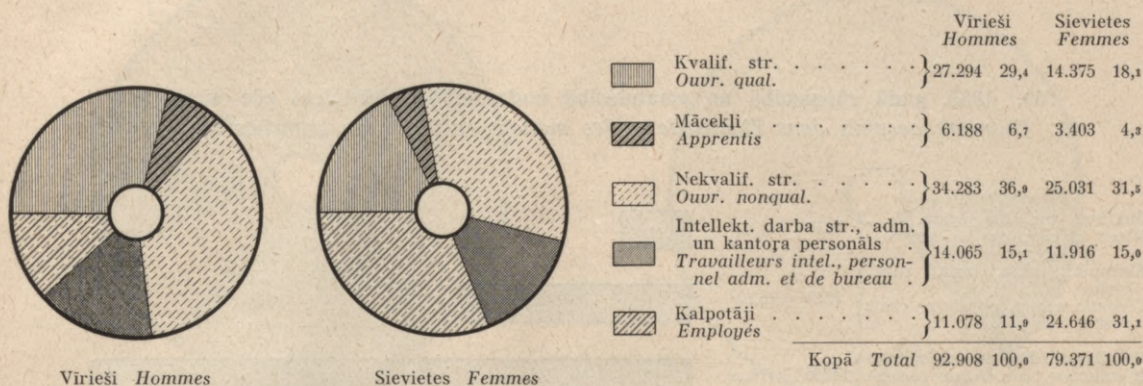

27. Algotie laukstrādnieki 1935. gadā pēc saimniecību lieluma grupām, kurās tie nodarbināti.
 27. Ouvriers agricoles salariés en 1935 par classes de superficie des exploitations les occupant.

Saimniecību lielums Classe de superficie des exploitations	Laukstrādnieku skaits Effectif des ouvr. agric.
1,01— 2,00 ha	843
2,01— 5,00 „	1.851
5,01— 10,00 „	4.514
10,01— 15,00 „	8.691
15,01— 20,00 „	15.662
20,01— 30,00 „	22.763
30,01— 50,00 „	39.613
50,01—100,00 „	44.043
100,01 un vairāk ha et plus	7.325

28. Rūpniecības, tirdzniecības, satiksmes, transporta u. c. nodarbju slimo kasēs apdrošinātie darbnieki 1935. g. pēc profesionālām grupām.

28. Salariés de l'industrie manufacturière, du commerce, de la communication, du transport et d'autres industries, assurés dans les caisses-maladie en 1935, d'après les groupes professionnels.

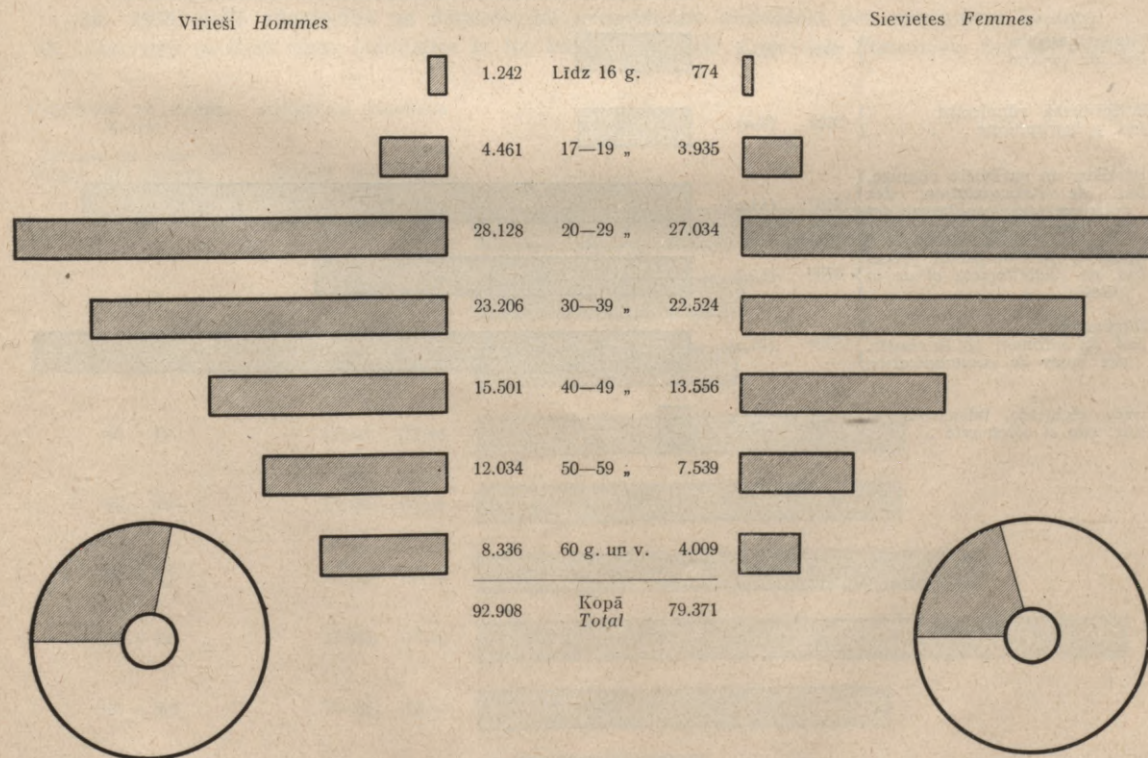

Virieši Hommes

Sievietes Femmes

29. Rūpniecības, tirdzniecības, satiksmes, transporta u. c. nodarbju slimo kasēs apdrošinātie darbnieki 1935. g. pēc dzimuma un vecuma.

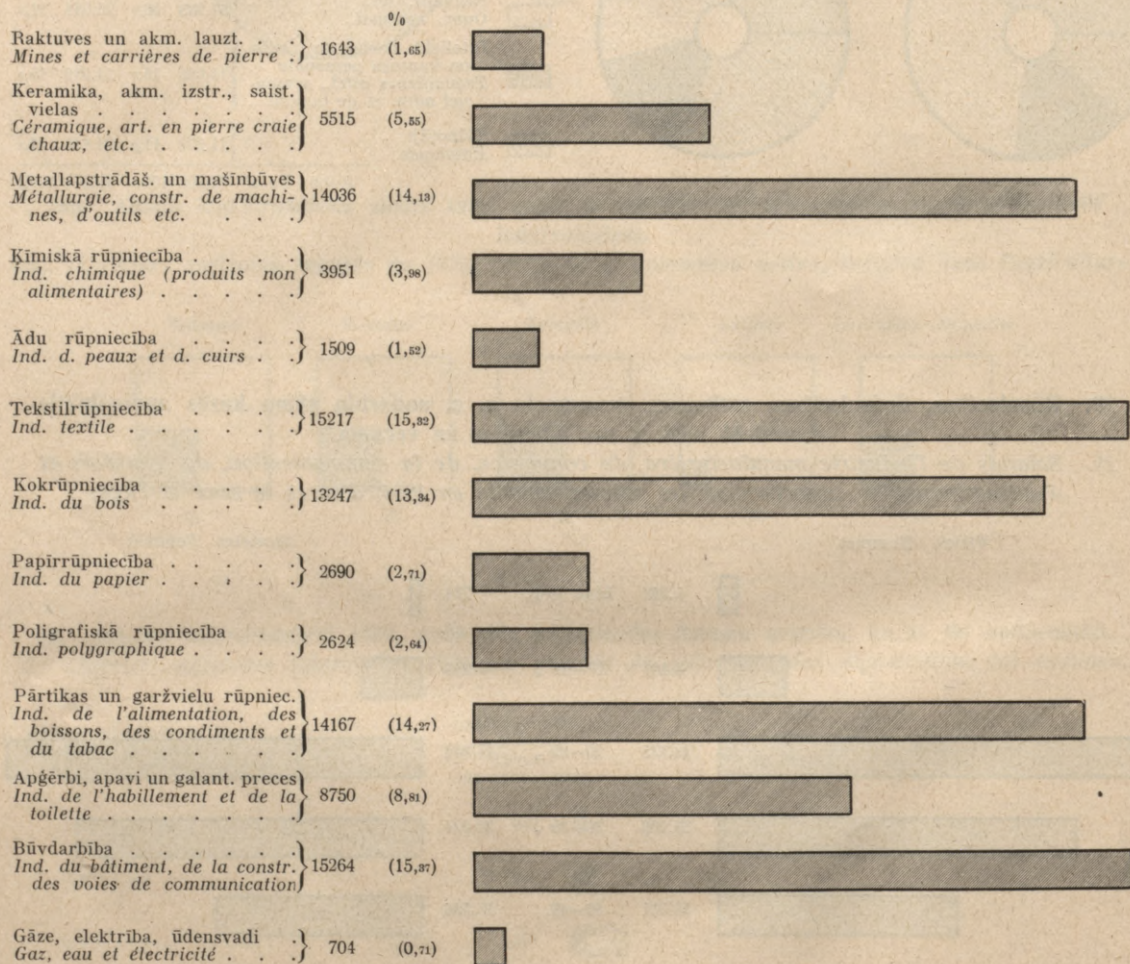
29. Salariés de l'industrie manufacturière, du commerce, de la communication, du transport et d'autres industries, assurés dans les caisses-maladie en 1935, d'après le sexe et l'âge.

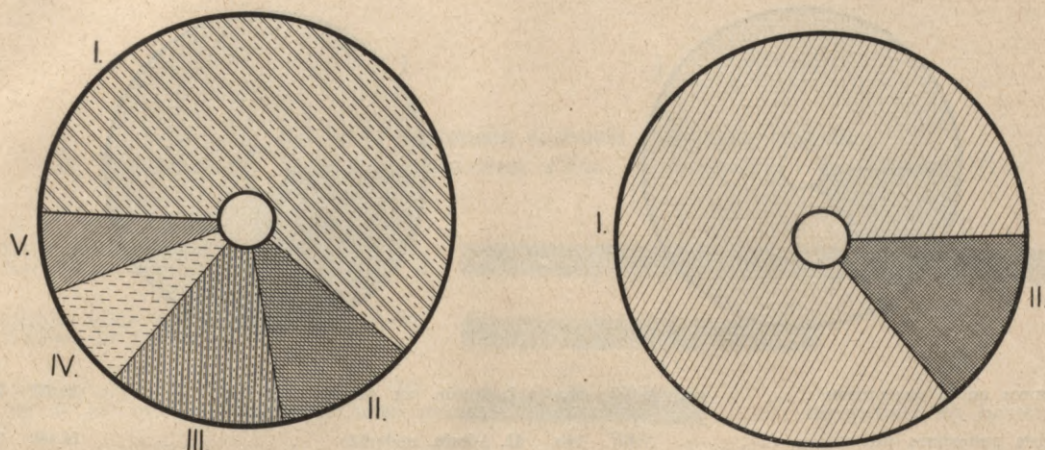
Jaunāki par 20 g. vai 50 g. un vec. } 28,0%
Agés de moins de 20 a. ou de 50 a. et plus

Jaunākas par 20 g. vai 50 g. un vec. } 20,4%
Agés de moins de 20 a. ou de 50 a. et plus

30. 1935. gadā rūpniecībā un amatniecībā nodarbinātie strādnieki pēc nozarēm.
30. Ouvriers occupés dans l'industrie et les métiers en 1935 par branches industrielles.

31. 1935. gadā rūpniecībā un amatniecībā nodarbinātie strādnieki pēc uzņēmumu atrašanās vietas.
31. Ouvriers occupés dans l'industrie et les métiers en 1935 d'après les localités.

Uzņēmumu atraš. vieta
Localité où l'entreprise
est située

Uzņēmumu atraš. vieta Localité où l'entreprise est située	Strādnieku skaits Nombre des ouvriers	
I. Rīgā	60.186	(60,00%)
II. Vidzemē	11.037	(11,11%)
III. Kurzemē	13.503	(13,60%)
IV. Zemgalē	8.464	(8,52%)
V. Latgalē	6.127	(6,12%)
Kopā Total	99.317	(100,00%)

Uzņēmumu atraš. vieta
Localité où l'entreprise
est située

Uzņēmumu atraš. vieta Localité où l'entreprise est située	Strādnieku skaits Nombre des ouvriers	
I. Pilsētās Dans les villes	85.149	(85,72%)
II. Laukos Dans les localités rurales	14.168	(14,27%)
Kopā Total	99.317	(100,00%)

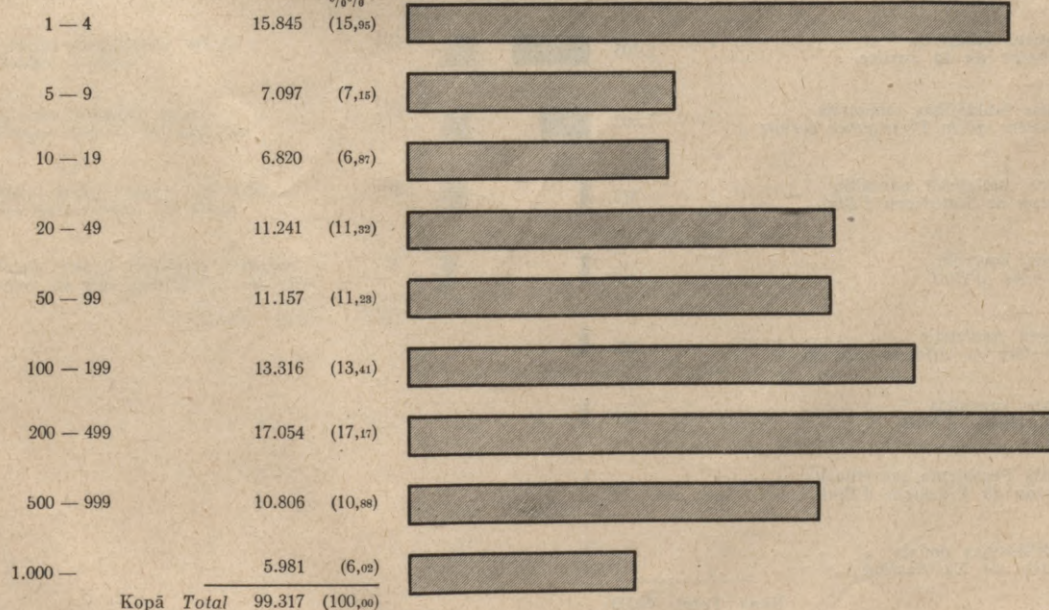
32. 1935. gadā rūpniecībā un amatniecībā nodarbinātie strādnieki pēc uzņēmumu lieluma.

32. Ouvriers occupés dans l'industrie et les métiers en 1935 d'après la dimension des entreprises.

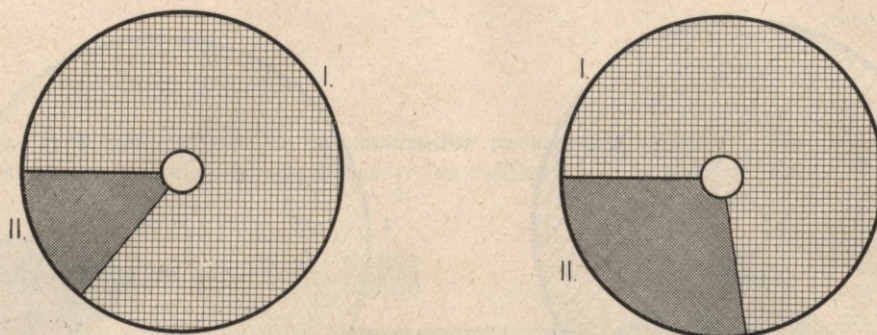
Uzņēmumi ar strādņ. Strādnieku kopskaits
skaitu:

Entreprises avec le
nombre des ouvriers
(de — à):

Effectif total des
ouvriers
%/%

33. Valsts algotie darbinieki 1936. gada sākumā pēc darba vietas rakstura.
33. *Travailleurs d'Etat au commencement de 1936 d'après le caractère du service.*

		o/o		o/o	
I. Resoros un to uzņēmumos	45.099	85,0	I. Kultūr. un saimn. nodarbēs	38.077	72,5
<i>Personnel des départements</i>			<i>Services cultur. et économ.</i>		
II. Valsts autonomos uzņēmumos	7.427	14,1	II. Admin. nodarbēs	14.449	27,5
<i>Pers. des entreprises autonomes d'Etat</i>			<i>Services admin.</i>		
Kopā Total	52.526	100,0	Kopā Total	52.526	100,0

34. Civilresoru iestāžu un saimniecisko uzņēmumu darbinieki 1936. gada sākumā.

34. *Personnel des services et des entreprises des départements d'Etat au commencement de 1936.*

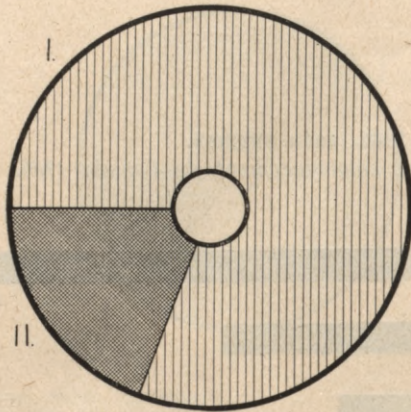
Satiksmes ministrija	19.711	
<i>Ministère de la Communication</i>		
Zemkopības ministrija	8.245	
<i>Ministère de l'Agriculture</i>		
Iekšlietu ministrija	4.897	
<i>Ministère de l'Intérieur</i>		
Izglītības ministrija	3.821	
<i>Ministère de l'Instruction publique</i>		
Finanču ministrija	3.604	
<i>Ministère des Finances</i>		
Tieslietu ministrija	2.395	
<i>Ministère de la Justice</i>		
Tautas labklājības ministrija	1.502	
<i>Ministère de la Prévoyance sociale</i>		
Valsts statistiskā pārvalde	317	
<i>Bureau de Statistique d'Etat</i>		
Valsts kontrole	229	
<i>Contrôle d'Etat</i>		
Ārlietu ministrija	220	
<i>Ministère d. Affaires étrangères</i>		
Valsts kanceleja	129	
<i>Chancellerie d'Etat</i>		
Valsts Prezidenta sekretāriāts	19	
<i>Bureau du Président d'Etat</i>		
Kodifikācijas nodaļa	10	
<i>Section de Codification</i>		
Kopā Total	45.099	

35. Autonomo uzņēmumu darbinieki 1936. gada sākumā.

35. *Personnel des entreprises autonomes d'Etat au commencement de l'année 1936.*

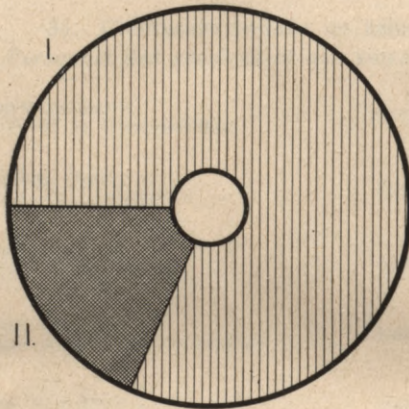
Valsts elektrotehniskā fabrika <i>Fabrique électrotechn. d'Etat</i>	2.103	
Liepājas drāšu fabrika <i>Tréfilerie de Liepāja</i>	1.250	
Liepājas kaļa ostas darbnīcas <i>Atel. du port mil. de Liepāja</i>	850	
Latvijas banka <i>Banque de Lettonie</i>	784	
Jelgavas cukura fabrika <i>Sucrierie à Jelgava</i>	489	
Liepājas cukura fabrika <i>Sucrierie à Liepāja</i>	483	
Krustpils cukura fabrika <i>Sucrierie à Krustpils</i>	440	
Valsts zemes banka <i>Banque foncière d'Etat</i>	427	
Latvijas tālgrāfa aģentūra <i>Agence télégr. de Lettonie</i>	148	
Valsts kuģu pārvalde <i>Administration des navires d'Etat</i>	139	
Latvijas nacionālais teātris <i>Théâtre national</i>	105	
Latvijas hipotēku banka <i>Banque hypoth. de Lettonie</i>	89	
Juglas elektr. uzņēm. pārvalde <i>Entreprise électr. de Jugla</i>	82	
Valsts cukura monopola pārvalde <i>Adm. du monopole d'Etat du sucre</i>	38	
Kopā	Total	7.427

36. Valsts algotie darbinieki 1936. gada sākumā pēc dzimuma.
36. *Travailleurs d'Etat au commencement de 1936 par sexe.*

Resoros *Départements:*

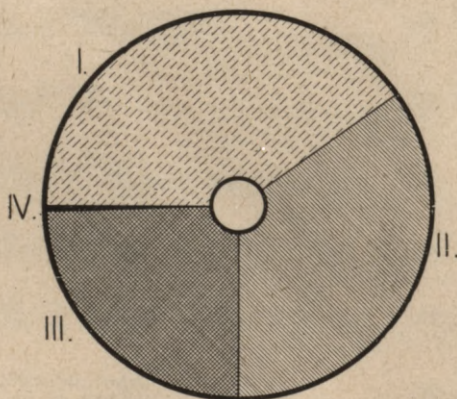
I. Vīrieši	<i>Hommes</i>	36.288	80,5%
II. Sievietes	<i>Femmes</i>	8.811	19,5%
Kopā			<i>Total</i>	45.099 100,0%

Autonomos uzņēmumos *Entreprises autonomes d'Etat:*

I. Vīrieši	<i>Hommes</i>	6.063	81,4%
II. Sievietes	<i>Femmes</i>	1.364	18,6%
Kopā			<i>Total</i>	7.427 100,0%

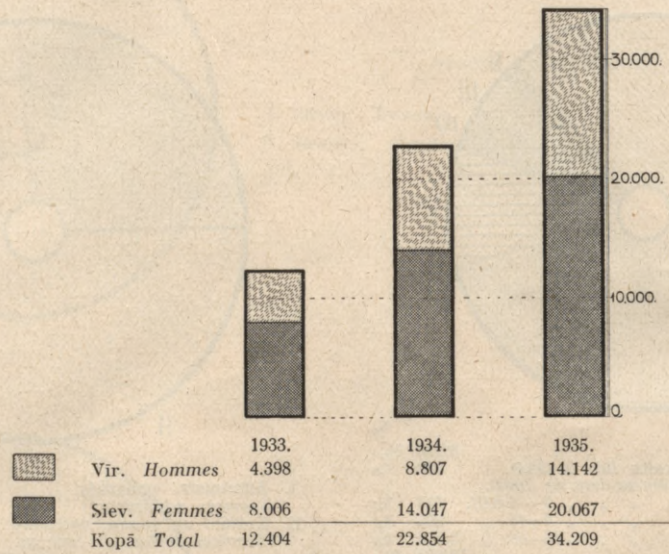
37. Valsts algotie darbinieki 1936. gada sākumā pēc iestāžu vai uzņēmumu atrašanās vietām.
37. *Travailleurs d'Etat au commencement de 1936 par localités du service.*

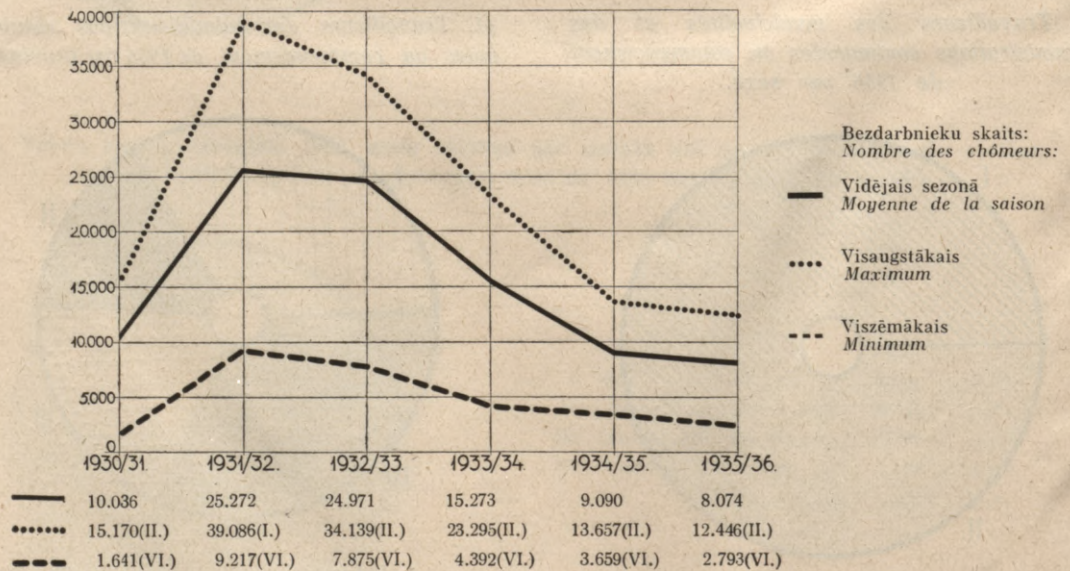
I. Rīgā	20.908	39,5%	
II. Citās pilsētās	<i>Autres villes</i>	18.514	35,2%	
III. Laukos	<i>Localités rurales</i>	12.966	24,7%	
IV. Ārzemēs	<i>A l'Etranger</i>	138	0,6%	
Kopā			<i>Total</i>	52.526 100,0%

Darba tirgus.
Marché du travail.

42. 1933.—1935. g. no ārzemēm ievestie laukstrādnieki
42. Ouvriers agricoles venus de l'étranger de 1933 à 1935.

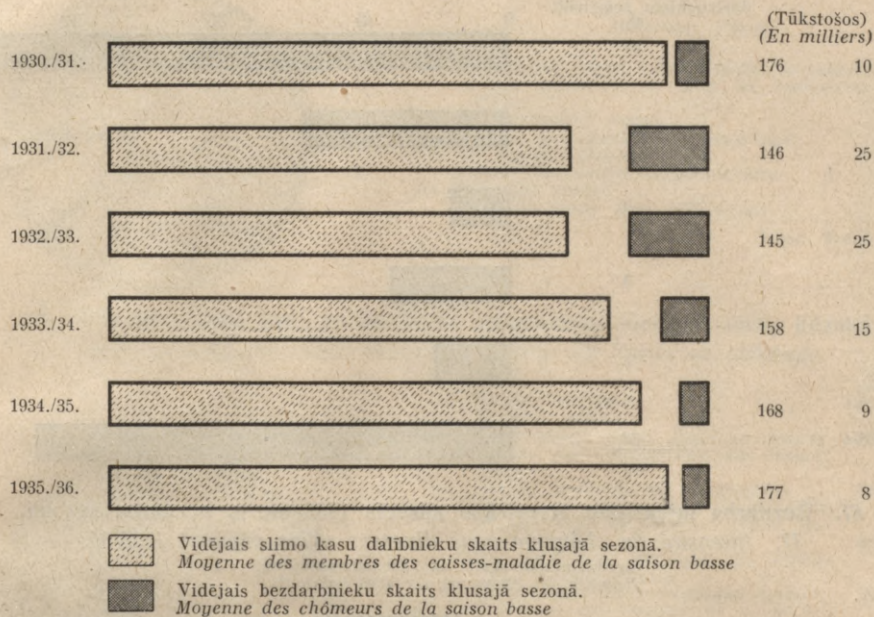

43. Bezdarbs pilsētās 1930./31.—1935./36. g. klusajās sezonās*).
43. Chômage dans les villes pendant les saisons basses de 1930/31 à 1935/36).*

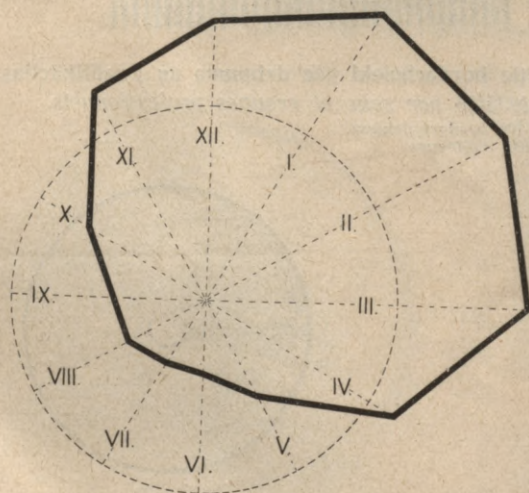
*) Klusā sezona — periods no oktobra līdz jūnijam.
Saison basse: octobre — juin.

44. Bezdarbs un nodarbinātība pilsētās 1930./31.—1935./36. g. klusajās sezonās.
44. Chômage et employment dans les villes pendant les saisons basses de 1930/31 à 1935/36.

Klusā sezona — periods no oktobra līdz jūnijam.
Saison basse: octobre — juin.

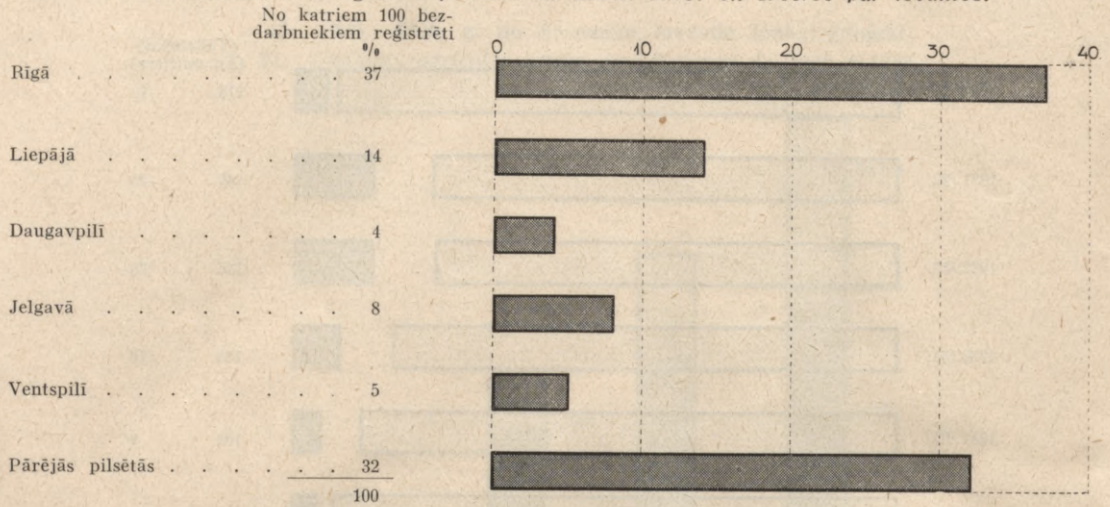
45. Bezdarba sezonālais raksturs pilsētās.
45. Caractère saisonnier du chômage dans les villes.

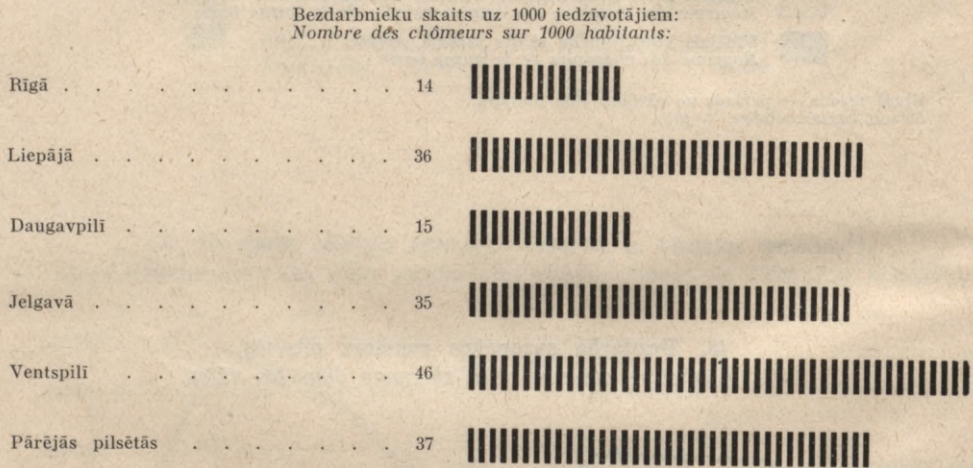
1931.—1935.		
Bezdarbnieki (tūkstošos)	Chômeurs (en milliers)	I.—XII. = 100.
I.	24,5	174
II.	25,0	177
III.	23,7	168
IV.	16,2	115
V.	7,9	56
VI.	5,4	38
VII.	5,2	38
VIII.	6,2	45
IX.	6,7	48
X.	10,0	71
XI.	17,2	122
XII.	20,5	145
I.—XII.	14,1	100

Aploce — gada caurmērs.
Le cercle — moyenne annuelle.

46. 1935./36. g. bezdarba sezonā reģistrētie bezdarbnieki pēc vietām.
46. Chômeurs enregistrés pendant la saison basse en 1935/36 par localités.

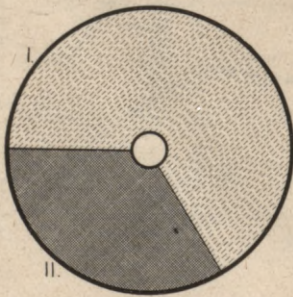

47. Bezdarba intensitāte atsevišķās pilsētās 1935./36. g. bezdarba sezonā.
47. Intensité du chômage dans diverses villes pendant 1935/36.

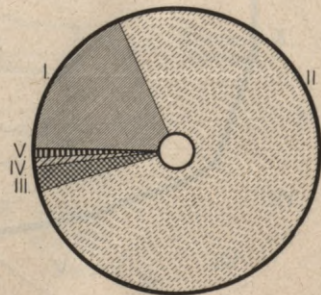

48. 1935./36. g. bezdarba sezonā reģistrētie bezdarbnieki pēc dzimuma un kvalifikācijas.
48. Chômeurs enregistrés pendant 1935/36 par sexe et groupes professionnels.

No katriem 100 bezdarbniekiem:
 Sur 100 chômeurs:

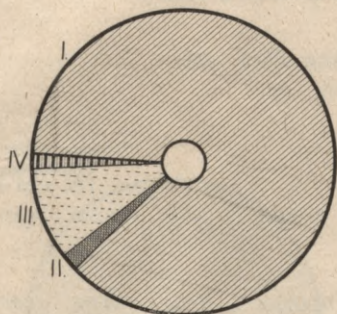
I. Viriešu *Hommes* 66
 II. Sieviešu *Femmes* 34

I. Kvalif. str. *Ouvr. qual.* 18
 II. Nekval. „ „ *nonqual.* 77
 III. Laukstr. „ „ *agricoles* 3
 IV. Kalpotāji *Employés* 1
 V. Intell. darbn. *Trav. intell.* 1

49. Intelligēnto bezdarbnieku novietošana 1935. gadā.

49. Placement des chômeurs intellectuels en 1935.

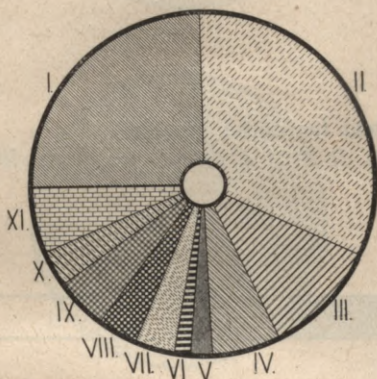

Novietoti: Placés:

		%
I.	Kā pagaidu darbn. valsts iestādēs un uzņēm. <i>Comme surnuméraires dans les institutions d'Etat</i>	2.104 86,5
II.	Kā audzinātāji laukos <i>Comme précepteurs à la campagne</i>	46 1,9
III.	Kā papildu skolotāji <i>Comme instituteurs supplémentaires</i>	245 10,1
IV.	Skolotāju kursos <i>Dans des cours pour instituteurs</i>	37 1,5
Kopā Total		2.432 100,0

50. 1935./36. saimn. gadā no Bezdarba apkaŗošanas fonda atvēlētie līdzekļi.

50. Sommes assignées dans l'exercice 1935/36 du Fonds de chômage.

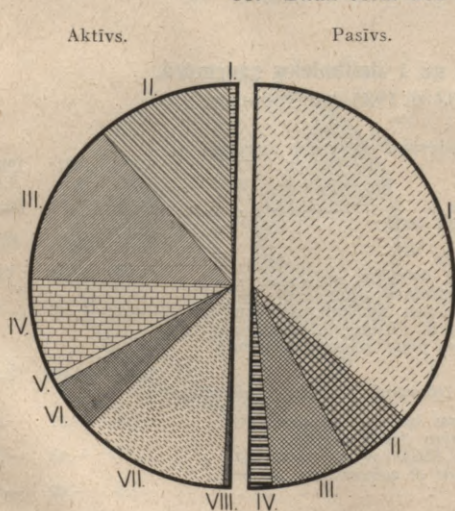
		Latos En Ls	%
I.	Sabiedr. darbiem <i>Travaux publics</i>	1.532.115	24,9
II.	Brīva līguma darbn. algošanai resoros <i>Salaires des surnuméraires des départ. d'Etat</i>	1.980.589	32,1
III.	Pabalsti bezdarbn. un to ģimenēm. <i>Secours aux chômeurs et leurs familles</i>	678.335	11,0
IV.	Trūcīgo ģim. bērnu novietošana vasarā laukos <i>Placement à la campagne des enfants des familles pauvres</i>	400.000	6,5
V.	Darba meklētāju novietošanai darbā <i>Placement des demandeurs de place</i>	120.950	2,0
VI.	Stipendijas studentiem <i>Bourse aux étudiants</i>	90.000	1,5
VII.	Pabalsti arodorganizācijām <i>Subsidés aux syndicats</i>	233.308	3,8
VIII.	Bezdarba apkaŗošana kuģniecībā <i>Pour la lutte contre le chômage dans la navigation</i>	220.625	3,6
IX.	Kapitāla ieguldījumi kūdras fabrikās <i>Placement des capitaux pour les tourbières</i>	310.670	5,0
X.	Daŗādiem izdevumiem <i>Dépenses diverses</i>	207.676	3,4
XI.	1934./35. saimn. gada rēķinu kārtošanai <i>A l'arrêté de comptes dans l'exercice 1934/35.</i>	385.500	6,2
Kopā Total		6.159.768	100,0

Sociālā apdrošināšana.

Assurance sociale.

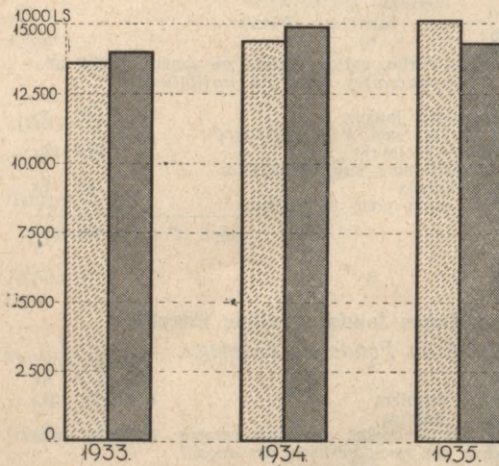
51. Slimo kasu kopbilance uz 1936. g. 1. janvāri.

51. Bilan total des caisses-maladie au 1 janvier 1936.

		Ls	%
Aktīvs:			
I.	Kase <i>Encaisse</i>	159.928	1,20
II.	Noguldījumi un tek. rēķ. <i>Dépôts et comptes courantes</i>	2.707.924	21,39
III.	Nekustami īpaŗumi. <i>Immeubles</i>	3.376.121	26,68
IV.	Inventārs <i>Inventaire</i>	1.796.071	14,19
V.	Kasu ārstn. iestādes <i>Etablissements sanitaires des caisses-maladie</i>	179.861	1,42
VI.	Dalības nauda sl. kasu kopuzņēmum. <i>Particip. aux entreprises communes d. cais.-mal.</i>	1.072.524	8,47
VII.	Dēbitori <i>Débiteurs</i>	3.261.254	25,76
VIII.	Pārējie aktīvi <i>Autres</i>	108.166	0,85
Kopā Total		12.661.849	100,00
Pasīvs:			
I.	Rezerves kapitāls <i>Capital de reserve</i>	9.196.631	72,63
II.	Īpaŗumu amortizācija <i>Amortisation des immeubles</i>	1.399.571	11,05
III.	Kreditori <i>Créditeurs</i>	1.583.722	12,51
IV.	Bezdarba apkaŗ. fonds <i>Fonds du chômage</i>	481.925	3,81
Kopā Total		12.661.849	100,00

52. Slimo kasu saimniekošanas rezultāti 1933.—1935. g.
52. Effet économique des caisses-maladie de 1933 à 1935.

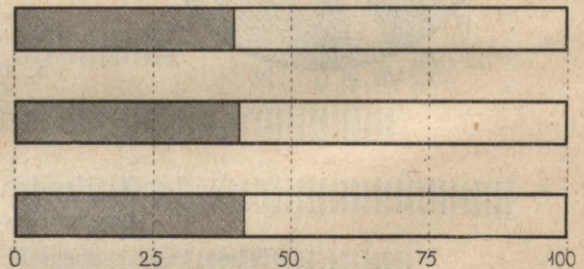

	1933.	1934.	1935.
	(Tūkstošos latu) (En 1000 de Ls)		
Ieņēmums Recettes	13.596	14.391	15.022
Izdots Dépenses	13.985	14.927	14.346
Atlikums Excédent	—	—	676
Iztrūkums Déficit	389	536	—

53. 1933.—1935. gadā slimojošie kasu dalībnieki (ar darba nespēju).

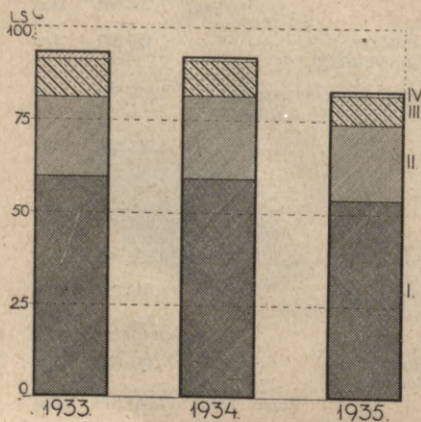
53. Nombre des membres malades des caisses-maladie de 1933 à 1935 (avec incapacité de travail).

	Dalībnieku kopskaitis Effectif des membres	No tiem slimoja: Dont ayant été malades:
1933.	149.722	59.275 jeb 39,6% ou
1934.	161.676	65.411 „ 40,5%
1935.	172.279	71.652 „ 41,5%

54. Slimo kasu izdevumi 1933.—1935. g. uz 1 dalībnieku caurmērā.

54. Dépenses des caisses-maladie de 1933 à 1935 par membre.

Tiešie izdevumi Dépenses directes

	1933.	1934.	1935.
	Ls	Ls	Ls
Ārstēšana	59,73	59,39	53,84
Traitement méd.			
Pabalsti	21,60	22,54	20,43
Indemnités			
Pārvaldes izdevumi	10,33	9,44	7,96
Frais d'administration			
Apvien. organ. un kult. izdevumi	—,51	—,43	—,34
Entretien d. l'Union d. caisses-mal., dépenses pour la prophylaxecult.			

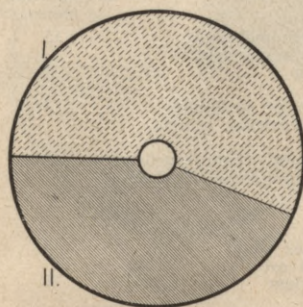
Netiešie izdevumi Dépenses indirectes

Nekustamu īpašumu ekspluatācija	—,24	—,31	—,30
Exploitation des immeubles			
Zaudētas iemaksas un piemaksas	—,77	—,13	—,30
Cotisations et subventions perdues			
Dažādi	—,23	—,09	—,10
Divers			

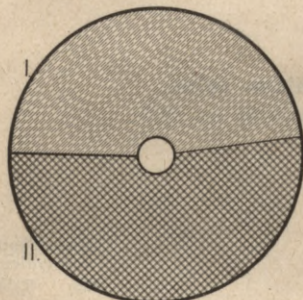
	1,24	—,53	—,70
Pavisam Total général	93,41	92,33	83,27

55. 1935. gadā nelaimes gadījumos cietušo skaits.

55. Nombre des accidentés en 1935.

I. Pilsētās	19.370	55,0%
Dans les villes		
II. Laukos	15.479	44,4%
Dans les localités rurales		
Kopā Total	34.849	100,0%

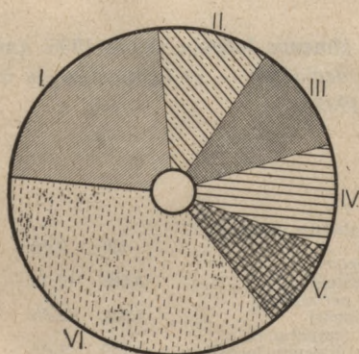
No tiem apdrošināti:

Dont assurés:

I. Vispārīgā apdroš. s-bā nelaim. gad.	16.568	47,3%
Union générale d'assurance-accidents		
II. Tautas labklājības ministrijā	18.281	52,7%
Ministère de la Prévoyance sociale		

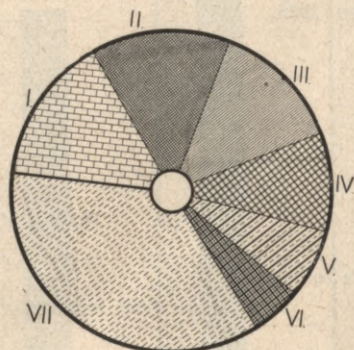
56. Nelaimes gadījumu svarīgākie materiālie cēloņi lauksaimniecībā 1935. gadā.

56. Causes matérielles des accidents dans l'agriculture en 1935.

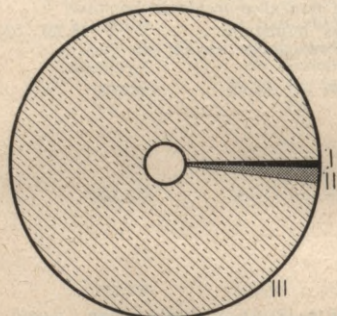
Cietuši:	No katriem 100 lauksaimniecībā cietušiem:
Causes des accidents:	Sur 100 accidentés dans l'agriculture:
I. No darba rīkiem	22
Outils	
II. Kritot uz līdzenas vietas	11
Chute au ras du sol	
III. No dzīvniekiem	11
Morsures etc. d'animaux	
IV. Kritot no augstuma	10
Chute d'accidentés d'hauteur	
V. Saduroties uz asiem priekšmetiem	9
Blessures par objets tranchants	
VI. No citiem cēloņiem	37
Autres causes	
Kopā Total	100

57. Nelaiimes gadījumu svarīgākie materiālie cēloņi rūpniecībā, tirdzniecībā un transportā 1935. g.
57. Causes matérielles importantes des accidents dans l'industrie, le commerce et le transport en 1935.

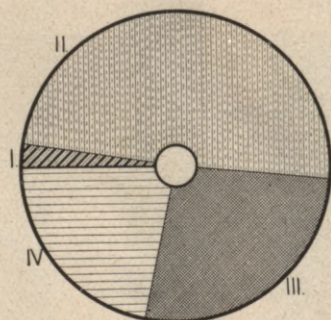
Cietuši:	No katriem 100 rūpniecībā, tirdzniecībā un transportā cietušiem:
Causes des accidents:	Sur 100 accidentés dans l'industrie, le commerce et le transport:
I. No spēka un darba mašīnām	Moteurs et machines ouvrières 15
II. No darba rīkiem	Outils 14
III. Ceļot un pārvietojot smagumus	Soulèvement de fardeaux et leur transport 13
IV. Priekšmetiem krītot, ēkām sagrūstot	Chute d'objets, croulement de bâtiments 10
V. No skabargām	Echardes 7
VI. Klūpot uz lidzenas vietas	Chute au ras du sol 5
VII. No citiem cēloņiem	Autres causes 36
Kopā Total 100	

58. 1935. gadā noskaidrotās nelaiimes gadījumu sekas.
58. Suites des accidents définitivement déterminées en 1935.

Cietušo skaits:	Accidentés:
I. Miruši	Mort 125 0,4%
II. Ierobežota darba spēja	Invalidité perm. 600 1,7%
III. Neierobežota darba spēja	Invalidité temporaire 34.017 97,9%
Kopā Total 34.742 100,0%	

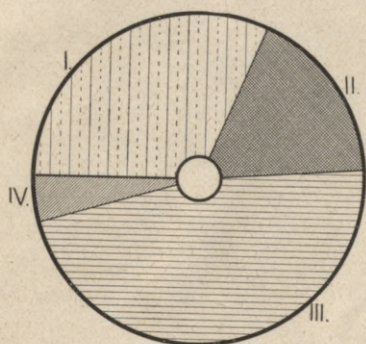
59. Pensionāru — nelaiimes gadījumos cietušo — un to ģimenes locekļu skaits 1935. gadā.
59. Nombre des pensionnaires — ayant soufferts par des accidents — et le nombre de leurs membres de famille — en 1935.

I. Vienreizīgu pabalstu saņēmuši pensijas vietā	Pensions rachetées 166 2,2%
II. Pastāvīgi pensionāri	Pensionnaires permanents 3.660 49,1%
III. Pagaidu pensionāri	Pensionnaires temporaires 1.998 26,8%
IV. Pensionāri — ģimenes locekļi	Pensionnaires — membres de famille 1.629 21,9%
Kopā Total 7.453 100,0%	

60. Nelaiemes gadījumu apdrošināšanas izdevumi 1935. gadā*).

60. Dépenses d'assurance contre accidents en 1935*).

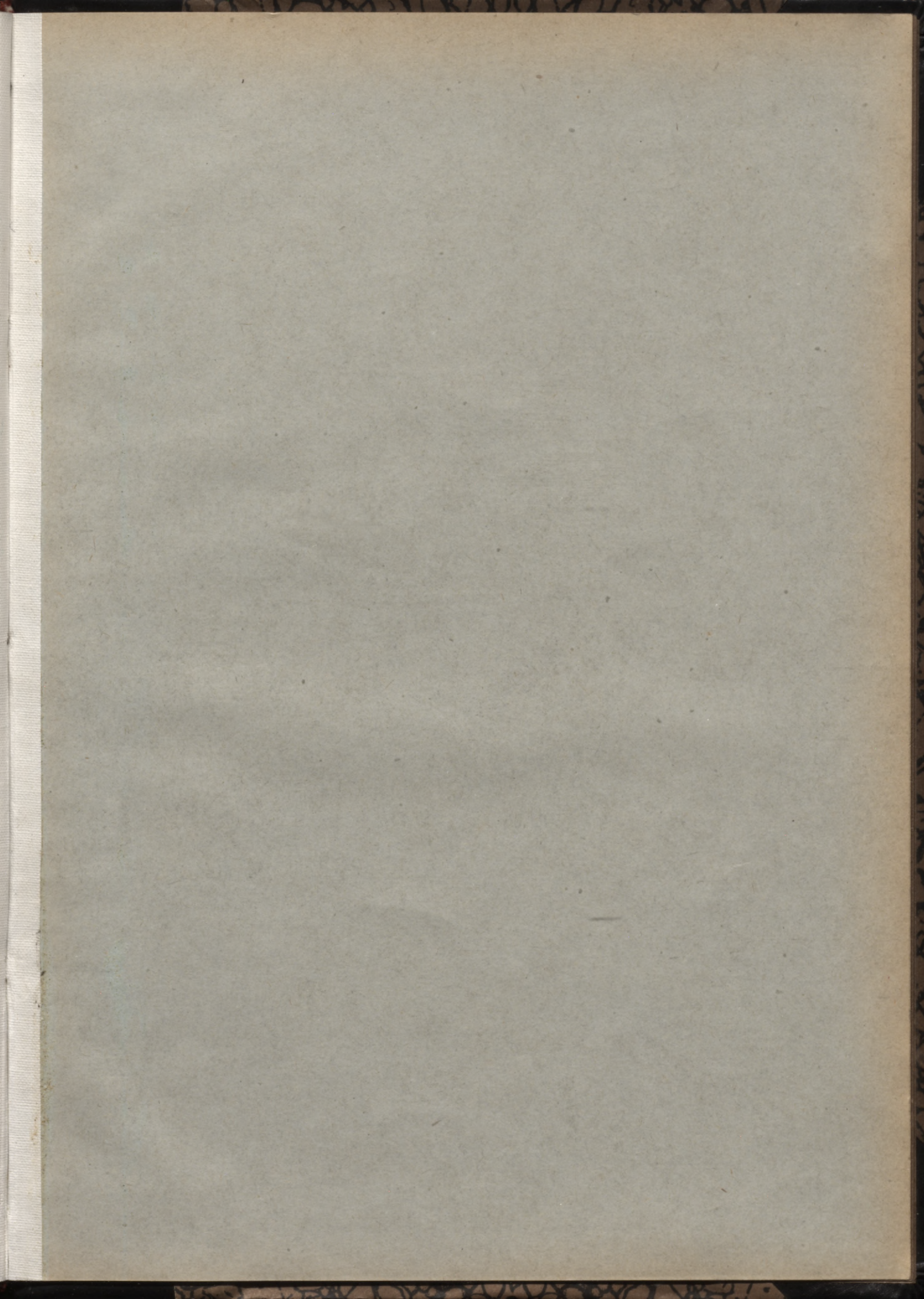

	T. L. M. apdrošināšanas nodaļa Section d'assurance de la Min. de la Prévoyance soc.	Vispārīgā apdroš. sabiedrība S-té générale d'as- surance	Kopā Total	
	Ls	Ls	Ls	%
I. Ārstēšana <i>Traitement méd.</i>	586.086	433.897	1.019.983	31,1
II. Pabalsti <i>Indemnités</i>	139.076	440.940	580.016	17,7
III. Pensijas <i>Pensions</i>	857.227	672.116	1.529.343	46,6
IV. Citi izdevumi <i>Autres dépenses</i>	65.215	87.092	152.307	4,6
Kopā Total	1.647.604	1.634.045	3.281.649	100,0

*) Neieskaitot pārvaldes izdevumus.
Frais d'administration ci-exclus.

LB 2365

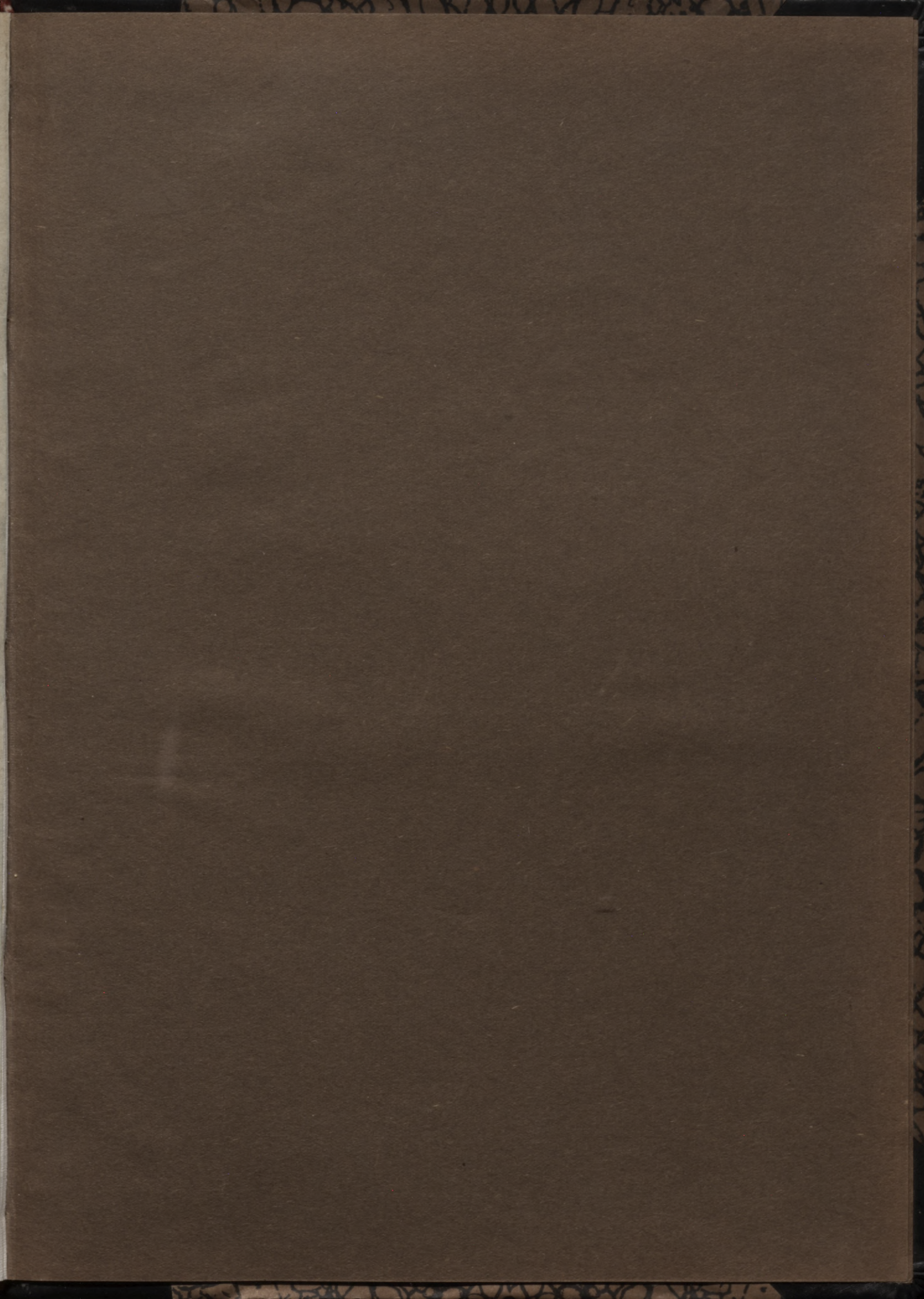

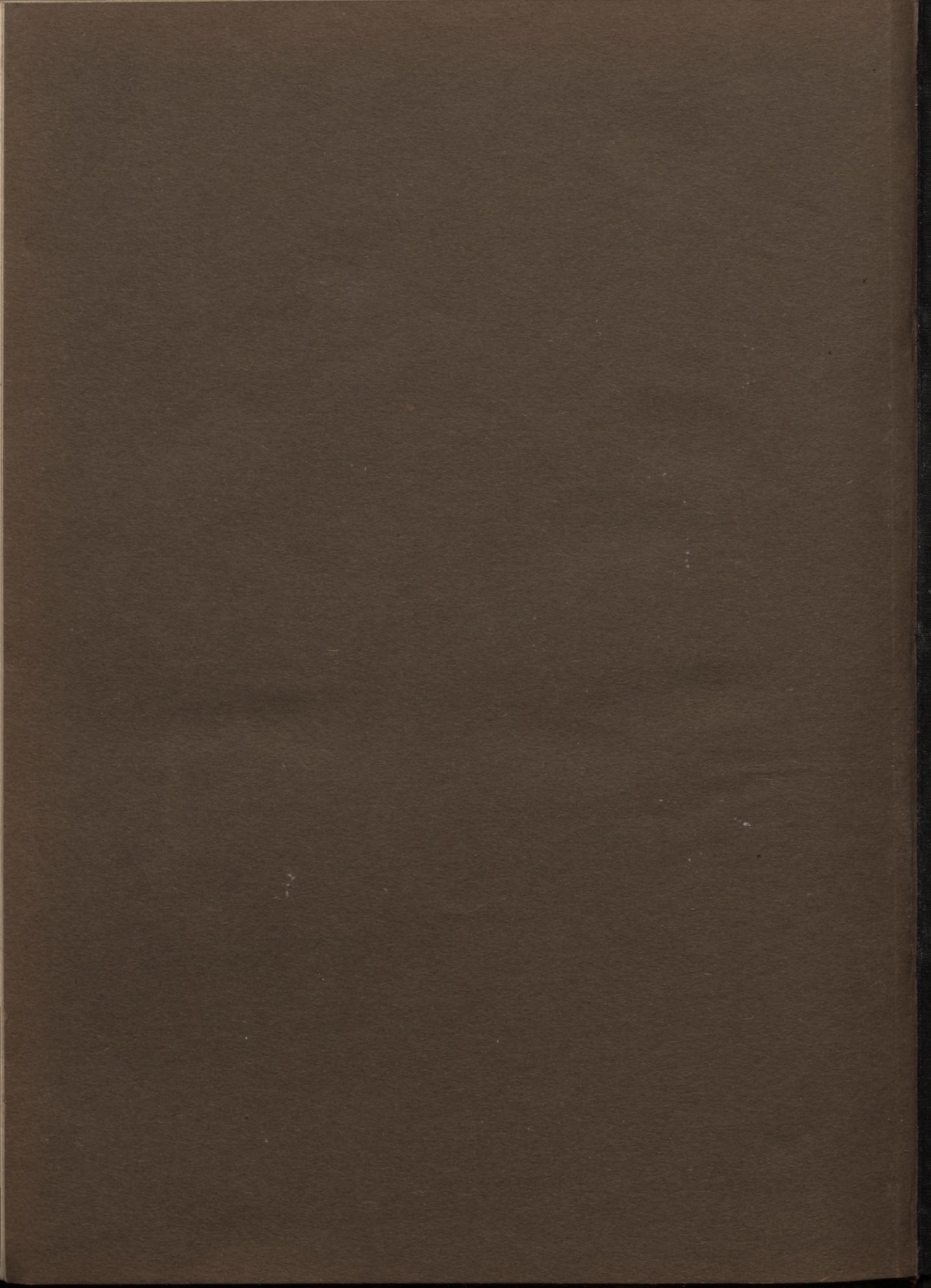

RĪGĀ, L. MASKAVAS IELĀ № 11.

18. OKT. 1936

LB 7365

210

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTEKA

0308133911